

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา
จังหวัดนครราชสีมา
(เล่ม 1)

นางสาวรำไพ พกกลาง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**The Effects of a Learning Package in the Topic of Laws in the Daily Life on
Learning Achievement of Mathayom Suksa IV Students in Chakkarat
Wittaya School in Nakhon Ratchasima Province
(Volume I)**

Miss Ramphai Phokklang

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

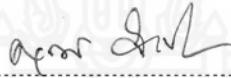
2015

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อและนามสกุล นางสาวรำไพ พกกลาง
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ครุณี จำปาทอง

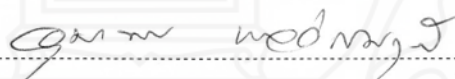
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ครุณี จำปาทอง)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. อุมพร หล่อสมฤดี)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

ผู้ศึกษา นางสาวรำไพ พกกลาง รหัสนักศึกษ 2562100749

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดรุณี จำปาทอง ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัดนครราชสีมา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ และ (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (3) แผนการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา มีประสิทธิภาพ 85.70/84.80 สูงตามเกณฑ์ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา ที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ชุดการเรียนรู้ กฎหมายในชีวิตประจำวัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มัธยมศึกษา

Independent Study title: The Effects of a Learning Package in the Topic of Laws in the Daily Life on Learning Achievement of Mathayom Suksa IV Students at Chakkarat Wittaya School in Nakhon Ratchasima Province

Author: Miss Ramphai Phokklang; **ID:** 2562100749;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Darunee Jumpathong, Assistant Professor;

Academic year: 2015

Abstract

The purposes of this study were (1) to develop a learning package in the topic of Laws in the Daily Life for Mathayom Suksa IV students at Chakkarat Wittaya School in Nakhon Ratchasima Province to meet the set efficiency criterion; and to compare the learning achievements of students before and after learning from the learning package.

The research sample consisted of 40 Mathayom Suksa IV students in an intact classroom of Chakkarat Wittaya School, Nakhon Ratchasima province, obtained by cluster random sampling. The instruments used in this study were (1) a learning package in the topic of Laws in the Daily Life; (2) a learning achievement test; and (3) learning management plans. Statistics employed for data analysis were the E_1/E_2 efficiency index, mean, standard deviation, and t-test.

The findings were as follows: (1) the developed learning package in the topic of Laws in the Daily Life for Mathayom Suksa IV students at Chakkarat Wittaya School was efficient at 85.70/84.80, thus meeting the set efficiency criterion; and (2) the post-learning achievement of Mathayom Suksa IV students at Chakkarat Wittaya School who learned from the learning package in the topic of Laws in the Daily Life was significantly higher than their pre-learning counterpart achievement at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Learning package, Laws in the Daily Life, Learning Achievement, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัดนครราชสีมา ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดร.ณิ จำปาทอง อาจารย์ที่ปรึกษาและประธานกรรมการสอบ และอาจารย์ ดร. อูมาพร หล่อสมฤดี กรรมการสอบ ที่ให้ความเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุง งานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ จนเสร็จสมบูรณ์ ทั้งนี้ประกอบด้วย

1. รายงานผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
2. ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ชุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอบพระคุณนางจรัสศรี ฐานิวัฒนานนท์, นางสมหมาย อรไทวรรณ และนางสาวปราณี พิศุทธิสุวรรณ ครูชำนาญการพิเศษที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร โรงเรียนจักราชวิทยาทุกท่าน ที่ให้โอกาสได้ศึกษาต่อและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบคุณ คุณครูสรัญญา ยางนอกและคุณครูวาสนา กุนอก ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนจักราชวิทยา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำการวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนคุณครูทุกท่านและขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

ความสำเร็จและความภูมิใจทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยขอมอบแทนพระคุณของบิดา มารดา ที่เสียสละทุกอย่าง อย่าง ด้วยความยากลำบากเพื่อให้ลูกได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน และขอบคุณทุก ๆ คนที่ไม่ได้กล่าวถึงแต่คอยเป็นกำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

รำไพ พกกลาง

ตุลาคม 2559

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา
จังหวัดนครราชสีมา
(เล่ม 2)

นางสาวรำไพ พกกลาง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**The Effects of a Learning Package in the Topic of Laws in the Daily Life on
Learning Achievement of Mathayom Suksa IV Students in Chakkarat
Wittaya School in Nakhon Ratchasima Province
(Volume II)**

Miss Ramphai Phokklang

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา	6
กฎหมายในชีวิตประจำวัน	16
ชุดการเรียนรู้	49
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	62
บริบทของโรงเรียนจักราชวิทยา	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	75
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	79
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	80
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	81
การเก็บรวบรวมข้อมูล	92
การวิเคราะห์ข้อมูล	93
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล	96
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
สรุปการวิจัย	105
อภิปรายผล	107
ข้อเสนอแนะ	110
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก	118
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	119
ข การประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC).....	122
ค แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียน ทดสอบหลังเรียนและแสดงการวิเคราะห์หา ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ กลุ่มทดลองและกลุ่มตัวอย่าง	190
ง แสดงการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป B-Index	246
จ แบบประเมินความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้	267

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	โครงสร้างหลักสูตร โรงเรียนจักรราชวิทยา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ 9
ตารางที่ 2.2	โครงสร้างหลักสูตร โรงเรียนจักรราชวิทยา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ 10
ตารางที่ 2.3	โครงสร้างหลักสูตร โรงเรียนจักรราชวิทยา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 แผนการเรียนทั่วไป 11
ตารางที่ 2.4	โครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 12
ตารางที่ 2.5	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด/สาระการเรียนรู้แกนกลาง 15
ตารางที่ 2.6	ผลการประเมินคุณภาพภายใน (ปีการศึกษา 2557) 72
ตารางที่ 2.7	ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม 74
ตารางที่ 3.1	แสดงรูปแบบการทดลอง 80
ตารางที่ 3.2	แสดงผลการประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากผู้เชี่ยวชาญ 83
ตารางที่ 3.3	แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ 86
ตารางที่ 3.4	แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ 89
ตารางที่ 3.5	แสดงเนื้อหาสาระและสื่อวัตกรรมการใช้ประกอบการเรียนรู้ 91
ตารางที่ 4.1	แสดงสรุปผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ ของชั้นการทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) 98
ตารางที่ 4.2	แสดงสรุปการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ ของชั้นการทดลอง แบบกลุ่ม (Small Group Tryout) 99
ตารางที่ 4.3	แสดงสรุปการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ ของชั้นการทดลอง ภาคสนาม (Field Tryout) 101
ตารางที่ 4.4	แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ ของชั้นการทดลองกลุ่มตัวอย่าง 102
ตารางที่ 4.5	แสดงผลการทดสอบสมมติฐานก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน 103

ญ

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน กับหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	104

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 3.1	
สรุปขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรมขั้นตอนการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้	84
ภาพที่ 3.2	
สรุปขั้นตอนขั้นตอนการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้	85
ภาพที่ 3.3	
แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	90

สารบัญ

	หน้า
ก แผนการจัดการเรียนรู้.....	270
ข ชุดการเรียนรู้.....	380
ค ชุดการเรียนรู้.....	632
ประวัติผู้ศึกษา	648

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เป็นกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งมีสาระสำคัญประการหนึ่งคือ ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งตอบสนองจุดมุ่งหมายและหลักการดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ได้กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตระหนักว่า ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข และเข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และผู้เรียนจะต้องรู้จักวิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก วิเคราะห์ความสำคัญของโครงสร้างทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปฏิบัติตนและมีส่วนสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก ประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และเสนอแนวทางพัฒนา วิเคราะห์ความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมุ่งให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง จึงต้องรู้จักนำวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนการสอน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และจะต้องรู้วิธีการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ (กรมวิชาการ, 2551) และการจัดการเรียนรู้ควรเน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ (กรมวิชาการ, 2545) จะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและ เอาใจใส่ต่อบทเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนดียิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามจากสภาพการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา พบว่า ที่เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน เป็นการเรียนรู้ที่ต้องใช้การบรรยาย ทำให้ผู้เรียนเกิดการเบื่อหน่าย ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และครูผู้สอนมีงานพิเศษอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบ นอกเหนือจากงานสอน ขาดสื่อการเรียนการสอน และจากการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประเทศ (National Test) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 วิชาสังคมศึกษา คะแนนเต็ม 100 คะแนน ระดับประเทศได้คะแนนเฉลี่ย 36.53 คะแนน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ได้คะแนนเฉลี่ย 36.81 คะแนน และโรงเรียนจักราชวิทยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ได้คะแนนเฉลี่ย 34.02 คะแนน ซึ่งต่ำกว่า เป้าหมายที่กำหนดไว้ (ผลการทดสอบระดับชาติ (O-Net), 2557) ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นสาระการเรียนรู้ที่ควรเร่งพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของ โรงเรียนต่ำกว่าระดับประเทศ ครูผู้สอนจึงต้องหาเทคนิคการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักอยาก รู้อยากเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยได้พยายามปรับกระบวนการเรียนการสอน ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ให้ผู้เรียน มีความสนใจหรือกระตุ้น ให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียน

ดังนั้นครูผู้สอน จะต้องแสวงหาวิธีการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับการศึกษาดลอดชีวิต การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ คือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง และผู้เรียนได้ ฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นผู้จัดการ หรือ ผู้ที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจัดสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ไว้อย่าง

เหมาะสมและเพียงพอ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2549) จึงเป็นสาเหตุของการจัดทำชุดการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

ชุดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูดำเนินการสอนไปตามขั้นตอน สามารถถ่ายทอดเนื้อหาประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมได้ ช่วยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างนักเรียนกับครูให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม โดยที่ยืดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้นักเรียนได้รู้จักวางแผนในการแก้ปัญหา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูและนักเรียนกับนักเรียน ชุดการเรียนรู้เป็นชุดอุปกรณ์ สื่อประสม ที่นำสื่อ หลายอย่างมาสัมพันธ์กันเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาซึ่งสอดคล้องกับประสิทธิ สำนะ รอด (2552 : 16) ที่กล่าวว่าชุดการสอนมีค่า และประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก โดยแบ่งออกเป็นสองด้านคือ ในด้านของการเรียนชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนได้ลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ตามความสามารถ และความสนใจ ส่วนด้านการสอน ช่วยให้ครูผู้สอนมีความสะดวกและความพร้อมในการสอนอย่างมั่นใจ และยังสามารถช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนครู

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความสนใจที่จะพัฒนากระบวนการเรียนการสอนสังคมศึกษา โดยใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ได้ศึกษาคำรา มาจัดทำเป็นชุดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ตามเป้าหมายทางการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2558 จำนวน 350 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 40 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

4.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ กฎหมายในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4.3 ตัวแปรในการวิจัย

4.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

เริ่มดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 รวมเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 10 ชั่วโมง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **ชุดการเรียนรู้** หมายถึง ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นสำหรับฝึกปฏิบัติทบทวนความรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นชุดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 10 ชุด

5.2 **กฎหมายในชีวิตประจำวัน** หมายถึง ข้อกำหนดที่มีความสำคัญต่อประชาชน ใช้ ควบคุมความประพฤติของประชาชนซึ่งอยู่ในรัฐหรือในประเทศ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน หาก ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ประพฤติปฏิบัติตามก็จะมีผลและถูกลงโทษหรือได้รับผลเสียหาย

5.3 **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง คะแนนของผู้เรียนที่ได้จากการทำ แบบทดสอบ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งวัดได้จากการทำ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน

5.4 **ประสิทธิภาพตามเกณฑ์** หมายถึง ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียน เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์ถึงเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

5.4.1 **80 ตัวแรก** หมายถึง คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละที่ผู้เรียนทำกิจกรรม ระหว่างเรียนได้ถูกต้อง

5.4.2 **80 ตัวหลัง** หมายถึง คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละที่ผู้เรียนทำแบบทดสอบ หลังเรียนได้ถูกต้อง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

6.1 ได้ชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษารหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายใน ชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

6.2 เป็นแนวทางให้แก่ครูในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยชุดการ เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรียงลำดับการนำเสนอดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา
2. กฎหมายในชีวิตประจำวัน
3. ชุดการเรียนรู้
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. บริบทของโรงเรียนจักราชวิทยา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ในทุกระดับ จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นหนึ่งในแปดกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน และเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคน ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียนใน 5 สาระหลัก ดังนี้

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งมาตรฐาน ส.2.1 ได้มีการกำหนดให้กฎหมายเป็นเนื้อหาส่วนหนึ่งของสาระนี้ เพื่อปลูกฝังการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและปฏิบัติตนตามกฎหมาย ซึ่งมีรายละเอียดตามมาตรฐานสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ดังนี้

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและซำรงรักประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด 1. วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว
- กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญา เช่น ซื้อขาย ขายฝาก เช่าทรัพย์ เช่าซื้อ กู้ยืมเงิน จำนำ จำนอง
- กฎหมายอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย
- กฎหมายอื่นที่สำคัญ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน กฎหมายการรับราชการทหาร กฎหมายภาษีอากร กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
- ข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

จากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด พบว่า กฎหมายเป็นสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก และได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน โดยมีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โครงสร้างรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจักราชวิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนจักราชวิทยา ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาสู่มาตรฐานสากล เปิดสอน 3 แผนการเรียน ได้แก่

1. แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์
2. แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ
3. แผนการเรียนทั่วไป

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหลักสูตร โรงเรียนจักรราชวิทยาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์

รายวิชา	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4				ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5				ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6			
	ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2		ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2		ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2	
	นก.	ชม.	นก.	ชม.	นก.	ชม.	นก.	ชม.	นก.	ชม.	นก.	ชม.
รายวิชาพื้นฐาน												
ภาษาไทย	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
คณิตศาสตร์	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
วิทยาศาสตร์	6	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
ประวัติศาสตร์	-	-	-	-	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1
สุขศึกษา พลศึกษา	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1
ศิลปะ	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1
ภาษาต่างประเทศ	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
รวมวิชาพื้นฐาน	11.5	23	5.5	11	6	12	6	12	6	12	6	12
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน												
แนะแนว		1		1		1		1		1		1
ชุมนุม		1		1		1		1		1		1
สาธารณประโยชน์+IS3		1		1		1		1		1		1
รายวิชาเพิ่มเติม												
คอมพิวเตอร์	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
คณิตศาสตร์	1.5	3	1.5	3	1.5	3	1.5	3	1.5	3	1.5	3
วิทยาศาสตร์(ฟิสิกส์,เคมี,ชีววิทยา)	-	-	5	10	5	10	5	10	5	10	5	10
ภาษาอังกฤษสื่อสาร	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
ภาษาจีน	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
IS1					1	2						
IS2							1	2				
รวมวิชาเพิ่มเติม	4.5	9	9.5	19	10.5	21	10.5	21	9.5	19	9	19
รวม	16	35	15	33	16.5	36	16.5	36	15.5	33	14.5	31
รวมหน่วยการเรียน					95 (41/54)							

ตารางที่ 2.2 โครงสร้างหลักสูตร โรงเรียนจักราชวิทยา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ

รายวิชา	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4				ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5				ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6			
	ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2		ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2		ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2	
	นก.	ชม.	นก.	ชม.	นก.	ชม.	นก.	ชม.	นก.	ชม.	นก.	ชม.
รายวิชาพื้นฐาน												
ภาษาไทย	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
คณิตศาสตร์	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
วิทยาศาสตร์	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
ประวัติศาสตร์	-	-	-	-	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1
สุขศึกษา พลศึกษา	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1
ศิลปะ	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1
ภาษาต่างประเทศ	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
รวมวิชาพื้นฐาน	6.5	13	6.5	13	7	14	7	14	7	14	7	14
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน												
แนะแนว		1		1		1		1		1		1
ชุมนุม		1		1		1		1		1		1
สาธารณประโยชน์+IS3		1		1		1		1		1		1
รายวิชาเพิ่มเติม												
ภาษาอังกฤษ	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4
ภาษาจีน	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
คอมพิวเตอร์	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
ภาษาไทย	1	2	1	2	1	2	-	-	1	2	1	2
สังคมศึกษา	1	2	1	2	-	-	1	2	1	2	1	2
พลศึกษา	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	-	-
ศิลปะ	1	2	1	2	1	2	1	2	-	-	1	2
การงานอาชีพ	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
IS1					1	2	-	-				
IS2							1	2				
รวมวิชาเพิ่มเติม	9	18	9	18	9	18	9	18	8	16	8	16
รวม	15.5	34	15.5	34	16	35	16	35	15	33	15	33
รวมหน่วยการเรียนรู้	93 (41/52)											

ตารางที่ 2.3 โครงสร้างหลักสูตร โรงเรียนจักราชวิทยา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 แผนการเรียนทั่วไป

รายวิชา	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6							
	ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2		ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2					
	นก.	ชม.	นก.	ชม.	นก.	ชม.	นก.	ชม.				
รายวิชาพื้นฐาน												
ภาษาไทย	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
คณิตศาสตร์	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
วิทยาศาสตร์	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
ประวัติศาสตร์	-	-	-	-	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1
สุขศึกษา พลศึกษา	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1
ศิลปะ	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1	0.5	1
ภาษาต่างประเทศ	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
รวมวิชาพื้นฐาน	6.5	13	6.5	13	7	14	7	14	7	14	7	14
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน												
แนะแนว		1		1		1		1		1		1
ชุมนุม		1		1		1		1		1		1
สาธารณประโยชน์+IS3		1		1		1		1		1		1
รายวิชาเพิ่มเติม												
ภาษาอังกฤษ	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
ภาษาจีน	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
คอมพิวเตอร์	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
ภาษาไทย	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
สังคมศึกษา	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
พลศึกษา	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
ศิลปะ	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
การงานอาชีพ	2	4	2	4	1	2	1	2	1	2	1	2
IS1					1	2	-	-				
IS2							1	2				
รวมวิชาเพิ่มเติม	9	18	9	18	9	18	9	18	8	16	8	16
รวม	15.5	34	15.5	34	16	35	16	35	15	33	15	33
รวมหน่วยการเรียน	93 (41/52)											

โดยโรงเรียนจักราชวิทยาได้กำหนดหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม วิชาสังคมศึกษา ดังต่อไปนี้

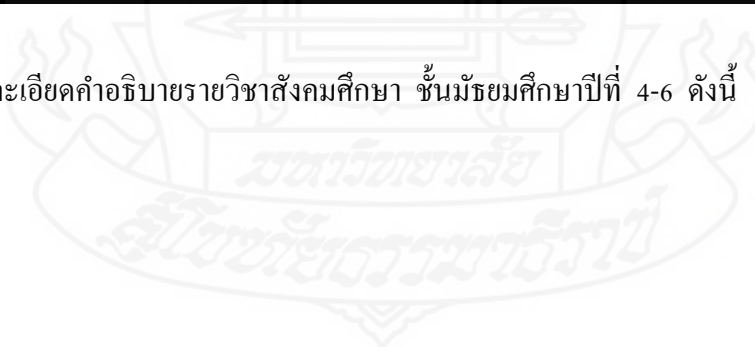
ตารางที่ 2.4 โครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ /ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
1	สังคมมนุษย์	ส 2.1 ม. 4-6/2	โครงสร้างทางสังคมมีสถาบันทางสังคมเป็น ส่วนสำคัญที่ทำหน้าที่ในการขัดเกลาทาง สังคม และมีส่วนในการแก้ปัญหาและพัฒนา สังคม	5
2	วัฒนธรรม ไทย	ส 2.1 ม. 4-6/5	วัฒนธรรมไทย มีคุณค่าและความสำคัญ ต่อการดำเนินชีวิตของชาวไทย ซึ่งจะต้องรู้จัก การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย และเลือกรับวัฒนธรรมสากล อย่างเหมาะสม	5
3	พลเมืองดีของ ประเทศชาติ และสังคมโลก	ส 2.1 ม. 4-6/3	การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลกนั้น ย่อมส่งผลต่อการอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุข	5
4	สิทธิมนุษยชน	ส 2.1 ม. 4-6/4	ปัจจุบันนี้องค์กรต่างๆ ทั้งในประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ให้ ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และร่วมมือกันแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนให้ เป็นไปตามปณิญาสากลว่าด้วยสิทธิ มนุษยชน	5
5	ระบอบ การเมือง การปกครอง	ส 2.2 ม. 4-6/1 ม. 4-6/2 ม. 4-6/3	การร่วมมือกันแก้ปัญหาคารเมืองการปกครอง และประสานประ โยชน์ร่วมกันระหว่าง ประเทศ เป็นส่วนสำคัญในการธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	5

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ /ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
6	รัฐธรรมนูญ แห่ง ราชอาณาจักร ไทย	ส 2.2 ม. 4-6/4	การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตาม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยนั้น สามารถ ตรวจสอบได้โดยองค์กรอิสระและ ตรวจสอบโดยประชาชน ดังนั้น ประชาชนทุกคนจึงควรมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	5
7	กฎหมายใน ชีวิต ประจำวัน	ส 2.1 ม. 4-6/1	การปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ตนเอง ครอบครัว กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับ นิติกรรมสัญญา กฎหมายอาญา กฎหมายที่สำคัญของประเทศ และ ข้อตกลงระหว่างประเทศ ย่อมส่งผลดี ต่อความสงบเรียบร้อยในสังคม ระดับประเทศ และสังคม โลก	10

และมีรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ดังนี้

คำอธิบายรายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา ส31102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เวลา 40 ชั่วโมง/ภาคเรียน

ศึกษา วิเคราะห์ ความสำคัญของโครงสร้างทางสังคม การขัดเกลาทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาทางสังคม การปฏิบัติตนและสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก วัฒนธรรมไทยที่สำคัญ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเลือกรับวัฒนธรรมสากล สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและแนวทางการพัฒนา บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ปัญหาการเมืองที่สำคัญในประเทศไทย การเมือง การปกครอง การประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยนเพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมด้านวัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม ความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญา กฎหมายอาญาในเรื่องความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย กฎหมายอื่นที่สำคัญ ข้อตกลงระหว่างประเทศ

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม. 4-6/1 ม. 4-6/2 ม. 4-6/3 ม. 4-6/4 ม.4-6/5

ส 2.2 ม. 4-6/1 ม. 4-6/2 ม. 4-6/3 ม. 4-6/4

รวม 9 ตัวชี้วัด

จากรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาสังคมศึกษาของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และคัดเลือกมาตรฐาน ตัวชี้วัด ของหลักสูตร เพื่อนำมาจัดทำชุดการเรียนรู้ ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ กฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยจัดทำเป็นชุดการเรียนรู้ จำนวน 10 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

- ชุดที่ 2 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว
 ชุดที่ 3 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน
 ชุดที่ 4 เรื่อง กฎหมายอาญา
 ชุดที่ 5 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน
 ชุดที่ 6 เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร
 ชุดที่ 7 เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
 ชุดที่ 8 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร
 ชุดที่ 9 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร
 ชุดที่ 10 เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้
 ประกอบด้วย มาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง ดังนี้

ตารางที่ 2.5 มาตรฐาน/ตัวชี้วัด/สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	เวลา (ชั่วโมง)
กฎหมาย ในชีวิต ประจำวัน	มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตน ตามหน้าที่ของการ เป็นพลเมืองดี มี ค่านิยมที่ดีงามและ ซื่อสัตย์ ตัวชี้วัด 1. วิเคราะห์และ ปฏิบัติตาม กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับตนเอง ครอบครัว ชุมชนประเทศชาติ และสังคมโลก	- กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว - กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญา เช่น ซื้อ ขาย ขายฝาก เช่าทรัพย์ เช่าซื้อ กู้ยืมเงิน จำนำ จำนอง - กฎหมายอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย - กฎหมายอื่นที่สำคัญ เช่น รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน กฎหมายการรับ ราชการทหาร กฎหมายภาษีอากร กฎหมาย คุ้มครองผู้บริโภค - ข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น ปฏิญญาสากลว่า ด้วยสิทธิมนุษยชน กฎหมายมนุษยธรรมระหว่าง ประเทศ	10

2. กฎหมายในชีวิตประจำวัน

2.1 ความหมายของกฎหมาย

ความหมายของกฎหมายนั้น ได้มีนักปราชญ์และนักกฎหมายให้คำนิยามไว้ต่างกัน ดังตัวอย่างเช่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า กฎหมาย คือ กฎที่สถาบันหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐตราขึ้น หรือที่เกิดขึ้นจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับนับถือ เพื่อใช้ในการบริหารประเทศเพื่อใช้บังคับบุคคลให้ปฏิบัติตาม หรือเพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างบุคคลกับรัฐ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (อ้างถึงใน ฉันทนัท เลี้ยวไพโรจน์ 2552: 39) ทรงอธิบายว่า “กฎหมาย” คือ คำสั่งทั้งหลายของผู้ปกครองว่าการแผ่นดินต่อราษฎรทั้งหลาย เมื่อไม่ทำตามแล้ว ตามธรรมเนียมต้องได้รับโทษ

พระยาอรรถกรีย์นิพนธ์ (อ้างถึงใน ฉันทนัท เลี้ยวไพโรจน์ 2552 : 39) กล่าวว่า “กฎหมาย” เป็นคำสั่งคำบังคับของรัฐฐาธิปัตย์ ซึ่งใครจะขัดใครจะเถียงมิได้ และมีสภาพบังคับด้วย

จอห์น ออสติน (John Austin) (อ้างถึงใน กระทบทงธรรมชาติและคณะ 2552 : 140) ปรัชญาเมธีทางกฎหมายชาวอังกฤษ อธิบายว่า “กฎหมาย คือ คำสั่งคำบัญชาของรัฐฐาธิปัตย์ ซึ่งบังคับใช้กับกฎหมายทั้งหลาย ถ้าผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม โดยปกติแล้วผู้นั้นต้องรับโทษ”

หลวงจ่ารัฐเนติศาสตร์ (อ้างถึงใน กระทบทงธรรมชาติและคณะ 2552 : 140) อธิบายว่า “กฎหมาย คือ กฎข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติซึ่งผู้มีอำนาจของประเทศได้บัญญัติขึ้นและบังคับให้ผู้อยู่ในสังกัดของประเทศนั้นถือปฏิบัติตาม”

ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย (อ้างถึงใน กระทบทงธรรมชาติและคณะ 2552 : 140) นักกฎหมาย อธิบายว่า “กฎหมาย ต้องแยกออกเป็นกฎหมายตามเนื้อความและกฎหมายตามแบบพิธีเสียก่อน จึงจะสามารถอธิบายความหมายของกฎหมายได้ถูกต้อง โดยกฎหมายตามเนื้อความ คือ กฎหมายที่บัญญัติมีลักษณะเป็นกฎหมายแท้ ได้แก่ ข้อบังคับของรัฐที่กำหนดความประพฤติของมนุษย์ ถ้าฝ่าฝืนจะได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษ และกฎหมายตามแบบพิธี คือ กฎหมายที่ออกมาโดยวิธีบัญญัติกฎหมายไม่ต้องคำนึงว่ากฎหมายนั้นเข้าลักษณะเป็นกฎหมายตามเนื้อความหรือไม่ เช่น พระราชบัญญัติ งบประมาณประจำปี เพราะแม้ว่าจะเป็น “พระราชบัญญัติ” หรือเป็นกฎหมาย แต่ก็ไม่ได้มีลักษณะเป็นกฎหมายตามเนื้อความแต่ประการใด และมีได้มีข้อความบังคับความประพฤติของพลเมือง แต่จำเป็นต้องทำเป็นพระราชบัญญัติ เพื่อให้

การใช้เงินแผ่นดินของรัฐบาลหรือฝ่ายบริหารได้รับการถ่วงดุลจากรัฐสภาหรือฝ่ายนิติบัญญัติ ก่อนเท่านั้น เป็นต้น”

จากคำอธิบายมาทั้งหมดอาจกล่าวได้ว่า กฎหมาย คือ ข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ที่วางระเบียบเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยมีสภาพบังคับของคนในสังคม กระบวนการบังคับอยู่ในรูปของคำสั่งหรือข้อบังคับที่สังคมได้ร่วมกันกำหนด เพื่อกำหนดความประพฤติของบุคคลในรัฐหรือในประเทศของตนให้ปฏิบัติโดยเท่าเทียมกัน หากบุคคลใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามก็จะมีความผิดและถูกลงโทษ การบังคับของกฎหมายนี้ใช้กับบุคคลทุกคนไม่จำกัดเพศ อายุ การศึกษา สัญชาติ และกฎหมายนั้นๆ จะมีผลบังคับใช้ตลอดไปจนกว่ารัฐจะประกาศยกเลิก

2.2 ความสำคัญของกฎหมาย

ในสังคมของมนุษย์นั้นมีความซับซ้อนมากที่มีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความคิดเห็นและพฤติกรรมต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีกฎระเบียบหรือกติการ่วมกัน เพื่อเป็นบรรทัดฐานสำคัญในการควบคุมความประพฤติของมนุษย์ และช่วยรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับสังคม ไม่ให้เกิดความวุ่นวาย กฎหมายมีความสำคัญต่อสังคมและประเทศ ดังนี้ (ฉัตรนันท เลี้ยวไพโรจน์ 2552 : 39-40)

2.2.1 เพื่อสร้างความสงบเรียบร้อยในสังคม กิจกรรมที่เกิดขึ้นในประเทศหนึ่งๆ จะมีทั้งทางเศรษฐกิจ (การซื้อขาย การแลกเปลี่ยน การกู้ยืม การแข่งขัน ฯลฯ) สังคม (การนับถือศาสนา จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ฯลฯ) และการเมือง (การเลือกตั้ง การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง การตั้งพรรคการเมือง ฯลฯ) กิจกรรมเหล่านี้จะมีความซับซ้อนและมีความละเอียดสูง ถ้าไม่มีกฎหมายมาช่วยเหลือเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องย่อมจะทำให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยและความปั่นป่วนวุ่นวายในสังคมขึ้นมาได้ง่าย

2.2.2 เพื่อควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคมให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่ตั้งามบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการกระทำใด ๆ ได้ตามที่ตนต้องการ แต่ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดขอบเขตของการกระทำเอาไว้ สังคมย่อมไม่มีระเบียบ เช่น การแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์หรือการโฆษณา ถ้าบุคคลใช้เสรีภาพของตนในการว่าร้ายป้ายสีบุคคลอื่นได้ตามที่ตนต้องการย่อมทำให้เกิดความวุ่นวายและไร้ระเบียบในสังคมได้ ดังนั้น การใช้เสรีภาพของตนก็จะต้องไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นตามที่กฎหมายกำหนด และสำหรับบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่กฎหมายรับรองไว้ ก็ย่อมสามารถใช้กฎหมายเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

2.2.3 เพื่อปกป้องและรักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตร่างกาย ดังนั้น การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้าย

หรือไรมนุษยธรรม โดยใช้อำนาจของบุคคลตามอำเภอใจ จะกระทำมิได้ เช่นเดียวกันในสังคมประชาธิปไตย บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินของตน บุคคลอื่นจะเอาทรัพย์สินของตนไม่ได้ เพราะถ้าให้บุคคลใช้อำนาจบาตรใหญ่ทำร้ายบุคคล หรือจับกุมคุมขัง ตรวจสอบตัวบุคคล หรือกระทำการใด ๆ ที่กระทบต่อชีวิตและร่างกายบุคคลได้ หรือนำเอาทรัพย์สินของบุคคลอื่นไปโดยเจ้าของไม่ยินยอมได้ สังคมก็จะเกิดความรุนแรงขึ้น ดังนั้น การมีกฎหมายมาบังคับเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงจึงจำเป็นอย่างยิ่ง

2.3 กฎหมายในชีวิตประจำวัน

จากการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนจักราชวิทยา การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐานที่ ส 2.1 ม.4-6/1 พบว่าได้กำหนดสาระการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยกำหนดผลการเรียนรู้

ที่คาดหวังว่า นักเรียนจะต้องวิเคราะห์และปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก ซึ่งกฎหมายมีความจำเป็น และควรเรียนรู้มีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่การเรียนการสอนถูกกำหนดด้วยเวลาตามโครงสร้างของหลักสูตร จึงจำเป็นต้องเลือกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน และสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ซึ่งในชีวิตประจำวันของทุกคนจะต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว ผู้วิจัยจึงได้นำกฎหมายที่นักเรียนจำเป็นต้องศึกษาและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน กฎหมายอาญาเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน กฎหมายรับราชการทหาร กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้ นำมาสร้างเป็นชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

1. กฎหมาย

1.1 ความหมายของกฎหมาย (อุทิศ จິณิพนธ์สกุล : 292-294) ได้กล่าวว่า

กฎหมาย หมายถึง ข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ของรัฐที่บัญญัติออกใช้เพื่อควบคุม บังคับความประพฤติของประชาชนในรัฐ ซึ่งมีสภาพบังคับ มีบทลงโทษ และมีความถูกต้องให้ความยุติธรรมได้

1.2 ลักษณะสำคัญของกฎหมาย

- (1) ต้องเป็นกฎหรือข้อบังคับที่ใช้เป็นการทั่วไป
- (2) ต้องตราขึ้นโดยผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ (รัฐอธิปไตย)
- (3) ต้องใช้ได้เสมอไป
- (4) ต้องมีสภาพบังคับ
- (5) ต้องไม่มีการบังคับย้อนหลัง
- (6) ข้อบังคับนั้นต้องกำหนดความประพฤติของมนุษย์

1.3 ระบบกฎหมาย แบ่งได้ดังนี้

(1) กฎหมายลายลักษณ์อักษร คือ กฎหมายที่รัฐตราขึ้นไว้เป็นข้อบังคับ กำหนดความประพฤติของบุคคลและประกาศให้ราษฎรทราบ โดยถูกบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ พระราชบัญญัติ ประมวลกฎหมาย พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา ฯลฯ

(2) กฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ กฎหมายที่เกิดจากจารีตประเพณีของสังคมและคำพิพากษาบรรทัดฐานที่ยอมรับกันมานาน บางครั้งจึงเรียกว่า กฎหมายจารีตประเพณี

2. ประเภทของกฎหมาย แบ่งได้หลายประเภทโดยอาศัยเกณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้

1) เกณฑ์ลักษณะความสัมพันธ์ของกลุ่มกรณี แบ่งเป็น

(1) กฎหมายเอกชน คือ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองกับพลเมืองด้วยกัน หรือความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองกับรัฐ โดยรัฐยอมอยู่ในฐานะเท่าเทียมพลเมืองหรือเป็นผู้ปกครองพลเมือง เช่น กฎหมายแพ่ง-พาณิชย์

(2) กฎหมายมหาชน คือ กฎหมายซึ่งเกี่ยวกับการปกครองของรัฐ คุ้มครองผลประโยชน์ของรัฐหรือของสาธารณชนและกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับพลเมือง โดยรัฐอยู่ในฐานะเหนือกว่าพลเมืองหรือเป็นผู้ปกครองพลเมือง เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายอาญา และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2) เกณฑ์บทบาทหรือหน้าที่ของกฎหมาย แบ่งเป็น

(1) กฎหมายสารบัญญัติ คือ กฎหมายที่กำหนดถึงสิทธิและหน้าที่ของบุคคล อันถือได้ว่าเป็นเนื้อหาสาระที่แท้จริงของกฎหมาย เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(2) กฎหมายวิธีสบัญญัติ คือ กฎหมายที่มีบทบาทเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้กฎหมายสารบัญญัตินั้นเป็นผลบังคับได้ เช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

3) เกณฑ์ลำดับความสำคัญหรือศักดิ์ของกฎหมาย แบ่งเป็น

(1) รัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งกำหนดรูปของรัฐ และที่มาของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

(2) พระราชบัญญัติ คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยใช้พระราชอำนาจทางนิติบัญญัติ ตามคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน

(3) พระราชกำหนด คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยใช้พระราชอำนาจทางบริหาร คือ ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นการจัดทำกฎหมายขึ้นใช้ในกรณีฉุกเฉินรีบด่วนไม่อาจจัดทำกฎหมายในรูปพระราชบัญญัติโดยผ่านทางรัฐสภาได้ ผู้เสนอพระราชกำหนด คือ รัฐมนตรีที่รักษาการพระราชกำหนดนั้น ผู้พิจารณาพระราชกำหนด คือ คณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พระราชกำหนดมีเงื่อนไขในการกำหนดดังนี้

ก) กรณีจำเป็นรีบด่วนเพื่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เช่น ภัยพิบัติ
ประกาศสงคราม

ข) กรณีเร่งด่วนและลับเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ เช่น การลดค่าเงิน
การขึ้นภาษีอากร

ค) เมื่อประกาศใช้แล้ว คณะรัฐมนตรีต้องรีบเสนอพระราชกำหนดเพื่อขออนุมัติจากรัฐสภาในการประชุมครั้งต่อไป ถ้ารัฐสภาไม่อนุมัติ พระราชกำหนดนั้นจะตกไป ถ้าอนุมัติพระราชกำหนดจะมีผลบังคับเป็นพระราชบัญญัติใช้ต่อไป

4) พระราชกฤษฎีกา คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยใช้พระราชอำนาจทางบริหาร คือ ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี มีฐานะต่ำกว่าพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด ดังนั้นพระราชกฤษฎีกาจึงเป็นกฎหมายอนุบัญญัติ ซึ่งรัฐธรรมนูญให้อำนาจฝ่ายบริหารออกกฎหมายดังกล่าวได้ โดยไม่ต้องผ่านสภา แต่ต้องไม่ขัดกับกฎหมายใดๆ ผู้เสนอ คือ รัฐมนตรีรักษาการพระราชบัญญัติและพระราชกำหนดนั้นๆ ผู้พิจารณา คือ คณะรัฐมนตรี

5) กฎกระทรวง คือ กฎหมายที่รัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดเป็นผู้ออกเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายหลักในเรื่องนั้นๆ

กฎหมายทั้ง 5 ประเภทนี้ต้องประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ก่อนจึงจะถือว่าเป็นกฎหมายสมบูรณ์

6) กฎหมายท้องถิ่น คือ กฎหมายที่องค์การบริหารท้องถิ่นเป็นผู้ออกใช้บังคับในท้องถิ่นนั้นๆ แบ่งเป็น

(1) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

(2) ข้อบัญญัติจังหวัด

(3) เทศบัญญัติ

(4) ข้อบัญญัติเมืองพัทยา

(5) ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล

7) ประมวลกฎหมาย คือ กฎหมายที่เกิดจากการรวบรวมกฎเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันให้เข้ามาอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกันและอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติให้เป็นกฎหมายได้อีกชั้นหนึ่ง เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา เป็นต้น

8) ประกาศคณะปฏิวัติหรือคำสั่งคณะปฏิวัติ คือ กฎหมายซึ่งออกโดยคณะปฏิวัติ ประกาศคณะปฏิวัติหรือคำสั่งคณะปฏิวัติเป็นกฎหมายเพราะอำนาจในการปกครองประเทศในขณะนั้นเป็นของคณะปฏิวัติ

กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

1. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (อุทิส จินนิพนธ์สกุล : 301-303) ได้กล่าวว่า

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นกฎหมายเอกชนที่บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของเอกชนโดยทั่วไป ใช้บังคับเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนด้วยกัน เช่น สภาพบุคคล ทรัพย์สิน นิติกรรม หนี้ ครอบครัว เอกเทศสัญญาและมรดก เป็นต้น

2. กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเอง

1) บุคคล คือ ผู้ซึ่งสามารถมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายหรือผู้ทรงสิทธิตามกฎหมาย หมายความว่า ผู้ที่จะมีสิทธิและใช้สิทธิได้จะต้องมีสภาพบุคคลตามกฎหมาย

2) ประเภทของบุคคล

(1) บุคคลธรรมดา คือ มนุษย์หรือบุคคลธรรมดาที่ยังมีชีวิตอยู่ สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอด หมายถึง ต้องเป็นการคลอดที่สำเร็จเรียบร้อยบริบูรณ์แล้วหรือรอดเป็นทารก และสิ้นสุดลงเมื่อตาย

(2) ผู้เยาว์ หมายถึง ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ คือ มีอายุไม่ครบ 20 ปี บริบูรณ์ จึงต้องอยู่ภายใต้การดูแลของผู้แทนโดยชอบธรรม ซึ่งได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง

(3) คนไร้ความสามารถ หมายถึง คนวิกลจริตที่ศาลมีคำสั่งแล้วว่าเป็นคนไร้ความสามารถและให้อยู่ในความอนุบาลหรือความดูแลของผู้อนุบาล ดังนั้นคนไร้ความสามารถจึงไม่อาจทำนิติกรรมได้ ต้องให้ผู้อนุบาลทำแทนทั้งสิ้น

(4) คนเสมือนไร้ความสามารถ หมายถึง บุคคลผู้ไม่สามารถจัดทำกรงานของตนได้เพราะกายพิการ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ความประพฤติดูชั่วร้าย เสเพลเป็นอาชญา

หรือเพราะเป็นคนติดสุรายาเมาและบุคคลดังกล่าวนี้ ได้ถูกศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถโดยให้อยู่ในความพิทักษ์ของผู้พิทักษ์

(5) นิติบุคคล คือ บุคคลที่กฎหมายสมมติขึ้นเพื่อให้มีสิทธิและหน้าที่บางอย่างได้เหมือนบุคคลธรรมดาเพื่อสามารถทำนิติกรรมได้ ซึ่งได้แก่ ทบวงการเมือง วัฒนาอาราม ห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด สมาคมมูลนิธิ โรงเรียนและมหาวิทยาลัย (นิติกรรม คือ การกระทำของบุคคลหรือนิติบุคคลที่มุ่งหวังให้เกิดความผูกพันและมีผลทางกฎหมาย)

3. กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับครอบครัว

3.1 การหมั้น

(1) การหมั้น หมายถึง การที่ชายหญิงตกลงทำสัญญาว่าจะทำการสมรสกัน แต่ในการสมรสนั้นไม่ได้บังคับว่าจะมีการหมั้นกันก่อน

(2) อายุของคู่หมั้น ชายและหญิงที่มีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์มีอำนาจทำการหมั้นได้โดยตามลำพังตนเอง ชายหญิงมีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์จะทำการหมั้นกันได้ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

(3) ผลของการหมั้น เมื่อมีการหมั้นกันถูกต้องตามกฎหมายแล้ว คู่สัญญาหมั้นแต่ละฝ่ายต่างก็มีความผูกพันตามสัญญาหมั้น ถ้าฝ่ายใดผิดสัญญาหมั้นอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิเรียกร้องให้รับผิดชอบค่าทดแทน ในกรณีที่ฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายผิดสัญญาหมั้นให้คืนของหมั้นแก่ฝ่ายชายด้วย

3.2 การสมรส

(1) การสมรส หมายถึง การที่ชายและหญิงสมัครใจเข้ามาอยู่กินกันฉันสามีภรรยาจนชั่วชีวิตโดยจะไม่เกี่ยวข้องทางชู้สาวกับบุคคลอื่นใดอีก

(2) เงื่อนไขแห่งการสมรส มีดังนี้

ก. ชายและหญิงต้องมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ทั้งสองคนและผู้ปกครอง
ยินยอม

ข. ชายและหญิงมิได้เป็นญาติสืบสายโลหิตเดียวกัน หรือเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา

ค. หญิงที่เคยสมรสแล้วแต่สามีตายหรือหย่าขาดจากสามีเดิมจะสมรสใหม่ได้ต่อเมื่อเวลาไม่น้อยกว่า 310 วันได้ล่วงพ้นไปแล้ว เว้นแต่คลอดบุตรระหว่างนั้น หรือสมรสกับคู่สมรสเดิม หรือมีใบรับรองแพทย์ว่ามีครรภ์ หรือมีคำสั่งศาลให้สมรสได้

(3) ทรัพย์สินของคู่สมรส ชายหญิงเมื่อสมรสกันแล้วย่อมมีทรัพย์สินทรัพย์สินของคู่สมรสแบ่งเป็น

ก. สิ้นส่วนตัว คือ ทรัพย์สินที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีก่อนสมรส หรือเป็นเครื่องใช้ส่วนตัว หรือได้โดยการรับมรดก หรือเสนาหา หรือของหมั้น

ข. สิ้นสมรส คือ ทรัพย์สินที่คู่สมรสได้มาระหว่างสมรส หรือได้โดยพินัยกรรมที่ระบุว่าป็นสิ้นสมรส หรือดอกผลของสิ้นส่วนตัว

3.3 บุตร

เมื่อมีการสมรสย่อมตามมาด้วยการมีบุตร ในทางกฎหมายกำหนดสิทธิหน้าที่เกี่ยวกับบุตรดังนี้

(1) บุตรชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ บุตรในสมรส คือ เด็กที่เกิดจากบิดามารดาที่ได้จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย

(2) เด็กเกิดนอกสมรส คือ เด็กที่เกิดจากบิดามารดาที่ไม่ได้สมรสกันตามกฎหมายถือว่าเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของมารดาเสมอไป

(3) บุตรบุญธรรม หมายถึง บุตรที่เกิดขึ้นโดยการสมมติของกฎหมายว่ามีสิทธิเสมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยจะต้องจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมด้วย กฎหมายกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้เป็นพ่อแม่บุญธรรมว่าต้องอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี (เพราะอายุน้อยกว่านี้กฎหมายกลัวจะยังไม่พร้อม) + อายุมากกว่าบุตรบุญธรรมอย่างน้อย 15 ปี หรือมากกว่านั้นก็ได้ ถ้าเด็กที่จะรับมาเป็นบุตรบุญธรรมอายุเกิน 15 ปี ต้องถามความสมัครใจของเด็กด้วย แต่ถ้ายังไม่ถึง 15 ปี แค่ขอความยินยอมจากพ่อแม่คนเดิม

3.4 มรดก

1. มรดก คือ ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย ตลอดทั้งสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือโดยสภาพเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้

2. ผู้มีสิทธิรับมรดก มรดกของผู้ตายจะตกทอดแก่ทายาทซึ่งมี 2 ประเภท คือ

2.1 ทายาท หมายถึง ผู้มีสิทธิรับทรัพย์สินอันเป็นมรดกของผู้ตาย ประเภทของทายาทมีอยู่ 2 ประเภท คือ

2.1.1) ทายาทโดยธรรม คือ ทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกโดยอำนาจแห่งกฎหมาย แบ่งเป็นญาติและคู่สมรส

(1) ญาติ ญาติซึ่งเป็นทายาทมีอยู่ 6 ลำดับ และแต่ละลำดับมีสิทธิรับมรดกก่อนหลังกัน ที่สำคัญได้แก่

- 1) ผู้สืบสันดาน ได้แก่ ลูก หลาน เหลน ลื้อ
- 2) บิดา มารดา

- 3) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน
- 4) พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน
- 5) ปู่ ย่า ตา ยาย
- 6) ลุง ป้า น้า อา

(2) คู่สมรส หมายถึง สามีหรือภรรยาที่ได้จดทะเบียนสมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมาย คู่สมรสถือว่าเป็นทายาทประเภทพิเศษที่จะไม่ถูกทายาทที่เป็นญาติตามสายโลหิตไม่ว่าในระดับใดตัดสิทธิการรับมรดกของคู่สมรส เมื่อคู่สมรสฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดตายลงตามกฎหมายจะต้องแบ่งทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยาที่เรียกว่า สิ้นสมรส ออกเป็นสองส่วนเท่าๆ กันก่อน ส่วนของฝ่ายที่ตายก็จะต้องนำไปแบ่งเป็นกองมรดก ฉะนั้นคู่สมรสที่มีชีวิตอยู่จะได้ส่วนแบ่งดังนี้

1. ในฐานะที่เป็นสิ้นสมรสครั้งหนึ่ง
2. ในฐานะที่เป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกอีกส่วนหนึ่ง

2.1.2) ทายาทโดยพินัยกรรม เป็นทายาทซึ่งมีสิทธิเพราะเจ้ามรดกทำพินัยกรรมยกทรัพย์มรดกให้ ซึ่งอาจเป็นใครก็ได้ แต่ต้องเป็นบุคคลโดยจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ ทายาทประเภทนี้เรียกว่า ผู้รับพินัยกรรม

2.2 ทายาทที่เป็นวัด หมายถึง มรดกของพระภิกษุซึ่งได้แก่ ทรัพย์ที่ได้มาในระหว่างอยู่ในสมณเพศ ถ้าพระภิกษุมิได้ทำพินัยกรรมไว้เป็นอย่างอื่น มรดกของพระภิกษุนั้นจะต้องตกเป็นของวัดซึ่งเป็นภูมิลำเนาของพระภิกษุนั้นทั้งหมด

3.5 พินัยกรรม

1) พินัยกรรม คือ เอกสารหรือคำสั่งที่แสดงความตั้งใจของผู้ตายที่จะยกทรัพย์สินของตนให้ผู้อื่น หรือวางข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของตนเมื่อตาย

2) ผู้ที่กฎหมายห้ามมิให้ทำพินัยกรรม คือ

- (1) ผู้ที่มีอายุไม่ครบ 15 ปีบริบูรณ์
- (2) บุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

3) แบบของพินัยกรรม กฎหมายได้กำหนดเกี่ยวกับแบบในการทำพินัยกรรมไว้หลายรูปแบบ ซึ่งหมายความว่า พินัยกรรมจะสมบูรณ์จะต้องทำตามแบบที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น จะทำนอกเหนือจากแบบที่กำหนดไว้ไม่ได้ เพราะจะไม่มีผลเป็นพินัยกรรม แบบของพินัยกรรมที่ทำกันอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวันมีอยู่ 2 แบบ คือ

- (1) พินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ
- (2) พินัยกรรมแบบผู้อื่นเขียนหรือพิมพ์

กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน

1. นิติกรรม (อุทิส จีนิพนธ์สกุล : 304-306) ได้กล่าวว่

1) นิติกรรม คือ การแสดงเจตนาผูกนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยชอบด้วยกฎหมายด้วยใจสมัครเพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ

2) ความไม่สมบูรณ์ของนิติกรรม

(1) โฆษกรรม หมายถึง การกระทำที่สูญเปล่า เสียเปล่า ไม่เกิดผลตามกฎหมายขึ้นมาอย่างไรเลย

(2) โฆษกรรม หมายถึง นิติกรรมที่มีความสมบูรณ์อยู่ สามารถใช้บังคับกันได้ตามกฎหมาย แต่อยู่ในเงื่อนไขที่ว่าอาจถูกยกเลิกซึ่งตามกฎหมายเรียกว่า การบอกล้างนิติกรรมที่เป็นโฆษะ เมื่อมีการบอกล้างแล้ว โฆษกรรมนั้นจึงจะต้องเป็นโฆษะ

2. สัญญา

1) สัญญา

สัญญา คือ การที่ฝ่ายหนึ่งทำคำเสนอและอีกฝ่ายหนึ่งทำคำสนองนั้น โดยถูกต้องตรงกันกับสาระและข้อกำหนดในคำเสนอ หรือสัญญา คือ การแสดงเจตนาของทั้งสองฝ่ายที่ถูกต้องตรงกัน

2) ประเภทของสัญญาต่าง ๆ ที่สำคัญ มีดังนี้

2.1) สัญญาซื้อขาย คือ สัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ขาย โอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ซื้อ โดยผู้ซื้อได้ชำระราคานั้นเป็นเงินแก่ผู้ขายเป็นการตอบแทน ประเภทของสัญญาซื้อขาย ที่สำคัญมี 4 ประเภท คือ

2.1.1 สัญญาซื้อขายเงินสด คือ สัญญาที่ผู้ซื้อชำระราคาสินค้าที่ซื้อขายเป็นเงินสดในทันทีที่ตกลงซื้อขายกัน

2.1.2 สัญญาซื้อขายผ่อนส่ง คือ สัญญาซื้อขายที่กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโอนไปยังผู้ซื้อและมีการส่งมอบทรัพย์สินให้กับผู้ซื้อไปแล้ว แต่ผู้ซื้อยังมีได้ชำระราคาให้กับผู้ขายในทันที โดยอาจมีการตกลงวันผ่อนชำระราคาสินค้าที่ขายเป็นงวด ๆ

2.1.3 สัญญาขายฝาก คือ สัญญาซื้อขายซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ขายฝากนั้นตกไปยังผู้ซื้อ โดยมีข้อตกลงในขณะที่ทำสัญญาว่าผู้ขายมีสิทธิ์ไถ่ทรัพย์สินได้ในเวลาที่กำหนดขายฝากเป็นสัญญาซื้อขายอย่างหนึ่งที่ผู้ขายฝากจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบแก่ผู้รับซื้อฝาก มีลักษณะคล้ายกับการกู้ยืมเงิน โดยมีทรัพย์สินเป็นประกัน แต่กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นตกเป็นของผู้ซื้อฝาก นับตั้งแต่เวลาทำสัญญาขายฝาก ฉะนั้นถ้าผู้ขายฝากไม่สามารถไถ่คืนในเวลาที่กำหนดทั้งหมดโอกาสที่จะไถ่ทรัพย์สินที่ขายฝากหลุดเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ซื้อ นอกจากนี้ผู้รับซื้อฝาก

สามารถเรียกดอกเบี้ยและผลประโยชน์อื่นๆ ได้มากที่สุดโดยไม่ผิดกฎหมาย ดังนั้นสัญญาชนิดนี้ทำให้ชาวนาไทยต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดินจากการขายฝากแก่นายทุนเป็นจำนวนมาก

2.1.4 การขายทอดตลาด คือ การซื้อขายที่มีการประกาศโฆษณาให้ประชาชนทำการประมูลซื้อและสู้ราคากันโดยเปิดเผย เพื่อให้ได้ราคาสูงที่สุด

2.2) สัญญาเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ

2.2.1 สัญญาเช่าทรัพย์สิน คือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้เช่าตกลงให้คนอื่นอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลาอันมีจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น

2.2.2 สัญญาเช่าซื้อ คือ สัญญาซึ่งเจ้าของเอาทรัพย์สินนั้นออกให้เช่าและคำมั่นว่าจะขายทรัพย์สินนั้น หรือว่าจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสิทธิแก่ผู้เช่าโดยเงื่อนไขที่ผู้เช่าได้ใช้เงินเป็นจำนวนเท่านั้นเท่านี้คราวสัญญาเช่าซื้อจะต้องทำเป็นหนังสือมิฉะนั้นจะเป็นโมฆะ หมายความว่า คู่สัญญาจะต้องลงลายมือชื่อในสัญญาทั้งสองฝ่าย

2.3) สัญญาการกู้ยืมเงิน เป็นสัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้กู้ โดยขอ ยืมเงินจำนวนหนึ่งตามที่ได้กำหนดไว้จากบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้ให้กู้ และผู้กู้ตกลงว่าจะคืนเงินจำนวนดังกล่าวตามเวลาที่กำหนดไว้ โดยผู้กู้เสียดอกเบี้ยให้แก่ผู้ให้กู้ในอัตราที่ตกลงกันตาม กฎหมาย ปัจจุบันกฎหมายกำหนดวงเงินสัญญาการกู้ยืมเงินตั้งแต่ 2,000 บาทขึ้นไป

ในการกู้ยืมเงินนั้นกฎหมายได้กำหนดไว้ว่า ผู้ให้กู้ยืมเงินคิดดอกเบี้ยจากผู้ กู้ยืมเงินได้อย่างสูงไม่เกินร้อยละสิบห้า ต่อไปหากผู้ให้กู้ยืมเงินคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมาย กำหนด จะมีผลให้ดอกเบี้ยตกเป็นโมฆะทั้งหมดคือ ไม่มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยเลย ผู้ให้กู้ยืมเงินคงมี สิทธิเรียกให้ผู้กู้ชำระเงินต้นคืนให้แก่ตนเท่านั้น แต่ถ้าเขียนอัตราดอกเบี้ยในสัญญากู้ยืมเงินว่าให้ ดอกเบี้ยตามกฎหมาย ผู้ให้กู้ยืมเงินมีสิทธิเรียกดอกเบี้ยได้ในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีเท่านั้น

2.4) สัญญาค้ำประกัน คือ สัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ค้ำ ประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่งเพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้

หน้าที่ของผู้ค้ำประกัน คือ เมื่อลูกหนี้ผิดนัดเมื่อใด เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ผู้ ค้ำประกันชำระหนี้ได้เมื่อนั้น

2.5) สัญญาจำนอง คือ การที่บุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้จำนอง เอา อสังหาริมทรัพย์ของตน เช่น ที่ดินหรือทรัพย์สินที่กฎหมายอนุญาตให้จำนองได้ไปจดทะเบียนไว้กับ บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับจำนอง เพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้ ทั้งนี้โดยผู้จำนองไม่ต้อง ส่งมอบที่ดินหรือทรัพย์สินดังกล่าวให้แก่ผู้รับจำนอง สัญญาจำนองต้องทำเป็นหนังสือและ นำไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจรับจดทะเบียนจำนองตามกฎหมาย

2.6) สัญญาจำนำ คือ การที่บุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้จำนำ นำสังหาริมทรัพย์ สิ่งหนึ่งไปส่งมอบให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับจำนำ เพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ที่ผู้ จำนำเป็นหนี้ผู้รับจำนำ

3. ทรัพย์สิน

3.1) ทรัพย์สิน

ทรัพย์สิน หมายถึง ทรัพย์และวัตถุหรือสิ่งที่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาได้ และถือเอาได้ เช่น กระแส ไฟฟ้า ลิขสิทธิ์ แก๊สออกซิเจนที่บรรจุใส่ถังแล้ว เป็นต้น

3.2) ประเภทของทรัพย์และทรัพย์สิน กฎหมายแบ่งทรัพย์สินออกเป็น

3.2.1) อสังหาริมทรัพย์ คือ ทรัพย์ที่ไม่อาจเคลื่อนที่ได้

อสังหาริมทรัพย์แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

(1) อสังหาริมทรัพย์ประเภทที่ดิน

(2) อสังหาริมทรัพย์ประเภททรัพย์สินอันประกอบเป็นอัน

เดียวกับที่ดิน เช่น กรวด หิน ทราย

(3) อสังหาริมทรัพย์ประเภททรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดิน เช่น

ไม้ยืนต้น ดึก อาคาร บ้าน โรงเรือน

3.2.2) สังหาริมทรัพย์ คือ ทรัพย์ทั้งหลายอันอาจเคลื่อนที่ได้ ไม่ว่าจะด้วยแรงดินแห่งตัวทรัพย์นั้นหรือด้วยกำลังภายนอก รวมทั้งกำลังแรงแห่งธรรมชาติอันอาจ ถือเอาได้ ยังมีสังหาริมทรัพย์ชนิดพิเศษ ได้แก่ เรือกำปั่นหรือเรือมีระวางตั้งแต่ 6 ตันขึ้นไป เรือ กลไฟหรือเรือยนต์มีระวางตั้งแต่ 5 ตันขึ้นไป แพ สัตว์พาหนะ เครื่องจักรและอากาศยาน กฎหมายกำหนดให้ต้องทำหนังสือและจดทะเบียนต่อเจ้าหน้าที่

กฎหมายอาญา

1. กฎหมายอาญา (อุทิส จินนิพนธ์สกุล : 310-313) หมายถึง กฎหมายซึ่งวาง บทบัญญัติว่าด้วยความผิดและกำหนดโทษ ซึ่งจะลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดนั้น นอกจากนั้นแล้ว ยังหมายรวมถึงกฎหมายอื่นที่มีบทลงโทษอาญาด้วย เช่น พระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน พระราชบัญญัติจราจรทางบก พระราชบัญญัติการ พนัน ประมวลรัษฎากรในส่วนที่บัญญัติถึงความผิดและกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนเกี่ยวกับภาษีอากรไว้ ด้วย เป็นต้น

2. การกระทำที่เป็นความผิดทางอาญา ต้องมีการกระทำ 5 ขั้นตอน คือ

1) คิด ยังไม่เป็นการผิด เพราะยังไม่มีการกระทำ

2) ตกลงใจกระทำ เป็นเรื่องภายในจิตใจเช่นเดียวกับความคิด ยังไม่เป็นความคิด

3) เตรียมการ กฎหมายยังไม่เอาผิด เพราะยังไม่มีกรกระทำ ยกเว้นการเตรียมการเพื่อปลงพระชนม์หรือเป็นกบฏ ซึ่งเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ หรือการเตรียมวางเพลิง

4) ลงมือกระทำแต่กระทำไปไม่ตลอด หรือทำแล้วแต่ไม่บรรลุผล เรียกว่าพยายามกระทำผิด ซึ่งมีโทษน้อยกว่าความผิดที่กระทำสำเร็จแล้ว คือ ระวังโทษ 2 ใน 3 ของความสำเร็จ

5) การกระทำ ผลสำเร็จของการกระทำเป็นองค์ประกอบของความผิด เช่น การฆ่าผู้อื่นหมายถึง ทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย แต่ถ้าไม่ตายจะมีความผิดฐานพยายามฆ่าเท่านั้น

3. ความผิดลหุโทษ

ความผิดลหุโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ อันเป็นความผิดซึ่งมีโทษเบา การพยายามกระทำ ความผิดหรือผู้สนับสนุนในความผิดลหุโทษไม่ต้องรับโทษ

4. ความรับผิดทางอาญา

1) การกระทำความผิดโดยเจตนา

การกระทำความผิดโดยเจตนา หมายถึง การกระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำ และในขณะที่ผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือยอมเสี่ยงเห็นผลของการกระทำนั้น

2) การกระทำความผิดโดยไม่เจตนา

การกระทำความผิดโดยไม่เจตนา เป็นการกระทำโดยรู้สำนึก แต่ผู้กระทำไม่ประสงค์ต่อผลหรือไม่อาจเสี่ยงเห็นผลของการกระทำว่าจะเกิดขึ้น ผลกลับเกิดขึ้น จะเป็นการกระทำโดยไม่เจตนาหรือไม่ต้องดูจากการกระทำของผู้นั้น

3) การกระทำความผิดโดยประมาท

การกระทำความผิดโดยประมาท คือ การกระทำที่มีใจโดยเจตนาแต่การกระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ ผู้กระทำจึงมีความผิดและต้องรับโทษตามกฎหมาย

4) การกระทำโดยพลาด

การกระทำโดยพลาด หมายถึง การกระทำโดยเจตนาที่จะกระทำต่อบุคคลหนึ่ง แต่ผลของการกระทำเกิดแก่อีกบุคคลหนึ่ง ดังนี้ถือว่ากระทำโดยเจตนาแก่บุคคลซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น

5) การกระทำโดยสำคัญผิด

การกระทำโดยสำคัญผิด หมายถึง การกระทำโดยเจตนาที่จะกระทำต่อบุคคลหนึ่งแต่ได้กระทำต่อบุคคลหนึ่งโดยสำคัญผิด ผู้กระทำอาจจะยกเอาความสำคัญผิดนั้นมาเป็นข้อแก้ตัวว่าไม่ได้กระทำโดยเจตนาไม่ได้

5. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดอาญา

บุคคลที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดอาญา มีดังนี้

1) ผู้ใช้ในกระทำความผิด

ผู้ใช้ในกระทำความผิด คือ ผู้ที่ก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดด้วยการใช้บังคับ ชูเชิญ จ้างวาน หรือยุงส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด การใช้ให้ผู้อื่นกระทำความผิด ถ้าความผิดยังไม่ทำลงไป ไม่ว่าจะเป็เพราะผู้ถูกใช้ไม่ยอมกระทำ หรือยังไม่ได้กระทำ หรือเพราะเหตุอื่นใด ผู้ใช้ให้กระทำความผิดต้องรับโทษหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

2) ผู้สนับสนุนการกระทำความผิด

ผู้สนับสนุนการกระทำความผิด คือ ผู้ที่กระทำด้วยประการใด ๆ ก็ตามที่เป็น การช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะไม่ได้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม

3) ตัวการ

ตัวการ คือ ผู้ที่ร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ในความผิดหนึ่ง ๆ การเป็นตัวการ นอกจากจะมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปแล้ว บุคคลเหล่านั้นต้องร่วมกันกระทำความผิดด้วยกัน แล้วต้องมีเจตนาร่วมกันกระทำความผิดด้วย เช่น ก ข ค สมคบกันลอบเข้าไปฆ่า ง ในบ้าน แมื่ ก คนเดียวเป็นผู้ลงมือฆ่าก็ถือว่าทั้ง ก ข ค เป็นตัวการด้วย

6. เหตุที่กฎหมายอาญาถือว่าไม่เป็นความผิด

ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติเหตุยกเว้นโทษไว้ 5 กรณี คือ

1) การกระทำความผิดด้วยความจำเป็น

การกระทำความผิดด้วยความจำเป็น ผู้กระทำความผิดด้วยความจำเป็น เพราะถูกบังคับให้กระทำความผิด ถ้าเป็นการเกินสมควรแก่เหตุผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ เช่น จำเลยถูกพวกคนร้ายซึ่งมีอาวุธปืนครบมือขู่บังคับให้หาเรือรับส่งข้ามฟากไปปล้นทรัพย์ ถือว่าจำเลย

กระทำด้วยความจำเป็น ไม่สามารถหลีกเลี่ยงชัดเจนได้ จำเลยไม่ต้องรับโทษฐานสนับสนุนการปล้นทรัพย์

2) การกระทำผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือบังคับตนเองได้

การกระทำผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือบังคับตนเองได้ เพราะมีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือนก็ไม่ต้องรับโทษสำหรับความผิดนั้น แต่ในขณะที่ทำผิดยังสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้าง หรือยังสามารถบังคับตัวเองได้บ้าง ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

3) การกระทำตามคำสั่งของเจ้าพนักงานโดยมีหน้าที่หรือเชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม ถ้าผู้กระทำมีหน้าที่เชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม เว้นแต่จะรู้ว่าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งซึ่งมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น สารวัตรใหญ่สั่งให้จำเลยซึ่งเป็นตำรวจได้บังคับบัญชาไปจับกุมผู้ต้องหาโดยไม่ได้ออกหมายจับ จับเลยจับผู้ต้องหาโดยเข้าใจว่าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะได้ถือว่าเป็นหลักปฏิบัติกันตลอดมาว่าจับได้ แม้การกระทำของจำเลยจะเป็นการมิชอบ จำเลยก็ไม่ต้องรับโทษ

4) สามีภรรยากระทำความผิดต่อกันในความผิดบางฐาน

ความผิดที่เป็นการกระทำที่สามีกระทำต่อภรรยา หรือภรรยากระทำต่อสามี ได้แก่ ความผิดบางฐาน ลักทรัพย์ วิวรรพทรัพย์ ฆ้อโงก ฆกยอก รับของโจร ทำให้เสียทรัพย์ บุกรุก กฎหมายอาญาถือว่าไม่เป็นความผิด

5) เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

ความผิดทางกฎหมายที่จะยกเว้นโทษให้แก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้มีมานานแล้วโดยเห็นว่าเด็กเป็นผู้ที่ยังมีความคิดอ่าน ความสำนึกรู้ลึกผิดชอบชั่วดีไม่เท่าผู้ใหญ่ในการลงโทษจำต้องคำนึงถึงอายุของผู้กระทำผิดด้วย

7. ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์

ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ที่สำคัญได้แก่

1) ลักทรัพย์ คือ การลักเอาทรัพย์ของผู้อื่นไปโดยที่เจ้าของไม่ยินยอม แม้อันต่อมาเจ้าของทรัพย์จะสงสารไม่คิดใจเอาความก็ยังคงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ เพราะเป็นคดีอาญาไม่สามารถยอมความกันได้

2) วิวรรพทรัพย์ คือ การลักทรัพย์โดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้า เป็นการเอาไปต่อหน้าโดยไม่มีความเกรงกลัว ไม่ร้อให้เจ้าของผลอ ในการวิวรรพทรัพย์ไม่จำเป็นว่าเมื่อลักทรัพย์ของผู้อื่นแล้วจะต้องหนีเสมอไป อาจจะไม่วิ่งหนี แต่อาจจะเดินหนีขึ้นรถไป ก็จัดเป็นวิวรรพทรัพย์ได้

- 3) ชิงทรัพย์ คือ การลักขโมยของผู้อื่นโดยการใช้กำลังหรืออาวุธทำร้ายเจ้าของทรัพย์หรืออาจจะขู่ว่าจะใช้กำลังหรืออาวุธทำร้ายเจ้าของทรัพย์
- 4) ปล้นทรัพย์ คือ การที่คนตั้งแต่สามคนขึ้นไปร่วมกันกระทำความผิดด้วยการชิงทรัพย์ของผู้อื่น
- 5) กรรโชก คือ การข่มขืนใจผู้อื่นยอมรับให้ หรือจะยอมให้ตน หรือผู้อื่นได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยขู่เข็ญว่าจะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญ หรือของบุคคลที่สามจนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น
- 6) ความผิดฐานฉ้อโกง ผู้ใดกระทำโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง โดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ์ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

7) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์ของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

บัตรประจำตัวประชาชน (ชวษ ทันโตภาส และคณะ 2552 : 42) คือ บัตรประจำตัวของผู้มีสัญชาติไทยที่ใช้แสดงตนเพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรและทางราชการ โดยจะระบุรูปถ่ายของผู้ถือบัตร หมายเลขประจำตัวของผู้ถือบัตร ชื่อและนามสกุล วัน เดือน ปีเกิด ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน วันออกบัตร และวันบัตรหมดอายุ ส่วนศาสนาและหมู่โลหิตจะระบุไว้หรือไม่ก็ได้แล้วแต่ความสมัครใจของผู้ถือบัตร ปัจจุบันกรมการปกครองจะทำบัตรประชาชนให้กับเด็กที่มีอายุครบ 7 ปีบริบูรณ์ โดยเป็นผลมาจากการแก้ไขพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไปเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2554 มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายเมื่อพ้น 60 วัน นับแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งก็คือมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม 2554 ซึ่งประชาชนทุกคนจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. บุคคลที่มีสัญชาติไทยอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไปแต่ไม่เกิน 70 ปีต้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชน
2. การเปลี่ยนชื่อตัว - ชื่อสกุล ต้องขอทำบัตรใหม่ภายใน 60 วัน
3. บัตรสูญหายต้องขอเปลี่ยนใหม่ ภายใน 60 วัน

4. บุคคลที่ไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ได้แก่ พระภิกษุ นักโทษ และบุคคลที่มีอายุเกิน 70 ปีขึ้นไป

กฎหมายรับราชการทหาร

รัฐธรรมนูญกำหนดให้บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารเพื่อทำหน้าที่ป้องกันประเทศชาติ ดังนั้นพระราชบัญญัติรับราชการทหารพุทธศักราช 2497 จึงกำหนดการรับราชการทหารไว้ 4 ประเภท ได้แก่

1. ทหารกองเกิน คือ ชายที่มีสัญชาติไทยทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์และยังไม่ถึง 30 ปีบริบูรณ์ จะต้องทำหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเอง สำหรับการเป็นทหารกองเกินมีหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ ดังนี้

1) การประกาศลงบัญชีทหารกองเกิน ในช่วงเดือนกันยายนของทุกปี นายอำเภอจะประกาศรายชื่อผู้ที่มีอายุถึงเกณฑ์ที่จะต้องลงบัญชีทหารกองเกิน

2) การลงบัญชีทหารกองเกิน ผู้ที่มีรายชื่อตามที่นายอำเภอประกาศจะต้องไปแสดงตน เพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายในปีนั้น หากไปไม่ได้ด้วยตนเอง ต้องให้ผู้บรรลุนิติภาวะหรือผู้ที่เชื่อถือได้ไปแจ้งแทน ถ้าไม่ไปจะถือว่าหลีกเลี่ยงชัดเจน และเมื่อลงบัญชีแล้วนายอำเภอจะออกใบสำคัญ (สค.9) หรือใบรับ (สค.10) ให้เป็นหลักฐาน หากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ขอใบสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียม 1 บาท แต่ถ้าชำรุดเสียหายเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม กรณีผู้ที่ยังไม่ลงบัญชีทหารกองเกินไม่ว่ากรณีใด ๆ ถ้าอายุยังไม่ถึง 46 ปีบริบูรณ์ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน แต่จะให้ผู้อื่นแจ้งแทนไม่ได้ ทั้งนี้ผู้ที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินวันใดแล้วจะถือว่าเป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันนั้น อย่างไรก็ตาม กฎหมายได้ยกเว้นผู้ที่ไม่ต้องลงบัญชีทหารกองเกิน ได้แก่ สามเณรเปรียญ และผู้ถูกควบคุมหรือคุมขังของเจ้าพนักงาน

การแจ้งขึ้นบัญชีทหารกองเกิน

ชายผู้มีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุย่างเข้า 18 ปีบริบูรณ์ใน พ.ศ. ใด ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายใน พ.ศ. นั้น ต่อสัสดีอำเภอที่ตนมีภูมิลำเนาทหารอยู่ ถ้าไม่สามารถไปลงบัญชีทหารกองเกินได้ด้วยตนเอง ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและเชื่อถือได้เป็นผู้ดำเนินการแทน (อายุ 20 ปีบริบูรณ์) ภายในเดือนพฤศจิกายนของปีที่มีอายุย่างเข้า 18 ปี

บุคคลใดซึ่งยังไม่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอพร้อมกับคนปีเดียวกัน ถ้าอายุยังไม่ถึง 46 ปีบริบูรณ์ ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินเสียเช่นเดียวกับคนที่มีอายุย่างเข้า 18 ปี โดยต้องปฏิบัติภายใน 30 วัน นับแต่วันที่สามารปฏิบัติได้ ในกรณีนี้จะให้ผู้อื่นดำเนินการแทนไม่ได้ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 18)

เมื่อได้รับการลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว นายอำเภอจะออกใบสำคัญ ส.ค. 9 ให้ไว้เป็นหลักฐาน เมื่อได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่อำเภอที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ ภูมิลำเนาทหารมิได้เพียงแห่งเดียวเท่านั้น (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 5) หลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

1. สูติบัตร
2. บัตรประจำตัวประชาชนหรือใบแทน
3. สำเนาทะเบียนบ้าน (กรณีบิดามารดาไม่ได้อยู่บ้านเดียวกันกับผู้ลงบัญชีทหารกองเกิน ให้นำสำเนาทะเบียนบ้านของบิดามารดาไปด้วย)
4. กรณีบิดามารดาเป็นบุคคลต่างด้าวจะต้องนำใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของบิดามารดาไปด้วย
5. กรณีเปลี่ยนชื่อตัว-ชื่อสกุล จะต้องนำใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัว-ชื่อสกุลไปแสดงด้วย

6. กรณีบิดามารดาถึงแก่กรรมแล้ว ให้นำหลักฐานใบมรณบัตรไปแสดงด้วย
โทษของการฝ่าฝืนไม่ไปลงบัญชีทหารกองเกินภายในกำหนด

บุคคลใดไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือปรับไม่เกิน 300 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าบุคคลนั้นสำนึกในความผิดรีบไปแจ้งนายอำเภอเพื่อขอลงทะเบียนทหารกองเกินก่อนที่เจ้าหน้าที่จะยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิดก็จะถูกลงโทษในสถานเบาเพียงจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 100 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 44)

2. ทหารกองประจำการ คือ ทหารกองเกินที่ได้รับหมายเรียกมาตรวจเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการ และเข้ารับราชการในกองประจำการแล้ว สำหรับการเป็นทหารกองประจำการมีหลักเกณฑ์และวิธีการดังนี้

การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินให้เป็นทหารกองประจำการ (การเกณฑ์ทหาร) ทหารกองเกินเมื่อมีอายุย่างเข้า 21 ปี ใน พ.ศ. ใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในปี พ.ศ. นั้นและในเดือนตุลาคมของทุกปี อำเภอหรือเขตท้องที่จะประกาศให้ทหารกองเกินที่มีอายุย่างเข้า 21 ปี ในพ.ศ. นั้น ไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารที่อำเภอหรือเขต

บุคคลใดไม่สามารถไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะซึ่งมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์แล้ว และพอเชื่อถือได้ไปรับหมายเรียกแทน (พระราชบัญญัติรับราชการ

ทหาร มาตรา 25) แต่ต้องมีหนังสือมอบหมายของผู้ถูกเรียกถึงนายอำเภอหรือสัสดีเขตให้ผู้แทนนำมาแสดงด้วยหลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

1. บัตรประจำตัวประชาชน
2. ใบสำคัญทหารกองเกิน (ส.ค.9)

โทษของผู้ฝ่าฝืน

บุคคลใดไม่มารับหมายเรียกที่อำเภอ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 300 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่จะยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอรับหมายเรียกด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะที่เชื่อถือได้มารับแทน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 100 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 44) เมื่อถึงกำหนดวันตามหมายเรียก ที่กำหนดวันให้ทหารกองเกินทุกคนต้องไปทำการตรวจคัดเลือกเพื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้น ทหารกองเกินซึ่งถูกเรียกต้องมาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก โดยนำไปสำคัญทหารกองเกิน บัตรประชาชน ประกาศนียบัตร หรือหลักฐานการศึกษามาแสดงด้วย (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 27)

ทหารกองเกิน ซึ่งจะถูกรับมาตรวจคัดเลือก เพื่อเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการนั้น ต้องมีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง 30 ปีบริบูรณ์ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 32) บุคคลใดหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่ให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก หรือมาแต่ไม่เข้าทำการตรวจเลือกหรือไม่อยู่นเสร็จการตรวจเลือก หรือหลีกเลี่ยงขัดขืนด้วยประการใดๆ เพื่อจะมีให้ได้เข้ารับราชการทหารกองประจำการต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี

(พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 45)

ทหารกองเกินซึ่งได้รับหมายเรียกให้ไปทำการตรวจเลือก เพื่อเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ เมื่อถึงวันกำหนดให้ไปทำการตรวจเลือก ด้วยบุคคลนั้นมีเหตุจำเป็นบางประการไม่สามารถไปตรวจเลือกในวันนั้นได้ ก็ไม่มีความผิดตามกฎหมายแต่อย่างใด เหตุจำเป็นดังกล่าวได้แก่

1. ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วน ให้ไปรับราชการทหาร อันสำคัญ หรือไปราชการต่างประเทศ โดยคำสั่งของ เจ้ากระทรวง
2. นักเรียนซึ่งไปศึกษาต่างประเทศตามที่ระบุในกฎกระทรวง
3. ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการ หรือโรงงานอื่นใด ในระหว่างที่มีการรบ การสงคราม และอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม
4. บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสงคราม
5. เกิดเหตุสุดวิสัย

6. ไปเข้าตรวจเลือกที่อื่น

7. ป่วย โดยให้ผู้บรรลุนิติภาวะและเชื้อถือได้มาแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก (กรณีตามข้อ 1, 2, 3 หรือ 4 ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะการจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย) (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 27)

ทหารกองเกินผู้ใดที่ถูกคัดเลือกเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ แล้วตามปกติจะต้องเข้ารับราชการมีกำหนดเวลา 2 ปี แต่อาจจะรับราชการน้อยกว่า 2 ปี ก็ได้ถ้ามีเหตุยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 9) ได้แก่

1. ผู้สำเร็จจากการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ให้รับราชการ ทหารกองประจำการ 1 ปี 6 เดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้รับขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียง 1 ปี

2. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ให้รับราชการทหารกองประจำการ 1 ปี แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้รับขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียง 6 เดือน

3. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุน โดยมีต้องเข้ารับราชการในกองประจำการ (กฎกระทรวงฉบับที่ 24 พ.ศ. 2508) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497) ทหารกองเกินซึ่งถูกคัดเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการแล้ว ถ้ารับราชการครบ 2 ปี หรือน้อยกว่านั้นตามที่ได้รับยกเว้นแล้ว ก็จะถูกปลดเป็นทหารกองหนุนต่อไป (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 9 วรรค 2)

บุคคลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการเป็น ทหารกองประจำการทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้อง เรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพล เพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม คือ

1. พระภิกษุ สามเณร
2. นักบวชในพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวน
3. นักบวชศาสนาอื่น ซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาและไม่ เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ ตามกฎกระทรวงที่ออก ตามมาตรา 14 (2)
4. สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ
5. บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหาร ตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร
6. นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม

7. นักศึกษาของศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวง ศึกษาธิการ
8. นักศึกษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือนของกระทรวงคมนาคม
9. นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศและได้รับการ ผ่อนผันตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 27 (2)
  10. ครูซึ่งประจำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่างๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่นและซึ่งไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา 14 (5)
  11. พนักงานวิทย์ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของ รัฐบาล
  12. ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ลูกจ้าง หรือคนงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้เฉพาะผู้ซึ่งทำงานโดยใช้วิชาหรือฝีมือ
  13. ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการการเมือง ข้าราชการกลาโหม พลเรือน ข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งรับเงินเดือนประจำและเป็นข้าราชการหรือพนักงาน ตั้งแต่ระดับ 5 หรือเทียบเท่าขึ้นไปแล้วแต่กรณี
  14. ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วน ให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง หรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง
  15. หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอหรือกิ่งอำเภอ
  16. ปลัดอำเภอ
  17. ตำรวจประจำการ
  18. กำนัน
  19. ผู้ใหญ่บ้าน
  20. สารวัตรกำนัน
  21. แพทย์ประจำตำบลซึ่งมิใช่ทหารกองหนุน
  22. นายกเทศมนตรีหรือเทศมนตรี
  23. ผู้ซึ่งทำงานประจำในตำแหน่งหน้าที่สำคัญในราชการเทศบาล องค์การของรัฐบาล หรือในกิจการเกี่ยวกับการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การขนส่ง การธนาคาร หากขาดไปจะทำให้กิจการเสียหายและจะหาผู้อื่นแทนไม่ได้ ตามที่กระทรวงกลาโหมกับกระทรวง ทบวง กรม เจ้าหน้าที่จะได้ตกลงกัน
  24. บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา 29 (3)
  25. บุคคลซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเห็นสมควรผ่อนผันเป็นพิเศษ

3. **ทหารกองหนุน** คือ ทหารที่ปลดจากกองประจำการหรือทหารกองเกินที่สำเร็จการศึกวิชาทหารและขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นกองหนุน

4. **ทหารประจำการ** คือ ทหารที่รับราชการสังกัดกระทรวงกลาโหมซึ่งไม่ใช่ทหารกองประจำการ

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

ในมาตรา 3 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2541บัญญัติไว้ว่า ผู้บริโภคนั้นหมายถึง ผู้ซื้อสินค้า หรือ ผู้ที่ได้รับการจูงใจ หรือ การชักชวนจากผู้ประกอบกิจการด้านธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้า ทั้งยังหมายถึง ผู้ซื้อสินค้า หรือ ผู้รับบริการจากผู้ประกอบการทางด้านธุรกิจโดยสุจริต แม้จะยังไม่ได้เสียค่าตอบแทนก็ตามและในมาตรานี้ยังให้คำนิยามของผู้ประกอบกิจการด้านธุรกิจว่า ผู้ขาย ผู้ผลิตเพื่อนำไปขาย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อทำการค้าขาย หรือ ผู้ซื้อเพื่อนำสินค้าขายต่อ หรือเป็นผู้ให้บริการ และทั้งยังรวมถึงผู้ประกอบกิจการด้านโฆษณา

ความหมายของ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของผู้คนในทุกๆ สังคม โดยจะเกี่ยวข้องกับการใช้บริการ และการใช้สินค้า เช่น มนุษย์มีความต้องการอาหาร ยารักษาโรค มนุษย์จำเป็นต้องใช้บริการรถโดยสาร รถประจำทาง เครื่องบิน เป็นต้น เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ตนเอง เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือติดต่อสื่อสาร การใช้เอทีเอ็ม ดังนั้น การใช้บริการต่างๆ หรือ การบริโภค จำเป็นต้องได้มีคุณภาพอย่างถูกต้อง และ ได้มาตรฐานตามที่ผู้ผลิตได้โฆษณาเอาไว้ จึงทำให้ รัฐบาลซึ่งอยู่ในฐานะเป็นผู้คุ้มครองดูแลประชาชน เมื่อไหร่ก็ตามที่พบว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนหรือความเสียหายจากการใช้สินค้า และ บริการ จะต้องรีบเข้ามาคุ้มครอง และ แก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างทันที่ทันที่ให้แก่ประชาชน

นอกจากนี้ ยังมี ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์ ยังให้ความหมายของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคว่า คือกฎหมายหนึ่งที่มุ่งที่จะคุ้มครองแก่ประโยชน์ของผู้บริโภค กฎหมายใดก็ตามที่มีส่วนคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภคในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ประกอบกิจการธุรกิจซึ่งเป็นกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ดังนั้นกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคจึงมีหลากหลายฉบับ ไม่เพียงแต่มีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคเพียงฉบับเดียวเท่านั้น หากแต่กฎหมายในแต่ละฉบับจะมีอำนาจหน้าที่ในการมุ่งคุ้มครองผู้บริโภคที่แตกต่างกันออกไป โดยจะมีหน่วยงานราชการซึ่งทำหน้าที่บังคับใช้ให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งหน่วยงานราชการดังกล่าวจะกระจายอยู่ตามกระทรวงต่างๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิผู้บริโภคโดยตรง คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมมาจากพระราชบัญญัติคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 ได้กำหนดเอาไว้ว่าให้ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย 5 ประการดังต่อไปนี้

- 1.1 สิทธิจะได้รับข่าวสาร รวมทั้งคำติชมคุณภาพที่ถูกต้องในสินค้าหรือบริการ
  - 1.2 สิทธิในการได้อิสระในการเลือกบริโภคสินค้าและบริการ
  - 1.3 สิทธิในการได้รับความปลอดภัยจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ
  - 1.4 สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมจากสัญญาหรือการทำสัญญา
  - 1.5 สิทธิที่จากการที่จะได้รับการพิจารณาและเยียวยาความเสียหาย
2. กฎหมายการคุ้มครองผู้บริโภคมีหลักเกณฑ์และหน้าที่

จากมาตรา 3 ว่าด้วยเรื่องบทนิยามของผู้บริโภค บัญญัติว่า กฎหมายนั้นไม่ได้คุ้มครองเพียงแต่ผู้ซื้อเท่านั้น แต่ยังรวมถึง ผู้รับบริการ โดยเสียค่าตอบแทนอื่นๆ เช่น สัญญาจ้างทำของ หรือ สัญญาเช่าซื้อด้วย ไปนอกจากนี้ ปี 2541 ได้มีการแก้ไขนิยามของผู้บริโภคขึ้นมาใหม่ว่า คือ ผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจ หรือผู้ซื้อ หรือเป็นบุคคลที่ถูกชักชวนจากผู้ประกอบกิจการด้านธุรกิจเพื่อให้บริโภคสินค้า หรือ บริการ อีกทั้งยังรวมถึงผู้ใช้สินค้า จากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบแม้จะมีได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตามที่

ส่วนหน้าที่สามารถทำได้โดยการเข้าไปตรวจสอบหรือควบคุมกำกับดูแลผู้ประกอบการด้านธุรกิจที่ผลิตทำการสินค้าและบริการ เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรม และความปลอดภัยต่อการเลือกใช้สินค้าและต่อการรับบริการ ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 กฎหมายคุ้มครองเพื่อที่จะให้ผู้บริโภคมีความปลอดภัยในการบริโภคสินค้าและบริการ

2.2 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อที่จะให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรมในการบริโภคสินค้าและบริการ

1) หน่วยงานที่คุ้มครองผู้บริโภคมีหลายแบบและกระจายออกไปตามประเภทของการบริโภคสินค้าและบริการ เช่น

(1) ในกรณีที่ประชาชนได้รับความเสียหายจาก อาหาร ยา หรือ เครื่องสำอาง เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สังกัดของกระทรวงสาธารณสุข ที่จะต้องเข้ามาดูแลประชาชนผู้ได้รับความเสียหาย

(2) ในกรณีที่ประชาชนมีความเดือดร้อนเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ จะเป็นหน้าที่ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ในสังกัดของกระทรวงอุตสาหกรรม เข้ามาดูแล

(3) ในกรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับเจ้าของธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ เช่น จัดสรรที่ดิน อาคารชุด เป็นหน้าที่ของกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ที่จะเข้ามาให้ความดูแล

(4) ในกรณีที่ประชาชนมีความเดือดร้อนเกี่ยวกับด้านคุณภาพ หรือ ราคา สินค้าอุปโภคบริโภคที่ไม่เป็นธรรม เป็นหน้าที่ของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ เข้ามาดูแลกำกับ

(5) ในกรณีที่ประชาชนได้มีความเดือดร้อนเกี่ยวกับ ประกันชีวิต หรือ ด้าน ประกันภัย เป็นหน้าที่ของกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ที่ดูแลประชาชน

นอกจากนี้ ผู้บริโภคจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ซึ่งหน้าที่ของผู้บริโภคที่ควรปฏิบัติ คือ

(1) ผู้บริโภคต้องใช้ความระมัดระวังในการซื้อสินค้าหรือเข้ารับบริการ เช่น ตรวจสอบฉลาก

(2) การเข้าทำสัญญาตามกฎหมาย โดยการลงลายมือชื่อ ต้องตรวจสอบความถูกต้องและชัดเจนในสัญญา อย่างละเอียด

(3) ผู้บริโภคมีหน้าที่เก็บหลักฐานเอาไว้เพื่อประโยชน์ในการที่จะสามารถกลับมาเรียกร้องค่าเสียหาย กรณีที่เกิดความเสียหายขึ้นแก่ตน

(4) เมื่อผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธิของตน ผู้บริโภคควรทำการเรียกร้องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือต่อคณะกรรมการที่ทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคโดยตรง

วิธีการคุ้มครองผู้บริโภค

ตามหลักทั่วไป ในมาตรา 21 บัญญัติว่า ในกรณีที่ว่าด้วยการใดกฎหมายบัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้วให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้ไปใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว เว้นแต่

1. ในกรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคโดยการส่วนรวม หากว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว มิได้มีการดำเนินการหรือดำเนินการยังไม่ครบขั้นตอนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และยังมีได้ออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมายดังกล่าวภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากกรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะกรรมการเสนอเรื่องให้ นายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งตามความในหมวดนี้

2. ในกรณีตาม ข้อ 1 ถ้ามีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจปล่อย ให้เนิ่นช้าต่อไปได้ ให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะกรรมการเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ได้โดยไม่ต้องมีหนังสือแจ้งหรือรอให้ครบกำหนด 90 วัน ตามเงื่อนไขในข้อ 1[3]

หลักทั่วไปของการบังคับใช้กฎหมาย

เมื่อมีกฎหมายฉบับใดได้ให้อำนาจกระทำการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นการเฉพาะแล้ว ต้องมีการบังคับตามกฎหมายฉบับนั้นด้วย เช่น กรณีที่ผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธิในเรื่องอาหาร ผู้บริโภคสามารถไปร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ในการขอรับการคุ้มครองเรื่องสินค้าอาหารเท่านั้น แต่ถ้าไม่มีกฎหมายใด หรือหน่วยงานใดระบุว่าให้ความคุ้มครองเป็นการเฉพาะแล้วจึงต้องใช้ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งให้ความคุ้มครองในด้านสินค้าและบริการทั่วไป

เมื่อผู้บริโภคโดนละเมิดสิทธิ หรือ ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรมจากผู้ประกอบกิจการธุรกิจเพราะเหตุจากการใช้สินค้าหรือบริการ ผู้นั้นย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย โดยสามารถทำการร้องเรียนได้ที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ประจำจังหวัด หรือจากหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น และเมื่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้รับแจ้งเรื่องร้องเรียนแล้ว จะเรียกให้คู่กรณีมาเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อยุติข้อพิพาท และ ชดใช้ค่าเสียหายได้ ซึ่งหากไม่สามารถเจรจาไกล่เกลี่ยกัน ทางคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคก็มีอำนาจในการดำเนินคดีแทนผู้บริโภค ซึ่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 จะเป็นกฎหมายฉบับเดียวที่มีอำนาจในการดำเนินคดีแทนผู้บริโภค เพื่อฟ้องเอาค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภค ผู้ซึ่งถูกละเมิดสิทธิจากการใช้สินค้าและการรับบริการ โดยผู้บริโภคไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี

กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรได้กำหนดระเบียบปฏิบัติในการแจ้งเกิด การแจ้งตาย การย้ายที่อยู่ การจัดทำทะเบียนคนและทะเบียนบ้านพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 เป็นกฎหมายสำคัญที่กำหนดระเบียบปฏิบัติ การแจ้งเกิด การแจ้งตาย การย้ายที่อยู่ การจัดทำทะเบียนคนและทะเบียนบ้าน เป็นกฎหมายที่ใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับตนเองและสังคมเป็นอย่างมาก เมื่อคนเกิดมาจะต้องทำอย่างไร เป็นหน้าที่ของใครที่จะแจ้งเกิด ไปแจ้งที่ไหน หรือเมื่อมีคนตาย ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติอย่างไร เมื่อต้องการย้ายที่อยู่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายอย่างไร

1. คนเกิด

1.1 การแจ้งเกิด เมื่อมีคนเกิดให้แจ้งเกิดดังต่อไปนี้

1) คนเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้านหรือบิดมารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่คนเกิดในบ้านภายใน 15 วันนับแต่วันเกิดในกรณีคนเกิดในโรงพยาบาล ซึ่งในโรงพยาบาลบางแห่งเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลจะบริการไปแจ้งเกิดต่อนายทะเบียนท้องที่ที่คนเกิด โดยปฏิบัติตามกำหนดเวลาดังกล่าว หรือถ้าเป็นโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานครบางแห่งจะมีสำนักงานทะเบียนท้องที่นั้นประจำอยู่ที่โรงพยาบาล โดยมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ในด้านบริการรับแจ้งเกิด

2) คนเกิดนอกบ้าน ให้บิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนเกิดนอกบ้าน หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด ในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนดให้แจ้งภายหลังได้ แต่ต้องไม่เกิน 30 วันนับแต่วันเกิด ถ้าบิดามารดาประสงค์จะเปลี่ยนชื่อบุตรนั้น ให้แจ้งภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่แจ้งชื่อคนเกิดต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนจัดการเปลี่ยนชื่อให้ โดยต้องเสียค่าธรรมเนียม 25 บาท

3) ผู้ที่พบเด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กอ่อนซึ่งถูกทอดทิ้ง ให้นำเด็กนั้นไปส่งและแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์แห่งท้องที่ที่พบเด็กนั้นโดยเร็ว

1.2 สถานที่แจ้งเกิด

1) ในเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเทศบาล

2) นอกเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนตำบล ซึ่งได้แก่ บ้านของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือข้าราชการอื่นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตำบล

3) ในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่น ซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเขตการแจ้งเกิดในกรณีคนเกิดในบ้าน เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านแต่จะมอบหมายให้ผู้ใดไปแจ้งแทนก็ได้ การไปแจ้งเกิดกรณีคนเกิดในบ้าน ผู้แจ้งต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปด้วยทุกครั้ง เมื่อนายทะเบียนรับแจ้งการเกิดแล้ว จะมอบสูติบัตรให้แก่ผู้แจ้งเป็นหลักฐานสูติบัตรเป็นเอกสารสำคัญของทางราชการและมีประโยชน์มาก เพราะเป็นเอกสารที่แสดงถึงชื่อตัว ชื่อสกุล สัญชาติ วัน เดือน ปีเกิด ชื่อตัว ชื่อสกุล และสัญชาติของบิดามารดา ต้องเก็บรักษาไว้ให้ดีเพื่อนำไปแสดงเป็นหลักฐานได้ทุกโอกาสตราบเท่าที่มีชีวิตอยู่

2. คนตาย

2.1 การแจ้งตาย เมื่อมีคนตายให้แจ้งตายดังต่อไปนี้

1) คนตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนตายภายในเวลา 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาตาย ในกรณีที่ไม่มีเจ้าบ้านให้ผู้พบศพเป็นผู้แจ้งการตายภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาพบศพ

2) คนตายนอกบ้าน ให้บุคคลที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตายหรือพบศพแล้วแต่กรณี หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตายหรือพบศพ หรือจะแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็ได้ ถ้าในท้องที่ใดการคมนาคมไม่สะดวก ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจขยายเวลาออกไปตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน 7 วัน นับแต่เวลาตายหรือเวลาพบศพ การแจ้งตายนครณินคนตายในบ้าน เจ้าบ้านจะมอบหมายให้ผู้ใดไปแจ้งแทนก็ได้ โดยผู้แจ้งจะต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปด้วย

2.2 สถานที่แจ้งตาย

1) ในเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเทศบาล

2) นอกเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนตำบล ซึ่งได้แก่ บ้านของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือข้าราชการอื่นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตำบล

3) ในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่น ซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเขต การแจ้งตายในกรณีคนตายในบ้าน เป็นหน้าที่เจ้าบ้าน แต่จะมอบหมายให้ผู้อื่นที่อยู่ในบ้านเดียวกันไปดำเนินการแทน ไม่ต้องทำหนังสือมอบอำนาจ ถ้าจะมอบให้บุคคลอื่นที่ไม่ได้อยู่ในบ้านเดียวกันไปดำเนินการแทน ต้องทำหนังสือมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษร

การแจ้งตายในกรณีคนตายในบ้าน และผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านด้วย เมื่อไปแจ้งต้องนำสำเนาทะเบียนฉบับเจ้าบ้านไปด้วย และเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการตายจะมอบมรณบัตรให้แก่ผู้แจ้งเป็นหลักฐานมรณบัตร เป็นเอกสารสำคัญของทางราชการ ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการตายของบุคคล

3. การย้ายที่อยู่

การย้ายที่อยู่จะต้องมีการแจ้งการย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิม แล้วจะต้องแจ้งย้ายเข้าในทะเบียนบ้านใหม่ซึ่งผู้นั้นย้ายไปอยู่ การแจ้งย้ายที่อยู่ให้ดำเนินการต่อไปนี้

3.1 การย้ายออก เมื่อมีบุคคลใดย้ายที่อยู่ออกจากบ้านใด กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าของบ้าน หรือผู้แทนที่จะต้องแจ้งย้ายที่อยู่ดังกล่าวต่อนายทะเบียนผู้มีหน้าที่รับแจ้งภายในเวลาไม่เกิน 15 วัน นับแต่วันย้ายออก ถ้าเจ้าบ้านไม่แจ้งภายในกำหนดเวลา มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

3.2 การย้ายเข้า เมื่อบุคคลใดย้ายที่อยู่เข้ามาอยู่ในบ้านใดบ้านหนึ่ง กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านที่จะต้องแจ้งการย้ายเข้าที่อยู่ดังกล่าวภายใน 15 วัน นับแต่วันย้ายเข้า ถ้าเจ้าบ้านไม่แจ้งในกำหนดเวลา มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

การแจ้งย้ายผู้ใดเข้ามาอยู่ในบ้าน เจ้าบ้านจะต้องนำหลักฐานการย้ายออกของผู้นั้นไปแสดงต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งด้วย

4. การขอแก้ไขทะเบียนราษฎร

ในกรณีที่ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนบ้าน หรือเอกสารอื่นใดเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรของบุคคลไม่ตรงกับหลักฐานที่มีอยู่ ให้ไปติดต่ออำเภอหรือเทศบาลแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง ในการติดต่อทางราชการ เพื่อการนี้ควรนำหลักฐานเอกสารของทางราชการที่มีอยู่ไปแสดง เช่น

1. สูติบัตร มรณบัตร
2. บัตรประจำตัวประชาชน
3. ใบสำคัญทางทหาร
4. เอกสารการสมรส การหย่า
5. สำเนาทะเบียนบ้าน
6. ใบสุทธิ
7. หลักฐานเกี่ยวกับสัญชาติ
8. หนังสือเดินทางมาหรือไปต่างประเทศ
9. หลักฐานอื่น ๆ ถ้ามี

กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

1. ภาษี (อุทิส จินนิพนธ์สกุล: 317-318) หมายถึง เงินรายได้ที่รัฐรวมทั้งหน่วยงานท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายอำนาจรัฐ เรียกเก็บจากบุคคลเพื่อจ่ายในการบริหารประเทศ หรือท้องถิ่น การเสียภาษีจึงเป็นหน้าที่สำคัญของพลเมืองเพื่อนำเงินไปพัฒนาประเทศ ชุมชน และท้องถิ่นต่อไป

2. ประเภทภาษีที่สำคัญ มีดังนี้

2.1 ภาษีเงินได้ คือ เงินภาษีทางตรงที่เรียกเก็บจากรายได้สุทธิของบุคคล หลังจากหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายสำหรับตนเอง คู่สมรสและบุตรแล้ว โดยมีอัตราภาษีที่ต้องชำระเพิ่มขึ้นตามจำนวนรายได้สุทธิที่สูงขึ้นการยื่นเสียภาษีเงินได้ตามแบบที่กฎหมายกำหนดต้องกระทำภายในวันที่ 31 มีนาคมของปีถัดไป ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ ผู้ที่มีเงินได้เกิดขึ้นระหว่างปีที่ผ่านมา โดยมีสถานะอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

- 1) บุคคลธรรมดา
- 2) ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล
- 3) ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี
- 4) กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

2.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีอากรประเภทหนึ่งที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร จัดเก็บจากเงินได้ของบริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และไม่ได้จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน จำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ กิจการร่วมค้า (joint venture) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการที่มีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล ตลอดจนนิติบุคคล ที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามรัษฎากร

ทั้งนี้นิติบุคคลในกรุงเทพมหานครสามารถยื่นภาษีได้ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาในท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ และธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่วนในจังหวัดอื่นสามารถยื่นได้ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่

2.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ ภาษีทางอ้อมที่เรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าและบริการ โดยคำนวณเก็บจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและการจำหน่ายหรือการให้บริการ เช่น ซื้อวัตถุดิบมาผลิตอาหาร 100 บาท เมื่อผลิตเป็นอาหารแล้วขายราคา 200 บาท จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้น 100 บาทในอัตราร้อยละ 7 ยกเว้นสินค้าบางประเภทที่รัฐยกเว้นให้ เช่น หนังสือ เป็นต้น

2.4 ภาษีบำรุงท้องที่ คือ ภาษีที่เรียกเก็บเป็นรายปีจากเจ้าของที่ดินทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามจำนวนที่ดินที่มีอยู่ โดยคำนวณตามราคากลางของที่ดิน ตามที่ทางราชการได้ประกาศกำหนดไว้ เพื่อนำรายได้ไปบำรุงกิจการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือ ภาษีที่เรียกเก็บเป็นรายปีจากเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ซึ่งให้เช่าประกอบกิจการค้า หรือให้ผู้อื่นอาศัย โดยคำนวณจากอัตราค่าเช่าซึ่งทรัพย์สินนั้นควรจะให้เช่าได้ในแต่ละปี

2.6 ภาษีสรรพสามิต คือ ภาษีเรียกเก็บจากสินค้าที่ผลิตหรือนำเข้า เช่น สุรา บุหรี่ รถยนต์ หรือเก็บจากการให้บริการทางธุรกิจตามที่กฎหมายกำหนด เช่น สถานบันเทิง กิจการโทรคมนาคมฯลฯ โดยกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง

กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

1. กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

1.1 ที่มา

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (อุทิส จึงนิพนธ์สกุล: 324-325) มีกำเนิดขึ้นหลังเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ.1939-1945) ที่ทำให้เพื่อนมนุษย์ทั้งประชาชนทั่วไป ทหารทั้งสองฝ่ายบาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก ในระหว่างสงครามได้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน เหลลยศึกถูกทารุณกรรม ประชาชนอดอยากยากแค้น โดยไม่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมีกำเนิดขึ้น โดยการริเริ่มของนายอังรี ดูนังต์ เพื่อให้การช่วยเหลือทหารและพลเรือน ตลอดทั้งเชลยศึกในยามที่มีการขัดแย้งทางทหาร หรือมีสงครามเกิดขึ้น และเพื่อให้การช่วยเหลือสามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมให้มากที่สุด ทั้งผู้ให้การช่วยเหลือและผู้รับการช่วยเหลือจึงเป็นที่มาของอนุสัญญาที่ว่า “อนุสัญญาเจนีวา” ซึ่งต่อมาอนุสัญญานี้เป็นที่รู้จักในนาม กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

1.2 ความหมาย

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (IHL) เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างประเทศที่มุ่งคุ้มครองเพื่อนมนุษย์จากภัยสงคราม หรือภัยจากการขัดแย้งจากกำลังทหาร ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ คุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อของการสู้รบ บรรเทาทุกข์ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยสงคราม โดยวางกฎเกณฑ์สำหรับใช้ปฏิบัติการทางการทหารในยามสงคราม

1.3 สาระสำคัญของอนุสัญญาเจนีวา

อนุสัญญาเจนีวามี 4 ฉบับ (ค.ศ. 1949) และมีพิธีสารเพิ่มเติมอีก 2 ฉบับ (ค.ศ. 1977) อยู่ภายใต้การควบคุมรับผิดชอบโดยคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC) มีสาระสำคัญดังนี้

- 1) ฉบับที่ 1 ว่าด้วยการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วย ในกองทัพที่อยู่ในสนามรบให้มีสภาพดีขึ้น
- 2) ฉบับที่ 2 ว่าด้วยการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วย และลูกเรือที่อับปางของกองกำลังรบในทะเลให้มีสภาพดีขึ้น
- 3) ฉบับที่ 3 ว่าด้วยการปฏิบัติต่อเชลยศึก

4) ฉบับที่ 4 ว่าด้วยการปกป้องคุ้มครองบุคคลพลเรือนในระหว่างสงคราม หรือการขัดแย้งทางกำลังทหาร

5) พิธีสารเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 ว่าด้วยการคุ้มครองพลเรือนซึ่งได้รับผลกระทบจากการขัดแย้งทางกำลังทหารระหว่างประเทศ ครอบคลุมถึงทรัพย์สินของพลเรือน อุปกรณ์รักษาพยาบาล แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่บรรเทาทุกข์ และการกำหนดวิธีใช้อาวุธในสงคราม

6) พิธีสารเพิ่มเติมฉบับที่ 2 ว่าด้วยการคุ้มครองพลเรือนซึ่งได้รับผลกระทบจากการขัดแย้งทางกำลังทหารที่มีใช้ระหว่างประเทศ เช่น สงครามกลางเมือง การขัดแย้งระว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายกบฏ

1.4 ประโยชน์ของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมีประสิทธิภาพในการคุ้มครองครอบคลุมการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในยามสงครามหรือเมื่อมีการขัดแย้งทางทหารทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งเนื้อหาโดยสรุปของกฎหมายนี้มุ่งเน้นใน 6 ประเด็น คือ

- 1) การเคารพในชีวิตทหารและพลเรือน
- 2) การเคารพสัญลักษณ์กาชาด
- 3) ห้ามทำร้ายคนที่วางอาวุธ
- 4) ช่วยคนบาดเจ็บและรักษาพยาบาล
- 5) การแบ่งเขตระหว่างทหารและพลเรือน
- 6) การกำจัดวิธีในการทำสงคราม

2. กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

ปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าเด็กและผู้หญิงและเด็กได้รับการตระหนักจากประชาคมโลกว่าเป็นอาชญากรรมที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์จากเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน โดยผู้เสียหายไม่ได้สมัครใจและได้กระทำกันอย่างกว้างขวางจนกลายเป็นขบวนการเชื่อมโยงทั้งในและนอกประเทศ

ในอดีตประเทศไทยเคยมีกฎหมายเพื่อเอาผิดและลงโทษการกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศแก่ผู้หญิงและเด็กในลักษณะที่เป็นการค้า เช่น กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี กฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง กฎหมายสถานบริการแต่จำกัด

ต่อมาประเทศไทยได้ร่วมลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร พ.ศ. 2543 และพิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและ

ลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะเด็กและผู้หญิง พ.ศ.2543 เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และตรากฎหมายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ขึ้นต่อมาตามลำดับ

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ตลอดจนการให้ความร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกำหนดให้มีคณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศและให้ความร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องกับกฎหมายอื่น

3. กฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย

ปัญหาผู้ลี้ภัยเป็นประเด็นทางมนุษยธรรมที่มีกฎหมายระหว่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะถึงแม้จะมีการรับรองว่าสิทธิแสวงหาที่ลี้ภัยเป็นสิทธิมนุษยชนแต่รัฐต่างๆ ก็ยังลำบากใจ เมื่อต้องกลายเป็นรัฐผู้ให้ลี้ภัย โดยการลี้ภัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

1. การลี้ภัยทางดินแดน (territorial asylum) หมายถึง การขอลี้ภัยเพื่อเข้าไปอยู่ในดินแดนของรัฐผู้ให้ลี้ภัย ซึ่งขึ้นกับการตัดสินใจของรัฐดินแดนว่าจะให้ลี้ภัยหรือไม่ โดยพิจารณาจากพันธกรณี ในข้อตกลงระหว่างประเทศและกฎหมายภายในของรัฐนั้น

2. การลี้ภัยทางทูต (diplomatic asylum) หมายถึง การลี้ภัยที่ผู้ขอลี้ภัยเข้าไปอยู่ในสถานทูตของรัฐผู้ให้ลี้ภัย ซึ่งตั้งอยู่ในดินแดนของรัฐที่ต้องการตัวผู้ขอลี้ภัยเอง ปัจจุบันสมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้จัดตั้งสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติขึ้น เพื่อคุ้มครองและแก้ปัญหาของผู้ลี้ภัยทั่วโลก รวมทั้งปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ลี้ภัย โดยเฉพาะสิทธิที่อาศัยอยู่อย่างปลอดภัยในประเทศอื่นเพื่อเตรียมพร้อมที่จะส่งกลับประเทศต้นทางตามที่ต้องการ หรือเพื่อที่จะส่งไปยังประเทศที่สาม

ในส่วนของประเทศไทยนั้น ก็ได้ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับผู้อพยพหนีภัยเข้ามาในดินแดนไทยอย่างต่อเนื่อง ตามหลักมนุษยธรรมด้วยดี โดยให้ความคุ้มครองต่อผู้อพยพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ

4. กฎหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดน

วิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นวิธีการที่รัฐต่าง ๆ ได้ยึดถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ และนับว่าเป็นการแสดงความร่วมมือระหว่างรัฐในการจัดการกับผู้กระทำความผิดที่พยายามหลบหนีให้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมวิธีหนึ่งนอกเหนือไปจากการให้ความร่วมมือด้าน

อื่นๆ เช่น การช่วยจัดหา และจัดส่งพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือ พยานวัตถุระหว่างกัน การส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น โดยปกติจะกระทำในลักษณะของข้อตกลงทวิภาคี ซึ่งจะมีสาระสำคัญเกี่ยวกับความคิดที่สามารถส่งตัวผู้กระทำข้ามแดนได้นั้นจะต้องร้ายแรงระดับหนึ่ง

ตัวอย่างของสนธิสัญญาหรือข้อตกลงที่เกิดขึ้น คือ สนธิสัญญากับ

สหรัฐอเมริกา ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนพ.ศ. 2533 สนธิสัญญาระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนพ.ศ. 2551

5. กฎหมายการให้การคุ้มครองแก่คนในชาติ

กฎหมายระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองต่อผู้มีสัญชาติของรัฐ เป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมและคุ้มครองคนชาติหรือผู้ที่มีสัญชาติของรัฐ ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล เมื่อต้องไปอยู่ในดินแดนของรัฐอื่น โคนรัฐสัญชาติของคนต่างด้าวนั้นอาจดำเนินการให้

“ความคุ้มครองทางการทูต (diplomatic protection)” แก่ผู้เสียหายซึ่งเป็นคนชาติของคน ด้วยการนำเรื่องขึ้นเรียกร้องในระดับอนุญาโตตุลาการหรือศาลระหว่างประเทศต่อไป

กฎหมายเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองแก่คนชาติมีความสำคัญและพัฒนามาเป็นเวลานาน และมีบทบาทในการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบพื้นฐานซึ่งรัฐมีระหว่างกันในระดับระหว่างประเทศ ว่าการก่อความเสียหายแก่คนชาติของรัฐหนึ่ง หากไม่แก้ไข เมื่อถึงจุดหนึ่งอาจเป็นผลให้เกิดความรับผิดชอบระหว่างประเทศต่อรัฐสัญชาติของเขาได้

ดังนั้นการปฏิบัติตามกฎหมายถือเป็นหน้าที่สำคัญของพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย เพราะแสดงถึงความมีวินัยในการดำเนินชีวิตของผู้คนและความเจริญของบ้านเมือง ซึ่งการดำเนินชีวิตของคนใน แต่ละประเทศหรือแต่ละสังคมจะต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม การเมืองการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของกฎหมายที่ทุกคนจะต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์ด้วย ดังบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยบุคคลที่ว่า (ธวัช ทันทโกาส และคณะ 2552 : 41) “สภาพบุคคลย่อมเริ่มตั้งแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารกและสิ้นสุดลงเมื่อตาย” ด้วยความสำคัญดังกล่าวในการเรียนรู้ของนักเรียน หลักสูตรแกนกลางได้กำหนดให้นักเรียนต้องศึกษาเรียนรู้ในเรื่องของกฎหมายในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

3. ชุดการเรียนรู้

3.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้ ชุดการสอนหรือชุดการเรียนรู้ มาจากคำว่า Instructional Package หรือ Learning Package หรือ Instructional Kits เดิมทีเคยวมักจะใช้คำว่า ชุดการสอน เพราะเป็นสื่อที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอน แต่ต่อมาแนวความคิดในการยึดเด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนได้เข้ามาอิทธิพลมากขึ้น จึงมีผู้นิยมเรียกชุดการสอนเป็นชุดการเรียนมากขึ้น บางคนมักจะเรียกรวมกันว่า ชุดการเรียนการสอน คณะอนุกรรมการการการสอนและผลิตวัสดุอุปกรณ์ทบวงมหาวิทยาลัย (2524) ได้ใช้คำว่า ชุดการเรียนการสอน โดยให้เหตุผลว่าการเรียนรู้เป็นกิจกรรมของนักเรียนและการสอนเป็นกิจกรรมของครู กิจกรรมของครูกับนักเรียนจะต้องเกิดคู่กัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้คำว่า “ชุดการเรียนรู้” แทนคำว่า ชุดการเรียนการสอน เพราะจะได้ครอบคลุมถึงกิจกรรมของครูและนักเรียน ซึ่งจัดว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ได้รับความสะดวกโดยการผลิตและการจัดหาสื่อการสอนให้สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียน ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นคำ ที่นิยมใช้กันในยุคปฏิรูปการศึกษานี้ สำหรับความหมายของชุดการเรียนรู้ได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้

ก้องเกียรติ ขอบเวศน์ (2548) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมชนิดหนึ่งที่มีลักษณะเป็นสื่อประสม ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก

วิไลรัตน์ ยิ้มไพบูลย์ (2549) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้เป็นสื่อที่ใช้ประกอบการสอนของสำหรับครู ที่ครูสร้างขึ้นเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ความรู้และปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยใช้สื่อประสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน

กรรณิการ์ หุ่นทอง (2551) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ เป็นนวัตกรรมชนิดหนึ่งที่ใช้ประกอบการสอนสำหรับครูที่มีลักษณะเป็นสื่อประสมที่ประกอบกันขึ้นอย่างมีระบบ มีเหตุผลและนำไปใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายพร้อมทั้งสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเกิดแรงจูงใจในการเรียน ภายในชุดการเรียนรู้ประกอบด้วย ชื่อชุดการเรียนรู้ คำนำ คำชี้แจงสำหรับครู ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ (ประกอบด้วย

มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลและบันทึกหลังสอน) คู่มือสำหรับนักเรียน ประกอบด้วยคำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้ บทบาทของนักเรียน บัตรความรู้ บัตรคำสั่งในการปฏิบัติงาน ใบงาน แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

นิตติยา กัณหา (2554) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง การบูรณาการนวัตกรรมกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้จากกระบวนการเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขซึ่งเกิดจากผู้สอนคอยสร้างแรงจูงใจ มีการเสริมแรงและใช้กิจกรรมการเรียนรู้รวมทั้งสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

การสร้างชุดการเรียนรู้นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ความหมายของชุดการเรียนรู้ แนวคิด และหลักการของชุดการเรียนรู้ ประเภทของชุดการเรียนรู้ องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ ขั้นตอนการสร้าง การหาประสิทธิภาพตลอดจนคุณค่าและประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

กุศยา แสงเดช (2545 : 5) สรุปว่า ชุดการสอน เป็นสื่อการสอนที่จัดอย่างมีระบบ โดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้และประสบการณ์ที่จัดไว้ในแต่ละหน่วยเพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ซึ่งอาจจัดไว้ในกล่องหรือซองเป็นหมวด ๆ

ระพินทร์ โพศรี (2549 : 1) สรุปว่า ชุดการสอน คือระบบสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนของครูผู้สอน โดยครูเป็นฝ่ายอำนวยความสะดวก (Facilitator) และเสริมประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

การศึกษาความหมายของชุดการเรียนรู้พอสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ครูผู้สอนจัดหา หรือสร้างขึ้นให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา หน่วยการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความสามารถ และความสนใจเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ คือ ชุดของสื่อประสม (Multimedia) ที่นำเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่เป็นระบบ ที่ยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ใช้สื่อตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป มาช่วยเติมเต็มในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่งโดยเฉพาะ

3.2 หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะแนวทางในการสร้างชุดการเรียนรู้คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากสื่อต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ ได้มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงแนวคิดและหลักการในการสร้างชุดการเรียนรู้เพื่อใช้ในระบบการศึกษาดังนี้

สื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดกิจกรรมเพื่อเปลี่ยนจากการใช้สื่อเพื่อช่วยครูสอนมาเป็นการช่วยผู้เรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545: 119-120) ได้เสนอแนวคิดที่จะนำไปสู่การสร้างชุดการเรียนการสอนดังนี้

แนวคิดที่ 1 การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งนักการศึกษาได้นำจิตวิทยาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยที่ได้นำถึงความต้องการความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญวิธีการสอนที่เหมาะสมที่สุดก็คือการเรียนรายบุคคลหรือการจัดการเรียนตามเอกัตภาพและการศึกษาด้วยตนเองซึ่งจะเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามสติปัญญาความสามารถและความสนใจ โดยที่ครูคอยให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

แนวคิดที่ 2 เป็นความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงการสอนจากเดิมที่มีครูเป็นแหล่งความรู้หลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อการสอนแบบต่างๆ วิธีการนำสื่อการสอนมาใช้จะต้องจัดให้ตรงตามเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของวิชาต่างๆ โดยนิยมจัดในรูปของชุดการสอนและผู้สอนจะใช้เวลาในการสอนน้อยลง

แนวคิดที่ 3 การใช้สื่อการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไป ซึ่งคลุมถึงการใช้สิ่งสิ้นเปลือง (วัสดุ) เครื่องมือต่าง ๆ (อุปกรณ์) รวมทั้งกระบวนการและกิจกรรมต่างๆ แต่เดิมนั้นไม่ได้จัดระบบการใช้สื่อหลายอย่างมาผสมผสานกันให้เหมาะสมและใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียนแทนการใช้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้สำหรับนักเรียนตลอดเวลา

แนวคิดที่ 4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียนและนักเรียนกับสิ่งแวดล้อม แต่ก่อนนั้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นเพียงทางเดียวครูจะเป็นผู้นำนักเรียนเป็นเพียงผู้ตามเท่านั้น ครูมิได้เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามหรือแสดงความคิดเห็นแต่อย่างใดนักเรียนจะมีโอกาสพูดก็ต่อเมื่อครูให้โอกาสเท่านั้น ซึ่งการตัดสินใจของนักเรียนส่วนใหญ่ครูจะมีส่วนเป็นอันมาก ดังนั้นการที่ครูไม่ให้นักเรียนคุยกันระหว่างเรียนจึงไม่มีปฏิสัมพันธ์กันนักเรียนจึงขาดประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูไม่เคยพานักเรียนออกจากห้องเรียน ดังนั้นแนวโน้มของการจัดกระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบัน

และอนาคตจึงต้องมีการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน ดังนั้นทฤษฎีกระบวนการกลุ่มจึงเป็นแนวทางซึ่งนำมาสู่การจัดระบบการผลิตสื่อออกมาในรูปของชุดการเรียนการสอน

แนวคิดที่ 5 การจัดสภาพการเรียนรู้ได้นำจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม ซึ่งหมายถึงระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถทราบว่าการทำงานของตนเองนั้นผิดหรือถูกมีการเสริมแรงทางบวก เมื่อนักเรียนปฏิบัติถูกต้องและจะกระทำพฤติกรรมซ้ำอีกในอนาคต ได้เรียนรู้ตามความสามารถและความสนใจของนักเรียนเองโดยไม่มีการบังคับ

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545 : 93-94) ได้กล่าวถึงแนวคิดและหลักการของชุดการเรียนไว้ 5 ประการดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียน ตามระดับสติปัญญาความสามารถและความสนใจ โดยมีครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างเหมาะสม
2. เน้นการจัดประสบการณ์โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ ด้วยสื่อหรือวิธีการต่าง ๆ ที่ตรงกับเนื้อหาและประสบการณ์ของวิชานั้น ๆ
3. เน้นการจัดระบบสื่อหลาย ๆ อย่างมาผสมผสานกันให้เป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้เรียนแทนตัวครูในการถ่ายทอดความรู้
4. นำเอากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน
5. จัดสภาพและสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้โดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.3 ประเภทของชุดการเรียนการสอน

ในการแบ่งประเภทของชุดการสอน จะแบ่งตามลักษณะการใช้งาน บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านแบ่งประเภทของชุดการสอน ออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

ชัยขันธ์ พรหมวงศ์ (2545: 672-673) กล่าวถึงประเภทของชุดการสอนว่าคือ

1. ชุดการสอนสามารถจำแนกตามลักษณะของการใช้งานซึ่งนักการศึกษาได้แบ่งประเภทของชุดการสอนออกเป็น 3 ประเภท

1.1 ชุดกิจกรรมสำหรับประกอบคำบรรยายหรือชุดกิจกรรมสำหรับครูเป็นชุดกิจกรรมที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนให้ครูใช้ประกอบคำบรรยาย เพื่อเปลี่ยนบทบาทครูให้

พุดน้อยลงและเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ชุดกิจกรรมนี้จะมีเนื้อหาเพียงหน่วยเดียว

1.2 ชุดกิจกรรมแบบกิจกรรมกลุ่มชุดกิจกรรมแบบนี้ มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนให้ประกอบกิจกรรมร่วมกันและอาจจัดการเรียนรู้ในรูปของศูนย์การเรียนรู้ ชุดกิจกรรมแบบกิจกรรมกลุ่มจะประกอบไปด้วยชุดย่อยที่มีจำนวนเท่ากับจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์จะมีสื่อการเรียนรู้หรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนนักเรียนในศูนย์กิจกรรมนั้น หรือสื่อการเรียนรู้อาจจัดให้ผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันได้ ผู้ที่เรียนจากชุดกิจกรรมแบบกิจกรรมกลุ่มอาจต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มต้นเท่านั้น หลังจากคุ้นเคยต่อวิธีการใช้แล้วผู้เรียนจะสามารถช่วยเหลือกันและกันได้เองระหว่างประกอบกิจกรรมการเรียนรู้หากมีปัญหาผู้เรียนจะสามารถซักถามครูได้เสมอ

1.3 ชุดกิจกรรมรายบุคคลหรือชุดกิจกรรมทางไกลเป็นชุดกิจกรรมที่จัดระบบขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามลำดับขั้นตามความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อศึกษาจบแล้วจะทำการทดสอบประเมินผลความก้าวหน้าและศึกษาชุดอื่นต่อไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษาตนเองได้ ผู้สอนพร้อมให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้แนะนำหรือผู้ประสานงานทางการเรียน

2. ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนจำแนกโดยยึดผู้สอนและผู้เรียนเป็นหลัก แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมประเภทนี้ผู้สอนจะเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติกิจกรรมโดยเริ่มจากการเป็นผู้วางแผนการเรียนการสอนและเป็นผู้ดำเนินการปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมภายใต้การนำของผู้สอน

2.2 กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมประเภทนี้ผู้เรียนเป็นแกนกลางในการประกอบกิจกรรม ส่วนผู้สอนจะทำหน้าที่ประสานงานส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติกิจกรรมช่วยสร้างบรรยากาศของการเรียนการสอนให้ดำเนินไปด้วยดีสรุปว่าชุดกิจกรรมที่จะทำให้การสอนได้ผลนั้น ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการจัดทำซึ่งเราจะต้องพิจารณาว่าชุดกิจกรรมที่เราทำนั้นประเภทใดที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด

นิภา เพชรสมและคณะวิจัยของคณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏเพชรบุรี (2545, หน้า 31) ได้จัดประเภทของชุดการสอนเป็น 3 ประเภทดังนี้

2.2.1 ชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนให้ครูได้ใช้ประกอบคำบรรยายเพื่อเปลี่ยนบทบาทของครู ให้พุดน้อยลงและเปิด

โอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น เรียกว่าชุดการสอนสำหรับครู จะมีเนื้อหาอย่าง เดียว โดยแบ่งเป็นหัวข้อที่จะบรรยายและประกอบกิจกรรมได้ตามลำดับขั้น สื่ออาจเป็นแผ่นคำ สอนแผนภูมิ แผ่นภาพสไลด์ประกอบเสียงบรรยายในเทปภาพยนตร์โทรทัศน์และกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้อธิบายปัญหาตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้

2.2.2 ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมกลุ่มยึดระบบการผลิตสื่อการสอนตาม หน่วยและหัวเรื่องที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกันในห้องเรียนแบบศูนย์การ เรียนชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมกลุ่มประกอบด้วยชุดย่อยตามจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์มีสื่อหรือบทเรียนครบตามจำนวนนักเรียนในกิจกรรมนั้นๆ สื่อที่ใช้จัดไว้ในรูปสื่อ ประสมอาจเป็นสื่อรายบุคคลหรือสื่อสำหรับกลุ่มที่เรียนทั้งศูนย์จะใช้ร่วมกันได้ นักเรียนที่เรียน จากชุดกิจกรรมต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มแรกเท่านั้นหลังจากนั้น นักเรียนสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ระหว่างประกอบกิจกรรมหากมีปัญหาสามารถซักถาม ครูได้

2.2.3 ชุดกิจกรรมเป็นรายบุคคลเป็นชุดกิจกรรมที่จัดระบบขึ้น เพื่อใ้ นักเรียนได้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นที่ระบุไว้เมื่อมีปัญหาระหว่างเรียนนักเรียนสามารถปรึกษา กันได้ ผู้สอนก็พร้อมที่จะให้การช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงานชุดกิจกรรมรายบุคคล สามารถฝึกฝนและส่งเสริมนิสัยของนักเรียนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นอย่างดี

ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2545.: 59) ได้แบ่งประเภทของชุดการสอนได้ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self study package) คือชุดกิจกรรมที่สร้าง ขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนนำไปศึกษาด้วยตนเองโดยไม่มีครูเป็นผู้สอน
2. ชุดการเรียนการสอน คือชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นโดยมีครูเป็น ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ กำหนดไว้

จากประเภทของชุดกิจกรรมที่กล่าวมาสรุปได้ว่าชุดกิจกรรมมีอยู่ 2 ลักษณะคือ ชุดกิจกรรมที่นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลและชุดกิจกรรม ประกอบคำบรรยายที่ครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545 : 94-95) ได้แบ่งประเภทของชุดการสอน ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย เป็นชุดการสอนที่ใช้สอนผู้เรียนเป็น กลุ่มใหญ่ เพื่อปูพื้นฐานให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาให้ ชัดเจนยิ่งขึ้น

สื่อที่ใช้ได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ สไลด์ ฟิล์มสตริป ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง หรือกิจกรรมที่กำหนดให้ เรียกอีกอย่างว่าชุดการสอนสำหรับครู

2. ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมเป็นชุดการสอนสำหรับให้ผู้เรียน เรียนร่วมกันเป็น กลุ่มๆ ประมาณ 5 – 7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดการสอนแต่ละชุด มุ่งฝึกทักษะในเนื้อหาที่เรียน ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน มักจะใช้การสอนแบบศูนย์การเรียน และสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

3. ชุดการสอนแบบรายบุคคลหรือชุดการสอนตามเอกัตภาพ เป็นชุดการสอนสำหรับเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล ผู้เรียนต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง อาจเรียนที่โรงเรียนหรือเรียนที่บ้านก็ได้ มุ่งให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติม ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนได้ด้วยตนเอง ชุดการสอนชนิดนี้อาจจัดในลักษณะของหน่วยการสอนย่อยหรือโมดูลก็ได้

สรุปได้ว่า ชุดการสอน มี 4 ประเภทใหญ่ๆ คือ ชุดการสอนประกอบ คำบรรยายชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม ชุดการสอนแบบรายบุคคล และชุดการสอนทางไกล ซึ่งเป็นลักษณะของการแบ่งตามบทบาทของครูผู้สอนและนักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงนำแนวทางการสร้างชุดการสอนที่เน้นบทบาทของนักเรียน โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง และมีครูทำหน้าที่คอยแนะนำช่วยเหลืออย่างเหมาะสม องค์ประกอบของชุดการเรียนการสอน ชุดการสอนเป็นการนำสื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปมาบูรณาการ และเพื่อให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา โดยจัดไว้อย่างเป็นระบบเพื่อความสะดวกแก่การใช้ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบชุดการสอนไว้ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 186-189) ได้จำแนกองค์ประกอบของชุดการเรียนการสอนไว้ 6 ส่วนคือหัวเรื่องคู่มือการใช้ชุดการเรียนการสอนวัสดุประกอบการเรียน บัตรงาน กิจกรรมสำรองหรือศูนย์สำรองและขนาดรูปแบบของชุดการเรียนการสอนซึ่งแต่ละส่วนมีลักษณะดังนี้

1. หัวเรื่องคือการแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยและแบ่งออกเป็นส่วนย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดความคิดรวบยอดในการเรียนรู้

2. คู่มือการใช้ชุดการเรียนการสอนผู้ที่ใช้ชุดการเรียนการสอนจะต้องศึกษาก่อนที่จะใช้ชุดการเรียนการสอนจากคู่มือให้เข้าใจเป็นครั้งแรกจะทำให้การใช้ชุดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพราะคู่มือการใช้ชุดการเรียนการสอนประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนการสอน เพื่อความสะดวก
สำหรับผู้ที่จะนำชุดการเรียนการสอนไปใช้ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง

2.2 สิ่งที่คุณจะต้องเตรียมก่อนสอนส่วนมาก จะบอกถึงสื่อการเรียนที่มี
ขนาดใหญ่เกินกว่าที่จะบรรจุไว้ในชุดการเรียนการสอนได้หรือสิ่งที่มีภาระนำเพื่อสิ่งที่เปราะแตก
ง่ายหรือสิ่งที่ใช้ร่วมกับคนอื่นหรือเป็นวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน เป็นต้น

2.3 บทบาทของนักเรียนจะเสนอแนะว่า นักเรียนจะต้องมีส่วนร่วมใน
การดำเนินกิจกรรมการเรียนอย่างไร

2.4 การจัดชั้นเรียนควรจัดในรูปแบบใด เพื่อความเหมาะสมของการ
เรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของชุดการเรียนการสอนนั้นๆ

2.5 แผนการสอนประกอบด้วย

2.5.1 หัวเรื่องกำหนดเวลาเรียนจำนวนผู้เรียน

2.5.2 เนื้อหาสาระจะเขียนสั้น ๆ และกว้างถ้าต้องการรายละเอียด
นำมาเขียนรวมไว้ในเอกสารประกอบการเรียน

2.5.3 สาระสำคัญหรือหลักการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นจากเนื้อหาสาระของข้อ
(2)

2.5.4 จุดประสงค์การเรียนรู้หมายถึงจุดประสงค์ทั่วไปและจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรม

2.5.5 สื่อการเรียน

2.5.6 กิจกรรมการเรียนการสอน

2.5.7 การประเมินผล

แผนการสอนนี้เป็นแนวทางที่คุณจะทำการสอนได้อย่างถูกต้องตาม
ขั้นตอนของการเรียนรู้เพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

3. วัสดุประกอบได้แก่สิ่งของหรือข้อมูลต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนศึกษา
ค้นคว้า เช่น เอกสารประกอบการเรียนตำรา รูปภาพ แผนภูมิวัสดุ เป็นต้นสิ่งเหล่านี้จะมีอย่าง
สมบูรณ์อยู่ในชุดการสอนให้มากที่สุดเท่าที่กระทำได้

4. บัตรงานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชุดการสอนแบบกลุ่มบัตรงานจะ
ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

4.1 ชื่อบัตรกลุ่มหัวเรื่อง

4.2 คำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไรบ้าง

4.3 กิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

5. กิจกรรมสำรวจหรือศูนย์สำรวจจำเป็นสำหรับชุดการเรียนการสอนแบบกลุ่มหรือการเรียนแบบศูนย์การเรียนกิจกรรมนี้ต้องเตรียมไว้สำหรับนักเรียนบางคนที่ทำกิจกรรมเสร็จก่อนคนอื่น เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ได้กว้างและลึกไม่เกิดความเบื่อหน่าย ผู้เรียนจะได้ทำกิจกรรมสำรวจ ซึ่งมีเนื้อหาสาระคล้ายกับที่เรียนมาแต่ละกิจกรรมนั้น อาจจะยากหรือมีความลึกซึ้ง ที่ช่วยต่อการเรียน

6. ขนาดของชุดการเรียนการสอนชุดการเรียนการสอนที่ดีควรมีความสะดวกในการใช้และความสวยงามในการเก็บรักษาควรมีขนาดไม่เกิน 11 - 15 นิ้ว

ยูพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ต้นบรรจง (2531 : 175-176) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนการสอนรายบุคคลไว้ว่าจะต้องเอาบทเรียนมาบ้างเป็นหน่วยย่อย ๆ แต่ละหน่วยย่อยประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1. บัตรคำสั่ง จะชี้แจงรายละเอียดว่า ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างไร บัตรกิจกรรม เป็นบัตรที่บอกให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ สิ่งที่ดีควรมีในบัตรกิจกรรมคือ หัวเรื่อง ระดับชั้น สื่อการเรียนการสอน กิจกรรม และเฉลยกิจกรรม

2. บัตรเนื้อหา เป็นบัตรที่บอกเนื้อหาทั้งหมดที่ต้องการให้เรียน สิ่งที่ดีควรมีในบัตรเนื้อหาคือ หัวเรื่อง สูตร นิยาม ตัวอย่าง

3. บัตรแบบฝึกหัดหรือบัตรงาน เป็นแบบฝึกหัดที่ทำให้ผู้เรียนฝึกหัดทำหลังจากที่ได้ทำบัตรกิจกรรม และศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจแล้ว ในบัตรแบบฝึกหัดนี้จะต้องทำบัตรเฉลยไว้พร้อมสิ่งที่ดีควรมีในบัตรแบบฝึกหัดหรือบัตรงาน คือ หัวเรื่อง สูตร นิยามกฎ ที่ต้องการใช้ในโจทย์แบบฝึกหัด ให้นักเรียนตั้งโจทย์เองแล้วหาคำตอบเฉลยแบบฝึกหัด

4. บัตรทดสอบหรือบัตรปัญหา เป็นข้อสอบตามเนื้อหาของแต่ละหน่วยย่อย และมีเฉลยไว้พร้อม อาจทำทั้งข้อทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และข้อสอบหลังเรียน (Post-test)

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 95-96) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนการสอนว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้านคือ

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนการสอนเป็นคู่มือที่จัดทำขึ้น เพื่อให้ผู้ใช้ชุดการเรียนการสอนศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2. บัตรงานเป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไรบ้างโดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากเรียนชุดการเรียนการสอนจบแล้วผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียนต่างๆ เป็นสื่อสำหรับให้ผู้เรียนศึกษามีหลายชนิดประกอบกันอาจเป็นสิ่งพิมพ์หรือประเภทโสตทัศนูปกรณ์

บุญเกื้อ ควรรหาเวช (2545: 95 - 96) ได้แบ่งองค์ประกอบที่สำคัญของชุดการสอนออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือผู้เรียนตามแต่ชนิดของชุดการสอน ช่วยชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการสอน

2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ เป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่าง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ซึ่งมีอยู่ในชุดการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคล ประกอบด้วย

2.1 คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา

2.2 คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการ

2.3 การสรุปบทเรียนมักนิยมทำใส่กระดาษแข็งที่มีขนาด 6×8 นิ้ว

3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่างๆ

ประกอบด้วยบทเรียน โปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง फिल्मสคริป แผ่นภาพโปร่งใส วัสดุกราฟฟิกส์ หุ่นจำลองของตัวอย่าง รูปภาพ เป็นต้น

4. แบบประเมินผล ผู้เรียนทำการประเมินผล ได้ด้วยตนเองก่อนและหลังเรียน แบบประเมินผลที่อยู่ในชุดการสอนอาจจะเป็นแบบฝึกหัด ให้เติมคำในช่องว่างหรือคำตอบที่ถูกจับคู่ คู่มือจากการทดสอบหรือให้ทำกิจกรรม

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุดการสอน พอสรุปได้ว่า ชุดการสอนมีองค์ประกอบหลักคือ คู่มือการใช้ชุดการสอน เนื้อหา สื่อวัสดุ อุปกรณ์ กิจกรรมการเรียน และการประเมินผลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของชุดการสอน จากรูปแบบของนักการศึกษาดังกล่าว ซึ่งปรับปรุงให้เหมาะสมกับเนื้อหาและวิชาที่จะสอน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 คู่มือครู ประกอบด้วยคำชี้แจง บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน และแผนการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ 2 ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียน ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด บัตรเฉลยแบบฝึกหัด บัตรทดสอบ บัตรเฉลยบัตรทดสอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนประจำหน่วยย่อย และเฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนประจำหน่วยย่อย

3.4 ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนการสอน

ชุดการสอนจัดว่าเป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการสอนได้เป็นอย่างดี เพราะชุดการสอนสามารถช่วยแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และยังช่วยอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอน การสร้างชุดการสอนได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545: 123) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนซึ่งเป็นชุดการแบบกลุ่มกิจกรรม เหมาะสำหรับการสอนแบบศูนย์การเรียนไว้ 10 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดหมวดวิชา หรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ ตามความเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอนพอประมาณ ที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งเดือน
3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนควรจะถามตนเองว่าในการสอนแต่ละหน่วย ควรให้ประสบการณ์ออกมาเป็น 4-6 หัวเรื่อง
4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ จะต้องให้สอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิด สารและหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อน แล้วเปลี่ยนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่มีเงื่อนไข และเกณฑ์การวัดพฤติกรรมทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ทั่วไปก่อนแล้ว เปลี่ยนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งเป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอน
7. กำหนดแบบประเมินผล ออกแบบประเมินผลให้ตรงกับจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอนแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากทำกิจกรรมแล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่อง แล้วจะต้องจัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้
9. การหาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพการสอน ผู้สร้างจึงต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงการเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

10. การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุง และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถนำไปสอนผู้เรียน ได้ตามประเภทของชุดการสอน โดยมีกำหนดขั้นตอนการใช้ดังนี้

10.1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลาประมาณ 10 -15 นาที)

10.2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

10.3 ชี้นำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

10.4 ชี้นำสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

10.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป

จากการศึกษาขั้นตอนการสร้างชุดการสอน ของนักการศึกษาดังกล่าว ทำให้ทราบถึงขั้นตอนการดำเนินการสร้างชุดการสอนให้มีประสิทธิภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนดังกล่าวมาปรับให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่จะสอนโดยกำหนดขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดเนื้อหาและประสบการณ์
2. กำหนดหน่วยการสอน
3. กำหนดชื่อหน่วย
4. กำหนดเวลาเรียน
5. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้
7. กำหนดแบบประเมินผล
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน
9. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน
10. การใช้ชุดการสอน

3.5 คุณค่าและประโยชน์ของชุดการเรียนการสอน

ชุดการสอนเป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งที่มีคุณค่า และประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ จึงมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของชุดการสอน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ประเสริฐ สำเภารอด (2552: 16) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมสรุปได้ว่า

ชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียน ทำให้ได้รู้จัก การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดกิจกรรม สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ สร้างความพร้อม และ ความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนทำให้ครูสอนได้เต็มประสิทธิภาพ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของชุดการสอน พอสรุปได้ว่า ชุดการสอนมีค่า และประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ ด้านการเรียนชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนได้ลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามความสามารถ และความสนใจ ส่วนด้านการสอน ช่วยให้ครูผู้สอนมีความสะดวกและความพร้อมในการสอน อย่างมั่นใจ และยังช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนครู

3.6 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

วาโร เฟ็งส์วีสต์ (2546: 42-45) เสนอเกณฑ์ประกันประสิทธิภาพหมายถึงระดับ ประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นระดับที่ผู้ผลิตพอใจว่าถ้าหาก นวัตกรรมมีประสิทธิภาพถึงระดับที่กำหนด แล้วก็มีคุณค่านำไปใช้ได้และมีคุณค่าแก่การลงทุน ผลได้ออกมากำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมผู้เรียน 2 ประเภท คือพฤติกรรมต่อเนื่อง(กระบวนการ) และพฤติกรรม (ผลลัพธ์)

1. ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (transitional behavior หรือ E1) คือประเมินผล ต่อเนื่องประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยๆ พฤติกรรมนี้เรียกว่า “กระบวนการ” (process) ของผู้เรียนที่ สังเกตจากการประกอบกิจกรรมกลุ่มและรายบุคคลซึ่งได้แก่งานที่ได้รับมอบหมายและกิจกรรมอื่น ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้

2. การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (terminal behavior หรือ E2) คือประเมิน ผลลัพธ์ของผู้เรียน(products) โดยพิจารณาจากการทดสอบหลังเรียนการกำหนดค่าการหา ประสิทธิภาพเป็น E1 คือประสิทธิภาพของกระบวนการและ E2 คือประสิทธิภาพของผลลัพธ์ซึ่ง การที่กำหนดเกณฑ์ E1/E2 มีค่าเท่าใดนั้นผู้สอนเป็นผู้พิจารณาโดยเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำ มักจะตั้งค่าไว้เป็น 80/80 , 85/85 และ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้เช่น 75/75 เป็นต้นซึ่งเมื่อผลิตนวัตกรรมเสร็จแล้วจะต้องนำนวัตกรรมไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 1:1 (หรือแบบเดี่ยว) คือการทดลองกับผู้เรียน 1 คนโดยใช้เด็กอ่อนปาน กลาง และเก่งโดยทดลองกับเด็กอ่อนก่อนทำการปรับปรุง แล้วนำไปทดลองกับเด็กปานกลางแล้ว จึงนำไปทดลองกับเด็กเก่ง

2.2 1:10 (หรือแบบกลุ่ม) คือทดลองกับผู้เรียน 6–10 คนละผู้เรียนทั้งเก่งและอ่อนคำนวณหาประสิทธิภาพและปรับปรุงซึ่งในแต่ละครั้งคะแนนจะเพิ่มขึ้นเกือบเท่าเกณฑ์หรือห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10% นั่นคือค่า E1/E2 ประมาณ 70/70

2.3 1:100 (หรือภาคสนาม) คือทดลองกับผู้เรียน 40–100 คนละผู้เรียนทั้งเก่งและอ่อนคำนวณหาประสิทธิภาพและปรับปรุงซึ่งในครั้งนี้นักได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้เมื่อทดสอบนวัตกรรมแล้วให้เทียบกับค่าเพื่อดูว่าเรายอมรับประสิทธิภาพหรือไม่ซึ่งการยอมรับประสิทธิภาพของนวัตกรรมมี 3 ระดับ

2.3.1 สูงกว่าเกณฑ์เมื่อนวัตกรรมของประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าไม่เกิน 2.5%

2.3.2 เท่ากับเกณฑ์เมื่อประสิทธิภาพของนวัตกรรมเท่ากับหรือสูงกว่าที่ตั้งไว้มีค่าไม่เกิน 2.5%

2.3.3 ต่ำกว่าเกณฑ์แต่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพเมื่อประสิทธิภาพของนวัตกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าไม่เกิน 2.5%

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการเรียนการสอนหลังจากทำกิจกรรมการเรียนรู้จนจบแต่ละเนื้อหาแล้ว ผู้สอนจะต้องทำการทดสอบเพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความรู้เชิงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวัดผลทางการเรียนประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

อนาสตาซี (Anastasi. 1970: 107) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า คือ ความรู้ความสามารถที่เกิดจากความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญาอันได้แก่องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจสังคมแรงจูงใจ

วิลสัน (Wilson. 1971: 643 – 696) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าหมายถึงความสามารถทางด้านสติปัญญาในการเรียนคณิตศาสตร์ซึ่งได้จำแนกพฤติกรรมที่พึง

ประสงค์ทางด้านพุทธิพิสัยตามกรอบแนวคิดของบลูม (Bloom's taxonomy) ไว้ 4 ระดับคือ การคิด คำนวณ ความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์

กู๊ด (Good, 1973: 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า เป็นการเข้าถึงความรู้หรือพัฒนาทักษะในการเรียนซึ่งอาจจะพิจารณาได้จากคะแนนที่นักเรียนทำได้จากแบบทดสอบหรืองานที่ผู้สอน ได้มอบหมายให้ทำ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษาหมายถึงความรู้ ความสามารถของสติปัญญาในการเรียนสังคมศึกษาโดยพิจารณาจากคะแนนของแบบทดสอบกิจกรรมหรือผลงานซึ่งผลสัมฤทธิ์จะมีปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบเช่น ด้านเศรษฐกิจสังคมและแรงจูงใจ เป็นต้น

4.2 วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงวิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 38 – 39) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนไว้ดังนี้

1. วางแผนการวัดผลประเมินผลโดยผู้สอนผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดรายละเอียดสำคัญที่ประกอบด้วย จุดประสงค์ของการวัดผลประเมินผลไปใช้ กรอบสาระทักษะ กระบวนการที่จะวัดผลประเมินผล การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกณฑ์การตัดสินรูปแบบที่ใช้ในการสรุปตัดสินและรายงานผล

2. การรวบรวมข้อมูลในขั้นนี้ต้องคำนึงถึงการใช้เครื่องมือวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมโดยมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่สอดคล้องกับการประเมินสมรรถภาพของผู้เรียน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลคือการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์นำไปสู่ข้อสรุปเกี่ยวกับ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่มแล้วบันทึกคะแนนไว้เป็นหลักฐาน

4. การนำผลไปใช้ คือการนำผลที่ได้จากการประเมินผลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ทีวัตต์ มณีโชติ (2549 : 5) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดผลทางการศึกษามีขั้นตอนดังนี้

1. ระบุจุดประสงค์และขอบเขตการวัด
2. นิยามคุณลักษณะที่ต้องการวัดให้พฤติกรรมที่วัด
3. กำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือวัด
4. จัดหาหรือสร้างเครื่องมือวัดกรณีสร้างเครื่องมือใหม่ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
  - 4.1 สร้างข้อคำถามเงื่อนไขสถานการณ์หรือสิ่งเร้า
  - 4.2 พิจารณาข้อคำถามเงื่อนไขสถานการณ์หรือสิ่งเร้าโดยให้ผู้เชี่ยวชาญช่วย

พิจารณา

- 4.3 ทดลองใช้เครื่องมือ
- 4.4 หาคุณภาพเครื่องมือ
- 4.5 จัดทำคู่มือวัดผลและการแปลความหมาย
- 4.6 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

5. ดำเนินการวัดตามวิธีการที่กำหนด
6. ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการวัด
7. แปลความหมายผลการวัดและนำผลการวัดไปใช้

สรุปได้ว่าวิธีการวัดผลประเมินผลทางการเรียนนั้นมีขั้นตอน 5 ขั้นตอนคือ

1. ขึ้นวางแผนในการประเมินซึ่งในขั้นนี้ต้องกำหนดจุดประสงค์การประเมิน เครื่องมือเกณฑ์ในการประเมินผล

2. ขึ้นสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ
3. ขึ้นรวบรวมข้อมูลหรือทำการวัดผลประเมินผล
4. ขึ้นวิเคราะห์ข้อมูล
5. ขึ้นนำไปใช้ขั้นคือการนำผลที่วิเคราะห์ได้นั้น ไปปรับปรุงแก้ไขผู้เรียน

4.3 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ได้มีนักการศึกษาแบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2548: 96) ได้แบ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองหมายถึงแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอนเป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้โดยทั่วกันในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียนซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัยเป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ผู้เรียนตอบเขียน โดยแสดงความรู้ความคิดเจตคติได้อย่างเต็มที่

1.2. แบบทดสอบปรนัยหรือแบบตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้น ๆ และแบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือแบบทดสอบถูก – ผิด แบบทดสอบเติมคำแบบทดสอบจับคู่และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐานหมายถึงแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วไปซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพมีมาตรฐาน คือมาตรฐานในการดำเนินการสอบ วิธีให้คะแนนและการแปลความหมายคะแนน

ทิวคัล มณีโชติ (2549 : 48 - 58) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลการศึกษาการ เรียนไว้ดังนี้

1. แบบถูกผิดแบ่งได้ 2 อย่าง คือข้อคำถามเดี่ยวและข้อคำถามเป็นชุด
2. แบบจับคู่
3. แบบเติมคำ
4. แบบเลือกตอบ
5. แบบอัตนัย

สรุปได้ว่าประเภทของแบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้แก่ แบบทดสอบแบบ ปรนัย ซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบแบบถูกผิด แบบทดสอบแบบจับคู่ แบบทดสอบแบบเติมคำ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ อีกประเภทหนึ่งคือแบบทดสอบแบบอัตนัย

4.4 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นมีขั้นตอนที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือขั้นตอน ในการสร้างแบบทดสอบ เพื่อให้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นนั้นมีคุณภาพและวัดผลประเมินผล ได้จริง มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

เพลินพิศ ธรรมรัตน์ (2542 : 91-95) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

1. การวางแผนการสร้างข้อสอบโดยดำเนินการกำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้าง กำหนดลักษณะข้อสอบกำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด
2. การเตรียมงานเขียนข้อสอบ คือการทำข้อสอบฉบับร่าง ซึ่งต้องเขียนข้อคำถาม มากกว่าที่ต้องการใช้จริง
3. ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ
4. การคัดเลือกและปรับปรุงแบบทดสอบ
5. การจัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2548 : 97) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์มีการดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระ และพฤติกรรมที่ต้องการวัดเป็นกรอบในการออกข้อสอบ โดยระบุจำนวนข้อสอบในแต่ละเรื่อง และพฤติกรรมที่ต้องการวัด
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งผู้สอนต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็น แนวทางในการจัดการเรียนการสอน

3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้น ให้มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

4. เขียนข้อสอบโดยให้เขียนรายละเอียดในตารางวิเคราะห์หลักสูตรและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

5. ตรวจสอบข้อสอบเพื่อให้ข้อสอบมีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้

6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบจัดวางรูปแบบให้เหมาะสม

7. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบเป็นวิธีตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำไปทดสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มที่ทดสอบจริง

8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริงจากผลการวิเคราะห์ข้อสอบ ถ้าพบว่าข้อสอบใดไม่มีคุณภาพตามที่ต้องการให้ปรับปรุง หรือตัดทิ้งแล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริง

สรุปได้ว่าการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักเกณฑ์แนวทางวิธีการขั้นตอนเทคนิคในการสร้างแบบทดสอบ
2. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการวัดเป็นกรอบในการออกข้อสอบ โดยระบุจำนวนข้อสอบในแต่ละเรื่อง และพฤติกรรมที่ต้องการวัด

3. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และเพื่อให้การสร้างข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์

4. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนแล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้น ให้มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

5. เขียนข้อสอบโดยให้เขียนรายละเอียดในตารางวิเคราะห์เนื้อหาและให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

6. จัดพิมพ์ข้อสอบและนำข้อสอบไปตรวจหาประสิทธิภาพของข้อสอบ

4.5 การหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นเพื่อนำเอาข้อมูลมาปรับปรุงข้อคำถามให้มีคุณภาพดีขึ้นซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

เพลินพิศ ธรรมรัตน์ (2542 : 93-94) ได้กล่าวถึงหาคุณภาพของแบบทดสอบมี 2 วิธี คือ

1. การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจะตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ เช่น ความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่นำมาออกแบบทดสอบกับจุดประสงค์ของการสอนน้ำหนัก ความสำคัญของเนื้อหาที่จะนำมาออกข้อสอบความเหมาะสมกับรูปแบบคำถามที่ใช้ วิธีเขียนข้อคำถามเช่น คำถามชัดเจน เป็นต้น

2. การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยวิธีการทางสถิติกระทำได้เมื่อนำแบบทดสอบไปใช้แล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่าง ๆ ซึ่งจำแนกวิธีการตรวจสอบออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 การตรวจสอบคุณภาพแบบอิงกลุ่มจะตรวจสอบดังนี้

2.1.1 วิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ โดยพิจารณาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยต้องการข้อสอบที่มีความยากง่ายปานกลางและอำนาจจำแนกสูง

2.1.2 วิเคราะห์ทั้งฉบับจะเป็นการพิจารณาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบอิงเกณฑ์จะตรวจสอบดังนี้

2.2.1 อำนาจจำแนกรายข้อซึ่งอาจหาโดยการหาค่าความไวของข้อสอบหรือค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีของเบรนนัน (Brennan)

2.2.2 ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับ

พิชิต ฤทธิจรูญ (2548: 135 – 161) ได้กล่าวถึงการหาคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่มมีวิธีวิเคราะห์ดังนี้

1.1 นำข้อสอบไปสอบตรวจให้คะแนนและเรียงกระดาษคำตอบตามลำดับคะแนน จากมากไปน้อย

1.2 แบ่งกระดาษคำตอบออกเป็น 2 กลุ่มกลุ่มแรกเรียกว่ากลุ่มสูงและกลุ่มหลังเรียกว่ากลุ่มต่ำ

1.3 หาจำนวนคนที่ตอบถูกของแต่ละข้อในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.4 หาค่าความยากง่ายของแต่ละข้อโดยรวมจำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำแล้วหารด้วยจำนวนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำรวมกันทั้งหมด

1.5 หาค่าอำนาจจำแนกของแต่ละข้อ โดยเอาจำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูงลบด้วยจำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำแล้วหารด้วยจำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

2. การวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์มีวิธีการดังนี้

2.1 นำแบบทดสอบไปทดสอบกับผู้สอบกลุ่มหนึ่งทั้งก่อนและหลังเรียนด้วย
ข้อสอบชุดเดิม

2.2 ตรวจสอบกระดาษคำตอบของผู้ทดสอบที่สอบก่อนและหลังเรียน

2.3 หาความยากของแต่ละข้อ

2.4 หาดัชนีความไว

สรุปได้ว่าการหาคุณภาพของแบบทดสอบมีการหาคุณภาพแบบทดสอบรายข้อซึ่งแบ่งเป็นการวิเคราะห์เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อสอบ และการหาคุณภาพของแบบทดสอบทั้งฉบับซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ซึ่งวิเคราะห์แบบทดสอบแบบรายข้อซึ่งหาความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตรการคำนวณของเบรนแนน (Brennan, 1974, อ้างถึงในบัญญัติชำนาญกิจและนวลศรี ชำนาญกิจ, 2550 : 56) และหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตรคำนวณของของชรอคและคอสแครลลี (Shrok and Cosacrelli, 1990, อ้างถึงในบัญญัติ ชำนาญกิจและนวลศรี ชำนาญกิจ, 2550 : 69)

5. บริบทของโรงเรียนจักรราชวิทยา

5.1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อโรงเรียนจักรราชวิทยา ตั้งอยู่ที่เลขที่ 28 หมู่ 4 ถนนเทศบาล 9 ตำบลจักรราช อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30230 ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โทรศัพท์ 0-4439-9167 โทรสาร 0-4439-9200 e-Mail: jakkaratvitthaya@obec.go.th Website: www.jv.ac.th เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อที่ 44 ไร่ 1 งาน 17 ตารางวา เขตพื้นที่บริการ ประกอบด้วย 98 หมู่บ้าน 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลจักรราช ตำบลหนองขาม ตำบลคลองเมือง ตำบลลิสุก ตำบลทองหลาง ตำบลหนองพลวง ตำบลศรีละกอ ตำบลหินโคน และเทศบาลจักรราช

ปัจจุบันมีครูประจำการ จำนวน 99 คน พนักงานราชการ จำนวน 6 คน ครูอัตราจ้างจำนวน 20 คน ลูกจ้างประจำ 2 คน จำนวนนักเรียนในโรงเรียนทั้งสิ้น 2,369 คน (ข้อมูลนักเรียน ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2557)

โรงเรียนจักรราชวิทยาเปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดสอน 3 แผนการเรียน ได้แก่

1. แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์
2. แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ
3. แผนการเรียนทั่วไป

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เปิดสอน 3 แผนการเรียน ได้แก่

1. แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์
2. แผนการเรียนภาษาต่างประเทศ
3. แผนการเรียนทั่วไป

และโรงเรียนจักราชวิทยา เป็นศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน 3 สาขาวิชา ได้แก่

1. ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โครงการโรงเรียนในฝัน
2. ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ โครงการโรงเรียนในฝัน
3. ศูนย์แนะแนว ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 2

5.2 ข้อมูลอาคารสถานที่

อาคารเรียนถาวร จำนวน 4 หลัง อาคาร 1 แบบ 261 ก ใช้ปฏิบัติการสอน วิทยาศาสตร์และแนะแนว อาคาร 2 แบบ 216 ก ใช้ปฏิบัติการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม อาคาร 3 แบบ 424ก พิเศษ ใช้ปฏิบัติการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์และภาษาต่างประเทศอาคาร 4 แบบ 324ก ใช้ปฏิบัติการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยและคอมพิวเตอร์

อาคารประกอบ จำนวน 3 หลัง ได้แก่ อาคารคหกรรม อาคารช่างอุตสาหกรรม อาคารเกษตร หอประชุม 2 หลัง โดม 1 หลัง โรงอาหาร 1 หลัง โรงรถ 1 โรง เรือนเพาะชำ 1 หลัง ส้วม 6 หลัง สระน้ำ 1 สระ สนามฟุตบอล 1 สนาม สนามบาสเกตบอล 1 สนาม สนาม วอลเลย์บอล 2 สนาม สนามตะกร้อ 2 สนาม และบ้านพักครู 16 หลัง

5.3 ข้อมูลสภาพชุมชนโดยรวม

5.3.1 สภาพชุมชนโดยรอบโรงเรียนมีลักษณะรวมตัวเป็นชุมชนในตัวอำเภอ สถานที่หรือหน่วยงานบริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ โรงพยาบาลอำเภอจักราช ที่ว่าการ อำเภอจักราช เทศบาลตำบล ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน สถานีตำรวจภูธรอำเภอจักราช ศูนย์พัฒนาประชากรและชุมชนสาขาจักราช ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนบ้านตะกรุดศรีอโปลอก อาชีพหลักของคนในชุมชน คือ เกษตรกรรม ได้แก่ ทำไร่อ้อย ไร่มันสำปะหลัง ทำนา อาชีพเสริม คือ ทำหัตถกรรมจักสาน ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม รับจ้างทำงานโรงงาน ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณีหรือศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ รำโทนและเพลงโคราช (บ้านขาด ตำบลสีสุก) , หัตถกรรมจักสานผักตบชวา

(บ้านตะกรุดเครือปลอก) ศิลปะมวยไทย (สี่ลูก), ทัศนกรรมจักสานจากทางมะพร้าว (หนองขาม), การทอผ้าไหม (บ้านพระนารายณ์), งานบุญบั้งไฟ (คลองเมือง)

5.3.2 ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจ/รายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี 43,975.15 บาท (ข้อมูลสำนักงานพัฒนาชุมชนนครราชสีมา) จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว 4 คน (จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 17,500 ครัวเรือน)

5.3.3 โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน

โอกาส

โรงเรียนจักราชวิทยา ตั้งอยู่ในตัวอำเภอจักราช ใกล้สถานที่ราชการ สถานประกอบการ วัด โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ห้องสมุดประชาชน ธนาคาร แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทอผ้าไหม มูลนิธิจักราชพัฒนา (ศูนย์ซีเบิร์ต) ทำให้ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ แหล่งฝึกประสบการณ์ธนาคารในโรงเรียน จากการสนับสนุนของธนาคารออมสิน สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน (Population and Community Development Association: PDA) ก่อตั้งโดย คุณมีชัย วีระไวทยะ ให้การสนับสนุนการจ้างแรงงานในชุมชนตามโครงการสร้างงานให้กับเยาวชน แก้ปัญหาเรื่องคุณภาพของเศรษฐกิจชุมชน ทำให้ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนจักราชวิทยาและภายในศูนย์ฯ ยังมีแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ โครงการบริหารจัดการน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งโรงเรียนสามารถนำนักเรียนศึกษาหาความรู้ได้ กองทุนธนาคารหมู่บ้าน ฅนบ้านหนองพุกฤษ์ การให้ความรู้และบริการด้านสาธารณสุขจากโรงพยาบาลจักราช ความปลอดภัยในการขับขี่ยานพาหนะและการป้องกันภัยจากสิ่งเสพติดจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอ แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น บ้านพระนารายณ์ ตำบลคลองเมือง มีเอกลักษณ์และมีความโดดเด่นในเรื่องการทอผ้าไหมซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตายาย ทัศนกรรมจักสานผักตบชวา (บ้านตะกรุดเครือปลอก) รำโทนและเพลงโคราช (บ้านซาด) ศิลปะมวยไทย (บ้านสี่ลูก) โรงเรียนได้รับความอนุเคราะห์ สนับสนุนวิทยากรในการให้ความรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน มีวัดเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ มีงานรองรับหลังจากจบการศึกษา มีผู้นำท้องถิ่นที่จะช่วยพัฒนา สนับสนุนให้โรงเรียนดีขึ้น มีเจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยสอดส่องดูแลความปลอดภัย ชุมชนให้การสนับสนุนการศึกษา ทำให้โรงเรียนได้รับการพัฒนายิ่งขึ้น

ข้อจำกัด

ประการแรก สืบเนื่องมาจากมีแหล่งรองรับแรงงานนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรโรงเรียนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (WCSS:

World Class Standard School) นักเรียนเรียนบรรลุผลตามเป้าหมาย เช่น สอบเข้าเรียนแพทย์ ODOD ได้ 2 ปีซ้อน ผลสัมฤทธิ์ O-NET พัฒนาขึ้น เป็นสถานศึกษาที่เป็นที่ไว้วางใจของผู้ปกครอง ผู้ปกครองจึงนิยมส่งบุตร-หลานเรียนต่อ ทำให้ขาดแคลนบุคลากร ทางโรงเรียนต้องจัดหางบประมาณค่าจ้างครูสอนในแต่ละปีการศึกษา จัดหาและพัฒนาสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ รวมทั้งด้านภูมิทัศน์ของโรงเรียนต้องปรับให้อยู่ในสภาพที่น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน

ประการที่สอง โรงเรียนอยู่ในชุมชนเมืองมีพื้นที่ต่ำก่อให้เกิดปัญหาการระบายน้ำไม่ทัน น้ำท่วมขัง พื้นที่บางจุดในโรงเรียนได้รับความเสียหายและสกปรก

ประการที่สาม ขาดงบประมาณในการเพิ่มค่าแรงขึ้นต่อระดับปริญญาตรี ผู้ปกครองนักเรียน มีอาชีพเกษตรกรซึ่งรายได้ต่ำ ไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณหรือส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีชื่อเสียงในท้องถิ่นหรือชุมชน เพื่อสร้างสรรค์หนึ่งโรงเรียนหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้โดดเด่นและทันสมัย

ประการที่สี่ นักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมพิเศษนอกเวลาเรียนได้ เนื่องจากไม่สะดวก ในการเดินทาง ส่วนใหญ่เดินทางไป-กลับโดยรถโดยสารประจำหมู่บ้าน

5.4 ผลงานดีเด่นในรอบปีที่ผ่านมาของโรงเรียนจักราชวิทยา

5.4.1 ได้รับเกียรติบัตรสถานศึกษาพอเพียง ปี 2556 (รับการประเมิน 2556 ประกาศผล 2558 รับเกียรติบัตร 22 กันยายน 2558 ณ หอประชุมกาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยขอนแก่น) จากกระทรวงศึกษาธิการ

5.4.2 ได้รับโล่พร้อมเกียรติบัตรรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ระดับประเทศ การแสดงกลทางวิทยาศาสตร์ เนื่องในงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์ ณ อุทยานแห่งชาติ ห้วยก้อ ประจวบคีรีขันธ์ จากศูนย์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

5.4.3 ได้รับเกียรติบัตรรางวัลระดับเหรียญทอง รองชนะเลิศอันดับที่ 1 การแข่งขันการสร้าง Webpage ประเภท Text Editor ระดับ ม.4-6 งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ ครั้งที่ 65 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.4.4 ได้รับเกียรติบัตร รางวัลระดับเหรียญทอง การแข่งขันการ์ตูนแอนิเมชัน (2D Animation) ระดับ ม.1-3 งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติครั้งที่ 65 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.4.5 นักเรียนได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาแพทย์ ODOD มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

5.5 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.5.1 ผลการประเมินคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถานศึกษา
ในรอบที่ผ่านมา (ปีการศึกษา 2557)

ตารางที่ 2.6 ผลการประเมินคุณภาพภายใน (ปีการศึกษา 2557)

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ระดับคุณภาพ				
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ดีเยี่ยม
ด้านคุณภาพผู้เรียน					
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ					✓
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์					✓
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง				✓	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็น ระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีสติ สมเหตุผล				✓	
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตาม หลักสูตร			✓		
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ สุจริต					✓
ด้านการจัดการศึกษา					
มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล					✓
มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล				✓	
มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และ ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล				✓	

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ระดับคุณภาพ				
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน					✓
มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ			✓		
มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง					✓
ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้					
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้			✓		
ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา					
มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น					✓
ด้านมาตรการส่งเสริม					
มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น					✓

โรงเรียนจักราชวิทยา มีผลการประเมินคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในระดับคุณภาพ ดีมาก มีค่าคะแนนเท่ากับ 86.92

5.5.2 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม โรงเรียนรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2555 ถึง วันที่ 19 มกราคม 2555 มีผลการประเมินดังนี้

ตารางที่ 2.7 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม	ระดับคุณภาพ				
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน					
1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	✓				
2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	✓				
3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	✓				
4. ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น	✓				
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน			✓		
6. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	✓				
7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	✓				
8. พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด	✓				
กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์					
9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	✓				
10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	✓				
กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม					
11. ผลการดำเนินงาน โครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	✓				

ตารางที่ 2.7 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม	ระดับคุณภาพ				
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน
12. ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	✓				
โรงเรียนมีผลการประเมินระดับคุณภาพ ดี โดยมีค่าคะแนน 86.62					

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

นิตติยา กัณหา (2554) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพ 84.06/88.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน ด้านสาระการเรียนรู้ ได้ค่าเฉลี่ย 4.00 ด้านการจัดกระบวนการเรียนและสื่อการสอน ได้ค่าเฉลี่ย 3.68 และด้านการประเมินผล โดยเฉลี่ย 3.93 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

กรรณิการ์ หุ่นทอง (2551) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการทดลองใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบรายบุคคล

แบบกลุ่มย่อย และกับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนาม ได้ประสิทธิภาพ 77.51/77.77, 80.00/86.53, 80.11/88.53 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เจตคติของ นักเรียนที่มีต่อการอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วิไลรัตน์ ยิ้มไพบูลย์ (2549) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้หลัง เรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

สมพิศ กอบจิตติ (2548: บทคัดย่อ) ได้วิจัยการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยมี ขั้นตอนในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ 2) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ 3) ทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ และ 4) ประเมินและ ปรับปรุงชุดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายน่า รู้ในชีวิตประจำวัน ควรใช้ข้อมูลท้องถิ่น ชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 83.85/87.01 และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ข้อมูล ท้องถิ่น ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย หลังการใช้ชุดการเรียนรู้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ ผู้เรียนมี ความเห็นต่อชุดการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีความเห็นว่าชุดการเรียนรู้ช่วยให้เกิดการ เรียนรู้ได้เร็วขึ้น ผลงานผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับดี

พรพิมล บุญนิมิต (2541: บทคัดย่อ) ได้วิจัยการสร้างชุดการสอน เรื่อง กฎหมาย แฝงสำหรับเยาวชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 หน่วย คือหน่วยที่ 1 เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ กฎหมาย หน่วยที่ 2 เรื่องบุคคลผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนการสร้างชุดการสอน ดังนี้ 1) สำรวจปัญหา ของนักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู 2) ดำเนินการสร้างชุดการสอน 3) นำชุดการสอนไปหาประสิทธิภาพ และ 4) วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการสอน ผลการวิจัย

พบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนจากชุดการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Anderson (1982: 4795) ได้สร้างชุดการเรียนด้วยตนเองเพื่อประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของครูประถมศึกษา โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองกับการสอนแบบบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจากกลุ่มที่สอน โดยใช้ชุดการสอนด้วยตนเองและการสอนแบบบรรยายทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวางแผน การสอนและวิธีสอน แต่ไม่มีความแตกต่างกันด้วยทัศนคติที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา และครูฝึกสอนโดยมากชอบชุดการเรียนด้วยตนเอง

วีวาส (Vivas. 1985: 603 – A) ได้วิจัยเกี่ยวกับการออกแบบพัฒนาและประเมินค่าของการรับรู้ทางความคิดของนักเรียนเกรด 1 ในประเทศเวเนซุเอลาโดยใช้ชุดการเรียน จากการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจในการพัฒนาทักษะทั้ง 5 ด้าน ด้านความคิด ด้านความพร้อมในการเรียน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านปัญญา และด้านการปรับตัวทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้ชุดการเรียน มีความสามารถเพิ่มขึ้นในด้านความคิด ด้านความพร้อมในการเรียน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านเชาว์ปัญญา และด้านการปรับตัวทางสังคม หลังจากได้รับการสอนด้วยชุดการเรียน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

วิลสัน (Wilson. 1989 : 416 - A) ได้วิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ ผลการใช้ชุดการสอนของครูเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนของเด็กที่เรียนช้า ด้านคณิตศาสตร์เกี่ยวกับการบวก การลบ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนยอมรับว่าการใช้ชุดการสอนมีผลดีมากกว่าการสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหาเด็กเรียนช้าในหลักสูตรคณิตศาสตร์ได้

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดการเรียนรู พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรูเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเกิดความรู้และมีทักษะ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการคิดอย่างมีระบบ ตามลำดับขั้นตอนและพัฒนาความสามารถตามศักยภาพของตน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรูจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนาชุดการเรียนรูสังคมศึกษา หน่วยการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน เพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในการวิจัยผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนจักราชวิทยา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้คอยให้คำแนะนำปรึกษา และอำนวยความสะดวกในการเรียนให้กับผู้เรียน ชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนในการใช้ชุดการเรียนรู้ ใบความรู้ แบบฝึกหัด และเฉลยแบบฝึกหัด แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และเฉลยแบบทดสอบ การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงแก้ไขจนได้คุณภาพ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2558 มี 8 ห้องเรียน จำนวน 350 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2558 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

1.3 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน จัดทำเป็นชุดการเรียนรู้จำนวน 10 ชุด

1.4 แบบแผนการศึกษา

การศึกษานี้มีรูปแบบการวิจัยก่อนทดลอง แบบวัดก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มเดียว The One Group Pretest-Posttest Design (มาเรียม นิลพันธุ์ 2553:144) การทดลองที่มี 1 กลุ่มและมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีรูปแบบดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงรูปแบบการทดลอง

สอบก่อนเรียน	การทดลอง	สอบหลังเรียน
T_1	X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้แบบแผนการทดลอง

T_1 แทน	การทดสอบก่อนเรียน
X แทน	การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้
T_2 แทน	การทดสอบหลังเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

2.1 ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ชุด
ดังนี้

- ชุดที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย
- ชุดที่ 2 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว
- ชุดที่ 3 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน
- ชุดที่ 4 เรื่อง กฎหมายอาญา
- ชุดที่ 5 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน
- ชุดที่ 6 เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร
- ชุดที่ 7 เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
- ชุดที่ 8 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร
- ชุดที่ 9 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร
- ชุดที่ 10 เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ชุด ชุดละ 10 ข้อ รวม 100 ข้อ

2.3 แบบประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอน และด้านเนื้อหา

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการจัดทำชุดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 การสร้างชุดการเรียนรู้

3.1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย วารสาร สิ่งตีพิมพ์และตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การสร้างชุดการเรียนรู้ เช่น วิธีการหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ เพื่อ เป็นแนวทางในการสร้างชุดการเรียนรู้

3.1.2 ศึกษาหลักการและรายละเอียดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยศึกษาในด้านมาตรการเรียนรู้และตัวชี้วัด วิธีการวัดและประเมินผล

3.1.3 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อวิเคราะห์ สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขอบข่ายของเนื้อหาและเวลา สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3.1.4 ศึกษาทฤษฎีและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนการสอนสังคมศึกษา

3.1.5 การดำเนินการสร้างชุดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ชุดใช้เวลาในการสอน 10 คาบ คาบละ 60 นาที โดยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนในการจัดทำ เอกสารชุดการเรียนการสอนดังนี้

- 1) วิเคราะห์เนื้อหา สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อกำหนดหัวเรื่อง และจุดประสงค์การเรียนรู้
- 2) ศึกษาเทคนิค วิธีการสร้างชุดการเรียนรู้ และหาประสิทธิภาพของชุด การเรียนรู้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3) ศึกษาสิ่งแวดล้อมและสภาพท้องถิ่น ซึ่งอาจเกิดจากปัญหาสิ่งแวดล้อม ของสังคมที่นักเรียนอยู่ในปัจจุบัน โดยตั้งปัญหาให้นักเรียนคิด สร้างจุดมุ่งหมายดำเนินการเพื่อใ้ นักเรียนคิดและหาแนวทางแก้ไขปัญหา
- 4) ศึกษาความสนใจและความต้องการอ่านของนักเรียนตามวัย
- 5) ศึกษาตามความยากง่ายในการอ่าน เช่น การใช้คำ การใช้ประโยค ตลอดจนสำนวนภาษา
- 6) ศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล วิเคราะห์นักเรียนโดยใช้วิเคราะห์ทั้งด้าน ร่างกาย ด้านอารมณ์ สังคม และด้านสติปัญญา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

- 7) ศึกษาการวางโครงเรื่องและจัดแบ่งเนื้อหาเพื่อจัดทำเป็นชุดการเรียนรู้
จำนวน 10 ชุด
- 8) ศึกษาการใช้ภาพประกอบ ชนิดของภาพ การเขียนรายละเอียดของภาพ
ควรเลือกใช้ภาพวาดหรือภาพถ่าย
- 9) ศึกษาการจัดหน้าและการจัดทำรูปเล่ม
- 10) ดำเนินการจัดทำชุดการเรียนรู้

3.2 การหาคุณภาพของชุดการเรียนรู้

ผู้วิจัยนำชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมิน
ความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ พร้อมทั้งข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ นำผลการประเมินมาวิเคราะห์
และปรับปรุงตามความเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินความคิดเห็นของชุดการเรียนรู้ ที่มีลักษณะ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อประเมินความเหมาะสมในด้าน ภาษาที่ใช้ ความถูกต้องของ
เนื้อหา ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (บุญชม
ศรีสะอาด. 2543 : 69-71)

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง
กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.11$ เมื่อ
นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยจะได้ช่วง 3.51 - 4.50 หมายถึง คุณภาพเหมาะสมมาก แสดงว่าชุดการ
เรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ระดับ
เหมาะสมมาก ดังแสดงในตารางที่ 3.2 (รายละเอียดภาคผนวก จ)

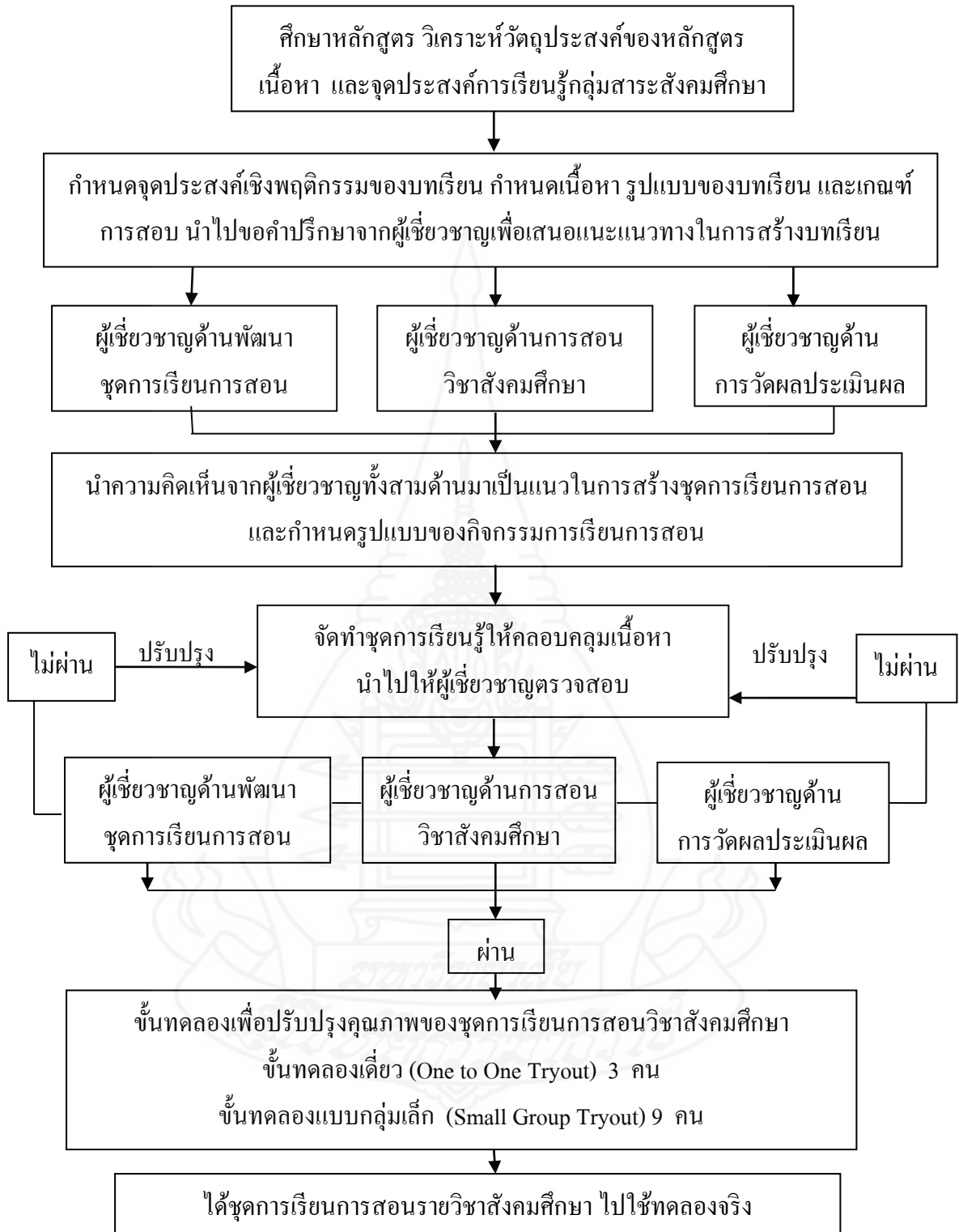
ตารางที่ 3.2 แสดงผลการประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

รายการประเมิน	กรรมการประเมิน			$\bar{X}$	การแปลผล ความเหมาะสม
	คุณภาพชุดการเรียนรู้				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านคำชี้แจง	3.66	4.33	4.67	4.22	มาก
2. ด้านเนื้อหา	4.00	4.40	4.20	4.20	มาก
3. ด้านกิจกรรม	3.83	3.83	4.50	4.05	มาก
4. ด้านการวัดผลประเมินผล	4.00	4.00	4.20	4.06	มาก
5. ด้านภาษา	4.33	3.67	4.33	4.11	มาก
6. ด้านสื่อ/อุปกรณ์	3.80	4.20	4.20	4.06	มาก
เฉลี่ยรวม	3.93	4.07	4.35	4.11	มาก

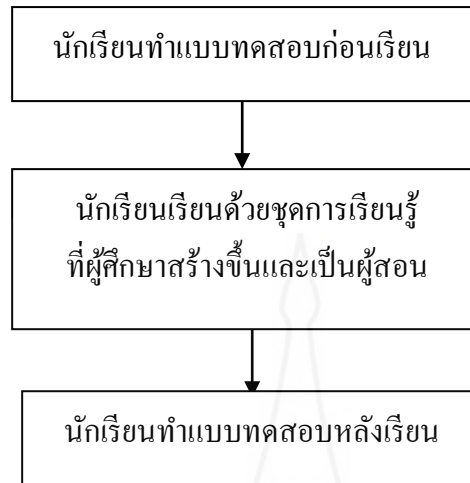
ปรับปรุงชุดการเรียนรู้ตามผลการประเมิน และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1) คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้อธิบายไม่ครอบคลุม ควรปรับแก้ไขให้ชัดเจน และครอบคลุม
- 2) บัตรกิจกรรม ควรปรับภาษาที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจตรงกัน
- 3) เนื้อหาของบทเรียน ควรจัดเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ควรอธิบายอย่างชัดเจน

ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และทดลองเครื่องมือ สรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1 สรุปขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ขั้นตอนการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้

ภาพที่ 3.2 สรุปขั้นตอนขั้นตอนการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้

3.3 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ ต่อชุดการเรียนรู้ 1 ชุด ซึ่งได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ศึกษาทฤษฎี และวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศึกษาการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เทคนิคการเขียนข้อสอบ (สมนึก ภัททิยชนี. 2546: 73-128)

3.3.2 วิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหาและกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สาระสังคมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

3.3.3 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยให้ครอบคลุม เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน และจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและจุดประสงค์ที่ต้องการวัด เป็นกรอบในการออกข้อสอบที่เหมาะสม โดยระบุจำนวนข้อสอบในแต่ละเรื่องและพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์

เนื้อหา	จุดประสงค์	จำนวน ข้อสอบ
1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ กฎหมาย	1. บอกความหมายและลักษณะสำคัญของกฎหมายได้	6
	2. บอกประเภทของกฎหมายได้	9
2. กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเอง และครอบครัว	1. บอกความหมายและความสำคัญของกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองได้	7
	2. บอกความหมายของกฎหมายแพ่งที่เกี่ยวกับครอบครัวได้	8
	1. วิเคราะห์การกระทำตามกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรมและสัญญาได้	7
3. กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติ กรรม สัญญาและทรัพย์สิน	2. วิเคราะห์การกระทำที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินได้	8
	1. บอกลักษณะการกระทำผิดทางอาญาและความรับผิดชอบทางอาญาได้	5
4. กฎหมายอาญา	2. วิเคราะห์การกระทำตามหลักกฎหมายอาญาในความผิดต่อชีวิตและร่างกายได้	4
	3. วิเคราะห์การกระทำตามหลักกฎหมายอาญาในความผิดต่อทรัพย์สินได้	6
	1. บอกความหมายและความสำคัญของบัตรประจำตัวประชาชนได้	8
5. กฎหมายเกี่ยวกับบัตร ประจำตัวประชาชน	2. อธิบายการปฏิบัติตนเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนได้	7
	1. บอกความหมายและคุณสมบัติเกี่ยวกับการรับราชการทหารได้	9
6. กฎหมายรับราชการทหาร	2. วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามกฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหารได้	6

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

เนื้อหา	จุดประสงค์	จำนวน ข้อสอบ
7. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	1. บอกสิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภคได้	5
	2. บอกหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภคได้	6
	3. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนตามกฎหมาย คุ้มครองผู้บริโภคได้	4
8. กฎหมายเกี่ยวกับ ทะเบียนราษฎร	1. อธิบายกฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรได้	6
	2. บอกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนการแจ้ง เกิด แจ้งตาย และแจ้งย้ายที่อยู่ได้อย่างถูกต้อง	9
9. กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	1. อธิบายความหมายและประเภทของภาษีอากร ได้	7
	2. สามารถปฏิบัติตนตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษี อากรได้อย่างถูกต้อง	8
10. กฎหมายระหว่างประเทศ ที่ควรรู้	1. อธิบายที่มาความหมายและประโยชน์ ของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้	5
	2. อธิบายกฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และ กฎหมายผู้ลี้ภัยได้	7
	3. อธิบายกฎหมายการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและ กฎหมายการให้การคุ้มครองแก่คนในชาติได้	3
	รวม	150

3.3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง
กฎหมายในชีวิตประจำวัน ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ของชุดการเรียนรู้ตามตาราง
วิเคราะห์เนื้อหาซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ฉบับ ฉบับละ 15 ข้อ รวม 150 ข้อ

โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนแต่ละข้อ คือ ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน

3.3.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ว่าข้อสอบแต่ละข้อสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามตารางวิเคราะห์เนื้อหาหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาความเห็น ดังนี้ (พิชิต ฤทธิจิรญา, 2550 : 150)

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามดังนี้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

จากนั้นคำนวณหาค่าเฉลี่ยจากการพิจารณาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน

ในแต่ละข้อ นำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบระหว่าง 0.6 -1.00 ถือว่าเป็นแบบทดสอบที่มีความเหมาะสม ตรงตามเนื้อหา และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ปรากฏว่าแบบทดสอบจำนวน 150 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด และมีแบบทดสอบบางข้อที่ต้องแก้ไขเรื่องของการใช้ภาษาให้ชัดเจนขึ้น อ่านแล้วเข้าใจง่าย

3.3.6 นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 40 คน ซึ่งผ่านการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน มาแล้ว

3.3.7 นำผลการสอบมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาระดับความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อสอบ B-Index ของอาจารย์สาคร แสงผึ้งศึกษานิเทศก์กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 เพื่อคัดข้อสอบที่มีระดับความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยตัดข้อสอบบางข้อที่ง่าย หรือยากเกินไปออก และต้องปรับปรุงแก้ไขตัวเลือกในบางข้อ เพื่อให้ได้ข้อสอบชุดละ 10 ข้อ ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า แบบทดสอบที่เลือกไว้มีความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ดังนี้ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง)

3.3.8 นำแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย และอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ที่เลือกไว้จำนวนฉบับละ 10 ข้อ มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 ของคู

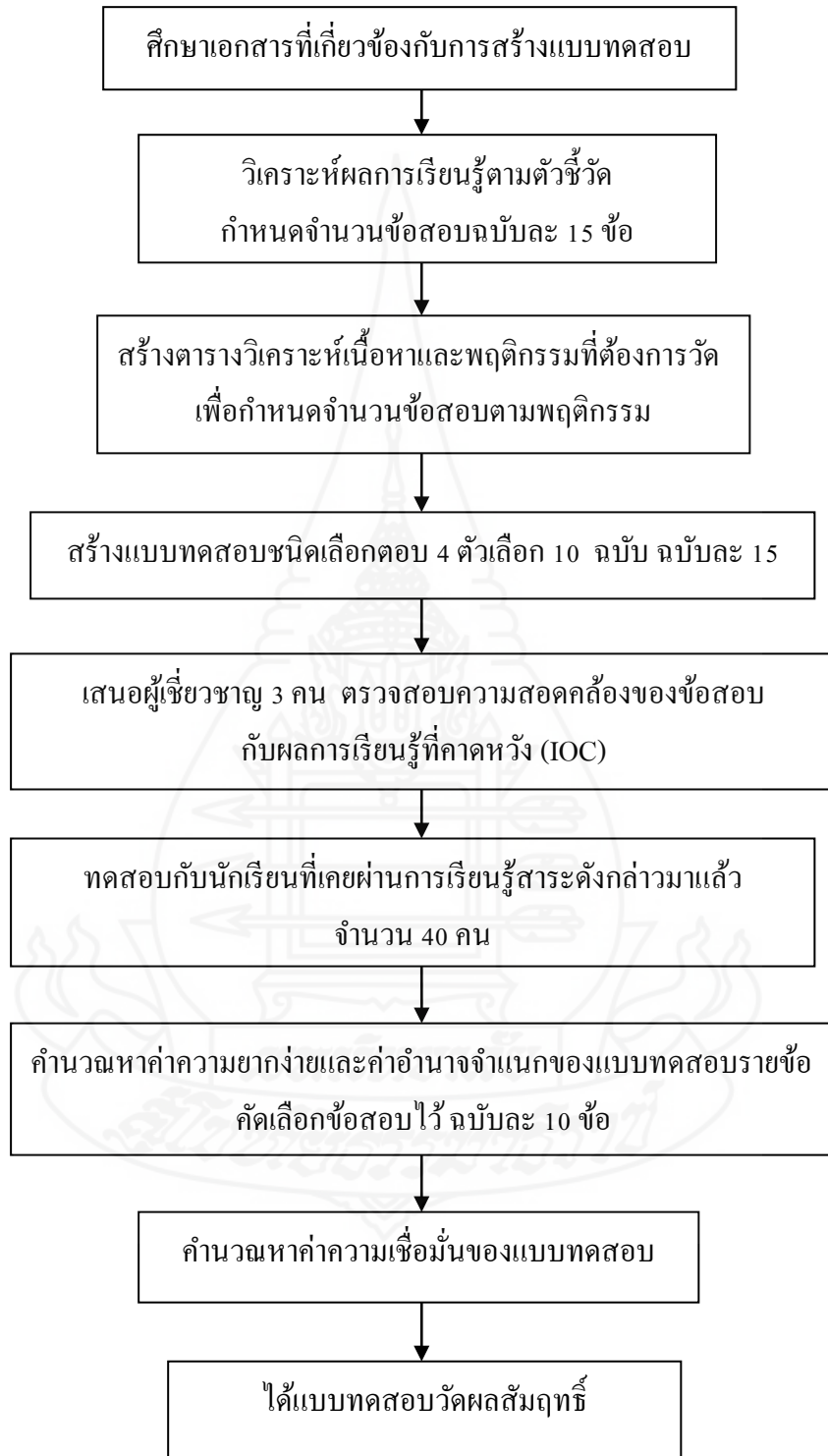
เคอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ด้วยโปรแกรม B-Index ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละชุด ดังตารางที่ 3.4 (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง)

ตารางที่ 3.4 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จำนวน 10 ชุด

ชุดที่	เรื่อง	ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบ
1.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	0.86
2.	กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว	0.81
3.	กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและ ทรัพย์สิน	0.81
4.	กฎหมายอาญา	0.81
5.	กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน	0.80
6.	กฎหมายรับราชการทหาร	0.86
7.	กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	0.79
8.	กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร	0.80
9.	กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	0.81
10.	กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้	0.81

จากตารางที่ 3.4 พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 10 ชุด มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.79 ขึ้นไป

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปเป็น
แผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 3.3 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคม
ศึกษา รัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3.4 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการเรียนการสอนเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ชุดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน จำนวน 10 ชุด ชุดละ 10 ข้อ รวม 100 ข้อ โดยทดสอบก่อนที่จะเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนของแต่ละเรื่อง

3.4.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 แสดงเนื้อหาสาระและสื่อวัตกรรมการที่ใช้ประกอบการเรียนรู้

ชุดที่	เรื่อง	จำนวนชั่วโมง
1	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	1
2	กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว	1
3	กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน	1
4	กฎหมายอาญา	1
5	กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน	1
6	กฎหมายรับราชการทหาร	1
7	กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	1
8	กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร	1
9	กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	1
10	กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้	1
รวม		10

ซึ่งในแต่ละเรื่องจะมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

2.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ และรายละเอียดของการศึกษาเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับรู้ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

2.2 ทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนของชุดการเรียนรู้แต่ละชุด เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียน

2.3 ดำเนินการทดลองสอนตามขั้นตอนที่กำหนดในชุดการเรียนรู้แต่ละชุด โดยทำการสอนตามแผนการสอนที่ระบุขั้นตอนไว้ดังนี้

2.3.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้น ต้องการที่จะเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การซักถามเพื่อให้นักเรียนคิดวิเคราะห์

2.3.2 ชี้นำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นนักเรียนมีบทบาทแสดงออกในการร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น อภิปราย การตอบคำถามบัตรงาน แสดงขั้นตอน การปฏิบัติกิจกรรมจากบัตรคำชี้แจง โดยร่วมกิจกรรมเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มการสรุปเนื้อหาที่ได้ศึกษา การฝึกทักษะจากแบบฝึกหัด และกิจกรรมดังกล่าวผู้สอนมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

2.3.3 ชี้นำสรุปผลการเรียน ให้นักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนที่ได้จากการศึกษา การร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนจนเกิดความรู้ ความเข้าใจเป็นความคิดรวบยอดในแต่ละชุดการเรียนรู้ โดยครูมีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำข้อสรุปของนักเรียนเพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงตามเนื้อหาสาระและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

2.3.4 ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนเมื่อนักเรียนเรียนจบในแต่ละชุด

นำคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและการทดสอบหลังเรียนมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละชุดการเรียนรู้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียน การทำกิจกรรมระหว่างเรียน และทดสอบหลังเรียน ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในรายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส 31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 10 ชุด โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับที่ 1 - 10

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2 วิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

5.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังเรียน ด้วยสถิติทดสอบค่าที (t-test Dependent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.

2545: 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การหาค่าความยาก (P) ของข้อสอบรายข้อ โดยใช้สูตรของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 84) ดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของข้อสอบ

R แทน จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด

N แทน จำนวนคนทั้งหมดทั้งในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อสอบรายข้อ โดยใช้สูตรของ เบรนแนน (Brennan) บุญชม ศรีสะอาด. (2545 : 90)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก

U แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก

L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก

n_1 แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์

n_2 แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

2.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้สถิติวัดความคงที่ภายใน (Consistency) โดยใช้วิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson Formular 20) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543: 123) ดังนี้

$$\text{สูตร } r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} = ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n = จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p = สัดส่วนของผู้เรียนที่ตอบถูกในแต่ละข้อ

q = สัดส่วนของผู้เรียนที่ตอบผิดในแต่ละข้อ = 1 - p

S^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

(***เป็นสถิติที่ใช้กับแบบวัดที่มีการให้คะแนน 0, 1 คือ ผิดให้ 0 และถูกให้ 1)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)} \times 100$$

เมื่อ X = คะแนนแต่ละคนที่ตอบถูก
 $\sum$ = ผลรวมของคะแนนของผู้เรียนที่ตอบถูก
 N = จำนวนผู้เข้าเรียนทั้งหมด

2.4 ค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยคำนวณจากสูตรของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 133-134)

E_1 / E_2

$$E_1 = \frac{\sum X}{N/A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\sum F}{N/B} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน
 $\sum F$ แทน คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
 N แทน จำนวนผู้เรียน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรืองาน
 B แทน คะแนนเต็มของผลการสอบหลังเรียน

2.5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้

จากสูตร t - test Dependent

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
 D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
 $\sum D$ แทน ผลรวมของผลต่างระหว่างคู่คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
 $\sum D^2$ แทน ผลรวมของผลต่างระหว่างคู่คะแนนก่อนเรียน
 และหลังเรียนยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยผลการใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตใน t - distribution
E ₁	แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E ₂	แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

2. ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนโดยชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ดังนี้

3.1 การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

นำชุดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 แบบเดี่ยว แบบกลุ่ม โดยนักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้ไม่ซ้ำกัน เพื่อหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของชุดการเรียนรู้ดังนี้

3.1.1 ชั้นทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) ทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 3 คน ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน ในการทดลองนั้นครูได้อธิบายวิธีใช้ชุดการเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจในวิธีการเรียนก่อน โดยนักเรียนต้องอ่านบทเรียนในส่วนที่เป็นเนื้อหาส่วนที่เป็นคำถาม แบบฝึกปฏิบัติและตรวจคำตอบไปพร้อม ๆ กันเพื่อศึกษาความเหมาะสมของเนื้อหา ความยากง่ายของกิจกรรม ภาษาที่ใช้และเวลาในการศึกษา ในกรณีที่นักเรียนตอบคำถามผิดหรือไม่เข้าใจคำถาม ผู้สอนต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจทันที และบันทึกสิ่งที่ควรแก้ไขหรือข้อคำถามต่างๆ การปรับปรุงได้พิจารณาจากการสังเกตพฤติกรรมขณะเรียนของผู้เรียน การทำแบบฝึกหัด ผลการสอบ การสัมภาษณ์ผู้เรียนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียน จากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนแล้วจึงนำผลการทดลองนั้นมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียน แล้วนำข้อบกพร่องนั้นมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปหาประสิทธิภาพของบทเรียนในขั้นต่อไป ซึ่งได้ผลดังนี้

จากตารางที่ 4.1 ชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ชุด ที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพ พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนระหว่างเรียนมีค่าเท่ากับ 73.33 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 69.67 แสดงว่าประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 73.33/69.67 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ผู้ศึกษากำหนดไว้คือ 60/60

ตารางที่ 4.1 แสดงสรุปผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ ของชั้นการทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) จำนวน 10 ชุด

ที่	เรื่อง	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย	
		ระหว่างเรียน (E ₁)	หลังเรียน (E ₂)
1.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	70.00	66.67
2.	กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว	70.00	66.67
3.	กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน	73.33	70.00
4.	กฎหมายอาญา	73.33	70.00
5.	กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน	73.33	70.00
6.	กฎหมายรับราชการทหาร	70.00	66.67
7.	กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	76.67	70.00
8.	กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร	73.33	70.00
9.	กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	76.67	73.33
10.	กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้	76.67	73.33
	รวม	733.33	696.67
	เฉลี่ย	73.33	69.67

3.1.2 ชั้นทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) ขั้นตอนนี้เป็นการใช้ชุดการเรียนรู้ที่แก้ไขข้อบกพร่องแล้วจากชั้นทดลองเดี่ยวมาทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 9 คนที่ไม่ใช่ผู้เรียนที่ผ่านชั้นการทดลองรายบุคคลมาแล้ว และมีผลการเรียนสูง กลางและต่ำ อย่างละ 3 คน ศึกษาเนื้อหาในชุดการเรียนรู้ ผู้สอนอธิบายขั้นตอนของการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้เพิ่มเติม โดยมีการทดสอบก่อนเรียน ทำกิจกรรมแบบฝึกปฏิบัติในบทเรียนและทำแบบทดสอบหลังเรียน พร้อมทั้งสังเกตผู้เรียนขณะทำการศึกษานี้ เนื้อหาดังกล่าวแล้วนำผลที่ได้มาหาประสิทธิภาพได้ผลดังนี้

จากตารางที่ 4.2 ชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ชุด ที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพ พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนระหว่างเรียนมีค่าเท่ากับ 82.33 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 80.33 แสดงว่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 82.33/80.33 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ผู้ศึกษากำหนดไว้คือ 70/70 และได้้นำข้อบกพร่องที่ได้มาวิเคราะห์และนำไปปรับปรุงต่อไป

ตารางที่ 4.2 แสดงสรุปการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ ของชั้นการทดลองแบบกลุ่ม (Small Group Tryout) จำนวน 10 ชุด

ที่	เรื่อง	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย	
		ระหว่างเรียน (E ₁)	หลังเรียน (E ₂)
1.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	81.11	81.11
2.	กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว	82.22	81.11
3.	กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน	80.00	77.78
4.	กฎหมายอาญา	81.11	80.00
5.	กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน	83.33	78.89
6.	กฎหมายรับราชการทหาร	80.00	78.89
7.	กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	84.44	80.00
8.	กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร	82.22	78.89
9.	กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	83.33	82.22
10.	กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้	85.56	84.44
	รวม	823.32	803.33
	เฉลี่ย	82.33	80.33

3.1.3 การทดลองภาคสนาม (Field Tryout) เป็นการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนจักรราชวิทยา อำเภอจักรราช จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 38 คน ที่ยังไม่เคยเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยทำการเลือกตัวอย่างนักเรียนแบบเจาะจง ดำเนินการทดลอง 4 สัปดาห์ จำนวน 10 ชั่วโมง ในขั้นตอนนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ โดยผู้ศึกษาให้นักเรียนศึกษาวิธีการใช้เอกสาร จากคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) เพื่อนำผลที่ได้ไปหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ผลปรากฏดังตารางที่ 4.3 และจากการทดลองพบข้อบกพร่องเล็กน้อย คือ

การเชื่อมโยงเนื้อหาบางส่วนยังไม่สมบูรณ์ จึงได้นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ชุดการเรียนรู้สมบูรณ์ที่สุดก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการสอนตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ชี้นำสู่บทเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้น ต้องการจะเรียนรู้เริ่มจากการทบทวนความรู้เดิมด้วยวิธีหลากหลาย เช่น การทายปัญหา เป็นต้น
  2. ขั้นปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนจะให้นักเรียนศึกษาคู่มีนักเรียนแต่ละชุดการเรียนรู้ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน และปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรงาน บัตรแบบฝึกหัดในแต่ละชุดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหา และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้สอนคอยแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติกิจกรรม จนนักเรียนเข้าใจดีขึ้น และนำผลที่ได้จากการทำบัตรแบบฝึกหัดในแต่ละชุดไปรวมกับผลที่ได้จากการทำบัตรทดสอบประจำชุดไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ 80 ตัวแรก
  3. ขั้นสรุปบทเรียน นักเรียนศึกษาจากชุดการเรียนรู้ และร่วมกันสรุปความรู้ความเข้าใจจนเกิดเป็นความคิดรวบยอดในแต่ละชุดการเรียนรู้ โดยครูมีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำข้อสรุปของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีความเข้าใจถูกต้องตรงตามเนื้อหาสาระและจุดประสงค์ที่กำหนดให้และให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและบัตรทดสอบประจำชุดการเรียนรู้ เพื่อนำผลไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ 80 ตัวแรก
  4. เมื่อศึกษาชุดการเรียนรู้แต่ละชุดจบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนของแต่ละชุดการเรียนรู้เพื่อนำผลไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ 80 ตัวหลัง และนำผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ 80 ตัวแรกและ 80 ตัวหลัง มาวิเคราะห์ข้อมูลหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้แต่ละชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ดังนี้
- จากตารางที่ 4.3 ชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ชุด ที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพ พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนระหว่างเรียนมีค่าเท่ากับ 83.36 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 82.13 แสดงว่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 83.36/82.13 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่าชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละเฉลี่ยภาคผนวก ค)

ตารางที่ 4.3 แสดงสรุปการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ ของชั้นการทดลอง
ภาคสนาม (Field Tryout) จำนวน 10 ชุด

ที่	เรื่อง	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย	
		ระหว่างเรียน (E ₁)	หลังเรียน (E ₂)
1.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	83.68	82.11
2.	กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว	82.63	80.79
3.	กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน	82.89	81.84
4.	กฎหมายอาญา	82.10	81.05
5.	กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน	83.15	81.84
6.	กฎหมายรับราชการทหาร	83.94	82.10
7.	กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	84.47	82.63
8.	กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร	82.36	81.84
9.	กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	84.21	83.16
10.	กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้	84.21	83.95
	รวม	833.64	821.31
	เฉลี่ย	83.36	82.13

3.1.4 การทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เสนอเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนการทำกิจกรรมระหว่างเรียน (E₁) จากการทำกิจกรรมและแบบฝึกหัด และคะแนนการทดสอบหลังเรียน (E₂) ผลปรากฏดังตารางที่ 4.4

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการใช้ชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นทั้ง 10 ชุด มีค่าประสิทธิภาพโดยรวมเฉลี่ย 85.7/84.8 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณารายชุด ปรากฏว่าชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทั้ง 10 ชุด มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ชุดที่มีประสิทธิภาพสูงสุด คือชุดที่ 9 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.75/86.50 และชุดที่มีประสิทธิภาพต่ำสุดคือ ชุดที่ 7 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.50/83.50

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ ของชั้นการทดลองกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ชุด

ชุดที่	เรื่อง	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย	
		ระหว่างเรียน (E ₁)	หลังเรียน (E ₂)
1.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	86.25	85.00
2.	กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว	86.50	86.00
3.	กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน	86.00	85.25
4.	กฎหมายอาญา	85.50	84.00
5.	กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน	85.00	84.50
6.	กฎหมายรับราชการทหาร	85.00	84.25
7.	กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	84.50	83.50
8.	กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร	85.50	84.25
9.	กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	86.75	86.50
10.	กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้	86.00	84.75
รวม		857	848
เฉลี่ย		85.7	84.8

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การทดสอบสมมติฐานด้วย t-test dependent เป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน โดยการทดสอบค่า t-test ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 4.5 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยามีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ทั้ง 10 ชุด และเมื่อนำค่า t ที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับค่า t ที่ df (40-1) = 39 จากการเปิดตาราง (Student's distribution) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 มีค่าเท่ากับ 2.42 ดังนั้นค่า t ที่คำนวณได้มากกว่าค่า t ในตารางแสดงว่าผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน จำนวน 10 ชุด จำนวนนักเรียน 40 คน

ชุดที่	การทดสอบ				t	Sig.
	ก่อนเรียน		หลังเรียน			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	3.45	0.90	8.50	0.67	28.23**	.000
2	3.33	0.85	8.60	0.70	36.84**	.000
3	3.05	0.84	8.53	0.64	37.09**	.000
4	3.20	0.88	8.40	0.63	32.31**	.000
5	3.33	0.97	8.45	0.71	34.52**	.000
6	3.35	0.80	8.43	0.67	28.70**	.000
7	3.30	0.72	8.35	0.62	50.02**	.000
8	3.18	0.90	8.43	0.63	29.47**	.000
9	3.08	1.14	8.65	0.83	30.02**	.000
10	3.18	0.98	8.48	0.67	32.93**	.000

$t_{.01} (39) = 2.42$ **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 11.68 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 25.80 ซึ่งผลคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน
โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	40	11.68	1.91		
หลังเรียน	40	25.80	1.30	48.49**	.000

$t_{.05} \quad df_{39} = 2.023$

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัดนครราชสีมา ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่สำคัญดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัดนครราชสีมา

1.2 สมมติฐานในการวิจัย

1.2.1 ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

1.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2558 จำนวน 350 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 40 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 10 ชุด ชุดละ 10 ข้อ รวม 100 ข้อและแบบประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านเนื้อหา จำนวน 25 ข้อ

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ไปทดสอบ ดังนี้

ตอนที่ 1 หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ส่วนภาษาที่ใช้ จากนั้นนำไปหาประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ ขั้นตอนทดสอบรายบุคคล ใช้จำนวน 3 คน ปรับปรุงแล้วนำไปทดลองกับกลุ่มเล็ก จำนวน 9 คน และกลุ่มภาคสนาม จำนวน 38 คน เพื่อให้มั่นใจว่าชุดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ในปีการศึกษา 2558

ตอนที่ 2 ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนใช้แบบทดสอบจำนวน 10 ชุด ชุดละ 10 ข้อ รวม 100 ข้อ และนำมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แล้วเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ และหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson Formular 20) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543 : 123)

2) การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2

3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ โดยการใช้ชุดการเรียนรู้ โดยการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

1.4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ชุดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) คำนำ 2) คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้ 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 5) บัตรคำสั่ง 6) บัตรกิจกรรม 7) บัตรเนื้อหา 8) บัตรแบบฝึกหัด และ 9) เฉลยแบบทดสอบ ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.7/84.8 แสดงว่าชุดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 25.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.30 มีค่าคะแนนผลการเรียนรู้เฉลี่ยทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 11.68 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.91 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

นอกจากนี้พบว่า ชุดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น นักเรียนมีความกระตือรือร้นเมื่อเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ สนุกสนาน ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้ไปพร้อมกันกับเพื่อนๆ และนักเรียนมีความชื่นชอบในการปฏิบัติตามบัตรกิจกรรมที่กำหนดไว้

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจักราชวิทยา จังหวัด นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

2.1 เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเป็นชุดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้คือ 1) คำนำ 2) คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้ 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 5) บัตรคำสั่ง 6) บัตรกิจกรรม 7) บัตรเนื้อหา 8) บัตรแบบฝึกหัด และ 9) เฉลยแบบทดสอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 186 - 189) ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ตันบรรจง (2531: 175-176) และกรรณิการ์ หุ่นทอง (2551)

ที่ได้เสนอว่าชุดการเรียนรู้ควรมีองค์ประกอบดังกล่าว ผลการหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ประสิทธิภาพขั้นทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) กับนักเรียนจำนวน 3 คน ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับเก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละหนึ่งคน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 60/60 ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 73.33/69.67 เนื่องจากการนำชุดการเรียนรู้ไปใช้ครั้งแรก นักเรียนต้องอ่านบทเรียนในส่วนที่เป็นเนื้อหา ส่วนที่เป็นคำถาม แบบฝึกปฏิบัติและตรวจคำตอบไปพร้อม ๆ กันเพื่อศึกษาความเหมาะสมของเนื้อหา ความยากง่ายของกิจกรรม ภาษาที่ใช้และเวลาในการศึกษา ทำให้ต้องใช้เวลาาน นอกจากนี้เนื้อหาในชุดการเรียนรู้ยังไม่สร้างความสนใจนักเรียนเท่าที่ควร และคำถามในบัตรแบบฝึกหัดบางเรื่องยากและยาวเกินไป และได้มีการปรับปรุง เรื่องเนื้อหา ภาพประกอบชุดการเรียนรู้ในบางเรื่อง เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ ดังคำกล่าวของ อาซิส เซยกลิน (2538 : 92, อ้างถึงใน กุหลาบ หงส์ทอง 2546: 90) ที่ว่า ไม่มีบทเรียนรู้ใดเหมาะสมในตนเอง ควรมีการประเมินผลการใช้ และปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ตลอดเวลา

หลังจากปรับปรุงแก้ไขแล้วนำชุดการเรียนรู้มาหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) ขั้นตอนนี้เป็นการใช้ทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่ผู้เรียนที่ผ่านขั้นการทดลองเดี่ยวมาแล้ว และมีผลการเรียนสูง กลางและต่ำ อย่างละ 3 คน พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70 ได้ค่าประสิทธิภาพ 82.33/80.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาเนื้อหาในชุดการเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างราบรื่น และได้นำข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของนักเรียนที่ได้มาวิเคราะห์และนำไปปรับปรุงต่อไป ทำให้ได้ชุดการเรียนรู้ที่น่าสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ สนใจอยากปฏิบัติกิจกรรมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา เกียรติประวัติ (2542 : 118) และสันทัต ภิบาลสุขและพิมพ์ใจ ภิบาลสุข (2524 : 197, อ้างถึงใน ธนพันธ์ คอนโคตร 2550 : 79) ที่กล่าวถึงข้อดีของชุดการเรียนรู้ว่า ชุดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างความสนใจของนักเรียน เนื่องจากชุดการเรียนรู้นั้นมีกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ศึกษาค้นคว้า เปิดโอกาส ให้นักเรียนทำกิจกรรมด้วยตนเองมากที่สุด ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับ วราภรณ์ ัญญผล (2546 : 148, อ้างถึงใน ธนพันธ์ คอนโคตร 2550 : 79) กล่าวว่า ครูผู้สอนมีการตรวจใบงานให้คะแนนทุกครั้งจะทำให้นักเรียนอยากเรียนและมีความต้องการที่จะเรียนด้วยตนเอง สามารถเรียนได้ดีขึ้น เกิดแรงจูงใจใฝ่รู้ในการทำกิจกรรมนั้นอย่างตั้งใจ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปปรับปรุงชุดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในขั้นตอนสุดท้ายผู้วิจัยนำชุดการเรียนรู้ไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มภาคสนาม จำนวน 38 คน ที่ยังไม่เคยเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ได้ค่าประสิทธิภาพ 83.36/82.13 เนื่องจากนักเรียนสนใจเรียน ได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างสมบูรณ์ครบถ้วนทั้ง 10 ชุด ผู้สอนได้อธิบายขั้นตอนของการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้เพิ่มเติม โดยมีการทดสอบก่อนเรียน ทำกิจกรรมแบบฝึกปฏิบัติในบทเรียนและทำแบบทดสอบหลังเรียน พร้อมทั้งสังเกตผู้เรียนขณะทำการศึกษานี้อาหาดังกล่าวแล้วนำผลที่ได้มาหาประสิทธิภาพ และนำข้อบกพร่องจากการทดลองที่ผ่านมานำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และได้นำชุดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบ จากนั้นนำชุดการเรียนรู้มาแก้ไขอีกครั้ง ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ผลจากการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ทั้ง 10 ชุด ได้นำผลการเรียนรู้ของนักเรียนมาหาค่าประสิทธิภาพ ได้ค่าประสิทธิภาพ 85.7/84.8 ซึ่งพบว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ส่วนค่าประสิทธิภาพตัวแรกสูงกว่าค่าประสิทธิภาพตัวหลัง แสดงว่านักเรียนสามารถทำแบบทดสอบแต่ละชุดการเรียนรู้ทั้ง 10 ชุด ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละชุดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน และหลังจากเสร็จกิจกรรมแต่ละชุดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนทันทีที่เรียนรู้จบ ซึ่งสอดคล้องกับ กุหลาบ หงส์ทอง (2546 : 67, อ้างถึงใน ธนพันธ์ คอนโคตร 2550 : 80) ที่พบว่า ค่าประสิทธิภาพตัวแรกสูงกว่าค่าประสิทธิภาพตัวหลัง เพราะนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามแบบใบกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอน และประการสำคัญลักษณะแบบทดสอบประจำชุดการเรียนรู้มีจำนวนไม่มากเป็นการวัดผลจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่งเท่านั้น นอกจากนี้นักเรียนไม่เกิดความเครียดและความวิตกกังวล เพราะทำแบบทดสอบรายชุดการเรียนรู้ทันทีที่เรียนรู้จบแต่ละชุดการเรียนรู้และไม่ต้องใช้เวลานาน

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการเปรียบเทียบผลทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียนด้วยค่าที (t-test) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียน ทั้ง 10 ชุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้เรียนตรงตามเนื้อหาและทราบแนวทางการวัดผลในแต่ละเรื่อง มีการจัดเรียงเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนที่ละน้อยจากง่ายไปหายาก มีการกระตุ้นมีการเสริมแรง และที่สำคัญนักเรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเองอย่างแท้จริง ทั้งยังสามารถตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อหาจากการทำแบบฝึกหัด

ระหว่างเรียนของแต่ละชุดการเรียน ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ได้รับความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการเรียนรู้อาจเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติจริงเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ตามความสามารถของแต่ละบุคคลส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมีกำลังใจและสนใจในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การค้นพบข้อสรุป มโนคติ(concept) กฎ สูตรของเนื้อหาด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประเสริฐ สำเภารอด (2552 : 16) ที่กล่าวว่าชุดการสอนมีค่า และประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก โดยแบ่งออกเป็นสองด้านคือ ในด้านการเรียนชุดการสอนช่วยให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนได้ลงมือในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ตามความสามารถ และความสนใจ ส่วนด้านการสอน ช่วยให้ผู้สอนมีความสะดวกและความพร้อมในการสอนอย่างมั่นใจ และยังสามารถช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนครู

จากเหตุผลดังกล่าว สรุปได้ว่าชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นชุดการเรียนรู้ที่ผ่านขั้นตอนการผลิตที่เป็นระบบ เป็นชุดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ครบสมบูรณ์ โดยการได้รับความสนใจให้นักเรียนตั้งใจเรียนด้วยความกระตือรือร้น นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงจนเกิดทักษะการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย พัฒนานักเรียนจนเกิดความเข้าใจตามจุดมุ่งหมาย เป็นผลทำให้ชุดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

3. ข้อเสนอแนะ

3.1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ควรเตรียมอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ แบบทดสอบให้พร้อมก่อนนำชุดการเรียนรู้ไปใช้จริง เพื่อความสะดวก และความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เพราะวิชารายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 10 ชุดนี้ เป็นวิชาที่ต้องทำความเข้าใจ ขยันอดทน ต้องฝึกทักษะด้วยความรอบคอบ และควรรีบแก้ไขทันทีเมื่อเห็นว่านักเรียนไม่เข้าใจหรือทำแบบฝึกหัดไม่ถูกต้อง

3.1.2 ควรหาข้อเด่น ข้อด้อย ปรับปรุง พัฒนาชุดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ อยู่เสมอเพื่อการจัดการเรียนรู้มีความทันสมัยเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป

3.1.3 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เสนอไว้อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม และเวลาเรียนก็สามารถยืดหยุ่นได้ตามความจำเป็น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ควรพิจารณาสื่อหรือนวัตกรรมและวิธีการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องตามสภาพท้องถิ่น เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายสูงสุด

3.2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาชุดการเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในระดับชั้นต่าง ๆ ให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *กรอบแนวคิดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- _____. (2551). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). *คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรรณิการ์ หุ่นทอง. (2551). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6*. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- กิ่งเกียรติ ขอบเวศน์. (2548). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ตำบลพรวน อำเภอกะเยา จังหวัดพังงา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.
- กุศยา แสงเดช. (2545). *ชุดการสอน*. กรุงเทพฯ: แม็ค.

- กุหลาบ หงส์ทอง. (2546). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2521). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนอนุบาล*.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2521). *ระบบสื่อการสอน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2545). *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา*. หน่วยที่ 8-15.
(พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2545). *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการศึกษา*. หน่วยที่ 1-5
กรุงเทพฯ: สำนักงานเทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2523). *เอกสารการสอนชุดวิชา เทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา*. นนทบุรี:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัทธนต์ เลี้ยวไพโรจน์. (2557). *หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ
การดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพ
วิชาการ (พว.).
- ทิวดี มณีโชติ. (2549). *การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน*. นนทบุรี: เกรท เอ็ดดูเคชัน.
- ธวัช ทันโตภาส และคณะ. *หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- นิตติยา กัณหา. (2554). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่ม
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- นิภา เพชรสม และคณะวิจัยของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี. (2545). *การวิจัยและ
พัฒนารูปแบบการพัฒนาครและชุดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานเพชรบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา
บัณฑิต). สถาบันราชภัฏเพชรบุรี, เพชรบุรี.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2545). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประเสริฐ ลำเภารอด. (2552). *การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องระบบนิเวศในโรงเรียน สำหรับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก*. (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เผชิญ กิจระการ. (2544). *การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1, E_2), การวัดผลการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรพิมล บุญนิมิตร. (2541). *การสร้างชุดการสอนเรื่อง กฎหมายแพ่งสำหรับเยาวชน ในรายวิชา ส 043 กฎหมายน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดราชาธิวาส กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พิชิต ฤทธิจรรย์. (2548). *หลักการวัดและประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพฯ: เฮาส์ ออฟ เดอร์มีสท์.
- เพลินพิศ ธรรมรัตน์. (2542). *การประเมินผลการเรียน*. สกลนคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ สกลนคร.
- ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ต้นบรรจง. (2531). *สื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระพีพันธ์ โปธิ์ศรี. (2545). *การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้*. อุดรดิตต์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- โรงเรียนจักราชวิทยา. (2552). *หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2552 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. นครราชสีมา: โรงเรียนจักราชวิทยา.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2546). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). *พัฒนาหลักสูตรและการสอน – มิติใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). *การพัฒนาหลักสูตรการสอนมิติใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ชเนศการพิมพ์.

- วิทยา ปานะบุตร. (2554). *เก่งข้อสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม O-NET ม.6*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา.
- วิลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). *การพัฒนาการเรียนการสอน เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506702 นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิไลรัตน์ ยิ้มไพบูลย์. (2549). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2557). รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ปีการศึกษา 2557.
- สมพิศ กอบจิตติ. (2548). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริจิตต์ ชุศักดิ์. (2556). *กฎหมายใกล้ตัวไม่รู้ไม่ได้*. กรุงเทพฯ: อินสุพัล.
- สุเพ็ญรัตน์ หอมแยม และคณะ. (2554). *คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.4-5-6*. กรุงเทพฯ: ไฮเอ็ดพับลิชชิง.
- หยุด แสงอุทัย. (2545) *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุทิศ จิณีพนธ์สกุล. (2554). *คู่มือสรุปความรู้รวบยอด ม.4-5-6 ฉบับพิชิตข้อสอบ O-NET ม.6 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ไฮเอ็ดพับลิชชิง.
- Anastasi, A. (1970). *Psychological testing*, 2nd ed. New York: The Macmillan Company.
- Aderson, R.M. (1982). *Self Instruction as a Method of Preparing Elementary School Social Student Teacher Trainees to Apply an Inductive Teaching Model*,” Dissertation Abstracts Internationl. 42: 4795 A.

- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McGraw-Hill Book.
- Vivas. David A. (1985). The Design and Evaluation of a course in thinking Operations for first Graders in vanezuela. *Dissertation Abstracts International*. 46: 03-A.
- Winson. Cynthia Louise. (1989). *Analysis of a Direct Instruction Produce in teaching Word Problem Solving to Learning Disabled Student*. *Dissertation Abstracts International*. 50(1989): 416-A.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

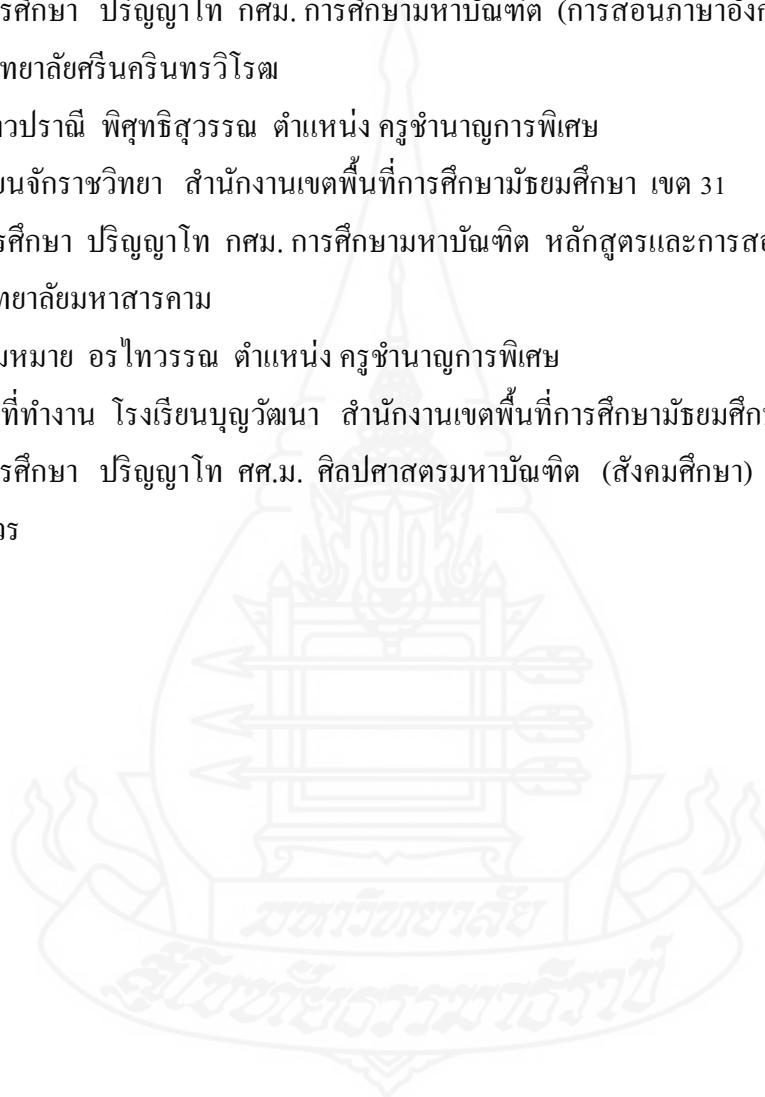
ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. นางจรัสศรี ฐานิวัฒนานนท์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนจักราชวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท กศม. การศึกษามหาบัณฑิต (การสอนภาษาอังกฤษ)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นางสาวปราณี พิศุทธิสุวรรณ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนจักราชวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท กศม. การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอนภาษาไทย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. นางสมหมาย อรไทวรรณ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบุญวัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท ศศ.ม. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัย
นเรศวร

ภาคผนวก ข

การประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)

ตารางที่ 1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) ของข้อสอบ ชุดที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกความหมายและ ลักษณะสำคัญของ กฎหมายได้	<p>1. ข้อใดเป็นความหมายของกฎหมาย</p> <p>ก. ใช้ควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม</p> <p>ข. ใช้ลงโทษคนในสังคม</p> <p>ค. ใช้บังคับให้ทุกคนปฏิบัติตาม</p> <p>ง. ใช้รักษาความมั่นคงของประเทศ</p> <p>2. กฎหมายใดที่มีลักษณะเป็น “กฎหมาย ชั่วคราว”</p> <p>ก. พระราชกฤษฎีกา</p> <p>ข. กฎกระทรวง</p> <p>ค. พระราชกำหนด</p> <p>ง. ทศบัญญัติ</p> <p>3. พฤติกรรมใดไม่ได้เกี่ยวข้องกับกฎหมาย มหาชน</p> <p>ก. นายแก้ว ถูกศาลตัดสินจำคุกโทษฐาน ลักทรัพย์ผู้อื่น</p> <p>ข. รัฐสภาได้ร่วมกันบัญญัติกฎหมายว่า ด้วยการเลือกตั้งซ่อม</p> <p>ค. นายไข่ ได้ฟ้องร้องต่อศาลในกรณีที่ถูก เจ้าหน้าที่กักขังโดยมิได้ทำผิดใดๆ</p> <p>ง. รัฐบาลสหรัฐฯ ได้ขอให้ไทยส่งชาว อเมริกันที่ลี้ภัยเสพติดไปรับโทษ ในประเทศนั้น</p>			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกความหมายและ ลักษณะสำคัญของ กฎหมายได้	4. ข้อใดคือลักษณะทั่วไปของกฎหมาย ก. ข้อบังคับที่มุ่งหมายให้มนุษย์เป็น พลเมืองดี ข. ข้อบังคับที่กำหนดไว้เพื่อให้มนุษย์ กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ค. ข้อบังคับที่กำหนดให้กระทำหรือ งดเว้นกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ง. ข้อบังคับกำหนดความประพฤติของ มนุษย์เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ			
	5. “เป็นกฎหมายสูงสุด จึงเป็นแม่บทของ กฎหมายทุกฉบับ...” เป็นความหมาย ของกฎหมายชนิดใด ก. รัฐธรรมนูญ ข. พระราชบัญญัติ ค. พระราชกำหนด ง. พระราชกฤษฎีกา			
	6. ข้อใดมีความหมายตรงกับลักษณะของ กฎหมายที่ว่ากฎหมายใช้ได้เสมอไป ก. กฎหมายนอนหลับแต่ไม่ตาย ข. กฎหมายสามารถใช้บังคับได้จนกว่า จะมีกฎหมายใหม่ ค. กฎหมายประกาศใช้แล้วสามารถบังคับ ใช้กับทุกคน ทุกสถานที่เท่าเทียมกัน ง. กฎหมายจะนำมาใช้ได้ เมื่อไม่ขัดหรือ แย้งกับกฎหมายเก่า			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. บอกประเภทของ กฎหมายได้	<p>7. ในกรณีที่บ้านเมืองตกอยู่ในภาวะฉุกเฉิน มีความจำเป็นต้องใช้กฎหมายเพื่อรักษาความปลอดภัยของประชาชนอย่างเร่งด่วน รัฐบาลมีอำนาจออกกฎหมายประเภทใด ขึ้นใช้ได้</p> <p>ก. พระราชบัญญัติ</p> <p>ข. พระราชกำหนด</p> <p>ค. พระราชกฤษฎีกา</p> <p>ง. กฎกระทรวง</p> <p>8. กฎหมายประเภทใดอยู่ในลำดับศักดิ์ต่ำที่สุด</p> <p>ก. ประมวลกฎหมาย</p> <p>ข. พระราชกฤษฎีกา</p> <p>ค. พระราชกำหนด</p> <p>ง. พระราชบัญญัติ</p> <p>9. ข้อใดเป็นกฎหมายสูงสุด</p> <p>ก. กฎหมายแพ่ง</p> <p>ข. กฎหมายอาญา</p> <p>ค. กฎหมายปกครอง</p> <p>ง. รัฐธรรมนูญ</p> <p>10. เป็นกฎหมายที่บัญญัติโดยฝ่ายบริหาร (คณะรัฐมนตรี) ได้แก่กฎหมายชนิดไหน</p> <p>ก. พระราชกำหนด</p> <p>ข. พระราชบัญญัติ</p> <p>ค. พระราชกฤษฎีกา</p> <p>ง. กฎกระทรวง</p>			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. บอกประเภทของ กฎหมายได้	<p>11. พระราชบัญญัติและพระราชกำหนด มีความคล้ายกันในเรื่องใด</p> <p>ก. เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายบริหาร</p> <p>ข. เป็นระเบียบข้อบังคับใช้ควบคุมความประพฤติปฏิบัติของประชาชน</p> <p>ค. ก่อนที่จะประกาศใช้ต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภาก่อน</p> <p>ง. เป็นกฎหมายที่มีลำดับความสำคัญ เทียบได้กับประมวลกฎหมาย</p> <p>12. กฎหมายบัญญัติว่า “ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกพันบาท”</p> <p>กฎหมายดังกล่าวจัดอยู่ในประเภทใด</p> <p>ก. กฎหมายสารบัญญัติ</p> <p>ข. กฎหมายสบัญญัติ</p> <p>ค. กฎหมายวิธีสารบัญญัติ</p> <p>ง. กฎหมายวิธีสบัญญัติ</p> <p>13. ผู้ตราพระราชกฤษฎีกา คือบุคคลใด</p> <p>ก. รัฐมนตรีที่รับผิดชอบ</p> <p>ข. พระมหากษัตริย์</p> <p>ค. ประธานรัฐสภา</p> <p>ง. นายกรัฐมนตรี</p>			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. บอกประเภทของ กฎหมายได้	14. ข้อใดกล่าวถึงประเภทของพระราช กำหนดได้ถูกต้อง ก. พระราชกำหนดธรรมดากับพระราช กำหนดพิเศษ ข. พระราชกำหนดทั่วไปกับพระราช กำหนดภายในและเงินตรา ค. พระราชกำหนดธรรมดากับ พระราชบัญญัติการเงิน ง. พระราชกำหนดชั่วคราวกับพระราช กำหนดถาวร			
	15. องค์กรที่มีอำนาจในการพิจารณาออก พระราชบัญญัติ ได้แก่องค์กรใด ก. คณะรัฐมนตรี ข. รัฐสภา ค. พระมหากษัตริย์ ง. สภาผู้แทนราษฎร			

ตารางที่ 2 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 2 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกความหมายและ ความสำคัญของ กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับ ตนเองได้	<p>1. ข้อใดกล่าวถึงบุคคลได้ถูกต้อง</p> <p>ก. ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ</p> <p>ข. คนวิกลจริตที่ศาลได้มีคำสั่งแล้วว่าเป็นคนไร้ความสามารถ</p> <p>ค. ผู้ซึ่งสามารถมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายหรือเป็นผู้ทรงสิทธิตามกฎหมาย</p> <p>ง. บุคคลที่กฎหมายกำหนดขึ้นเพื่อให้มีสิทธิและหน้าที่บางอย่างได้เหมือนบุคคลธรรมดา</p> <p>2. ข้อใดจัดเป็นกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</p> <p>ก. การเสียภาษีอากร</p> <p>ข. บัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>ค. ความสามารถของผู้เยาว์</p> <p>ง. การปฏิบัติตนระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง</p> <p>3. เด็กที่เกิดภายในเวลาที่วันนับตั้งแต่วันที่การสมรสสิ้นสุดลง กฎหมายสันนิษฐานว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เคยเป็นสามี</p> <p>ก. 120 วัน</p> <p>ข. 300 วัน</p> <p>ค. 310 วัน</p> <p>ง. 360 วัน</p>			

ตารางที่ 2 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกความหมายและ ความสำคัญของ กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับ ตนเองได้	4. บุคคลที่ไม่สามารถจัดทำกรงานของ ตนเองได้เพราะกายพิการ จิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ ความประพฤตีสُر่ย์สุร่่าย หมายถึงบุคคลประเภทใด ก. บุคคลเสมือนไร้ความสามารถ ข. บุคคลไร้ความสามารถ ค. บุคคลธรรมดา ง. นิติบุคคล			
	5. ข้อความบุตรบุญธรรมข้อใดถูกต้อง ก. บุตรในสมรสของผู้รับบุตรบุญธรรม ข. บุตรบุญธรรมไม่มีสิทธิใช้ชื่อสกุล ของผู้รับบุตรบุญธรรม ค. บุตรบุญธรรมเกิดจากบิดามารดาที่ จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย ง. บุตรที่เกิดขึ้น โดยการสมมติของ กฎหมายว่ามีสิทธิเหมือนกับบุตร ที่ชอบด้วยกฎหมาย			
	6. สิทธิของบุคคลเริ่มตั้งแต่เมื่อใด ก. เมื่อบิดามารดารับรองว่าเป็นบุตร ข. เมื่อคลอดจากครรภ์มารดาด้วย ความปลอดภัย ค. เมื่ออยู่ในครรภ์มารดานับตั้งแต่มารดา เริ่มตั้งครรภ์ ง. เมื่อบิดามารดาแจ้งการเกิดต่อเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด			

ตารางที่ 2 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกความหมายและ ความสำคัญของ กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับ ตนเองได้	7. ความหมายของ ผู้เยาว์ ตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์หมายถึงบุคคลใด ก. ผู้มีอายุยังไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์ ข. ผู้มีอายุยังไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์ ค. ผู้อยู่ในความปกครองของบิดามารดา ง. ผู้มีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ และยังไม่ได้ จดทะเบียนสมรส			
2. บอกความหมายของ กฎหมายแพ่งที่ เกี่ยวกับครอบครัวได้	8. การที่ฝ่ายชายส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ ฝ่ายหญิงเพื่อเป็นหลักประกันว่าจะสมรส กับหญิงนั้นตามหลักกฎหมายครอบครัว เรียกว่าอย่างไร ก. การหมั้น ข. การสมรส ค. สินสอด ง. สินบริคณห์ 9. พิษักรรมข้อใดไม่อาจดำเนินการ ตามกฎหมายได้ ก. ยกบ้านให้แมวตัวโปรด ข. ยกตึกแถวให้คนวิกลจริต ค. ยกที่ดินให้สมาคมนักเรียนเก่า ง. ยกเงินให้บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ 10. การสมรสข้อใดถูกต้องตามกฎหมาย ก. ครบสัญญาการหมั้น ข. เป็นสามีภรรยากัน ค. จดทะเบียนสมรส ง. จัดงานแต่งงานใหญ่โต			

ตารางที่ 2 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. บอกความหมายของ กฎหมายแพ่งที่ เกี่ยวกับครอบครัวได้	11. ข้อความเกี่ยวกับเรื่องการสมรสข้อใด ถูกต้อง ก. ผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรม สมรสกันได้ ข. ชายหญิงทำการสมรสกันได้เมื่ออายุ ครบ 17 ปีบริบูรณ์ ค. หญิงที่สามีตายจะทำการสมรสใหม่ ได้เมื่อเวลาผ่านพ้นไปไม่น้อยกว่า 90 วัน ง. ชายหรือหญิงจะทำการสมรสกัน จะต้องจดทะเบียนสมรสจึงจะมีผล สมบูรณ์ตามกฎหมาย			
	12. การสิ้นสุดการสมรสข้อใดถูกต้อง ก. ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตาย ข. ศาลพิพากษาให้หย่าขาด ค. จดทะเบียนหย่า ง. ถูกทุกข้อ			

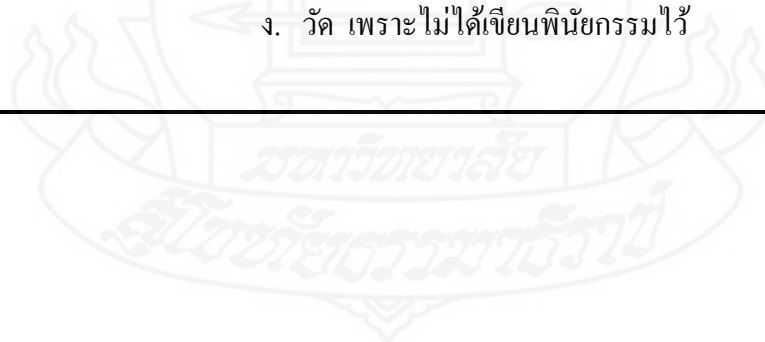

ตารางที่ 2 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. บอกความหมายของ กฎหมายแพ่งที่ เกี่ยวกับครอบครัวได้	13. ฝ่ายชายอายุ 19 ปีบริบูรณ์จะทำการหมั้น กับฝ่ายหญิง อายุ 17 ปีบริบูรณ์ได้หรือไม่ ก. ได้ แต่ต้องให้บิดามารดาของฝ่าย ชายและฝ่ายหญิงให้ความยินยอม ข. ไม่ได้ เพราะชานนท์และสายฝนอายุ ไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ ค. ไม่ได้ เพราะทั้งชานนท์และสายฝน ยังเป็นผู้เยาว์ ง. ได้ เพราะทั้งสองคนอายุเกิน 15 ปี บริบูรณ์แล้ว			
	14. ฝ่ายชายหมั้นกับฝ่ายหญิง โดยฝ่ายชาย มอบแหวนเพชรเป็นของหมั้นแก่ฝ่าย หญิง ต่อมาเกิดทะเลาะกันฝ่ายชายจึงขอ แหวนเพชรคืน ฝ่ายชายสามารถเรียก แหวนเพชรคืนจากฝ่ายหญิงได้หรือไม่ ก. ได้ เพราะแหวนเพชรเป็นของ ฝ่ายชาย ข. ได้ เพราะทั้งสองยังไม่ได้ทำการ สมรสกัน ค. ไม่ได้ เพราะฝ่ายหญิงเป็นผู้ ครอบครองแหวนเพชรวงนั้น ง. ไม่ได้ เพราะเมื่อหมั้นกันแล้ว ของหมั้นตกเป็นสิทธิของฝ่ายหญิง			

ตารางที่ 2 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. บอกความหมายของ กฎหมายแพ่งที่ เกี่ยวกับครอบครัวได้	15. นาย ก ได้แต่งงานกับนาง ข และ เด็กชาย ค เป็นบุตร ต่อมา นาย ก เกิดเบื่อหน่ายต่อชีวิตทางโลก จึงได้บวช เป็นพระภิกษุสงฆ์ หลังจากนั้นพระภิกษุ ก ก็ถูกลอตเตอรีรางวัลที่หนึ่ง เมื่อรับ เงินมาแล้วไม่นานพระภิกษุ ก ก็ถึงแก่ มรณภาพ ดังนั้นทรัพย์สินของพระภิกษุ ก จะตกแก่ผู้ใด เพราะเหตุใด ก. บิดามารดาพระภิกษุ ก เพราะไม่ได้ เขียนพินัยกรรมไว้ ข. นาง ข และเด็กชาย ค ซึ่งเป็นผู้รับ มรดกตามกฎหมาย ค. นาง ข ซึ่งเป็นภรรยาที่ถูกต้องตาม กฎหมาย ง. วัด เพราะไม่ได้เขียนพินัยกรรมไว้			

ตารางที่ 3 การหาค่าค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 3 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. วิเคราะห์การกระทำ ตามกฎหมายแพ่ง เกี่ยวกับนิติกรรมและ สัญญาได้	<p>1. นิติกรรมใดที่ผู้เยาว์ไม่อาจทำได้โดยลำพัง ตนเอง</p> <p>ก. การทำนิติกรรมเมื่อมีอายุ 15 ปีบริบูรณ์</p> <p>ข. การจดทะเบียนรับรองบุตร</p> <p>ค. การซื้อรถยนต์เพื่อขับขี่</p> <p>ง. การรับทรัพย์ที่มีผู้ให้โดยเสนหา</p> <p>2. หากผู้เยาว์ทำนิติกรรม โดยไม่ได้รับความ ยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมผลของ นิติกรรมนั้นเป็นเช่นไร</p> <p>ก. เป็นโมฆะ</p> <p>ข. เป็นโมฆียะ</p> <p>ค. บังคับได้เฉพาะผู้เยาว์เท่านั้น</p> <p>ง. นิติกรรมนั้นก็ยังมีสมบูรณ์</p> <p>3. นิติกรรมที่เป็นโมฆะ หมายถึงนิติกรรมที่</p> <p>ก. ตกเป็นอันเสียเปล่าใช้บังคับไม่ได้ เสมือนหนึ่งมิได้มีการเกิดขึ้นเลย</p> <p>ข. ตกเป็นอันเสียเปล่าใช้บังคับไม่ได้ แต่ อาจได้รับสัตยาบันให้กลับสมบูรณ์ได้</p> <p>ค. มีผลในกฎหมายผูกพันกัน แต่อาจถูก กล่าวอ้างได้</p> <p>ง. มีผลในกฎหมายผูกพันกัน แต่อาจถูก บอกล้างได้</p>			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. วิเคราะห์การกระทำ ตามกฎหมายแพ่ง เกี่ยวกับนิติกรรมและ สัญญาได้	4. สัญญาขายฝากทรัพย์สินในข้อใด ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ ก. บ้าน ที่ดิน สัตว์พาหนะ ข. รถยนต์ รถบรรทุก โรงงาน ค. โรงงาน ที่ดิน รถจักรยานยนต์ ง. เรือ รถยนต์ เครื่องจักรกล			
	5. นางสาวตากลม ทำสัญญาเช่าห้องแถวของ นายใจเพชร เพื่อทำเป็นร้านขายหนังสือ โดยทำสัญญาเป็นหนังสือต่อหน้าพยาน 2 คน กำหนดเวลา 5 ปี เมื่อเวลาผ่านไป 3 ปี นายใจเพชรยกเลิกสัญญาเช่า นางสาว ตากลมจะฟ้องร้องบังคับตามสัญญาเช่าได้ หรือไม่ ก. ได้ เพราะทำสัญญาเป็นหนังสือ ข. ได้ เพราะมีพยาน 2 คน ค. ไม่ได้ เพราะสัญญานานเกิน 3 ปี ง. ไม่ได้ เพราะนางสาวตากลมและ นายใจเพชรไม่ได้ทำสัญญาและ จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. วิเคราะห์การกระทำ ตามกฎหมายแห่ง เกี่ยวกับนิติกรรมและ สัญญาได้	6. ข้อใดที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่แสดง ความหมายของคำว่า “นิติกรรม” ก. ต้องเป็นการกระทำที่มีการแสดงเจตนา เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและก่อให้เกิดผล ทางกฎหมาย โดยมีบุคคลที่สาม เป็นพยาน ข. ต้องเป็นการกระทำที่มีการแสดงเจตนา เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิโดยชอบด้วย กฎหมาย ค. ต้องเป็นการกระทำที่มีการแสดงเจตนา เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและมีผลทาง กฎหมาย ง. ต้องเป็นการกระทำที่มีการแสดงเจตนา เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิโดยความสมัครใจ ของบุคคลคนเดียว			
	7. การกู้ยืมเงินเกินกว่าจำนวนใดจะต้องมี หลักฐานเป็นหนังสือลายมือชื่อผู้กู้จึงจะ บังคับคดีได้ ก. 50 บาท ข. 500 บาท ค. 1,000 บาท ง. 2,000 บาท			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. วิเคราะห์การกระทำที่ ถูกต้องตามหลัก กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับ ทรัพย์สินได้	8. นายกล้าหาญตกลงจ้างอนงบ้านพร้อมที่ดิน ให้แก่นายคลองแคล้ว การจ้างจะสมบูรณ์ เมื่อใด ก. กล้าหาญและคลองแคล้วไปทำสัญญา และจดทะเบียนจ้างอนงบ้านพร้อมที่ดิน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ข. กล้าหาญและคลองแคล้วทำสัญญา จ้างอนงบ้านหรือที่ดินเป็นหนังสือและ มีพยานรับรองสองคน ค. กล้าหาญมอบให้คลองแคล้วไปทำ หนังสือสัญญาจดทะเบียนต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ ง. กล้าหาญรับเงินจากคลองแคล้ว และ คลองแคล้วรับมอบบ้านพร้อมที่ดิน จากกล้าหาญ ระหว่างบุคคลสองคน			
	9. นายชายฝากอสังหาริมทรัพย์ ต้องกำหนด เวลาใช้สิทธิไถ่คืนสูงสุดไว้ไม่เกินกี่ปี ก. 3 ปี ข. 5 ปี ค. 10 ปี ง. 12 ปี			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. วิเคราะห์การกระทำที่ ถูกต้องตามหลัก กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับ ทรัพย์สินได้	10. การจำนำกับการจำนองเหมือนกัน ในเรื่องใด ก. ประเภททรัพย์สิน ข. การส่งมอบทรัพย์สิน ค. จำนวนเงินที่ได้รับ ง. การนำทรัพย์สินเพื่อประกัน การชำระหนี้ 11. การซื้อขายทรัพย์สินที่ผู้ขายมีสิทธิได้ ถอนคืนภายในเวลาที่ตกลงกัน ก. การเข้าซื้อ ข. การเช่าทรัพย์สิน ค. การขายฝาก ง. การจำนองและการจำนำ 12. ทรัพย์สินในข้อใดสามารถนำไปจำนำได้ ก. บ้าน ข. แหวนเพชร ค. สวนผลไม้ ง. ห้องแถว 13. ผู้ที่รับผิดชอบกรณีลูกหนี้ไม่ชำระหนี้คือ บุคคลใด ก. เจ้าหนี้ ข. ผู้ปกครอง ค. ผู้ค้ำประกัน ง. ผู้ที่เป็นบุตรหลาน			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. วิเคราะห์การกระทำที่ ถูกต้องตามหลัก กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับ ทรัพย์สินได้	14. นายถนอมศักดิ์ตกลงซื้อสวนผลไม้จาก นายเสริมสร้าง จำนวน 5 ไร่ เป็นเงิน 5,000,000 บาทโดยนายถนอมศักดิ์ได้วาง เงินมัดจำไว้ 5,000 บาท ต่อมา นายเสริมสร้างไม่ยอมขายสวนผลไม้ให้ นายถนอมศักดิ์ นายถนอมศักดิ์จะฟ้องร้อง นายเสริมสร้างให้ทำตามสัญญาได้หรือไม่ ก. ได้ เพราะได้วางเงินมัดจำไว้แล้ว ข. ได้ เพราะได้ตกลงกันเรียบร้อยแล้ว ค. ไม่ได้ เพราะยังไม่ได้ให้เงินครบ ตามจำนวน ง. ไม่ได้ เพราะชำระเงินไม่ถึงครึ่งหนึ่ง ของราคาทรัพย์สิน			
	15. ข้อความเกี่ยวข้องกับการเช่าซื้อข้อใด ไม่ถูกต้อง ก. เป็นสัญญาที่มีลักษณะของสัญญาเช่า กับสัญญาซื้อขายผสมกัน ข. ผู้ให้เช่าซื้อต้องเป็นเจ้าของหรือมี กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่นำออกให้เช่า ค. สัญญาเช่าซื้อมีความเหมือนกันหรือ คล้ายกันกับสัญญาซื้อขายผ่อนส่ง ง. เมื่อผู้เช่าซื้อสั่งห้ามทรัพย์สินได้ชำระค่า เช่าซื้อจนครบตามสัญญาแล้วจะต้อง จดทะเบียนการได้มาของอสังหาริม- ทรัพย์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จึงจะสมบูรณ์			

ตารางที่ 4 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของ ข้อสอบ ชุดที่ 4 เรื่อง กฎหมายอาญา

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกลักษณะการ กระทำผิดทางอาญา และความรับผิดชอบ อาญาได้	<p>1. นายแดงกระทำความผิดถูกศาลชั้นต้น ตัดสินจำคุก 10 ปี ศาลอุทธรณ์ตัดสิน จำคุก 6 ปี ศาลฎีกาตัดสินจำคุก 8 ปี เมื่อเป็นดังนี้ นายแดงจะต้องถูกจำคุกกี่ปี</p> <p>ก. 24 ปี</p> <p>ข. 18 ปี</p> <p>ค. 14 ปี</p> <p>ง. 8 ปี</p> <p>2. ข้อใดไม่เป็นความผิดอาญา</p> <p>ก. ซื้อสินค้าแล้วไม่ยอมจ่ายเงิน</p> <p>ข. ทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาท</p> <p>ค. เก็บทรัพย์สินที่ผู้อื่นทำหาย เป็นของคน</p> <p>ง. หลีกเลี้ยงไม่ไปเกณฑ์ทหาร</p> <p>3. การกระทำที่ไม่เป็นความผิดอาญา</p> <p>ก. การกระทำโดยจำเป็นพอสมควรแก่เหตุ</p> <p>ข. การกระทำขณะไม่สามารถรู้ผิดชอบ เพราะจิตบกพร่อง</p> <p>ค. การป้องกันพอสมควรแก่เหตุ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>			

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกลักษณะการ กระทำผิดทางอาญา และความรับผิดทาง อาญาได้	4. ความผิดใดแม้ไม่มีเจตนาก็เป็นความผิดได้ ก. ความผิดอันยอมความได้ ข. ความผิดอาญาแผ่นดิน ค. ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ง. ความผิดที่กระทำโดยประมาท			
	5. ลักษณะ “ความรับผิด” ที่แตกต่างกัน ทางกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา ที่สำคัญคืออะไร ก. เจตนาที่จะกระทำความผิดหรือความ พยายามกระทำความผิด ข. การวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับความผิด ของศาล ค. สิทธิที่จะต้องกระทำหรืองดเว้น การกระทำ ง. หน้าที่ที่จะต้องกระทำหรืองดเว้น การกระทำ			

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. วิเคราะห์การกระทำ ตามหลักกฎหมาย อาญาในความผิดต่อ ชีวิตและร่างกายได้	6. ตามหลักกฎหมายอาญา นายทองคำถูก นายอำนาจเพื่อนร่วมงานข่มเหงรังแก โดยการตะต่อยและบีบบังคับทางจิตใจ เป็นประจำทุกวัน เมื่อทนไม่ไหวจึงเอา ปืนมายิงนายอำนาจจนถึงแก่ความตาย ถือว่านายทองคำมีความผิดฐานฆ่าคนตาย โดยลักขณะใด ก. กระทำโดยเจตนา ข. กระทำโดยประมาท ค. กระทำโดยไม่เจตนา ง. กระทำผิดเพราะบันดาลโทสะ			
	7. นาย ก กับนาย ข เป็นนักมวยที่ต่อยกัน บนเวทีในงานวัดแห่งหนึ่ง นาย ข ถูก นาย ก ต่อยจนได้รับบาดเจ็บสาหัส แต่นาย ก ก็ไม่มีความผิดทางอาญาฐาน ทำร้ายร่างกายนาย ข ได้รับอันตราย สาหัส ทั้งนี้เป็นเพราะเหตุใด ก. มีกฎหมายยกเว้นความผิดให้ ข. เป็นการสมัครใจเข้าสู่สู้อันเอง ค. เป็นการกระทำที่ไม่ได้เกิดจาก เจตนากรรมของนาย ก ง. เป็นการต่อสู้ที่ได้รับอนุญาตจาก เจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว			

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. วิเคราะห์การกระทำ ตามหลักกฎหมาย อาญาในความผิดต่อ ชีวิตและร่างกายได้	8. นาย ก เป็นคนลำสัน แข็งแรง เป็นเพื่อน กับนาย ข ซึ่งเป็นคนอ่อนแอ ผอม และ มักเจ็บป่วยอยู่เสมอ ได้ตกลงเดินทางไป เที่ยวน้ำตก แต่ทางที่จะไปทุรกันดารมาก ไม่มีถนนเชื่อมระหว่างน้ำตกถึงในเมือง เช่นที่อื่น ต่อมานาย ค ได้พบศพคนทั้ง สองนอนตายใกล้กัน มีรอยตีที่ศีรษะจนซ้ำ ทั้งสองคน อยากทราบว่านาย ค ต้องไป แจ้งการตายของนาย ก และนาย ข แก่เจ้าหน้าที่ภายในเวลาเท่าใด และ ระหว่างนาย ก และนาย ข ท่านคิดว่า ใครตายก่อนกัน ก. 24 ชั่วโมง และนาย ข ตายก่อน ข. 72 ชั่วโมง และนาย ข ตายก่อน ค. 24 ชั่วโมง และตายพร้อมกัน ง. 72 ชั่วโมง และตายพร้อมกัน			

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. วิเคราะห์การกระทำ ตามหลักกฎหมาย อาญาในความผิดต่อ ชีวิตและร่างกายได้	9. นายเขียวเป็นโรคหัวใจเรื้อรัง ขณะขับ รถยนต์ส่วนตัวไปบนถนน อาการ โรคหัวใจกำเริบ นายเขียวหมดสติบังคับ รถยนต์ไม่ได้ ทำให้รถยนต์พุ่งชนแม่ค้า หาบเร่ข้างถนนถึงแก่ความตาย หลักกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา ในเรื่องนี้พอจะวินิจฉัยได้ว่านายเขียว มีความผิดหรือไม่ ก. มีความรับผิดชอบละเมิดทางแพ่ง ข. ไม่มีความผิดเพราะเป็นเหตุสุดวิสัย ค. มีความรับผิดชอบทั้งทางอาญาและทางแพ่ง ง. ไม่มีความผิดฐานทำให้คนตายโดย ประมาทตามกฎหมายอาญา			
3. วิเคราะห์การกระทำ ตามหลักกฎหมาย อาญาในความผิดต่อ ทรัพย์สิ้นได้	10. นายดำขโมยโทรศัพท์เคลื่อนที่ของนาย แดงไปใช้ ต่อมานายดำเปลี่ยนใจนำมา คืนให้นายแดง นายดำมีความผิดหรือไม่ ก. ผิดฐานพยายามลักทรัพย์ ต้องรับโทษ สองในสาม ข. ผิดฐานลักทรัพย์ ต้องรับโทษตาม กฎหมาย ค. ไม่ผิดฐานลักทรัพย์ เพราะได้นำมา คืนแล้ว ง. ไม่ผิดฐานพยายามลักทรัพย์ เพราะ แก้ไขเพื่อลบล้างความผิดแล้ว			

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
3. วิเคราะห์การกระทำ ตามหลักกฎหมาย อาญาในความผิดต่อ ทรัพย์สินได้	<p>11. เด็กชายขาวอายุ 7 ปี ลักทรัพย์ของ นายเขียว การกระทำของเด็กชายขาวมีผล ตามกฎหมายอย่างไร</p> <p>ก. ไม่มีผลตามกฎหมาย</p> <p>ข. ไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย</p> <p>ค. ไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย แต่ศาล อาจใช้วิธีการสำหรับเด็กได้</p> <p>ง. ต้องรับโทษตามกฎหมาย จำคุก 5 ปี</p> <p>12. นาย โทนั่งรวมเงินกับนายหน่ง ซื้อรถจักรยานยนต์สามล้อรับจ้างส่ง ผู้โดยสาร โดยนายโทนั่งเป็นผู้ครอบครอง รถแต่ผู้เดียว ต่อมานายโทนั่งนำรถนั้นไป ขายให้นายโทนั่งมีความผิดฐานใด หรือไม่</p> <p>ก. ไม่มีความผิด</p> <p>ข. ผิดฐานลักทรัพย์</p> <p>ค. ผิดฐานยักยอก</p> <p>ง. เป็นละเมิดทางแพ่ง</p>			

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
3. วิเคราะห์การกระทำ ตามหลักกฎหมาย อาญาในความผิดต่อ ทรัพย์สินได้	<p>13. นายจุก ถูกนายฉิม ฟ้องให้ชำระหนี้ 5,000 บาท คดีอยู่ระหว่างอุทธรณ์ นายจุกกล่าวว่าถ้าแพคดีจะต้องถูกยึด ทรัพย์สินจึงโอนที่ดินและบ้านไปให้ นายฉาบจนหมด ดังนั้นนายจุกจะมี ความผิดฐานใด</p> <p>ก. ชักยอก ข. น้อยโง ค. โกงเจ้าหนี้ ง. ไม่มีความผิด</p> <p>14. เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการชุมนุมการ ประท้วงการทำลายทรัพย์สิน ตลอดจน การปราบปรามซึ่งเกิดขึ้นเมื่อเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ณ บริเวณถนน ราชดำเนินกรุงเทพมหานครนั้นมีสาเหตุ หลายประการยกเว้นข้อใด</p> <p>ก. กฎหมายไม่เหมาะสมกับสภาพสังคม ข. เจ้าพนักงานอาศัยกฎหมาย เป็นเครื่องมือกระทำเกินกว่าเหตุ ค. พลเมืองไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและ ขาดความรู้เรื่องกฎหมาย ง. กฎหมายไม่ได้รับความเห็นชอบ จากคนส่วนใหญ่</p>			

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
3. วิเคราะห์การกระทำ ตามหลักกฎหมาย อาญาในความผิดต่อ ทรัพย์สินได้	15. พลตำรวจชาติประดับเครื่องหมายยศ สิบตำรวจโทไปขอเงินพ่อค้าโดยอ้างว่า ผู้ใหญ่ให้มาเอาพ่อค้าจะให้ 100 บาท พลตำรวจชาติบอกว่าไม่พอ และว่าค้าขาย ใหญ่โตไม่คิดติดต่อกับตำรวจบ้างหรือ แล้วกลับไปพลตำรวจชาติมีความผิด ฐานใด ก. ฐานกรรโชก ข. ฐานริดเอาทรัพย์ ค. เป็นเจ้าพนักงานใช้อำนาจหน้าที่ใน ตำแหน่งโดยมิชอบ ง. ประดับเครื่องหมายยศสิบตำรวจ เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิใช้			

ตารางที่ 5 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 5 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกความหมายและ ความสำคัญของบัตร ประจำตัวประชาชน ได้	<p>1. ข้อใด คือ ความหมายของบัตรประจำตัว ประชาชน</p> <p>ก. เอกสารที่ใช้แสดงตนเมื่อถูกตรวจสอบ</p> <p>ข. เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่องาน ทางราชการ</p> <p>ค. เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อ เดินทางไปต่างจังหวัด</p> <p>ง. เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิฐานะและสถานะของบุคคลได้</p> <p>2. ข้อใดถูกต้องตามพระราชบัญญัติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 เรื่องบัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>ก. มีผลบังคับใช้วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554</p> <p>ข. การทำบัตรใหม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม 100 บาท</p> <p>ค. ยื่นคำขอมีบัตรภายใน 2 ปี นับจาก วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554</p> <p>ง. กำหนดอายุของบุคคลสัญชาติไทย คือต้องมีอายุ 7 ปีบริบูรณ์จนถึง ก่อนครบ 20 ปี บริบูรณ์</p>			

ตารางที่ 5 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกความหมายและความสำคัญของบัตรประจำตัวประชาชนได้	3. ข้อใด ไม่ใช่หลักเกณฑ์ของผู้ที่จะต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ก. เป็นผู้มีสัญชาติไทย ข. อายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 70 ปี ค. เป็นชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ง. มีภูมิลำเนาหรือชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ			
	4. ข้อใด ไม่ใช่ประโยชน์ของการมีบัตรประจำตัวประชาชน ก. สะดวกในการติดต่อกับทางราชการ ข. แสดงถึงการเป็นคนไทยอย่างแท้จริง ค. ได้รับการลดหย่อนโทษเมื่อกระทำผิด ง. ใช้เป็นหลักฐานในการขอใช้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ			
	5. บุคคลใดที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ก. นักศึกษา ข. พระภิกษุ นักบวช นักพรต ค. นักการเมืองท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง ง. เจ้าหน้าที่ทำบัตรประจำตัวประชาชน			

ตารางที่ 5 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกความหมายและ ความสำคัญของบัตร ประจำตัวประชาชน ได้	6. ข้อความใดไม่ระบุบนบัตรประจำตัว ประชาชน ก. หมู่โลหิต ข. วุฒิการศึกษา ค. วัน เดือน ปีเกิด ง. วันออกบัตร วันหมดอายุ			
	7. บัตรประจำตัวประชาชนมีอายุกี่ปี ก. 6 ปี นับแต่วันเกิดของผู้ถือบัตร ข. 6 ปี นับถัดจากวันเกิดของผู้ถือบัตร ค. 8 ปี นับแต่วันเกิดของผู้ถือบัตร ง. 8 ปี นับถัดจากวันเกิดของผู้ถือบัตร			
	8. บุคคลใดจะต้องเป็นผู้ยื่นคำร้องขอมีบัตร ประจำตัวประชาชนเด็กอายุ 7 ปี ก. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข. เจ้าหน้าที่ทำบัตรประจำตัวประชาชน ค. บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เป็นผู้ยื่น คำขอ ง. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)			

ตารางที่ 5 (ต่อ)

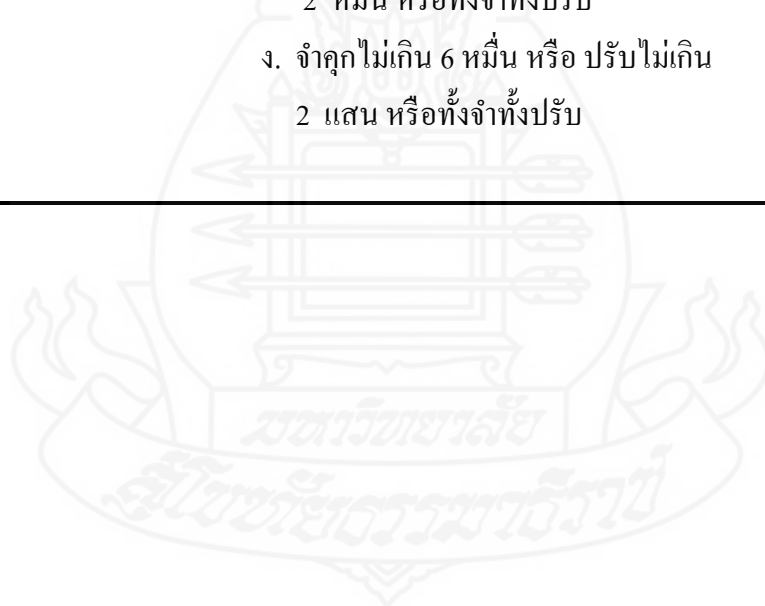
จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. อธิบายการปฏิบัติตน เกี่ยวกับบัตร ประจำตัวประชาชน ได้	9. ผู้ใดปฏิบัติตนถูกต้องตามกฎหมายบัตร ประจำตัวประชาชน ก. ปรีชาถือบัตรประชาชนที่ระบุวัน หมดอายุ 1 กรกฎาคม 2554 ปรีชาไป ขอขึ้นเปลี่ยนบัตรใหม่ภายในเวลา 60 วันนับแต่บัตรหมดอายุ ข. วันชัยจะมีอายุครบ 16 ปีบริบูรณ์ใน วันที่ 1 สิงหาคม 2554 แต่ยังไม่ไปทำ บัตรประจำตัวประชาชน ค. วันเพ็ญเดินทางไปจังหวัดเชียงใหม่เมื่อ เจ้าหน้าที่ขอตรวจบัตรประจำตัว ประชาชนวันเพ็ญ ไม่ได้นำบัตรไปด้วย จึงขอเสียค่าปรับ ง. ผู้ปกครองของเด็กหญิงแพรว ซึ่งมีอายุ 7 ปี ไม่ยอมพาเด็กหญิงแพรวไปทำบัตร ประจำตัวประชาชน			
	10. บุคคลใดสมควรที่จะต้องเปลี่ยนบัตร ประจำตัวประชาชนใหม่ในปี 2570 ก. ภูริช ทำบัตรเมื่อ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565 ข. ยุพิน ทำบัตรเมื่อ วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2563 ค. เดชา ทำบัตรเมื่อ วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2564 ง. อารีย์ ทำบัตรเมื่อ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2562			

ตารางที่ 5 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. อธิบายการปฏิบัติตน เกี่ยวกับบัตร ประจำตัวประชาชน ได้	<p>11. บัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุจะต้อง ยื่นคำขอทำบัตรใหม่ต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ภายในกี่วัน</p> <p>ก. 30 วัน นับแต่วันบัตรหมดอายุ</p> <p>ข. 45 วัน นับถัดจากวันบัตรหมดอายุ</p> <p>ค. 60 วัน นับแต่วันบัตรหมดอายุ</p> <p>ง. 90 วัน นับแต่วันบัตรหมดอายุ</p> <p>12. เด็กหญิงมาลี ทำบัตรประจำตัวประชาชน เด็กในปี พ.ศ.2554 และต้องยื่นคำขอ เปลี่ยนบัตรใหม่ในปี พ.ศ.ใด</p> <p>ก. พ.ศ. 2560</p> <p>ข. พ.ศ. 2562</p> <p>ค. พ.ศ. 2561</p> <p>ง. พ.ศ. 2563</p> <p>13. บุคคลที่ยังอายุไม่ถึง 15 ปี ใครเป็นผู้มี หน้าที่ในการยื่นขอทำบัตรประชาชนให้</p> <p>ก. ตนเอง</p> <p>ข. บิดา มารดา</p> <p>ค. เจ้าหน้าที่ในท้องที่ที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>ง. ตนเอง หรือ บิดามารดา ผู้ปกครอง</p> <p>14. บัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุเกิน เวลาดำหนดต้องเสียค่าปรับกี่บาท</p> <p>ก. 100 บาท</p> <p>ข. ต่ำกว่า 100 บาท</p> <p>ค. ไม่เกิน 100 บาท</p> <p>ง. เกินกว่า 100 บาท</p>			

ตารางที่ 5 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. อธิบายการปฏิบัติตน เกี่ยวกับบัตร ประจำตัวประชาชน ได้	15. ผู้ใดเข้าถึงข้อมูลในบัตรประชาชน โดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่ใช้ส่วนที่ เปิดเผยหรือไม่ใช่เพราะเหตุโดยรัฐมี ความผิดตามข้อใด ก. จำคุกไม่เกิน 5 พัน หรือ ปรับไม่เกิน 1 หมื่น หรือทั้งจำทั้งปรับ ข. จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 1 แสน หรือทั้งจำทั้งปรับ ค. จำคุกไม่เกิน 6 พัน หรือ ปรับไม่เกิน 2 หมื่น หรือทั้งจำทั้งปรับ ง. จำคุกไม่เกิน 6 หมื่น หรือ ปรับไม่เกิน 2 แสน หรือทั้งจำทั้งปรับ			

ตารางที่ 6 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 6 เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกความหมายและ คุณสมบัติเกี่ยวกับ การการรับราชการ ทหารได้	<p>1. บุคคลที่รับราชการทหารตาม พ.ร.บ. รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ต้องมี คุณสมบัติอย่างไร</p> <p>ก. เป็นชายฉกรรจ์</p> <p>ข. เป็นประชาชนมิใช่ภิกษุ</p> <p>ค. ชายไทยเชื้อชาติไทย</p> <p>ง. เป็นผู้มีสัญชาติไทย</p> <p>2. อายุเท่าไรจึงจะต้องไปลงบัญชีทหาร กองเกินที่ว่าการอำเภอ</p> <p>ก. 17 อย่างเข้า 18 ปี</p> <p>ข. 18 อย่างเข้า 19 ปี</p> <p>ค. 19 อย่างเข้า 20 ปี</p> <p>ง. 20 อย่างเข้า 21 ปี</p> <p>3. เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว นายอำเภอ จะออกใบสำคัญให้เป็นหลักฐาน เรียกว่า อะไร</p> <p>ก. สด.43</p> <p>ข. สด.44</p> <p>ค. สด.9</p> <p>ง. สด.10</p>			

ตารางที่ 6 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกรวมความหมายและ คุณสมบัติเกี่ยวกับ การการรับราชการ ทหารได้	4. ผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้วตาม กำหนดให้มีช่วงอายุเท่าไร ก. 18-30 ปี ข. 20-30 ปี ค. 18-25 ปี ง. 18-35 ปี			
	5. ใบสำคัญ เพื่อแสดงเป็นหลักฐานว่า ลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว คืออะไร ก. สด.8 ข. สด.9 ค. สด.10 ง. สด.44			
	6. เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินตามกำหนดแล้ว ถือว่าเป็นทหารกองเกินตั้งแต่เมื่อใด ก. เป็นทหารกองเกินตั้งแต่ วันที่ขึ้น ทะเบียนเป็นต้น ไป ข. เป็นทหารกองเกินตั้งแต่ วันที่ 1 ของ เดือนที่ขึ้นทะเบียน ค. เป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ของ พ.ศ. ที่ขึ้นทะเบียน ง. เป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ของ พ.ศ. ถัดไป			

ตารางที่ 6 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกความหมายและ คุณสมบัติเกี่ยวกับ การการรับราชการ ทหารได้	7. ข้อใดมิใช่ “ภูมิลำเนาทหาร” ตาม พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2496 ก. ภูมิลำเนาของบิดา ข. ภูมิลำเนาของมารดา ค. ภูมิลำเนาของคู่สมรส ง. ภูมิลำเนาของบุคคลที่จะต้องไปแสดง ตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกิน			
	8. ผู้ที่ไม่สามารถไปแสดงตนเพื่อลงบัญชี ทหารกองเกินได้นั้น จะต้องให้บุคคลใด ไปแจ้งแทนได้ ก. ผู้บรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ ข. เพื่อนบ้านที่อยู่ภูมิลำเนาเดียวกัน ค. ผู้ที่เจ้าตัวรู้จัก ง. ผู้ที่มาลงบัญชีทหารกองเกินรายอื่น			
	9. ทหารกองเกินต้องไปรับหมายเรียกเข้ารับ ราชการทหารเมื่อใด ก. ย่างเข้าอายุ 23 ปี ข. ย่างเข้าอายุ 22 ปี ค. ย่างเข้าอายุ 21 ปี ง. ย่างเข้าอายุ 20 ปี			

ตารางที่ 6 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามกฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหารได้	<p>10. ข้อใดกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเรียกพลทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนผิด</p> <p>ก. เพื่อตรวจสอบกำลังพล</p> <p>ข. เพื่อฝึกวิชาทหาร</p> <p>ค. เพื่อทดสอบความพร้อมในการระดมพล</p> <p>ง. เพื่อเรียกใช้ในการกิจอื่น ๆ ในยามปกติ</p> <p>11. สามเณรเปรียญ ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอหรือไม่อย่างไร</p> <p>ก. ต้องลงบัญชี โดย ไปลงบัญชีด้วยตนเองในอำเภอที่วัดของสามเณรรูปนั้นจำวัดอยู่</p> <p>ข. ต้องลงบัญชี โดย นายอำเภอท้องที่หรือสัสดีอำเภอจะไปจัดทำที่วัดหรือสำนักสงฆ์โดยให้กรอกข้อความในใบแสดงตนฯ</p> <p>ค. ไม่ต้องลงบัญชี เว้นแต่ได้สึกแล้วให้ไปลงบัญชีในปีถัดไป</p> <p>ง. ไม่ต้องลงบัญชี เมื่อสำเร็จเปรียญธรรมแล้ว</p> <p>12. กฎหมายฉบับใดกำหนดให้ชายที่มีสัญชาติไทยมีหน้าที่รับราชการทหาร</p> <p>ก. รัฐธรรมนูญ</p> <p>ข. ประกาศของคณะปฏิวัติ</p> <p>ค. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร</p> <p>ง. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร</p>			

ตารางที่ 6 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. วิเคราะห์ผลของการ ปฏิบัติตนตาม กฎหมายเกี่ยวกับ การรับราชการทหาร ได้	13. ใครคือทหารกองเกิน ก. นายมาอายุ 21 ปี ทหารที่ปลดจาก กองประจำการ ข. นายบัวอายุ 30 ปี และรับราชการ ทหารอยู่ในปัจจุบัน ค. นายม่วงอายุ 18 ปี และแสดงตนเพื่อ รับราชการทหารแล้ว ง. นายม่วงอายุ 20 ปีบริบูรณ์ ได้ขึ้นบัญชี ทหารกองเกินไว้แล้ว			
	14. บุคคลใดที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับ ราชการทหารกองประจำการ ก. นักบวชศาสนาอื่น ข. ครูซึ่งประจำทางการสอน ค. พระภิกษุเปรียญธรรม 9 ประโยค ง. บุคคลซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลง สัญชาติ			

ตารางที่ 6 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. วิเคราะห์ผลของการ ปฏิบัติตนตาม กฎหมายเกี่ยวกับ การรับราชการทหาร ได้	15. ผู้ใดที่ถูกคัดเลือกเข้ารับราชการ เป็นทหารกองประจำการ แล้วมีสิทธิ ได้รับยกเว้นให้เข้ารับราชการทหาร น้อยกว่า 2 ปี ก. นายศรธรรมสำเร็จการฝึกวิชาทหาร ตามกฎหมายในหลักสูตรการฝึกชั้น ปีที่ 2 ข. นายเอกรัตน์สำเร็จการฝึกวิชาทหาร ตามกฎหมายในหลักสูตรการฝึกชั้นปี ที่ 1 ค. นายเต๋สำเร็จการฝึกวิชาทหารตาม กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึก วิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชา ทหารชั้นปีที่ 4 ง. ทั้งนายศรธรรมและนายเอกรัตน์ได้รับ การยกเว้น			

ตารางที่ 7 การหาค่าดัชนีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 7 เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกสิทธิและหน้าที่ ของผู้บริโภคได้	<p>1. ข้อใดกล่าวผิดในเรื่องสิทธิผู้บริโภค</p> <p>ก. จันทนาทำสัญญาซื้อขายบ้านตาม กฎหมาย</p> <p>ข. กฤตยาถูกบังคับซื้อข้าวสารในราคาสูง กว่าท้องตลาด</p> <p>ค. แว่วลีซื้ออาหารกระป๋องที่มีฉลากได้ และได้มาตรฐาน</p> <p>ง. วรณณาได้รับการชดเชยค่าเสียหาย จากการซื้อสินค้า</p> <p>2. เพราะเหตุใดเราควรรู้และเข้าใจสิทธิหน้าที่ ของผู้บริโภค</p> <p>ก. เพื่อให้สามารถเรียกร้องค่าเสียหายได้</p> <p>ข. เพื่อช่วยให้บริการเงินในการเลือกซื้อ สินค้าหรือบริการได้อย่างมี ประสิทธิภาพ</p> <p>ค. เพื่อให้สามารถทำหน้าที่เป็นผู้บริโภค สินค้าและบริการที่มีชื่อเสียงเป็นที่ ยอมรับ</p> <p>ง. เพื่อใช้สิทธิของตนในการเลือกซื้อ สินค้าและบริการและได้รับความเป็น ธรรมจากผู้ผลิต</p>			

ตารางที่ 7 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกสิทธิและหน้าที่ ของผู้บริโภคได้	<p>3. ผู้บริโภคมีสิทธิคืนสินค้าได้ภายใน 3 วัน ทำการหลังซื้อ พร้อมหลักฐานการซื้อเป็น การใช้สิทธิผู้บริโภคตามข้อใด</p> <p>ก. สิทธิในความเป็นธรรมการทำสัญญา ข. สิทธิในการเลือกหาสินค้า ค. สิทธิชดเชยความเสียหาย ง. สิทธิในความปลอดภัย</p> <p>4. หากสินค้าไม่มีฉลากติดอยู่ผู้บริโภคควร ทำอะไรเป็นเบื้องต้น ถ้าเราจะพิจารณา ซื้อสินค้า</p> <p>ก. ดูสินค้าที่ใกล้เคียงว่ามีฉลากติดหรือไม่ ข. สอบถามกับผู้ขายหรือพนักงานขาย สินค้า ค. ร้องเรียนไปยังสำนักงานคณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภค ง. สังเกตสภาพของสินค้า เช่น ความสะอาด สีสด และกลิ่นก่อน ตัดสินใจซื้อ</p> <p>5. ในการเลือกซื้อแก๊สหุงต้ม ต้องพิจารณาว่า คุณสมบัติในข้อใด</p> <p>ก. มีที่เปิด-ปิดที่มีคุณภาพ ข. ดูถังแก๊สมีความหนาตามมาตรฐาน ค. มีขนาดบรรจุถูกต้องตามที่ได้ระบุไว้ ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา</p>			

ตารางที่ 7 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. บอกหน้าที่ของ คณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภคได้	6. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สังกัดหน่วยงานใด ก. กระทรวงมหาดไทย ข. สำนักนายกรัฐมนตรี ค. กระทรวงอุตสาหกรรม ง. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา			
	7. หน่วยงานใดที่ทำหน้าที่ในการคุ้มครอง สิทธิผู้บริโภคได้กว้างขวางมากที่สุด ก. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ข. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภค ค. คณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ประจำจังหวัด ง. สำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม			
	8. ชื่อย่อของ สำนักงานคณะกรรมการ ผู้บริโภค คือ ก. สกบ. ข. สคบ. ค. คกบ. ง. สคก.			

ตารางที่ 7 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. บอกหน้าที่ของ คณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภคได้	9. ข้อใดคือชื่อภาษาอังกฤษกรมสำนักงาน คณะกรรมการผู้บริโภค ก. Office of the Consumer Protection ข. Office of the Consumer Protection Board ค. Office of the Protection Board ง. Office of the Consumer 10. สำนักงานคณะกรรมการผู้บริโภครู้จักตั้ง ขึ้นเมื่อใด ก. 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2532 ข. 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 ค. 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2512 ง. 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2512 11. ข้อใดคือเว็บไซต์ของสำนักงาน คณะกรรมการผู้บริโภค ก. www.mea.or.th ข. www.pea.or.th ค. www.mrta.co.th ง. www.ocpb.go.th			

ตารางที่ 7 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
3. บอกประโยชน์และ ปฏิบัติตนตาม กฎหมายคุ้มครอง ผู้บริโภคได้	12. เมื่อเราซื้อสินค้ามาบริโภคหรืออุปโภค เราควรพิจารณาถึงสิ่งใดเป็นอันดับแรก ก. ประโยชน์การใช้สอย ข. ความทันสมัย ค. ความอยากได้ ง. ความสวยงาม 13. ข้อใด <u>ไม่ใช่</u> เหตุผลในการประกาศใช้ พรบ. คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ก. เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ข. เพื่อกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจ ค. เพื่อกำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กร ของรัฐ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ง. เพื่อกำหนดสิทธิของผู้บริโภค 14. ข้อความใดบนฉลากของสินค้าที่ไม่ จำเป็นต้องระบุ ก. คำเตือน ข. ชื่อสินค้า ค. วิธีการผลิต ง. ชนิดของสินค้า 15. แหล่งข้อมูลใดที่น่าเชื่อถือมากที่สุด สำหรับผู้บริโภค ก. โฆษณา ข. ฉลากสินค้า ค. พนักงานขาย ง. ผู้บริหารของบริษัท			

ตารางที่ 8 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของชุดที่ 8 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. อธิบายกฎหมาย เกี่ยวกับทะเบียน ราษฎรได้	<p>1. ข้อใดคือความหมายของทะเบียนราษฎร</p> <p>ก. เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่องาน ทางราชการ</p> <p>ข. เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อ เดินทางไปต่างจังหวัด</p> <p>ค. เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิลำเนาและสถานะของบุคคลได้</p> <p>ง. ทะเบียนที่แสดงสถานภาพของบุคคล ประกอบด้วย ทะเบียนบ้าน ทะเบียน คนเกิดและทะเบียนคนตาย</p> <p>2. เมื่อต้องการแจ้งเกิดหลักฐานที่ต้องนำไป แสดงต่อเจ้าพนักงานนายทะเบียนคือ หลักฐานในข้อใด</p> <p>ก. สูติบัตร</p> <p>ข. สำเนาทะเบียนบ้าน</p> <p>ค. หลักฐานของเจ้าของบ้าน</p> <p>ง. บัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>3. ตามกฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรเมื่อ มีคนเกิดในบ้านจะต้องแจ้งเกิดที่ใด</p> <p>ก. สำนักทะเบียนจังหวัดใดก็ได้</p> <p>ข. แจ้งเกิดในเขตเทศบาล</p> <p>ค. แจ้งเกิดในทะเบียนท้องถิ่นนอกเขต เทศบาล</p> <p>ง. แจ้งเกิดต่อนายทะเบียนท้องถิ่นที่คนเกิด</p>			

ตารางที่ 8 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. อธิบายกฎหมาย เกี่ยวกับทะเบียน ราษฎรได้	4. นางทิพย์ อยู่บ้านเลขที่ 10 หมู่ 8 ต.แม่คำ อ.แม่จัน ได้ไปคลอดบุตรที่โรงพยาบาล เชิงราชประชานุเคราะห์ ถามว่า ผู้ใดมี หน้าที่แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ก. นางทิพย์ หรือ เจ้าบ้าน โรงพยาบาล เชิงราชประชานุเคราะห์ ข. โรงพยาบาลเชิงราชประชานุเคราะห์ ค. นางทิพย์ หรือ เจ้าบ้าน ง. เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล			
	5. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร ก. เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่อกัน ทางราชการ ข. เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อ เดินทางไปต่างจังหวัด ค. เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิสำเนาและสถานะของบุคคลได้ ง. ทะเบียนที่แสดงสถานภาพของบุคคล ประกอบด้วย ทะเบียนบ้าน ทะเบียน คนเกิดและ ทะเบียนคนตาย			
	6. การย้ายชื่อออกจากทะเบียนราษฎร ไม่ตรง กำหนดเวลาจะมีโทษตามกฎหมายข้อใด ก. ถูกปรับไม่เกิน 100 บาท ข. ถูกปรับไม่เกิน 1,000 บาท ค. จำคุก 1 เดือน ง. จำคุก 1 ปี			

ตารางที่ 8 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. บอกระเบียบปฏิบัติ เกี่ยวกับขั้นตอนการ แจ้งเกิด แจ้งตาย และแจ้งย้ายที่อยู่ได้ อย่างถูกต้อง	7. นายสมเกียรติเป็นคนไทย มีภูมิลำเนา ในทะเบียนบ้านของ อ.แม่สาย จังหวัด เชียงราย ถูกทหารพม่ายิงตายทันที ในเรือประมงบริเวณแม่น้ำโขงนอกเขต น่านน้ำไทย ได้ทิ้งเรือนำเรือขึ้นฝั่งที่ทำ เทียบเรือเทศบาลเชียงแสน จังหวัด เชียงราย ถามว่าจะแจ้งการตายที่ใด ก. สำนักทะเบียนจังหวัดเชียงราย ข. สำนักทะเบียนอำเภอเมืองจังหวัด เชียงราย ค. สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลแม่สาย ง. สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล เชียงแสน 8. นายบัณฑิตพบศพ 2 ศพ ในป่า ผลการ ชันสูตรศพ นาย ก ตายก่อนนาย ข 8 ชั่วโมง อยากทราบว่านายบัณฑิตต้อง แจ้งการพบศพอย่างไร ก. แจ้งนาย ก ก่อนนาย ข 8 ชั่วโมง ข. แจ้งภายหลังการชันสูตร 8 ชั่วโมง ค. แจ้งภายหลังการชันสูตรศพพร้อมกัน ง. แจ้งทันทีพร้อมกันภายใน 24 ชั่วโมง นับตั้งแต่พบศพ			

ตารางที่ 8 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. บอกระเบียบปฏิบัติ เกี่ยวกับขั้นตอนการ แจ้งเกิด แจ้งตาย และแจ้งย้ายที่อยู่ได้ อย่างถูกต้อง	9. นายสว่าง มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในทะเบียน บ้านอำเภอเมืองเขียงราย มาเรียนหนังสือ ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ไปติดต่อ ขอย้ายเข้าสำนักทะเบียนเขตบางกะปิ โดยวิธีใดสะดวกที่สุด ก. การแจ้งย้ายที่อยู่ ข. การแจ้งย้ายต้นทาง ค. การแจ้งย้ายปลายทาง ง. การแจ้งย้ายต้นทางอัตโนมัติ			
	10. นายจอห์นเป็นชาวต่างประเทศ ถูกรถยนต์ ชนตายที่หน้าบ้านของนายปรีชา ซึ่งขณะนั้น ไม่อยู่บ้าน ต่อมานายสมพงษ์ ได้มาพบศพและได้มาแจ้งให้นายปรีชา ทราบกรณีนี้ผู้ใดจะต้องเป็นผู้ไปแจ้ง การตาย ก. ใครก็ได้ ข. ผู้ที่ผ่านมาพบเห็น ค. นายสมพงษ์ โดยแจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้ง ง. นายปรีชา โดยแจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้ง			

ตารางที่ 8 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. บอกระเบียบปฏิบัติ เกี่ยวกับขั้นตอนการ แจ้งเกิด แจ้งตาย และแจ้งย้ายที่อยู่ได้ อย่างถูกต้อง	<p>11. ใครเป็นผู้มีอำนาจแก้ไขรายการ กรณีที่ รายการในช่องสัญชาติบิดามารดาของ นายน้อย ลงไว้ผิดข้อเท็จจริง เช่น มารดา ของนายน้อยสัญชาติจีนแต่เขียนเป็นไทย โดยนายน้อยนำใบต่างด้าวของมารดา มาแสดง</p> <p>ก. นายทะเบียนตำบล ข. นายทะเบียนอำเภอ ค. นายทะเบียนจังหวัด ง. นายทะเบียนท้องถิ่น</p> <p>12. กรณีเด็กเกิดนอกบ้าน และมีเหตุจำเป็นที่ ผู้แจ้งไม่อาจแจ้งตามกำหนด กฎหมาย อนุโลมให้แจ้งภายหลังได้ หรือไม่ อย่างไร</p> <p>ก. ได้แต่ต้องไม่เกิน 30 วันนับแต่วันเกิด ข. ได้แต่ต้องไม่เกิน 15 วันนับแต่วันเกิด ค. ได้แต่ต้องไม่เกิน 60 วันนับแต่วันเกิด ง. ไม่ได้ ต้องมีโทษปรับและจำคุก</p> <p>13. กรณีเด็กเกิดในบ้าน และมีเหตุจำเป็น ที่ผู้แจ้งไม่อาจแจ้งตามกำหนดกฎหมาย อนุโลมให้แจ้งภายหลังได้หรือไม่อย่างไร</p> <p>ก. ได้แต่ต้องไม่เกิน 30 วันนับแต่วันเกิด ข. ได้แต่ต้องไม่เกิน 15 วันนับแต่วันเกิด ค. ได้แต่ต้องไม่เกิน 60 วันนับแต่วันเกิด ง. ไม่ได้ ต้องมีโทษปรับและจำคุก</p>			

ตารางที่ 8 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. บอกระเบียบปฏิบัติ เกี่ยวกับขั้นตอนการ แจ้งเกิด แจ้งตาย และแจ้งย้ายที่อยู่ได้ อย่างถูกต้อง	14. ในกรณีที่นายสมพงษ์ไปซื้อของที่ตลาด พบชาวต่างชาติถูกรถยนต์ชนตายที่หน้า ปากซอยนายสมพงษ์ได้มาพบศพและ ได้มาแจ้งให้นายปรีชาทราบ กรณีนี้ผู้ใด จะต้องเป็นผู้ไปแจ้งการตาย ก. ใครก็ได้ ข. ผู้ที่ผ่านมาพบเห็น ค. นายสมพงษ์ โดยแจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้ง ง. นายปรีชา โดยแจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้ง 15. การแจ้งเกิด กรณีเด็กเกิดนอกบ้าน จะต้องแจ้งภายในกี่วันนับแต่วันเกิด ก. 10 วัน ข. 12 วัน ค. 15 วัน ง. 30 วัน			

ตารางที่ 9 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 9 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. อธิบายความหมายและ ประเภทของภาษี อากรได้	<p>1. ภาษีอากรหมายถึงอะไร</p> <p>ก. เงินที่ต้องเสียแก่รัฐบาล</p> <p>ข. เงินที่รัฐเก็บไปพัฒนาประเทศ</p> <p>ค. เงินใช้จ่ายที่ประชาชนร่วมกันออก</p> <p>ง. เงินที่รัฐเรียกเก็บประชาชนตาม กฎหมาย</p> <p>2. ภาษีชนิดใดที่รัฐเรียกเก็บตามประมวล รัษฎากร</p> <p>ก. ภาษีสุรา-ภาษีการค้า</p> <p>ข. ภาษีที่ดิน-ภาษีการค้า</p> <p>ค. ภาษีเงินได้-ภาษีมูลค่าเพิ่ม</p> <p>ง. ภาษีสุรา- อากรแสตมป์</p> <p>3. หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร</p> <p>ก. กรมที่ดิน</p> <p>ข. กรมการค้า</p> <p>ค. กรมศุลกากร</p> <p>ง. กรมสรรพากร</p> <p>4. อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ได้รับ การยกเว้น คือข้อใด</p> <p>ก. 500,000 บาท</p> <p>ข. 800,000 บาท</p> <p>ค. 100,000 บาท</p> <p>ง. 200,000 บาท</p>			

ตารางที่ 9 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
	5. เงินได้สุทธิหมายถึงข้อใด ก. เงินรายได้ในรอบปี ข. รายได้ที่น่าไปยื่นเสียภาษี ค. รายได้ที่น่าไปคำนวณภาษี ง. รายได้ที่หักค่าลดหย่อนภาษี			
	6. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา คือข้อใด ก. แบบ ภ.ง.ด. 50 ข. แบบ ภ.ง.ด. 51 ค. แบบ ภ.ง.ด. 90 ง. แบบ ภ.ง.ด. 91			
	7. เงินได้พึงประเมินเป็นรายได้จากข้อใด ก. ภาษีเงินได้ ข. ภาษีประจำปี ค. ภาษีส่วนบุคคล ง. ภาษีบำรุงท้องที่			
2. สามารถปฏิบัติตนตาม กฎหมายเกี่ยวกับภาษี อากรได้อย่างถูกต้อง	8. การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลในรอบปี จะยื่นเสียภาษีได้ปีละกี่ครั้ง ก. 1 ครั้ง ข. 2 ครั้ง ค. 3 ครั้ง ง. 4 ครั้ง			

ตารางที่ 9 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. สามารถปฏิบัติตนตาม กฎหมายเกี่ยวกับภาษี อากรได้อย่างถูกต้อง	9. การยื่นเสียภาษีอากรจะต้องยื่นต่อ หน่วยงานยกเว้น ข้อใด ก. ธนาคารพาณิชย์ ข. ที่ทำการไปรษณีย์ ค. กรมสรรพากร ง. กรมการค้าภายใน 10. การยื่นเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ต้องเสียภาษีในเดือนใด ก. มกราคม ข. มีนาคม ค. กันยายน ง. ธันวาคม 11. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในรอบปีจะยื่นเสียภาษีได้ภายในวันที่ เท่าไร ก. 31 มกราคมของปีถัดไป ข. 31 มีนาคมของปีถัดไป ค. 31 พฤษภาคมของปีถัดไป ง. 31 กรกฎาคมของปีถัดไป 12. รายได้ที่หักค่าลดหย่อนภาษีแล้วหมายถึง ข้อใด ก. เงินรายได้ในรอบปี ข. รายได้ที่นำไปยื่นเสียภาษี ค. รายได้ที่นำไปคำนวณภาษี ง. เงินได้สุทธิ			

ตารางที่ 9 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. สามารถปฏิบัติตนตาม กฎหมายเกี่ยวกับภาษี อากรได้อย่างถูกต้อง	13. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล ถือข้อใด ก. แบบ ภ.ง.ด. 91 ข. แบบ ภ.ง.ด. 90 ค. แบบ ภ.ง.ด. 51 ง. แบบ ภ.ง.ด. 50 14. การยื่นแบบ ภ.ง.ด.90,91 ประจำปีภาษี 2558 ทางอินเทอร์เน็ต สามารถยื่นแบบฯ ตามข้อใด ก. วันที่ 1 มกราคม 2550 ถึง 31 มีนาคม 2559 ข. วันที่ 1 มีนาคม 2550 ถึง 31 มีนาคม 2559 ค. วันที่ 1 มกราคม 2550 ถึง 2 เมษายน 2559 ง. วันที่ 1 ตุลาคม 2559 ถึง 31 มีนาคม 2559 15. เว็บไซต์ของกรมสรรพากร ก. www.dr.go.th ข. www.excise.go.th ค. www.revenue.go.th ง. www.rd.go.th			

ตารางที่ 10 การค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของ ข้อสอบ ชุดที่ 10 เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. อธิบายที่มาความหมายและประโยชน์ของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้	1. กำเนิดของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศเริ่มขึ้นหลังเหตุการณ์ใด ก. สงครามโลกครั้งที่ 1 ข. สงครามโลกครั้งที่ 2 ค. สงครามเย็น ง. เหตุการณ์ 911 2. บุคคลผู้รณรงค์ริเริ่มให้เกิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศคือใคร ก. จิม ทอมสัน ข. ฟรอนซ์ มิตแตร์ลองค์ ค. อังรี คูนังต์ ง. เนลสัน เฮย์ 3. สาระสำคัญของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศปรากฏในอนุสัญญาใด ก. อนุสัญญาเจนีวา ข. อนุสัญญาปารีส ค. อนุสัญญาโตเกียว ง. อนุสัญญามอนทรีออล			

ตารางที่ 10 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
1. อธิบายที่มา ความหมาย และประโยชน์ ของกฎหมาย มนุษยธรรมระหว่าง ประเทศได้	4. ข้อใดมิใช่สาระสำคัญของอนุสัญญา กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ก. ปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของ ผู้บาดเจ็บจากสงคราม ข. การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมต่อเชลย ศึกสงคราม ค. ปฏิบัติต่ออาชญากรสงคราม อย่างเป็นธรรม ง. ปกป้องคุ้มครองพลเรือนในภาวะ สงคราม			
	5. ข้อใดมิได้เกี่ยวข้องกับประโยชน์อันเกิด จากกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ก. การจำกัดวิธีในการทำสงคราม ข. การแบ่งเขตระหว่างทหารและพลเรือน ในภาวะสงคราม ค. ช่วยคนบาดเจ็บและรักษาพยาบาล ระหว่างสงคราม ง. ห้ามทำร้ายทหารชั้นผู้น้อยในระหว่าง สงคราม			

ตารางที่ 10 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. อธิบายกฎหมาย เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และกฎหมายผู้ลี้ภัยได้	6. การขอลี้ภัยเพื่อเข้าไปอยู่ในดินแดนของรัฐ ผู้ให้ลี้ภัยเป็นการลี้ภัยลักษณะใด ก. การลี้ภัยทางดินแดน ข. การลี้ภัยทางทูต ค. การลี้ภัยต่างประเทศ ง. การลี้ภัยข้ามชาติ			
	7. ข้อใดไม่ใช่กฎหมายที่ประเทศไทยเคยมี เพื่อเอาผิดและลงโทษการกระทำซึ่ง เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศแก่ ผู้หญิงและเด็กในลักษณะที่เป็นการค้า ก. กฎหมายป้องกันและปราบปราม การค้าประเวณี ข. กฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง ค. กฎหมายสถานบริการแต่จำกัด ง. กฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย			
	8. การลี้ภัยที่ผู้ขอลี้ภัยเข้าไปอยู่ในสถานทูต ของรัฐผู้ให้ลี้ภัย ซึ่งตั้งอยู่ในดินแดนของ รัฐที่ต้องการตัวผู้ขอลี้ภัยเอง เป็นการลี้ภัย ในลักษณะใด ก. การลี้ภัยทางดินแดน ข. การลี้ภัยทางทูต ค. การลี้ภัยต่างประเทศ ง. การลี้ภัยข้ามชาติ			

ตารางที่ 10 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. อธิบายกฎหมาย เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และกฎหมายผู้ลี้ภัยได้	9. กระทำการใดที่ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับ ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ก. อุปการะโดยให้ทรัพย์สิน จัดหาที่ ประชุมหรือที่พำนักให้แก่ผู้กระทำ ความผิดฐานค้ามนุษย์ ข. ช่วยเหลือด้วยประการใดเพื่อให้ ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์พ้นจาก การถูกจับกุม ค. เรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำความผิด ฐานค้ามนุษย์เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิด ฐานค้ามนุษย์ถูกลงโทษ ง. ถูกทุกข้อ			
	10. คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ มีชื่อย่อว่าอย่างไร ก. คณะกรรมการ คม. ข. คณะกรรมการ ปม. ค. คณะกรรมการ ปคม. ง. คณะกรรมการ ปปม.			

ตารางที่ 10 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
2. อธิบายกฎหมาย เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และกฎหมายผู้ลี้ภัยได้	<p>11. ใครเป็นประธานกรรมการใน คณะกรรมการ ปคม.</p> <p>ก. นายกรัฐมนตรี</p> <p>ข. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ ต่างประเทศ</p> <p>ค. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม</p> <p>ง. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>12. ข้อใดคืออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ปคม.</p> <p>ก. กำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการ ในการป้องกันและปราบปรามการค้า มนุษย์</p> <p>ข. สั่งการและกำกับดูแลให้มีการ ศึกษาวิจัยและจัดทำข้อมูลแบบ บูรณาการ เพื่อประโยชน์ในการ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์</p> <p>ค. เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีใน การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>			

ตารางที่ 10 (ต่อ)

จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนที่		
		พิจารณา		
		+1	0	-1
3. อธิบายกฎหมาย การส่งผู้ร้ายข้ามแดน และกฎหมายการให้ การคุ้มครองแก่คน ในชาติได้	<p>13. ข้อใดคือสนธิสัญญาหรือข้อตกลงอื่นที่ เกิดขึ้นจากกฎหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดน</p> <p>ก. สนธิสัญญากับสหรัฐอเมริกา ว่าด้วย การส่งผู้ร้ายข้ามแดนพ.ศ. 2533</p> <p>ข. สนธิสัญญาระหว่างรัฐบาลแห่ง ราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่ง สาธารณรัฐประชาชนจีนพ.ศ. 2551</p> <p>ค. อนุสัญญาเจนีวา</p> <p>ง. ทั้งข้อ ก และ ข</p> <p>14. กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับ การให้ความคุ้มครองต่อผู้มีสัญชาติ ของรัฐเป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมและ คุ้มครองแก่ใคร</p> <p>ก. คนชาติหรือผู้ที่มีสัญชาติของรัฐ ทั้งที่ เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล</p> <p>ข. ผู้หญิงและเด็กหญิงชาวต่างชาติ</p> <p>ค. ช่วยคนบาดเจ็บและรักษาพยาบาล ระหว่างสงคราม</p> <p>ง. ปกป้องคุ้มครองพลเรือนในภาวะ สงคราม</p> <p>15. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมาย มนุษยธรรมระหว่างประเทศ</p> <p>ก. มุ่งเน้นการเคารพสิทธิมนุษยชนต่างชาติ</p> <p>ข. ห้ามทำร้ายคนที่วางอาวุธ</p> <p>ค. การเคารพในชีวิตทหารและพลเรือน</p> <p>ง. มุ่งเน้นช่วยเหลือผู้ร้ายข้ามแดน</p>			

ตารางที่ 11 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม (ΣR)	ค่า IOC
		1	2	3		
1. บอกความหมายและ ลักษณะสำคัญของ กฎหมายได้	1	+1	+1	+1	3	1.0
	2	+1	+1	+1	3	1.0
	3	+1	+1	+1	3	1.0
	4	+1	+1	+1	3	1.0
	5	+1	0	+1	3	0.6
	6	+1	+1	+1	3	1.0
2. บอกประเภทของ กฎหมายได้	7	+1	+1	+1	3	1.0
	8	+1	+1	+1	3	1.0
	9	+1	+1	+1	3	1.0
	10	+1	+1	0	3	0.6
	11	+1	+1	+1	3	1.0
	12	+1	+1	+1	3	1.0
	13	0	+1	+1	3	0.6
	14	+1	0	+1	3	0.6
	15	0	+1	+1	3	0.6

ตารางที่ 12 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 2 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม (ΣR)	ค่า IOC
		1	2	3		
1. บอกความหมายและ ความสำคัญของ กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับ ตนเองได้	1	+1	+1	+1	3	1.0
	2	0	+1	+1	3	0.6
	3	+1	+1	+1	3	1.0
	4	+1	+1	+1	3	1.0
	5	+1	+1	+1	3	1.0
	6	+1	+1	+1	3	1.0
	7	+1	+1	+1	3	1.0
2. บอกความหมายของ กฎหมายแพ่งที่ เกี่ยวกับครอบครัวได้	8	+1	+1	+1	3	1.0
	9	+1	+1	+1	3	1.0
	10	+1	0	+1	3	0.6
	11	+1	+1	+1	3	1.0
	12	0	+1	+1	3	0.6
	13	+1	+1	0	3	0.6
	14	+1	0	+1	3	0.6
	15	+1	+1	+1	3	1.0

ตารางที่ 13 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 3 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม (ΣR)	ค่า IOC
		1	2	3		
1. วิเคราะห์การกระทำ ตามกฎหมายแพ่ง เกี่ยวกับนิติกรรมและ สัญญาได้	1	+1	+1	+1	3	1.0
	2	+1	0	+1	3	0.6
	3	0	+1	+1	3	0.6
	4	+1	+1	+1	3	1.0
	5	+1	+1	+1	3	1.0
	6	+1	+1	+1	3	1.0
	7	+1	+1	+1	3	1.0
2. วิเคราะห์การกระทำที่ ถูกต้องตามหลัก กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับ ทรัพย์สินได้	8	+1	+1	+1	3	1.0
	9	+1	+1	+1	3	1.0
	10	0	+1	+1	3	0.6
	11	+1	0	+1	3	0.6
	12	+1	+1	+1	3	1.0
	13	0	+1	+1	3	0.6
	14	+1	+1	+1	3	1.0
	15	+1	+1	+1	3	1.0

ตารางที่ 14 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 4 เรื่อง กฎหมายอาญา

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม (ΣR)	ค่า IOC
		1	2	3		
1. บอกลักษณะการ กระทำผิดทางอาญา และความรับผิดชอบ อาญาได้	1	+1	+1	+1	3	1.0
	2	+1	+1	+1	3	1.0
	3	+1	0	+1	3	0.6
	4	0	+1	+1	3	0.6
	5	+1	+1	+1	3	1.0
2. วิเคราะห์การกระทำ ตามหลักกฎหมาย อาญาในความผิดต่อ ชีวิตและร่างกายได้	6	+1	+1	+1	3	1.0
	7	+1	+1	+1	3	1.0
	8	+1	+1	+1	3	1.0
	9	+1	+1	+1	3	1.0
3. วิเคราะห์การกระทำ ตามหลักกฎหมาย อาญาในความผิดต่อ ทรัพย์สินได้	10	+1	+1	+1	3	1.0
	11	+1	+1	+1	3	1.0
	12	+1	0	+1	3	0.6
	13	0	+1	+1	3	0.6
	14	+1	+1	+1	3	1.0
	15	+1	+1	0	3	0.6

ตารางที่ 15 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 5 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม (ΣR)	ค่า IOC
		1	2	3		
1. บอกความหมายและ ความสำคัญของบัตร ประจำตัวประชาชน ได้	1	+1	+1	+1	3	1.0
	2	+1	+1	+1	3	1.0
	3	+1	+1	+1	3	1.0
	4	+1	+1	+1	3	1.0
	5	+1	+1	+1	3	1.0
	6	+1	+1	+1	3	1.0
	7	+1	0	+1	3	0.6
	8	+1	+1	+1	3	1.0
2. อธิบายการปฏิบัติตน เกี่ยวกับบัตร ประจำตัวประชาชนได้	9	+1	+1	+1	3	1.0
	10	+1	+1	+1	3	1.0
	11	0	+1	+1	3	0.6
	12	+1	+1	+1	3	1.0
	13	+1	0	+1	3	0.6
	14	0	+1	+1	3	0.6
	15	+1	+1	0	3	0.6

ตารางที่ 16 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) ของข้อสอบ ชุดที่ 6 เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม (ΣR)	ค่า IOC
		1	2	3		
1. บอกความหมายและ คุณสมบัติเกี่ยวกับ การรับราชการ ทหารได้	1	+1	+1	+1	3	1.0
	2	+1	+1	+1	3	1.0
	3	+1	+1	+1	3	1.0
	4	+1	+1	+1	3	1.0
	5	+1	+1	+1	3	1.0
	6	+1	+1	+1	3	1.0
	7	0	+1	+1	3	0.6
	8	+1	+1	+1	3	1.0
	9	+1	+1	+1	3	1.0
2. วิเคราะห์ผลของการ ปฏิบัติตาม กฎหมายเกี่ยวกับ การรับราชการทหาร ได้	10	+1	+1	+1	3	1.0
	11	+1	+1	+1	3	1.0
	12	+1	+1	+1	3	1.0
	13	0	+1	+1	3	0.6
	14	+1	0	+1	3	0.6
	15	+1	+1	0	3	0.6

ตารางที่ 17 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 7 เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม (ΣR)	ค่า IOC
		1	2	3		
1. บอกสิทธิและหน้าที่ ของผู้บริโภคได้	1	+1	+1	+1	3	1.0
	2	+1	+1	+1	3	1.0
	3	+1	+1	+1	3	1.0
	4	+1	+1	+1	3	1.0
	5	+1	+1	+1	3	1.0
2. บอกหน้าที่ของ คณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภคได้	6	+1	+1	+1	3	1.0
	7	+1	+1	+1	3	1.0
	8	0	+1	+1	3	0.6
	9	+1	0	+1	3	0.6
	10	+1	+1	0	3	0.6
	11	+1	0	+1	3	0.6
3. บอกประโยชน์และ ปฏิบัติตาม กฎหมายคุ้มครอง ผู้บริโภคได้	12	+1	+1	+1	3	1.0
	13	0	+1	+1	3	0.6
	14	+1	+1	+1	3	1.0
	15	+1	+1	+1	3	1.0

ตารางที่ 18 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 8 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม (ΣR)	ค่า IOC
		1	2	3		
1. อธิบายกฎหมาย เกี่ยวกับทะเบียน ราษฎรได้	1	+1	+1	+1	3	1.0
	2	+1	+1	+1	3	1.0
	3	+1	0	+1	3	0.6
	4	+1	+1	+1	3	1.0
	5	0	+1	+1	3	0.6
	6	+1	+1	+1	3	1.0
2. บอกระเบียบปฏิบัติ เกี่ยวกับขั้นตอนการ แจ้งเกิด แจ้งตาย และแจ้งย้ายที่อยู่ได้ อย่างถูกต้อง	7	+1	+1	+1	3	1.0
	8	+1	+1	+1	3	1.0
	9	+1	+1	+1	3	1.0
	10	+1	+1	+1	3	1.0
	11	+1	+1	+1	3	1.0
	12	+1	+1	+1	3	1.0
	13	0	+1	+1	3	0.6
	14	+1	0	+1	3	0.6
	15	+1	+1	0	3	0.6

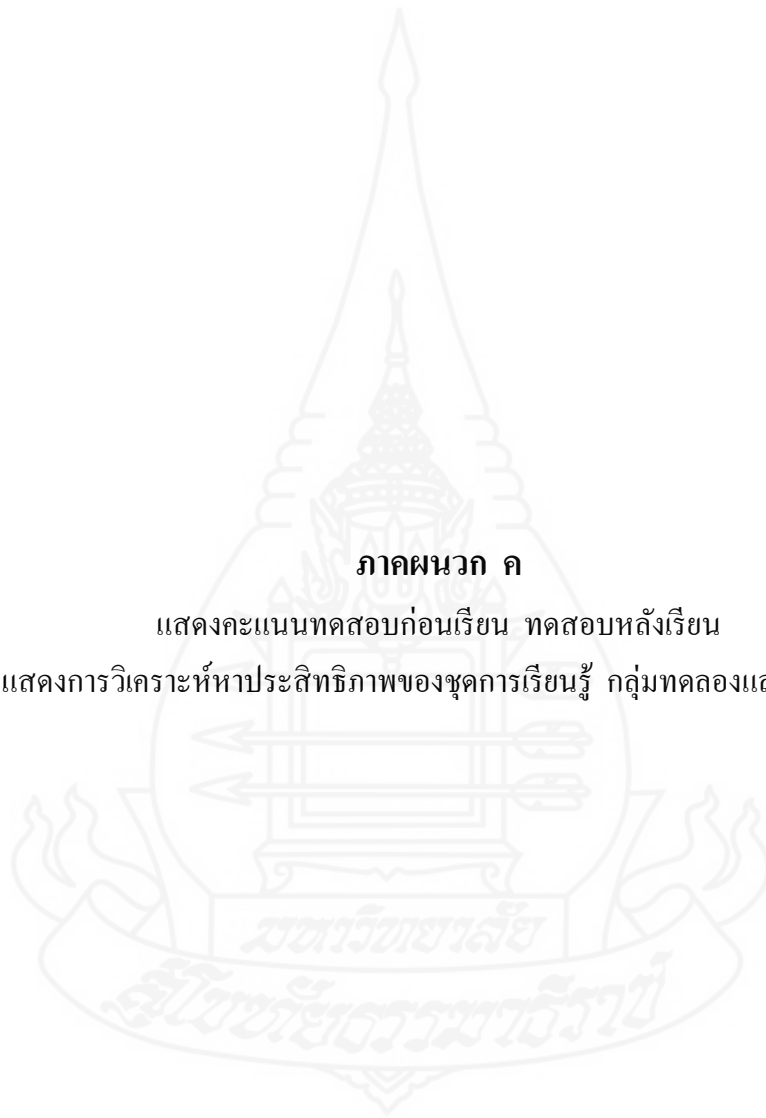
ตารางที่ 19 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 9 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม (ΣR)	ค่า IOC
		1	2	3		
1. อธิบายความหมายและ ประเภทของภาษี อากรได้	1	+1	+1	+1	3	1.0
	2	+1	+1	+1	3	1.0
	3	+1	+1	+1	3	1.0
	4	+1	+1	+1	3	1.0
	5	+1	+1	+1	3	1.0
	6	+1	+1	+1	3	1.0
	7	+1	+1	+1	3	1.0
2. สามารถปฏิบัติตาม กฎหมายเกี่ยวกับภาษี อากรได้อย่างถูกต้อง	8	+1	+1	+1	3	1.0
	9	+1	+1	+1	3	1.0
	10	+1	+1	+1	3	1.0
	11	0	+1	+1	3	0.6
	12	+1	0	+1	3	0.6
	13	0	+1	+1	3	0.6
	14	+1	0	+1	3	0.6
	15	+1	+1	0	3	0.6

ตารางที่ 20 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
ของข้อสอบ ชุดที่ 10 เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม (ΣR)	ค่า IOC
		1	2	3		
1. อธิบายที่มาความหมาย และประโยชน์ ของกฎหมาย มนุษยธรรมระหว่าง ประเทศได้	1	+1	+1	+1	3	1.0
	2	+1	+1	+1	3	1.0
	3	+1	+1	+1	3	1.0
	4	+1	+1	+1	3	1.0
	5	+1	+1	+1	3	1.0
2. อธิบายกฎหมาย เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และกฎหมายผู้ลี้ภัยได้	6	+1	+1	+1	3	1.0
	7	+1	+1	+1	3	1.0
	8	+1	+1	+1	3	1.0
	9	0	+1	+1	3	0.6
	10	+1	0	+1	3	0.6
	11	0	+1	+1	3	0.6
	12	+1	0	+1	3	0.6
3. อธิบายกฎหมายการส่ง ผู้ร้ายข้ามแดนและ กฎหมายการให้การ คุ้มครองแก่คนในชาติได้	13	+1	+1	+1	3	1.0
	14	+1	+1	+1	3	1.0
	15	0	+1	+1	3	0.6

ภาคผนวก ค
แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียน ทดสอบหลังเรียน
และแสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ กลุ่มทดลองและกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ขึ้นการทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) ชุดที่ 1

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
	ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	8	8	80	8	80
2	8	8	80	7	70
3	5	5	50	5	50
รวม	21	21	210	20	200
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 70.00$		$E_2 = 66.67$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 70.00 / 66.67$					

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ขึ้นการทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) ชุดที่ 2

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
	ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	8	8	80	8	70
2	7	7	70	6	70
3	6	6	60	6	60
รวม	21	21	210	20	200
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 70.00$		$E_2 = 66.67$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 70.00 / 66.67$					

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) ชุดที่ 3

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
	ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	9	9	90	8	80
2	8	8	80	7	70
3	5	5	50	6	60
รวม	22	22	220	21	210
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 73.33$		$E_2 = 70.00$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 73.33 / 70.00$					

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) ชุดที่ 4

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
	ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	8	8	80	8	80
2	8	8	80	7	70
3	6	6	60	6	60
รวม	22	22	220	21	210
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 73.33$		$E_2 = 70.00$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 73.33 / 70.00$					

ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) ชุดที่ 5

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
	ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	9	9	90	8	80
2	7	7	70	7	70
3	6	6	60	6	60
รวม	22	22	220	21	210
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 73.33$		$E_2 = 70.00$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 73.33 / 70.00$					

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) ชุดที่ 6

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
	ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	9	9	90	8	80
2	7	7	70	7	70
3	5	5	50	5	50
รวม	21	21	21	20	20
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 70.00$		$E_2 = 66.67$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 70.00 / 66.67$					

ตารางที่ 7 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) ชุดที่ 7

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
	ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	9	9	90	8	80
2	7	7	70	8	80
3	7	7	70	5	50
รวม	23	23	230	21	210
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 76.67$		$E_2 = 70.00$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 76.67 / 70.00$					

ตารางที่ 8 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) ชุดที่ 8

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
	ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	8	8	80	8	80
2	8	8	80	7	70
3	6	6	60	6	60
รวม	22	22	220	21	210
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 73.33$		$E_2 = 70.00$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 73.33 / 70.00$					

ตารางที่ 9 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) ชุดที่ 9

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
	ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	9	9	90	9	60
2	8	8	80	7	80
3	6	6	60	6	80
รวม	23	23	230	22	220
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 76.67$		$E_2 = 73.33$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 76.67/73.33$					

ตารางที่ 10 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) ชุดที่ 10

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
	ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	8	8	80	9	90
2	8	8	80	7	70
3	7	7	70	6	60
รวม	23	23	230	22	220
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 76.67$		$E_2 = 73.33$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 76.67 / 73.33$					

ตารางที่ 11 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองกลุ่มเล็ก (small group tryout) ชุดที่ 1

คนที่	ตอนที่ 1 (10)	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนสอบหลังเรียน	
		คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	9	9	90	9	90
2	10	10	100	10	100
3	9	9	90	8	80
4	8	8	80	9	90
5	8	8	80	8	80
6	7	7	70	8	80
7	8	8	80	7	70
8	7	7	70	7	70
9	7	7	70	7	70
รวม	73	73	730	73	730
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 81.11$		$E_2 = 81.11$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 81.11 / 81.11$					

ตารางที่ 12 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองกลุ่มเล็ก (small group tryout) ชุดที่ 2

คนที่	ตอนที่ 1 (10)	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนสอบหลังเรียน	
		คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	9	9	90	10	100
2	10	10	100	10	100
3	9	9	90	9	90
4	9	9	90	8	80
5	8	8	80	8	80
6	8	8	80	8	80
7	7	7	70	7	70
8	7	7	70	7	70
9	7	7	70	6	60
รวม	74	74	740	73	730
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 82.22$		$E_2 = 81.11$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 82.22 / 81.11$					

ตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองกลุ่มเล็ก (small group tryout) ชุดที่ 3

คนที่	ตอนที่ 1 (10)	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนสอบหลังเรียน	
		คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	9	9	90	10	100
2	10	10	100	9	90
3	9	9	90	8	80
4	8	8	80	9	90
5	8	8	80	8	80
6	8	8	80	7	70
7	7	7	70	6	60
8	6	6	60	7	70
9	7	7	70	6	60
รวม	72	72	720	70	700
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 80.00$		$E_2 = 77.78$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 80.00 / 77.78$					

ตารางที่ 14 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองกลุ่มเล็ก (small group tryout) ชุดที่ 4

คนที่	ตอนที่ 1 (10)	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนสอบหลังเรียน	
		คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	9	9	90	10	100
2	9	9	90	10	100
3	10	10	100	9	90
4	8	8	80	8	80
5	8	8	80	8	80
6	8	8	80	7	70
7	7	7	70	7	70
8	8	8	80	7	70
9	6	6	60	6	60
รวม	73	73	730	72	720
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 81.11$		$E_2 = 80.00$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 81.11 / 80.00$					

ตารางที่ 15 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองกลุ่มเล็ก (small group tryout) ชุดที่ 5

คนที่	ตอนที่ 1 (10)	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนสอบหลังเรียน	
		คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	9	9	90	9	90
2	9	9	90	10	100
3	10	10	100	9	90
4	8	8	80	8	80
5	9	9	90	7	70
6	8	8	80	8	80
7	7	7	70	7	70
8	8	8	80	7	70
9	7	7	70	6	60
รวม	75	75	750	71	710
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 83.33$		$E_2 = 78.89$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 83.33 / 78.89$					

ตารางที่ 16 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองกลุ่มเล็ก (small group tryout) ชุดที่ 6

คนที่	ตอนที่ 1 (10)	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนสอบหลังเรียน	
		คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	10	10	100	10	100
2	9	9	90	9	90
3	9	9	90	8	80
4	8	8	80	9	90
5	8	8	80	7	70
6	7	7	70	8	80
7	8	8	80	7	70
8	7	7	70	7	70
9	6	6	60	6	60
รวม	72	72	720	71	710
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 80.00$		$E_2 = 78.89$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 80.00 / 78.89$					

ตารางที่ 17 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันขั้นการทดลองกลุ่มเล็ก (small group tryout) ชุดที่ 7

คนที่	ตอนที่ 1 (10)	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนสอบหลังเรียน	
		คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	10	10	100	9	90
2	9	9	90	10	100
3	9	9	90	9	90
4	9	9	90	9	90
5	8	8	80	8	80
6	9	9	90	8	80
7	8	8	80	6	60
8	8	8	80	7	70
9	6	6	60	6	60
รวม	76	76	760	72	720
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 84.44$		$E_2 = 80.00$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 84.44 / 80.00$					

ตารางที่ 18 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองกลุ่มเล็ก (small group tryout) ชุดที่ 8

คนที่	ตอนที่ 1 (10)	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนสอบหลังเรียน	
		คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	10	10	100	10	100
2	9	9	90	9	90
3	9	9	90	8	80
4	9	9	90	8	80
5	8	8	80	7	70
6	8	8	80	7	70
7	8	8	80	8	80
8	7	7	70	7	70
9	6	6	60	7	70
รวม	74	74	740	71	710
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 82.22$		$E_2 = 78.89$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 82.22/78.89$					

ตารางที่ 19 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นทดลองกลุ่มเล็ก (small group tryout) ชุดที่ 9

คนที่	ตอนที่ 1 (10)	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนสอบหลังเรียน	
		คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	9	9	90	10	100
2	9	9	90	10	100
3	9	9	90	9	90
4	9	9	90	9	90
5	9	9	90	8	80
6	8	8	80	8	80
7	7	7	70	7	70
8	8	8	80	6	60
9	7	7	70	7	70
รวม	75	75	750	74	740
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 83.33$		$E_2 = 82.22$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 83.33 / 82.22$					

ตารางที่ 20 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นทดลองกลุ่มเล็ก (small group tryout) ชุดที่ 10

คนที่	ตอนที่ 1 (10)	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนสอบหลังเรียน	
		คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	10	10	100	10	100
2	10	10	100	10	100
3	9	9	90	9	90
4	9	9	90	9	90
5	9	9	90	8	80
6	8	8	80	8	80
7	8	8	80	8	80
8	7	7	70	7	70
9	7	7	70	7	70
รวม	77	77	770	76	760
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 85.56$		$E_2 = 84.44$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 85.56 / 84.44$					

ตารางที่ 21 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองภาคสนาม (Field Try Out) ชุดที่ 1

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	4	10	10	100	9	90
2	3	9	9	90	9	90
3	4	9	9	90	9	90
4	3	8	8	80	8	80
5	4	9	9	90	8	80
6	3	8	8	80	8	80
7	2	10	10	100	9	90
8	4	9	9	90	9	90
9	4	9	9	90	10	100
10	2	9	9	90	8	80
11	4	9	9	90	8	80
12	2	10	10	100	8	80
13	3	8	8	80	9	90
14	2	9	9	90	8	80
15	4	9	9	90	8	80
16	3	8	8	80	7	70
17	4	8	8	80	8	80
18	4	9	9	90	8	80
19	5	8	8	80	8	80
20	4	9	9	90	7	70
21	4	8	8	80	9	90
22	4	9	9	90	8	80
23	3	8	8	80	8	80
24	2	7	7	70	9	90

ตารางที่ 21 (ต่อ)

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	3	7	7	70	8	80
26	4	8	8	80	8	80
27	4	8	8	80	7	70
28	4	8	8	80	8	80
29	3	9	9	90	9	90
30	4	9	9	90	8	80
31	3	7	7	70	9	90
32	2	8	8	80	8	80
33	4	8	8	80	8	80
34	3	8	8	80	7	70
35	2	7	7	70	8	80
36	3	8	8	80	8	80
37	4	8	8	80	9	90
38	4	6	6	60	7	70
รวม	128	318	318	3180	312	3120
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 83.68$			$E_2 = 82.11$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 83.68/82.11$						

ตารางที่ 22 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองภาคสนาม (Field Try Out) ชุดที่ 2

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	4	9	9	90	9	90
2	2	8	8	80	8	80
3	4	8	8	80	7	70
4	3	10	10	100	8	80
5	4	9	9	90	8	80
6	4	7	7	70	7	70
7	3	9	9	90	9	90
8	2	8	8	80	9	90
9	3	9	9	90	8	80
10	5	9	9	90	9	90
11	4	9	9	90	8	80
12	3	8	8	80	8	80
13	4	8	8	80	8	80
14	2	9	9	90	9	90
15	3	9	9	90	9	90
16	3	9	9	90	9	90
17	4	8	8	80	7	70
18	4	8	8	80	8	80
19	4	8	8	80	8	80
20	3	8	8	80	8	80
21	4	7	7	70	8	80
22	4	7	7	70	7	70
23	3	8	8	80	8	80
24	4	8	8	80	8	80

ตารางที่ 22 (ต่อ)

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	3	9	9	90	9	9
26	3	8	8	80	8	8
27	2	9	9	90	8	8
28	4	7	7	70	7	7
29	3	8	8	80	7	7
30	2	8	8	80	8	8
31	2	8	8	80	8	8
32	4	8	8	80	9	9
33	3	8	8	80	8	8
34	5	8	8	80	8	8
35	4	9	9	90	8	8
36	3	8	8	80	7	7
37	2	8	8	80	9	9
38	3	8	8	80	8	8
รวม	126	314	314	3140	307	3070
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 82.63$		$E_2 = 80.79$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 82.63/80.79$						

ตารางที่ 23 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองภาคสนาม (Field Try Out) ชุดที่ 3

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	3	9	9	90	9	90
2	4	10	10	100	9	90
3	4	7	7	70	9	90
4	2	8	8	80	9	90
5	2	9	9	90	10	100
6	3	8	8	80	8	80
7	2	9	9	90	8	80
8	4	10	10	100	8	80
9	3	9	9	90	9	90
10	2	8	8	80	8	80
11	3	9	9	90	9	90
12	3	9	9	90	9	90
13	2	8	8	80	7	70
14	2	8	8	80	7	70
15	4	8	8	80	9	90
16	3	9	9	90	8	80
17	4	9	9	90	7	70
18	3	8	8	80	8	80
19	4	8	8	80	8	80
20	4	8	8	80	7	70
21	4	7	7	70	8	80
22	3	8	8	80	8	80
23	3	9	9	90	8	80
24	3	9	9	90	8	80

ตารางที่ 23 (ต่อ)

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	4	8	8	80	9	90
26	5	9	9	90	9	90
27	4	7	7	70	8	80
28	3	8	8	80	9	90
29	4	9	9	90	9	90
30	3	9	9	90	8	80
31	2	7	7	70	7	70
32	4	8	8	80	7	70
33	4	7	7	70	7	70
34	2	8	8	80	8	80
35	3	8	8	80	8	80
36	2	8	8	80	7	70
37	3	8	8	80	9	90
38	4	7	7	70	8	80
รวม	121	315	315	3150	311	3110
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 82.89$		$E_2 = 81.84$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 82.89/81.84$						

ตารางที่ 24 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองภาคสนาม (Field Try Out) ชุดที่ 4

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	3	10	10	100	9	90
2	2	9	9	90	8	80
3	3	8	8	80	8	80
4	3	8	8	80	8	80
5	4	9	9	90	8	80
6	3	7	7	70	7	70
7	3	8	8	80	8	80
8	3	9	9	90	9	90
9	4	8	8	80	8	80
10	2	9	9	90	9	90
11	3	8	8	80	8	80
12	4	8	8	80	8	80
13	3	8	8	80	9	90
14	2	9	9	90	8	80
15	4	8	8	80	8	80
16	4	7	7	70	8	80
17	3	9	9	90	7	70
18	3	8	8	80	8	80
19	2	9	9	90	9	90
20	3	9	9	90	8	80
21	3	8	8	80	8	80
22	4	9	9	90	9	90
23	3	9	9	90	9	90
24	3	9	9	90	9	90

ตารางที่ 24 (ต่อ)

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	3	7	7	70	7	70
26	4	8	8	80	8	80
27	4	8	8	80	8	80
28	3	7	7	70	7	70
29	3	9	9	90	9	90
30	4	7	7	70	8	80
31	3	8	8	80	8	80
32	3	8	8	80	8	80
33	4	8	8	80	8	80
34	2	8	8	80	8	80
35	3	8	8	80	8	80
36	2	7	7	70	7	70
37	4	8	8	80	8	80
38	3	8	8	80	8	80
รวม	121	312	312	3120	308	3080
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 82.10$		$E_2 = 81.05$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 82.10/81.05$						

ตารางที่ 25 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองภาคสนาม (Field Try Out) ชุดที่ 5

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	2	9	9	90	9	90
2	4	9	9	90	8	80
3	4	10	10	100	9	90
4	4	9	9	90	8	80
5	3	8	8	80	8	80
6	3	7	7	70	8	80
7	3	9	9	90	8	80
8	4	10	10	100	8	80
9	3	9	9	90	9	90
10	3	8	8	80	9	90
11	3	8	8	80	8	80
12	2	9	9	90	8	80
13	2	8	8	80	8	80
14	2	7	7	70	9	90
15	3	9	9	90	8	80
16	4	8	8	80	7	70
17	4	7	7	70	8	80
18	3	8	8	80	8	80
19	3	8	8	80	8	80
20	3	8	8	80	8	80
21	4	8	8	80	8	80
22	2	8	8	80	8	80
23	3	9	9	90	8	80
24	4	8	8	80	9	90

ตารางที่ 25 (ต่อ)

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	3	8	8	80	8	80
26	3	9	9	90	9	90
27	4	9	9	90	9	90
28	3	8	8	80	7	70
29	3	8	8	80	9	90
30	3	7	7	70	8	80
31	2	8	8	80	8	80
32	3	9	9	90	8	80
33	3	9	9	90	8	80
34	5	8	8	80	8	80
35	4	8	8	80	8	80
36	3	9	9	90	8	80
37	4	8	8	80	9	90
38	4	7	7	70	7	70
รวม	122	316	316	3160	311	3110
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 83.15$		$E_2 = 81.84$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 83.15/81.84$						

ตารางที่ 26 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองภาคสนาม (Field Try Out) ชุดที่ 6

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	4	10	10	100	9	90
2	2	9	9	90	8	80
3	4	10	10	100	9	90
4	3	8	8	80	8	80
5	3	8	8	80	7	70
6	4	9	9	90	9	90
7	3	9	9	90	8	80
8	4	10	10	100	9	90
9	4	9	9	90	8	80
10	2	9	9	90	9	90
11	4	8	8	80	8	80
12	3	8	8	80	9	90
13	4	9	9	90	10	100
14	2	8	8	80	8	80
15	4	8	8	80	8	80
16	3	8	8	80	9	90
17	3	8	8	80	8	80
18	2	10	10	100	8	80
19	3	8	8	80	9	90
20	4	7	7	70	7	70
21	4	8	8	80	9	90
22	2	9	9	90	7	70
23	4	8	8	80	9	90
24	4	9	9	90	9	90

ตารางที่ 26 (ต่อ)

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	3	9	9	90	7	70
26	3	7	7	70	8	80
27	5	8	8	80	9	90
28	3	8	8	80	7	70
29	3	9	9	90	8	80
30	4	9	9	90	7	70
31	4	7	7	70	9	90
32	3	8	8	80	8	80
33	3	7	7	70	7	70
34	4	8	8	80	8	80
35	3	8	8	80	8	80
36	4	9	9	90	9	90
37	3	7	7	70	7	70
38	4	8	8	80	8	80
รวม	128	319	319	3190	312	3120
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 83.94$		$E_2 = 82.10$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 83.94/82.10$						

ตารางที่ 27 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองภาคสนาม (Field Try Out) ชุดที่ 7

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	3	10	10	100	10	100
2	4	9	9	90	9	90
3	3	9	9	90	8	80
4	4	9	9	90	9	90
5	3	9	9	90	9	90
6	4	8	8	80	8	80
7	3	8	8	80	8	80
8	4	8	8	80	8	80
9	2	8	8	80	9	90
10	3	8	8	80	8	80
11	4	8	8	80	8	80
12	2	9	9	90	9	90
13	3	7	7	70	7	70
14	3	8	8	80	8	80
15	4	9	9	90	9	90
16	3	9	9	90	8	80
17	4	8	8	80	8	80
18	2	9	9	90	9	90
19	3	9	9	90	8	80
20	3	8	8	80	7	70
21	4	8	8	80	7	70
22	2	10	10	100	9	90
23	4	8	8	80	8	80
24	2	9	9	90	9	90

ตารางที่ 27 (ต่อ)

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	4	9	9	90	9	90
26	4	8	8	80	7	70
27	3	8	8	80	8	80
28	3	9	9	90	8	80
29	4	9	9	90	8	80
30	2	8	8	80	7	70
31	3	9	9	90	9	90
32	3	9	9	90	9	90
33	4	8	8	80	9	90
34	3	7	7	70	8	80
35	4	8	8	80	9	90
36	3	8	8	80	8	80
37	4	9	9	90	8	80
38	3	7	7	70	7	70
รวม	123	321	321	3210	314	3140
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 84.47$		$E_2 = 82.63$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 84.47/82.63$						

ตารางที่ 28 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองภาคสนาม (Field Try Out) ชุดที่ 8

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	4	9	9	90	8	80
2	3	9	9	90	9	90
3	4	8	8	80	10	100
4	3	8	8	80	9	90
5	4	8	8	80	8	80
6	3	8	8	80	9	90
7	3	9	9	90	9	90
8	2	8	8	80	8	80
9	3	8	8	80	7	70
10	3	9	9	90	7	70
11	4	8	8	80	7	70
12	3	8	8	80	8	80
13	3	8	8	80	8	80
14	4	9	9	90	9	90
15	3	9	9	90	10	100
16	3	9	9	90	9	90
17	4	9	9	90	6	60
18	4	8	8	80	9	90
19	2	8	8	80	7	70
20	4	9	9	90	6	60
21	3	8	8	80	9	90
22	2	7	7	70	9	90
23	3	9	9	90	8	80
24	4	8	8	80	9	90

ตารางที่ 28 (ต่อ)

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	2	7	7	70	9	90
26	4	7	7	70	8	80
27	3	8	8	80	8	80
28	4	9	9	90	8	80
29	3	8	8	80	9	90
30	4	8	8	80	8	80
31	3	8	8	80	7	70
32	3	8	8	80	8	80
33	3	9	9	90	9	90
34	2	8	8	80	8	80
35	2	9	9	90	7	70
36	4	7	7	70	7	70
37	2	9	9	90	9	90
38	4	7	7	70	8	80
รวม	121	313	313	3130	311	3110
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 82.36$		$E_2 = 81.84$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 82.36/81.84$						

ตารางที่ 29 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองภาคสนาม (Field Try Out) ชุดที่ 9

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	3	9	9	90	7	70
2	3	8	8	80	10	100
3	2	8	8	80	9	90
4	4	9	9	90	10	100
5	4	10	10	100	9	90
6	3	9	9	90	9	90
7	3	8	8	80	9	90
8	3	9	9	90	9	90
9	4	8	8	80	8	80
10	3	9	9	90	7	70
11	4	9	9	90	9	90
12	4	9	9	90	10	100
13	3	9	9	90	9	90
14	4	7	7	70	9	90
15	3	8	8	80	8	80
16	4	9	9	90	6	60
17	4	8	8	80	9	90
18	2	9	9	90	9	90
19	4	7	7	70	7	70
20	3	9	9	90	10	100
21	4	8	8	80	8	80
22	3	9	9	90	9	90
23	2	9	9	90	8	80
24	4	8	8	80	8	80

ตารางที่ 29 (ต่อ)

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	3	9	9	90	9	90
26	4	8	8	80	9	90
27	4	8	8	80	8	80
28	3	7	7	70	7	70
29	4	9	9	90	9	90
30	3	7	7	70	7	70
31	4	8	8	80	6	60
32	3	8	8	80	7	70
33	4	9	9	90	9	90
34	2	8	8	80	7	70
35	3	9	9	90	8	80
36	3	8	8	80	7	70
37	3	9	9	90	9	90
38	4	8	8	80	8	80
รวม	127	320	320	3200	316	3160
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 84.21$		$E_2 = 83.16$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 84.21/83.16$						

ตารางที่ 30 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นการทดลองภาคสนาม (Field Try Out) ชุดที่ 10

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	3	8	8	80	10	100
2	4	9	9	90	8	80
3	4	8	8	80	8	80
4	5	10	10	100	8	80
5	4	8	8	80	8	80
6	3	8	8	80	8	80
7	2	9	9	90	9	90
8	4	9	9	90	9	90
9	4	10	10	100	10	100
10	2	9	9	90	9	90
11	4	9	9	90	9	90
12	2	8	8	80	8	80
13	3	8	8	80	9	90
14	3	9	9	90	8	80
15	4	9	9	90	8	80
16	3	8	8	80	9	90
17	3	9	9	90	8	80
18	4	9	9	90	9	90
19	4	8	8	80	8	80
20	3	8	8	80	9	90
21	4	9	9	90	9	90
22	4	9	9	90	8	80
23	3	8	8	80	8	80
24	5	9	9	90	9	90

ตารางที่ 30 (ต่อ)

คนที่	คะแนน สอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		ตอนที่ 1 (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบหลัง เรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	3	8	8	80	7	70
26	4	8	8	80	8	80
27	4	8	8	80	7	70
28	4	8	8	80	8	80
29	3	9	9	90	9	90
30	4	9	9	90	8	80
31	3	7	7	70	9	90
32	4	8	8	80	9	90
33	4	8	8	80	8	80
34	3	8	8	80	7	70
35	3	8	8	80	8	80
36	3	8	8	80	8	80
37	4	8	8	80	9	90
38	4	7	7	70	8	8
รวม	134	320	320	3200	319	3190
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 84.21$		$E_2 = 83.95$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 84.21/83.95$						

ตารางที่ 31 แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน ทดสอบหลังเรียน และผลวิเคราะห์
หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชุดที่ 1

คนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม 10	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	2	9	9	90	9	90
2	4	10	10	100	8	80
3	2	9	9	90	8	80
4	3	9	9	90	9	90
5	4	10	10	100	10	100
6	5	8	8	80	8	80
7	4	9	9	90	8	80
8	3	8	8	80	8	80
9	4	9	9	90	10	100
10	3	8	8	80	8	80
11	2	9	9	90	9	90
12	4	8	8	80	9	90
13	3	9	9	90	10	100
14	4	8	8	80	9	90
15	2	8	8	80	9	90
16	4	8	8	80	8	80
17	3	8	8	80	8	80
18	6	9	9	90	9	90
19	4	10	10	10	9	90
20	4	9	9	90	10	100
21	5	9	9	90	8	80
22	4	10	10	10	8	80
23	2	8	8	80	8	80
24	3	9	9	90	9	90

ตารางที่ 31 (ต่อ)

คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	3	8	8	80	8	80
26	3	8	8	80	8	80
27	3	9	9	90	8	80
28	2	8	8	80	9	90
29	4	9	9	90	8	80
30	3	8	8	80	8	80
31	4	9	9	90	8	80
32	4	8	8	80	9	90
33	4	10	10	100	8	80
34	4	8	8	80	8	80
35	4	8	8	80	8	80
36	3	9	9	90	9	90
37	3	9	9	90	8	80
38	3	8	8	80	8	80
39	4	10	10	100	8	80
40	3	9	9	90	8	80
รวม	138	345	345	3450	340	3400
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 86.25$			$E_2 = 85.00$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 86.25/85.00$						

ตารางที่ 32 แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน ทดสอบหลังเรียน และผลวิเคราะห์
หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชุดที่ 2

คนที่	คะแนนสอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม 10	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	4	8	8	80	8	80
2	3	9	9	90	9	90
3	2	9	9	90	8	80
4	5	10	10	100	10	100
5	5	9	9	90	10	100
6	5	8	8	80	9	90
7	3	8	8	80	8	80
8	2	8	8	80	9	90
9	4	8	8	80	8	80
10	3	8	8	80	9	90
11	4	9	9	90	10	100
12	4	8	8	80	8	80
13	3	9	9	90	8	80
14	4	8	8	80	8	80
15	4	9	9	90	9	90
16	2	8	8	80	8	80
17	4	9	9	90	9	90
18	3	9	9	90	8	80
19	4	8	8	80	9	90
20	4	8	8	80	8	80
21	3	8	8	80	8	80
22	2	10	10	100	8	80
23	3	8	8	80	8	80
24	3	9	9	90	9	90

ตารางที่ 32 (ต่อ)

คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	4	9	9	90	9	90
26	2	8	8	80	8	80
27	4	10	10	100	9	90
28	3	10	10	100	10	100
29	3	9	9	90	8	80
30	4	9	9	90	8	80
31	3	9	9	90	8	80
32	2	8	8	80	8	80
33	3	8	8	80	9	90
34	3	10	10	100	9	90
35	2	8	8	80	8	80
36	4	8	8	80	8	80
37	3	8	8	80	9	90
38	4	9	9	90	8	80
39	3	10	10	100	10	100
40	3	8	8	80	9	90
รวม	133	346	346	3460	344	3440
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 86.50$			$E_2 = 86.00$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 86.50/86.00$						

ตารางที่ 33 แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน ทดสอบหลังเรียน และผลวิเคราะห์
หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชุดที่ 3

คนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม 10	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	3	10	10	100	9	90
2	3	9	9	90	9	90
3	2	8	8	80	8	80
4	5	8	8	80	10	100
5	4	9	9	90	10	100
6	3	9	9	90	8	80
7	4	9	9	90	8	80
8	3	8	8	80	8	80
9	4	8	8	80	9	90
10	2	9	9	90	8	80
11	3	9	9	90	9	90
12	4	8	8	80	8	80
13	2	8	8	80	9	90
14	3	8	8	80	8	80
15	3	9	9	90	9	90
16	3	10	10	100	10	100
17	4	8	8	80	8	80
18	2	9	9	90	8	80
19	2	9	9	90	9	90
20	3	8	8	80	8	80
21	2	8	8	80	9	90
22	3	9	9	90	8	80
23	3	8	8	80	9	90
24	2	9	9	90	9	90

ตารางที่ 33 (ต่อ)

คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม (10)	คะแนน รวม(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	2	9	9	90	9	90
26	4	8	8	80	8	80
27	4	8	8	80	9	90
28	2	8	8	80	8	80
29	3	9	9	90	8	80
30	3	8	8	80	8	80
31	2	8	8	80	8	80
32	4	8	8	80	9	90
33	4	8	8	80	8	80
34	3	10	10	100	8	80
35	2	8	8	80	8	80
36	4	8	8	80	8	80
37	4	9	9	90	9	90
38	3	9	9	90	8	80
39	2	9	9	90	8	80
40	4	10	10	100	9	90
รวม	122	344	344	3440	341	3410
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 86.00$	$E_2 = 85.25$		
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 86.00/85.25$						

ตารางที่ 34 แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน ทดสอบหลังเรียน และผลวิเคราะห์
หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชุดที่ 4

คนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม 10	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	3	9	9	90	8	80
2	4	8	8	80	9	90
3	2	10	10	100	8	80
4	2	9	9	90	10	100
5	4	8	8	80	10	100
6	4	8	8	80	8	80
7	3	8	8	80	8	80
8	3	8	8	80	8	80
9	3	8	8	80	9	90
10	4	8	8	80	8	80
11	4	10	10	100	8	80
12	3	9	9	90	8	80
13	4	9	9	90	8	80
14	4	9	9	90	8	80
15	5	9	9	90	8	80
16	2	9	9	90	8	80
17	3	9	9	90	8	80
18	3	8	8	80	9	90
19	2	8	8	80	8	80
20	3	8	8	80	8	80
21	3	9	9	90	8	80
22	2	8	8	80	8	80
23	4	10	10	100	9	90
24	4	8	8	80	8	80

ตารางที่ 34 (ต่อ)

คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	3	8	8	80	9	90
26	3	8	8	80	9	90
27	1	8	8	80	8	80
28	4	8	8	80	9	90
29	3	9	9	90	8	80
30	4	8	8	80	8	80
31	3	10	10	100	8	80
32	2	8	8	80	8	80
33	3	9	9	90	8	80
34	5	8	8	80	9	90
35	3	9	9	90	8	80
36	2	8	8	80	9	90
37	4	9	9	90	10	100
38	3	9	9	90	9	90
39	4	8	8	80	8	80
40	3	8	8	80	8	80
รวม	128	342	342	3420	336	3660
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 85.50$		$E_2 = 84.00$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 85.50/84.00$						

ตารางที่ 35 แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน ทดสอบหลังเรียน และผลวิเคราะห์
หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชุดที่ 5

คนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม 10	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	2	8	8	80	8	80
2	5	9	9	90	8	80
3	4	8	8	80	8	80
4	5	9	9	90	10	100
5	4	8	8	80	10	100
6	3	8	8	80	9	90
7	3	9	9	90	8	80
8	2	8	8	80	8	80
9	4	8	8	80	9	90
10	3	9	9	90	8	80
11	2	8	8	80	8	80
12	3	8	8	80	9	90
13	2	8	8	80	8	80
14	3	9	9	90	8	80
15	3	9	9	90	8	80
16	4	9	9	90	8	80
17	3	8	8	80	8	80
18	3	8	8	80	8	80
19	4	9	9	90	8	80
20	2	8	8	80	8	80
21	3	9	9	90	9	90
22	4	8	8	80	8	80
23	4	8	8	80	9	90
24	4	9	9	90	8	80

ตารางที่ 35 (ต่อ)

คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	4	8	8	80	10	100
26	2	8	8	80	8	80
27	4	9	9	90	10	100
28	3	8	8	80	8	80
29	5	8	8	80	10	100
30	4	9	9	90	8	80
31	5	10	10	100	8	80
32	3	8	8	80	9	90
33	3	8	8	80	8	80
34	5	10	10	100	9	90
35	4	8	8	80	8	80
36	2	9	9	90	8	80
37	3	8	8	80	8	80
38	2	8	8	80	9	90
39	2	9	9	90	8	80
40	3	8	8	80	8	80
รวม	133	340	340	3400	338	3380
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 85.000$		$E_2 = 84.50$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 85.00/84.50$						

ตารางที่ 36 แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน ทดสอบหลังเรียน และผลวิเคราะห์
หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชุดที่ 6

คนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม 10	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	4	8	8	80	8	80
2	3	10	10	100	9	90
3	4	9	9	90	9	90
4	2	8	8	80	10	100
5	4	9	9	90	10	100
6	5	9	9	90	8	80
7	3	9	9	90	9	90
8	3	8	8	80	8	80
9	3	8	8	80	8	80
10	3	9	9	90	8	80
11	3	8	8	80	8	80
12	3	8	8	80	8	80
13	3	8	8	80	8	80
14	3	9	9	90	10	100
15	4	9	9	90	8	80
16	3	8	8	80	9	90
17	3	8	8	80	8	80
18	3	8	8	80	9	90
19	4	8	8	80	8	80
20	3	8	8	80	8	80
21	4	9	9	90	9	90
22	3	10	10	100	8	80
23	2	8	8	80	8	80
24	3	8	8	80	8	80

ตารางที่ 36 (ต่อ)

คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	5	8	8	80	8	80
26	4	10	10	100	9	90
27	2	9	9	90	8	80
28	4	10	10	100	8	80
29	3	8	8	80	8	80
30	3	10	10	100	10	100
31	4	9	9	90	8	80
32	3	9	9	90	8	80
33	4	10	10	100	9	90
34	4	9	9	90	8	80
35	5	9	9	90	8	80
36	2	9	9	90	8	80
37	4	8	8	80	8	80
38	3	9	9	90	8	80
39	2	8	8	80	9	90
40	4	9	9	90	8	80
รวม	134	348	348	3480	337	3370
เฉลี่ยร้อยละ		$E_1 = 85.00$			$E_2 = 84.25$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 85.00/84.25$						

ตารางที่ 37 แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน ทดสอบหลังเรียน และผลวิเคราะห์
หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชุดที่ 7

คนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม 10	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	4	8	8	80	8	80
2	2	9	9	90	8	80
3	3	8	8	80	8	80
4	4	8	8	80	10	100
5	4	9	9	90	10	100
6	3	8	8	80	8	80
7	3	8	8	80	8	80
8	4	8	8	80	8	80
9	3	9	9	90	8	80
10	4	8	8	80	8	80
11	4	8	8	80	9	90
12	3	9	9	90	8	80
13	3	8	8	80	9	90
14	3	8	8	80	8	80
15	2	8	8	80	8	80
16	4	9	9	90	8	80
17	4	8	8	80	8	80
18	2	8	8	80	8	80
19	3	9	9	90	8	80
20	3	8	8	80	8	80
21	4	10	10	100	10	100
22	3	8	8	80	10	100
23	4	9	9	90	8	80
24	3	8	8	80	8	80

ตารางที่ 37 (ต่อ)

คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	2	8	8	80	8	80
26	3	9	9	90	8	80
27	3	9	9	90	8	80
28	5	9	9	90	10	100
29	3	8	8	80	8	80
30	4	8	8	80	8	80
31	3	9	9	90	8	80
32	4	9	9	90	9	90
33	3	8	8	80	8	80
34	4	9	9	90	9	90
35	3	9	9	90	8	80
36	4	8	8	80	9	90
37	2	9	9	90	8	80
38	4	8	8	80	8	80
39	3	9	9	90	8	80
40	3	8	8	80	8	80
รวม	132	338	338	3380	334	3340
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 84.50$	$E_2 = 83.50$		
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 84.50/83.50$						

ตารางที่ 38 แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน ทดสอบหลังเรียน และผลวิเคราะห์
หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชุดที่ 8

คนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม 10	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	4	8	8	80	8	80
2	4	8	8	80	9	90
3	3	8	8	80	9	90
4	4	9	9	90	10	100
5	5	10	10	100	10	100
6	4	8	8	80	9	90
7	3	8	8	80	8	80
8	2	8	8	80	10	100
9	3	8	8	80	8	80
10	4	8	8	80	8	80
11	3	8	8	80	8	80
12	4	9	9	90	8	80
13	3	8	8	80	8	80
14	3	8	8	80	9	90
15	2	8	8	80	8	80
16	1	8	8	80	9	90
17	4	9	9	90	8	80
18	3	9	9	90	9	90
19	2	9	9	90	8	80
20	3	9	9	90	8	80
21	2	10	10	100	8	80
22	3	8	8	80	8	80
23	3	10	10	100	8	80
24	5	9	9	90	9	90

ตารางที่ 38 (ต่อ)

คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	2	9	9	90	9	90
26	3	8	8	80	8	80
27	4	9	9	90	8	80
28	3	8	8	80	8	80
29	2	8	8	80	9	90
30	3	8	8	80	8	80
31	4	9	9	90	8	80
32	4	9	9	90	8	80
33	3	9	9	90	8	80
34	2	9	9	90	9	90
35	4	8	8	80	8	80
36	2	9	9	90	9	90
37	3	9	9	90	8	80
38	4	8	8	80	8	80
39	3	8	8	80	8	80
40	4	9	9	90	8	80
รวม	127	342	342	3420	337	3370
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 85.50$	$E_2 = 84.25$		
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 85.50/84.25$						

ตารางที่ 39 แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน ทดสอบหลังเรียน และผลวิเคราะห์
หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชุดที่ 9

คนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม 10	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	3	8	8	80	8	80
2	4	8	8	80	10	100
3	4	8	8	80	10	100
4	1	8	8	80	8	80
5	6	9	9	90	10	100
6	2	8	8	80	8	80
7	4	8	8	80	8	80
8	3	8	8	80	8	80
9	4	10	10	100	10	100
10	2	8	8	80	8	80
11	3	9	9	90	8	80
12	2	8	8	80	8	80
13	3	9	9	90	9	90
14	2	8	8	80	8	80
15	3	8	8	80	8	80
16	1	8	8	80	8	80
17	3	10	10	100	10	100
18	1	10	10	100	9	90
19	4	9	9	90	9	90
20	3	10	10	100	10	100
21	4	9	9	90	9	90
22	5	9	9	90	8	80
23	2	9	9	90	10	100
24	3	9	9	9	8	80

ตารางที่ 39 (ต่อ)

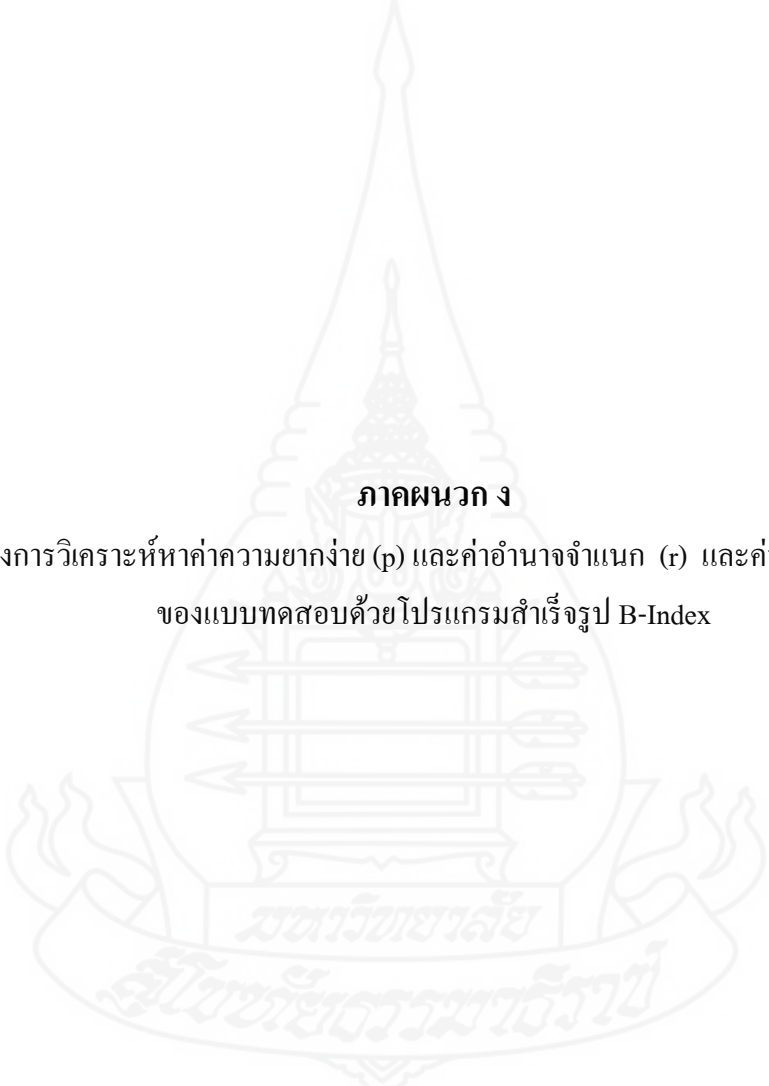
คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	2	10	10	100	9	90
26	2	8	8	80	8	80
27	3	8	8	80	8	80
28	3	9	9	90	10	100
29	2	9	9	90	8	80
30	4	8	8	80	9	90
31	4	9	9	90	8	80
32	3	9	9	90	9	90
33	3	8	8	80	8	80
34	5	9	9	90	8	80
35	3	8	8	80	8	80
36	5	10	10	100	10	100
37	3	8	8	80	8	80
38	4	8	8	80	8	80
39	3	9	9	90	9	90
40	2	9	9	90	8	80
รวม	123	347	347	3470	346	3460
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 86.75$		$E_2 = 86.50$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 86.75/86.50$						

ตารางที่ 40 แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน ทดสอบหลังเรียน และผลวิเคราะห์
หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชุดที่ 10

คนที่	คะแนนสอบก่อน เรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม 10	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน(10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
1	3	8	8	80	8	80
2	4	9	9	90	8	80
3	5	10	10	100	9	90
4	4	9	9	90	8	80
5	5	10	10	100	10	100
6	2	9	9	90	8	80
7	4	8	8	80	8	80
8	3	9	9	90	8	80
9	3	9	9	90	8	80
10	4	8	8	80	9	90
11	2	9	9	90	8	80
12	4	10	10	100	8	80
13	2	9	9	90	8	80
14	4	8	8	80	9	90
15	3	8	8	80	8	80
16	2	9	9	90	8	80
17	2	8	8	80	8	80
18	2	9	9	90	9	90
19	2	8	8	80	8	80
20	3	10	10	100	8	80
21	4	8	8	80	8	80
22	3	9	9	90	8	80
23	3	8	8	80	8	80
24	3	8	8	80	8	80

ตารางที่ 40 (ต่อ)

คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนสอบหลังเรียน	
		กิจกรรม (10)	คะแนน รวม (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ทดสอบ หลังเรียน (10)	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
25	2	10	10	100	8	80
26	3	8	8	80	10	10
27	2	8	8	80	9	90
28	5	8	8	80	9	90
29	4	9	9	90	10	100
30	4	8	8	80	9	90
31	3	8	8	80	9	90
32	2	8	8	80	9	90
33	4	10	10	100	8	80
34	2	8	8	80	8	80
35	5	9	9	90	8	80
36	2	8	8	80	8	80
37	3	8	8	80	10	100
38	4	8	8	80	9	90
39	3	8	8	80	9	90
40	3	8	8	80	8	80
รวม	127	344	344	3440	339	3390
เฉลี่ยร้อยละ			$E_1 = 86.00$		$E_2 = 84.75$	
ค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 86.00/84.75$						

ภาคผนวก ง

แสดงการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป B-Index

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายวิชาเรียนรู้อาชีวศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 1

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.55	0.42	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
2	0.60	0.77	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดีมาก
3	0.63	0.66	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
4	0.58	0.74	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดีมาก
5	0.80	0.17	ง่ายมาก	ค่าจำแนกต่ำ
6	0.68	0.44	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
7	0.55	0.57	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดีมาก
8	0.68	0.58	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
9	0.60	0.63	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
10	0.88	0.13	ง่ายมาก	ค่าจำแนกต่ำ
11	0.85	-0.05	ง่ายมาก	ค่าจำแนกไม่ได้
12	0.68	0.87	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดีมาก
13	0.68	0.58	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
14	0.80	0.46	ง่ายมาก	ค่าจำแนก ดี
15	0.70	0.19	ค่อนข้างง่าย	ค่าจำแนกต่ำ

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายวิชาเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 2

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.63	0.41	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
2	0.65	0.57	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
3	0.30	0.23	ค่อนข้างยาก	ค่าจำแนก ใช้ได้
4	0.65	0.27	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
5	0.60	0.546	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
6	0.33	0.18	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
7	0.32	0.20	ยากมาก	ค่าจำแนก ใช้ได้
8	0.65	0.67	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
9	0.68	0.32	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
10	0.53	0.20	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
11	0.60	0.36	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
12	0.20	0.22	ยากมาก	ค่าจำแนก ใช้ได้
13	0.58	0.21	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
14	0.63	0.31	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
15	0.30	0.03	ค่อนข้างยาก	ค่าจำแนก ต่ำ

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายวิชาเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 3

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.59	0.61	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
2	0.54	0.66	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
3	0.51	0.50	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
4	0.62	-0.07	ปานกลาง	จำแนกไม่ได้
5	0.67	0.36	ปานกลาง	ค่าจำแนกดี
6	0.69	0.40	ปานกลาง	ค่าจำแนกดี
7	0.59	0.25	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
8	0.64	0.32	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
9	0.62	0.53	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
10	0.62	0.41	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
11	0.82	0.10	ง่ายมาก	ค่าจำแนก ต่ำ
12	0.46	0.31	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
13	0.64	0.44	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
14	0.23	0.21	ค่อนข้างยาก	ค่าจำแนก ใช้ได้
15	0.77	0.03	ค่อนข้างง่าย	ค่าจำแนก ต่ำ

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายวิชาเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 4

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.56	0.70	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดีมาก
2	0.56	0.48	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
3	0.38	0.08	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
4	0.54	0.33	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
5	0.62	0.46	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
6	0.23	0.27	ค่อนข้างยาก	ค่าจำแนก ใช้ได้
7	0.31	0.07	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
8	0.82	0.14	ง่ายมาก	ค่าจำแนก ต่ำ
9	0.65	0.45	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
10	0.65	0.34	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
11	0.63	0.63	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
12	0.58	0.55	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
13	0.65	0.34	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
14	0.65	0.34	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
15	0.67	-0.11	ปานกลาง	จำแนกไม่ได้

ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายวิชาเรียนรัฐวิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 5

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.69	0.05	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนก ต่ำ
2	0.64	0.37	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนก ใช้ได้
3	0.64	0.37	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนก ดี
4	0.64	0.47	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนกดี
5	0.85	0.13	ง่ายมาก	ค่าอำนาจจำแนก ต่ำ
6	0.62	0.52	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนกดี
7	0.54	0.79	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนก ดีมาก
8	0.44	0.19	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนก ต่ำ
9	0.51	0.33	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนก ใช้ได้
10	0.42	0.28	ค่อนข้างง่าย	ค่าอำนาจจำแนก ดี
11	0.59	0.48	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนก ดี
12	0.54	0.69	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนก ดี
13	0.56	0.53	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนกดี
14	0.31	0.26	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนก ใช้ได้
15	0.44	0.60	ปานกลาง	ค่าอำนาจจำแนก ดี

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายวิชาเรียนรู้อาชีวศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 6

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.44	0.46	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
2	0.56	0.55	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
3	0.54	0.51	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
4	0.21	0.21	ค่อนข้างง่าย	ค่าจำแนกใช้ได้
5	0.59	0.47	ปานกลาง	ค่าจำแนกดี
6	0.54	0.06	ค่อนข้างง่าย	ค่าจำแนกต่ำ
7	0.56	0.43	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
8	0.85	0.09	ง่ายมาก	ค่าจำแนก ต่ำ
9	0.49	0.31	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
10	0.62	0.74	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดีมาก
11	0.64	0.22	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
12	0.56	0.66	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
13	0.38	0.04	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
14	0.59	0.03	ค่อนข้างง่าย	ค่าจำแนก ต่ำ
15	0.51	0.69	ปานกลาง	ค่าจำแนกดี

ตารางที่ 7 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายวิชาเรียนรัฐวิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 7

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.67	0.48	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
2	0.54	0.66	ปานกลาง	ค่าจำแนกดี
3	0.59	0.13	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
4	0.64	0.44	ปานกลาง	ค่าจำแนกดี
5	0.69	0.16	ปานกลาง	ค่าจำแนกต่ำ
6	0.51	0.62	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
7	0.54	0.18	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
8	0.54	0.42	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
9	0.49	0.58	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
10	0.62	0.17	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
11	0.62	0.41	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
12	0.67	0.48	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
13	0.62	0.41	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
14	0.54	0.18	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
15	0.67	0.36	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้

ตารางที่ 8 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายวิชาเรียนรัฐวิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 8

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.38	0.62	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
2	0.33	0.28	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
3	0.38	0.51	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
4	0.38	0.20	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
5	0.46	0.49	ปานกลาง	ค่าจำแนกดี
6	0.51	0.51	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
7	0.28	0.16	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
8	0.62	0.02	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
9	0.59	0.06	ค่อนข้างยาก	ค่าจำแนก ต่ำ
10	0.44	0.43	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
11	0.49	0.45	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
12	0.64	0.50	ปานกลาง	ค่าจำแนกดี
13	0.59	0.38	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
14	0.74	0.12	ค่อนข้างง่าย	ค่าจำแนก ต่ำ
15	0.46	0.38	ปานกลาง	ค่าจำแนกใช้ได้

ตารางที่ 9 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายวิชาเรียนรู้อาชีวศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 9

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.46	0.17	ค่อนข้างง่าย	ค่าอำนาจ ใช้ได้
2	0.46	0.62	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
3	0.41	0.70	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
4	0.49	0.59	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
5	0.41	0.59	ปานกลาง	ค่าอำนาจดี
6	0.74	0.38	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดีมาก
7	0.46	0.17	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ต่ำ
8	0.36	0.22	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ใช้ได้
9	0.63	0.47	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
10	0.46	0.73	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดีมาก
11	0.26	0.27	ค่อนข้างยาก	ค่าอำนาจ ใช้ได้
12	0.50	0.54	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
13	0.49	0.47	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ใช้ได้
14	0.31	0.23	ค่อนข้างยาก	ค่าอำนาจ ใช้ได้
15	0.60	0.21	ค่อนข้างง่าย	ค่าอำนาจต่ำ

ตารางที่ 10 แสดงการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

ของแบบทดสอบรายวิชาเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 10

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.44	0.66	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
2	0.51	0.55	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
3	0.54	0.14	ง่ายมาก	ค่าจำแนก ต่ำ
4	0.44	0.28	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
5	0.44	0.53	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
6	0.44	0.28	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
7	0.28	0.24	ค่อนข้างยาก	ค่าจำแนก ใช้ได้
8	0.38	0.60	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
9	0.44	0.41	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
10	0.36	0.39	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
11	0.23	0.19	ค่อนข้างยาก	ค่าจำแนก ดี
12	0.36	0.26	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
13	0.46	0.24	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
14	0.41	0.06	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
15	0.38	0.10	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ

ตารางที่ 11 แสดงการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรายวิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 1

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.55	0.51	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
2	0.60	0.70	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดีมาก
3	0.63	0.61	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
4	0.058	0.67	ปานกลาง	ค่าจำแนก ต่ำ
5	0.68	0.43	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
6	0.55	0.51	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
7	0.68	0.55	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
8	0.60	0.70	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดีมาก
9	0.68	0.68	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
10	0.65	0.65	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
จำนวนข้อสอบที่วิเคราะห์			40	
คะแนนเฉลี่ย			6.20	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน			3.20	
ค่าความเชื่อมั่น			0.86	

ตารางที่ 12 แสดงการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรายวิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 2

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.60	0.74	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดีมาก
2	0.65	0.57	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
3	0.68	0.49	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
4	0.63	0.42	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
5	0.58	0.46	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
6	0.63	0.54	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
7	0.63	0.42	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
8	0.65	0.57	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
9	0.65	0.57	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
10	0.58	0.46	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
จำนวนข้อสอบที่วิเคราะห์			40	
คะแนนเฉลี่ย			6.25	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน			2.92	
ค่าความเชื่อมั่น			0.81	

ตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรายวิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 3

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.65	0.56	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
2	0.58	0.66	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
3	0.55	0.63	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
4	0.65	0.45	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
5	0.68	0.49	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
6	0.60	0.37	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ใช้ได้
7	0.58	0.55	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
8	0.65	0.56	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
9	0.48	0.40	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
10	0.65	0.45	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
จำนวนข้อสอบที่วิเคราะห์			40	
คะแนนเฉลี่ย			6.05	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน			2.94	
ค่าความเชื่อมั่น			0.81	

ตารางที่ 14 แสดงการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรายวิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 4

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.68	0.63	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
2	0.65	0.73	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ใช้ได้
3	0.53	0.43	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
4	0.68	0.77	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดีมาก
5	0.65	0.47	ปานกลาง	ค่าอำนาจดี
6	0.65	0.47	ปานกลาง	ค่าอำนาจดี
7	0.63	0.83	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดีมาก
8	0.58	0.37	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ใช้ได้
9	0.65	0.47	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
10	0.65	0.33	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ใช้ได้
จำนวนข้อสอบที่วิเคราะห์		40		
คะแนนเฉลี่ย		6.33		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		2.89		
ค่าความเชื่อมั่น		0.81		

ตารางที่ 15 แสดงการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรายวิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 5

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.65	0.65	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
2	0.68	0.30	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ใช้ได้
3	0.65	0.52	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
4	0.65	0.39	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ใช้ได้
5	0.63	0.49	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
6	0.63	0.49	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
7	0.55	0.76	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดีมาก
8	0.55	0.76	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดีมาก
9	0.68	0.30	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ใช้ได้
10	0.65	0.52	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
จำนวนข้อสอบที่วิเคราะห์		40		
คะแนนเฉลี่ย		6.30		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		2.86		
ค่าความเชื่อมั่น		0.80		

ตารางที่ 16 แสดงการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรายวิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 6

ข้อที่	ความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.58	0.40	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ใช้ได้
2	0.60	0.66	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
3	0.58	0.62	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
4	0.60	0.66	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
5	0.63	0.47	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
6	0.58	0.51	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
7	0.63	0.70	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
8	0.50	0.63	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
9	0.50	0.63	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
10	0.53	0.78	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดีมาก
จำนวนข้อสอบที่วิเคราะห์			40	
คะแนนเฉลี่ย			5.70	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน			3.30	
ค่าความเชื่อมั่น			0.86	

ตารางที่ 17 แสดงการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรายวิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 7

ข้อที่	ความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.60	0.43	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
2	0.55	0.70	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดีมาก
3	0.60	0.43	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
4	0.48	0.59	ปานกลาง	ค่าอำนาจดี
5	0.53	0.66	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
6	0.48	0.59	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
7	0.65	0.39	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ใช้ได้
8	0.63	0.47	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
9	0.58	0.51	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
10	0.63	0.58	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
จำนวนข้อสอบที่วิเคราะห์		40		
คะแนนเฉลี่ย		5.70		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		2.88		
ค่าความเชื่อมั่น		0.79		

ตารางที่ 18 แสดงการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรายวิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 8

ข้อที่	ความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.60	0.59	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
2	0.68	0.38	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ใช้ได้
3	0.58	0.45	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
4	0.63	0.52	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
5	0.65	0.56	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
6	0.60	0.48	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
7	0.60	0.48	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
8	0.58	0.66	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
9	0.53	0.59	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
10	0.65	0.45	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
จำนวนข้อสอบที่วิเคราะห์		40		
คะแนนเฉลี่ย		6.08		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		2.89		
ค่าความเชื่อมั่น		0.80		

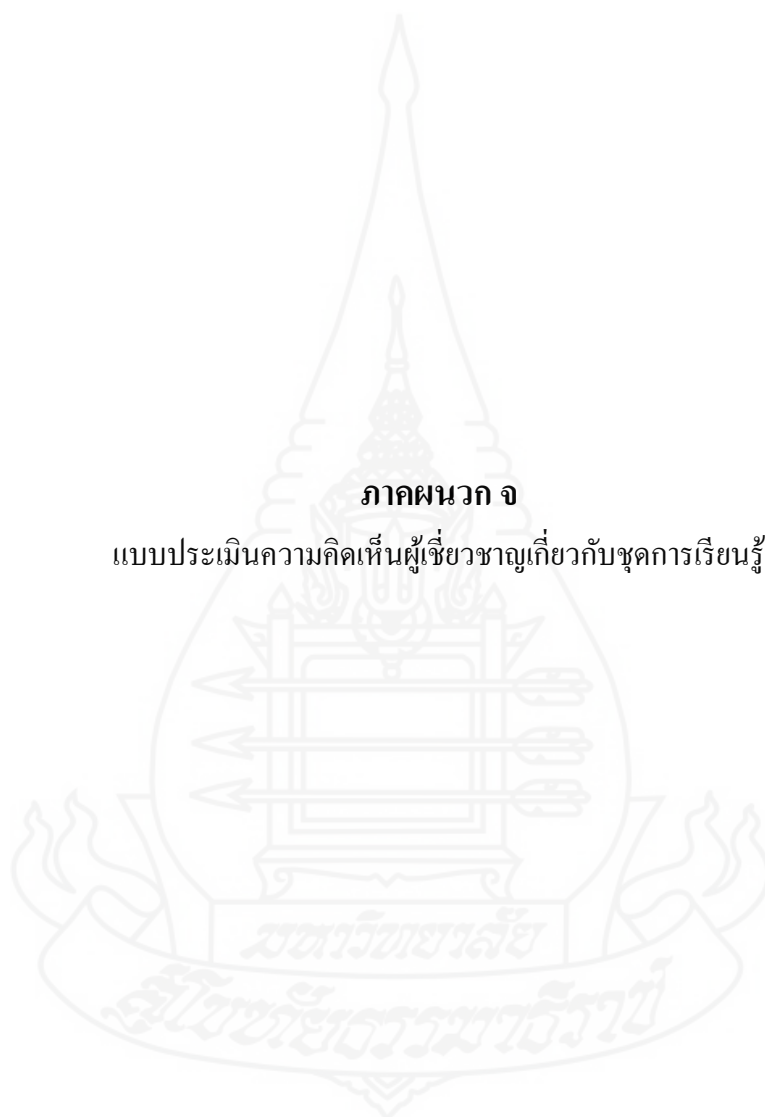
ตารางที่ 19 แสดงการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรายวิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 9

ข้อที่	ความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.50	0.55	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
2	0.60	0.59	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
3	0.58	0.45	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
4	0.50	0.55	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
5	0.63	0.52	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
6	0.63	0.52	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
7	0.60	0.48	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
8	0.65	0.45	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
9	0.65	0.56	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
10	0.65	0.45	ปานกลาง	ค่าอำนาจ ดี
จำนวนข้อสอบที่วิเคราะห์			40	
คะแนนเฉลี่ย			6.00	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน			2.93	
ค่าความเชื่อมั่น			0.81	

ตารางที่ 20 แสดงการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรายวิชาสังคมศึกษา
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดที่ 10

ข้อที่	ความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลความยากง่าย	แปลผลค่าอำนาจจำแนก
1	0.43	0.63	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
2	0.58	0.40	ปานกลาง	ค่าจำแนก ใช้ได้
3	0.55	0.70	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดีมาก
4	0.65	0.51	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
5	0.65	0.51	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
6	0.68	0.43	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
7	0.63	0.47	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
8	0.65	0.51	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
9	0.58	0.62	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
10	0.63	0.70	ปานกลาง	ค่าจำแนก ดี
จำนวนข้อสอบที่วิเคราะห์		40		
คะแนนเฉลี่ย		6.00		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		2.93		
ค่าความเชื่อมั่น		0.81		

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้

แบบประเมินความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้

*****

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับคือ

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การประเมิน	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
ด้านคำชี้แจง						
1. สื่อความหมายชัดเจน / เข้าใจง่าย						
2. บอกรายละเอียดของเนื้อหาได้ครอบคลุม						
3. บอกขั้นตอนการปฏิบัติได้ครอบคลุม						
ด้านเนื้อหา						
4. เนื้อหาเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์						
5. เนื้อหามีความละเอียด และมีความชัดเจน เข้าใจง่าย						
6. เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน						
7. เนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้						
8. เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับเวลาเรียน ในแต่ละชุด						
ด้านกิจกรรม						
9. บัตรกิจกรรมมีเหมาะสมจุดประสงค์						
10. บัตรกิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสมกับ เนื้อหา						
11. เฉลยบัตรกิจกรรมมีความชัดเจนเข้าใจง่าย						

การประเมิน	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
12. บัตรกิจกรรมสร้างความสนใจของนักเรียน						
13. บัตรกิจกรรมมีจำนวนเหมาะสมกับเวลาเรียน						
14. สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมได้ง่าย						
ด้านการวัดผลประเมินผล						
15. แบบทดสอบครอบคลุมเนื้อหา						
16. แบบทดสอบมีจำนวนข้อที่เหมาะสม						
17. แบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์						
18. แบบทดสอบมีความยากง่ายเหมาะสม						
ด้านภาษา						
19. การใช้คำในสื่อมีความหมายชัดเจนถูกต้อง						
20. ภาษาเข้าใจง่ายและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน						
21. มีรูปแบบ และขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม						
ด้านสื่อ/อุปกรณ์						
22. สื่อการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์						
23. ศัพท์เฉพาะวิชาถูกต้อง						
24. มีความสะดวกในการนำไปใช้						
25. ได้รับความสนใจของนักเรียน						

ข้อเสนอแนะ.....
 .....
 .....
 .....
 .....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

ภาคผนวก ฉ
แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

เวลา 1 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.4-6/1 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนประเทศชาติ และสังคมโลก

2. สาระสำคัญ

กฎหมาย หมายถึง ข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ของรัฐที่บัญญัติออกใช้เพื่อควบคุมบังคับความประพฤติของประชาชนในรัฐ ซึ่งมีสภาพบังคับ มีบทลงโทษ และชี้ความถูกต้องให้ความยุติธรรมได้ กฎหมายแบ่งได้หลายประเภทโดยอาศัยเกณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้ คือ เกณฑ์ลักษณะความสัมพันธ์ของกลุ่ม เกณฑ์บทบาทหรือหน้าที่ของกฎหมาย และเกณฑ์ลำดับความสำคัญหรือศักดิ์ของกฎหมาย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายและลักษณะสำคัญของกฎหมายได้
2. บอกประเภทของกฎหมายได้

4. สาระการเรียนรู้

1. กฎหมาย
  - 1.1 ความหมายของกฎหมาย
  - 1.2 ลักษณะสำคัญของกฎหมาย
  - 1.3 ระบบกฎหมาย

2. ประเภทของกฎหมาย

- 2.1 เกณฑ์ลักษณะความสัมพันธ์ของกลุ่ม
- 2.2 เกณฑ์บทบาทหรือหน้าที่ของกฎหมาย
- 2.3 เกณฑ์ลำดับความสำคัญหรือศักดิ์ของกฎหมาย

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

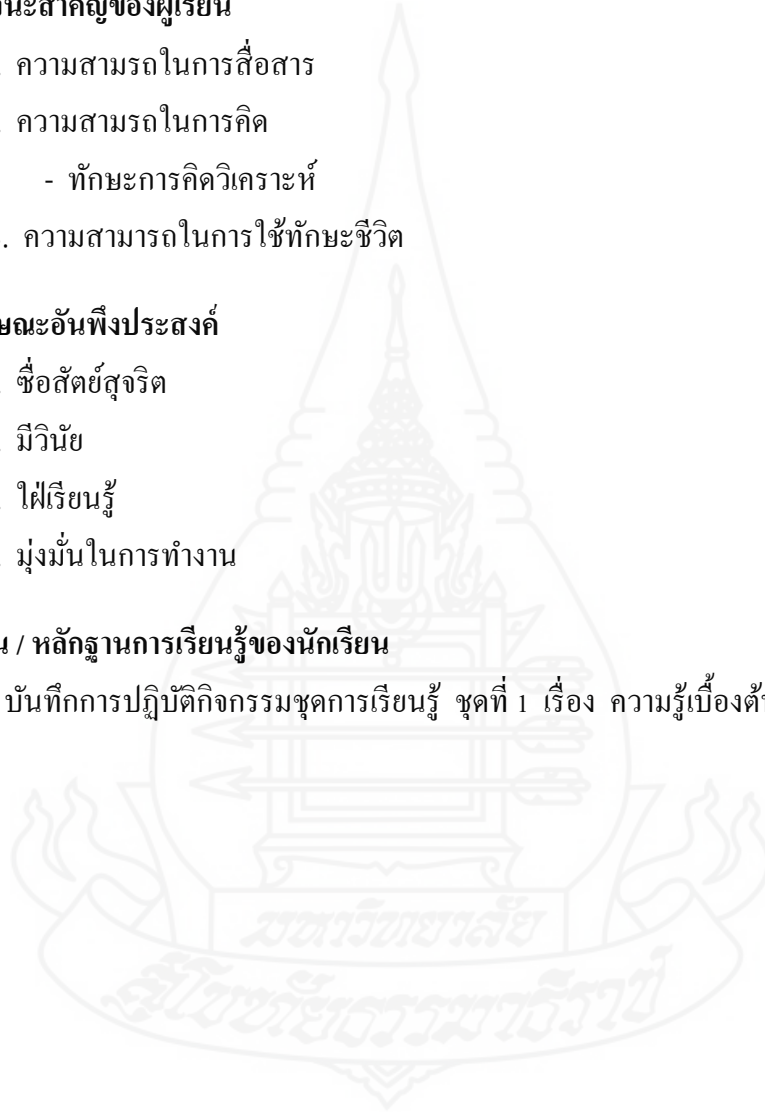
1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
  - ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. ชิ้นงาน / หลักฐานการเรียนรู้ของนักเรียน

- บันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

8. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัดผลและ การประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์ การประเมิน
ด้านความรู้ 1. บอกความหมายและ ลักษณะสำคัญของ กฎหมายได้ 2. บอกประเภทของ กฎหมายได้	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบทดสอบ	- แบบฝึกหัด - แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ด้านทักษะ / กระบวนการ	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบทดสอบ	- แบบฝึกหัด - แบบทดสอบ - แบบประเมิน ทักษะ/กระบวนการ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	- สังเกต	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ ระดับดี

9. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับกฎหมายที่นักเรียนรู้จักและใช้ในชีวิตประจำวันมีอะไรบ้าง แล้วอภิปรายซักถามความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และแจกชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย
3. นักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้ โดยศึกษาคำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอน หากนักเรียนเกิดความสงสัยไม่เข้าใจ สามารถสอบถามครูได้ตลอดเวลา
4. ครูคอยสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน และคอยให้คำปรึกษาแนะนำ

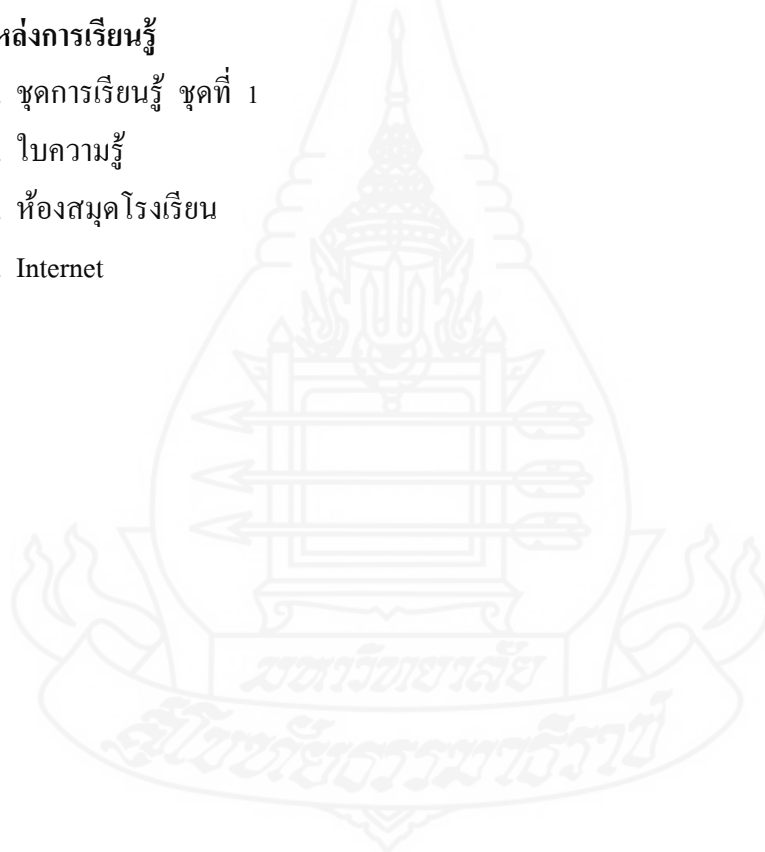
กิจกรรมรวบยอด

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
7. นักเรียนตรวจแบบทดสอบจากเฉลย ครูคอยตรวจสอบความถูกต้องและชี้แนะ ถ้าคะแนนสอบหลังเรียนไม่ถึง 80% ให้นักเรียนกลับไปศึกษาเนื้อหาอีกครั้ง โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำกิจกรรม แล้วทำข้อสอบหลังเรียนให้ได้ขั้นต่ำ 80%
8. ครูชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่สามารถสอบผ่านเกณฑ์
9. นักเรียนส่งผลคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ชุดที่ 1 ให้ครู

เพื่อบันทึกผลคะแนนไว้เป็นหลักฐาน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 1
2. ใบความรู้
3. ห้องสมุดโรงเรียน
4. Internet

ใบความรู้สำหรับครู

ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

1. กฎหมาย

1.1 ความหมายของกฎหมาย

กฎหมาย หมายถึง ข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ของรัฐที่บัญญัติออกใช้เพื่อควบคุมบังคับความประพฤติของประชาชนในรัฐ ซึ่งมีสภาพบังคับ มีบทลงโทษ และชี้ความถูกต้องให้ความยุติธรรมได้

1.2 ลักษณะสำคัญของกฎหมาย

- (1) ต้องเป็นกฎหรือข้อบังคับที่ใช้เป็นการทั่วไป
- (2) ต้องตราขึ้นโดยผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ (รัฐอธิปไตย)
- (3) ต้องใช้ได้เสมอไป
- (4) ต้องมีสภาพบังคับ
- (5) ต้องไม่มีการบังคับย้อนหลัง
- (6) ข้อบังคับนั้นต้องกำหนดความประพฤติของมนุษย์

1.3 ระบบกฎหมาย แบ่งได้ดังนี้

- (1) **กฎหมายลายลักษณ์อักษร** คือ กฎหมายที่รัฐตราขึ้นไว้เป็นข้อบังคับกำหนดความประพฤติของบุคคลและประกาศให้ราษฎรทราบ โดยถูกบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ พระราชบัญญัติ ประมวลกฎหมาย พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา ฯลฯ
- (2) **กฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร** คือ กฎหมายที่เกิดจากจารีตประเพณีของสังคมและคำพิพากษาบรรทัดฐานที่ยอมรับกันมานาน บางครั้งจึงเรียกว่า **กฎหมายจารีตประเพณี**

2. ประเภทของกฎหมาย แบ่งได้หลายประเภทโดยอาศัยเกณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้

2.1 เกณฑ์ลักษณะความสัมพันธ์ของคู่กรณี แบ่งเป็น

1. **กฎหมายเอกชน** คือ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองกับพลเมืองด้วยกัน หรือความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองกับรัฐ โดยรัฐยอมอยู่ในฐานะเท่าเทียมพลเมืองหรือเป็นผู้ปกครองพลเมือง เช่น กฎหมายแพ่ง-พาณิชย์
2. **กฎหมายมหาชน** คือ กฎหมายซึ่งเกี่ยวกับการปกครองของรัฐ คุ้มครองผลประโยชน์ของรัฐหรือของสาธารณชนและกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับพลเมือง

โดยรัฐอยู่ในฐานะเหนือกว่าพลเมืองหรือเป็นผู้ปกครองพลเมือง เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายอาญาและกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2.2) เกณฑ์บทบาทหรือหน้าที่ของกฎหมาย แบ่งเป็น

1. **กฎหมายสารบัญญัติ** คือ กฎหมายที่กำหนดถึงสิทธิและหน้าที่ของบุคคลอันถือได้ว่าเป็นเนื้อหาสาระที่แท้จริงของกฎหมาย เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
2. **กฎหมายวิธีสบัญญัติ** คือ กฎหมายที่มีบทบาทเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้กฎหมายสารบัญญัตินั้นเป็นผลบังคับได้ เช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2.3) เกณฑ์ลำดับความสำคัญหรือศักดิ์ของกฎหมาย แบ่งเป็น

1. **รัฐธรรมนูญ** คือ กฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งกำหนดครุปลองรัฐ และที่มาของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

2. **พระราชบัญญัติ** คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยใช้พระราชอำนาจทางนิติบัญญัติ ตามคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน

3. **พระราชกำหนด** คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยใช้พระราชอำนาจการบริหาร คือ ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นการจัดทำกฎหมายขึ้นใช้ในกรณีฉุกเฉินรีบด่วนไม่อาจจัดทำกฎหมายในรูปพระราชบัญญัติโดยผ่านทางรัฐสภาได้ ผู้เสนอพระราชกำหนด คือ รัฐมนตรีที่รักษาการณั้พระราชกำหนดนั้น ผู้พิจารณาพระราชกำหนด คือ คณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พระราชกำหนดมีเงื่อนไขในการกำหนดดังนี้

- 1) กรณีจำเป็นรีบด่วนเพื่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เช่น ภัยพิบัติ ประกาศสงคราม
- 2) กรณีเร่งด่วนและลับเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ เช่น การลดค่าเงิน การขึ้นภาษีอากร

- 3) เมื่อประกาศใช้แล้ว คณะรัฐมนตรีต้องรีบเสนอพระราชกำหนดเพื่อขออนุมัติจากรัฐสภาในการประชุมครั้งต่อไป ถ้ารัฐสภาไม่อนุมัติ พระราชกำหนดนั้นจะตกไป ถ้าอนุมัติ พระราชกำหนดจะมีผลบังคับเป็นพระราชบัญญัติใช้ต่อไป

4. **พระราชกฤษฎีกา** คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยใช้พระราชอำนาจการบริหาร คือ ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี มีฐานะต่ำกว่าพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด ดังนั้นพระราชกฤษฎีกาจึงเป็นกฎหมายอนุบัญญัติ ซึ่งรัฐธรรมนูญให้อำนาจ

ฝ่ายบริหารออกกฎหมายดังกล่าวได้ โดยไม่ต้องผ่านสภา แต่ต้องไม่ขัดกับกฎหมายใด ๆ ผู้เสนอคือ รัฐมนตรีรักษาการพระราชบัญญัติและพระราชกำหนดนั้น ๆ ผู้พิจารณา คือ คณะรัฐมนตรี

5. กฎกระทรวง คือ กฎหมายที่รัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดเป็นผู้ออกเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายหลักในเรื่องนั้น ๆ
กฎหมายทั้ง 5 ประเภทนี้ต้องประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ก่อนจึงจะถือว่าเป็นกฎหมายสมบูรณ์

6. กฎหมายท้องถิ่น คือ กฎหมายที่องค์การบริหารท้องถิ่นเป็นผู้ออกใช้บังคับในท้องถิ่นนั้น ๆ แบ่งเป็น

- 1) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
- 2) ข้อบัญญัติจังหวัด
- 3) เทศบัญญัติ
- 4) ข้อบัญญัติเมืองพัทยา
- 5) ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล

7. ประมวลกฎหมาย คือ กฎหมายที่เกิดจากการรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันให้เข้ามาอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกันและอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติให้เป็นกฎหมายได้อีกชั้นหนึ่ง เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา เป็นต้น

8. ประกาศคณะปฏิวัติหรือคำสั่งคณะปฏิวัติ คือ กฎหมายซึ่งออกโดยคณะปฏิวัติ ประกาศคณะปฏิวัติหรือคำสั่งคณะปฏิวัติเป็นกฎหมายเพราะอำนาจในการปกครองประเทศในขณะนั้นเป็นของคณะปฏิวัติ

สรุปรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมาย

ชื่อกฎหมาย	กระบวนการที่ได้มาและการใช้บังคับ
พระราชบัญญัติ	<ul style="list-style-type: none"> - ย่อว่า พ.ร.บ. ตราขึ้นเพื่อการจัดระเบียบสังคม - สถาบันหลักทำหน้าที่ตรา พ.ร.บ. คือ รัฐสภา - มีสภาพบังคับตลอดไปจนกว่าจะมีการยกเลิก
พระราชกำหนด	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายบริหาร - ออกในกรณีพิเศษ เฉพาะเหตุการณ์ เฉพาะเรื่อง และเมื่อสภาปิดสมัยการประชุม - มีสภาพบังคับเท่าเทียมพระราชบัญญัติ
พระราชกฤษฎีกา	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายบริหาร - มีสภาพบังคับเฉพาะเรื่อง เพื่อกำหนดรายละเอียดใน พ.ร.บ. - จะออกมาขัดกับ พ.ร.บ. หรือ พ.ร.ก. ไม่ได้
กฎกระทรวง	<ul style="list-style-type: none"> - ออกโดยรัฐมนตรีกระทรวงนั้น ๆ - เป็นกฎหมายกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ตามที่ พ.ร.บ. หรือ พ.ร.ก. ให้อำนาจไว้
เทศบัญญัติ	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น - ออกโดยสภาเทศบาล - เพื่อการบังคับใช้ประชาชนในท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้
ข้อบัญญัติจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> - ออกโดยสภาจังหวัด - เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของจังหวัด บังคับใช้ในเขตจังหวัด
ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร	<ul style="list-style-type: none"> - เสนอให้ออกโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานคร

บันทึกคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เลขที่	รายการที่ประเมิน				ระดับผลการเรียน (Mod)	ผลการประเมิน	
	ข้อดีสุดจิด (3)	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)	มุ่งมั่นในการทำงาน (3)		ระดับดี	ระดับดีเยี่ยม
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ .....เรื่อง.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ความ สนใจ (4)	การ แสดง ออก (4)	การมี ส่วน ร่วม (4)	การ ยอมรับ ความ คิดเห็น ผู้อื่น (4)	การตอบ คำถาม (4)	รวม 20 คะแนน
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน		
ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

เวลา 1 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.4-6/1 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนประเทศชาติ และสังคมโลก

2. สาระสำคัญ

กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว เป็นกฎหมายเอกชนที่บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของเอกชนโดยทั่วไป ใช้บังคับเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนด้วยกัน เช่น สภาพบุคคล ทรัพย์สิน นิติกรรม หนี้ ครอบครัว เอกเทศสัญญาและมรดก เป็นต้น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายและความสำคัญของกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองได้
2. บอกความหมายของกฎหมายแพ่งที่เกี่ยวกับครอบครัวได้

4. สาระการเรียนรู้

1. กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเอง
2. กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับครอบครัว

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
  - ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. ชิ้นงาน / หลักฐานการเรียนรู้ของนักเรียน

- บันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 2 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

8. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัดผลและการประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ 1. บอกความหมายและความสำคัญของกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองได้ 2. บอกความหมายของกฎหมายแพ่งที่เกี่ยวกับครอบครัวได้	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบแบบทดสอบ	- บัตรแบบฝึกหัด - แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
ด้านทักษะ / กระบวนการ	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบแบบทดสอบ	- บัตรแบบฝึกหัด - แบบทดสอบ - แบบประเมินทักษะ/กระบวนการ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- สังเกต	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ระดับดี

9. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำภาพเกี่ยวกับการหมั้น การสมรส แล้วสอบถามนักเรียนว่าการหมั้นและการสมรสที่ถูกต้องนั้นจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างไร และอภิปรายซักถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และแจกชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 2 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

3. นักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้ โดยศึกษาคำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอน หากนักเรียนเกิดความสงสัยไม่เข้าใจให้ถามครู

4. ครูคอยสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน และคอยให้คำปรึกษาแนะนำ

กิจกรรมรวบยอด

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

7. นักเรียนตรวจแบบทดสอบจากเฉลย ครูคอยตรวจสอบความถูกต้องและชี้แนะ ถ้าคะแนนสอบหลังเรียนไม่ถึง 80% ให้กลับไปศึกษาเนื้อหาอีกครั้ง โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำกิจกรรม แล้วทำข้อสอบหลังเรียนให้ได้ขั้นต่ำ 80%

8. ชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่สามารถสอบผ่านเกณฑ์

9. นักเรียนส่งผลคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ชุดที่ 2 ให้ครู เพื่อบันทึกผลคะแนนไว้เป็นหลักฐาน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 2
2. ใบความรู้
3. ห้องสมุดโรงเรียน
4. Internet

ใบความรู้สำหรับครู
ชุดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

1. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นกฎหมายเอกชนที่บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของเอกชน โดยทั่วไป ใช้อยู่บังคับเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนด้วยกัน เช่น สภาพบุคคล ทรัพย์สิน นิติกรรม หนี้ ครอบครัว เอกเทศสัญญาและมรดก เป็นต้น

2. กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเอง

1) **บุคคล** คือ ผู้ซึ่งสามารถมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายหรือผู้ทรงสิทธิตามกฎหมาย หมายความว่า ผู้ที่จะมีสิทธิและใช้สิทธิได้จะต้องมีสภาพบุคคลตามกฎหมาย

2) ประเภทของบุคคล

(1) **บุคคลธรรมดา** คือ มนุษย์หรือบุคคลธรรมดาที่ยังมีชีวิตอยู่ สภาพบุคคลย่อมเริ่มตั้งแต่คลอด หมายถึง ต้องเป็นการคลอดที่สำเร็จเรียบร้อยบริบูรณ์แล้วผู้รอดเป็นทารก และสิ้นสุดลงเมื่อตาย

(2) **ผู้เยาว์** หมายถึง ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ คือ มีอายุไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์ จึงต้องอยู่ภายใต้การดูแลของผู้แทนโดยชอบธรรม ซึ่งได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง

(3) **คนไร้ความสามารถ** หมายถึง คนวิกลจริตที่ศาลมีคำสั่งแล้วว่าเป็นคนไร้ความสามารถและให้อยู่ในความอนุบาลหรือความดูแลของผู้อนุบาล ดังนั้นคนไร้ความสามารถจึงไม่อาจทำนิติกรรมได้ ต้องให้ผู้อนุบาลทำแทนทั้งสิ้น

(4) **คนเสมือนไร้ความสามารถ** หมายถึง บุคคลผู้ไม่สามารถจัดทำกรงานของตนได้เพราะกายพิการ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ความประพฤตีสุรุ่ยสุร่าย เสเพลเป็นอาชญา หรือเพราะเป็นคนติดสุรายาเมาและบุคคลดังกล่าวนี้ได้ถูกศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ โดยให้อยู่ในความพิทักษ์ของผู้พิทักษ์

(5) **นิติบุคคล** คือ บุคคลที่กฎหมายสมมติขึ้นเพื่อให้มีสิทธิและหน้าที่บางอย่างได้ เหมือนบุคคลธรรมดาเพื่อสามารถทำนิติกรรมได้ ซึ่งได้แก่ ทบวงการเมือง วัฒนาอาราม ห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด สมาคมมูลนิธิ โรงเรียนและมหาวิทยาลัย (นิติกรรม คือ การกระทำของบุคคลหรือนิติบุคคลที่มุ่งหวังให้เกิดความผูกพันและมีผลทางกฎหมาย)

3. กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับครอบครัว

3.1 การหมั้น

ภาพของหมั้น

ที่มา <http://www.hiclasssociety.com/?p=28430>

- (1) การหมั้น หมายถึง การที่ชายหญิงตกลงทำสัญญาว่าจะทำการสมรสกัน แต่ในการสมรสนั้น ไม่ได้บังคับว่าจะมีการหมั้นกันก่อน
- (2) อายุของกลุ่มหมั้น ชายและหญิงที่มีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์มีอำนาจทำการหมั้นได้โดยตามลำพังตนเอง ชายหญิงที่มีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์จะทำการหมั้นกันได้ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
- (3) ผลของการหมั้น เมื่อมีการหมั้นกันถูกต้องตามกฎหมายแล้ว คู่สัญญาหมั้นแต่ละฝ่ายต่างก็มีความผูกพันตามสัญญาหมั้น ถ้าฝ่ายใดผิดสัญญาหมั้นอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิเรียกให้รับผิดชอบค่าทดแทน ในกรณีที่ฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายผิดสัญญาหมั้นให้คืนของหมั้นแก่ฝ่ายชายด้วย

3.2 การสมรส

ที่มา : <http://www.hiclasssociety.com/?p=28430>

(1) การสมรส หมายถึง การที่ชายและหญิงสมัครใจเข้ามาอยู่กินกันฉันสามีภรรยาจนชั่วชีวิตโดยจะไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นได้อีก

(2) เงื่อนไขแห่งการสมรส มีดังนี้

1. ชายและหญิงต้องมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ทั้งสองคนและผู้ปกครองยินยอม
2. ชายและหญิงมิได้เป็นญาติสืบสายโลหิตเดียวกัน หรือเป็นที่นั่งร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา
3. หญิงที่เคยสมรสแล้วแต่สามีตายหรือหย่าขาดจากสามีเดิมจะสมรสใหม่ได้ต่อเมื่อเวลาไม่น้อยกว่า 310 วันได้ล่วงพ้นไปแล้ว เว้นแต่คลอดบุตรระหว่างนั้น หรือสมรสกับคู่สมรสเดิม หรือมิใช่รับรองแพทย์ว่ามีได้มีครรภ์ หรือมีคำสั่งศาลให้สมรสได้

(3) ทรัพย์สินของกลุ่มสมรส ชายหญิงเมื่อสมรสกันแล้วย่อมมีทรัพย์สิน ทรัพย์สินของกลุ่มสมรสแบ่งเป็น

1. สินส่วนตัว คือ ทรัพย์สินที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีก่อนสมรส หรือเป็นเครื่องใช้ส่วนตัว หรือได้โดยการรับมรดก หรือเสนาหา หรือของหมั้น
2. สินสมรส คือ ทรัพย์สินที่คู่สมรสได้มาระหว่างสมรส หรือได้โดยพินัยกรรมที่ระบุว่าเป็นสินสมรส หรือดอกผลของสินส่วนตัว

3.3 บุตร

เมื่อมีการสมรสย่อมตามมาด้วยการมีบุตร ในทางกฎหมายกำหนดสิทธิหน้าที่เกี่ยวกับบุตรดังนี้

(1) บุตรชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ บุตรในสมรส คือ เด็กที่เกิดจากบิดามารดาที่ได้จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย

(2) เด็กเกิดนอกสมรส คือ เด็กที่เกิดจากบิดามารดาที่ไม่ได้สมรสกันตามกฎหมายถือว่าเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของมารดาเสมอไป

(3) บุตรบุญธรรม หมายถึง บุตรที่เกิดขึ้นโดยการสมมติของกฎหมายว่ามีสิทธิเสมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยจะต้องจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมด้วย กฎหมายกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้เป็นพ่อแม่บุญธรรมว่าต้องอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี (เพราะอายุน้อยกว่านี้กฎหมายกลัวจะยังไม่พร้อม) + อายุมากกว่าบุตรบุญธรรม อย่างน้อย 15 ปี หรือมากกว่านั้นก็ได้ ถ้าเด็กที่จะรับมาเป็นบุตรบุญธรรมอายุเกิน 15 ปี ต้องถามความสมัครใจของเด็กด้วย แต่ถ้ายังไม่ถึง 15 ปี แค่ขอความยินยอมจากพ่อแม่คนเดิม

3.4 มรดก

ที่มา : <http://www.tnews.co.th>

(1) **มรดก** คือ ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย ตลอดทั้งสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือโดยสภาพเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้

(2) **ผู้มีสิทธิรับมรดก** มรดกของผู้ตายจะตกทอดแก่ทายาทซึ่งมี 2 ประเภท คือ

1. **ทายาท** หมายถึง ผู้มีสิทธิรับทรัพย์สินอันเป็นมรดกของผู้ตาย ประเภทของทายาทมีอยู่ 2 ประเภท คือ

1) **ทายาทโดยธรรม** คือ ทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกโดยอำนาจแห่งกฎหมาย แบ่งเป็นญาติและคู่สมรส

(1) **ญาติ** ญาติซึ่งเป็นทายาทมีอยู่ 6 ลำดับ และแต่ละลำดับมีสิทธิรับมรดกก่อนหลังกัน ที่สำคัญได้แก่

- 1) ผู้สืบสันดาน ได้แก่ ลูก หลาน เหลน ลื้อ
- 2) บิดา มารดา
- 3) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน
- 4) พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน
- 5) ปู่ ย่า ตา ยาย
- 6) ลุง ป้า น้า อา

(2) **คู่สมรส** หมายถึง สามีหรือภรรยาที่ได้จดทะเบียนสมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมาย คู่สมรสถือว่าเป็นทายาทประเภทพิเศษที่จะไม่ถูกทายาทที่เป็นญาติตามสายโลหิต ไม่ว่าในระดับใดตัดสิทธิการรับมรดกของคู่สมรส เมื่อคู่สมรสฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดตายลง ตามกฎหมายจะต้องแบ่งทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยาที่เรียกว่า สิ้นสมรส ออกเป็นสองส่วนเท่า ๆ กันก่อน ส่วนของฝ่ายที่ตายก็จะต้องนำไปแบ่งเป็นกองมรดก ฉะนั้นคู่สมรสที่มีชีวิตอยู่จะมีส่วนแบ่งดังนี้

1. ในฐานะที่เป็นสินสมรสครึ่งหนึ่ง
2. ในฐานะที่เป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกอีกส่วนหนึ่ง

2) ทายาทโดยพินัยกรรม เป็นทายาทซึ่งมีสิทธิเพราะเจ้าของมรดกทำพินัยกรรม ยกทรัพย์มรดกให้ ซึ่งอาจเป็นใครก็ได้ แต่ต้องเป็นบุคคลโดยจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ ทายาทประเภทนี้เรียกว่า ผู้รับพินัยกรรม

2. ทายาทที่เป็นวัด หมายถึง มรดกของพระภิกษุซึ่งได้แก่ ทรัพย์ที่ได้มาในระหว่างอยู่ในสมณเพศ ถ้าพระภิกษุมิได้ทำพินัยกรรม ไว้เป็นอย่างอื่น มรดกของพระภิกษุนั้นจะต้องตกเป็นของวัดซึ่งเป็นภูมิลำเนาของพระภิกษุนั้นทั้งหมด

3.5 พินัยกรรม

(1) พินัยกรรม คือ เอกสารหรือคำสั่งที่แสดงความตั้งใจของผู้ตายที่จะยกทรัพย์สินของตนให้ผู้อื่น หรือวางข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของตนเมื่อตาย

(2) ผู้ที่กฎหมายห้ามมิให้ทำพินัยกรรม คือ

1. ผู้ที่มีอายุไม่ครบ 15 ปีบริบูรณ์
2. บุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

(3) แบบของพินัยกรรม กฎหมายได้กำหนดเกี่ยวกับแบบในการทำพินัยกรรมไว้หลายรูปแบบ ซึ่งหมายความว่า พินัยกรรมจะสมบูรณ์จะต้องทำตามแบบที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น จะทำนอกเหนือจากแบบที่กำหนดไว้ไม่ได้ เพราะจะไม่มีผลเป็นพินัยกรรม แบบของพินัยกรรมที่ทำกันอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวันมีอยู่ 2 แบบ คือ

1. พินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ
2. พินัยกรรมแบบผู้อื่นเขียนหรือพิมพ์

ตัวอย่างพินัยกรรม

ตัวอย่างพินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ

พินัยกรรม

ทำที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....

หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/

เขต.....จังหวัด..... ได้ทำพินัยกรรม

ฉบับนี้ขึ้นไว้ เพื่อแสดงเจตนาว่า เมื่อข้าพเจ้าถึงแก่กรรมให้ทรัพย์สินของข้าพเจ้าทั้งหมด ทั้งที่มีอยู่

ในปัจจุบันและที่จะมีต่อไปในอนาคต ได้แก่.....

.....แต่ผู้เดียว

พินัยกรรมนี้ ข้าพเจ้าเขียนด้วยลายมือของข้าพเจ้าทั้งฉบับ ได้ทำไว้ ๒ ฉบับ มีข้อความ

ถูกต้องตรงกันทุกประการ ฉบับหนึ่งเก็บไว้ที่..... อีกฉบับ

หนึ่งเก็บไว้ที่.....

ขณะทำพินัยกรรมข้าพเจ้ามีสติสัมปชัญญะปกติข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจข้อความโดย

ตลอดแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้ทำพินัยกรรม^๓

บันทึกคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เลขที่	รายการที่ประเมิน				ระดับผลการเรียน (Mod)	ผลการประเมิน	
	ข้อดีสุดจริต (3)	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)	มุ่งมั่นในการทำงาน (3)		ระดับดี	ระดับดีเยี่ยม
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16						/	
17							
18							
19							
20							

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ .....เรื่อง.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ความสนใจ (4)	การแสดงออก (4)	การมีส่วนร่วม (4)	การยอมรับ ความคิดเห็น ผู้อื่น (4)	การตอบ คำถาม (4)	รวม 20 คะแนน
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน		
ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน

เวลา 1 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และซำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันใน สังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.4-6/1 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนประเทศชาติ และสังคมโลก

2. สาระสำคัญ

การปฏิบัติตามกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน ย่อมส่งผลให้การดำรงชีวิต ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข ไม่ถูกผู้อื่นเอาเปรียบ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์การกระทำตามกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรมและสัญญาได้
2. วิเคราะห์การกระทำที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินได้

4. สาระการเรียนรู้

- กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน เช่น ซื้อขาย ขายฝาก เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ กู้ยืมเงิน จำนำ จำนอง
- แนวปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
  - ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ชื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. ชิ้นงาน / หลักฐานการเรียนรู้ของนักเรียน

- บันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 3 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน

8. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัดผลและการประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ 1. วิเคราะห์การกระทำตามกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรมและสัญญาได้ 2. วิเคราะห์การกระทำที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินได้ ด้านทักษะ / กระบวนการ	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบแบบทดสอบ - ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบแบบทดสอบ	- แบบฝึกหัด - แบบทดสอบ - แบบประเมินทักษะ/กระบวนการ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- สังเกต	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ระดับดี

9. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับบุคคลที่ถูกเอาเปรียบ เช่น
  - ชาวนาถุคนายทุนครอบครอง / ยึดที่นาที่นำไปขายฝากไว้
  - คนจนยอมเสียดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่ผู้ให้เงินกู้ในอัตราร้อยละยี่สิบบาทต่อเดือน
  - การเช่า ซื้อมอเตอร์ แต่ไม่สามารถชำระค่าเช่าซื้อได้สองงวดติดต่อกัน แล้วถูกผู้ให้เช่าซื้อ ริบทรัพย์สิน คือ มอเตอร์
  - การให้ผู้อื่นกู้ยืมเงิน โดยไม่ได้ทำสัญญาเป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อผู้รับผิดชอบ
2. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุของการถูกเอาเปรียบหรือการเสียเปรียบผู้อื่นและแนวทางป้องกันแก้ไข
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีความรู้กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรมและสัญญา ในเรื่อง ซื้อขาย ขายฝาก เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ กู้ยืมเงิน จำนำ จำนอง

กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้

4. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และแจกชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 3 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน
5. นักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้ โดยศึกษาคำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอน หากนักเรียนเกิดความสงสัยไม่เข้าใจให้ถามครู
6. ครูคอยสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน และคอยให้คำปรึกษาแนะนำ

กิจกรรมรวบยอด

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญา และทรัพย์สิน
8. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน และตรวจแบบทดสอบจากเฉลย ครูคอยตรวจสอบความถูกต้องและชี้แนะ ถ้าคะแนนสอบหลังเรียนไม่ถึง 80% ให้กลับไปศึกษาเนื้อหาอีกครั้ง โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำกิจกรรม แล้วทำข้อสอบหลังเรียนให้ได้ขั้นต่ำ 80%
10. ชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่สามารถสอบผ่านเกณฑ์
11. นักเรียนส่งผลคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ชุดที่ 3 ให้ครูเพื่อบันทึกผลคะแนนไว้เป็นหลักฐาน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 3
2. ใบความรู้
3. ห้องสมุดโรงเรียน
4. Internet

ใบความรู้สำหรับครู

ชุดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน

1. นิติกรรม

1) **นิติกรรม** คือ การแสดงเจตนาผูกพันความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยชอบด้วยกฎหมายด้วยใจสมัครเพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ

2) ความไม่สมบูรณ์ของนิติกรรม

(1) **โมฆกรรม** หมายถึง การกระทำที่สูญเปล่า เสียเปล่า ไม่เกิดผลตามกฎหมายขึ้นมาอย่างไรเลย

(2) **โมฆียกรรม** หมายถึง นิติกรรมที่มีความสมบูรณ์อยู่ สามารถใช้บังคับกันได้ตามกฎหมาย แต่อยู่ในเงื่อนไขที่ว่าอาจถูกยกเลิกซึ่งตามกฎหมายเรียกว่า การบอกล้าง นิติกรรมที่เป็นโมฆียะ เมื่อมีการบอกล้างแล้ว โมฆียกรรมนั้นจึงจะต้องเป็นโมฆะ

2. สัญญา

1) **สัญญา** คือ การที่ฝ่ายหนึ่งทำคำเสนอและอีกฝ่ายหนึ่งทำคำสนองนั้น โดยถูกต้องตรงกันกับสาระและข้อกำหนดในคำเสนอ หรือสัญญา คือ การแสดงเจตนาของทั้งสองฝ่ายที่ถูกต้องตรงกัน

2) ประเภทของสัญญาต่างๆ ที่สำคัญ มีดังนี้

(1) **สัญญาซื้อขาย** คือ สัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ขาย โอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ซื้อ โดยผู้ซื้อได้ชำระราคาทรัพย์สินนั้นเป็นเงินแก่ผู้ขายเป็นการตอบแทน

ประเภทของสัญญาซื้อขาย ที่สำคัญมี 4 ประเภท คือ

1. **สัญญาซื้อขายเงินสด** คือ สัญญาที่ผู้ซื้อชำระราคาทรัพย์สินที่ซื้อขายเป็นเงินสดในทันทีที่ตกลงซื้อขายกัน

2. **สัญญาซื้อขายผ่อนส่ง** คือ สัญญาซื้อขายที่กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโอนไปยังผู้ซื้อและมีการส่งมอบทรัพย์สินให้กับผู้ซื้อไปแล้ว แต่ผู้ซื้อยังมีได้ชำระราคาให้กับผู้ขายในทันที โดยอาจมีการตกลงวันผ่อนชำระราคาทรัพย์สินที่ขายเป็นงวด ๆ

3. **สัญญาขายฝาก** คือ สัญญาซื้อขายซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ขายฝากนั้นตกไปยังผู้ซื้อ โดยมีข้อตกลงในขณะที่ทำสัญญาว่าผู้ขายมีสิทธิ์ไถ่ทรัพย์สินได้ในเวลาที่กำหนดขายฝากเป็นสัญญาซื้อขายอย่างหนึ่งที่ผู้ขายฝากจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบแก่ผู้รับซื้อฝาก มีลักษณะคล้ายกับการกู้ยืมเงิน โดยมีทรัพย์สินเป็นประกัน แต่กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นตกเป็นของผู้ซื้อฝาก นับตั้งแต่เวลาทำสัญญาขายฝาก ฉะนั้นถ้าผู้ขายฝากไม่สามารถไถ่คืนในเวลาที่กำหนด

ก็หมดโอกาสที่จะได้ทรัพย์สิน ทรัพย์สินที่ขายฝากหลุดเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ซื้อ นอกจากนี้ผู้รับซื้อ ยังสามารถเรียกดอกเบี้ยและผลประโยชน์อื่น ๆ ได้มากที่สุดโดยไม่ผิดกฎหมาย ดังนั้นสัญญาชนิด นี้ทำให้ชาวนาไทยต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดินจากการขายฝากแก่นายทุนเป็นจำนวนมาก

4. การขายทอดตลาด คือ การซื้อขายที่มีการประกาศโฆษณาให้ประชาชนทำการ ประมูลซื้อและสู้ราคากันโดยเปิดเผย เพื่อให้ได้ราคาสูงที่สุด

(2) สัญญาเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ

1. สัญญาเช่าทรัพย์สิน คือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้เช่า ตกลงให้คน อื่นคนหนึ่งเรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลา อันมีจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น

2. สัญญาเช่าซื้อ คือ สัญญาซึ่งเจ้าของเอาทรัพย์สินนั้นออกให้เช่าและค้ำประกันว่าจะขาย ทรัพย์สินนั้น หรือว่าจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสิทธิแก่ผู้เช่าโดยเงื่อนไขที่ผู้เช่าได้ใช้เงินเป็นจำนวน เท่านั้นเท่านี้คราวสัญญาเช่าซื้อจะต้องทำเป็นหนังสือมีจะนั้นจะเป็นโมฆะ หมายความว่า คู่สัญญา จะต้องลงลายมือชื่อในสัญญาทั้งสองฝ่าย

(3) สัญญาการกู้ยืมเงิน เป็นสัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้กู้ โดยขอยืมเงินจำนวน หนึ่งตามที่ได้กำหนดไว้จากบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้ให้กู้ และผู้กู้ตกลงว่าจะคืนเงินจำนวน ดังกล่าวตามเวลาที่กำหนดไว้ โดยผู้กู้เสียดอกเบี้ยให้แก่ผู้ให้กู้ในอัตราที่ตกลงกันตามกฎหมาย ปัจจุบันกฎหมายกำหนดวงเงินสัญญาการกู้ยืมเงินตั้งแต่ 2,000 บาทขึ้นไป

ในการกู้ยืมเงินนั้นกฎหมายได้กำหนดไว้ว่า ผู้ให้กู้ยืมเงินคิดดอกเบี้ยจากผู้กู้ยืมเงินได้อย่าง สูงไม่เกินร้อยละสิบห้า ต่อไปหากผู้ให้กู้ยืมเงินคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด จะมีผล ให้ดอกเบี้ยตกเป็นโมฆะทั้งหมดคือ ไม่มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยเลย ผู้ให้กู้ยืมเงินคงมีสิทธิเรียกให้ผู้ กู้ชำระเงินต้นคืนให้แก่ตนเท่านั้น แต่ถ้าเขียนอัตราดอกเบี้ยในสัญญากู้ยืมเงินว่าให้ดอกเบี้ยตาม กฎหมาย ผู้ให้กู้ยืมเงินมีสิทธิเรียกดอกเบี้ยได้ในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีเท่านั้น

(4) สัญญาค้ำประกัน คือ สัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ค้ำประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่งเพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้

หน้าที่ของผู้ค้ำประกัน คือ เมื่อลูกหนี้ผิดนัดเมื่อใด เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ผู้ค้ำประกัน ชำระหนี้ได้เมื่อนั้น

(5) สัญญาจำนอง คือ การที่บุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้จำนอง เอาสังหาริมทรัพย์ของตน เช่น ที่ดินหรือทรัพย์สินที่กฎหมายอนุญาตให้จำนองได้ไปจดทะเบียนไว้กับบุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับจำนอง เพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้ ทั้งนี้โดยผู้จำนองไม่ต้องส่งมอบที่ดินหรือ

ทรัพย์สินดังกล่าวนี้ให้แก่ผู้รับจ้างเอง สัญญาจ้างต้องทำเป็นหนังสือและนำไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจรับจดทะเบียนจ้างตามกฎหมาย

(6) สัญญาจ้างนำ คือ การที่บุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้จำหน่าย นำสังหาริมทรัพย์สิ่งหนึ่งไปส่งมอบให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับจ้างนำ เพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ที่ผู้จำหน่ายเป็นหนี้ผู้รับจ้างนำ

3. ทรัพย์สิน

1) ทรัพย์สิน

ทรัพย์สิน หมายถึง ทรัพย์และวัตถุหรือสิ่งที่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาได้และถือเอาได้ เช่น กระดาษ ไฟฟ้า ลิขสิทธิ์ แก๊สออกซิเจนที่บรรจุใส่ถังแล้ว เป็นต้น

2) ประเภทของทรัพย์และทรัพย์สิน กฎหมายแบ่งทรัพย์สินออกเป็น

(1) อสังหาริมทรัพย์ คือ ทรัพย์ที่ไม่อาจเคลื่อนที่ได้ อสังหาริมทรัพย์แบ่งเป็น

3 ประเภท คือ

1. อสังหาริมทรัพย์ประเภทที่ดิน
2. อสังหาริมทรัพย์ประเภททรัพย์สินอันประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดิน เช่น กรวด หิน ทราย
3. อสังหาริมทรัพย์ประเภททรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดิน เช่น ไม้ยืนต้น ดึก อาคาร บ้าน โรงเรือน

(2) สังหาริมทรัพย์ คือ ทรัพย์ทั้งหลายอันอาจขนเคลื่อนที่ได้ ไม่ว่าด้วยแรงคนแห่งตัวทรัพย์นั้นหรือด้วยกำลังภายนอก รวมทั้งกำลังแรงแห่งธรรมชาติอันอาจถือเอาได้ ยังมีสังหาริมทรัพย์ชนิดพิเศษ ได้แก่ เรือกำปั่นหรือเรือมีระวางตั้งแต่ 6 ตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์มีระวางตั้งแต่ 5 ตันขึ้นไป แพ สัตว์พาหนะ เครื่องจักรและอากาศยาน กฎหมายกำหนดให้ต้องทำหนังสือและจดทะเบียนต่อเจ้าหน้าที่

ทรัพย์สินที่นำมาซื้อขายแบ่งเป็น 3 ประเภท		
ประเภททรัพย์สิน		
อสังหาริมทรัพย์ ทรัพย์เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น ที่ดิน บ้าน เป็นดิน	สังหาริมทรัพย์ ทรัพย์ที่เคลื่อนที่ได้ เช่น รถยนต์ ปากกา แก้ว	สังหาริมทรัพย์ (พิเศษ) ได้แก่ เรือยนต์ เรือกลไฟ แพลำหรับอยู่อาศัย สัตว์ พาหนะ
		

ที่มา : <https://www.google.co.th>

บันทึกคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เลขที่	รายการที่ประเมิน				ระดับผลการเรียน (Mod)	ผลการประเมิน	
	ข้อดีสุดจริต (3)	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)	มุ่งมั่นในการทำงาน (3)		ระดับดี	ระดับดีเยี่ยม
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ .....เรื่อง.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ความ สนใจ (4)	การ แสดง ออก (4)	การมี ส่วน ร่วม (4)	การ ยอมรับ ความ คิดเห็น ผู้อื่น (4)	การตอบ คำถาม (4)	รวม 20 คะแนน
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน		
ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง กฎหมายอาญา

เวลา 1 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และซำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันใน สังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.4-6/1 วิเคราะห์และปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนประเทศชาติ และสังคมโลก

2. สาระสำคัญ

การปฏิบัติตามอย่างถูกต้องตามหลักกฎหมายอาญา ย่อมทำให้ไม่พลาดพลั้งในการกระทำ ความผิดทางอาญา ซึ่งเป็นผลดีต่อตนเองและสังคม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกลักษณะการกระทำผิดทางอาญาและความรับผิดทางอาญาได้
2. วิเคราะห์การกระทำตามหลักกฎหมายอาญาในความผิดต่อชีวิตและร่างกายได้
3. วิเคราะห์การกระทำตามหลักกฎหมายอาญาในความผิดต่อทรัพย์สินได้

4. สาระการเรียนรู้

- การกระทำตามหลักกฎหมายอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย
- ลักษณะการกระทำผิดทางอาญาและความรับผิดทางอาญา

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
  - ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. ชิ้นงาน / หลักฐานการเรียนรู้ของนักเรียน

- บันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 4 เรื่อง กฎหมายอาญา

8. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัดผลและการประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ 1. บอกลักษณะการกระทำผิดทางอาญาและความรับผิดชอบทางอาญาได้ 2. วิเคราะห์การกระทำตามหลักกฎหมายอาญาในความผิดต่อชีวิตและร่างกายได้ 3. วิเคราะห์การกระทำตามหลักกฎหมายอาญาในความผิดต่อทรัพย์สินได้	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบทดสอบ	- แบบฝึกหัด - แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
ด้านทักษะ / กระบวนการ	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบทดสอบ	- แบบฝึกหัด - แบบทดสอบ - แบบประเมินทักษะ/กระบวนการ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- สังเกต	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ระดับดี

9. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนดูภาพข่าว และยกตัวอย่างข่าวเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรมในความผิดประเภทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ผลของการกระทำดังกล่าว
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำผิดกฎหมาย อาญา ซึ่งผู้กระทำผิดจะต้องถูกลงโทษ นักเรียนจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้องไม่กระทำผิดกฎหมาย

กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และแจกชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 4 เรื่อง กฎหมายอาญา
4. นักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้ โดยศึกษาคำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอน หากนักเรียนเกิดความสงสัยไม่เข้าใจให้ถามครู
5. ครูคอยสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน และคอยให้คำปรึกษาแนะนำ

กิจกรรมรวบยอด

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายอาญา
7. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
8. นักเรียนตรวจแบบทดสอบจากเฉลย ครูคอยตรวจสอบความถูกต้องและชี้แนะ ถ้าคะแนนสอบหลังเรียนไม่ถึง 80% ให้กลับไปศึกษาเนื้อหาอีกครั้ง โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำกิจกรรม แล้วทำข้อสอบหลังเรียนให้ได้ขั้นต่ำ 80%
9. ชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่สามารถสอบผ่านเกณฑ์
10. นักเรียนส่งผลคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ชุดที่ 4 ให้ครู เพื่อบันทึกผลคะแนนไว้เป็นหลักฐาน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 4
2. ใบความรู้
3. ห้องสมุดโรงเรียน
4. Internet

ใบความรู้สำหรับครู ชุดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง กฎหมายอาญา

1. กฎหมายอาญา

กฎหมายอาญา หมายถึง กฎหมายซึ่งวางบทบัญญัติว่าด้วยความผิดและกำหนดโทษ ซึ่งจะลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดนั้น นอกจากนั้นแล้วยังหมายความถึงกฎหมายอื่นที่มีบทลงโทษอาญาด้วย เช่น พระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน พระราชบัญญัติจราจรทางบก พระราชบัญญัติการพนัน ประมวลรัษฎากรในส่วนที่บัญญัติถึงความผิดและกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนเกี่ยวกับภาษีอากรไว้ด้วย เป็นต้น

2. การกระทำที่เป็นความผิดทางอาญา ต้องมีการกระทำ 5 ขั้นตอน คือ

- 1) คิด ยังไม่เป็นการคิด เพราะยังไม่มีอาการกระทำ
- 2) ตกใจกระทำ เป็นเรื่องภายในจิตใจเช่นเดียวกับความคิด ยังไม่เป็นการคิด
- 3) เตรียมการ กฎหมายยังไม่เอาผิด เพราะยังไม่มีอาการกระทำ ยกเว้นการเตรียมการเพื่อปลงพระชนม์หรือเป็นกบฏ ซึ่งเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ หรือการเตรียมการวางเพลิง
- 4) ลงมือกระทำแต่กระทำไปไม่ตลอด หรือทำแล้วแต่ไม่บรรลุผล เรียกว่า พยายามกระทำผิด ซึ่งมีโทษน้อยกว่าความผิดที่กระทำสำเร็จแล้ว คือ ระวังโทษ 2 ใน 3 ของความสำเร็จ
- 5) การกระทำ ผลสำเร็จของการกระทำเป็นองค์ประกอบของความผิด เช่น การฆ่าผู้อื่น หมายถึง ทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย แต่ถ้าไม่ตายจะมีความผิดฐานพยายามฆ่าเท่านั้น

3. ความผิดลหุโทษ

ความผิดลหุโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ อันเป็นความผิดซึ่งมีโทษเบา การพยายามกระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนในความผิดลหุโทษไม่ต้องรับโทษ

4. ความรับผิดทางอาญา

1) การกระทำความผิดโดยเจตนา

การกระทำความผิดโดยเจตนา หมายถึง การกระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำ และในขณะที่ผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือย่อมถึงเห็นผลของการกระทำนั้น

2) การกระทำความผิดโดยไม่เจตนา

การกระทำความผิดโดยไม่เจตนา เป็นการกระทำโดยรู้สำนึก แต่ผู้กระทำไม่ประสงค์ต่อผลหรือไม่อาจเห็นผลของการกระทำว่าจะเกิดขึ้น ผลกลับเกิดขึ้น จะเป็นการกระทำโดยไม่เจตนาหรือไม่ต้องดูจากการกระทำของผู้นั้น

3) การกระทำความผิดโดยประมาท

การกระทำความผิดโดยประมาท คือ การกระทำที่มีใจโดยเจตนาแต่การกระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ ผู้กระทำจึงมีความผิดและต้องรับโทษตามกฎหมาย

4) การกระทำโดยพลาด

การกระทำโดยพลาด หมายถึง การกระทำโดยเจตนาที่จะกระทำต่อบุคคลหนึ่ง แต่ผลของการกระทำเกิดแก่อีกบุคคลหนึ่ง ดังนี้ถือว่ากระทำโดยเจตนาแก่บุคคลซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น

5) การกระทำโดยสำคัญผิด

การกระทำโดยสำคัญผิด หมายถึง การกระทำโดยเจตนาที่จะกระทำต่อบุคคลหนึ่ง แต่ได้กระทำต่อบุคคลหนึ่งโดยสำคัญผิด ผู้กระทำอาจจะยกเอาความสำคัญผิดนั้นมาเป็นข้อแก้ตัวว่าไม่ได้กระทำโดยเจตนาไม่ได้

5. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดอาญา

บุคคลที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดอาญา มีดังนี้

1) ผู้ใช้ในกระทำความผิด

ผู้ใช้ในกระทำความผิด คือ ผู้ที่ก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดด้วยการใช้ บังคับ ชูเจีฐ จ้างวาน หรือยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด การใช้ให้ผู้อื่นกระทำความผิด ถ้าความผิดยังไม่ทำลงไป ไม่ว่าจะเป็เพราะผู้ถูกใช้ไม่ยอมกระทำ หรือยังไม่ได้กระทำ หรือเพราะเหตุอื่นใด ผู้ใช้ให้กระทำความผิดต้องรับโทษหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

2) ผู้สนับสนุนการกระทำความผิด

ผู้สนับสนุนการกระทำความผิด คือ ผู้ที่กระทำด้วยประการใด ๆ ก็ตามที่เป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะไม่รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม

3) ตัวการ

ตัวการ คือ ผู้ที่ร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ในความผิดหนึ่ง ๆ การเป็นตัวการนอกจากจะมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปแล้ว บุคคลเหล่านั้นต้องร่วมกันกระทำความผิดด้วยกัน แต่ต้องมีเจตนาร่วมกันกระทำความผิดด้วย เช่น ก ข และ ค สมคบกันลอบเข้าไปฆ่า ง ในบ้าน แม้ ก คนเดียวเป็นผู้ลงมือฆ่าก็ถือว่าทั้ง ก ข และ ค เป็นตัวการด้วย

6. เหตุที่กฎหมายอาญาถือว่าไม่เป็นความผิด

ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติเหตุยกเว้นโทษไว้ 5 กรณี คือ

1) การกระทำความผิดด้วยความจำเป็น

การกระทำความผิดด้วยความจำเป็น ผู้กระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพราะถูกบังคับให้กระทำความผิด ถ้าเป็นการเกินสมควรแก่เหตุผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ เช่น จำเลยถูกพวกคนร้ายซึ่งมีอาวุธปืนครบมือ ชูบังคับให้หาเรือรับส่งข้ามฟากไปปล้นทรัพย์ ถือว่าจำเลยกระทำความผิดด้วยความจำเป็น ไม่สามารถหลีกเลี่ยงขัดขืนได้ จำเลยไม่ต้องรับโทษฐานสนับสนุนการปล้นทรัพย์

2) การกระทำผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือบังคับตนเองได้

การกระทำผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือบังคับตนเองได้ เพราะมีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน ก็ไม่ต้องรับโทษสำหรับความผิดนั้น แต่ในขณะที่ทำผิดยังสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้าง หรือยังสามารถบังคับตัวเองได้บ้าง ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

3) การกระทำตามคำสั่งของเจ้าพนักงานโดยมีหน้าที่หรือเชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม

ถ้าผู้กระทำมีหน้าที่เชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม เว้นแต่จะรู้ว่าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งซึ่งมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น สารวัตรใหญ่สั่งให้จำเลยซึ่งเป็นตำรวจได้บังคับบัญชาไปจับกุมผู้ต้องหาโดยไม่ได้ออกหมายจับ จำเลยจับผู้ต้องหาโดยเข้าใจว่าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะได้ถือว่าเป็นหลักปฏิบัติกันตลอดมาว่าจับได้ แม้การกระทำของจำเลยจะเป็นการมิชอบ จำเลยก็ไม่ต้องรับโทษ

4) สามิภรรยากระทำความผิดต่อกันในความผิดบางฐาน

ความผิดที่เป็นการกระทำที่สามิภรรยาต่อภรรยา หรือภรรยากระทำต่อสามิได้แก่ ความผิดบางฐาน ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ นื้อโกง ชักยอก รับของโจร ทำให้เสียทรัพย์ บุกรุก กฎหมายอาญาถือว่าไม่เป็นความผิด

5) เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

ความผิดทางกฎหมายที่จะยกเว้นโทษให้แก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ได้มีมานานแล้วโดยเห็นว่าเด็กเป็นผู้ที่ยังมีความคิดอ่าน ความสำนึกรู้สึกผิดชอบชั่วดีไม่เท่าผู้ใหญ่ ในการลงโทษจำต้องคำนึงถึงอายุของผู้กระทำความผิดด้วย

7. ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ที่มา : <http://www.komchadluek.net/>

ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สินที่สำคัญได้แก่

- 1) ลักทรัพย์ คือ การลักเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยที่เจ้าของไม่ยินยอม แม้ต่อมาเจ้าของทรัพย์สินจะสงสารไม่คิดใจเอาความก็ยังเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ เพราะเป็นคดีอาญาไม่สามารถยอมความกันได้
- 2) วิ่งราวทรัพย์สิน คือ การลักทรัพย์สินโดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้า เป็นการเอาไปต่อหน้าโดยไม่มี ความเกรงกลัว ไม่รอให้เจ้าของผลอ ในการวิ่งราวทรัพย์สินไม่จำเป็นว่าเมื่อลักทรัพย์สินของผู้อื่นแล้ว จะต้องหนีเสมอไป อาจจะไม่วิ่งหนี แต่อาจจะเดินหนีขึ้นรถไป ก็จัดเป็นวิ่งราวทรัพย์สินได้
- 3) ชิงทรัพย์ คือ การลักขโมยของผู้อื่นโดยการใช้กำลังหรืออาวุธทำร้ายเจ้าของทรัพย์สินหรือ อาจจะขู่ว่าจะใช้กำลังหรืออาวุธทำร้ายเจ้าของทรัพย์สิน

ที่มา : <http://chalemwutsa.blogspot.com/2014/01/robbery.html>

4) **ปล้นทรัพย์** คือ การที่คนตั้งแต่สามคนขึ้นไปร่วมกันกระทำความผิดด้วยการชิงทรัพย์ของผู้อื่น

5) **กรรโชก** คือ การข่มขืนใจผู้อื่นยอมให้ หรือจะยอมให้ตน หรือผู้อื่นได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยขู่เข็ญว่าจะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญ หรือของบุคคลที่สามจนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น

6) ความผิดฐานฉ้อโกง

ผู้ใดกระทำโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง โดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ์ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

7) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์ของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บันทึกคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เลขที่	รายการที่ประเมิน				ระดับผลการเรียน (Mod)	ผลการประเมิน	
	ข้อดีที่สุด (3)	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)	มุ่งมั่นในการทำงาน (3)		ระดับดี	ระดับดีเยี่ยม
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ .....เรื่อง.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ความ สนใจ (4)	การ แสดง ออก (4)	การมี ส่วน ร่วม (4)	การ ยอมรับ ความ คิดเห็น ผู้อื่น (4)	การตอบ คำถาม (4)	รวม 20 คะแนน
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน		
ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา 1 ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.4-6/1 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนประเทศชาติ และสังคมโลก

2. สาระสำคัญ

บัตรประจำตัวประชาชน เป็นเอกสารสำคัญที่ทางราชการออกให้เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อใช้ยืนยันตัวบุคคล ในกรณีที่ใช้สิทธิต่าง ๆ หรือติดต่อกับหน่วยงานราชการ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายและความสำคัญของบัตรประจำตัวประชาชนได้
2. อธิบายการปฏิบัติตนเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนได้

4. สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของบัตรประจำตัวประชาชน
- การทำบัตรประจำตัวประชาชน การขอมีบัตรครั้งแรก การขอมีบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
  - ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. ชิ้นงาน / หลักฐานการเรียนรู้ของนักเรียน

- บันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 5 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

8. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัดผลและการประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ 1. บอกความหมายและความสำคัญของบัตรประจำตัวประชาชนได้ 2. อธิบายการปฏิบัติตนเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนได้	- ตรวจสอบบัตรแบบฝึกหัด - ตรวจสอบแบบทดสอบ	- บัตรแบบฝึกหัด - แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
ด้านทักษะ / กระบวนการ	- ตรวจสอบบัตรแบบฝึกหัด - ตรวจสอบแบบทดสอบ	- บัตรแบบฝึกหัด - แบบทดสอบ - แบบประเมินทักษะ/กระบวนการ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- สังเกต	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ระดับดี

9. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูถามนักเรียนใครมีบัตรประจำตัวประชาชนแล้ว ทำอย่างไรในการขอทำบัตรประจำตัวประชาชน และให้นักเรียนแต่ละคนผลัดกันเล่าประสบการณ์ของการทำบัตรประจำตัวประชาชนจะต้องปฏิบัติอย่างไร แล้วอภิปรายซักถามความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของบัตรประจำตัวประชาชน

กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และแจกชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 5 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน
3. นักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้ โดยศึกษาคำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอน หากนักเรียนเกิดความสงสัยไม่เข้าใจให้ถามครู
4. ครูคอยสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน และคอยให้คำปรึกษาแนะนำ

กิจกรรมรวบยอด

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
7. นักเรียนตรวจแบบทดสอบจากเฉลย ครูคอยตรวจสอบความถูกต้องและชี้แนะ ถ้าคะแนนสอบหลังเรียนไม่ถึง 80% ให้กลับไปศึกษาเนื้อหาอีกครั้ง โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำกิจกรรม แล้วทำข้อสอบหลังเรียนให้ได้ขั้นต่ำ 80%
8. ชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่สามารถสอบผ่านเกณฑ์
9. นักเรียนส่งผลคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ชุดที่ 5 ให้ครู เพื่อบันทึกผลคะแนนไว้เป็นหลักฐาน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 5
2. ใบความรู้
3. ห้องสมุดโรงเรียน
4. Internet

ใบความรู้สำหรับครู

ชุดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

ความสำคัญของบัตรประชาชน

บัตรประชาชน หรือ บัตรประจำตัวประชาชน เป็นเอกสารสำคัญที่ทางราชการออกให้เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อใช้ยืนยันตัวบุคคล ในกรณีที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง สมัครงาน ทำนิติกรรมสัญญา ติดต่อหน่วยงานราชการหรือเอกชน เป็นหลักฐานที่หน่วยงานต่าง ๆ ใช้ตรวจสอบตัวบุคคลเมื่อจะออกหนังสือสำคัญ เช่น บัตรประจำตัวผู้ป่วย ใบอนุญาตขับรถ หนังสือเดินทาง บัตรเครดิต บัตรสมาชิกสโมสร รวมทั้งใช้ตรวจสอบตัวบุคคลเมื่อจะถอนเงิน รับพัสดุ หรือเปิดเซฟ เป็นต้น ในบัตรประจำตัวประชาชนจะมีรูปภาพเจ้าของบัตรฯ ถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวกไม่สวมแว่น ข้างหลังรูปภาพมีแถบบอกความสูง และมีข้อมูลเกี่ยวกับ เลขหมายประจำตัวของเจ้าของบัตร จำนวน 13 หลัก ซึ่งจะไม่ซ้ำซ้อนกับของผู้อื่น มีชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีที่เกิด ศาสนา หมู่โลหิตของเจ้าของบัตร พร้อมทั้งอยู่ตามทะเบียนบ้าน วันที่ที่ออกบัตร วันที่ที่บัตรหมดอายุ เป็นต้น

ที่มา : <https://www.google.co.th>

ตามที่กรมการปกครองจะทำบัตรประชาชนให้กับเด็กที่มีอายุครบ 7 ปีบริบูรณ์ โดยเป็นผลมาจากการแก้ไขพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไปเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2554 มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายเมื่อพ้น 60 วัน นับแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งก็คือมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม 2554 นี้ หลายท่านอาจข้องใจว่าทำไมจะต้องมีการแก้ไขพระราชบัญญัติฯ เพื่อให้เด็กต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่อายุ 7 ปีด้วย เหตุผลมีหลายประการ หลัก ๆ ก็เพื่อความคล่องตัวในการติดต่อ

ขอรับบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ ของรัฐ เช่น การเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาล การเข้าเรียนหนังสือ การติดต่อขอรับสวัสดิการจากรัฐ เป็นต้น และยังช่วยป้องกันการกระทำผิดทุจริตส่วนตัวเด็กได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งแต่เดิมเด็กที่อายุยังไม่ครบ 15 ปีบริบูรณ์ เมื่อไปติดต่อขอรับบริการหรือสิทธิอื่นใด จะต้องมีบิดา มารดา ผู้ปกครองให้คำรับรองยืนยันตัวบุคคล พร้อมด้วยหลักฐานสูติบัตร ทะเบียนบ้าน หรือบัตรนักเรียน ทำให้หากมีการทุจริตนำเด็กหรือบุคคลอื่นมาสวมรอยแทนและได้รับความร่วมมือจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองอาจทำได้ง่ายและยากต่อการพิสูจน์

ดังนั้น การกำหนดให้ทำบัตรประจำตัวประชาชนให้เด็กตั้งแต่อายุ 7 ปีบริบูรณ์ น่าจะเป็นผลดีในการพิสูจน์ตัวบุคคล เนื่องจากบัตรมีภาพถ่ายเด็ก ลายพิมพ์นิ้วมือ เลขประจำตัวประชาชน สามารถตรวจสอบได้สะดวก ภายหลังจากวันที่ 10 กรกฎาคม 2554 เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้ เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์ ต้องมายื่นคำขอมอบบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 1 ปี เพื่อประโยชน์ของเด็กและผู้ปกครอง ขอเชิญชวนให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง นำเด็กไปทำบัตรประจำตัวประชาชนได้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาลใกล้บ้าน

เอกสารที่ต้องเตรียมสำหรับทำบัตรประชาชน

1. สำเนาสูติบัตรเด็ก
2. สำเนาทะเบียนบ้านเด็ก
3. สำเนาบัตรประชาชนบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อย่างละ 1 ชุด
4. เตรียมสละกดชื่อ นามสกุล เด็กเป็นภาษาอังกฤษไว้ด้วย
5. กรู๊ปเลือดของเด็ก

การขอมอบบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรก

ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 70 ปีบริบูรณ์ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด 60 วัน นับแต่วันที่มิใช่ครบเจ็ดปีบริบูรณ์ หรือนับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย หรือได้กลับคืนสัญชาติไทย ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ หรือนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ได้สัญชาติไทย หรือนับแต่วันที่นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือนับแต่วันที่พ้นสภาพจากการได้รับการยกเว้น แล้วแต่กรณี หากพ้นกำหนดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100 บาท

หลักฐานเอกสารที่ต้องนำไปแสดง

1. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.14)
2. สูติบัตรหรือหลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น เช่น ใบสุทธิ สำเนาทะเบียนนักเรียน เป็นต้น

3. หากไม่มีหลักฐานตามข้อ 2 ให้นำเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื้อถื้อ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไปให้การรับรองด้วย

4. กรณีบิดาและมารดาเป็นบุคคลต่างด้าว ให้นำใบสำคัญประจำตัวบุคคลต่างด้าวของบิดาและมารดา มาแสดง ถ้าบิดาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถึงแก่กรรม ให้นำใบมรณบัตรไปแสดงด้วยการขอมิบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรกดังกล่าวนี้ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการทำบัตรแต่อย่างใด

การขอมิบัตรใหม่

กรณีบัตรเดิมหมดอายุ

ยื่นคำร้องได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

- บัตรประจำตัวประชาชนเดิมที่หมดอายุ

ข้อควรทราบ : ยื่นคำขอภายใน 60 วัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ เกินกำหนดมีโทษปรับไม่เกิน 100 บาท

กรณีบัตรเดิมสูญหายหรือถูกทำลาย

ยื่นคำร้องได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

- หลักฐานที่ทางราชการที่มีรูปถ่าย เช่น ใบขับขี่ วุฒิการศึกษา หรือหนังสือเดินทาง เป็นต้น

หากไม่มีให้พาเจ้าบ้านหรือบุคคลที่นำเชื้อถื้อมาให้การรับรอง

ค่าธรรมเนียม : ฉบับละ 20 บาท

ข้อควรทราบ : ยื่นคำขอภายใน 60 วัน นับแต่วันที่บัตรหายหรือถูกทำลาย หากเกินกำหนดมีโทษปรับไม่เกิน 100 บาท

การขอเปลี่ยนบัตร

กรณีบัตรเดิมชำรุดในสาระสำคัญ

ยื่นคำร้องได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

- บัตรประจำตัวประชาชนเดิมที่ชำรุด

ค่าธรรมเนียม : ฉบับละ 20 บาท

ข้อควรทราบ : ยื่นคำขอภายใน 60 วัน นับแต่วันที่บัตรเดิมชำรุดในสาระสำคัญ เกินกำหนดมีโทษปรับไม่เกิน 100 บาท

กรณีเปลี่ยนชื่อตัว – ชื่อสกุล

ยื่นคำร้องได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

1. บัตรประจำตัวประชาชนเดิม
2. หลักฐานการเปลี่ยนชื่อตัว - ชื่อสกุล แล้วแต่กรณี

ค่าธรรมเนียม : ฉบับละ 20 บาท

ข้อควรทราบ : ยื่นคำขอภายใน 60 วัน นับแต่วันที่แก้ไขรายการในทะเบียนบ้าน หากเกินกำหนด

มีโทษปรับไม่เกิน 100 บาท

กรณีเปลี่ยนที่อยู่ใหม่ตามหลักฐานทะเบียนบ้านและบัตรเดิมยังไม่หมดอายุ

ยื่นคำร้องได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

- บัตรประจำตัวประชาชนเดิม

ค่าธรรมเนียม : ฉบับละ 20 บาท

กรณีอื่น ๆ เช่นการเปลี่ยนค่านำหน้านาม

ยื่นคำร้องได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

- บัตรประจำตัวประชาชนเดิม
- หลักฐานแสดงการเปลี่ยนค่านำหน้านาม เช่น ทะเบียนสมรส ฯลฯ

การขอมีบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

คุณสมบัติผู้มีบัตร

1. อายุตั้งแต่ 5 ปีบริบูรณ์
2. มีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ

ยื่นคำขอได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ

หลักฐาน

1. สำเนาทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ
2. บัตรประจำตัวเดิม (กรณีบัตรหมดอายุ ชำรุด หรือขอเปลี่ยนบัตร)
3. เอกสารราชการอื่น เช่น ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ใบตอบรับการสำรวจ เพื่อจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

ค่าธรรมเนียม : 60 บาท ยกเว้นการทำบัตรครั้งแรกของผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี

ข้อควรทราบ : ยื่นคำขอภายใน 60 วัน นับแต่วันที่อายุครบ 5 ปีบริบูรณ์ หรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

หรือทะเบียนประวัติ หรือบัตรเดิมนมคอายุ สูญหาย ถูกทำลาย ชำรุด หรือวันที่มีการแก้ไข รายการ
ชื่อตัว-ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิดในเอกสารทะเบียนราษฎร หากเกินกำหนดมีโทษปรับไม่เกิน 5,000
บาท

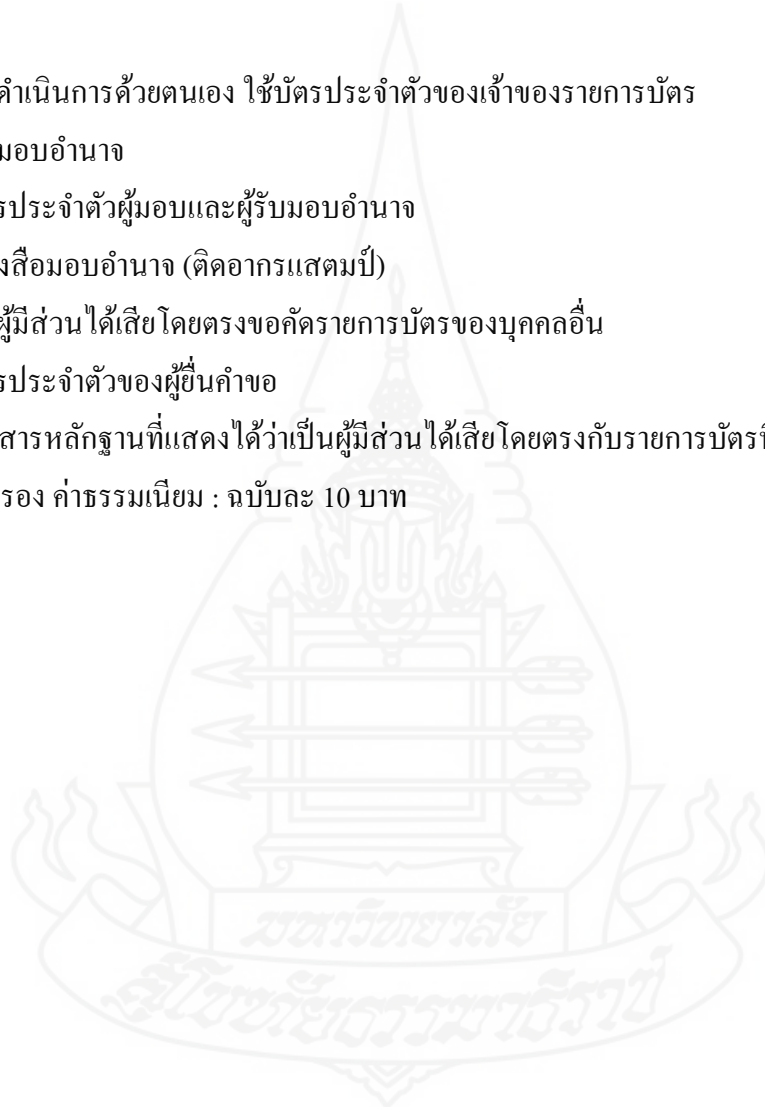
การตรวจ คัดและรับรองสำเนารายการเกี่ยวกับบัตร

ยื่นคำขอได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

1. กรณีดำเนินการด้วยตนเอง ใช้บัตรประจำตัวของเจ้าของรายการบัตร
2. กรณีมอบอำนาจ
  - บัตรประจำตัวผู้มอบและผู้รับมอบอำนาจ
  - หนังสือมอบอำนาจ (ติดอากรแสตมป์)
3. กรณีผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงขอคัดรายการบัตรของบุคคลอื่น
  - บัตรประจำตัวของผู้ยื่นคำขอ
  - เอกสารหลักฐานที่แสดงได้ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงกับรายการบัตรที่จะขอตรวจ

คัดและรับรอง ค่าธรรมเนียม : ฉบับละ 10 บาท

สํกยอกวิวัฒนาการบัตรประชาชนไทย

รุ่น ๑ พ.ศ. ๒๔๘๖

รุ่น ๖ พ.ศ. ๒๕๕๓

รุ่น ๒ พ.ศ. ๒๕๐๖

รุ่น ๕ พ.ศ. ๒๕๕๘

รุ่น ๓ พ.ศ. ๒๕๓๑

รุ่น ๔ พ.ศ. ๒๕๓๗

roisara.com

บันทึกคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เลขที่	รายการที่ประเมิน				ระดับผลการเรียน (Mod)	ผลการประเมิน	
	ข้อดีที่สุด (3)	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)	มุ่งมั่นในการทำงาน (3)		ระดับดี	ระดับดีเยี่ยม
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ .....เรื่อง.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ความ สนใจ (4)	การ แสดง ออก (4)	การมี ส่วน ร่วม (4)	การ ยอมรับ ความ คิดเห็น ผู้อื่น (4)	การตอบ คำถาม (4)	รวม 20 คะแนน
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน		
ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร

เวลา 1 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.4-6/1 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนประเทศชาติ และสังคมโลก

2. สาระสำคัญ

กฎหมายรับราชการทหารกำหนดให้ชายที่มีสัญชาติไทยทุกคน จะต้องทำหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเอง ถ้าไม่ปฏิบัติตามต้องรับโทษตามกฎหมาย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายและคุณสมบัติเกี่ยวกับการรับราชการทหารได้
2. วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามกฎหมายการรับราชการทหารได้

4. สาระการเรียนรู้

1. ทหารกองเกิน
2. ทหารกองประจำการ
3. ทหารกองหนุน
4. ทหารประจำการ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
  - ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. ชิ้นงาน / หลักฐานการเรียนรู้ของนักเรียน

- บันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 6 เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร

8. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัดผลและ การประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์ การประเมิน
ด้านความรู้ 1. บอกความหมายและ คุณสมบัติเกี่ยวกับการรับ ราชการทหารได้ 2. วิเคราะห์ผลของการ ปฏิบัติตนตามกฎหมายการ รับราชการทหารได้	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบทดสอบ	- แบบฝึกหัด - แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ด้านทักษะ / กระบวนการ	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบทดสอบ	- แบบฝึกหัด - แบบทดสอบ - แบบประเมิน ทักษะ/กระบวนการ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	- สังเกต	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ ระดับดี

9. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอบถามนักเรียนคนใด มีญาติหรือพี่เป็นทหารเกณฑ์ ช่วยเล่าประสบการณ์ ที่เคยไปดูญาติพี่น้องที่มีหน้าที่รับราชการทหารซึ่งเป็นการทำหน้าที่ป้องกันประเทศชาติ จะต้องปฏิบัติอย่างไร แล้วอภิปรายซักถามความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการรับราชการทหาร

กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และแจกชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 6 เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร
3. นักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้ โดยศึกษาคำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอน หากนักเรียนเกิดความสงสัยไม่เข้าใจให้ถามครู
4. ครูคอยสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน และคอยให้คำปรึกษาแนะนำ

กิจกรรมรวบยอด

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
7. นักเรียนตรวจแบบทดสอบจากเฉลย ครูคอยตรวจสอบความถูกต้องและชี้แนะ ถ้าคะแนนสอบหลังเรียนไม่ถึง 80% ให้กลับไปศึกษาเนื้อหาอีกครั้ง โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำกิจกรรม แล้วทำข้อสอบหลังเรียนให้ได้ขั้นต่ำ 80%
8. ชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่สามารถสอบผ่านเกณฑ์
9. นักเรียนส่งผลคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ชุดที่ 6 ให้ครู เพื่อบันทึกผลคะแนนไว้เป็นหลักฐาน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 6
2. ใบความรู้
3. ห้องสมุดโรงเรียน
4. Internet

ใบความรู้สำหรับครู
ชุดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร

ที่มา : <https://aruneelpru.wordpress.com/category>

รัฐธรรมนูญกำหนดให้บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารเพื่อทำหน้าที่ป้องกันประเทศชาติ ดังนั้นพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช 2497 จึงกำหนดการรับราชการทหารไว้ 4 ประเภท ได้แก่

1. ทหารกองเกิน คือ ชายที่มีสัญชาติไทยทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์และยังไม่ถึง 30 ปีบริบูรณ์ จะต้องมีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเอง สำหรับการเป็นทหารกองเกินมีหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ ดังนี้

1) การประกาศลงบัญชีทหารกองเกิน ในช่วงเดือนกันยายนของทุกปี นายอำเภอจะประกาศรายชื่อผู้ที่มีอายุถึงเกณฑ์ที่จะต้องลงบัญชีทหารกองเกิน

2) การลงบัญชีทหารกองเกิน ผู้ที่มีรายชื่อตามที่นายอำเภอประกาศจะต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายในปีนั้น หากไปไม่ได้ด้วยตนเอง ต้องให้ผู้บรรลุนิติภาวะหรือผู้ที่เชื่อถือได้ไปแจ้งแทน ถ้าไม่ไปจะถือว่าหลีกเลี่ยงชัดเจน และเมื่อลงบัญชีแล้วนายอำเภอจะออกใบสำคัญ (สค.9) หรือใบรับ (สค.10) ให้เป็นหลักฐาน หากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ขอใบสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียม 1 บาท แต่ถ้าชำรุดเสียหายเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม กรณีผู้ที่ยังไม่ลงบัญชีทหารกองเกินไม่ว่ากรณีใด ๆ ถ้าอายุยังไม่ถึง 46 ปีบริบูรณ์ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน แต่จะให้ผู้อื่นแจ้งแทนไม่ได้ ทั้งนี้ผู้ที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินวันใดแล้วจะถือว่าเป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันนั้น อย่างไรก็ตาม กฎหมายได้ยกเว้นผู้ที่ไม่ต้องลงบัญชีทหารกองเกิน ได้แก่ สามเณรเปรียญ และผู้ถูกควบคุมหรือคุมขังของเจ้าพนักงาน

การแจ้งขึ้นบัญชีทหารกองเกิน

ชายผู้มีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุย่างเข้า 18 ปีบริบูรณ์ใน พ.ศ.ใด ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายใน พ.ศ. นั้น ต่อสัสดีอำเภอที่ตนมีภูมิลำเนาทหารอยู่ ถ้าไม่สามารถไปลงบัญชีทหารกองเกินได้ด้วยตนเอง ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและเชื่อถือได้เป็นผู้ดำเนินการแทน (อายุ 20 ปีบริบูรณ์) ภายในเดือนพฤศจิกายนของปีที่ย่างเข้า 18 ปี

บุคคลใดซึ่งยังไม่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอพร้อมกับคนปีเดียวกัน ถ้าอายุยังไม่ถึง 46 ปีบริบูรณ์ ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินเสียเช่นเดียวกับคนที่มีอายุย่างเข้า 18 ปีโดยต้องปฏิบัติภายใน 30 วัน นับแต่วันที่สามารปฏิบัติได้ ในกรณีนี้จะให้ผู้อื่นดำเนินการแทนไม่ได้ (พระราชบัญญัติ รับราชการทหาร มาตรา 18)

เมื่อได้รับการลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว นายอำเภอจะออกไปสำคัญ ส.ค. 9 ให้ไว้เป็นหลักฐาน เมื่อได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่อำเภอที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ ภูมิลำเนาทหารมีได้เพียงแห่งเดียวเท่านั้น (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 5)

หลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

1. สูติบัตร
2. บัตรประจำตัวประชาชนหรือใบแทน
3. สำเนาทะเบียนบ้าน (กรณีบิดามารดาไม่ได้อยู่บ้านเดียวกันกับผู้อยู่ลงบัญชีทหารกองเกิน ให้นำสำเนาทะเบียนบ้านของบิดามารดาไปด้วย)
4. กรณีบิดามารดาเป็นบุคคลต่างด้าวจะต้องนำไปสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของบิดามารดาไปด้วย
5. กรณีเปลี่ยนชื่อตัว-ชื่อสกุล จะต้องนำไปสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัว-ชื่อสกุลไปแสดงด้วย
6. กรณีบิดามารดาถึงแก่กรรมแล้ว ให้นำหลักฐานใบมรณบัตรไปแสดงด้วย

โทษของการฝ่าฝืนไม่ไปลงบัญชีทหารกองเกินภายในกำหนด

บุคคลใดไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือปรับไม่เกิน 300 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าบุคคลนั้นสำนึกในความผิดรีบไปแจ้งนายอำเภอเพื่อขอลงทะเบียนทหารกองเกินก่อนที่เจ้าหน้าที่จะยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด ก็จะถูกลงโทษในสถานเบาเพียงจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 100 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 44)

2. ทหารกองประจำการ คือ ทหารกองเกินที่ได้รับหมายเรียกมาตรวจเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการ และเข้ารับราชการในกองประจำการแล้ว สำหรับการเป็นทหารกองประจำการมีหลักเกณฑ์และวิธีการดังนี้

การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินให้เป็นทหารกองประจำการ (การเกณฑ์ทหาร)

ทหารกองเกินเมื่อมีอายุย่างเข้า 21 ปี ใน พ.ศ. ใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในปี พ.ศ. นั้นและในเดือนตุลาคมของทุกปี อำเภอหรือเขตท้องที่จะประกาศให้ทหารกองเกินที่มีอายุย่างเข้า 21 ปี ในพ.ศ.นั้น ไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารที่อำเภอหรือเขต

บุคคลใดไม่สามารถไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะซึ่งมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์แล้ว และพอเชื่อถือได้ไปรับหมายเรียกแทน (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 25) แต่ต้องมีหนังสือมอบหมายของผู้ถูกเรียกถึงนายอำเภอหรือสัสดีเขตให้ผู้แทนนำมาแสดงด้วย

หลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

1. บัตรประจำตัวประชาชน
2. ใบสำคัญทหารกองเกิน (ส.ค.9)

โทษของผู้ฝ่าฝืน

บุคคลใดไม่มารับหมายเรียกที่อำเภอ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 300 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่จะยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอรับหมายเรียกด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะที่เชื่อถือได้มารับแทน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 100 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 44) เมื่อถึงกำหนดวันตามหมายเรียก ที่กำหนดวันให้ทหารกองเกินทุกคนต้องไปทำการตรวจคัดเลือกเพื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้น ทหารกองเกินซึ่งถูกเรียกต้องมา

ให้คณะกรรมการตรวจเลือก ทำการตรวจเลือก โดยนำไปสำคัญทหารกองเกิน บัณฑิตประชาชน ประกาศนียบัตร หรือหลักฐานการศึกษา มาแสดงด้วย (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 27) ทหารกองเกิน ซึ่งจะถูกเรียกมาตรวจคัดเลือก เพื่อเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการนั้น ต้องมีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง 30 ปีบริบูรณ์ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 32) บุคคลใดหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่ให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก หรือมาแต่ไม่เข้าทำการตรวจเลือกหรือไม่อยู่นั้นเสร็จการตรวจเลือก หรือหลีกเลี่ยงขัดขืนด้วยประการใดๆ เพื่อจะมีให้ได้เข้ารับราชการทหารกอง ประจำการต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 45)

ทหารกองเกินซึ่งได้รับหมายเรียกให้ไปทำการตรวจเลือก เพื่อเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ เมื่อถึงวันกำหนดให้ไปทำการตรวจเลือก ด้วยบุคคลนั้นมีเหตุจำเป็นบางประการ ไม่สามารถไปตรวจเลือกในวันนั้นได้ ก็ไม่มีความผิดตามกฎหมายแต่อย่างใด

เหตุจำเป็นดังกล่าวได้แก่

1. ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชา โดยปัจจุบันทันด่วน ให้ไปรับราชการทหาร อันสำคัญ หรือไปราชการต่างประเทศ โดยคำสั่งของ เจ้ากระทรวง
2. นักเรียนซึ่งไปศึกษาต่างประเทศตามที่ระบุในกฎกระทรวง
3. ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการ หรือโรงงานอื่นใด ในระหว่างที่มีการรบ การสงคราม และอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม
4. บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสงคราม
5. เกิดเหตุสุดวิสัย
6. ไปเข้าตรวจเลือกที่อื่น
7. ป่วย โดยให้ผู้บรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก (กรณีตามข้อ 1, 2, 3 หรือ 4 ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะการจาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย) (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 27)

ทหารกองเกินผู้ใดที่ถูกคัดเลือกเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ แล้ว ตามปกติ จะต้องเข้ารับราชการมีกำหนดเวลา 2 ปี แต่อาจจะรับราชการน้อยกว่า 2 ปี ก็ได้ถ้ามีเหตุยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 9) ได้แก่

1. ผู้สำเร็จจากการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตาม หลักสูตรการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ให้รับราชการ ทหารกองประจำการ 1 ปี 6 เดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้รับขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียง 1 ปี

2. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ให้รับราชการทหารกองประจำการ 1 ปี แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้รับรองขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียง 6 เดือน

3. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุน โดยมีต้องเข้ารับราชการในกองประจำการ (กฎกระทรวงฉบับที่ 24 (พ.ศ. 2508) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497) ทหารกองเกินซึ่งถูกคัดเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการแล้ว ถ้ารับราชการครบ 2 ปี หรือน้อยกว่านั้นตามที่ได้รับยกเว้นแล้ว ก็จะถูกปลดเป็นทหารกองหนุนต่อไป (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 9 วรรค 2)

บุคคลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการเป็น ทหารกองประจำการ

ที่มา <https://aruneelpru.wordpress.com/category>

ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้อง เรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพล เพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม คือ

1. พระภิกษุ สามเณร
2. นักบวชในพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวน
3. นักบวชศาสนาอื่น ซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาและไม่ เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ ตามกฎกระทรวงที่ออก ตามมาตรา 14 (2)
4. สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ
5. บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหาร ตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร
6. นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม

7. นักศึกษาของศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวง ศึกษาธิการ
8. นักศึกษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือนของกระทรวงคมนาคม
9. นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศและได้รับการ ผ่อนผันตามกฎหมายกระทรวง
ที่ออกตามมาตรา 27 (2)
10. ครูซึ่งประจำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง
ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่นและซึ่งไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการใน
ยามปกติตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา 14 (5)
11. พนักงานวิทยุของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของ รัฐบาล
12. ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ลูกจ้าง หรือคนงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้
เฉพาะผู้ซึ่งทำงานโดยใช้วิชาหรือฝีมือ
13. ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการการเมือง ข้าราชการกลาโหม
พลเรือน ข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วย
บำเหน็จบำนาญ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งรับเงินเดือนประจำและเป็นข้าราชการหรือพนักงาน
ตั้งแต่ระดับ 5 หรือเทียบเท่าขึ้นไปแล้วแต่กรณี
14. ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วน ให้ไปราชการอัน
สำคัญยิ่ง หรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง
15. หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอหรือกิ่งอำเภอ
16. ปลัดอำเภอ
17. ตำรวจประจำการ
18. กำนัน
19. ผู้ใหญ่บ้าน
20. สารวัตรกำนัน
21. แพทย์ประจำตำบลซึ่งมิใช่ทหารกองหนุน
22. นายกเทศมนตรีหรือเทศมนตรี
23. ผู้ซึ่งทำงานประจำในตำแหน่งหน้าที่สำคัญในราชการเทศบาล องค์การของรัฐบาล
หรือในกิจการเกี่ยวกับการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การขนส่ง การธนาคาร หาก
ขาดไปจะทำให้กิจการเสียหายและจะหาผู้อื่นแทนไม่ได้ ตามที่กระทรวงกลาโหมกับกระทรวง
ทบวง กรม เจ้าหน้าที่จะได้ตกลงกัน
24. บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา 29 (3)
25. บุคคลซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเห็นสมควรผ่อนผันเป็นพิเศษ

3. ทหารกองหนุน คือ ทหารที่ปลดจากกองประจำการหรือทหารกองเกินที่สำเร็จการศึกษา
วิชาทหารและขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นกองหนุน

4. ทหารประจำการ คือ ทหารที่รับราชการสังกัดกระทรวงกลาโหมซึ่งไม่ใช่ทหาร
กองประจำการ

ประกาศ...ผู้ที่จะเป็นทหารกองประจำการ (ทหารเกณฑ์)
ต้องมีขนาดรอบตัวตั้งแต่ 76 เซนติเมตร ขึ้นไป ในเวลาหายใจออก
และสูงตั้งแต่ 1 เมตร 46 เซนติเมตร ขึ้นไป แต่ปกติจะคัดเลือกคน
ที่มีขนาดสูง 1 เมตร 60 เซนติเมตร ขึ้นไปก่อนครับ

บันทึกคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เลขที่	รายการที่ประเมิน				ระดับผลการเรียน (Mod)	ผลการประเมิน	
	ข้อดีสุดจริต (3)	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)	มุ่งมั่นในการทำงาน (3)		ระดับดี	ระดับดีเยี่ยม
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ .....เรื่อง.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ความ สนใจ (4)	การ แสดง ออก (4)	การมี ส่วน ร่วม (4)	การ ยอมรับ ความ คิดเห็น ผู้อื่น (4)	การตอบ คำถาม (4)	รวม 20 คะแนน
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน		
ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

เวลา 1 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.4-6/1 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนประเทศชาติ และสังคมโลก

2. สาระสำคัญ

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของคนในสังคม โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับกรบริโภคสินค้าและการใช้บริการ เช่น มนุษย์ต้องบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม ต้องใช้บริการรถประจำทาง รถไฟฟ้า รวมทั้งบริการอื่น ๆ เพื่ออำนวยความสะดวก เช่น การใช้บัตรเครดิต โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ดังนั้นการบริโภคหรือการใช้บริการต่าง ๆ จะต้องได้มาตรฐานและมีคุณภาพครบถ้วนตามที่ผู้ผลิตได้โฆษณาแนะนำไว้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกสิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภคได้
2. บอกหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้
3. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคได้

4. สาระการเรียนรู้

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

- ผู้บริโภค
- สิทธิ
- การคุ้มครองผู้บริโภค
- สิทธิตาม พรบ. คุ้มครองผู้บริโภค
- เป้าหมายและแนวทางการคุ้มครองผู้บริโภค

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

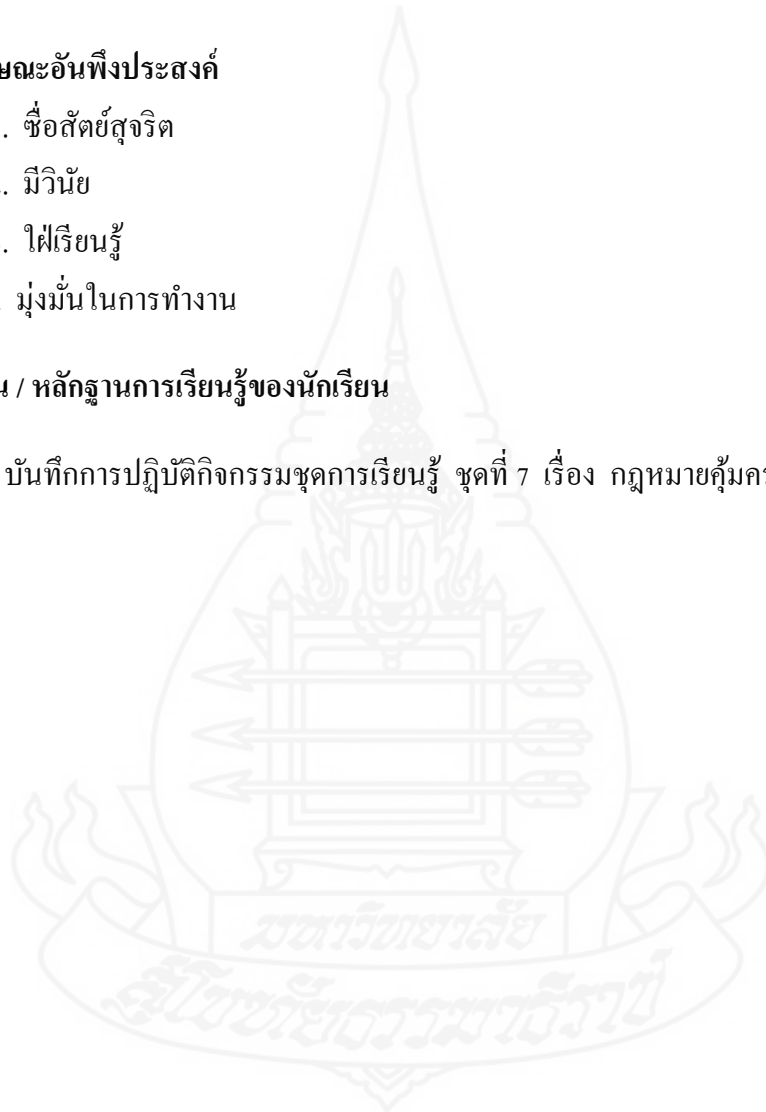
1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
  - ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. ชิ้นงาน / หลักฐานการเรียนรู้ของนักเรียน

- บันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 7 เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

8. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัดผลและ การประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์ การประเมิน
ด้านความรู้ 1. บอกสิทธิและหน้าที่ของ ผู้บริโภคได้ 2. บอกหน้าที่ของ คณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภคได้ 3. บอกประโยชน์และปฏิบัติ ตนตามกฎหมายคุ้มครอง ผู้บริโภคได้ ด้านทักษะ / กระบวนการ	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบทดสอบ	- แบบฝึกหัด - แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ด้านทักษะ / กระบวนการ	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบทดสอบ	- แบบฝึกหัด - แบบทดสอบ - แบบประเมิน ทักษะ/กระบวนการ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	- สังเกต	- แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ ระดับดี

9. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำภาพเกี่ยวกับสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน หมุดอายุ และถามนักเรียนว่าเราสามารถไปฟ้องร้องตามกฎหมายได้หรือไม่ เพราะเหตุใด แล้วซักถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค มีประโยชน์อย่างไร

กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และแจกชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 7 เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

3. นักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้ โดยศึกษาคำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอน หากนักเรียนเกิดความสงสัยไม่เข้าใจให้ถามครู

4. ครูคอยสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน และคอยให้คำปรึกษาแนะนำ

กิจกรรมรวบยอด

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

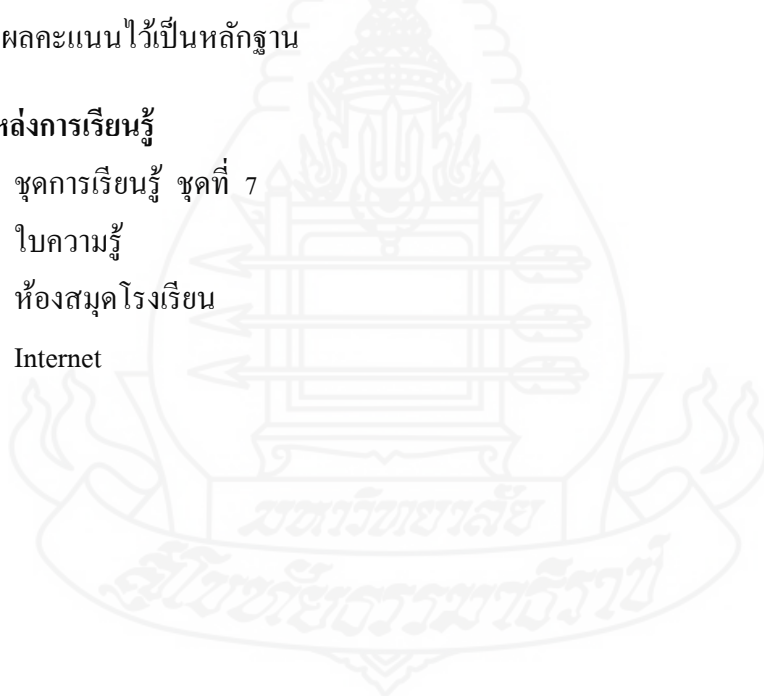
7. นักเรียนตรวจแบบทดสอบจากเฉลย ครูคอยตรวจสอบความถูกต้องและชี้แนะ ถ้าคะแนนสอบหลังเรียนไม่ถึง 80% ให้กลับไปศึกษาเนื้อหาอีกครั้ง โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำกิจกรรม แล้วทำข้อสอบหลังเรียนให้ได้ขั้นต่ำ 80%

8. ชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่สามารถสอบผ่านเกณฑ์

9. นักเรียนส่งผลคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ชุดที่ 7 ให้ครูเพื่อบันทึกผลคะแนนไว้เป็นหลักฐาน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 7
2. ใบความรู้
3. ห้องสมุดโรงเรียน
4. Internet

ใบความรู้สำหรับครู

ชุดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของคนในสังคม โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับการบริโภคสินค้าและการใช้บริการ เช่น มนุษย์ต้องบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม ต้องใช้บริการรถประจำทาง รถไฟฟ้า รวมทั้งบริการอื่น ๆ เพื่ออำนวยความสะดวก เช่น การใช้บัตรเครดิต โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ดังนั้นการบริโภคหรือการใช้บริการต่าง ๆ จะต้องได้มาตรฐานและมีคุณภาพครบถ้วนตามที่ผู้ผลิตได้โฆษณาแนะนำไว้ ด้วยเหตุนี้ รัฐในฐานะผู้คุ้มครองดูแลประชาชน หากพบว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการบริโภคสินค้าและบริการจะต้องรีบ เข้าไปแก้ไข เยียวยาและชดเชยความเสียหายให้กับประชาชน

หน่วยงานที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอยู่หลากหลายและกระจายตามประเภทของการบริโภคสินค้าและบริการ เช่น

1. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับอาหาร ยา หรือเครื่องสำอาง เป็นหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ที่ต้องเข้ามาดูแล
2. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมก็เป็นหน้าที่ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่ต้องเข้ามาดูแล
3. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับเจ้าของธุรกิจจัดสรรที่ดิน อาคารชุด เป็นหน้าที่ของกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทยเข้ามาดูแล
4. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับคุณภาพหรือราคาสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นหน้าที่ของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ที่ต้องเข้ามาดูแล
5. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับการประกันภัยหรือประกันชีวิต เป็นหน้าที่ของกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ที่ต้องเข้ามาดูแล

สำหรับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 จัดเป็นกฎหมายเฉพาะที่ที่ไม่ซับซ้อนหรือขัดกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่คุ้มครองผู้บริโภคในด้านต่างๆ ตามตัวอย่างข้างต้น เพราะหากเกิดกรณีจำเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบมิได้ดำเนินการแก้ไขหรือดำเนินการไม่ครบถ้วนตามขั้นตอนของกฎหมาย ผู้เดือดร้อนสามารถร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อให้สั่งการแก้ไขแทนได้ เพราะสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครอง

ผู้บริโภคเป็นหน่วยงานคุ้มครองด้านการบริโภคสินค้าและบริการทั่วไป นอกเหนือจากการทำงานของหน่วยงานอื่น ๆ

ผู้บริโภค หมายถึง ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจ หรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอ หรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการ และหมายความรวมถึงผู้ใช้สินค้า หรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบ แม้มิได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตาม

ผู้บริโภคต้องมีความรอบคอบ ฉลาดในการตรวจสอบแสดงสินค้า คุณภาพปริมาณ และราคาว่ายุติธรรม สมควรซื้อมาบริโภคหรือไม่ อาจสำรวจสินค้าชนิดเดียวกันจากหลาย ๆ ร้าน โดยไม่เชื่อข้อความโฆษณาทันที แต่ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสินค้าว่าจริงตามที่โฆษณาไว้หรือไม่

สิทธิ คือ อำนาจที่จะกระทำการใด ๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย

การคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection) หมายความว่า การป้องกัน ปกป้อง ระวัง ดูแล พิทักษ์รักษา ให้อารักขากันไว้ไม่ให้ผู้ที่ซื้อของมาใช้ ผู้กิน ผู้เสพ ผู้ใช้สอย ผู้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เกิดภัยอันตราย บาดเจ็บ หรือเกิดความเสียหาย

การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค หมายถึง การที่รัฐเข้ามาดูแลป้องกันรักษาสิทธิของผู้บริโภคไม่ให้ผู้ประกอบการเอารัดเอาเปรียบในการซื้อขายสินค้าและบริการ และเพื่อสร้างนิสัยในการบริโภคของประชาชนที่เป็นการส่งเสริมพลานามัย ประหยัด และสามารถใช้จ่ายทรัพยากรของชาติ ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนผู้บริโภค รู้จักเลือกซื้อ เลือกใช้สินค้าหรือบริการที่ดีมีคุณภาพได้อย่างเป็นธรรม ปลอดภัย และประหยัด

สิทธิตามพรบ.คุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา 4 ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครองดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้อง และเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ
2. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ
3. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ
4. สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
5. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย

นอกจากนี้ ผู้บริโภคจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริโภค โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ในที่นี้ จะขอกล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริโภคที่ควรปฏิบัติ คือ

- 1) ผู้บริโภคต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการซื้อสินค้าหรือรับบริการ เช่น ตรวจสอบฉลากแสดงราคาและปริมาณ ไม่หลงเชื่อในคำโฆษณาคุณภาพสินค้า
- 2) การเข้าทำสัญญาผูกมัดการตามกฎหมาย โดยการลงมือซื้อ ต้องตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้ตามสัญญาให้เข้าใจรัดกุม หรือควรปรึกษาผู้รู้ทางกฎหมายหากไม่เข้าใจ
- 3) ข้อตกลงต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีผลบังคับใช้ ควรทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อผู้ประกอบธุรกิจด้วย
- 4) ผู้บริโภคมีหน้าที่เก็บหลักฐานไว้เพื่อประโยชน์ในการเรียกร้องค่าเสียหาย
- 5) เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค ผู้บริโภคควรดำเนินการเรียกร้องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือต่อคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ทางสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ดำเนินการคุ้มครองประชาชนในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณา
2. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก
3. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา
4. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านขายตรงและตลาดแบบตรง
5. การบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้บริโภค

เป้าหมายและแนวทางการคุ้มครองผู้บริโภค

1. ให้ผู้บริโภคได้รับความปลอดภัย
2. ให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรม
3. ให้ผู้บริโภคได้รับความประหยัด

บันทึกคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เลขที่	รายการที่ประเมิน				ระดับผลการเรียน (Mod)	ผลการประเมิน	
	ข้อดีสุดจิด (3)	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)	มุ่งมั่นในการทำงาน (3)		ระดับดี	ระดับดีเยี่ยม
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ .....เรื่อง.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ความสนใจ (4)	การแสดงออก (4)	การมีส่วนร่วม (4)	การยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น (4)	การตอบคำถาม (4)	รวม 20 คะแนน
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน		
ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

เวลา 1 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.4-6/1 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนประเทศชาติ และสังคมโลก

2. สาระสำคัญ

กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรได้กำหนดระเบียบปฏิบัติในการแจ้งเกิด การแจ้งตาย การย้ายที่อยู่ การจัดทำทะเบียนคนและทะเบียนบ้านพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 เป็นกฎหมายสำคัญที่ใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับตนเองและสังคมเป็นอย่างมาก

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายกฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรได้
2. บอกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนการแจ้งเกิด แจ้งตาย และแจ้งย้ายที่อยู่ได้อย่างถูกต้อง

4. สาระการเรียนรู้

กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

- คนเกิด
- คนตาย
- การย้ายที่อยู่
- การขอแก้ทะเบียนราษฎร

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

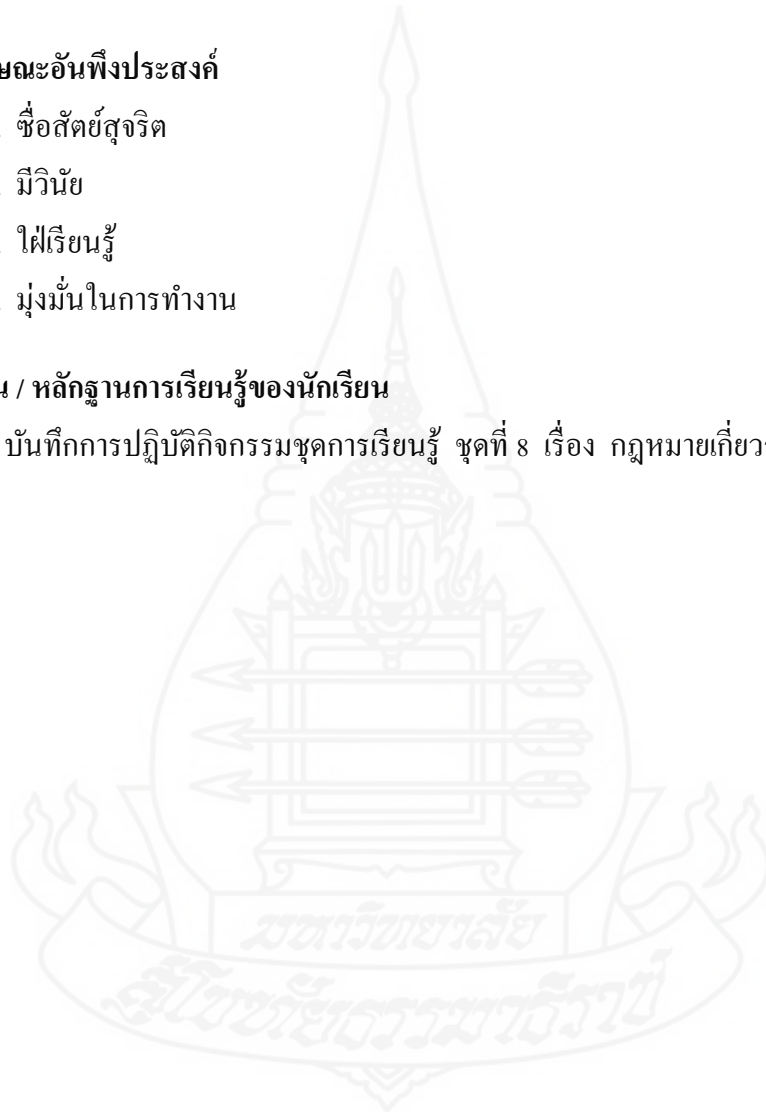
1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
  - ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. ชิ้นงาน / หลักฐานการเรียนรู้ของนักเรียน

- บันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 8 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

8. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัดผลและ การประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์ การประเมิน
ด้านความรู้ 1. อธิบายกฎหมายเกี่ยวกับ ทะเบียนราษฎรได้ 2. บอกระเบียบปฏิบัติ เกี่ยวกับขั้นตอนการแจ้ง เกิด แจ้งตาย และแจ้งย้าย ที่อยู่ได้อย่างถูกต้อง	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบทดสอบ	- บัตรแบบฝึกหัด - แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ด้านทักษะ / กระบวนการ	- ตรวจสอบแบบฝึกหัด - ตรวจสอบทดสอบ	- บัตรแบบฝึกหัด - แบบทดสอบ - แบบประเมิน ทักษะ/กระบวนการ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	- สังเกต	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ ระดับดี

9. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูถามนักเรียนทราบหรือไม่ เมื่อมีคนเกิดมาจะต้องทำอย่างไร แล้วต้องเป็นหน้าที่
ของใครที่แจ้งเกิด ไปแจ้งที่ไหน หรือเมื่อมีคนตาย ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติอย่างไร เมื่อต้องการ
ย้ายที่อยู่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายอย่างไร และให้นักเรียนที่มีประสบการณ์
โดยตรง เล่าให้เพื่อนๆ ฟังว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร แล้วซักถามความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญ
ของทะเบียนราษฎร

กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และแจกชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 8 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร
3. นักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้ โดยศึกษาคำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอน หากนักเรียนเกิดความสงสัยไม่เข้าใจให้ถามครู
4. ครูคอยสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน และคอยให้คำปรึกษาแนะนำ

กิจกรรมรวบยอด

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
7. นักเรียนตรวจแบบทดสอบจากเฉลย ครูคอยตรวจสอบความถูกต้องและชี้แนะ ถ้าคะแนนสอบหลังเรียนไม่ถึง 80% ให้กลับไปศึกษาเนื้อหาอีกครั้ง โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำกิจกรรม แล้วทำข้อสอบหลังเรียนให้ได้ขั้นต่ำ 80%
8. ชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่สามารถสอบผ่านเกณฑ์
9. นักเรียนส่งผลคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ชุดที่ 8 ให้ครู เพื่อบันทึกผลคะแนนไว้เป็นหลักฐาน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 8
2. ใบความรู้
3. ห้องสมุดโรงเรียน
4. Internet

ใบความรู้สำหรับครู

ชุดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรได้กำหนดระเบียบปฏิบัติในการแจ้งเกิด การแจ้งตาย การย้ายที่อยู่ การจัดทำทะเบียนคนและทะเบียนบ้านพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 เป็นกฎหมายสำคัญที่กำหนดระเบียบปฏิบัติ การแจ้งเกิด การแจ้งตาย การย้ายที่อยู่ การจัดทำทะเบียนคนและทะเบียนบ้าน เป็นกฎหมายที่ใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับตนเองและสังคมเป็นอย่างมาก เมื่อคนเกิดมาจะต้องทำอย่างไร เป็นหน้าที่ของใครที่จะแจ้งเกิด ไปแจ้งที่ไหน หรือเมื่อมีคนตาย ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติอย่างไร เมื่อต้องการย้ายที่อยู่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายอย่างไร

1. คนเกิด

1.1 การแจ้งเกิด เมื่อมีคนเกิดให้แจ้งเกิดดังต่อไปนี้

1) คนเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้านหรือบิดมารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ ที่คนเกิดในบ้านภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด ในกรณีคนเกิดในโรงพยาบาล ซึ่งในโรงพยาบาลบางแห่ง เจ้าหน้าที่จะบริการไปแจ้งเกิดต่อนายทะเบียนท้องที่ที่คนเกิด โดยปฏิบัติตามกำหนดเวลาดังกล่าว หรือถ้าเป็นโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร บางแห่งจะมีสำนักงานทะเบียนท้องที่นั้นประจำอยู่ที่โรงพยาบาล โดยมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ในด้านบริการรับแจ้งเกิด

2) คนเกิดนอกบ้าน ให้บิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนเกิดนอกบ้าน หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด ในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนดให้แจ้งภายหลังได้ แต่ต้องไม่เกิน 30 วันนับแต่วันเกิด ถ้าบิดามารดาประสงค์จะเปลี่ยนชื่อบุตรนั้น ให้แจ้งภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่แจ้งชื่อคนเกิดต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนจัดการเปลี่ยนชื่อให้ โดยต้องเสียค่าธรรมเนียม 25 บาท

3) ผู้ที่พบเด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กอ่อนซึ่งถูกทอดทิ้ง ให้นำเด็กนั้นไปส่งและแจ้งต่อนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์แห่งท้องที่ที่พบเด็กนั้น โดยเร็ว

1.2 สถานที่แจ้งเกิด

- 1) ในเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเทศบาล
- 2) นอกเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนตำบล ซึ่งได้แก่ บ้านของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือข้าราชการอื่นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตำบล

3) ในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่น ซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเขตการแจ้งเกิดในกรณีคนเกิดในบ้าน เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านแต่จะมอบหมายให้ผู้ใดไปแจ้งแทนก็ได้ การไปแจ้งเกิดกรณีคนเกิดในบ้าน ผู้แจ้งต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปด้วยทุกครั้ง เมื่อนายทะเบียนรับแจ้งการเกิดแล้ว จะมอบสูติบัตรให้แก่ผู้แจ้งเป็นหลักฐานสูติบัตร เป็นเอกสารสำคัญของทางราชการและมีประโยชน์มาก เพราะเป็นเอกสารที่แสดงถึงชื่อตัว ชื่อสกุล สัญชาติ วัน เดือน ปีเกิด ชื่อตัว ชื่อสกุล และสัญชาติของบิดามารดา ต้องเก็บรักษาไว้ให้ดีเพื่อนำไปแสดงเป็นหลักฐานได้ทุกโอกาสตราบเท่าที่มีชีวิตอยู่

2. คนตาย

2.1 การแจ้งตาย เมื่อมีคนตายให้แจ้งตายดังต่อไปนี้

1) คนตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่มีคนตายภายในเวลา 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย ในกรณีที่ไม่มีเจ้าบ้านให้ผู้พบศพเป็นผู้แจ้งการตายภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาพบศพ

2) คนตายนอกบ้าน ให้บุคคลที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตายหรือพบศพแล้วแต่กรณี หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตายหรือพบศพ หรือจะแจ้งต่อนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็ได้ ถ้าในท้องที่ใด การคมนาคมไม่สะดวก ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจขยายเวลาออกไปตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน 7 วัน นับแต่เวลาตายหรือเวลาพบศพ การแจ้งตายกรณีคนตายในบ้าน เจ้าบ้านจะมอบหมายให้ผู้ใดไปแจ้งแทนก็ได้ โดยผู้แจ้งจะต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปด้วย

2.2 สถานที่แจ้งตาย

- 1) ในเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเทศบาล
- 2) นอกเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนตำบล ซึ่งได้แก่ บ้านของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือข้าราชการอื่นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตำบล
- 3) ในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่น ซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเขต การแจ้งตายในกรณีคนตายในบ้าน เป็นหน้าที่เจ้าบ้านแต่จะมอบหมายให้ผู้อื่นที่อยู่ในบ้านเดียวกันไปดำเนินการแทน ไม่ต้องทำหนังสือมอบอำนาจ ถ้าจะมอบให้บุคคลอื่นที่ไม่ได้อยู่ในบ้านเดียวกันไปดำเนินการแทน ต้องทำหนังสือมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษร

การแจ้งตายในกรณีคนตายในบ้าน และผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านด้วย เมื่อไปแจ้งต้องต้องนำสำเนาทะเบียนฉบับเจ้าบ้านไปด้วย และเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการตายจะมอบมรณบัตรให้แก่ผู้แจ้งเป็นหลักฐานมรณบัตร เป็นเอกสารสำคัญของทางราชการ ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการตายของบุคคล

3. การย้ายที่อยู่

การย้ายที่อยู่จะต้องมีการแจ้งการย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิม แล้วจะต้องแจ้งย้ายเข้าในทะเบียนบ้านใหม่ซึ่งผู้นั้นย้ายไปอยู่ การแจ้งย้ายที่อยู่ให้ดำเนินการต่อไปนี้

3.1 การย้ายออก เมื่อมีบุคคลใดย้ายที่อยู่ออกจากบ้านใด กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าของบ้าน หรือผู้แทนที่จะต้องแจ้งย้ายที่อยู่ดังกล่าวต่อนายทะเบียนผู้มีหน้าที่รับแจ้ง ภายในเวลาไม่เกิน 15 วัน นับแต่วันย้ายออก ถ้าเจ้าบ้านไม่แจ้งภายในกำหนดเวลา มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

3.2 การย้ายเข้า เมื่อมีบุคคลใดย้ายที่อยู่เข้ามาอยู่ในบ้านใดบ้านหนึ่ง กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านที่จะต้องแจ้งการย้ายเข้าที่อยู่ดังกล่าวภายใน 15 วัน นับแต่วันย้ายเข้า ถ้าเจ้าบ้านไม่แจ้งในกำหนดเวลา มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

การแจ้งย้ายผู้ใดเข้ามาอยู่ในบ้าน เจ้าบ้านจะต้องนำหลักฐานการย้ายออกของผู้นั้นไปแสดงต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งด้วย

4. การขอแก้ไขทะเบียนราษฎร

ในกรณีที่ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนบ้าน หรือเอกสารอื่นใดเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรของบุคคลไม่ตรงกับหลักฐานที่มีอยู่ ให้ไปติดต่ออำเภอหรือเทศบาลแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง ในการติดต่อทางราชการ เพื่อการนี้ควรนำหลักฐานเอกสารของทางราชการที่มีอยู่ไปแสดง เช่น

1. สูติบัตร มรณบัตร
2. บัตรประจำตัวประชาชน
3. ใบสำคัญทางทหาร
4. เอกสารการสมรส การหย่า
5. สำเนาทะเบียนบ้าน
6. ใบสุทธิ
7. หลักฐานเกี่ยวกับสัญชาติ
8. หนังสือเดินทางมาหรือไปต่างประเทศ
9. หลักฐานอื่น ๆ ถ้ามี

ตัวอย่างทะเบียนบ้าน

รายการเกี่ยวกับบ้าน เล่มที่ 1
สำนักทะเบียน

เลขรหัสประจำบ้าน xxx-xxxxxx-x

รายการที่อยู่ xx/xx xxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxx

ชื่อหมู่บ้าน ชื่อบ้าน
ประเภทบ้าน บ้าน ลักษณะบ้าน

วันเดือนปีที่กำหนดบ้านเลขที่

ลงชื่อ นายทะเบียน

นาย
วันเดือนปีที่พิมพ์ทะเบียนบ้าน 1 ธันวาคม 255

เลขประจำบ้าน xxx-xxxxxx-x

ชื่อ+นามสกุล รายการบุคคลในบ้านของเลขรหัสประจำบ้าน xxx-xxxxxx-x

เล่มที่ xxx xxxxxxxx xxxxxxxx ลำดับที่ เพศ xxx

ชื่อ xxx xxxxxxxx xxxxxxxx ชักเงิน ครบถ้วน สัญชาติ ไทย

เลขประจำตัวประชาชน 1-2345-67890-12-3 สถานภาพ เกิดเมื่อ xx x.x. xxxxx

มารดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ xxxxx 1-2345-67890-12-2 สัญชาติ xxxxx

บิดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ xxxxxxxx 1-2345-67890-12-1 สัญชาติ xxxxx

• มาจาก xxx/xx xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxx

นายทะเบียน นายอนันต์ ปู่ชู

•• ไปที่ นายทะเบียน

บันทึกคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เลขที่	รายการที่ประเมิน				ระดับผลการเรียน (Mod)	ผลการประเมิน	
	ข้อดีสุดจิด (3)	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)	มุ่งมั่นในการทำงาน (3)		ระดับดี	ระดับดีเยี่ยม
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ .....เรื่อง.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ความ สนใจ (4)	การ แสดง ออก (4)	การมี ส่วน ร่วม (4)	การ ยอมรับ ความ คิดเห็น ผู้อื่น (4)	การตอบ คำถาม (4)	รวม 20 คะแนน
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน		
ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

เวลา 1 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.4-6/1 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนประเทศชาติ และสังคมโลก

2. สาระสำคัญ

ภาษีอากรเป็นที่มาแห่งรายรับที่สำคัญอันดับหนึ่งของประเทศ เพื่อนำรายรับนั้นมาเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารประเทศ รัฐบาลของทุกประเทศจึงกำหนดหน้าที่ในการเสียภาษีไว้ในกฎหมาย ซึ่งประชาชนชาวไทยต้องมีหน้าที่เสียภาษีอากร

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและประเภทภาษีที่สำคัญได้
2. สามารถปฏิบัติตนตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรได้อย่างถูกต้อง

4. สาระการเรียนรู้

1. ภาษีและประเภทของภาษีที่สำคัญ เช่น

- ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
- ภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ภาษีบำรุงท้องที่
- ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- ภาษีสรรพสามิต

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

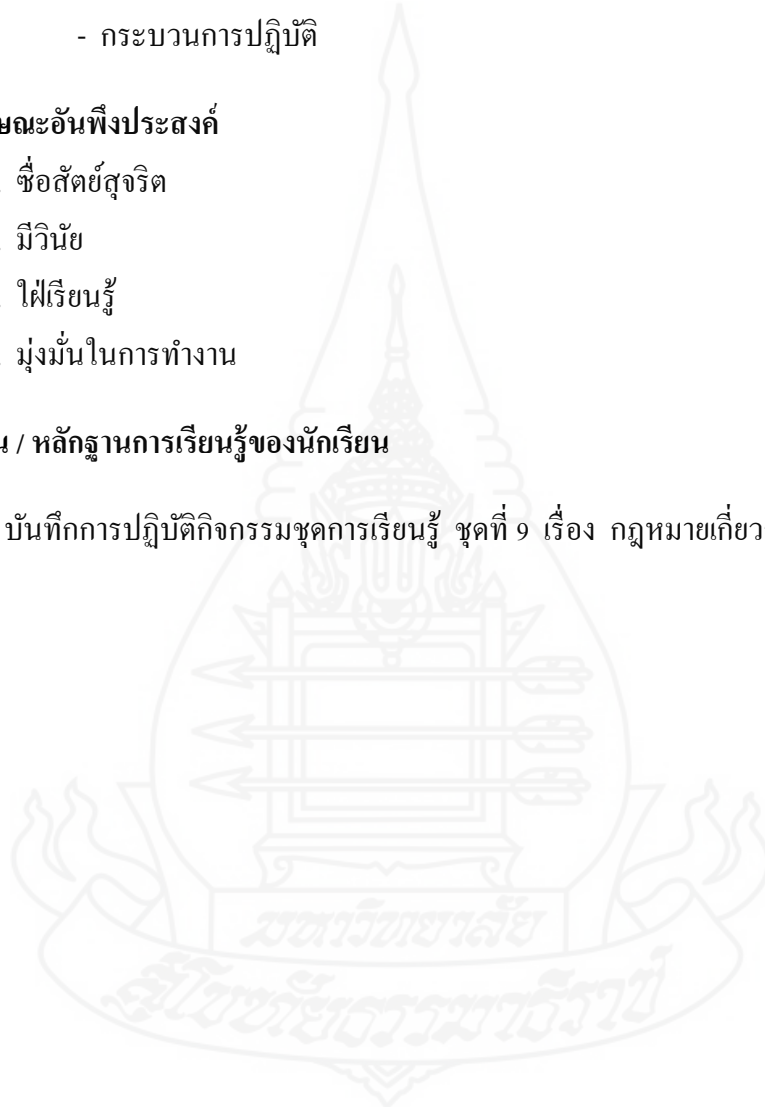
1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
  - ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
  - กระบวนการปฏิบัติ

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. ชิ้นงาน / หลักฐานการเรียนรู้ของนักเรียน

- บันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 9 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

8. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัดผลและ การประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์ การประเมิน
ด้านความรู้ 1. อธิบายความหมายและ ประเภทภาษีที่สำคัญได้ 2. สามารถปฏิบัติตนตาม กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ได้อย่างถูกต้อง	- ตรวจบัตรแบบฝึกหัด - ตรวจแบบทดสอบ	- บัตรแบบฝึกหัด - แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ด้านทักษะ / กระบวนการ	- ตรวจบัตรแบบฝึกหัด - ตรวจแบบทดสอบ	- บัตรแบบฝึกหัด - แบบทดสอบ - แบบประเมิน ทักษะ/กระบวนการ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	- สังเกต	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ ระดับดี

9. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำแบบแสดงรายการการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียน
สังเกต ว่ามีรายได้อะไรบ้างที่ต้องนำมาเสียภาษีอากร และมีรายการอะไรที่หักค่าลดหย่อนได้บ้าง
และจะได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเสียภาษีอากร

กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
การวัดผลและประเมินผล และแจกชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 9 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

3. นักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้ โดยศึกษาคำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอน หากนักเรียนเกิดความสงสัยไม่เข้าใจให้ถามครู

4. ครูคอยสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน และคอยให้คำปรึกษาแนะนำ

กิจกรรมรวบยอด

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

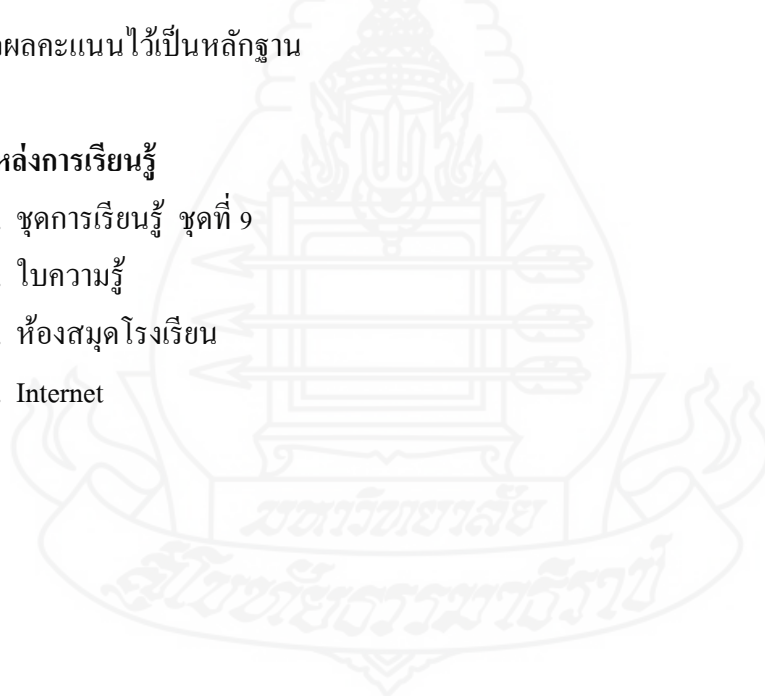
7. นักเรียนตรวจแบบทดสอบจากเฉลย ครูคอยตรวจสอบความถูกต้องและชี้แนะ ถ้าคะแนนสอบหลังเรียนไม่ถึง 80% ให้กลับไปศึกษาเนื้อหาอีกครั้ง โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำกิจกรรม แล้วทำข้อสอบหลังเรียนให้ได้ขั้นต่ำ 80%

8. ชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่สามารถสอบผ่านเกณฑ์

9. นักเรียนส่งผลคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ชุดที่ 9 ให้ครูเพื่อบันทึกผลคะแนนไว้เป็นหลักฐาน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 9
2. ใบความรู้
3. ห้องสมุดโรงเรียน
4. Internet

ใบความรู้สำหรับครู
ชุดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

แสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
สำหรับผู้มีเงินได้จากการทำงาน
แห่งประมวลรัษฎากร ประเภทเดียว

ภ.ง.ด.91

วันเดือนปีเกิด _____

คู่สมรส สมรส โสด

ตัวผู้เสียภาษีอากร _____
(กรอกเฉพาะกรณีเป็นผู้ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน)

นาง หรือคุณ _____

ภ.ง.ด.90

ระหว่างปีภาษี _____

ระหว่างปีภาษี _____

ระหว่างปีภาษี _____

(2) มีเงินได้รวมคำนวณภาษี

(3) มีเงินได้แยกยื่นแบบฯ

(4) ไม่มีเงินได้

ที่มา <https://www.google.co.th/>

1) **ภาษี** หมายถึง เงินรายได้ที่รัฐรวมทั้งหน่วยงานท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายอำนาจรัฐ เรียกเก็บจากบุคคล เพื่อจ่ายในการบริหารประเทศหรือท้องถิ่น การเสียภาษีจึงเป็นหน้าที่สำคัญของพลเมือง เพื่อนำเงินไปพัฒนาประเทศ ชุมชน และท้องถิ่นต่อไป

2) **ประเภทภาษีที่สำคัญ** มีดังนี้

(1) **ภาษีเงินได้** คือ เงินภาษีทางตรงที่เรียกเก็บจากรายได้สุทธิของบุคคล หลังจากหักค่าลดหย่อน ค่าใช้จ่ายสำหรับตนเอง คู่สมรสและบุตรแล้ว โดยมีอัตราภาษีที่ต้องชำระเพิ่มขึ้นตามจำนวนรายได้สุทธิที่สูงขึ้น การยื่นเสียภาษีเงินได้ตามแบบที่กฎหมายกำหนดต้องกระทำภายในวันที่ 31 มีนาคมของปีถัดไป ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ ผู้ที่มีเงินได้เกิดขึ้นระหว่างปีที่ผ่านมา โดยมีสถานะอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

1. บุคคลธรรมดา
2. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล
3. ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี
4. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

การยื่นภาษี 2559 พร้อมวิธีคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ยื่นภาษี 2559 พร้อมวิธีคำนวณภาษี ใครยังไม่ได้ยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ต้องมาเตรียมตัวกันหน่อย

แน่นอนว่าในทุก ๆ ปี คนไทยทุกคนจะต้องเสียภาษีให้กับกรมสรรพากร ซึ่งหากใครยังไม่ได้ยื่นภาษี วันนี้ กระปุกดอทคอมจะมาแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับการยื่นภาษี พร้อมวิธีคำนวณภาษี ลองไปอ่านกันเลขา อ้อ ! สำหรับใครกำลังจะยื่นภาษีออนไลน์ด้วยตัวเอง เข้าไปดูได้ที่ "12 ขั้นตอนยื่นภาษีด้วยตัวเองทางออนไลน์ มือใหม่ก็ทำได้ง่ายกว่าที่คิด !"

ใครมีหน้าที่ยื่น

หลายคนมักเข้าใจผิดว่า ถ้ามีเงินได้มากกว่าเดือนละ 20,000 บาท หรือมีเงินได้ต่อปีสูงกว่า 240,000 บาท จึงจะมีหน้าที่ยื่นเสียภาษี ซึ่งความเข้าใจนี้ไม่ใช่เรื่องที่ถูกต้องค่ะ เพราะกรมสรรพากรได้กำหนดให้คนที่มิเงินได้ แม้มีเงินได้ไม่ถึงเกณฑ์ต้องเสียภาษี ก็ต้องมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายได้ ในกรณีต่อไปนี้

คนโสด มีเงินได้ประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เงินเดือนเกิน 30,000 บาทต่อปี หรือมีเฉพาะเงินเดือนตั้งแต่ 4,167 บาท ขึ้นไป หรือตั้งแต่ 50,000 บาทต่อปี ในปีภาษีนั้น

คนมีคู่ หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายมีเงินได้ประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เงินเดือนรวมกันเกิน 60,000 บาท หรือมีเฉพาะเงินเดือนเกิน 100,000 บาทในปีภาษีนั้น

ยื่นแบบไหน

แบบยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีด้วยกัน 2 แบบ คือ แบบ ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91 ง่าย ๆ ว่าใครจะยื่นแบบไหน คนมีเงินเดือน โบนัส ค่าครองชีพก็ยื่นแบบ ภ.ง.ด.91 ส่วนคนที่มิรายได้อื่น ๆ หรือมีทั้งเงินเดือนและรายได้อื่น ๆ ให้ยื่นแบบ ภ.ง.ด.90

- คำนวณโหดแบบฟอร์ม ภ.ง.ด. 90

- คำนวณโหดแบบฟอร์ม ภ.ง.ด. 91

ยื่นภาษีผ่านเน็ต

สำหรับคนที่ต้องการยื่นภาษี สามารถยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านทางอินเทอร์เน็ต ได้เลย ➡ ยื่นภาษีผ่านเน็ต

ตรวจสอบค่าลดหย่อนภาษี

ก่อนที่จะไปคำนวณภาษีกัน ผู้เสียภาษีควรทราบข้อมูลของค่าลดหย่อนต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการคำนวณภาษีด้วยเหมือนกัน โดยค่าลดหย่อนของผู้มีเงินได้จะสามารถหักอะไรได้บ้างลองมาดูกันเลขา

เชิงวิธีลดหย่อนภาษี 2558 กับ 16 ตัวช่วยประหยัดภาษีฉบับมนุษย์เงินเดือนต้องรู้!

เชิงลิขสิทธิ์เอกสารประกอบการยื่น

ก่อนยื่นภาษี อย่าลืมตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ให้ครบก่อนนะค่ะ เพราะจะทำให้มีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ในกรณีที่สรรพากรต้องการตรวจสอบเอกสาร จะได้จัดส่งได้โดยเร็วค่ะ โดยอาจมีเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตามนี้

1. หนังสือรับเงินเดือน (50 ทวิ) ซึ่งได้รับจากนายจ้าง โดยหนังสือรับรองจะระบุผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย จำนวนเงินได้ทั้งปี (รวมเงินเดือน โบนัสและเงินพิเศษต่าง ๆ) ภาษีที่หักและนำส่งไว้ รวมถึงเงินที่จ่ายเข้า กบข./กสจ./กองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน กองทุนประกันสังคม และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
2. หนังสือรับรองการชำระเบี้ยประกันชีวิต สามารถนำมาหักลดหย่อนได้ตามจริง สูงสุดไม่เกิน 100,000 บาท ส่วนประกันชีวิตแบบบำนาญ สามารถลดหย่อนได้ตามจริง สูงสุดไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมินแต่ไม่เกิน 200,000 บาท ทั้งนี้ เมื่อรวมค่าเบี้ยประกันแบบบำนาญกับเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือเงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือเงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน และกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพแล้ว ต้องไม่เกิน 500,000 บาท ในแต่ละปีภาษี
3. หนังสือรับรองการหักลดหย่อนค่าเลี้ยงดูบิดา-มารดา สามารถใช้สิทธิลดหย่อนบิดา-มารดาของตนเองได้คนละ 30,000 บาท รวมทั้งบิดา-มารดาของกลุ่มสมรส อีกคนละ 30,000 บาท โดยบิดา-มารดาต้องมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และผู้มีเงินได้เป็นผู้เลี้ยงดูบิดา-มารดา ทั้งนี้บิดา-มารดาต้องมีเงินได้ในปีภาษีไม่เกิน 30,000 บาท
 2. คำนวณโหลดหนังสือรับรองการหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา
4. เอกสารชำระค่าเบี้ยประกันสุขภาพบิดา-มารดา ลดหย่อนได้สูงสุดตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท โดยบิดา-มารดาต้องมีเงินได้ในปีภาษีไม่เกิน 30,000 บาท
5. ทะเบียนสมรส กรณีกรมสรรพากรเรียกตรวจ หากใช้สิทธิลดหย่อนภาษีคู่สมรสที่ไม่มีเงินได้ หรือมีเงินได้แต่เลือกนำมาคำนวณภาษีพร้อมกัน
6. เอกสารรับรองบุตร หรือสูติบัตรของบุตร กรณีสรรพากรเรียกตรวจ ซึ่งเป็นได้ทั้งบุตรบุญธรรมและบุตรตามกฎหมาย โดยหักลดหย่อนได้คนละ 15,000 บาท แต่ไม่เกิน 3 คน (มากที่สุด 45,000 บาท) โดยบุตรจะต้องมีอายุไม่เกิน 20 ปี หรือถ้าเกิน 20 ปี (21-25 ปี) จะต้องศึกษาอยู่ในระดับ ปวส. ขึ้นไปเท่านั้น และหากบุตรศึกษาต่อในประเทศ (ตั้งแต่อนุบาล-ปริญญาเอก)

ก็จะได้ลดหย่อนเพิ่มอีกคนละ 2,000 บาท

7. หนังสือรับรองการหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ ลดหย่อนได้คนละ 60,000 บาท โดยมีเงื่อนไขดังนี้

คนพิการ จะต้อง มีบัตรประจำตัวคนพิการ และระบุชื่อผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแลในบัตรประจำตัวคนพิการ โดยคนพิการต้องมีเงินได้ในปีภาษีไม่เกิน 30,000 บาท

คนทุพพลภาพ จะต้องเป็นผู้ทุพพลภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 วัน มีใบรับรองแพทย์ที่ออกในปีภาษีที่ขอใช้สิทธิหักลดหย่อน และมีหนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนทุพพลภาพ

ดาวน์โหลดหนังสือรับรองการหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือทุพพลภาพ

ดาวน์โหลดหนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนทุพพลภาพ

8. เอกสารรับรองการซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) สามารถใช้สิทธิได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ และเมื่อรวมกับเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือเงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือเงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนแล้ว ต้องไม่เกิน 500,000 บาท ในแต่ละปีภาษี

9. เอกสารรับรองการซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) สามารถใช้สิทธิได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ และไม่เกิน 500,000 บาท

10. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัย สามารถหักลดหย่อนได้ตามจริง สูงสุดไม่เกิน 100,000 บาท

11. ใบเสร็จรับเงินบริจาค สามารถหักลดหย่อนได้ตามจริง สูงสุดไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิ ทั้งนี้ หากเป็นเงินสนับสนุนการศึกษาสามารถหักลดหย่อนได้เป็น 2 เท่าของเงินบริจาค

12. ใบกำกับภาษีค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวในประเทศ สูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท

13. ใบกำกับภาษีค่าซื้อสินค้าและบริการระหว่างวันที่ 25-31 ธันวาคม 2558 สามารถลดหย่อนได้สูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท

14. หลักฐานการกู้ยืมซื้อสังหาริมทรัพย์ ตามโครงการผ่อนปรน เงินกู้ซื้อบ้านกับธนาคารอาคารสงเคราะห์

15. หลักฐานการเป็นสมาชิกและจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนการออมแห่งชาติ

16. เอกสารเครดิตภาษีเงินปันผล สำหรับคนที่ลงทุนในหุ้น แนะนำให้สมัครสมาชิกที่เว็บไซต์ ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แล้วดาวน์โหลดเอกสารไปใช้ยื่นสรรพากร โดยที่เราไม่ต้องคำนวณให้ยุ่งยาก

17. หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย กองทุนรวมต่าง ๆ กรณีที่เราลงทุนในกองทุนรวมที่มีการจ่ายปันผล เงินปันผลที่ได้รับนั้นจะถูกหักภาษี 10% แต่ผู้ลงทุนก็สามารถเลือกได้ว่าจะให้หักภาษี ณ ที่จ่ายไปเลยหรือไม่

อย่างไรก็ตาม กรณีที่เราเลือกให้เงินปันผลนั้นยังไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย 10% เราจะต้องนำเงินปันผลที่ได้มารวมกับเงินได้ประจำปี เพื่อยื่นคำนวณภาษีด้วยค่ะ ดังนั้นต้องเก็บเอกสารจากกองทุนรวมที่จะส่งมาให้ไว้ให้ดี เพื่อยื่นแสดงหลักฐานต่อกรมสรรพากร

18. หนังสือหรือเอกสารรับรองเงินได้อื่น ๆ นอกเหนือจากเงินเดือน

ทั้งนี้ หากใครยื่นภาษีเป็นประจำทุกปี แล้วเคยยื่นเอกสาร อาทิ ทะเบียนสมรส สูติบัตรของบุตร หนังสือรับรองการหักลดหย่อนค่าเลี้ยงดูบิดา-มารดา ฯลฯ ไปแล้ว ในปีต่อ ๆ ไป ทางสรรพากรอาจไม่เรียกตรวจเอกสารอีก แต่เตรียมพร้อมไว้ก่อนก็คินะคะ จะได้ไม่ล่าช้าหากถูกเรียกตรวจ

วิธีคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90 - ภ.ง.ด.91)

สำหรับใครที่ยังไม่ทราบว่า แบบภาษี ภ.ง.ด.90 กับ ภ.ง.ด.91 แตกต่างกันอย่างไร ก่อนจะไปคิดคำนวณภาษีกัน ลองมาทำความเข้าใจแบบง่าย ๆ กันก่อน เมื่อรู้แล้วก็ลองไปดูวิธีคิดภาษีกัน

+ ภ.ง.ด.90 คือ ผู้ที่มีรายได้นอกเหนือจากเงินเดือนที่ได้รับ เช่น ค่าขายแบบบุคคลธรรมดา เงินปันผล หรืออื่น ๆ

+ ภ.ง.ด.91 คือ ผู้ที่มีรายได้เป็นเงินเดือนเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีรายได้ทางอื่น

ขั้นตอนที่ 1 นำรายได้ทั้งปีมาหักค่าใช้จ่ายส่วนตัว

นำรายได้ตลอดทั้งปีมาหักค่าใช้จ่าย แยกตามประเภทของรายได้ และหักลดหย่อนตามรายการต่าง ๆ เพื่อหารายได้สุทธิ

ตัวอย่างที่ 1

หากนาย A มีรายได้ทั้งปี 400,000 บาท จะต้องหักค่าใช้จ่ายเบื้องต้นดังนี้

+ หักค่าใช้จ่าย 40% ของเงินได้ (แต่ไม่เกิน 60,000 บาท) = 60,000 บาท

จะเหลือรายได้สุทธิ 340,000 บาท

ขั้นตอนที่ 2 นำรายได้ที่เหลือมาหักค่าลดหย่อน

จากนั้น ลองสำรวจดูว่าเรามีค่าลดหย่อนอะไรบ้าง แล้วนำค่าลดหย่อนนั้นมาลบออกจาก 340,000 บาท

เช่น หากปีนี้ นาย A ซึ่งมีภรรยา 1 คน มีรายได้ไม่ถึง 30,000 บาท ทั้งคู่จดทะเบียนสมรส กันแล้ว แต่ไม่มีบุตร จ่ายประกันสังคมไป 9,000 บาท, มีบิดาอายุ 60 ปีขึ้นไปที่ต้องเลี้ยงดู 1 ท่าน ชื้อ LTF ไป 50,000 บาท และยังมีค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยวในประเทศ 10,000 บาท ก็สามารถ นำค่าลดหย่อนทั้งหมดมาหักออกจาก 710,000 บาท ดังนี้

- + หักค่าลดหย่อนส่วนตัว 30,000 บาท
- + หักค่าลดหย่อนคู่สมรส 30,000 บาท
- + หักค่าประกันสังคม 9,000 บาท
- + หักค่าลดหย่อนเลี้ยงดูบิดา 1 คน จำนวน 30,000 บาท
- + หักค่าซื้อ LTF ไป 50,000 บาท
- + หักค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยว 10,000 บาท

จะเหลือรายได้สุทธิ 181,000 บาท

ขั้นตอนที่ 3 นำรายได้สุทธิที่ได้ มาเทียบอัตราภาษี

ปัจจุบันใช้วิธีเสียภาษีแบบขั้นบันได ซึ่งอัตราภาษีในปี 2558 เป็นดังนี้
อัตราภาษีแบบขั้นบันได

- + รายได้ 0-150,000 ยกเว้นอัตราภาษี
- + รายได้ 150,001-300,000 บาท อัตราภาษี 5%
- + รายได้ 300,001-500,000 บาท อัตราภาษี 10%
- + รายได้ 500,001-750,000 บาท อัตราภาษี 15%
- + รายได้ 750,001-1,000,000 บาท อัตราภาษี 20%
- + รายได้ 1,000,001-2,000,000 บาท อัตราภาษี 25%
- + รายได้ 2,000,001-4,000,000 บาท อัตราภาษี 30%
- + รายได้ 4,000,000 บาทขึ้นไป อัตราภาษี 35%

กรณีของนาย A มีรายได้สุทธิอยู่ที่ 181,000 บาท เท่ากับต้องเสียภาษีในอัตราสูงสุดที่ 5% แต่ในจำนวนนี้ 150,000 บาทแรก ได้รับการยกเว้นภาษี จึงคงเหลือส่วนที่ต้องเสียภาษีอยู่ที่ $(181,000 - 150,000) = 31,000$ บาท ที่อัตรา 5% คิดเป็นเงินภาษี 1,550 บาท

ตัวอย่างที่ 2

นางสาวบี ยังไม่ได้แต่งงาน ทำงานมีรายได้รวมทั้งปี 600,000 บาท ส่งเงินสมทบ ประกันสังคม 9,000 บาท ซื้อประกันชีวิตไว้ 40,000 บาท ซื้อสินค้าในช่วงวันที่ 25-31 ธันวาคม 2558 เป็นเงิน 10,000 บาท คำนวณภาษีได้ดังนี้

+ หักค่าใช้จ่าย 40% ของเงินได้ (แต่ไม่เกิน 60,000 บาท) = 60,000 บาท

+ หักค่าลดหย่อนส่วนตัว 30,000 บาท

+ หักค่าประกันสังคม 9,000 บาท

+ หักค่าซื้อประกันชีวิต 40,000 บาท

+ หักค่าใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการ 10,000 บาท

จะเหลือรายได้สุทธิ 451,000 บาท

มีรายได้สุทธิอยู่ที่ 451,000 บาท เท่ากับต้องเสียภาษีในอัตราสูงสุดที่ 10% เราสามารถ คำนวณภาษีแต่ละขั้นได้ดังนี้

+ 150,000 บาทแรก ไม่เสียภาษี

จึงเหลือเงินที่ต้องไปคำนวณ $(451,000 - 150,000) = 301,000$ บาท

+ 150,000 บาทต่อมา เสียภาษี 5% คิดเป็นเงิน 7,500 บาท

จึงเหลือเงินที่ต้องไปคำนวณ $(301,000 - 150,000) = 151,000$ บาท

+ เงินส่วนที่เหลือ 151,000 บาท นำมาคิดภาษีที่ฐาน 10% จะเท่ากับ 15,100 บาท

นำเงินภาษีแต่ละขั้นมารวมกัน $(7,500 + 15,100)$ เท่ากับนางสาวบี ต้องเสียภาษี 22,600 บาท

ไม่ยากเลยใช่ไหมคะ สำหรับวิธีคำนวณภาษีที่ต้องเสียในแต่ละปี หรือถ้าหากใครไม่อยากจะเสียเวลากับการนั่งคิดเลขที่ละตัว ก็สามารถใช้ตัวช่วยได้คะ โดยดาวน์โหลดโปรแกรมได้ที่ > โปรแกรมคำนวณภาษี

ตรวจสอบการขอคืนภาษี

หลังจากยื่นเอกสารไปแล้ว 1 วันทำการ สามารถสอบถามข้อมูลการขอคืนภาษี ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91 ได้ที่เว็บไซต์กรมสรรพากร สอบถามข้อมูลการขอคืนภาษี

ที่มา <http://money.kapook.com/view112464.html>

(2) ภาษีเงินได้นิติบุคคล

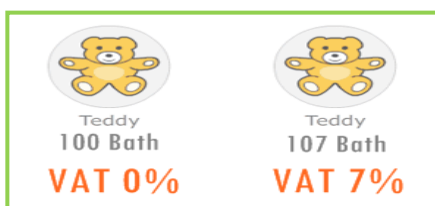
ที่มา <https://www.google.co.th>

ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีอากรประเภทหนึ่งที่มีบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร จัดเก็บจากเงินได้ของบริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และไม่ได้จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด องค์กรของรัฐบาลต่างประเทศ กิจการร่วมค้า (joint venture) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการที่มีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล ตลอดจนนิติบุคคล ที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามรัษฎากร

อัตรากำไรสุทธิสำหรับนิติบุคคล คำนวณจากกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลร้อยละ 30 และจากกำไรสุทธิเฉพาะกรณี ที่ได้จากการประกอบกิจการวิเทศนกิจ ของธนาคารพาณิชย์ลงวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2535 ร้อยละ 10

ทั้งนี้นิติบุคคลในกรุงเทพมหานครสามารถยื่นภาษีได้ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ในท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ และธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่วนในจังหวัดอื่นสามารถยื่นได้ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่

(3) ภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ ภาษีทางอ้อมที่เรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าและบริการ โดยคำนวณเก็บจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและการจำหน่ายหรือการให้บริการ เช่น ซื้อวัตถุดิบมาผลิตอาหาร 100 บาท เมื่อผลิตเป็นอาหารแล้วขายราคา 200 บาท จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้น 100 บาทในอัตราร้อยละ 7 ยกเว้นสินค้าบางประเภทที่รัฐยกเว้นให้ เช่น หนังสือ เป็นต้น

ที่มา <http://www.google.co.th>

(4) **ภาษีบำรุงท้องที่** คือ ภาษีที่เรียกเก็บเป็นรายปีจากเจ้าของที่ดินทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามจำนวนที่ดินที่มีอยู่ โดยคำนวณตามราคากลางของที่ดิน ตามที่ทางราชการได้ประกาศกำหนดไว้ เพื่อนำรายได้ไปบำรุงกิจการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่มา <http://www.google.co.th>

(5) **ภาษีโรงเรือนและที่ดิน** คือ ภาษีที่เรียกเก็บเป็นรายปีจากเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ซึ่งให้เช่าประกอบกิจการค้า หรือให้ผู้อื่นอาศัย โดยคำนวณจาดราคาเช่าซึ่งทรัพย์สินนั้นควรจะให้เช่าได้ในแต่ละปี

(6) **ภาษีสรรพสามิต** คือ ภาษีเรียกเก็บจากสินค้าที่ผลิตหรือนำเข้า เช่น สุรา บุหรี่ รถยนต์ หรือเก็บจากการให้บริการทางธุรกิจตามที่กฎหมายกำหนด เช่น สถานบันเทิง กิจการโทรคมนาคม ฯลฯ โดยกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง

บันทึกคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เลขที่	รายการที่ประเมิน				ระดับผลการเรียน (Mod)	ผลการประเมิน	
	ข้อดีสุดจิด (3)	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)	มุ่งมั่นในการทำงาน (3)		ระดับดี	ระดับดีเยี่ยม
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ .....เรื่อง.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ความ สนใจ (4)	การ แสดง ออก (4)	การมี ส่วน ร่วม (4)	การ ยอมรับ ความ คิดเห็น ผู้อื่น (4)	การตอบ คำถาม (4)	รวม 20 คะแนน
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน		
ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

เวลา 1 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.4-6/1 วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนประเทศชาติ และสังคมโลก

2. สาระสำคัญ

การปฏิบัติตนตามกฎหมายในชีวิตประจำวัน ทั้งที่เป็นกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ กฎหมายการค้ามนุษย์ กฎหมายผู้ลี้ภัย กฎหมายการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและกฎหมาย การให้การคุ้มครองแก่คนในชาติ ย่อมส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายที่มาความหมายและประโยชน์ของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้
2. อธิบายกฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และกฎหมายผู้ลี้ภัยได้
3. อธิบายกฎหมายการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและกฎหมายการให้การคุ้มครองแก่คนในชาติได้

4. สาระการเรียนรู้

1. กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
2. กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์
3. กฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย
4. กฎหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดน
5. กฎหมายการให้การคุ้มครองแก่คนในชาติ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

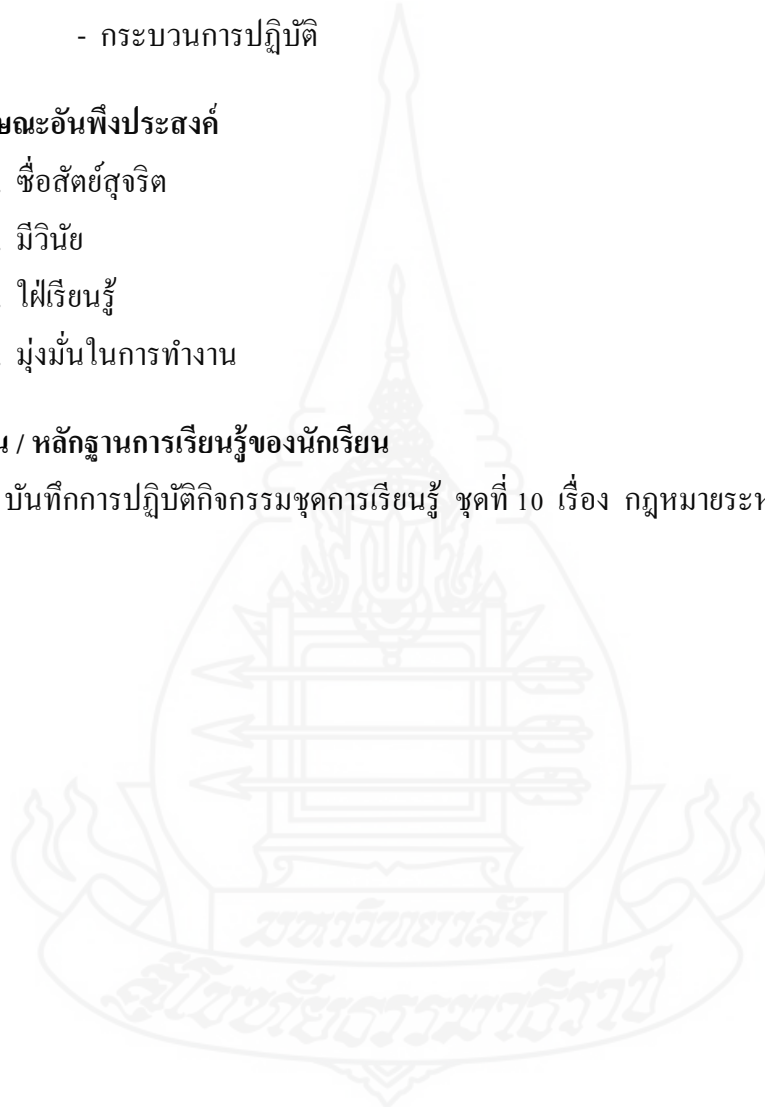
1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
  - ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
  - กระบวนการปฏิบัติ

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. ชิ้นงาน / หลักฐานการเรียนรู้ของนักเรียน

- บันทึกการปฏิบัติกิจกรรมชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 10 เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

8. การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีวัดผลและ การประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์ การประเมิน
ด้านความรู้ 1. อธิบายที่มาความหมาย และประโยชน์ของ กฎหมายมนุษยธรรม ระหว่างประเทศได้ 2. อธิบายกฎหมายเกี่ยวกับ การค้ามนุษย์และกฎหมาย ผู้ลี้ภัยได้ 3. อธิบายกฎหมายการส่ง ผู้ร้ายข้ามแดนและกฎหมาย การให้การคุ้มครองแก่คน ในชาติได้	- ตรวจบัตรแบบฝึกหัด - ตรวจแบบทดสอบ	- บัตรแบบฝึกหัด - แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ด้านทักษะ / กระบวนการ	- ตรวจบัตรแบบฝึกหัด - ตรวจแบบทดสอบ	- บัตรแบบฝึกหัด - แบบทดสอบ - แบบประเมิน ทักษะ/กระบวนการ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- สังเกต	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ ระดับดี

9. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ชุดที่ 10 เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า นอกจากกฎหมายในประเทศที่นักเรียนควรรู้ แล้วยังมีกฎหมายระหว่างประเทศที่นักเรียนควรรู้ ต่อไปนี้

- 1) กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
- 2) กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์
- 3) กฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย
- 4) กฎหมายการส่งผู้ร้ายข้ามแดน
- 5) กฎหมายการให้การคุ้มครองแก่คนในชาติ

กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และแจกชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 10 เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

4. นักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้ โดยศึกษาคำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ และปฏิบัติตามขั้นตอน หากนักเรียนเกิดความสงสัยไม่เข้าใจให้ถามครู

5. ครูคอยสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน และคอยให้คำปรึกษาแนะนำ

กิจกรรมรวบยอด

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

7. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

8. นักเรียนตรวจแบบทดสอบจากเฉลย ครูคอยตรวจสอบความถูกต้องและชี้แนะ ถ้าคะแนนสอบหลังเรียนไม่ถึง 80% ให้กลับไปศึกษาเนื้อหาอีกครั้ง โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทางในการทำกิจกรรม แล้วทำข้อสอบหลังเรียนให้ได้ขั้นต่ำ 80%

9. ชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่สามารถสอบผ่านเกณฑ์

10. นักเรียนส่งผลคะแนนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ชุดที่ 10 ให้ครู เพื่อบันทึกผลคะแนนไว้เป็นหลักฐาน

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 10
2. ใบความรู้
3. ห้องสมุด

ใบความรู้สำหรับครู
ชุดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

1. กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

1. ที่มา

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ มีกำเนิดขึ้นหลังเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ.1939-1945) ที่ทำให้เพื่อนมนุษย์ทั้งประชาชนทั่วไป ทหารทั้งสองฝ่ายบาดเจ็บล้มตาย เป็นจำนวนมาก ในระหว่างสงครามได้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน เชลยศึกถูกทารุณกรรม ประชาชนอดอยากยากแค้น โดยไม่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมีกำเนิดขึ้น โดยการริเริ่มของนายอังรี ดูนังต์ เพื่อให้การช่วยเหลือทหารและพลเรือน ตลอดทั้งเชลยศึก ในยามที่มีการขัดแย้งทางทหารหรือมีสงครามเกิดขึ้น และเพื่อให้การช่วยเหลือสามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมให้มากที่สุด ทั้งผู้ให้การช่วยเหลือและผู้รับการช่วยเหลือ จึงเป็นที่มาของอนุสัญญาที่ว่า “อนุสัญญาเจนีวา” ซึ่งต่อมาอนุสัญญานี้เป็นที่รู้จักในนาม กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

2. ความหมาย

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (IHL) เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างประเทศ ที่มุ่งคุ้มครองเพื่อนมนุษย์จากภัยสงคราม หรือภัยจากการขัดแย้งจากกำลังทหาร ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ คุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อของการสู้รบ บรรเทาทุกข์ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยสงคราม โดยวางกฎเกณฑ์สำหรับใช้ปฏิบัติการทางการทหารในยามสงคราม

3. สาระสำคัญของอนุสัญญาเจนีวา

อนุสัญญาเจนีวามี 4 ฉบับ (ค.ศ. 1949) และมีพิธีสารเพิ่มเติมอีก 2 ฉบับ (ค.ศ. 1977) อยู่ภายใต้การควบคุมรับผิดชอบโดยคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC) มีสาระสำคัญดังนี้

- 1) ฉบับที่ 1 ว่าด้วยการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยในกองทัพที่อยู่ ในสนามรบให้มีสภาพดีขึ้น
- 2) ฉบับที่ 2 ว่าด้วยการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยและลูกเรือ ที่ อับปาง ของกองกำลังรบในทะเลให้มีสภาพดีขึ้น
- 3) ฉบับที่ 3 ว่าด้วยการปฏิบัติต่อเชลยศึก

4) ฉบับที่ 4 ว่าด้วยการปกป้องคุ้มครองบุคคลพลเรือนในระหว่างสงคราม หรือการขัดแย้งทางกำลังทหาร

5) พิธีสารเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 ว่าด้วยการคุ้มครองพลเรือนซึ่งได้รับผลกระทบจากการขัดแย้งทางกำลังทหารระหว่างประเทศ ครอบคลุมถึงทรัพย์สินของพลเรือน อุปกรณ์รักษาพยาบาล แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่บรรเทาทุกข์ และการกำหนดวิธีใช้อาวุธในสงคราม

6) พิธีสารเพิ่มเติมฉบับที่ 2 ว่าด้วยการคุ้มครองพลเรือน ซึ่งได้รับผลกระทบจากการขัดแย้งทางกำลังทหารที่มีใช้ระหว่างประเทศ เช่น สงครามกลางเมือง การขัดแย้งระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายกบฏ

4. ประโยชน์ของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมีประสิทธิภาพในการคุ้มครอง ครอบคลุม การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ในยามสงครามหรือเมื่อมีการขัดแย้งทางทหารทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ ซึ่งเนื้อหาโดยสรุปของกฎหมายนี้มุ่งเน้นใน 6 ประเด็น คือ

- 1) การเคารพในชีวิตทหารและพลเรือน
- 2) การเคารพสัญลัษณ์กาชาด
- 3) ห้ามทำร้ายคนที่วางอาวุธ
- 4) ช่วยคนบาดเจ็บและรักษาพยาบาล
- 5) การแบ่งเขตระหว่างทหารและพลเรือน
- 6) การกำจัดวิธีในการทำสงคราม

2. กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

สำนักงานปราบปรามยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ UNODC (United Nations Office On Drugs And Crime) กำลังเปิดแนวรบกับเครือข่ายการค้ามนุษย์ ที่สร้างปัญหาอยู่ในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะแถบ "ลุ่มน้ำโขง" ขณะนี้ มีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก.) ในการปราบปรามอาชญากรรมทางเพศเกี่ยวกับเด็ก เพื่อลดระดับความรุนแรงก่อนปี 2558 ที่ประชาคมอาเซียนจะมีผลใช้บังคับ โดยสนับสนุนทฤษฎี "ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน" (Community Policing) ที่ บช.ก.นำมาใช้ควบคุมอาชญากรรมและประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ

ปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าเด็กและผู้หญิงและเด็กได้รับการตระหนักจากประชาคมโลก ว่าเป็นอาชญากรรมที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์จากเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน โดยผู้เสียหายไม่ได้สมัครใจและได้กระทำกันอย่างกว้างขวางจนกลายเป็นขบวนการเชื่อมโยงทั้งในและนอกประเทศ

ในอดีตประเทศไทย เคยมีกฎหมายเพื่อเอาผิดและลงโทษการกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับการค้าละเมิดทางเพศแก่ผู้หญิงและเด็ก ในลักษณะที่เป็นการค้า เช่น กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี กฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง กฎหมายสถานบริการ

ต่อมาประเทศไทยได้ร่วมลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติ เพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร พ.ศ. 2543 และพิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะเด็กและผู้หญิง พ.ศ.2543 เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และตรากฎหมายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ขึ้นต่อมาตามลำดับ

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ตลอดจนการให้ความร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกำหนดให้มีคณะกรรมการประสาน และกำกับดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ และให้ความร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องกับกฎหมายอื่น

3. กฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย

ปัญหาผู้ลี้ภัยเป็นประเด็นทางมนุษยธรรมที่มีกฎหมายระหว่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะถึงแม้จะมีการรับรองว่าสิทธิแสวงหาที่ลี้ภัย เป็นสิทธิมนุษยชนแต่รัฐต่างๆ ก็ยังลำบากใจเมื่อต้องกลายเป็นรัฐผู้ให้ลี้ภัย โดยการลี้ภัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

1. การลี้ภัยทางดินแดน (territorial asylum) หมายถึง การขอลี้ภัยเพื่อเข้าไปอยู่ในดินแดนของรัฐผู้ให้ลี้ภัย ซึ่งขึ้นกับการตัดสินใจของรัฐดินแดนว่าจะให้ลี้ภัยหรือไม่ โดยพิจารณาจากพันธกรณี ในข้อตกลงระหว่างประเทศและกฎหมายภายในของรัฐนั้น

2. การลี้ภัยทางทูต (diplomatic asylum) หมายถึง การลี้ภัยที่ผู้ขอลี้ภัยเข้าไปอยู่ในสถานทูตของรัฐ ผู้ให้ลี้ภัย ซึ่งตั้งอยู่ในดินแดนของรัฐที่ต้องการตัวผู้ขอลี้ภัยเอง ปัจจุบันสมาชิกใหญ่สหประชาชาติได้จัดตั้งสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติขึ้น เพื่อคุ้มครองและแก้ปัญหาของผู้ลี้ภัยทั่วโลก รวมทั้งปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ลี้ภัย โดยเฉพาะสิทธิที่อาศัยอยู่อย่างปลอดภัยในประเทศอื่น เพื่อเตรียมพร้อมที่จะส่งกลับประเทศต้นทาง ตามที่ผู้ลี้ภัยต้องการ หรือ เพื่อที่จะส่งไปยังประเทศที่สาม

ในส่วนของประเทศไทยนั้น ก็ได้ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับผู้อพยพหนีภัยเข้ามาในดินแดนไทยอย่างต่อเนื่อง ตามหลักมนุษยธรรมด้วยดี โดยให้ความคุ้มครองต่อผู้อพยพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ

4. กฎหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดน

วิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นวิธีการที่รัฐต่าง ๆ ได้ยึดถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ และนับว่าเป็นการแสดงความร่วมมือระหว่างรัฐ ในการจัดการกับผู้กระทำความผิดที่พยายามหลบหนีให้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมวิธีหนึ่ง นอกเหนือไปจากการให้ความร่วมมือด้านอื่น ๆ เช่น การช่วยจัดหา และจัดส่งพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือ พยานวัตถุระหว่างกัน การส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้นโดยปกติจะกระทำในลักษณะของข้อตกลงทวิภาคี ซึ่งจะมีสาระสำคัญเกี่ยวกับความคิดมีสมารถส่งตัวผู้กระทำข้ามแดนได้นั้นจะต้องร้ายแรงระดับหนึ่ง

ตัวอย่างของสนธิสัญญาหรือข้อตกลงที่เกิดขึ้น คือ สนธิสัญญากับสหรัฐอเมริกา ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนพ.ศ. 2533 สนธิสัญญาระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนพ.ศ. 2551

5. กฎหมายการให้การคุ้มครองแก่คนในชาติ

กฎหมายระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องการให้ความคุ้มครองต่อผู้มีสัญชาติของรัฐ เป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมและคุ้มครองคนชาติหรือผู้ที่มีสัญชาติของรัฐ ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล เมื่อต้องไปอยู่ในดินแดนของรัฐอื่น โดยรัฐสัญชาติของคนต่างด้าวนั้นอาจดำเนินการให้ “ความคุ้มครองทางการทูต (diplomatic protection)” แก่ผู้เสียหายซึ่งเป็นคนชาติของคน ด้วยการนำเรื่องขึ้นเรียกร้องในระดับอนุญาโตตุลาการ หรือศาลระหว่างประเทศต่อไป

กฎหมายเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองแก่คนชาติ มีความสำคัญและพัฒนามาเป็นเวลานาน และมีบทบาทในการกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบพื้นฐานซึ่งรัฐมีระหว่างกันในระดับระหว่างประเทศ ว่าการก่อความเสียหายแก่คนชาติของรัฐหนึ่ง หากไม่แก้ไข เมื่อถึงจุดหนึ่งอาจเป็นผลให้เกิดความรับผิดชอบระหว่างประเทศต่อรัฐสัญชาติของเขาได้

ที่มา <https://sites.google.com/site/aomunomgs/home/law5>

บันทึกคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เลขที่	รายการที่ประเมิน				ระดับผลการเรียน (Mod)	ผลการประเมิน	
	ข้อดีสุดจิด (3)	มีวินัย (3)	ใฝ่เรียนรู้ (3)	มุ่งมั่นในการทำงาน (3)		ระดับดี	ระดับดีเยี่ยม
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ที่ .....เรื่อง.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ความ สนใจ (4)	การ แสดง ออก (4)	การมี ส่วน ร่วม (4)	การ ยอมรับ ความ คิดเห็น ผู้อื่น (4)	การตอบ คำถาม (4)	รวม 20 คะแนน
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน		
ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

ภาคผนวก ช
ชุดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัย

สกลนคร

ชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา
รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นางสาวรำไพ พกกลาง
ครู

โรงเรียนจักราชวิทยา

อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

ชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 2 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา
รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นางสาวรำไพ พกกลาง
ครู

โรงเรียนจักราชวิทยา

อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

ชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 3 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา
รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ทรัพย์สินที่นำมาซื้อขายแบ่งเป็น 3 ประเภท		
ประเภททรัพย์สิน		
อสังหาริมทรัพย์	สังหาริมทรัพย์	สังหาริมทรัพย์ (พิเศษ)
ทรัพย์เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น ที่ดิน บ้าน เป็นต้น	ทรัพย์ที่เคลื่อนที่ได้ เช่น รถยนต์ ปากกา แก้ว	ได้แก่ เรือยนต์ เรือกลไฟ แพสำหรับอยู่อาศัย สัตว์ พาหนะ
		

นางสาวรำไพ พกกลาง

ครู

โรงเรียนจักราชวิทยา

อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

ชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 4

เรื่อง กฎหมายอาญา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา
รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นางสาวรำไพ พกกลาง

ครู

โรงเรียนจักราชวิทยา

อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

ชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 5 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประชาชน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา
รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นางสาวรำไพ พกกลาง
ครู

โรงเรียนจักราชวิทยา

อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

ชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 6 เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา
รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นางสาวรำไพ พกกลาง
ครู

โรงเรียนจักราชวิทยา

อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

ชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 7 เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา
รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นางสาวรำไพ พกกลาง

ครู

โรงเรียนจักราชวิทยา

อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

ชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 8 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา
รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เลขรหัสประจำบ้าน	xxxx-xxxxxx-x	รายการเกี่ยวกับบ้าน	เล่มที่ 1
รายการที่อยู่	xx/xx xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxx	สำนักทะเบียน	
ชื่อหมู่บ้าน		ชื่อบ้าน	
ประเภทบ้าน	บ้าน	ลักษณะบ้าน	
วันเดือนปีที่กำหนดบ้านเลขที่		ลงชื่อ	นายทะเบียน
		นาย	
		วันเดือนปีที่พิมพ์ทะเบียนบ้าน	1 ธันวาคม 255

นางสาวรำไพ พกกลาง
ครู

โรงเรียนจักราชวิทยา
อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

ชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 9 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา
รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นางสาวรำไพ พกกลาง

ครู

โรงเรียนจักราชวิทยา

อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

ชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 10 เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา
รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นางสาวรำไพ พกกลาง

ครู

โรงเรียนจักราชวิทยา

อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้
2. แบบทดสอบก่อนเรียน
3. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
4. บัตรคำสั่ง
5. บัตรกิจกรรม
6. บัตรเนื้อหา
7. บัตรแบบฝึกหัด
8. บัตรเฉลยแบบฝึกหัด
9. แบบทดสอบหลังเรียน
10. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ได้ลำดับการปฏิบัติกิจกรรม และบัตรเฉลยคำตอบไว้อย่างเป็นขั้นตอน เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

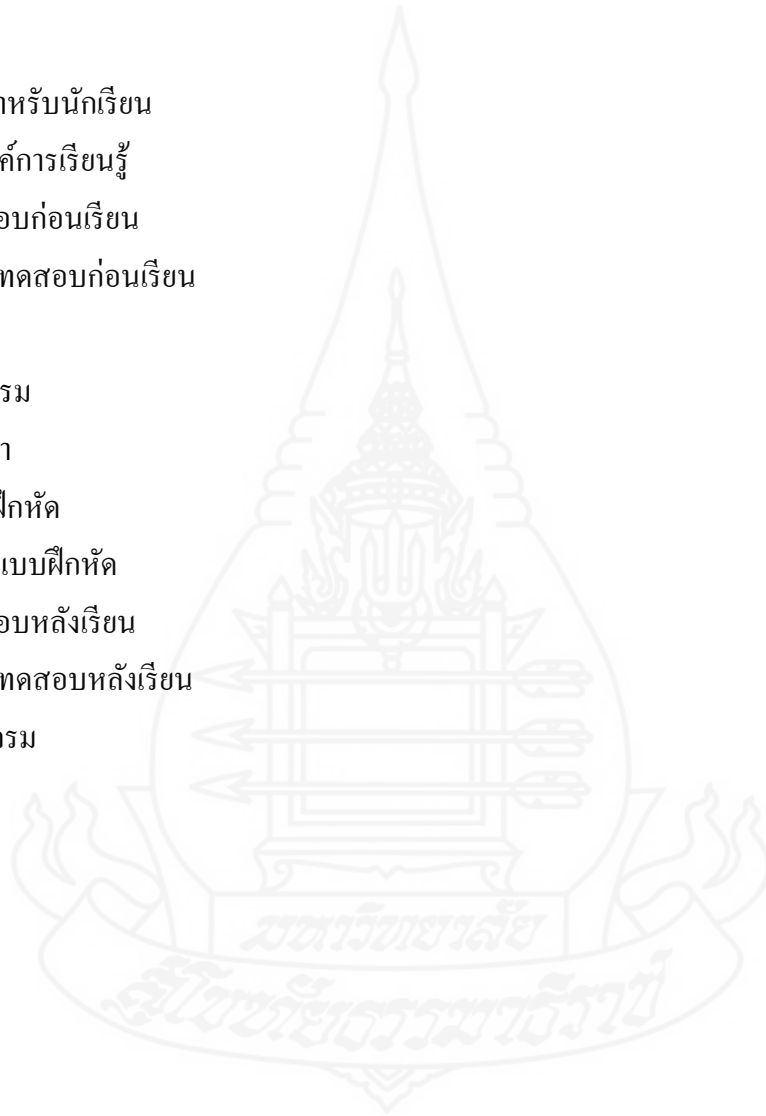
ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป

รำไพ พกกลาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	ค
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	5
บัตรคำสั่ง	6
บัตรกิจกรรม	7
บัตรเนื้อหา	8
บัตรแบบฝึกหัด	12
บัตรเฉลยแบบฝึกหัด	13
แบบทดสอบหลังเรียน	14
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	17
บรรณานุกรม	18

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ นักเรียนใช้เรียนด้วยตนเอง นักเรียน จะได้รับประโยชน์มาก ถ้าหากนักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด
4. เฉลยบัตรคำตอบของแต่ละกิจกรรมอยู่หน้าถัดไป ไม่ควรเปิดดูบัตรเฉลยคำตอบก่อน
5. การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำลงในชุดการเรียนรู้
6. ตรวจสอบคำตอบในทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติ
7. เกณฑ์การผ่านบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ร้อยละ 80
8. ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ให้ย้อนกลับไปศึกษาบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหาให้เข้าใจ

แล้วจึงกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ จนกว่าจะผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

9. ขณะศึกษาชุดการเรียนรู้ หากมีข้อสงสัยให้ถามเพื่อนหรือครู เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาต่อไป

ชุดการเรียนรู้นี้จะมีประโยชน์ต่อนักเรียน ถ้าศึกษาตามลำดับขั้นตอนและมีความซื่อสัตย์ ถ้าไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ศึกษาจากบัตรเนื้อหาหรือบัตรกิจกรรมหลาย ๆ ครั้ง แล้วกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบอีกครั้ง เชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

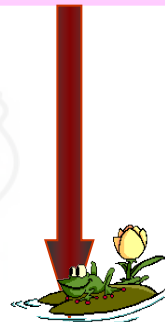

จุดประสงค์การเรียนรู้
เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

1. บอกความหมายและลักษณะสำคัญของกฎหมายได้
2. บอกประเภทของกฎหมายได้

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

คำชี้แจง

เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดเป็นความหมายของกฎหมาย
  - ก. ใช้ควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม
  - ข. ใช้ลงโทษคนในสังคม
  - ค. ใช้บังคับให้ทุกคนปฏิบัติตาม
  - ง. ใช้รักษาความมั่นคงของประเทศ
2. ข้อใดเป็นกฎหมายสูงสุด
  - ก. กฎหมายแพ่ง
  - ข. กฎหมายอาญา
  - ค. กฎหมายปกครอง
  - ง. รัฐธรรมนูญ
3. ในกรณีที่บ้านเมืองตกอยู่ในภาวะฉุกเฉิน มีความจำเป็นต้องใช้กฎหมายเพื่อรักษาความปลอดภัยของประชาชนอย่างเร่งด่วน รัฐบาลมีอำนาจออกกฎหมายประเภทใดขึ้นใช้ได้
  - ก. พระราชบัญญัติ
  - ข. พระราชกำหนด
  - ค. พระราชกฤษฎีกา
  - ง. กฎกระทรวง

ยังมีอีก 7 ข้อ นะครับ

4. กฎหมายใดที่มีลักษณะเป็น “กฎหมายชั่วคราว”
- พระราชกฤษฎีกา
  - กฎกระทรวง
  - พระราชกำหนด
  - เทศบัญญัติ
5. กฎหมายประเภทใดอยู่ในลำดับศักดิ์ต่ำที่สุด
- ประมวลกฎหมาย
  - พระราชกฤษฎีกา
  - พระราชกำหนด
  - พระราชบัญญัติ
6. พฤติกรรมใดไม่ได้เกี่ยวข้องกับกฎหมายมหาชน
- นาย แก้ว ถูกศาลตัดสินจำคุกโทษฐานลักทรัพย์ผู้อื่น
  - รัฐสภาได้ร่วมกันบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งซ่อม
  - นาย ไข่ ได้ฟ้องร้องต่อศาลในกรณีที่ถูกเจ้าหน้าที่กักขังโดยมิได้ทำผิดใดๆ
  - รัฐบาลสหรัฐฯ ได้ขอให้ไทยส่งชาวอเมริกันที่ค้ายาเสพติดไปรับโทษในประเทศนั้น
7. ข้อใดคือลักษณะทั่วไปของกฎหมาย
- ข้อบังคับที่มุ่งหมายให้มนุษย์เป็นพลเมืองดี
  - ข้อบังคับที่กำหนดไว้เพื่อให้มนุษย์กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง
  - ข้อบังคับที่กำหนดให้กระทำหรืองดเว้นกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง
  - ข้อบังคับกำหนดความประพฤติของมนุษย์เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ
8. กฎหมายบัญญัติว่า “ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกิน หกพันบาท” กฎหมายดังกล่าวจัดอยู่ในประเภทใด
- กฎหมายสารบัญญัติ
  - กฎหมายสบัญญัติ
  - กฎหมายวิธีสารบัญญัติ
  - กฎหมายวิธีสบัญญัติ

9. พระราชบัญญัติและพระราชกำหนดมีความคล้ายกันในเรื่องใด
- เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายบริหาร
  - เป็นระเบียบข้อบังคับใช้ควบคุมความประพฤติปฏิบัติของประชาชน
  - ก่อนที่จะประกาศใช้ต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภาก่อน
  - เป็นกฎหมายที่มีลำดับความสำคัญเทียบได้กับประมวลกฎหมาย
10. ข้อใดมีความหมายตรงกับลักษณะของกฎหมายที่ว่ากฎหมายใช้ได้เสมอไป
- กฎหมายนอนหลับแต่ไม่ตาย
  - กฎหมายสามารถใช้บังคับได้จนกว่าจะมีกฎหมายใหม่
  - กฎหมายประกาศใช้แล้วสามารถบังคับใช้กับทุกคน ทุกสถานที่เท่าเทียมกัน
  - กฎหมายจะนำมาใช้ได้ เมื่อไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายเก่า

ไปตรวจคำตอบกันครับ

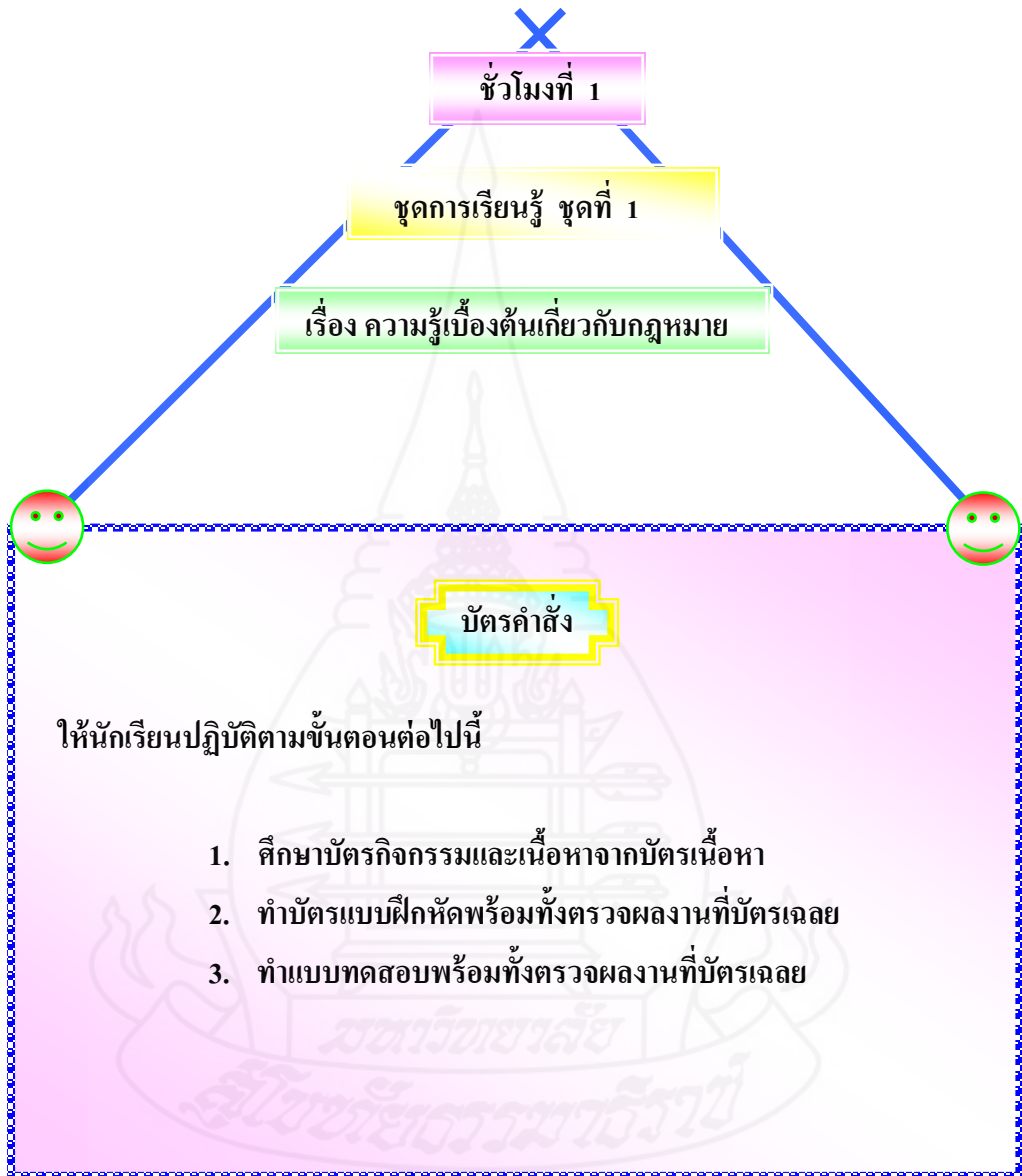

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ก
2. ง
3. ข
4. ค
5. ข
6. ง
7. ค
8. ก
9. ง
10. ข

คะแนน...เป็นอย่างไรบ้าง...ครับ

บัตรกิจกรรม

ที่มา <http://tukxilovehero.blogspot.com/p/blog-page.html>

ถ้าเห็นภาพตาชั่งนี้ นายจะนึกถึงเรื่องอะไร.....

น่าจะเป็นความยุติธรรมหรือกฎหมายนะ

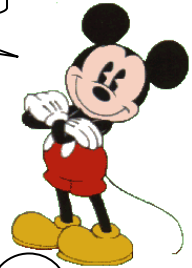
เก่งมาก.....แต่นายรู้ไหมว่า กฎหมาย หมายถึงอะไร

งั้นเราไปศึกษากฎหมาย
กันเลยครับ

กฎหมาย หมายถึง
อะไรนะอธิบายไม่ถูก

บัตรเนื้อหา

1. กฎหมาย

1.1 ความหมายของกฎหมาย

กฎหมาย หมายถึง ข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ของรัฐที่บัญญัติออกใช้เพื่อควบคุมบังคับความประพฤติของประชาชนในรัฐ ซึ่งมีสภาพบังคับ มีบทลงโทษ และซึ่งความถูกต้องให้ความยุติธรรมได้

1.2 ลักษณะสำคัญของกฎหมาย

- (1) ต้องเป็นกฎหรือข้อบังคับที่ใช้เป็นการทั่วไป
- (2) ต้องตราขึ้นโดยผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ (รัฐสภาปัดย์)
- (3) ต้องใช้ได้เสมอไป
- (4) ต้องมีสภาพบังคับ
- (5) ต้องไม่มีการบังคับย้อนหลัง
- (6) ข้อบังคับนั้นต้องกำหนดความประพฤติของมนุษย์

1.3 ระบบกฎหมาย แบ่งได้ดังนี้

(1) **กฎหมายลายลักษณ์อักษร** คือ กฎหมายที่รัฐตราขึ้นไว้เป็นข้อบังคับกำหนดความประพฤติของบุคคลและประกาศให้ราษฎรทราบ โดยถูกบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ พระราชบัญญัติ ประมวลกฎหมาย พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา ฯลฯ

(2) **กฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร** คือ กฎหมายที่เกิดจากจารีตประเพณีของสังคมและคำพิพากษาบรรทัดฐานที่ยอมรับกันมานาน บางครั้งจึงเรียกว่า **กฎหมายจารีตประเพณี**

2. ประเภทของกฎหมาย แบ่งได้หลายประเภทโดยอาศัยเกณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้

2.1 เกณฑ์ลักษณะความสัมพันธ์ของคู่กรณี แบ่งเป็น

1. **กฎหมายเอกชน** คือ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองกับพลเมืองด้วยกัน หรือความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองกับรัฐ โดยรัฐยอมอยู่ในฐานะเท่าเทียมพลเมืองหรือเป็นผู้ปกครองพลเมือง เช่น กฎหมายแพ่ง-พาณิชย์

2. **กฎหมายมหาชน** คือ กฎหมายซึ่งเกี่ยวกับการปกครองของรัฐ คุ้มครองผลประโยชน์ของรัฐหรือของสาธารณชนและกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับพลเมือง โดยรัฐอยู่ในฐานะเหนือกว่าพลเมืองหรือเป็นผู้ปกครองพลเมือง เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายอาญา และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2.2 เกณฑ์บทบาทหรือหน้าที่ของกฎหมาย แบ่งเป็น

1. **กฎหมายสารบัญญัติ** คือ กฎหมายที่กำหนดถึงสิทธิและหน้าที่ของบุคคลอันถือได้ว่าเป็นเนื้อหาสาระที่แท้จริงของกฎหมาย เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
2. **กฎหมายวิธีสบัญญัติ** คือ กฎหมายที่มีบทบาทเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้กฎหมายสารบัญญัตินั้นเป็นผลบังคับได้ เช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2.3 เกณฑ์ลำดับความสำคัญหรือศักดิ์ของกฎหมาย แบ่งเป็น

1. **รัฐธรรมนูญ** คือ กฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งกำหนดรูปของรัฐ และที่มาของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

2. **พระราชบัญญัติ** คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยใช้พระราชอำนาจทางนิติบัญญัติ ตามคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน

3. **พระราชกำหนด** คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยใช้พระราชอำนาจทางบริหาร คือ ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นการจัดทำกฎหมายขึ้นใช้ในกรณีฉุกเฉินรีบด่วนไม่อาจจัดทำกฎหมายในรูปพระราชบัญญัติโดยผ่านทางรัฐสภาได้ ผู้เสนอพระราชกำหนด คือ รัฐมนตรีที่รักษาการณั้พระราชกำหนดนั้น ผู้พิจารณาพระราชกำหนด คือ คณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พระราชกำหนดมีเงื่อนไขในการกำหนดดังนี้

- 1) กรณีจำเป็นรีบด่วนเพื่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เช่น ภัยพิบัติ ประกาศสงคราม
- 2) กรณีเร่งด่วนและลับเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ เช่น การลดค่าเงิน การขึ้นภาษีอากร

3) เมื่อประกาศใช้แล้ว คณะรัฐมนตรีต้องรีบเสนอพระราชกำหนดเพื่อขออนุมัติจากรัฐสภาในการประชุมครั้งต่อไป ถ้ารัฐสภาไม่อนุมัติ พระราชกำหนดนั้นจะตกไป ถ้าอนุมัติ พระราชกำหนดจะมีผลบังคับเป็นพระราชบัญญัติใช้ต่อไป

4. **พระราชกฤษฎีกา** คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยใช้พระราชอำนาจทางบริหาร คือ ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี มีฐานะต่ำกว่าพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด ดังนั้นพระราชกฤษฎีกาจึงเป็นกฎหมายอนุบัญญัติ ซึ่งรัฐธรรมนูญให้อำนาจฝ่ายบริหารออกกฎหมายดังกล่าวได้ โดยไม่ต้องผ่านสภา แต่ต้องไม่ขัดกับกฎหมายใด ๆ ผู้เสนอคือ รัฐมนตรีรักษาการพระราชบัญญัติและพระราชกำหนดนั้น ๆ ผู้พิจารณา คือ คณะรัฐมนตรี

5. **กฎกระทรวง** คือ กฎหมายที่รัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดเป็นผู้ออกเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายหลักในเรื่องนั้น ๆ

กฎหมายทั้ง 5 ประเภทนี้ต้องประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ก่อนจึงจะถือว่าเป็นกฎหมายสมบูรณ์

6. **กฎหมายท้องถิ่น** คือ กฎหมายที่องค์การบริหารท้องถิ่นเป็นผู้ออกใช้บังคับในท้องถิ่นนั้น ๆ แบ่งเป็น

- 1) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
- 2) ข้อบัญญัติจังหวัด
- 3) เทศบัญญัติ
- 4) ข้อบัญญัติเมืองพัทยา
- 5) ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล

7. **ประมวลกฎหมาย** คือ กฎหมายที่เกิดจากการรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวโยงซึ่งกันและกันให้เข้ามาอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกันและอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติให้เป็นกฎหมายได้อีกชั้นหนึ่ง เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา เป็นต้น

8. **ประกาศคณะปฏิวัติหรือคำสั่งคณะปฏิวัติ** คือ กฎหมายซึ่งออกโดยคณะปฏิวัติ ประกาศคณะปฏิวัติหรือคำสั่งคณะปฏิวัติเป็นกฎหมายเพราะอำนาจในการปกครองประเทศในขณะนั้นเป็นของคณะปฏิวัติ

เพื่อความเข้าใจเรา...
ไปสรุปกันอีกครั้งครับ

สรุปรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมาย

ชื่อกฎหมาย	กระบวนการที่ได้มาและการใช้บังคับ
พระราชบัญญัติ	<ul style="list-style-type: none"> - ย่อว่า พ.ร.บ. ตราขึ้นเพื่อการจัดระเบียบสังคม - สถาบันหลักทำหน้าที่ตรา พ.ร.บ. คือ รัฐสภา - มีสภาพบังคับตลอดไปจนกว่าจะมีการยกเลิก
พระราชกำหนด	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายบริหาร - ออกในกรณีพิเศษ เฉพาะเหตุการณ์ เฉพาะเรื่อง และเมื่อสภาปิดสมัยการประชุม - มีสภาพบังคับเท่าเทียมพระราชบัญญัติ
พระราชกฤษฎีกา	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายบริหาร - มีสภาพบังคับเฉพาะเรื่อง เพื่อกำหนดรายละเอียดใน พ.ร.บ. - จะออกมาขัดกับ พ.ร.บ. หรือ พ.ร.ก. ไม่ได้
กฎกระทรวง	<ul style="list-style-type: none"> - ออกโดยรัฐมนตรีกระทรวงนั้น ๆ - เป็นกฎหมายกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ตามที่ พ.ร.บ. หรือ พ.ร.ก. ให้อำนาจไว้
เทศบัญญัติ	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น - ออกโดยสภาเทศบาล - เพื่อการบังคับใช้ประชาชนในท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้
ข้อบัญญัติจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> - ออกโดยสภาจังหวัด - เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของจังหวัด บังคับใช้ในเขตจังหวัด
ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร	<ul style="list-style-type: none"> - เสนอให้ออกโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานคร

บัตรแบบฝึกหัด

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำตอบให้ถูกต้องลงในช่องว่าง

1. กฎหมาย หมายถึง.....
.....
2. ลักษณะสำคัญของกฎหมาย จะต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง
  - 1.....
  - 2.....
  - 3.....
  - 4.....
  - 5.....
  - 6.....
3. ระบบกฎหมาย แบ่งได้ดังนี้
  - 1.....
  - 2.....
4. การแบ่งประเภทของกฎหมาย ต้องอาศัยเกณฑ์ต่างๆ ในการแบ่งได้แก่อะไรบ้าง
  - 1.....
  - 2.....
  - 3.....
5. กฎหมายเอกชน คือ.....
.....
.....
6. กฎหมายสูงสุดของประเทศ คือกฎหมาย.....

7. กฎหมายที่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก่อนจึงจะถือว่าเป็นกฎหมายสมบูรณ์ ได้แก่
กฎหมายใดบ้าง

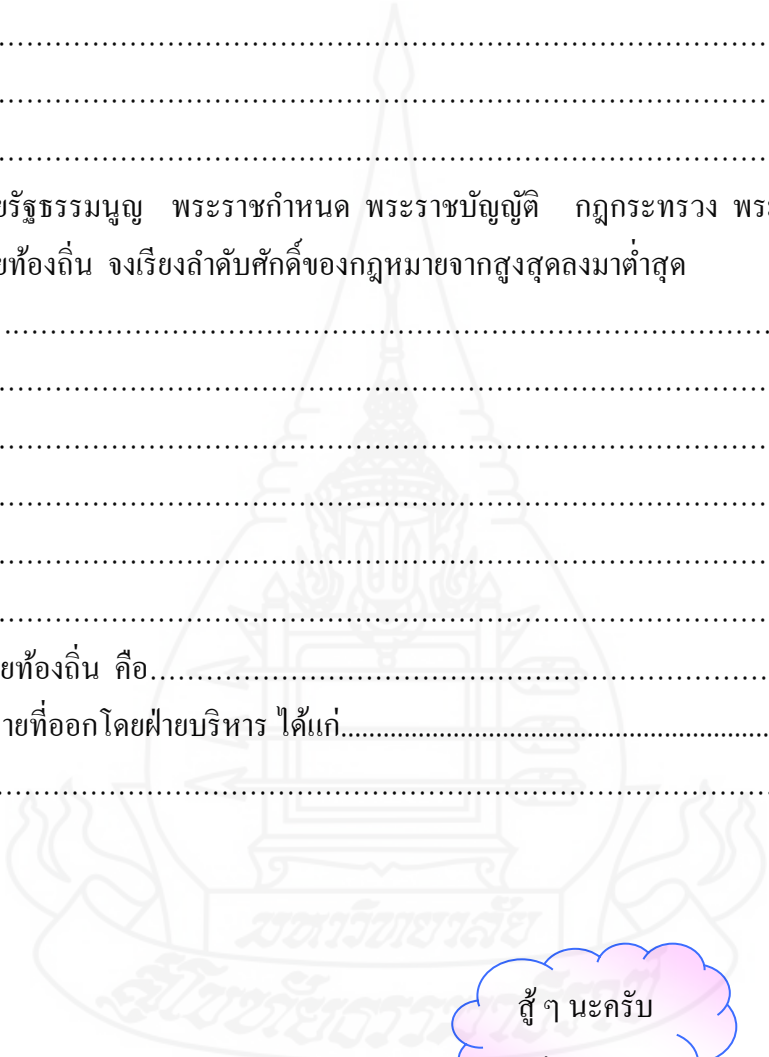
- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

8. กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง พระราชกฤษฎีกา
กฎหมายท้องถิ่น จงเรียงลำดับศักดิ์ของกฎหมายจากสูงสุดลงมาต่ำสุด

- 1. ....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

9. กฎหมายท้องถิ่น คือ.....

10. กฎหมายที่ออกโดยฝ่ายบริหาร ได้แก่.....
.....

สู้ ๆ นะครับ
สบายมาก

||

บัตรเฉลยแบบฝึกหัด

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำตอบให้ถูกต้องลงในช่องว่าง

1. กฎหมาย หมายถึง ข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ของรัฐที่บัญญัติออกใช้เพื่อควบคุมบังคับ ความประพฤติของประชาชนในรัฐ ซึ่งมีสภาพบังคับ มีบทลงโทษ และชี้ความถูกต้อง ให้ความยุติธรรมได้
2. ลักษณะสำคัญของกฎหมาย จะต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง
  1. ต้องเป็นกฎหรือข้อบังคับที่ใช้เป็นการทั่วไป
  2. ต้องตราขึ้นโดยผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ (รัฐอธิปไตย)
  3. ต้องใช้ได้เสมอไป
  4. ต้องมีสภาพบังคับ
  5. ต้องไม่มีการบังคับย้อนหลัง
  6. ข้อบังคับนั้นต้องกำหนดความประพฤติของมนุษย์
3. ระบบกฎหมาย แบ่งได้ดังนี้

กฎหมายลายลักษณ์อักษร และ กฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร
4. การแบ่งประเภทของกฎหมาย ต้องอาศัยเกณฑ์ต่าง ๆ ในการแบ่งได้แก่อะไรบ้าง
  1. เกณฑ์ลักษณะความสัมพันธ์ของกลุ่ม
  2. เกณฑ์บทบาทหรือหน้าที่ของกฎหมาย
  3. เกณฑ์ลำดับความสำคัญหรือศักดิ์ของกฎหมาย
5. กฎหมายเอกชน คือ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองกับพลเมืองด้วยกัน หรือ ความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองกับรัฐ โดยรัฐยอมอยู่ในฐานะเท่าเทียมพลเมืองหรือเป็นผู้ปกครองพลเมือง เช่น กฎหมายแพ่ง-พาณิชย์
6. กฎหมายสูงสุดของประเทศ คือ กฎหมายรัฐธรรมนูญ

7. กฎหมายที่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก่อนจึงจะถือว่าเป็นกฎหมายสมบูรณ์ ได้แก่ กฎหมายใดบ้าง

1. รัฐธรรมนูญ
2. พระราชบัญญัติ
3. พระราชกำหนด
4. พระราชกฤษฎีกา
5. กฎกระทรวง

8. กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง พระราชกฤษฎีกา กฎหมายท้องถิ่น จงเรียงลำดับศักดิ์กฎหมายจากสูงที่สุดลงมาต่ำสุด

1. รัฐธรรมนูญ
2. พระราชบัญญัติ
3. พระราชกำหนด
4. พระราชกฤษฎีกา
5. กฎกระทรวง
6. กฎหมายท้องถิ่น

9. กฎหมายท้องถิ่น คือกฎหมายที่องค์การบริหารท้องถิ่นเป็นผู้ออกใช้บังคับในท้องถิ่นนั้นๆ

10. กฎหมายที่ออกโดยฝ่ายบริหาร ได้แก่ พระราชกำหนด และพระราชกฤษฎีกา

นายเก่งมาก ได้คะแนนเต็ม

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส 31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

คำชี้แจง

เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดเป็นกฎหมายสูงสุด
  - ก. กฎหมายแพ่ง
  - ข. กฎหมายอาญา
  - ค. กฎหมายปกครอง
  - ง. รัฐธรรมนูญ
2. ข้อใดเป็นความหมายของกฎหมาย
  - ก. ใช้ควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม
  - ข. ใช้ลงโทษคนในสังคม
  - ค. ใช้บังคับให้ทุกคนปฏิบัติตาม
  - ง. ใช้รักษาความมั่นคงของประเทศ
3. ข้อใดกล่าวถึงประเภทของพระราชกำหนดได้ถูกต้อง
  - ก. พระราชกำหนดธรรมดากับพระราชกำหนดพิเศษ
  - ข. พระราชกำหนดทั่วไปกับพระราชกำหนดภาษีอากรและเงินตรา
  - ค. พระราชกำหนดธรรมดากับพระราชบัญญัติการเงิน
  - ง. พระราชกำหนดชั่วคราวกับพระราชกำหนดถาวร

4. องค์การที่มีอำนาจในการพิจารณาออกพระราชบัญญัติ ได้แก่องค์การใด
  - ก. คณะรัฐมนตรี
  - ข. พระมหากษัตริย์
  - ค. รัฐสภา
  - ง. สภาผู้แทนราษฎร
5. พฤติกรรมใดไม่ได้เกี่ยวข้องกับกฎหมายมหาชน
  - ก. นาย แก้ว ถูกศาลตัดสินจำคุกโทษฐานลักทรัพย์ผู้อื่น
  - ข. รัฐสภาได้ร่วมกันบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งซ่อม
  - ค. นาย ไข่ ได้ฟ้องร้องต่อศาลในกรณีที่ถูกเจ้าหน้าที่กักขังโดยมิได้ทำผิดใดๆ
  - ง. รัฐบาลสหรัฐฯ ได้ขอให้ไทยส่งชาวอเมริกันที่ค้ายาเสพติดไปปรับโทษในประเทศนั้น
6. กฎหมายประเภทใดอยู่ในลำดับศักดิ์สูงสุด
  - ก. พระราชบัญญัติ
  - ข. ประมวลกฎหมาย
  - ค. พระราชกำหนด
  - ง. พระราชกฤษฎีกา
7. ข้อใดคือลักษณะทั่วไปของกฎหมาย
  - ก. ข้อบังคับที่มุ่งหมายให้มนุษย์เป็นพลเมืองดี
  - ข. ข้อบังคับที่กำหนดไว้เพื่อให้มนุษย์กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง
  - ค. ข้อบังคับที่กำหนดให้กระทำหรืองดเว้นกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง
  - ง. ข้อบังคับกำหนดความประพฤติของมนุษย์เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ
8. พระราชบัญญัติและพระราชกำหนดมีความคล้ายกันในเรื่องใด
  - ก. เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายบริหาร
  - ข. เป็นระเบียบข้อบังคับใช้ควบคุมความประพฤติปฏิบัติของประชาชน
  - ค. ก่อนที่จะประกาศใช้ต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภาก่อน
  - ง. เป็นกฎหมายที่มีลำดับความสำคัญเทียบได้กับประมวลกฎหมาย

9. กฎหมายบัญญัติว่า “ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกิน หกพันบาท” กฎหมายดังกล่าวจัดอยู่ในประเภทใด
- กฎหมายสารบัญญัติ
  - กฎหมายสบัญญัติ
  - กฎหมายวิธีสารบัญญัติ
  - กฎหมายวิธีสบัญญัติ
10. ผู้ตราพระราชกฤษฎีกา คือบุคคลใด
- รัฐมนตรีที่รับผิดชอบ
  - พระมหากษัตริย์
  - ประธานรัฐสภา
  - นายกรัฐมนตรี

ไปตรวจคำตอบ กันดีกว่า

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

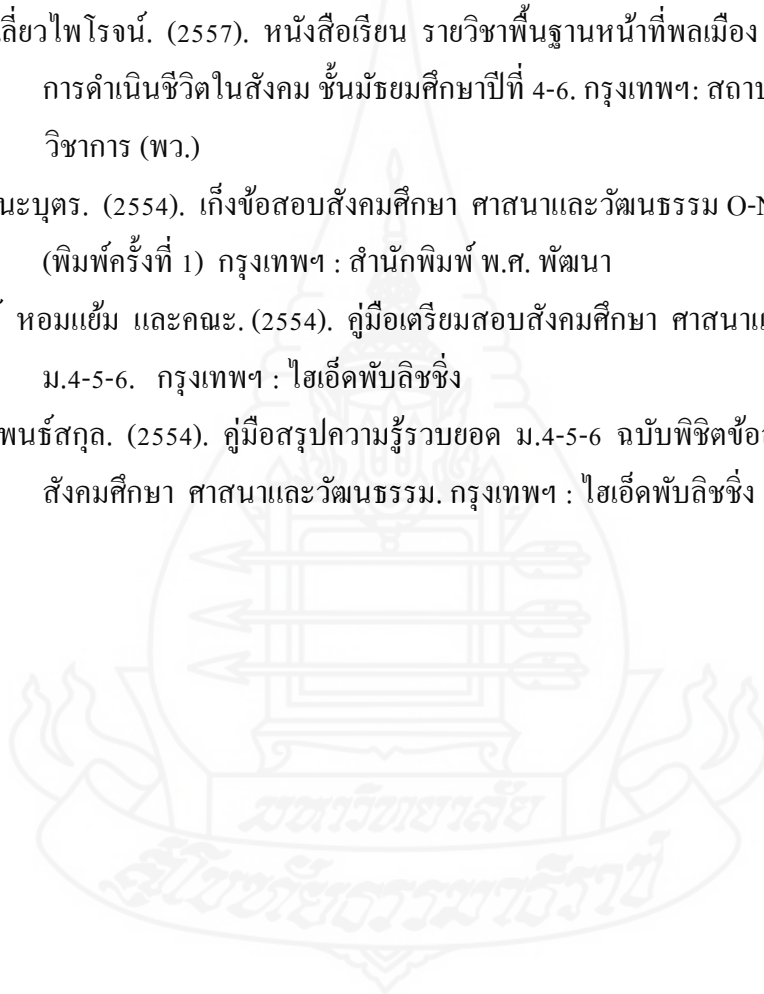
1. ง
2. ก
3. ข
4. ค
5. ง
6. ก
7. ค
8. ง
9. ก
10. ข

เยี่ยมไปเลย เก่งมากๆ ครับ

บรรณานุกรม

- กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- ณัฏฐนัท เลี้ยวไพโรจน์. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- วิทยา ปานะบุตร. (2554). เก่งข้อสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม O-NET ม.6. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา
- สุเพ็ญรัตน์ หอมแย้ม และคณะ. (2554). คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.4-5-6. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชซิ่ง
- อุทิศ จิณีพนธ์สกุล. (2554). คู่มือสรุปความรู้รายข้อ ม.4-5-6 ฉบับพิชิตข้อสอบ O-NET ม.6 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชซิ่ง

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้
2. แบบทดสอบก่อนเรียน
3. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
4. บัตรคำสั่ง
5. บัตรกิจกรรม
6. บัตรเนื้อหา
7. บัตรแบบฝึกหัด
8. บัตรเฉลยแบบฝึกหัด
9. แบบทดสอบหลังเรียน
10. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ได้ลำดับการปฏิบัติกิจกรรม และบัตรเฉลยคำตอบไว้อย่างเป็นขั้นตอน เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป

รำไพ พกกลาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	ค
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	5
บัตรคำสั่ง	6
บัตรกิจกรรม	7
บัตรเนื้อหา	8
บัตรแบบฝึกหัด	14
บัตรเฉลยแบบฝึกหัด	17
แบบทดสอบหลังเรียน	20
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	23
บรรณานุกรม	24

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนใช้เรียนด้วยตนเอง นักเรียนจะได้รับประโยชน์มาก ถ้าหากนักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

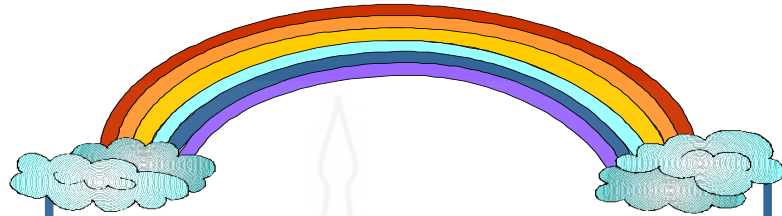
1. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด
4. เฉลยบัตรคำตอบของแต่ละกิจกรรมอยู่หน้าถัดไป ไม่ควรเปิดดูบัตรเฉลยคำตอบก่อน
5. การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำลงในชุดการเรียนรู้
6. ตรวจสอบคำตอบในทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติ
7. เกณฑ์การผ่านบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ร้อยละ 80
8. ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ให้ย้อนกลับไปศึกษาบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหาให้เข้าใจ

แล้วจึงกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบ จนกว่าจะผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

9. ขณะศึกษาชุดการเรียนรู้ หากมีข้อสงสัยให้ถามเพื่อนหรือครู เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาต่อไป

ชุดการเรียนรู้จะมีประโยชน์ต่อนักเรียน ถ้าศึกษาตามลำดับขั้นตอนและมีความซื่อสัตย์ ถ้าไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ศึกษาจากบัตรเนื้อหาหรือบัตรกิจกรรมหลายๆ ครั้ง แล้วกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบอีกครั้ง เชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้
เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

1. บอกความหมายและความสำคัญของกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองได้
2. บอกความหมายของกฎหมายแพ่งที่เกี่ยวกับครอบครัวได้

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดกล่าวถึงบุคคลได้ถูกต้อง
  - ก. ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
  - ข. คนวิกลจริตที่ศาลได้มีคำสั่งแล้วว่าเป็นคนไร้ความสามารถ
  - ค. ผู้ซึ่งสามารถมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายหรือเป็นผู้ทรงสิทธิตามกฎหมาย
  - ง. บุคคลที่กฎหมายกำหนดขึ้นเพื่อให้มีสิทธิและหน้าที่บางอย่างได้เหมือนบุคคลธรรมดา
2. ข้อความเกี่ยวกับเรื่องการสมรสข้อใดถูกต้อง
  - ก. ผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรมสมรสกันได้
  - ข. ชายหญิงทำการสมรสกันได้เมื่ออายุครบ 17 ปีบริบูรณ์
  - ค. หญิงที่สามีตายจะทำการสมรสใหม่ได้เมื่อเวลาผ่านไปไม่น้อยกว่า 90 วัน
  - ง. ชายหรือหญิงจะทำการสมรสกันจะต้องจดทะเบียนสมรสจึงจะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย
3. เด็กที่เกิดภายในเวลาที่วันนับตั้งแต่วันที่การสมรสสิ้นสุดลง กฎหมายสันนิษฐานว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เคยเป็นสามี
  - ก. 120 วัน
  - ข. 300 วัน
  - ค. 310 วัน
  - ง. 360 วัน

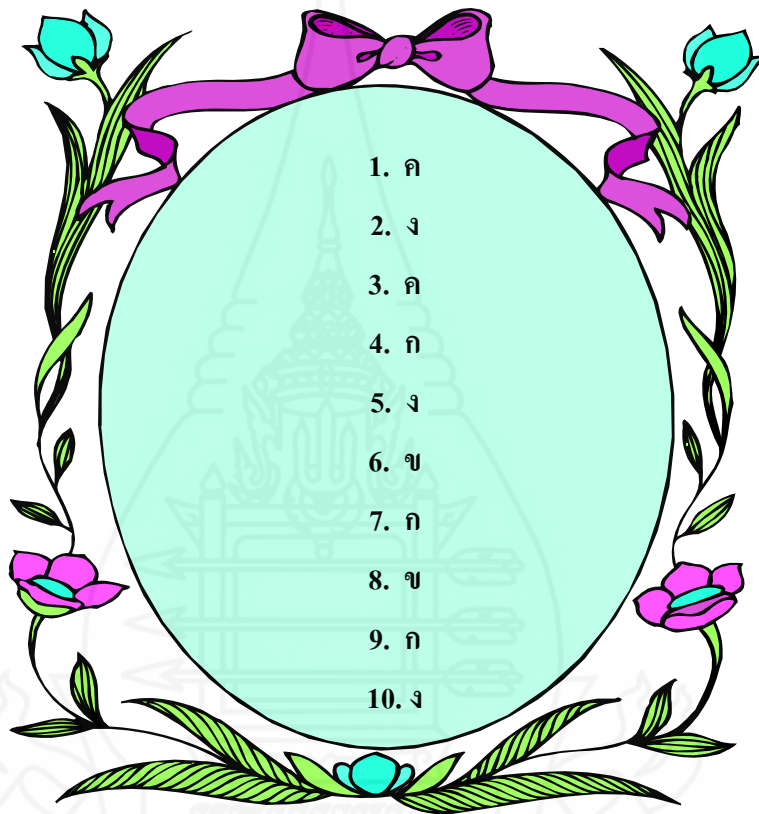
4. บุคคลที่ไม่สามารถจัดทำกรงานของตนเองได้เพราะกายพิการ จิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ ความประพฤตีสُر่ย์สุร่าย หมายถึงบุคคลประเภทใด
- บุคคลเสมือนไร้ความสามารถ
  - บุคคลไร้ความสามารถ
  - บุคคลธรรมดา
  - นิติบุคคล
5. ข้อความบุตรบุญธรรมข้อใดถูกต้อง
- บุตรในสมรสของผู้รับบุตรบุญธรรม
  - บุตรบุญธรรมไม่มีสิทธิใช้ชื่อสกุลของผู้รับบุตรบุญธรรม
  - บุตรบุญธรรมเกิดจากบิดามารดาที่จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย
  - บุตรที่เกิดขึ้นโดยการสมมติของกฎหมายว่ามีสิทธิเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย
6. ความหมายของ ผู้เยาว์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมายถึงบุคคลข้อใด
- ผู้มีอายุยังไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์
  - ผู้มีอายุยังไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์
  - ผู้อยู่ในความปกครองของบิดามารดา
  - ผู้มีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ และยังไม่ได้จดทะเบียนสมรส
7. การที่ฝ่ายชายส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ฝ่ายหญิง เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะสมรสกับหญิงนั้นตามหลักกฎหมายครอบครัว เรียกว่าอย่างไร
- การหมั้น
  - การสมรส
  - สินสอด
  - สินบริคนห์
8. สิทธิของบุคคลเริ่มตั้งแต่เมื่อใด
- เมื่อบิดามารดารับรองว่าเป็นบุตร
  - เมื่อคลอดจากครรภ์มารดาด้วยความปลอดภัย
  - เมื่ออยู่ในครรภ์มารดานับตั้งแต่มารดาเริ่มตั้งครรภ์
  - เมื่อบิดามารดาแจ้งการเกิดต่อเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

9. พันัยกรรมข้อใดไม่อาจดำเนินการตามกฎหมายได้
- ยกบ้านให้แมวตัวโปรด
  - ยกตึกแถวให้คนวิกลจริต
  - ยกที่ดินให้สมาคมนักเรียนเก่า
  - ยกเงินให้บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
10. นาย ก ได้แต่งงานกับนาง ข และเด็กชาย ค เป็นบุตร ต่อมา นาย ก เกิดเบื่อหน่ายต่อชีวิตทางโลก จึงได้บวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ หลังจากนั้นพระภิกษุ ก ก็ถูกลอตเตอรี่รางวัลที่หนึ่ง เมื่อรับเงินมาแล้วไม่นานพระภิกษุ ก ก็ถึงแก่กรรมภาพ ดังนั้นทรัพย์สินของพระภิกษุ ก จะตกแก่ผู้ใด เพราะเหตุใด
- บิดามารดาพระภิกษุ ก เพราะไม่ได้เขียนพินัยกรรมไว้
  - นาง ข และเด็กชาย ค ซึ่งเป็นผู้รับมรดกตามกฎหมาย
  - นาง ข ซึ่งเป็นภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมาย
  - วัด เพราะไม่ได้เขียนพินัยกรรมไว้

กฎหมาย มีประโยชน์
ศึกษาให้ดี ๆ นะ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ตรวจแล้ว

คะแนนเป็นอย่างไรบ้างครับ

ชั่วโมงที่ 2

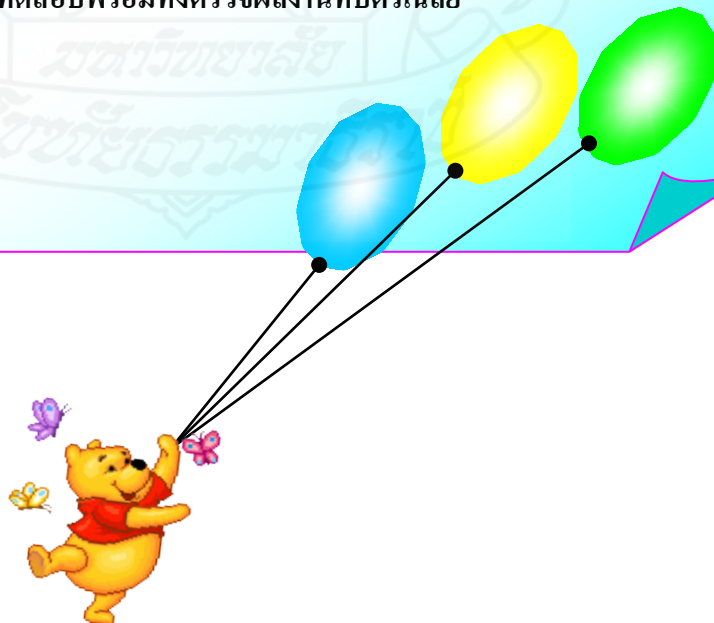
ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 2

เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาบัตรกิจกรรมและเนื้อหาจากบัตรเนื้อหา
2. ทำบัตรแบบฝึกหัดพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย
3. ทำแบบทดสอบพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย

บัตรกิจกรรม

ลูคู เธอรู้ไหมว่า สภาพบุคคลเริ่มตั้งแต่ตอนไหน.....

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 15
สภาพบุคคลย่อมเริ่มตั้งแต่คลอด แล้วยุ่รอดเป็นทารก
และสิ้นสุดเมื่อตาย...ไงละ พู

แล้วถ้าฉันอยากแต่งงานละ ฉันจะแต่งได้ไหมตอนนี้

เธออายุเท่าไรละ

17 ปีแล้ว

ได้ซิ แต่ว่าเธอต้องไปศึกษากฎหมายแพ่ง
เกี่ยวกับตนเองและครอบครัวกันก่อนนะ

เย้.. งั้นเราไปศึกษากฎหมายกันเถอะ
ฉันก็อยากรู้เร็วๆ จัง

กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

1. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นกฎหมายเอกชนที่บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของเอกชน โดยทั่วไป ใช้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนด้วยกัน เช่น สภาพบุคคล ทรัพย์สิน นิติกรรม หนี้ ครอบครัว เอกเทศสัญญาและมรดก เป็นต้น

2. กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเอง

1) **บุคคล** คือ ผู้ซึ่งสามารถมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายหรือผู้ทรงสิทธิตามกฎหมาย หมายความว่า ผู้ที่จะมีสิทธิและใช้สิทธิได้จะต้องมีสภาพบุคคลตามกฎหมาย

2) ประเภทของบุคคล

(1) **บุคคลธรรมดา** คือ มนุษย์หรือบุคคลธรรมดาที่ยังมีชีวิตอยู่ สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอด หมายถึง ต้องเป็นการคลอดที่สำเร็จเรียบร้อยบริบูรณ์แล้วอยู่รอดเป็นทารก และสิ้นสุดลงเมื่อตาย

(2) **ผู้เยาว์** หมายถึง ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ คือ มีอายุไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์ จึงต้องอยู่ภายใต้การดูแลของผู้แทนโดยชอบธรรม ซึ่งได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง

(3) **คนไร้ความสามารถ** หมายถึง คนวิกลจริตที่ศาลมีคำสั่งแล้วว่าเป็นคนไร้ความสามารถและให้อยู่ในความอนุบาลหรือความดูแลของผู้อนุบาล ดังนั้นคนไร้ความสามารถจึงไม่อาจทำนิติกรรมได้ ต้องให้ผู้อนุบาลทำแทนทั้งสิ้น

(4) **คนเสมือนไร้ความสามารถ** หมายถึง บุคคลผู้ไม่สามารถจัดทำกรงานของตนได้เพราะกายพิการ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ความประพฤตีสُر่ยุสุร้าย เสเพลเป็นอาชญา หรือเพราะเป็นคนติดสุรายาเมาและบุคคลดังกล่าวนี้ได้ถูกศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ โดยให้อยู่ในความพิทักษ์ของผู้พิทักษ์

(5) **นิติบุคคล** คือ บุคคลที่กฎหมายสมมติขึ้นเพื่อให้มีสิทธิและหน้าที่บางอย่างได้ เหมือนบุคคลธรรมดาเพื่อสามารถทำนิติกรรมได้ ซึ่งได้แก่ ทบวงการเมือง วัดวาอาราม ห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด สมาคมมูลนิธิ โรงเรียนและมหาวิทยาลัย (นิติกรรม คือ การกระทำของบุคคลหรือนิติบุคคลที่มุ่งหวังให้เกิดความผูกพันและมีผลทางกฎหมาย)

3. กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับครอบครัว

3.1 การหมั้น

ภาพของหมั้น <http://www.hiclasssociety.com/?p=28430>

- (1) การหมั้น หมายถึง การที่ชายหญิงตกลงทำสัญญาว่าจะทำการสมรสกัน แต่ในการสมรสนั้น ไม่ได้บังคับว่าจะมีการหมั้นกันก่อน
- (2) อายุของกลุ่มหมั้น ชายและหญิงที่มีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์มีอำนาจทำการหมั้นได้โดยตามลำพังตนเอง ชายหญิงมีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์จะทำการหมั้นกันได้ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
- (3) ผลของการหมั้น เมื่อมีการหมั้นกันถูกต้องตามกฎหมายแล้ว คู่สัญญาหมั้นแต่ละฝ่ายต่างก็มีความผูกพันตามสัญญาหมั้น ถ้าฝ่ายใดผิดสัญญาหมั้นอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิเรียกให้รับผิดชอบค่าทดแทน ในกรณีที่ฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายผิดสัญญาหมั้นให้คืนของหมั้นแก่ฝ่ายชายด้วย

3.2 การสมรส

ที่มา : <http://www.hiclasssociety.com/?p=28430>

(1) การสมรส หมายถึง การที่ชายและหญิงสมัครใจเข้ามาอยู่กินกันฉันสามีภรรยาจนชั่วชีวิต โดยจะไม่เกี่ยวข้องทางชู้สาวกับบุคคลอื่นใดอีก

(2) เงื่อนไขแห่งการสมรส มีดังนี้

1. ชายและหญิงต้องมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ทั้งสองคนและผู้ปกครองยินยอม
2. ชายและหญิงมิได้เป็นญาติสืบสายโลหิตเดียวกัน หรือเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา

3. หญิงที่เคยสมรสแล้วแต่สามีตายหรือหย่าขาดจากสามีเดิมจะสมรสใหม่ได้ต่อเมื่อเวลาไม่น้อยกว่า 310 วันได้ล่วงพ้นไปแล้ว เว้นแต่คลอดบุตรระหว่างนั้น หรือสมรสกับคู่สมรสเดิม หรือมีใบรับรองแพทย์ว่ามีได้มีครรภ์ หรือมีคำสั่งศาลให้สมรสได้

(3) ทรัพย์สินของกลุ่มสมรส ชายหญิงเมื่อสมรสกันแล้วย่อมมีทรัพย์สิน ทรัพย์สินของกลุ่มสมรสแบ่งเป็น

1. สินส่วนตัว คือ ทรัพย์สินที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีก่อนสมรส หรือเป็นเครื่องใช้ส่วนตัว หรือได้โดยการรับมรดก หรือเสนาหา หรือของหมั้น

2. สินสมรส คือ ทรัพย์สินที่คู่สมรสได้มาระหว่างสมรส หรือได้โดยพินัยกรรมที่ระบุว่าเป็นสินสมรส หรือดอกผลของสินส่วนตัว

3.3 บุตร

เมื่อมีการสมรสย่อมตามมาด้วยการมีบุตร ในทางกฎหมายกำหนดสิทธิหน้าที่เกี่ยวกับบุตรดังนี้

(1) บุตรชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ บุตรในสมรส คือ เด็กที่เกิดจากบิดามารดาที่ได้จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย

(2) เด็กเกิดนอกสมรส คือ เด็กที่เกิดจากบิดามารดาที่ไม่ได้สมรสกันตามกฎหมายถือว่าเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของมารดาเสมอไป

(3) บุตรบุญธรรม หมายถึง บุตรที่เกิดขึ้นโดยการสมมติของกฎหมายว่ามีสิทธิเสมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยจะต้องจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมด้วย กฎหมายกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้เป็นพ่อแม่บุญธรรมว่าต้องอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี (เพราะอายุน้อยกว่านี้กฎหมายกลัวจะยังไม่พร้อม) + อายุมากกว่าบุตรบุญธรรมอย่างน้อย 15 ปี หรือมากกว่านั้นก็ได้ ถ้าเด็กที่จะรับมาเป็นบุตรบุญธรรมอายุเกิน 15 ปี ต้องถามความสมัครใจของเด็กด้วย แต่ถ้ายังไม่ถึง 15 ปี แค่ขอความยินยอมจากพ่อแม่คนเดิม

3.4 มรดก

ที่มา : <http://www.tnews.co.th>

(1) มรดก คือ ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย ตลอดทั้งสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือโดยสภาพเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้

(2) ผู้มีสิทธิรับมรดก มรดกของผู้ตายจะตกทอดแก่ทายาทซึ่งมี 2 ประเภท คือ

2.1. ทายาท หมายถึง ผู้มีสิทธิรับทรัพย์สินอันเป็นมรดกของผู้ตาย ประเภทของทายาทมีอยู่ 2 ประเภท คือ

2.1.1 ทายาทโดยธรรม คือ ทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกโดยอำนาจแห่งกฎหมาย แบ่งเป็นญาติและคู่สมรส

(1) ญาติ ญาติซึ่งเป็นทายาทมีอยู่ 6 ลำดับ และแต่ละลำดับมีสิทธิรับมรดกก่อนหลังกัน ที่สำคัญได้แก่

- 1) ผู้สืบสันดาน ได้แก่ ลูก หลาน เหลน ลื้อ
- 2) บิดา มารดา
- 3) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน
- 4) พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน
- 5) ปู่ ย่า ตา ยาย
- 6) ลุง ป้า น้า อา

(2) คู่สมรส หมายถึง สามีหรือภรรยาที่ได้จดทะเบียนสมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมาย คู่สมรสถือว่าเป็นทายาทประเภทพิเศษที่จะไม่ถูกทายาทที่เป็นญาติตามสายโลหิตไม่ว่าในระดับใดตัดสิทธิการรับมรดกของคู่สมรส เมื่อคู่สมรสฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดตายลง ตามกฎหมายจะต้องแบ่งทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยาที่เรียกว่า สิ้นสมรส ออกเป็นสองส่วนเท่า ๆ กันก่อน ส่วนของฝ่ายที่ตายก็จะต้องนำไปแบ่งเป็นกองมรดก ฉะนั้นคู่สมรสที่มีชีวิตอยู่จะมีส่วนแบ่งดังนี้

1. ในฐานะที่เป็นสินสมรสครึ่งหนึ่ง
2. ในฐานะที่เป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกอีกส่วนหนึ่ง

2) ทายาทโดยพินัยกรรม เป็นทายาทซึ่งมีสิทธิเพราะเจ้ามรดกทำพินัยกรรมยกทรัพย์มรดกให้ ซึ่งอาจเป็นใครก็ได้ แต่ต้องเป็นบุคคล โดยจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ ทายาทประเภทนี้เรียกว่า ผู้รับพินัยกรรม

2.1.2 ทายาทที่เป็นวัด หมายถึง มรดกของพระภิกษุซึ่งได้แก่ ทรัพย์ที่ได้มาในระหว่างอยู่ในสมณเพศ ถ้าพระภิกษุมิได้ทำพินัยกรรมไว้เป็นอย่างอื่น มรดกของพระภิกษุนั้นจะต้องตกเป็นของวัดซึ่งเป็นภูมิลำเนาของพระภิกษุนั้นทั้งหมด

3.5 พินัยกรรม

(1) พินัยกรรม คือ เอกสารหรือคำสั่งที่แสดงความตั้งใจของผู้ตายที่จะยกทรัพย์สินของตนให้ผู้ใด หรือวางข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของตนเมื่อตาย

(2) ผู้ที่กฎหมายห้ามมิให้ทำพินัยกรรม คือ

1. ผู้ที่มีอายุไม่ครบ 15 ปีบริบูรณ์
2. บุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

(3) แบบของพินัยกรรม กฎหมายได้กำหนดเกี่ยวกับแบบในการทำพินัยกรรมไว้หลายรูปแบบ ซึ่งหมายความว่า พินัยกรรมจะสมบูรณ์จะต้องทำตามแบบที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น จะทำนอกเหนือจากแบบที่กำหนดไว้ไม่ได้ เพราะจะไม่มีผลเป็นพินัยกรรม แบบของพินัยกรรมที่ทำกันอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวันมีอยู่ 2 แบบ คือ

1. พินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ
2. พินัยกรรมแบบผู้อื่นเขียนหรือพิมพ์

ตัวอย่างพินัยกรรม

ตัวอย่างพินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ

พินัยกรรม

ทำที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....

หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/

เขต.....จังหวัด..... ได้ทำพินัยกรรม

ฉบับนี้ขึ้นไว้ เพื่อแสดงเจตนาว่า เมื่อข้าพเจ้าถึงแก่กรรมให้ทรัพย์สินของข้าพเจ้าทั้งหมด ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่จะมีต่อไปในอนาคตตกให้แก่.....

.....แต่ผู้เดียว

พินัยกรรมนี้ ข้าพเจ้าเขียนด้วยลายมือของข้าพเจ้าทั้งฉบับ ได้ทำไว้ ๒ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกันทุกประการ ฉบับหนึ่งเก็บไว้ที่..... อีกฉบับหนึ่งเก็บไว้ที่.....

ขณะทำพินัยกรรมข้าพเจ้ามีสติสัมปชัญญะปกติข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยตลอดแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้ทำพินัยกรรม

เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

กรณีศึกษาที่ 1

โจ้ อายุ 16 ปี จอย อายุ 15 ปี ทั้งสองรักใคร่กัน ไปมาหาสู่กัน ต่อมาจอยมีปัญหาพ่อแม่
 ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต จอยไปอาศัยอยู่กับครอบครัวของโจ้ ต่อมาจอยตั้งครรภ์ จำเป็น
 จะต้องทำการสมรสเพื่อบุตรจะได้มีบิดาที่ถูกต้องตามกฎหมาย

คำถาม โจ้และจอยควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้องตามกฎหมาย

.....
 .....

กรณีศึกษาที่ 2

โคม อายุ 19 ปี รักใคร่ชอบพอกับดาว อายุ 18 ปี เมื่อทั้งคู่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 และมีงานทำมีรายได้พอเลี้ยงตนเองได้แล้ว ต้องการสมรสกับดาว

คำถาม โคมและดาวควรปฏิบัติตนอย่างไร

.....
 .....

กรณีศึกษาที่ 3

ไกรและเก้ตกลงใจจดทะเบียนสมรสกันหลังจากเรียนจบระดับปริญญาตรีแล้ว ไกรมีทรัพย์สินคือ รถยนต์ เงินสด 1 แสนบาท ที่ดิน 1 แปลง ส่วนเก้มีแหวนเพชร 1 วง สายสร้อยทอง 1 เส้น นาฬิกา 1 เรือน โทรศัพท์มือถือ 1 เครื่อง เมื่อทั้งสองคนอยู่กินด้วยกันมา 15 ปี มีทรัพย์สินร่วมกัน ดังนี้ เงินสด 5 ล้านบาท 1 แสนบาท พ่อแม่ของเก้ให้ที่นาแก่เก้จำนวน 10 ไร่ ต่อมาทั้งสองคนไม่ประสงค์จะอยู่ด้วยกัน จึงหย่ากัน

คำถาม 1. ไกรและเก้มีทรัพย์สินส่วนตัว คืออะไรบ้าง

2. สินสมรสของไกรและเก้ มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ 4

โชติอายุ 35 ปี มีภรรยาชื่อแหว อายุ 28 ปี ทั้งสองคนต้องการรับเด็กหญิงเก้ซึ่งอายุ 14 ปี บุตรของนายสายและนางสาวมาเป็นบุตรบุญธรรม

คำถาม 1. โชติและแหวสามารถรับเก้เป็นบุตรบุญธรรมได้หรือไม่ อธิบายเหตุผล

2. เก้จะเป็นบุตรบุญธรรมที่ชอบด้วยกฎหมายของบุคคลผู้รับบุตรบุญธรรมได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ 5

เกริกสมรสกับดวง ทั้งสองทำมาหากินกันจนมีทรัพย์สินเป็นที่ดิน 50 ไร่ เกริกมีบิดาชื่อมั่น มารดาชื่อม้วน ดวงมีบิดาชื่อเด่น มารดาชื่อดี เกริกและดวงมีบุตร 2 คน คือ แก้ว และก้อย ต่อมาเกริกประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต

คำถาม ถ้าท่านเป็นผู้มีหน้าที่แบ่งสินสมรสและมรดกของเกริก จะแบ่งอย่างไร

.....

.....

.....

.....

เสร็จแล้ว...ไปตรวจ
แบบฝึกหัดกันเลยครับ

บัตรเฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาที่ 1

โจ้ อายุ 16 ปี จอย อายุ 15 ปี ทั้งสองรักใคร่กัน ไปมาหาสู่กัน ต่อมาจอยมีปัญหาพ่อแม่
ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต จอยไปอาศัยอยู่กับครอบครัวของโจ้ ต่อมาจอยตั้งครรภ์ จำเป็น
จะต้องทำการสมรสเพื่อบุตรจะได้มีบิดาที่ถูกต้องตามกฎหมาย

คำถาม โจ้และจอยควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้องตามกฎหมาย

คำตอบ จอยและโจ้ต้องร้องขออนุญาตต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ทำการสมรสได้

กรณีศึกษาที่ 2

โคม อายุ 19 ปี รักใคร่ชอบพอกับดาว อายุ 18 ปี เมื่อทั้งคู่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และมีงานทำมีรายได้พอเลี้ยงตนเองได้แล้ว ต้องการสมรสกับดาว

คำถาม โคมและดาวควรปฏิบัติตนอย่างไร

คำตอบ โคมและดาวต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาเสียก่อนจึงทำการสมรส
หรือจดทะเบียนสมรสกันได้

กรณีศึกษาที่ 3

ไกรและเก้ ตกลงใจจดทะเบียนสมรสกันหลังจากเรียนจบระดับปริญญาตรีแล้ว ไกรมีทรัพย์สินคือ รถยนต์ เงินสด 1 แสนบาท ที่ดิน 1 แปลง ส่วนเก้มีแหวนเพชร 1 วง สายสร้อยทอง 1 เส้น นาฬิกา 1 เรือน โทรศัพท์มือถือ 1 เครื่อง เมื่อทั้งสองคนอยู่กินด้วยกัน มา 15 ปี มีทรัพย์สินร่วมกัน ดังนี้ เงินสด 5 ล้านบาท 1 แสนบาท พ่อแม่ของเก้ให้ที่นาแก่เก้ จำนวน 10 ไร่ ต่อมาทั้งสองคนไม่ประสงค์จะอยู่ด้วยกัน จึงหย่ากัน

- คำถาม 1. ไกรและเก้ มีทรัพย์สินส่วนตัว คืออะไรบ้าง
2. สินสมรสของไกรและเก้ มีอะไรบ้าง

คำตอบ 1. สินส่วนตัวของไกรและเก้ มีดังนี้

ไกร รถยนต์ เงินสด 1 แสนบาท ที่ดิน 1 แปลง

เก้ แหวนเพชร 1 วง สายสร้อยทอง 1 เส้น นาฬิกา 1 เรือน

โทรศัพท์มือถือ 1 เครื่อง

2. สินสมรสของทั้งสอง คือ เงินสด 5 ล้านบาท .

กรณีศึกษาที่ 4

โชติอายุ 35 ปี มีภรรยาชื่อแหว อายุ 28 ปี ทั้งสองคนต้องการรับเด็กหญิงเก้ ซึ่งอายุ 14 ปี บุตรของนายสายและนางสาวมาเป็นบุตรบุญธรรม

- คำถาม 1. โชติและแหวสามารถรับเก้เป็นบุตรบุญธรรมได้หรือไม่ อธิบายเหตุผล
2. เก้จะเป็นบุตรบุญธรรมที่ชอบด้วยกฎหมายของบุคคลผู้รับบุตรบุญธรรมได้อย่างไร

- คำตอบ 1. โชติสามารถรับเก้เป็นบุตรบุญธรรมได้ เพราะอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี บริบูรณ์ และมีอายุแก่กว่าเก้ เกินกว่า 15 ปี ส่วนแหวอายุแก่กว่าเก้ไม่ถึง 15 ปี จึงไม่สามารถรับเก้เป็นบุตรบุญธรรมได้
2. เก้จะเป็นบุตรบุญธรรมของโชติได้ต่อเมื่อโชติจดทะเบียนรับเก้เป็นบุตรบุญธรรม และต้องให้ นายสายบิดาและนางสาวมารดาของเก้ให้ความยินยอม

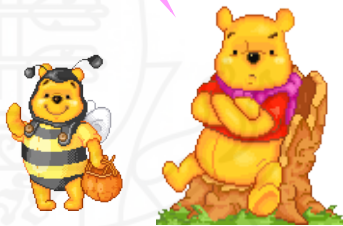
กรณีศึกษาที่ 5

เกริกสมรสกับดวง ทั้งสองทำมาหากินกันจนมีทรัพย์สินเป็นที่ดิน 50 ไร่ เกริกมีบิดาชื่อมั่น มารดาชื่อม้วน ดวงมีบิดาชื่อเด่น มารดาชื่อดี เกริกและดวงมีบุตร 2 คน คือ แก้ว และก้อย ต่อมาเกริกประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต

คำถาม ถ้าท่านเป็นผู้มีหน้าที่แบ่งสินสมรสและมรดกของเกริก จะแบ่งอย่างไร

1. เกริกและดวงได้สินสมรสเป็นที่ดินคนละ 25 ไร่
2. ผู้ได้รับมรดก คือ มั่น ม้วน แก้ว ก้อย และดวง ได้รับคนละ 5 ไร่

ตอบถูกทุกข้อ
ใหม่ครับ

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. ฝ่ายชายหมั้นกับฝ่ายหญิง โดยฝ่ายชายมอบแหวนเพชรเป็นของหมั้นแก่ฝ่ายหญิง ต่อมาเกิดทะเลาะกันฝ่ายชายจึงขอแหวนเพชรคืน ฝ่ายชายสามารถเรียกแหวนเพชรคืนจากฝ่ายหญิงได้หรือไม่
  - ก. ได้ เพราะแหวนเพชรเป็นของฝ่ายชาย
  - ข. ได้ เพราะทั้งสองยังไม่ได้ทำการสมรสกัน
  - ค. ไม่ได้ เพราะเมื่อหมั้นกันแล้วของหมั้นตกเป็นสิทธิของฝ่ายหญิง
  - ง. ไม่ได้ เพราะฝ่ายหญิงเป็นผู้ครอบครองแหวนเพชรวงนั้น
2. ข้อใดกล่าวถึงบุคคลได้ถูกต้อง
  - ก. ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
  - ข. คนวิกลจริตที่ศาลได้มีคำสั่งแล้วว่าเป็นคนไร้ความสามารถ
  - ค. ผู้ซึ่งสามารถมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายหรือเป็นผู้ทรงสิทธิตามกฎหมาย
  - ง. บุคคลที่กฎหมายกำหนดขึ้นเพื่อให้มีสิทธิและหน้าที่บางอย่างได้เหมือนบุคคลธรรมดา
3. พระภิกษุมรณภาพ มรดกของพระภิกษุหรือทรัพย์ที่ได้มาในระหว่างอยู่ในสมณเพศ จะตกแก่ใคร ถ้าพระภิกษุมิได้ทำพินัยกรรมไว้เป็นอย่างอื่น
  - ก. คู่สมรส
  - ข. ญาติ
  - ค. พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน
  - ง. วัด

4. ความหมายของ ผู้เยาว์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมายถึงบุคคลข้อใด
  - ก. ผู้มีอายุยังไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์
  - ข. ผู้มีอายุยังไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์
  - ค. ผู้อยู่ในความปกครองของบิดามารดา
  - ง. ผู้มีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ และยังไม่ได้จดทะเบียนสมรส
5. ข้อความเกี่ยวกับเรื่องการสมรสข้อใดถูกต้อง
  - ก. ผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรมสมรสกันได้
  - ข. ชายหญิงทำการสมรสกันได้เมื่ออายุครบ 17 ปีบริบูรณ์
  - ค. หญิงที่สามีตายจะทำการสมรสใหม่ได้เมื่อเวลาผ่านไปไม่น้อยกว่า 90 วัน
  - ง. ชายหรือหญิงจะทำการสมรสกันจะต้องจดทะเบียนสมรสจึงจะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย
6. การที่ฝ่ายชายส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ฝ่ายหญิง เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะสมรสกับหญิงนั้นตามหลักกฎหมายครอบครัว เรียกว่าอย่างไร
  - ก. การหมั้น
  - ข. การสมรส
  - ค. สินสอด
  - ง. สินบริคณห์
7. การสิ้นสุดการสมรสข้อใดถูกต้อง
  - ก. ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตาย
  - ข. ศาลพิพากษาให้หย่าขาด
  - ค. จดทะเบียนหย่า
  - ง. ถูกทุกข้อ

8. ฝ่ายชายอายุ 19 ปีบริบูรณ์จะทำการหมั้นกับฝ่ายหญิง อายุ 17 ปีบริบูรณ์ได้หรือไม่
- ได้ แต่ต้องให้บิดามารดาของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงให้ความยินยอม
  - ไม่ได้ เพราะชายและหญิงอายุ ไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์
  - ไม่ได้ เพราะทั้งชายและหญิงยังเป็นผู้เยาว์
  - ได้ เพราะทั้งสองคนอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์แล้ว
9. การสมรสข้อใดถูกต้องตามกฎหมาย
- จดทะเบียนสมรส
  - เป็นสามีภรรยากัน
  - ครบสัญญาการหมั้น
  - จัดงานแต่งงานใหญ่โต
10. ห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด วัด โรงเรียน เป็นบุคคลประเภทใด
- บุคคลธรรมดา
  - นิติบุคคล
  - สถานที่ราชการ
  - บุคคลไร้ความสามารถ

ตรวจทาน...ก่อนตรวจเฉลยนะครับ

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

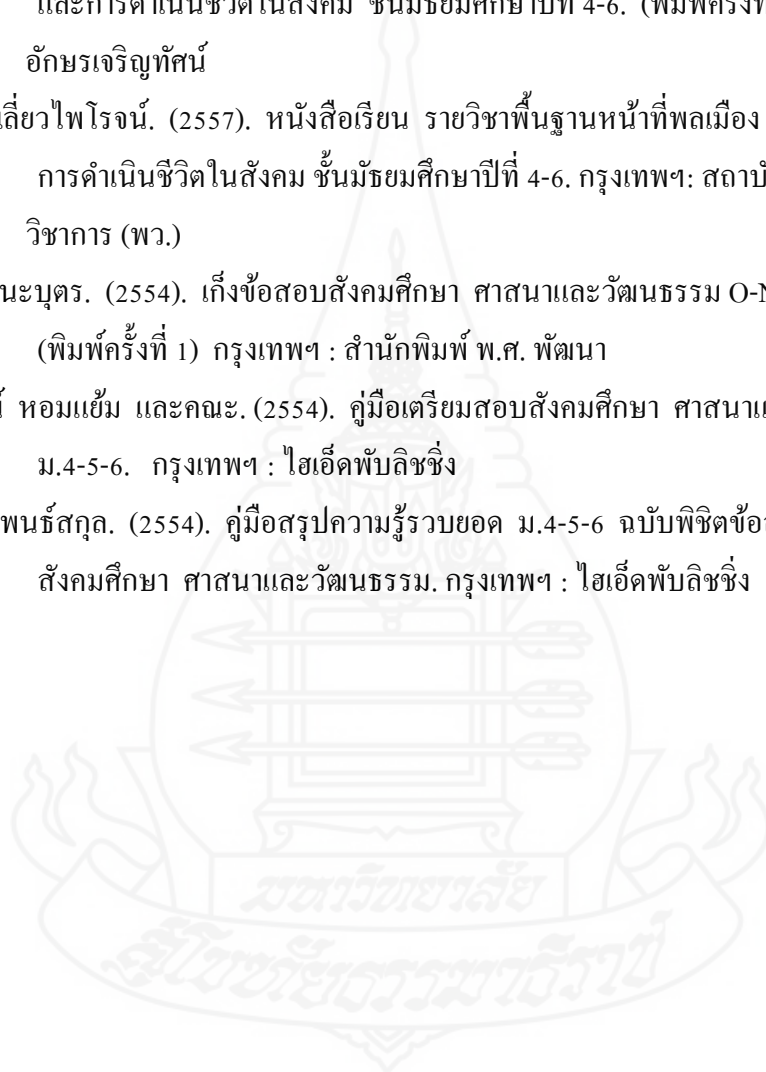

ทำถูกทุกข้อ...เก่งมากครับ

บรรณานุกรม

- กรมพล ท่องธรรมชาติ และคณะ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- ฉัตรนัท เลี้ยวไพโรจน์. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- วิทยา ปานะบุตร. (2554). เก็งข้อสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม O-NET ม.6. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา
- สุเพ็ญรัตน์ หอมแยม และคณะ. (2554). คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.4-5-6. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิง
- อุทิศ จิณิพนธ์สกุล. (2554). คู่มือสรุปความรู้รายข้อ ม.4-5-6 ฉบับพิชิตข้อสอบ O-NET ม.6 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิง

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้
2. แบบทดสอบก่อนเรียน
3. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
4. บัตรคำสั่ง
5. บัตรกิจกรรม
6. บัตรเนื้อหา
7. บัตรแบบฝึกหัด
8. บัตรเฉลยแบบฝึกหัด
9. แบบทดสอบหลังเรียน
10. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ได้ลำดับการปฏิบัติกิจกรรม และบัตรเฉลยคำตอบไว้อย่างเป็นขั้นตอน เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป

รำไพ พกกลาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	ค
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	5
บัตรคำสั่ง	6
บัตรกิจกรรม	7
บัตรเนื้อหา	8
บัตรแบบฝึกหัด 1	12
บัตรเฉลยแบบฝึกหัด 1	13
บัตรแบบฝึกหัด 2	14
บัตรเฉลยแบบฝึกหัด 2	15
บัตรแบบฝึกหัด 3	16
บัตรเฉลยแบบฝึกหัด 3	18
แบบทดสอบหลังเรียน	20
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	23
บรรณานุกรม	24

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนใช้เรียนด้วยตนเอง นักเรียนจะได้รับประโยชน์มาก ถ้าหากนักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด
4. เฉลยบัตรคำตอบของแต่ละกิจกรรมอยู่หน้าถัดไป ไม่ควรเปิดดูบัตรเฉลยคำตอบก่อน
5. การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำลงในชุดการเรียนรู้
6. ตรวจสอบคำตอบในทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติ
7. เกณฑ์การผ่านบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ร้อยละ 80
8. ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ให้ย้อนกลับไปศึกษาบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหาให้เข้าใจ

แล้วจึงกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ จนกว่าจะผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

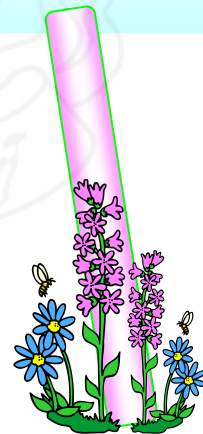
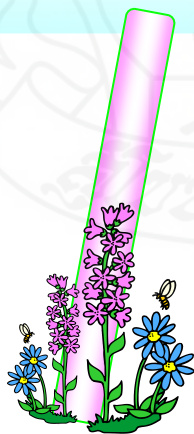
9. ขณะศึกษาชุดการเรียนรู้ หากมีข้อสงสัยให้ถามเพื่อนหรือครู เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาต่อไป

ชุดการเรียนรู้จะมีประโยชน์ต่อนักเรียน ถ้าศึกษาตามลำดับขั้นตอนและมีความซื่อสัตย์ ถ้าไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ศึกษาจากบัตรเนื้อหาหรือบัตรกิจกรรมหลายๆ ครั้ง แล้วกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบอีกครั้ง เชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้
เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญาและทรัพย์สิน

1. วิเคราะห์การกระทำตามกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรมและสัญญาได้
2. วิเคราะห์การกระทำที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินได้

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน

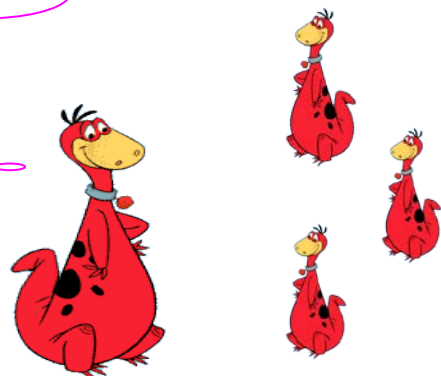
คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. นายถนอมศักดิ์ตกลงซื้อสวนผลไม้จากนายเสริมสร้าง จำนวน 5 ไร่ เป็นเงินห้าล้านบาท โดยนายถนอมศักดิ์ ได้วางเงินมัดจำไว้ห้าพันบาท ต่อมานายเสริมสร้างไม่ยอมขายสวนผลไม้ให้นายถนอมศักดิ์ นายถนอมศักดิ์จะฟ้องร้องนายเสริมสร้างให้ทำตามสัญญาได้หรือไม่
  - ก. ได้ เพราะได้วางเงินมัดจำไว้แล้ว
  - ข. ได้ เพราะได้ตกลงกันเรียบร้อยแล้ว
  - ค. ไม่ได้ เพราะยังไม่ได้ให้เงินครบตามจำนวน
  - ง. ไม่ได้ เพราะชำระเงินไม่ถึงครึ่งหนึ่งของราคาทรัพย์สิน
2. นายชายฝากอสังหาริมทรัพย์ ต้องกำหนดเวลาใช้สิทธิไถ่คืนสูงสุดไว้ไม่เกินกี่ปี
  - ก. 3 ปี
  - ข. 5 ปี
  - ค. 10 ปี
  - ง. 12 ปี
3. สัญญาขายฝากทรัพย์สินในข้อใด ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
  - ก. บ้าน ที่ดิน สัตว์พาหนะ
  - ข. รถยนต์ รถบรรทุก โรงงาน
  - ค. โรงงาน ที่ดิน รถจักรยานยนต์
  - ง. เรือ รถยนต์ เครื่องจักรกล

4. นางสาวตากลม ทำสัญญาเช่าห้องแถวของนายใจเพชร เพื่อทำเป็นร้านขายหนังสือ โดยทำสัญญาเป็นหนังสือต่อหน้าพยาน 2 คน กำหนดเวลา 5 ปี เมื่อเวลาผ่านไป 3 ปี นายใจเพชรยกเลิกสัญญาเช่า นางสาวตากลมจะฟ้องร้องบังคับตามสัญญาเช่าได้หรือไม่
- ได้ เพราะทำสัญญาเป็นหนังสือ
  - ได้ เพราะมีพยาน 2 คน
  - ไม่ได้ เพราะสัญญานานเกิน 3 ปี
  - ไม่ได้ เพราะนางสาวตากลมและนายใจเพชรไม่ได้ทำสัญญาและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
5. ข้อความเกี่ยวข้องกับข้อใดต่อไปนี้
- เป็นสัญญาที่มีลักษณะของสัญญาเช่ากับสัญญาซื้อขายผสมกัน
  - ผู้ให้เช่าซื้อต้องเป็นเจ้าของหรือมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่นำออกให้เช่า
  - สัญญาเช่าซื้อมีความเหมือนกันหรือคล้ายกันกับสัญญาซื้อขายผ่อนส่ง
  - เมื่อผู้เช่าซื้อสั่งห้ามทรัพย์ได้ชำระค่าเช่าซื้อจนครบตามสัญญาแล้วจะต้องจดทะเบียนการได้มาของอสังหาริมทรัพย์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จึงจะสมบูรณ์
6. การกู้ยืมเงินเกินกว่าจำนวนใดจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลายมือชื่อผู้กู้จึงจะบังคับคดีได้
- 50 บาท
  - 500 บาท
  - 1,000 บาท
  - 2,000 บาท
7. ทรัพย์สินในข้อใดสามารถนำไปจำหน่ายได้
- บ้าน
  - แหวนเพชร
  - สวนผลไม้
  - ห้องแถว

8. นายกล้าหาญตกลงจ้างนางบ้านพร้อมที่ดินให้แก่นายคล่องแคล่ว การจ้างจะสมบูรณ์เมื่อใด
- กล้าหาญและคล่องแคล่วไปทำสัญญาและจดทะเบียนจ้างนางพร้อมที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
  - กล้าหาญและคล่องแคล่วทำสัญญาจ้างนางบ้านหรือที่ดินเป็นหนังสือและมีพยานรับรองสองคน
  - กล้าหาญมอบให้แก่คล่องแคล่วไปทำหนังสือสัญญาจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
  - กล้าหาญรับเงินจากคล่องแคล่ว และคล่องแคล่วรับมอบบ้านพร้อมที่ดินจากกล้าหาญ
9. ข้อใดที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่แสดงความหมายของคำว่า “นิติกรรม”
- ต้องเป็นการกระทำที่มีการแสดงเจตนาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและก่อให้เกิดผลทางกฎหมาย โดยมีบุคคลที่สามเป็นพยาน
  - ต้องเป็นการกระทำที่มีการแสดงเจตนาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย
  - ต้องเป็นการกระทำที่มีการแสดงเจตนาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและมีผลทางกฎหมายระหว่างบุคคลสองคน
  - ต้องเป็นการกระทำที่มีการแสดงเจตนาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิโดยความสมัครใจของบุคคลคนเดียว
10. นิติกรรมใดที่ผู้เยาว์ไม่อาจทำได้โดยลำพังตนเอง
- การทำนิติกรรมเมื่อมีอายุ 15 ปีบริบูรณ์
  - การจดทะเบียนรับรองบุตร
  - การซื้อรถยนต์เพื่อขับขี่
  - การรับทรัพย์ที่มีผู้ให้โดยเสน่หา

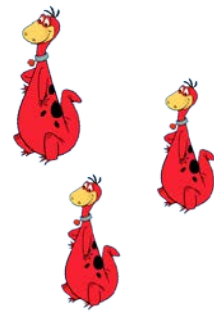
ตั้งใจเรียนนะเพื่อน ๆ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ก
2. ค
3. ก
4. ง
5. ค
6. ง
7. ข
8. ก
9. ข
10. ค

พวกเรา...ไปทำศึกษาเนื้อหาต่อกันเถอะ

ชั่วโมงที่ 3

ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 3

เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาบัตรกิจกรรมและเนื้อหาจากบัตรเนื้อหา
2. ทำบัตรแบบฝึกหัดพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย
3. ทำแบบทดสอบพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย

ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง
อย่างเคร่งครัดนะเพื่อน ๆ

บัตรกิจกรรม

ที่มา : <http://www.manager.co.th>

คุณวิสิทธิ์ คุณจะรีบไปไหนครับ

เพื่อนจะออกรถยนต์ใหม่ จะรีบไปค้าประกันให้ครับ

คุณแน่ใจแล้วหรือครับ ว่าเพื่อนคุณจะไม่ผิดชำระหนี้

สบายมากครับ แล้วถ้าเพื่อนผมไม่ชำระหนี้ ผมต้องชำระหนี้

สัญญาค้ำประกัน คือ สัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ค้ำประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่งเพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้

ขอบคุณมากครับ ที่ให้ความรู้ ครับ

จำไว้ นะครับ ก่อนจะทำสัญญาอะไรต้องศึกษากฎหมายให้รอบคอบก่อนนะครับ

บัตรเนื้อหา

1. นิติกรรม

1) **นิติกรรม** คือ การแสดงเจตนาผูกนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยชอบด้วยกฎหมายด้วยใจสมัครเพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ

2) ความไม่สมบูรณ์ของนิติกรรม

(1) **โมฆกรรม** หมายถึง การกระทำที่สูญเปล่า เสียเปล่า ไม่เกิดผลตามกฎหมายขึ้นมาอย่างไรเลย

(2) **โมฆียกรรม** หมายถึง นิติกรรมที่มีความสมบูรณ์อยู่ สามารถใช้บังคับกันได้ตามกฎหมาย แต่อยู่ในเงื่อนไขที่ว่าอาจถูกยกเลิกซึ่งตามกฎหมายเรียกว่า การบอกล้าง นิติกรรมที่เป็นโมฆียะ เมื่อมีการบอกล้างแล้ว โมฆียกรรมนั้นจึงจะต้องเป็นโมฆะ

2. สัญญา

1) สัญญา

สัญญา คือ การที่ฝ่ายหนึ่งทำคำเสนอและอีกฝ่ายหนึ่งทำคำสนองนั้น โดยถูกต้องตรงกันกับสาระและข้อกำหนดในคำเสนอ หรือสัญญา คือ การแสดงเจตนาของทั้งสองฝ่ายที่ถูกต้องตรงกัน

2) ประเภทของสัญญาต่างๆ ที่สำคัญ มีดังนี้

(1) **สัญญาซื้อขาย** คือ สัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ขาย โอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ซื้อ โดยผู้ซื้อได้ชำระราคาทรัพย์สินนั้นเป็นเงินแก่ผู้ขายเป็นการตอบแทน

ประเภทของสัญญาซื้อขาย ที่สำคัญมี 4 ประเภท คือ

1. **สัญญาซื้อขายเงินสด** คือ สัญญาที่ผู้ซื้อชำระราคาทรัพย์สินที่ซื้อขายเป็นเงินสดในทันทีที่ตกลงซื้อขายกัน

2. **สัญญาซื้อขายผ่อนส่ง** คือ สัญญาซื้อขายที่กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโอนไปยังผู้ซื้อและมีการส่งมอบทรัพย์สินให้กับผู้ซื้อไปแล้ว แต่ผู้ซื้อยังมิได้ชำระราคาให้กับผู้ขายในทันที โดยอาจมีการตกลงวันผ่อนชำระราคาทรัพย์สินที่ขายเป็นงวด ๆ

3. **สัญญาขายฝาก** คือ สัญญาซื้อขายซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ขายฝากนั้นตกไปยังผู้ซื้อ โดยมีข้อตกลงในขณะที่ทำสัญญาว่าผู้ขายมีสิทธิ์ไถ่ทรัพย์สินได้ในเวลาที่กำหนด

ขายฝากเป็นสัญญาซื้อขายอย่างหนึ่งที่ผู้ขายฝากจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบแก่ผู้รับซื้อฝาก มีลักษณะคล้ายกับการกู้ยืมเงิน โดยมีทรัพย์สินเป็นประกัน แต่กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นตกเป็นของผู้ซื้อฝาก นับตั้งแต่เวลาทำสัญญาขายฝาก ฉะนั้นถ้าผู้ขายฝากไม่สามารถไถ่คืนในเวลาที่กำหนดก็หมดโอกาสที่จะไถ่ทรัพย์สิน ทรัพย์สินที่ขายฝากหลุดเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ซื้อ นอกจากนี้ผู้รับซื้อยังสามารถเรียกดอกเบี้ยและผลประโยชน์อื่น ๆ ได้มากที่สุดโดยไม่ผิดกฎหมาย ดังนั้นสัญญาชนิดนี้ทำให้ชาวนาไทยต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดินจากการขายฝากแก่นายทุนเป็นจำนวนมาก

4. การขายทอดตลาด คือ การซื้อขายที่มีการประกาศโฆษณาให้ประชาชนทำการประมูลซื้อและสู้ราคากันโดยเปิดเผย เพื่อให้ได้ราคาสูงที่สุด

(2) สัญญาเช่าทรัพย์สินเช่าซื้อ

1. สัญญาเช่าทรัพย์สิน คือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้เช่า ตกลงให้คนอื่นคนหนึ่งเรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลาอันมีจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น

2. สัญญาเช่าซื้อ คือ สัญญาซึ่งเจ้าของเอาทรัพย์สินนั้นออกให้เช่าและกำนัว่าจะขายทรัพย์สินนั้น หรือว่าจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสิทธิแก่ผู้เช่าโดยเงื่อนไขที่ผู้เช่าได้ใช้เงินเป็นจำนวนเท่านั้นเท่านี้คราวสัญญาเช่าซื้อจะต้องทำเป็นหนังสือมิฉะนั้นจะเป็นโมฆะ หมายความว่า คู่สัญญาจะต้องลงลายมือชื่อในสัญญาทั้งสองฝ่าย

(3) สัญญาการกู้ยืมเงิน เป็นสัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้กู้ โดยขอยืมเงินจำนวนหนึ่งตามที่ได้กำหนดไว้จากบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้ให้กู้ และผู้กู้ตกลงว่าจะคืนเงินจำนวนดังกล่าวตามเวลาที่กำหนดไว้ โดยผู้กู้เสียดอกเบี้ยให้แก่ผู้ให้กู้ในอัตราที่ตกลงกันตามกฎหมาย ปัจจุบันกฎหมายกำหนดวงเงินสัญญาการกู้ยืมเงินตั้งแต่ 2,000 บาทขึ้นไป

ในการกู้ยืมเงินนั้นกฎหมายได้กำหนดไว้ว่า ผู้ให้กู้ยืมเงินคิดดอกเบี้ยจากผู้กู้ยืมเงินได้อย่างสูงไม่เกินร้อยละสิบห้า ต่อไปหากผู้ให้กู้ยืมเงินคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด จะมีผลให้ดอกเบี้ยตกเป็นโมฆะทั้งหมดคือ ไม่มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยเลย ผู้ให้กู้ยืมเงินคงมีสิทธิเรียกให้ผู้กู้ชำระเงินต้นคืนให้แก่ตนเท่านั้น แต่ถ้าเขียนอัตราดอกเบี้ยในสัญญากู้ยืมเงินว่าให้ดอกเบี้ยตามกฎหมาย ผู้ให้กู้ยืมเงินมีสิทธิเรียกดอกเบี้ยได้ในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีเท่านั้น

(4) สัญญาค้ำประกัน คือ สัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ค้ำประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่งเพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้

หน้าที่ของผู้ค้ำประกัน คือ เมื่อลูกหนี้ผิดนัดเมื่อใด เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้เมื่อนั้น

(5) **สัญญาจำนอง** คือ การที่บุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้จำนอง เอาสังหาริมทรัพย์ของตน เช่น ที่ดินหรือทรัพย์ที่กฎหมายอนุญาตให้จำนองได้ไปจดทะเบียนไว้กับบุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับจำนอง เพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้ ทั้งนี้โดยผู้จำนองไม่ต้องส่งมอบที่ดินหรือทรัพย์สินดังกล่าวนั้นให้แก่ผู้รับจำนอง สัญญาจำนองต้องทำเป็นหนังสือและนำไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจรับจดทะเบียนจำนองตามกฎหมาย

(6) **สัญญาจำนำ** คือ การที่บุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้จำนำ นำสังหาริมทรัพย์สิ่งหนึ่งไปส่งมอบให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับจำนำ เพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ที่ผู้จำนำเป็นหนี้ผู้รับจำนำ

3. ทรัพย์สิน

1) ทรัพย์สิน

ทรัพย์สิน หมายถึง ทรัพย์และวัตถุหรือสิ่งที่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาได้และถือเอาได้ เช่น กระแสไฟฟ้า ลิขสิทธิ์ แก๊สออกซิเจนที่บรรจุใส่ถังแล้ว เป็นต้น

2) ประเภทของทรัพย์และทรัพย์สิน กฎหมายแบ่งทรัพย์สินออกเป็น

(1) **อสังหาริมทรัพย์** คือ ทรัพย์ที่ไม่อาจเคลื่อนที่ได้ อสังหาริมทรัพย์แบ่งเป็น

3 ประเภท คือ

1. อสังหาริมทรัพย์ประเภทที่ดิน
2. อสังหาริมทรัพย์ประเภททรัพย์สินอันประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดิน เช่น กรวด หิน ทราย
3. อสังหาริมทรัพย์ประเภททรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดิน เช่น ไม้ยืนต้น ติก อาคาร บ้าน โรงเรือน

(2) **สังหาริมทรัพย์** คือ ทรัพย์ทั้งหลายอันอาจขนเคลื่อนที่ได้ ไม่ว่าด้วยแรงเงินแห่งตัวทรัพย์นั้นหรือด้วยกำลังภายนอก รวมทั้งกำลังแรงแห่งธรรมชาติอันอาจถือเอาได้ ยังมีสังหาริมทรัพย์ชนิดพิเศษ ได้แก่ เรือกำปั่นหรือเรือมีระวางตั้งแต่ 6 ตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์มีระวางตั้งแต่ 5 ตันขึ้นไป แพ ลัดตัวพาหนะ เครื่องจักรและอากาศยาน กฎหมายกำหนดให้ต้องทำหนังสือและจดทะเบียนต่อเจ้าหน้าที่

ทรัพย์สินที่นำมาซื้อขายแบ่งเป็น 3 ประเภท		
ประเภททรัพย์สิน		
อสังหาริมทรัพย์	สังหาริมทรัพย์	สังหาริมทรัพย์ (พิเศษ)
ทรัพย์เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น ที่ดิน บ้าน เป็นต้น	ทรัพย์ที่เคลื่อนที่ได้ เช่น รถยนต์ ปากกา แก้ว	ได้แก่ เรือยนต์ เรือกลไฟ แม่เหล็กหรือยูอาคีย ฉัตร พาทนะ
		

ที่มา : <https://www.google.co.th>

อ่านเนื้อหาเข้าใจแล้วไปทำ
แบบฝึกหัดกันเลยเพื่อน ๆ

บัตรแบบฝึกหัด 1
เรื่อง ซื่อขาย ขายฝาก

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

กรณีศึกษาที่ 1

ธนาตกลงซื้อบ้านพร้อมที่ดินของประวีติ เป็นจำนวนเงิน 5 ล้านบาท ธนา
วางมัดจำให้ประวีติเป็นจำนวนเงินหนึ่งหมื่นบาท โดยนั้จะไปทำสัญญาและจดทะเบียน
กับเจ้าพนักงานที่ดินที่สำนักงานที่ดินภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันทำสัญญา ต่อมามีคน
ให้ราคาบ้านพร้อมที่ดินของประวีติเป็นจำนวนเงิน 8 ล้านบาท ดังนั้นประวีติจึงไม่ยอมขาย
บ้านให้กับธนา

คำถาม ธนาจะฟ้องบังคับให้ประวีติขายที่ดินพร้อมบ้านให้แก่ตนเองหรือเรียกค่าเสียหายได้
หรือไม่ อธิบายเหตุผล

คำตอบ .....

.....

กรณีศึกษาที่ 2

ธารีทำสัญญาขายฝากรถยนต์ให้แก่กัมเป็นเวลา 3 ปี เป็นจำนวนเงินแปดแสนบาท
โดยทำสัญญาตนเองไม่ได้ไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อครบกำหนดเวลา 3 ปี
ธารีไม่สามารถนำเงินไปคืนแก่ ธารีได้

คำถาม มณีนีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์หรือไม่และธารีมีสิทธิไถ่รถยนต์คืนได้หรือไม่

คำตอบ .....

.....

บัตรเฉลยแบบฝึกหัด 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาที่ 1

ชนาตกลงซื้อบ้านพร้อมที่ดินของประวดี เป็นจำนวนเงิน 5 ล้านบาท ชनावางมัดจำให้ประวดีเป็นจำนวนเงินหนึ่งหมื่นบาท โดยนั้จะไปทำสัญญาและจดทะเบียนกับเจ้าพนักงานที่ดินที่สำนักงานที่ดินภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันทำสัญญา ต่อมามีคนให้ราคาบ้านพร้อมที่ดินของประวดีเป็นจำนวนเงิน 8 ล้านบาท ดังนั้นประวดีจึงไม่ยอมขายบ้านให้กับชนา

คำถาม ชนาจะฟ้องบังคับให้ประวดีขายที่ดินพร้อมบ้านให้แก่ตนเองหรือเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่ อธิบายเหตุผล

คำตอบ ชนา สามารถฟ้องบังคับให้ประวดีขายที่ดินพร้อมบ้านหรือเรียกค่าเสียหายได้ เพราะเข้าองค์ประกอบของสัญญาจะซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ไว้ว่าต้องตกลงเป็นลายลักษณ์อักษร หรือมีการวางมัดจำหรือมีการชำระหนี้บางส่วนไว้ จึงจะฟ้องร้องให้ทำตามสัญญากันได้ กรณีนี้ชนาได้มีการวางมัดจำไว้แล้ว

กรณีศึกษาที่ 2

ชารีทำสัญญาขายฝากรถยนต์ให้แก่มณีเป็นเวลา 3 ปี เป็นจำนวนเงินแปดแสนบาท โดยทำสัญญากันเองไม่ได้ไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อครบกำหนดเวลา 3 ปี ชารีไม่สามารถนำเงินไปคืนแก่ มณีได้

คำถาม มณีมีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์หรือไม่และชารีมีสิทธิไถ่รถยนต์คืนได้หรือไม่

คำตอบ มณีมีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์เป็นไปตามสัญญาขายฝาก คือ กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตกเป็นของผู้ซื้อตั้งแต่วันทำสัญญา แต่มีข้อตกลงว่าผู้ขายอาจไถ่ทรัพย์สินคืนได้ภายในเวลาที่ตกลงกัน แต่ชารีไม่ได้ไถ่รถยนต์คืนจากนายมณีภายในเวลาที่กำหนด ชารีจึงไม่มีสิทธิไถ่คืน

บัตรแบบฝึกหัด 2

เรื่อง เจ้าทรัพย์ เจ้าชื้อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาที่ 1

สมเจตน์ทำสัญญาเช่าห้องแถวของวาเรศ เป็นเวลา 4 ปี ทั้งสองคนทำสัญญาเป็นหนังสือที่บ้านของวาเรศ โดยมีเก๋งและก้านลงลายมือชื่อเป็นพยาน ต่อมาเมื่อสัญญาครบ 3 ปี วาเรศเปลี่ยนใจไม่ยอมให้สมเจตน์เช่าต่อ

คำถาม สมเจตน์จะฟ้องบังคับให้วาเรศเช่าต่อให้ครบ 4 ปีได้หรือไม่ อธิบายเหตุผล

คำตอบ .....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ 2

สันติทำสัญญาเช่าซื้อรถจักรยานยนต์จากชาดาเป็นจำนวนเงิน 3 หมื่นบาท โดยมีข้อตกลงว่าสันติจะชำระค่าเช่าซื้อจำนวน 30 งวด งวดละ 1 พันบาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี ถ้าสันติผิดนัดไม่ชำระสองงวดติดต่อกัน ชาดาจะมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ สันตินำรถจักรยานยนต์ไปใช้ในการทำงานและส่งเงินชำระค่าเช่าซื้อให้แก่ชาดาอย่างสม่ำเสมอ เมื่อสันติส่งค่าเช่าซื้อไปได้ 25 งวด แต่สันติประสบอุบัติเหตุไม่สามารถชำระค่าเช่าซื้อติดต่อกัน 3 งวด

คำถาม ชาดาสามารถบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อต่อสันติได้หรือไม่ และจะริบเงินพร้อมเอารถจักรยานยนต์คืนได้หรือไม่ อธิบายเหตุผล

คำตอบ .....

.....

.....

บัตรเฉลยแบบฝึกหัด 2

เรื่อง เช่าทรัพย์ เช่าซื้อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาที่ 1

สมเจตน์ทำสัญญาเช่าห้องแถวของวาเรศ เป็นเวลา 4 ปี ทั้งสองคนทำสัญญาเป็นหนังสือที่บ้านของวาเรศ โดยมีगे่งและก้านลงลายมือชื่อเป็นพยาน ต่อมาเมื่อสัญญาครบ 3 ปี วาเรศเปลี่ยนใจไม่ยอมให้สมเจตน์เช่าต่อ

คำถาม สมเจตน์จะฟ้องบังคับให้วาเรศเช่าต่อให้ครบ 4 ปี ได้หรือไม่ อธิบายเหตุผล

คำตอบ สมเจตน์จะฟ้องบังคับให้วาเรศเช่าต่อให้ครบ 4 ปี ไม่ได้ เพราะการเช่าสังหาริมทรัพย์ นานเกินกว่า 3 ปีนั้นจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อของฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่สมเจตน์และวาเรศไม่ได้นำไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

กรณีศึกษาที่ 2

สันติทำสัญญาเช่าซื้อรถจักรยานยนต์จากธาดาเป็นจำนวนเงิน 3 หมื่นบาท โดยมีข้อตกลงว่าสันติจะชำระค่าเช่าซื้อจำนวน 30 งวด งวดละ 1 พันบาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี ถ้าสันติผิดนัดไม่ชำระสองงวดติดต่อกัน ธาดามีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ สันตินำรถจักรยานยนต์ไปใช้ในการทำงานและส่งเงินชำระค่าเช่าซื้อให้แก่ธาดาอย่างสม่ำเสมอ เมื่อสันติส่งค่าเช่าซื้อไปได้ 25 งวด แต่สันติประสบอุบัติเหตุไม่สามารถชำระค่าเช่าซื้อติดต่อกัน 3 งวด

คำถาม ธาดาสามารถบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อต่อสันติได้หรือไม่ และจะริบเงินพร้อมเอารถจักรยานยนต์คืนได้หรือไม่ อธิบายเหตุผล

คำตอบ ธาดาสามารถบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อได้ เพราะสันติผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อสองงวดติดต่อกันและธาดาสามารถกลับเข้าครอบครองรถจักรยานยนต์รวมทั้งริบเงินที่สันติชำระมาแล้วได้

บัตรแบบฝึกหัด 3
เรื่อง กู้ยืมเงิน จำนำ จำนอง
คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาที่ 1

ชาริดากู้ยืมเงินอุยามณี เป็นจำนวนเงินห้าหมื่นบาท ระบุดอกเบี้ยร้อยละสิบ ต่อปีมีกำหนดเวลาชำระคืนภายในเวลา 2 ปี โดยเขียนบันทึกเป็นข้อความพร้อมลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน แต่อุยามณีไม่ได้ลงลายมือชื่อ เมื่อครบกำหนดเวลาชำระเงิน ชาริดาไม่ยอมชดใช้เงินกู้พร้อมดอกเบี้ย

คำถาม อุยามณีสามารถฟ้องร้องให้ชาริดาชำระหนี้เงินกู้ได้หรือไม่ และถ้าฟ้องได้จะสามารถเรียกให้ชำระหนี้เท่าไร

คำตอบ .....
 .....
 .....

กรณีศึกษาที่ 2

นิคเอานาฬิกาข้อมือไปจำนำไว้กับน้อย และเอาเงินจากน้อยไปห้าพันบาท มีกำหนดชำระหนี้ภายใน 1 ปี แต่ไม่ได้ทำสัญญาจำนำเป็นหนังสือไว้ ต่อมาเมื่อครบกำหนด 1 ปีแล้ว นิคไม่ได้ชำระเงินให้แก่น้อย ดังนั้นน้อยจึงเขียนจดหมายไปบอกนิคให้ชำระหนี้ภายในเวลา 1 เดือน มิฉะนั้นน้อยจะนำนาฬิกาไปขายทอดตลาด

คำถาม 1. นิคและน้อยทำถูกต้องตามสัญญาจำนำหรือไม่ อธิบายเหตุผล

2. น้อยจะนำนาฬิกาของนิคไปขายทอดตลาดได้หรือไม่ เมื่อน้อยบอกกล่าวให้นิคชำระหนี้ภายใน 1 เดือน แต่นิคไม่ได้ชำระหนี้ให้แก่น้อยอธิบายเหตุผล

คำตอบ .....
 .....
 .....

กรณีศึกษาที่ 3

ทนงนำเครื่องจักรผลิตอะไหล่รถจักรยานยนต์ไปทำสัญญาจ้างกับสมยศ เพื่อเป็นการประกันหนี้ที่ทนงกู้ยืมเงินสมยศไปจำนวนห้าแสนบาท มีกำหนดชำระหนี้คืนภายใน 2 ปี โดยไปทำหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่เครื่องจักรยังอยู่ที่โรงงานผลิตอะไหล่รถจักรยานยนต์ เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ทนงไม่นำเงินที่กู้ยืมพร้อมดอกเบี้ยไปชำระให้แก่สมยศ

คำถาม สมยศควรปฏิบัติต่อทนงอย่างไรจึงจะสามารถบังคับจำนองได้

คำตอบ .....

.....

.....

หมายเหตุ อุทธรณ์ข้อเท็จจริงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตาม ม.729 จึงให้ทรัพย์สินนองหลุดเป็นสิทธิไม่ได้

บัตรเฉลยแบบฝึกหัด 3

เรื่อง กู้ยืมเงิน จำนำ จำนอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาที่ 1

ชาริดากู้ยืมเงินอุยามณี เป็นจำนวนเงินห้าหมื่นบาท ระบุดอกเบี้ยร้อยละสิบ ต่อปีมีกำหนดเวลาชำระคืนภายในเวลา 2 ปี โดยเขียนบันทึกเป็นข้อความพร้อมลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน แต่อุยามณีไม่ได้ลงลายมือชื่อ เมื่อครบกำหนดเวลาชำระเงิน ชาริดาไม่ยอมชดใช้เงินกู้พร้อมดอกเบี้ย

คำถาม อุยามณีสามารถฟ้องร้องให้ชาริดาชำระหนี้เงินกู้ได้หรือไม่ และถ้าฟ้องได้จะสามารถเรียกให้ชำระหนี้เท่าไร

คำตอบ อุยามณีสามารถฟ้องร้องให้ชาริดาชำระหนี้เงินกู้ได้ เพราะมีหลักฐานเป็นหนังสือ แสดงว่ามีการกู้ยืมเงินกันจริง ลงลายมือชื่อผู้กู้เป็นหลักฐานตามกฎหมาย และระบุดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปีกำหนดร้อยละสิบ ดังนั้นจึงสามารถเรียกให้ชำระหนี้ต้นห้าหมื่นบาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อปี นับตั้งแต่วันที่กู้ยืมจนกว่าชาริดาจะชำระหนี้เสร็จ

กรณีศึกษาที่ 2

นิคเอานาฬิกาข้อมือไปจำนำไว้กับน้อย และเอาเงินจากน้อยไปห้าพันบาท มีกำหนดชำระหนี้ภายใน 1 ปี แต่ไม่ได้ทำสัญญาจำนำเป็นหนังสือไว้ ต่อมาเมื่อครบกำหนด 1 ปีแล้ว นิคไม่ได้ชำระหนี้ให้แก่น้อย ดังนั้นน้อยจึงเขียนจดหมายไปบอกนิคให้ชำระหนี้ภายในเวลา 1 เดือน มิฉะนั้นน้อยจะนำนาฬิกาไปขายทอดตลาด

คำถาม

1. นิคและน้อยทำถูกต้องตามสัญญาจำนำหรือไม่ อธิบายเหตุผล
2. น้อยจะนำนาฬิกาของนิคไปขายทอดตลาดได้หรือไม่ เมื่อน้อยบอกกล่าวให้นิคชำระหนี้ภายใน 1 เดือน แต่นิคไม่ได้ชำระหนี้ให้แก่น้อยอธิบายเหตุผล

- คำตอบ** 1. นิดและน้อยทำถูกต้องตามสัญญาจำนำ คือการจำนำไม่ต้องมีหลักฐานหรือทำตามแบบแต่อย่างใด
2. น้อยจะนำนาฬิกาของนิดไปขายทอดตลาดได้ เพราะนิดคิดนัดไม่ชำระหนี้ เมื่อครบกำหนดน้อยจึงมีสิทธิบังคับจำนำ โดยบอกกล่าวเป็นหนังสือให้นิดชำระหนี้ภายในเวลา 1 เดือน ซึ่งถือว่าเป็นเวลาอันสมควร แต่เมื่อนิดไม่ชำระหนี้ น้อยจึงมีสิทธิเอานาฬิกาที่จำนำออกขายทอดตลาดได้

กรณีศึกษาที่ 3

ทงนนำเครื่องจักรผลิตอะไหล่รถจักรยานยนต์ไปทำสัญญาจ้างกับสมยศ เพื่อเป็นการประกันหนี้ที่ทงนกู้ยืมเงินสมยศไปจำนวนห้าแสนบาท มีกำหนดชำระหนี้คืนภายใน 2 ปี โดยไปทำหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่เครื่องจักรยังอยู่ที่โรงงานผลิตอะไหล่รถจักรยานยนต์ เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ทงนงไม่นำเงินที่กู้ยืมพร้อมดอกเบี้ยไปชำระให้แก่สมยศ

คำถาม สมยศควรปฏิบัติต่อทงนอย่างไรจึงจะสามารถบังคับจำนองได้

คำตอบ สมยศควรมีหนังสือบอกกล่าวให้ทงนชำระหนี้พร้อมดอกเบี้ยภายในเวลาสมควร หลังจากนั้นหากทงนไม่ชำระหนี้ สมยศสามารถฟ้องทงนต่อศาลเพื่อให้พิพากษาสั่งให้ยึดเครื่องจักรนั้นและให้ขายทอดตลาดก็ได้

หมายเหตุ อุทธรณ์ข้อเท็จจริงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตาม ม.729 จึงให้ทรัพย์สินจำนองหลุดเป็นสิทธิไม่ได้

เพื่อน ๆ ทำถูกก็ซ้อเอ่ย

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญาและทรัพย์สิน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. นายศักดิ์ตกลงซื้อสวนผลไม้จากนางศรี จำนวน 2 ไร่ เป็นเงิน 2,000,000 บาท โดยนายศักดิ์ ได้วางเงินมัดจำไว้ 10,000 บาท ต่อมานางศรีไม่ยอมขายสวนผลไม้ให้นายศักดิ์ นายศักดิ์จะฟ้องร้องนางศรีให้ทำตามสัญญาได้หรือไม่
  - ก. ได้ เพราะได้ตกลงกันเรียบร้อยแล้ว
  - ข. ได้ เพราะได้วางเงินมัดจำไว้แล้ว
  - ค. ไม่ได้เพราะยังไม่ได้ให้เงินครบตามจำนวน
  - ง. ไม่ได้เพราะชำระเงินไม่ถึงครึ่งหนึ่งของราคาทรัพย์สิน
2. การจํานำกับการจํานองเหมือนกันในเรื่องใด
  - ก. การนำทรัพย์สินเพื่อประกันการชำระหนี้
  - ข. ประเภททรัพย์สิน
  - ค. การส่งมอบทรัพย์สิน
  - ง. จำนวนเงินที่ได้รับ
3. การซื้อขายทรัพย์สินที่ผู้ขายมีสิทธิไถ่ถอนคืนภายในเวลาที่ตกลงกัน
  - ก. การเช่าซื้อ
  - ข. การเช่าทรัพย์สิน
  - ค. การขายฝาก
  - ง. การจํานองและการจํานำ

4. ข้อความเกี่ยวข้องกับการเช่าซื้อข้อใดไม่ถูกต้อง
- เป็นสัญญาที่มีลักษณะของสัญญาเช่ากับสัญญาซื้อขายผสมกัน
  - ผู้ให้เช่าซื้อต้องเป็นเจ้าของหรือมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่นำออกให้เช่า
  - สัญญาเช่าซื้อมีความเหมือนกันหรือคล้ายกันกับสัญญาซื้อขายผ่อนส่ง
  - เมื่อผู้เช่าซื้อชำระทรัพย์สินได้ชำระค่าเช่าซื้อจนครบตามสัญญาแล้วจะต้องจดทะเบียนการได้มาของอสังหาริมทรัพย์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จึงจะสมบูรณ์
5. นางสาวตากลม ทำสัญญาเช่าห้องแถวของนายใจเพชร เพื่อทำเป็นร้านขายหนังสือ โดยทำสัญญาเป็นหนังสือต่อหน้าพยาน 2 คน กำหนดเวลา 5 ปี เมื่อเวลาผ่านไป 3 ปี นายใจเพชรยกเลิกสัญญาเช่า นางสาวตากลมจะฟ้องร้องบังคับตามสัญญาเช่าได้หรือไม่
- ได้ เพราะทำสัญญาเป็นหนังสือ
  - ได้ เพราะมีพยาน 2 คน
  - ไม่ได้ เพราะสัญญานานเกิน 3 ปี
  - ไม่ได้ เพราะนางสาวตากลมและนายใจเพชรไม่ได้ทำสัญญาและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
6. ผู้ที่รับผิดชอบกรณีลูกหนี้ไม่ชำระหนี้คือบุคคลใด
- เจ้าหนี้
  - ผู้ค้ำประกัน
  - ผู้ปกครอง
  - ผู้ที่เป็นบุตรหลาน
7. ทรัพย์สินในข้อใดสามารถนำไปจำนองได้
- รถยนต์
  - แหวนเพชร
  - สร้อยคอทองคำ
  - ห้องแถว

8. นายกล้าหาญตกลงจ้างอบบ้านพร้อมที่ดินให้แก่นายคล่องแคล่ว การจ้างจะสมบูรณ์เมื่อใด
- กล้าหาญและคล่องแคล่วไปทำสัญญาและจดทะเบียนจ้างอบบ้านพร้อมที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
  - กล้าหาญและคล่องแคล่วทำสัญญาจ้างอบบ้านหรือที่ดินเป็นหนังสือและมีพยานรับรองสองคน
  - กล้าหาญมอบให้คล่องแคล่วไปทำหนังสือสัญญาจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
  - กล้าหาญรับเงินจากคล่องแคล่ว และคล่องแคล่วรับมอบบ้านพร้อมที่ดินจากกล้าหาญ
9. นิติกรรมใดที่ผู้เยาว์ไม่อาจทำได้โดยลำพังตนเอง
- การทำนิติกรรมเมื่อมีอายุ 15 ปีบริบูรณ์
  - การจดทะเบียนรับรองบุตร
  - การซื้อรถยนต์เพื่อขับขี
  - การรับทรัพย์ที่มีผู้ให้โดยเสน่หา
10. ข้อใดที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่แสดงความหมายของคำว่า “นิติกรรม”
- ต้องเป็นการกระทำที่มีการแสดงเจตนาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและก่อให้เกิดผลทางกฎหมาย โดยมีบุคคลที่สามเป็นพยาน
  - ต้องเป็นการกระทำที่มีการแสดงเจตนาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและมีผลทางกฎหมายระหว่างบุคคลสองคน
  - ต้องเป็นการกระทำที่มีการแสดงเจตนาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิโดยความสมัครใจของบุคคลคนเดียว
  - ต้องเป็นการกระทำที่มีการแสดงเจตนาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1. ข
2. ก
3. ค
4. ค
5. ง
6. ข
7. ง
8. ก
9. ค
10. ง

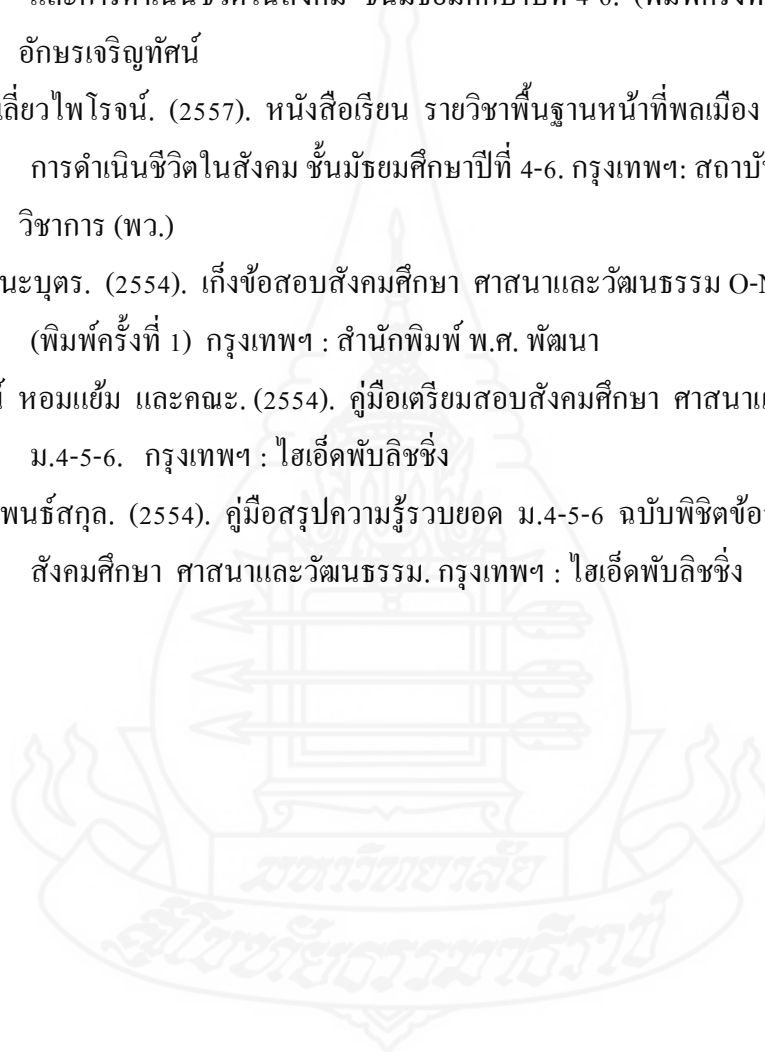
ไฮโย...พวกเราได้คะแนนเต็ม

บรรณานุกรม

- กรมพล ทงธรรมชาติ และคณะ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- ณัทธนนท์ เลี้ยวไพโรจน์. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- วิทยา ปานะบุตร. (2554). เก็งข้อสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม O-NET ม.6. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา
- สุเพ็ญรัตน์ หอมแย้ม และคณะ. (2554). คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.4-5-6. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง
- อุทิศ จิณิพนธ์สกุล. (2554). คู่มือสรุปความรู้รายข้อ ม.4-5-6 ฉบับพิชิตข้อสอบ O-NET ม.6 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายอาญา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้
2. แบบทดสอบก่อนเรียน
3. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
4. บัตรคำสั่ง
5. บัตรกิจกรรม
6. บัตรเนื้อหา
7. บัตรแบบฝึกหัด
8. บัตรเฉลยแบบฝึกหัด
9. แบบทดสอบหลังเรียน
10. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ได้ลำดับการปฏิบัติกิจกรรม และบัตรเฉลยคำตอบไว้อย่างเป็นขั้นตอน เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป

รำไพ พกกลาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	ค
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	5
บัตรคำสั่ง	6
บัตรกิจกรรม	7
บัตรเนื้อหา	8
บัตรแบบฝึกหัด	13
บัตรเฉลยแบบฝึกหัด	16
แบบทดสอบหลังเรียน	19
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	22
บรรณานุกรม	23

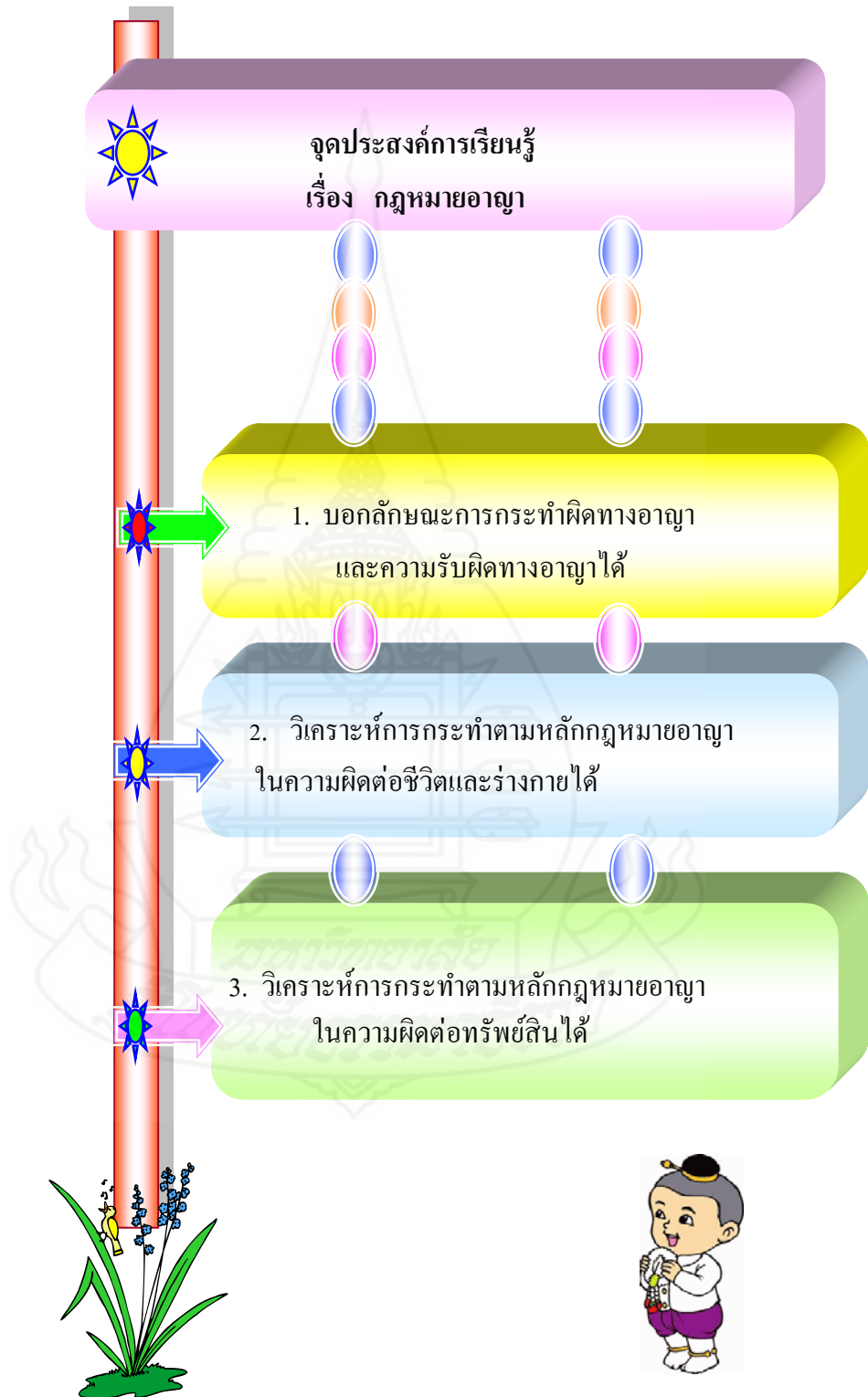
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนใช้เรียนด้วยตนเอง นักเรียนจะได้รับประโยชน์มาก ถ้าหากนักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด
4. เฉลยบัตรคำตอบของแต่ละกิจกรรมอยู่หน้าถัดไป ไม่ควรเปิดดูบัตรเฉลยคำตอบก่อน
5. การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำลงในชุดการเรียนรู้
6. ตรวจสอบคำตอบในทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติ
7. เกณฑ์การผ่านบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ร้อยละ 80
8. ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ให้ย้อนกลับไปศึกษาบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหาให้เข้าใจ แล้วจึงกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ จนกว่าจะผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด
9. ขณะศึกษาชุดการเรียนรู้ หากมีข้อสงสัยให้ถามเพื่อนหรือครู เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาต่อไป

ชุดการเรียนรู้จะมีประโยชน์ต่อนักเรียน ถ้าศึกษาตามลำดับขั้นตอนและมีความซื่อสัตย์ ถ้าไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ศึกษาจากบัตรเนื้อหาหรือบัตรกิจกรรมหลายๆ ครั้ง แล้วกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบอีกครั้ง เชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายอาญา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

- เด็กชายชาวอายุ 7 ปี ลักทรัพย์ของนายเจิว การกระทำของเด็กชายชาวมียผลตามกฎหมายอย่างไร
  - ไม่มีผลตามกฎหมาย
  - ไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย
  - ไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย แต่ศาลอาจใช้วิธีการสำหรับเด็กได้
  - ต้องรับโทษตามกฎหมาย จำคุก 5 ปี
- นายแดงกระทำความผิดถูกศาลชั้นต้นตัดสินจำคุก 10 ปี ศาลอุทธรณ์ตัดสินจำคุก 6 ปี ศาลฎีกาตัดสินจำคุก 8 ปี เมื่อเป็นดังนี้ นายแดงจะต้องถูกจำคุกกี่ปี
  - 24 ปี
  - 18 ปี
  - 14 ปี
  - 8 ปี
- นาย ก กับนาย ข เป็นนักมวยที่ต่อยกันบนเวทีในงานวัดแห่งหนึ่ง นาย ข ถูกนาย ก ต่อยจนได้รับบาดเจ็บสาหัส แต่นาย ก ก็ไม่มีความผิดทางอาญารฐานทำร้ายร่างกายนาย ข ได้รับอันตรายสาหัส ทั้งนี้เป็นเพราะเหตุใด
  - มีกฎหมายยกเว้นความผิดให้
  - เป็นการสมัครใจเข้าต่อสู้กันเอง
  - เป็นการกระทำที่ไม่ได้เกิดจากเจตนาารมณ์ของนาย ก
  - เป็นการต่อสู้ที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว

4. ตามหลักกฎหมายอาญา นายทองคำถูกนายอำนาจเพื่อนร่วมงานข่มเหงรังแกโดยการ
ตะต่อยและบีบบังคับทางจิตใจเป็นประจำทุกวัน เมื่อทนไม่ไหวจึงเอาปืนมายิงนายอำนาจ
จนถึงแก่ความตาย ถือว่านายทองคำมีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยลักษณะใด
- กระทำโดยเจตนา
  - กระทำโดยประมาท
  - กระทำโดยไม่เจตนา
  - กระทำความผิดเพราะบันดาลโทสะ
5. นาย ก เป็นคนกล้าสัน แข็งแรง เป็นเพื่อนกับนาย ข ซึ่งเป็นคนอ่อนแอ ผอม และมัก
เจ็บป่วยอยู่เสมอ ได้ตกลงเดินทางไปเที่ยวน้ำตก แต่ทางที่จะไปทुरกันดารมากไม่มีถนน
เชื่อมระหว่างน้ำตกถึงในเมืองเช่นที่อื่น ต่อมานาย ค ได้พบศพคนทั้งสองนอนตายใกล้กัน
มีรอยดีที่ศีรษะจนเข้าใจทั้งสองคน อยากทราบว่านาย ค ต้องไปแจ้งการตายของนาย ก และ
นาย ข แก่เจ้าหน้าที่ภายในเวลาเท่าใด และระหว่างนาย ก และนาย ข ท่านคิดว่าใคร
ตายก่อนกัน
- 24 ชั่วโมง และนาย ข ตายก่อน
  - 72 ชั่วโมง และนาย ข ตายก่อน
  - 24 ชั่วโมง และตายพร้อมกัน
  - 72 ชั่วโมง และตายพร้อมกัน
6. ลักษณะ “ความรับผิดชอบ” ที่แตกต่างกันทางกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญาที่สำคัญ
คืออะไร
- เจตนาที่จะกระทำความผิดหรือความพยายามกระทำความผิด
  - การวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับความผิดของศาล
  - สิทธิที่จะต้องกระทำหรืองดเว้นการกระทำ
  - หน้าที่ที่จะต้องกระทำหรืองดเว้นการกระทำ

เพื่อน ๆ พยายามนะ

7. เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการชุมนุม การประท้วง การทำลายทรัพย์สิน ตลอดจนการปราบปราม ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2535 ณ บริเวณถนนราชดำเนิน กรุงเทพมหานครนั้น มีสาเหตุหลายประการยกเว้นข้อใด
- กฎหมายไม่เหมาะสมกับสภาพสังคม
  - เจ้าพนักงานอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือกระทำเกินกว่าเหตุ
  - พลเมืองไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและขาดความรู้เรื่องกฎหมาย
  - กฎหมายไม่ได้รับความเห็นชอบจากคนส่วนใหญ่
8. นายเขียวเป็นโรคหัวใจเรื้อรัง ขณะขับรถยนต์ส่วนตัวไปบนถนน อาการโรคหัวใจกำเริบ นายเขียวหมดสติ บังคับรถยนต์ไม่ได้ ทำให้รถยนต์พุ่งชนแม่ค้าขายเร่ข้างถนนถึงแก่ความตายหลักกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญาในเรื่องนี้พอจะวินิจฉัยได้ว่านายเขียว มีความผิดหรือไม่
- มีความรับผิดชอบละเมิดทางแพ่ง
  - ไม่มีความผิดเพราะเป็นเหตุสุดวิสัย
  - มีความรับผิดชอบทั้งทางอาญาและทางแพ่ง
  - ไม่มีความผิดฐานทำให้คนตายโดยประมาทตามกฎหมายอาญา
9. นายดำขโมยโทรศัพท์เคลื่อนที่ของนายแดงไปใช้ ต่อมานายดำเปลี่ยนใจนำมาคืนให้นายแดง นายดำมีความผิดหรือไม่
- ผิดฐานพยายามลักทรัพย์ ต้องรับโทษสองในสาม
  - ผิดฐานลักทรัพย์ ต้องรับโทษตามกฎหมาย
  - ไม่ผิดฐานลักทรัพย์ เพราะได้นำมาคืนแล้ว
  - ไม่ผิดฐานพยายามลักทรัพย์ เพราะแก้ไขเพื่อลบล้างความผิดแล้ว
10. ข้อใดไม่เป็นความผิดอาญา
- ซื้อสินค้าแล้วไม่ยอมจ่ายเงิน
  - ทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาท
  - เก็บทรัพย์สินที่ผู้อื่นทำหายเป็นของตน
  - หลีกเลียงไม่ไปเกณฑ์ทหาร

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ข
2. ง
3. ก
4. ง
5. ค
6. ง
7. ข
8. ค
9. ค
10. ก

ชั่วโมงที่ 4

ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 4

เรื่อง กฎหมาอาญา

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาบัตรกิจกรรมและเนื้อหาจากบัตรเนื้อหา
2. ทำบัตรกิจกรรมพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย
3. ทำแบบทดสอบพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย

บัตรกิจกรรม

รู้ทันกฎหมาย: ลักขโมย
 ไม่ต้องการคำบรรยายว่าอย่างไร เป็นลักขโมย
 และไม่ต้องบอกก็ได้ว่าขโมยของเขาแล้ว เราจะมี
 ความผิดติดคุกติดตะราง แต่รู้หรือไม่ว่าการขโมยของ
 ตัวเอง ก็อาจเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ตามกฎหมายได้
 เหมือนกัน จะหลบหลู่หรือไม่ก็ต้องเชื่อกฎหมายไว้ก่อน

เห็นมันจอดอยู่ข้างถนน
ชอบก็เลยเอามาจ้า

ป้าจักรยานสวยจังเลย
ซื้อมาจากไหนครับ

อ้าว! ป้า ไม่ได้นะครับ
ต้องนำไปแจ้งที่สถานีตำรวจ

ไม่เป็นไรมั้ง ไม่มีเจ้าของ

ถ้ามันไม่ใช่ของตัวเองถือว่าการลักทรัพย์นะ
ครับ ผิดกฎหมายอาญานะครับ

งั้นป้าจะเอาจักรยานไปแจ้งตำรวจ
แล้วละ

ขอเชื่อม... ไปเลยป้า

บัตรเนื้อหา

กฎหมายอาญา

1. กฎหมายอาญา

กฎหมายอาญา หมายถึง กฎหมายซึ่งวางบทบัญญัติว่าด้วยความผิดและกำหนดโทษ ซึ่งจะลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดนั้น นอกจากนั้นแล้วยังหมายความถึงกฎหมายอื่นที่มีบทลงโทษอาญาด้วย เช่น พระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน พระราชบัญญัติจราจรทางบก พระราชบัญญัติการพนัน ประมวลรัษฎากรในส่วนที่บัญญัติถึงความผิดและกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนเกี่ยวกับภาษีอากรไว้ด้วย เป็นต้น

2. การกระทำที่เป็นความผิดทางอาญา ต้องมีการกระทำ 5 ขั้นตอน คือ

- 1) คิด ยังไม่เป็นการคิด เพราะยังไม่มี การกระทำ
- 2) ตกลงใจกระทำ เป็นเรื่องภายในจิตใจเช่นเดียวกับความคิด ยังไม่เป็นการคิด
- 3) เตรียมการ กฎหมายยังไม่เอาผิด เพราะยังไม่มี การกระทำ ยกเว้นการเตรียมการเพื่อปลงพระชนม์หรือเป็นกบฏ ซึ่งเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ หรือการเตรียมวางเพลิง
- 4) ลงมือกระทำแต่กระทำไปไม่ตลอด หรือทำแล้วแต่ไม่บรรลุผล เรียกว่า พยายามกระทำผิด ซึ่งมีโทษน้อยกว่าความผิดที่กระทำสำเร็จแล้ว คือ ระวังโทษ 2 ใน 3 ของความสำเร็จ
- 5) การกระทำ ผลสำเร็จของการกระทำเป็นองค์ประกอบของความผิด เช่น การฆ่าผู้อื่น หมายถึง ทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย แต่ถ้าไม่ตายจะมีความผิดฐานพยายามฆ่าเท่านั้น

3. ความผิดลหุโทษ

ความผิดลหุโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ อันเป็นความผิดซึ่งมีโทษเบา การพยายามกระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนในความผิดลหุโทษไม่ต้องรับโทษ

4. ความรับผิดทางอาญา

1) การกระทำความผิดโดยเจตนา

การกระทำความผิดโดยเจตนา หมายถึง การกระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำ และในขณะที่เดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น

2) การกระทำความผิดโดยไม่เจตนา

การกระทำความผิดโดยไม่เจตนา เป็นการกระทำโดยรู้สำนึก แต่ผู้กระทำไม่ประสงค์ต่อผลหรือไม่อาจเห็นผลของการกระทำว่าจะเกิดขึ้น ผลกลับเกิดขึ้น จะเป็นการกระทำโดยไม่เจตนาหรือไม่ต้องดูจากการกระทำของผู้นั้น

3) การกระทำความผิดโดยประมาท

การกระทำความผิดโดยประมาท คือ การกระทำที่มีใจโดยเจตนาแต่การกระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ ผู้กระทำจึงมีความผิดและต้องรับโทษตามกฎหมาย

4) การกระทำโดยพลาด

การกระทำโดยพลาด หมายถึง การกระทำโดยเจตนาที่จะกระทำต่อบุคคลหนึ่ง แต่ผลของการกระทำเกิดแก่อีกบุคคลหนึ่ง ดังนี้ถือว่ากระทำโดยเจตนาแก่บุคคลซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น

5) การกระทำโดยสำคัญผิด

การกระทำโดยสำคัญผิด หมายถึง การกระทำโดยเจตนาที่จะกระทำต่อบุคคลหนึ่งแต่ได้กระทำต่อบุคคลหนึ่งโดยสำคัญผิด ผู้กระทำอาจจะยกเอาความสำคัญผิดนั้นมาเป็นข้อแก้ตัวว่าไม่ได้กระทำโดยเจตนาไม่ได้

5. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดอาญา

บุคคลที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดอาญา มีดังนี้

1) ผู้ใช้ในกระทำความผิด

ผู้ใช้ในกระทำความผิด คือ ผู้ที่ก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดด้วยการใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้างวาน หรือยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด การใช้ให้ผู้อื่นกระทำความผิด ถ้าความผิดยังไม่ทำลงไป ไม่ว่าจะเป็เพราะผู้ถูกใช้ไม่ยอมกระทำ หรือยังไม่ได้กระทำ หรือเพราะเหตุอื่นใด ผู้ใช้ให้กระทำความผิดต้องรับโทษหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

2) ผู้สนับสนุนการกระทำความผิด

ผู้สนับสนุนการกระทำความผิด คือ ผู้ที่กระทำด้วยประการใด ๆ ก็ตามที่เป็น การช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะไม่รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม

3) ตัวการ

ตัวการ คือ ผู้ที่ร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ในความผิดหนึ่ง ๆ การเป็นตัวการนอกจากจะมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปแล้ว บุคคลเหล่านั้นต้องร่วมกันกระทำความผิดด้วยกัน แล้วต้องมีเจตนาร่วมกันกระทำความผิดด้วย เช่น ก ข ค สมคบกันลอบเข้าไปฆ่า ในบ้าน แม้ ก คนเดียวเป็นผู้ลงมือฆ่าก็ถือว่าทั้ง ก ข ค เป็นตัวการด้วย

6. เหตุที่กฎหมายอาญาถือว่าไม่เป็นความผิด

ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติเหตุยกเว้นโทษไว้ 5 กรณี คือ

1) การกระทำความผิดด้วยความจำเป็น

การกระทำความผิดด้วยความจำเป็น ผู้กระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพราะถูกบังคับให้กระทำความผิด ถ้าเป็นการเกินสมควรแก่เหตุผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ เช่น จำเลยถูกพวกคนร้ายซึ่งมีอาวุธปืนครบมือขู่บังคับให้หาเรือรับส่งข้ามฟากไปปล้นทรัพย์ ถือว่าจำเลยกระทำด้วยความจำเป็น ไม่สามารถหลีกเลี่ยงขัดขืนได้จำเลยไม่ต้องรับโทษฐานสนับสนุนการปล้นทรัพย์

2) การกระทำผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือบังคับตนเองได้

การกระทำผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือบังคับตนเองได้ เพราะมีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือนก็ไม่ต้องรับโทษสำหรับความผิดนั้น แต่ในขณะที่ทำผิดยังสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้าง หรือยังสามารถบังคับตนเองได้บ้าง ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

3) การกระทำตามคำสั่งของเจ้าพนักงานโดยมีหน้าที่หรือเชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม

ถ้าผู้กระทำมีหน้าที่เชื่อ โดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม เว้นแต่จะรู้ว่าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งซึ่งมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น สารวัตรใหญ่สั่งให้จำเลยซึ่งเป็นตำรวจได้บังคับบัญชาไปจับกุมผู้ต้องหาโดยไม่ได้ออกหมายจับ จับเลยจับผู้ต้องหาโดยเข้าใจว่าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะได้ถือว่าเป็นหลักปฏิบัติกันตลอดมาว่าจับได้ แม้การกระทำของจำเลยจะเป็นการมิชอบ จำเลยก็ไม่ต้องรับโทษ

4) สามีภรรยากระทำความผิดต่อกันในความผิดบางฐาน

ความผิดที่เป็นการกระทำที่สามีกระทำต่อภรรยา หรือภรรยากระทำต่อสามี ได้แก่ ความผิดบางฐาน ลักทรัพย์ วิวังทรัพย์ น้อโกง ยักยอก รับของโจร ทำให้เสียทรัพย์ บุกรุก กฎหมายอาญาถือว่าไม่เป็นความผิด

5) เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

ความผิดทางกฎหมายที่จะยกเว้นโทษให้แก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้ มีมานานแล้วโดยเห็นว่าเด็กเป็นผู้ที่ยังมีความคิดอ่าน ความสำนึกรู้สึกผิดชอบชั่วดีไม่เท่าผู้ใหญ่ ในการลงโทษจำต้องคำนึงถึงอายุของผู้กระทำความผิดด้วย

7. ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ที่มา : <http://www.komchadluek.net/>

ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สินที่สำคัญได้แก่

- 1) **ลักทรัพย์** คือ การลักเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยที่เจ้าของไม่ยินยอม แม้ต่อมาเจ้าของทรัพย์สินจะสงสารไม่คิดใจเอาความก็ยังเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ เพราะเป็นคดีอาญาไม่สามารถยอมความกันได้
- 2) **วิ่งราวทรัพย์** คือ การลักทรัพย์โดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้า เป็นการเอาไปต่อหน้าโดยไม่มี ความเกรงกลัว ไม่รอให้เจ้าของปล่อย ในการวิ่งราวทรัพย์ไม่จำเป็นว่าเมื่อลักทรัพย์ของผู้อื่นแล้วจะต้องหนีเสมอไป อาจจะไม่วิ่งหนี แต่อาจจะเดินหนีขึ้นรถไป ก็จัดเป็นวิ่งราวทรัพย์ได้
- 3) **ชิงทรัพย์** คือ การลักขโมยของผู้อื่นโดยการใช้กำลังหรืออาวุธทำร้ายเจ้าของทรัพย์สินหรือ อาจจะขู่ว่าจะใช้กำลังหรืออาวุธทำร้ายเจ้าของทรัพย์สิน

ที่มา : <http://chalermwutsa.blogspot.com/2014/01/robbery.html>

4) ปล้นทรัพย์ คือ การที่คนตั้งแต่สามคนขึ้นไปร่วมกันกระทำความผิดด้วยการชิงทรัพย์ของผู้อื่น

5) กรรโชก คือ การข่มขืนใจผู้อื่นยอมรับให้ หรือจะยอมให้ตน หรือผู้อื่นได้ประโยชน์ ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยขู่เข็ญว่าจะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญ หรือของบุคคลที่สามจนผู้ถูกข่มขืนใจยอม เช่นว่านั้น

6) ความผิดฐานฉ้อโกง

ผู้ใดกระทำโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง โดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ์ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

7) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์ของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เข้าใจแล้ว... ไปฝึกทำ
แบบฝึกหัดกันครับ

บัตรแบบฝึกหัด
เรื่อง กฎหมายอาญา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาที่ 1

นายก้อนใช้มีดปลายแหลมแทงนายก้านในเวลากลางวัน โดยเลือกแทงเข้าที่ช่องท้องถูกอวัยวะภายในของนายก้อน นายก้อนตายในวันนั้นเอง

คำถาม นายก้อนมีความผิดฐานใด

คำตอบ .....

กรณีศึกษาที่ 2

นายมันสนทนากับนายแมนเกี่ยวกับข่าวอาชญากรรม
 มัน : ฉันฟังวิทยุวันนี้ว่ากลุ่มวัยรุ่นนวมชนบางบอนรวมกันตะตอยนายหมึกซึ่งเป็นคู่แค้น
 ได้รับบาดเจ็บศีรษะแตก เข็บหลายเข็ม หน้าบวมปูด
 แมน : หนังสือพิมพ์วันนี้ลงข่าวการล้างแค้นของช่างก่อสร้างชื่อนายจอมกับพวกกรมซ่อม
 นายเจ็ดหมดสติไป พอฟื้นขึ้นมาแพทย์วินิจฉัยว่าหูหนวก

คำถาม ผู้ใดกระทำความผิด และผิดฐานใด

คำตอบ .....

กรณีศึกษาที่ 3

นายมากกับนายมีซื้อรถยนต์บรรทุกร่วมกัน 1 คัน โดยนายมากมอบให้นายมีเป็นผู้นำไปขับรับจ้างบรรทุกของ ให้รถอยู่ในความดูแลของนายมี นายมากจะได้รับส่วนแบ่ง ซึ่งเป็นผลประโยชน์ร่วมกันจากนายมี ต่อมานายมากได้เอาเบาะรถยนต์คันดังกล่าวไปจากบ้านของนายมี โดยที่นายมีไม่รู้เรื่อง ไม่ได้อนุญาต

คำถาม นายมากมีความผิดฐานใดหรือไม่

คำตอบ .....

กรณีศึกษาที่ 4

นายจ้อนเห็นนางสาวหวานนั่งรถเมล์โดยเอากระเป๋าถือคล่องไหล่ไว้ นายจ้อนกระชากกระเป๋าถือของนางสาวหวานแล้วเดินไปขับรถจักรยานยนต์หนีไป

คำถาม นายจ้อนมีความผิดฐานใด

คำตอบ .....

กรณีศึกษาที่ 5

นายพนนท่ล้วงปากกาจากกระเป๋าของนายศักดิ์ นายศักดิ์จะตามจับนายพนนท่ นายเดช
เดินเข้ามาชนกระแทกไหล่ นายศักดิ์จึงไป ไม่สามารถตามจับนายพนนท่ได้

คำถาม ใครมีความผิดและผิดฐานใด

คำตอบ .....

กรณีศึกษาที่ 6

นายฟ้า นายดำ นายแดง ชวนกันไปที่บ้านขายทอง นายฟ้าตะนางจันทร์เจ้าของร้าน
ล้มลง นายดำหยิบสายสร้อยคอทองคำออกมา 10 เส้น ส่งให้นายแดง นายแดงหยิบสร้อย
ใส่ในกระเป๋า นายฟ้าจี้รถจักรยานยนต์มีนายดำและนายแดงนั่งซ้อนท้าย แล้วพากัน
หลบหนีไปด้วยกัน

คำถาม นายฟ้า นายดำ นายแดง มีความผิดฐานใด

คำตอบ .....

บัตรเฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง กฎหมายอาญาที่ควรรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาที่ 1

นายก้อนใช้มีดปลายแหลมแทงนายก้านในเวลากลางวัน โดยเลือกแทงเข้าที่ช่องท้องถูกอวัยวะภายในของนายก้อน นายก้อนตายในวันนั้นเอง

คำถาม นายก้อนมีความผิดฐานใด

คำตอบ **ฆ่าคนตายโดยเจตนา**

กรณีศึกษาที่ 2

นายมันสนทนากับนายแมนเกี่ยวกับข่าวอาชญากรรม

มัน : ฉันฟังวิทยุวันนี้ว่ากลุ่มวัยรุ่นชุมนุมชนบางบอนรวมกันตะตอยนายหมึกซึ่งเป็นคู่แค้นได้รับบาดเจ็บศีรษะแตก เย็บหลายเข็ม หน้าบวมปูด

แมน : หนังสือพิมพ์วันนี้ลงข่าวการล้างแค้นของช่างก่อสร้างชื่อนายจอมกับพวก รุมซ้อมนายเจ็ด หมดสติไปพอฟื้นขึ้นมาแพทย์วินิจฉัยว่าหูหนวก

คำถาม ผู้ใดกระทำความผิด และผิดฐานใด

คำตอบ **นายจอมกับพวกกระทำความผิด มีความผิดฐานทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส**

กรณีศึกษาที่ 3

นายมากกับนายมีซื้อรถยนต์บรรทุกด้วยกัน 1 คัน โดยนายมากมอบให้นายมีเป็นผู้นำไปขับรับจ้างบรรทุกของ ให้รถอยู่ในความดูแลของนายมี นายมากจะได้รับส่วนแบ่ง ซึ่งเป็นผลประโยชน์ร่วมกันจากนายมี ต่อมานายมากได้แอบเอารถยนต์คันดังกล่าวไปจากบ้านของนายมี โดยที่นายมีไม่รู้เรื่อง ไม่ได้อนุญาต

คำถาม นายมากมีความผิดฐานใดหรือไม่

คำตอบ นายมากมีความผิดฐานลักทรัพย์

กรณีศึกษาที่ 4

นายจ้อนเห็นนางสาวหวานนั่งรถเมล์โดยเอากระเป๋าถือคล่องไหล่วิว นายจ้อนกระชากกระเป๋าถือของนางสาวหวานแล้วเดินไปขับรถจักรยานยนต์หนีไป

คำถาม นายจ้อนมีความผิดฐานใด

คำตอบ นายจ้อนมีความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์

กรณีศึกษาที่ 5

นายพนท่ล้วงปากกาจากกระเป๋าของนายศักดิ์ นายศักดิ์จะตามจับนายพนท่ นายเดช เดินเข้ามาชนกระแทกไหล่ นายศักดิ์จึงเข้าไป ไม่สามารถตามจับนายพนท่ได้

คำถาม ใครมีความผิดและผิดฐานใด

คำตอบ นายพนท่และนายเดชมีความผิดฐานชิงทรัพย์

กรณีศึกษาที่ 6

นายฟ้า นายดำ นายแดง ชวนกันไปซื้อที่ร้านขายทอง นายฟ้าตะนางจันทร์เจ้าของร้าน ล้มลง นายดำหยิบสายสร้อยคอทองคำออกมา 10 เส้น ส่งให้นายแดง นายแดงหยิบสร้อย ใส่ในกระเป๋า นายฟ้าจีรรถจักรยานยนต์มีนายดำและนายแดงนั่งซ้อนท้าย แล้วพากัน หลบหนีไปด้วยกัน

คำถาม นายฟ้า นายดำ นายแดง มีความผิดฐานใด

คำตอบ มีความผิดฐานปล้นทรัพย์

ความพยายามอยู่ที่ไหน

ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายอาญา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. เด็กชายดำอายุ 5 ปี ลักทรัพย์ของนายแดง การกระทำของเด็กชายดำมีผลตามกฎหมายอย่างไร
  - ก. ไม่มีผลตามกฎหมาย
  - ข. ไม่ต้องรับโทษทางกฎหมาย
  - ค. ไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย แต่ศาลอาจใช้วิธีการสำหรับเด็กได้
  - ง. ต้องรับโทษตามกฎหมาย จำคุก 5 ปี

2. นาย ก กับนาย ข เป็นนักมวยที่ต่อยกันบนเวทีในงานวัดแห่งหนึ่ง นาย ข ถูกนาย ก ต่อยจนได้รับบาดเจ็บสาหัส แต่นาย ก ก็ไม่มีความผิดทางอาญารฐานทำร้ายร่างกายนาย ข ได้รับอันตรายสาหัส ทั้งนี้เป็นเพราะเหตุใด
  - ก. มีกฎหมายยกเว้นความผิดให้
  - ข. เป็นการสมัครใจเข้าสู่สู้กันเอง
  - ค. เป็นการกระทำที่ไม่ได้เกิดจากเจตนากรรมของนาย ก
  - ง. เป็นการต่อสู้ที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว

3. นายแดงกระทำความผิดถูกศาลชั้นต้นตัดสินจำคุก 10 ปี ศาลอุทธรณ์ตัดสินจำคุก 6 ปี ศาลฎีกาตัดสินจำคุก 8 ปี เมื่อเป็นดังนี้ นายแดงจะต้องถูกจำคุกกี่ปี
  - ก. 24 ปี
  - ข. 18 ปี
  - ค. 14 ปี
  - ง. 8 ปี

4. ตามหลักกฎหมายอาญา นายทองคำถูกนายอำนาจเพื่อนร่วมงานข่มเหงรังแกโดยการ
ตะต่อยและบีบบังคับทางจิตใจเป็นประจำทุกวัน เมื่อทนไม่ไหวจึงเอาปืนมายิงนายอำนาจ
จนถึงแก่ความตาย ถือว่านายทองคำมีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยลักษณะใด
- กระทำโดยเจตนา
  - กระทำโดยประมาท
  - กระทำโดยไม่เจตนา
  - กระทำความผิดเพราะบันดาลโทสะ
5. นายอุย ถูกนายฉิม ฟ้องให้ชำระหนี้ 5,000 บาท คดีอยู่ระหว่างอุทธรณ์ นายอุยกล่าวว่าถ้า
แพ้กดีจะต้องถูกยึดทรัพย์จึงโอนที่ดินและบ้านไปให้นายฉาบจนหมด ดังนั้นนายอุยจะมี
ความผิดฐานใด
- ชกยอก
  - ฉ้อโกง
  - โกงเจ้าหนี้
  - ไม่มีความผิด
6. ลักษณะ “ความรับผิด” ที่แตกต่างกันทางกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญาที่สำคัญ
คืออะไร
- เจตนาที่จะกระทำความผิดหรือความพยายามกระทำความผิด
  - การวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับความผิดของศาล
  - สิทธิที่จะต้องกระทำหรืองดเว้นการกระทำ
  - หน้าที่ที่จะต้องกระทำหรืองดเว้นการกระทำ

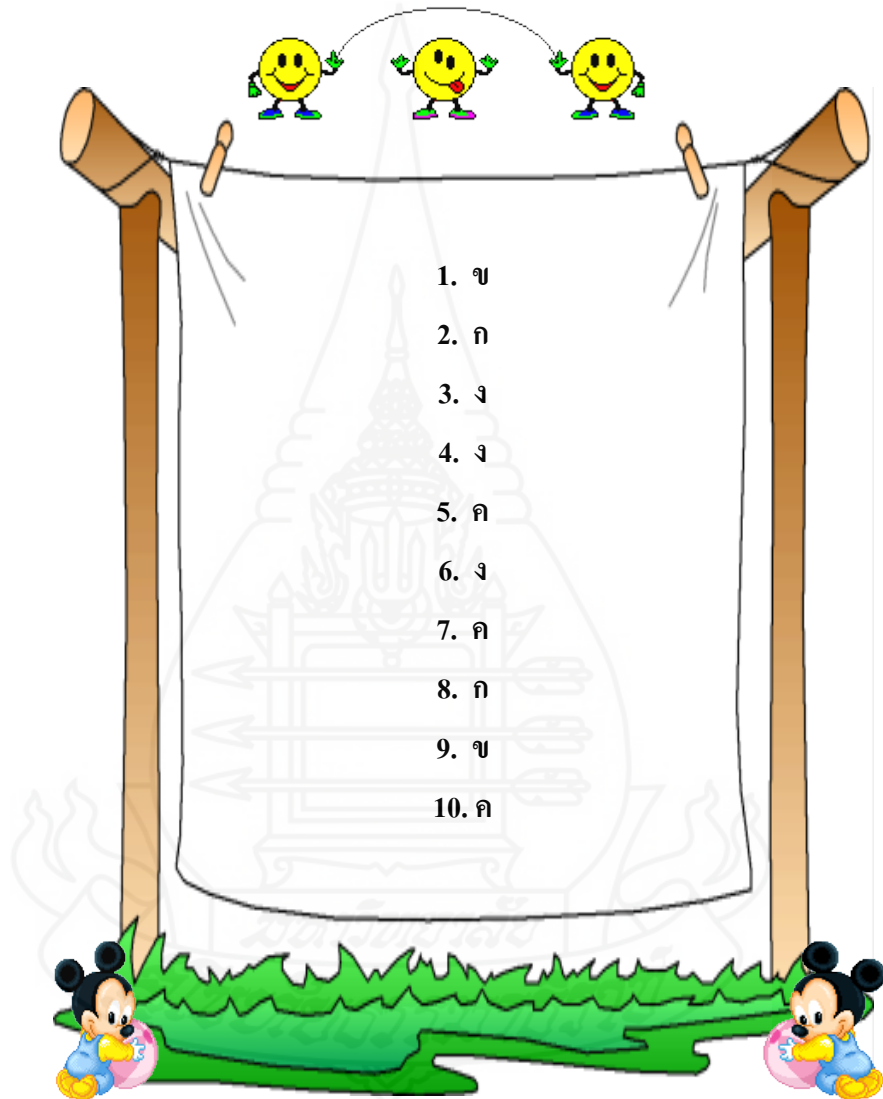
เพื่อน ๆ พยายาม
นะครับ

7. ข้อใดไม่เป็นความผิดอาญา
- ก. เก็บทรัพย์สินที่ผู้อื่นทำหายเป็นของตน
- ข. ทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาท
- ค. ซื้อสินค้าแล้วไม่ยอมจ่ายเงิน
- ง. หลีกเลี้ยงไม่ไปเกณฑ์ทหาร
8. นายเขียวเป็นโรคหัวใจเรื้อรัง ขณะขับรถยนต์ส่วนตัวไปบนถนน อาการโรคหัวใจกำเริบ นายเขียวหมดสติ บังคับรถยนต์ไม่ได้ ทำให้รถยนต์พุ่งชนแม่ค้าหาบเร่ข้างถนนถึงแก่ความตายหลักกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญาในเรื่องนี้พอจะวินิจฉัยได้ว่านายเขียวมีความผิดหรือไม่
- ก. มีความรับผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่ง
- ข. ไม่มีความผิดเพราะเป็นเหตุสุดวิสัย
- ค. มีความรับผิดละเมิดทางแพ่ง
- ง. ไม่มีความผิดฐานทำให้คนตายโดยประมาทตามกฎหมายอาญา
9. นาย โหน่งรวมเงินกับนายหน่ง ซื้อรถจักรยานยนต์สามล้อรับจ้างส่งผู้โดยสารโดย นายโหน่งเป็นผู้ครอบครองรถแต่ผู้เดียว ต่อมานายโหน่งนำรถนั้นไปขายเสีย นายโหน่งมีความผิดฐานใดหรือไม่
- ก. ไม่มีความผิด
- ข. ผิดฐานลักทรัพย์
- ค. ผิดฐานยักยอก
- ง. เป็นละเมิดทางแพ่ง
10. นายคำขโมยโทรศัพท์ที่เคลื่อนที่ของนายแดงไปใช้ ต่อมานายคำเปลี่ยนใจนำมาคืนให้นายแดง นายคำมีความผิดหรือไม่
- ก. ผิดฐานพยายามลักทรัพย์ ต้องรับโทษสองในสาม
- ข. ผิดฐานลักทรัพย์ ต้องรับโทษตามกฎหมาย
- ค. ไม่ผิดฐานลักทรัพย์ เพราะได้นำมาคืนแล้ว
- ง. ไม่ผิดฐานพยายามลักทรัพย์ เพราะแก้ไขเพื่อลบล้างความผิดแล้ว

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ตรวจคำตอบ...ได้เต็มครับ

บรรณานุกรม

- กรมพลศึกษา และคณะ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- ณัฏฐนัท เลี้ยวไพโรจน์. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- วิทยา ปานะบุตร. (2554). เก็งข้อสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม O-NET ม.6. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา
- สุเพ็ญรัตน์ หอมแย้ม และคณะ. (2554). คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.4-5-6. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง
- อุทิศ จิณิพนธ์สกุล. (2554). คู่มือสรุปความรู้รอบยอด ม.4-5-6 ฉบับพิชิตข้อสอบ O-NET ม.6 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้
2. แบบทดสอบก่อนเรียน
3. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
4. บัตรคำสั่ง
5. บัตรกิจกรรม
6. บัตรเนื้อหา
7. บัตรแบบฝึกหัด
8. บัตรเฉลยแบบฝึกหัด
9. แบบทดสอบหลังเรียน
10. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ได้ลำดับการปฏิบัติกิจกรรม และบัตรเฉลยคำตอบไว้อย่างเป็นขั้นตอน เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป

รำไพ พกกลาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	ค
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	5
บัตรคำสั่ง	6
บัตรกิจกรรม	7
บัตรเนื้อหา	8
บัตรแบบฝึกหัด	14
บัตรเฉลยแบบฝึกหัด	15
แบบทดสอบหลังเรียน	16
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	19
บรรณานุกรม	20

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ นักเรียนใช้เรียนด้วยตนเอง นักเรียน จะได้รับประโยชน์มาก ถ้าหากนักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด
4. เฉลยบัตรคำตอบของแต่ละกิจกรรมอยู่หน้าถัดไป ไม่ควรเปิดดูบัตรเฉลยคำตอบก่อน
5. การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำลงในชุดการเรียนรู้
6. ตรวจสอบคำตอบในทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติ
7. เกณฑ์การผ่านบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ร้อยละ 80
8. ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ให้ย้อนกลับไปศึกษาบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหาให้เข้าใจ

แล้วจึงกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ จนกว่าจะผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

9. ขณะศึกษาชุดการเรียนรู้ หากมีข้อสงสัยให้ถามเพื่อนหรือครู เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาต่อไป

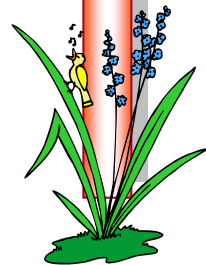
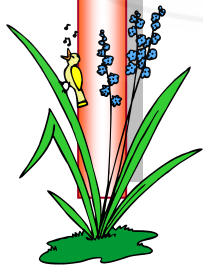
ชุดการเรียนรู้นี้จะมีประโยชน์ต่อนักเรียน ถ้าศึกษาตามลำดับขั้นตอนและมีความซื่อสัตย์ ถ้าไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ศึกษาจากบัตรเนื้อหาหรือบัตรกิจกรรมหลายๆ ครั้ง แล้วกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบอีกครั้ง เชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้
เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

1. บอกความหมายและความสำคัญของบัตรประจำตัวประชาชนได้

2. อธิบายการปฏิบัติตนเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนได้

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

คำชี้แจง

เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใด คือ ความหมายของบัตรประจำตัวประชาชน
  - ก. เอกสารที่ใช้แสดงตนเมื่อถูกตรวจสอบ
  - ข. เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่องานทางราชการ
  - ค. เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อเดินทางไปต่างจังหวัด
  - ง. เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิลำเนาและสถานะของบุคคลได้
2. ข้อใดถูกต้องตามพระราชบัญญัติ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2554 เรื่องบัตรประจำตัวประชาชน
  - ก. มีผลบังคับใช้วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
  - ข. การทำบัตรใหม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม 100 บาท
  - ค. ยื่นคำขอมีบัตรภายใน 2 ปี นับจาก วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
  - ง. กำหนดอายุของบุคคลสัญชาติไทย คือ ต้องมีอายุ 7 ปีบริบูรณ์จนถึงก่อนครบ 20 ปี บริบูรณ์
3. เด็กหญิงมาลี ทำบัตรประจำตัวประชาชนเด็กในปี พ.ศ.2554 และต้องยื่นคำขอเปลี่ยนบัตรใหม่ในปี พ.ศ.ใด
  - ก. พ.ศ. 2560
  - ข. พ.ศ. 2562
  - ค. พ.ศ. 2561
  - ง. พ.ศ. 2563

4. ข้อใด ไม่ใช่หลักเกณฑ์ ของผู้ที่จะต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน
  - ก. เป็นผู้มีสัญชาติไทย
  - ข. อายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 70 ปี
  - ค. เป็นชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย
  - ง. มีภูมิลำเนาหรือชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่นั้น ๆ
5. ข้อใด ไม่ใช่ ประโยชน์ ของการมีบัตรประจำตัวประชาชน
  - ก. สะดวกในการติดต่อกับทางราชการ
  - ข. แสดงถึงการเป็นคนไทยอย่างแท้จริง
  - ค. ได้รับการลดหย่อนโทษเมื่อกระทำผิด
  - ง. ใช้เป็นหลักฐานในการขอใช้สิทธิประโยชน์ต่าง
6. บุคคลใดจะต้องเป็นผู้ยื่นคำร้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชนเด็กอายุ 7 ปี
  - ก. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
  - ข. เจ้าหน้าที่ทำบัตรประจำตัวประชาชน
  - ค. บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เป็นผู้ยื่นคำขอ
  - ง. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
7. บุคคลใดสมควรที่จะต้องเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ในปี 2570
  - ก. ภูริช ทำบัตรเมื่อ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565
  - ข. ยุพิน ทำบัตรเมื่อ วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2563
  - ค. เฉชา ทำบัตรเมื่อ วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2564
  - ง. อารีย์ ทำบัตรเมื่อ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2562
8. ผู้ใดปฏิบัติตนถูกต้องตามกฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน
  - ก. ปรีชาถือบัตรประชาชนที่ระบุนวันหมดอายุ 1 กรกฎาคม 2554 ปรีชาไปขอยื่นเปลี่ยนบัตรใหม่ภายในเวลา 60 วันนับแต่บัตรหมดอายุ
  - ข. วันชัยจะมีอายุครบ 16 ปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 สิงหาคม 2554 แต่ยังไม่ไปทำบัตรประจำตัวประชาชน
  - ค. วันเพ็ญเดินทางไปจังหวัดเชียงใหม่เมื่อเจ้าหน้าที่ขอตรวจบัตรประจำตัวประชาชน วันเพ็ญ ไม่ได้นำบัตรไปด้วย จึงขอเสียค่าปรับ
  - ง. ผู้ปกครองของเด็กหญิงแพรว ซึ่งมีอายุ 7 ปี ไม่ยอมพาเด็กหญิงแพรวไปทำบัตรประจำตัวประชาชน

9. บุคคลใดที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน
- ก. นักศึกษา
  - ข. พระภิกษุ นักบวช นักพรต
  - ค. นักการเมืองท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง
  - ง. เจ้าหน้าที่ทำบัตรประจำตัวประชาชน
10. ข้อความใดไม่ระบุบนบัตรประจำตัวประชาชน
- ก. หมู่โลหิต
  - ข. วุฒิการศึกษา
  - ค. วัน เดือน ปีเกิด
  - ง. วันออกบัตร วันหมดอายุ

กฎหมายใกล้ตัว
ต้องทราบอยู่แล้ว

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

คะแนนก่อนเรียน
ได้น้อย
ไม่เป็นไรครับ

ชั่วโมงที่ 5

ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 5

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาบัตรกิจกรรมและเนื้อหาจากบัตรเนื้อหา
2. ทำบัตรแบบฝึกหัดพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย
3. ทำแบบทดสอบพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย

ปฏิบัติตาม
ขั้นตอนครับ

บัตรกิจกรรม

ปัจจุบันประเทศไทยเรามีชาวต่างชาติแอบแฝงเข้ามามากมาย บางครั้งก็เป็นปัญหาสังคมจึงต้องมีการเข้มงวดในการแสดงตนว่าเป็นคนไทย เพื่อความปลอดภัยและผลประโยชน์ของตนเอง

มานะ เธอมีบัตรประชาชนแล้วหรือยัง

มีแล้ว เพราะเราอายุครบ 7 ปีบริบูรณ์แล้ว

มานะ ตามกฎหมายต้องทำตอนอายุ 15 ปีบริบูรณ์ ไม่ใช่เหรอ

มานี่ ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 ให้เด็กที่มีอายุครบ 7 ปีบริบูรณ์ไปทำบัตรประชาชนแล้วนะ

มานะ ถ้าอย่างนั้นมานี่ก็ต้องรีบไปทำบัตรประชาชนแล้วละ

ดีมาก เราจะได้เป็นคนไทยโดยสมบูรณ์

บัตรเนื้อหา

กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

ความสำคัญของบัตรประชาชน

บัตรประชาชน หรือ บัตรประจำตัวประชาชน เป็นเอกสารสำคัญที่ทางราชการออกให้ เฉพาะ ผู้มีสัญชาติไทย มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อใช้ยืนยัน ตัวบุคคล ในกรณีที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง สมัครงาน ทำนิติกรรมสัญญา ติดต่อหน่วยงานราชการหรือ เอกชน เป็นหลักฐานที่หน่วยงานต่าง ๆ ใช้ตรวจสอบตัวบุคคลเมื่อจะออกหนังสือสำคัญ เช่น บัตรประจำตัวผู้ป่วย ใบอนุญาตขับรถ หนังสือเดินทาง บัตรเครดิต บัตรสมาชิกสโมสร รวมทั้งใช้ ตรวจสอบตัวบุคคลเมื่อจะถอนเงิน รับพัสดุ หรือเปิดเชฟ เป็นต้น ในบัตรประจำตัวประชาชน จะมีรูปภาพเจ้าของบัตรฯ ถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวกไม่สวมแว่น ข้างหลังรูปภาพมีแถบบอก ความสูง และมีข้อมูลเกี่ยวกับ เลขหมายประจำตัวของเจ้าของบัตร จำนวน 13 หลัก ซึ่งจะไม่ซ้ำซ้อน กับของผู้อื่น มีชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีที่เกิด ศาสนา หมู่โลหิตของเจ้าของบัตร พร้อมทั้งอยู่ตาม ทะเบียนบ้าน วันที่ที่ออกบัตร วันที่ที่บัตรหมดอายุ เป็นต้น

ที่มา : <https://www.google.co.th>

ตามที่กรมการปกครองจะทำบัตรประชาชนให้กับเด็กที่มีอายุครบ 7 ปีบริบูรณ์ โดยเป็นผลมาจากการแก้ไขพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไปเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2554 มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายเมื่อพ้น 60 วัน นับแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งก็คือมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม 2554 นี้ หลายท่านอาจข้องใจว่าทำไมจะต้องมีการแก้ไขพระราชบัญญัติฯ เพื่อให้เด็กต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่อายุ 7 ปีด้วย เหตุผลมีหลายประการ หลัก ๆ ก็เพื่อความคล่องตัวในการติดต่อขอรับบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ ของรัฐ เช่น การเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาล การเข้าเรียนหนังสือ การติดต่อขอรับสวัสดิการจากรัฐ เป็นต้น และยังช่วยป้องกันการกระทำผิดทุจริตส่วนตัวเด็กได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งแต่เดิมเด็กที่อายุยังไม่ครบ 15 ปีบริบูรณ์ เมื่อไปติดต่อขอรับบริการหรือสิทธิอื่นใด จะต้องมีบิดา มารดา ผู้ปกครองให้คำรับรองยืนยันตัวบุคคล พร้อมด้วยหลักฐานสูติบัตร ทะเบียนบ้าน หรือบัตรนักเรียน ทำให้หากมีการทุจริตนำเด็กหรือบุคคลอื่นมาสวมรอยแทนและได้รับความร่วมมือจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองอาจทำได้ง่ายและยากต่อการพิสูจน์

ดังนั้น การกำหนดให้ทำบัตรประจำตัวประชาชนให้เด็กตั้งแต่อายุ 7 ปีบริบูรณ์ น่าจะเป็นผลดีในการพิสูจน์ตัวบุคคล เนื่องจากบัตรมีภาพถ่ายเด็ก ลายพิมพ์นิ้วมือ เลขประจำตัวประชาชน สามารถตรวจสอบได้สะดวก ภายหลังจากวันที่ 10 กรกฎาคม 2554 เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้ เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์ ต้องมาขึ้นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 1 ปี เพื่อประโยชน์ของเด็กและผู้ปกครอง ขอเชิญชวนให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง นำเด็กไปทำบัตรประจำตัวประชาชนได้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาลใกล้บ้าน

เอกสารที่ต้องเตรียมสำหรับทำบัตรประชาชนเด็ก

1. สำเนาสูติบัตรเด็ก
2. สำเนาทะเบียนบ้านเด็ก
3. สำเนาบัตรประชาชนบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อย่างละ 1 ชุด
4. เตรียมสละกดชื่อ นามสกุล เด็กเป็นภาษาอังกฤษไว้ด้วย
5. กรู๊ปเลือดของเด็ก

การขอมีบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรก

ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 70 ปีบริบูรณ์ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด 60 วัน นับแต่วันที่มิอายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์ หรือนับแต่วันที่ได้อสัญชาติไทย หรือได้กลับคืนสัญชาติไทย ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ หรือนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ได้อสัญชาติไทย หรือนับแต่วันที่นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

หรือนับ แต่วันที่พ้นสภาพจากการได้รับการยกเว้น แล้วแต่กรณี หากพ้นกำหนดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100 บาท

หลักฐานเอกสารที่ต้องนำไปแสดง

1. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.14)
2. สูติบัตรหรือหลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น เช่น ใบสุทธิ สำเนาทะเบียนนักเรียน เป็นต้น
3. หากไม่มีหลักฐานตามข้อ 2.1.2 ให้นำเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้นำเชื่อถือ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ไปให้การรับรองด้วย
4. กรณีบิดาและมารดาเป็นบุคคลต่างด้าว ให้นำใบสำคัญประจำตัวบุคคลต่างด้าวของบิดาและมารดา มาแสดง ถ้าบิดาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถึงแก่กรรม ให้นำใบมรณบัตรไปแสดงด้วยการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรกดังกล่าวนี้ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการทำบัตรแต่อย่างใด

การขอมีบัตรใหม่

กรณีบัตรเดิมหมดอายุ

ยื่นคำร้องได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

- บัตรประจำตัวประชาชนเดิมที่หมดอายุ

ข้อควรทราบ : ยื่นคำขอภายใน 60 วัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ เกินกำหนดมีโทษปรับไม่เกิน 100 บาท

กรณีบัตรเดิมสูญหายหรือถูกทำลาย

ยื่นคำร้องได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

- หลักฐานที่ทางราชการที่มีรูปถ่าย เช่น ใบขับขี่ วุฒิการศึกษา หรือหนังสือเดินทาง เป็นต้น หากไม่มีให้พาเจ้าบ้านหรือบุคคลที่น่าเชื่อถือมาให้การรับรอง

ค่าธรรมเนียม : ฉบับละ 20 บาท

ข้อควรทราบ : ยื่นคำขอภายใน 60 วัน นับแต่วันที่บัตรหายหรือถูกทำลาย หากเกินกำหนดมีโทษปรับไม่เกิน 100 บาท

การขอเปลี่ยนบัตร

กรณีบัตรเดิมชำรุดในสาระสำคัญ

ยื่นคำร้องได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

- บัตรประจำตัวประชาชนเดิมที่ชำรุด

ค่าธรรมเนียม : ฉบับละ 20 บาท

ข้อควรทราบ : ยื่นคำขอภายใน 60 วัน นับแต่วันที่บัตรเดิมชำรุดในสาระสำคัญ เกินกำหนดมีโทษปรับไม่เกิน 100 บาท

กรณีเปลี่ยนชื่อตัว – ชื่อสกุล

ยื่นคำร้องได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

1. บัตรประจำตัวประชาชนเดิม
2. หลักฐานการเปลี่ยนชื่อตัว - ชื่อสกุล แล้วแต่กรณี

ค่าธรรมเนียม : ฉบับละ 20 บาท

ข้อควรทราบ : ยื่นคำขอภายใน 60 วัน นับแต่วันที่แก้ไขรายการในทะเบียนบ้าน หากเกินกำหนดมีโทษปรับไม่เกิน 100 บาท

กรณีเปลี่ยนที่อยู่ใหม่ตามหลักฐานทะเบียนบ้านและบัตรเดิมยังไม่หมดอายุ

ยื่นคำร้องได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

- บัตรประจำตัวประชาชนเดิม

ค่าธรรมเนียม : ฉบับละ 20 บาท

กรณีอื่น ๆ เช่นการเปลี่ยนค่าน้ำน่านม

ยื่นคำร้องได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

- บัตรประจำตัวประชาชนเดิม
- หลักฐานแสดงการเปลี่ยนค่าน้ำน่านม เช่น ทะเบียนสมรส ฯลฯ

การขอมีบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

คุณสมบัติผู้ขอมีบัตร

1. อายุตั้งแต่ 5 ปีบริบูรณ์
2. มีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ

ยื่นคำขอได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ

หลักฐาน

1. สำเนาทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ
2. บัตรประจำตัวเดิม (กรณีบัตรหมดอายุ ชำรุด หรือขอเปลี่ยนบัตร)
3. เอกสารราชการอื่น เช่น ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ใบตอบรับการสำรวจ

เพื่อจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

ค่าธรรมเนียม : 60 บาท ยกเว้นการทำบัตรครั้งแรกของผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี

ข้อควรทราบ : ยื่นคำขอภายใน 60 วัน นับแต่วันที่อายุครบ 5 ปีบริบูรณ์ หรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

หรือทะเบียนประวัติ หรือบัตรเดิมหมดอายุ สูญหาย ถูกทำลาย ชำรุด หรือวันที่มีการแก้ไขรายการ

ชื่อตัว-ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิดในเอกสารทะเบียนราษฎร หากเกินกำหนดมีโทษปรับไม่เกิน 5,000

บาท

การตรวจ คัดและรับรองสำเนารายการเกี่ยวกับบัตร

ยื่นคำขอได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตแห่งใดก็ได้

หลักฐาน

1. กรณีดำเนินการด้วยตนเอง ใช้บัตรประจำตัวของเจ้าของรายการบัตร
2. กรณีมอบอำนาจ
  - บัตรประจำตัวผู้มอบและผู้รับมอบอำนาจ
  - หนังสือมอบอำนาจ (ติดอากรแสตมป์)
3. กรณีผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงขอคัดรายการบัตรของบุคคลอื่น
  - บัตรประจำตัวของผู้ยื่นคำขอ
  - เอกสารหลักฐานที่แสดงได้ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงกับรายการบัตรที่จะขอตรวจ

คัดและรับรอง ค่าธรรมเนียม : ฉบับละ 10 บาท

สํคยอกวิวัฒนาการบัตรประชาชนไทย

รุ่น ๑ พ.ศ. ๒๔๘๖

รุ่น ๖ พ.ศ. ๒๕๕๓

รุ่น ๒ พ.ศ. ๒๕๐๖

รุ่น ๕ พ.ศ. ๒๕๕๘

รุ่น ๓ พ.ศ. ๒๕๓๑

รุ่น ๔ พ.ศ. ๒๕๓๙

roisara.com

ที่มา <https://sites.google.com>

บัตรแบบฝึกหัด

จงเติมคำตอบที่ถูกต้องลงในช่องว่าง

1. หลักเกณฑ์ของผู้ที่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน
  - 1.1 ต้องเป็นผู้มีสัญชาติ .....
  - 1.2 เป็นผู้มีอายุตั้งแต่ ..... ปี.....ขึ้นไป
  - 1.3 มีภูมิลำเนาหรือมีชื่ออยู่ใน ..... ในท้องถิ่นนั้น
2. วิธีการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน
  - 2.1 จะต้องรับขอมมีบัตรภายใน ..... วันนับตั้งแต่วันที่มียาครบ.....ปี .....
  - 2.2 จะต้องรับขอมมีบัตรภายใน ..... วันนับแต่วันที่ได้สัญชาติ .....
  - 2.3 จะต้องรับขอมมีบัตรภายใน ..... วันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่เพิ่มชื่อใน .....
  - 2.4 จะต้องรับขอมมีบัตรภายใน ..... วันนับแต่วันที่พ้นสภาพจากการได้รับการยกเว้น
3. แนวทางปฏิบัติในการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน
  - 3.1 หลักฐานที่ต้องนำไปประกอบการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน
ได้แก่.....
  - 3.2 การขอมีบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
ยื่นคำขอได้ที่.....
4. วิธีปฏิบัติเมื่อบัตรหมดอายุและการขอเปลี่ยนบัตร
  - 4.1 เมื่อบัตรหมดอายุ บัตรหาย บัตรถูกทำลาย หรือบัตรชำรุดในสาระสำคัญ จะต้องขอมมี
บัตรภายใน.....วันนับตั้งแต่วันที่บัตรหมดอายุ หาย ถูกทำลายหรือชำรุดใน
สาระสำคัญ
  - 4.2 เมื่อมีการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล จะต้องขอเปลี่ยนบัตรใหม่ภายใน.....วันนับแต่วัน
เปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล
5. ประโยชน์ของการมีบัตรประจำตัวประชาชน คือ.....
.....
.....
.....

คำชี้แจง จงเติมคำตอบที่ถูกต้องลงในช่องว่าง

1. หลักเกณฑ์ของผู้ที่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน
  - 1.1 ต้องเป็นผู้มีสัญชาติ ไทย
  - 1.2 เป็นผู้มีอายุตั้งแต่ 7 ปี 70 ปีขึ้นไป
  - 1.3 มีภูมิลำเนาหรือมีชื่ออยู่ใน ทะเบียนบ้าน ในท้องถิ่นนั้น
2. วิธีการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน
  - 2.1 จะต้องรับขอมีบัตรภายใน 60 วันนับตั้งแต่วันที่มิใช่ครบ 7 ปีบริบูรณ์
  - 2.2 จะต้องรับขอมีบัตรภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้สัญชาติ ไทย
  - 2.3 จะต้องรับขอมีบัตรภายใน 60 วันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่เพิ่มชื่อใน ทะเบียนบ้าน
  - 2.4 จะต้องรับขอมีบัตรภายใน 60 วันนับแต่วันที่พ้นสภาพจากการได้รับการยกเว้น
3. แนวทางปฏิบัติในการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน
  - 3.1 หลักฐานที่ต้องนำไปประกอบการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ได้แก่ สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.14) , สูติบัตร
  - 3.2 การขอมีบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนยื่นคำขอได้ที่ : ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ
4. วิธีปฏิบัติเมื่อบัตรหมดอายุและการขอเปลี่ยนบัตร
  - 4.1 เมื่อบัตรหมดอายุ บัตรหาย บัตรถูกทำลาย หรือบัตรชำรุดในสาระสำคัญ จะต้องขอมีบัตรภายใน 60 วัน นับตั้งแต่วันที่บัตรหมดอายุ หาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ
  - 4.2 เมื่อมีการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล จะต้องขอเปลี่ยนบัตรใหม่ภายใน 60 วัน นับแต่วันเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล
5. ประโยชน์ของการมีบัตรประจำตัวประชาชน คือ ใช้สิทธิเลือกตั้ง สมัครงาน ทำนิติกรรม สัญญา ติดต่อหน่วยงานราชการหรือเอกชน เป็นหลักฐานที่หน่วยงานต่าง ๆ ใช้ตรวจสอบตัวบุคคล เมื่อจะออกหนังสือสำคัญ เช่น บัตรประจำตัวผู้ป่วย ใบอนุญาตขับรถ หนังสือเดินทาง บัตรเครดิต บัตรสมาชิกสโมสร รวมทั้งใช้ตรวจสอบตัวบุคคลเมื่อจะถอนเงิน รับพัสดุ หรือเปิดเซฟ เป็นต้น

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

คำชี้แจง

เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใด ไม่ใช่หลักเกณฑ์ ของผู้ที่จะต้องมียบัตรประจำตัวประชาชน
  - ก. เป็นผู้มีสัญชาติไทย
  - ข. อายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 70 ปี
  - ค. เป็นชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย
  - ง. มีภูมิลำเนาหรือชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ
2. ข้อใด คือ ความหมายของบัตรประจำตัวประชาชน
  - ก. เอกสารที่ใช้แสดงตนเมื่อถูกตรวจสอบ
  - ข. เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่องานทางราชการ
  - ค. เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อเดินทางไปต่างจังหวัด
  - ง. เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิลำเนาและสถานะของบุคคลได้
3. ข้อใดถูกต้องตามพระราชบัญญัติ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2554 เรื่องบัตรประจำตัวประชาชน
  - ก. มีผลบังคับใช้วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
  - ข. การทำบัตรใหม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม 100 บาท
  - ค. ยื่นคำขอมียบัตรภายใน 2 ปี นับจาก วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
  - ง. กำหนดอายุของบุคคลสัญชาติไทย คือ ต้องมีอายุ 7 ปีบริบูรณ์จนถึงก่อนครบ 20 ปี บริบูรณ์
4. บุคคลที่ยังอายุไม่ถึง 15 ปี ใครเป็นผู้มีหน้าที่ในการยื่นขอทำบัตรประชาชนให้
  - ก. ตนเอง
  - ข. บิดา มารดา
  - ค. เจ้าหน้าที่ในท้องที่ที่ได้รับมอบหมาย
  - ง. ตนเอง หรือ บิดามารดา ผู้ปกครอง

5. บุคคลใดสมควรที่จะต้องเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ในปี 2567
  - ก. แก้ว ทำบัตรเมื่อ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565
  - ข. ยูพิน ทำบัตรเมื่อ วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2563
  - ค. ก้อง ทำบัตรเมื่อ วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2564
  - ง. อ้อย ทำบัตรเมื่อ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2559
6. บัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุจะต้องยื่นคำขอทำบัตรใหม่ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกี่วัน
  - ก. 60 วัน นับแต่วันบัตรหมดอายุ
  - ข. 45 วัน นับถัดจากวันบัตรหมดอายุ
  - ค. 30 วัน นับแต่วันบัตรหมดอายุ
  - ง. 15 วัน นับแต่วันบัตรหมดอายุ
7. ข้อใด ไม่ใช่ ประโยชน์ ของการมีบัตรประจำตัวประชาชน
  - ก. สะดวกในการติดต่อกับทางราชการ
  - ข. แสดงถึงการเป็นคนไทยอย่างแท้จริง
  - ค. ได้รับการลดหย่อนโทษเมื่อกระทำผิด
  - ง. ใช้เป็นหลักฐานในการขอใช้สิทธิประโยชน์ต่าง
8. บัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุเกินเวলাกำหนดต้องเสียค่าปรับกี่บาท
  - ก. 100 บาท
  - ข. ต่ำกว่า 100 บาท
  - ค. ไม่เกิน 100 บาท
  - ง. เกินกว่า 100 บาท

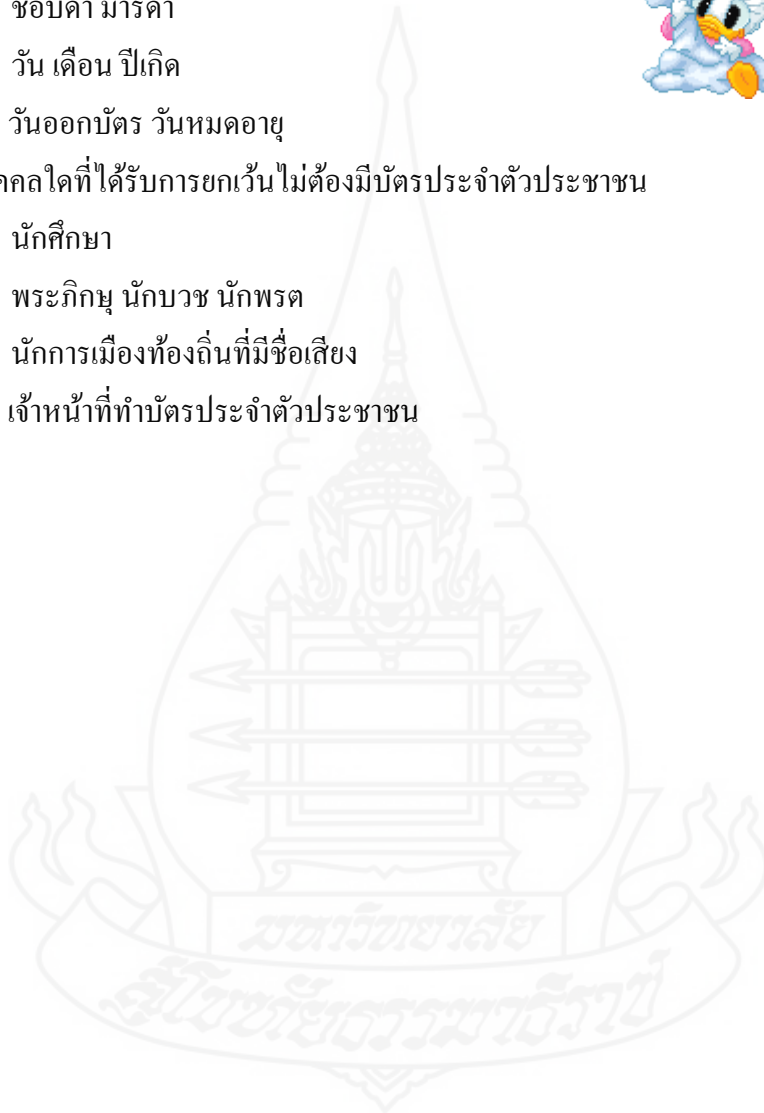
9. ข้อความใดไม่ระบุวันบัตรประจำตัวประชาชน

- ก. หมูโลहित
- ข. ชื่อบิดา มารดา
- ค. วัน เดือน ปีเกิด
- ง. วันออกบัตร วันหมดอายุ

10. บุคคลใดที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน

- ก. นักศึกษา
- ข. พระภิกษุ นักบวช นักพรต
- ค. นักการเมืองท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง
- ง. เจ้าหน้าที่ทำบัตรประจำตัวประชาชน

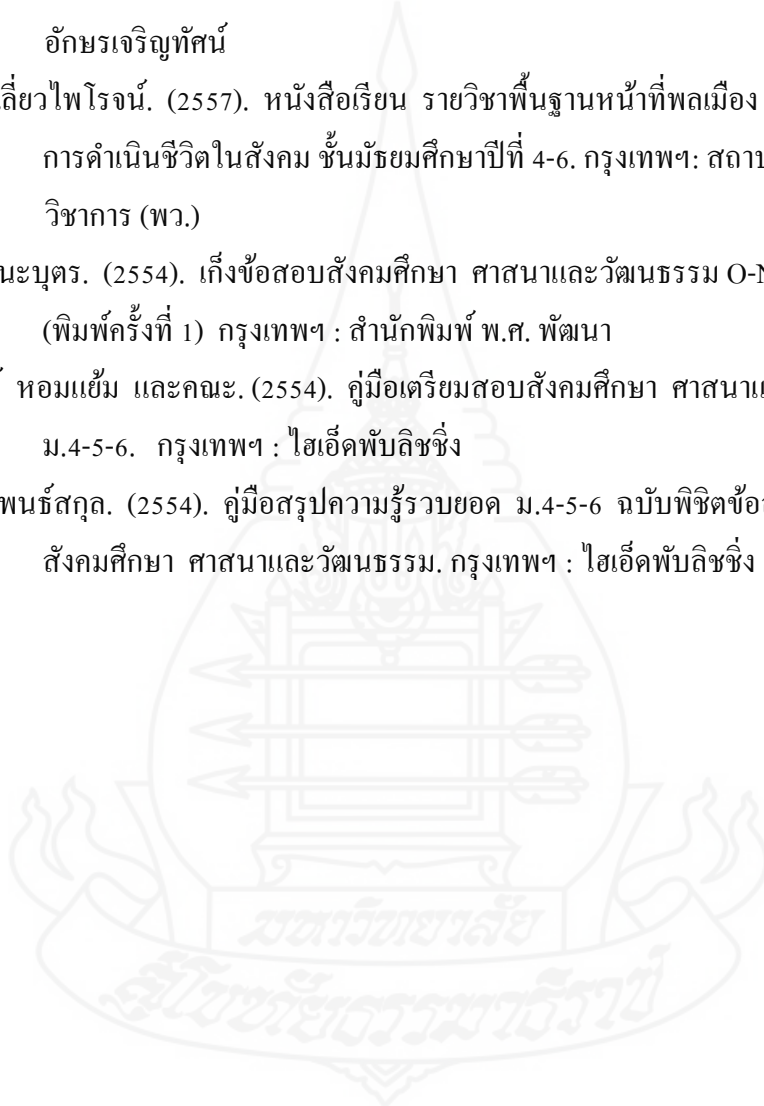

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

บรรณานุกรม

- กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- ณัทนันท์ เลี้ยวไพโรจน์. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- วิทยา ปานะบุตร. (2554). เก็งข้อสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม O-NET ม.6. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา
- สุเพ็ญรัตน์ หอมเข้ม และคณะ. (2554). คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.4-5-6. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชซิ่ง
- อุทิศ จິงนิพนธ์สกุล. (2554). คู่มือสรุปความรู้รวมยอด ม.4-5-6 ฉบับพิชิตข้อสอบ O-NET ม.6 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชซิ่ง

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้
2. แบบทดสอบก่อนเรียน
3. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
4. บัตรคำสั่ง
5. บัตรกิจกรรม
6. บัตรเนื้อหา
7. บัตรแบบฝึกหัด
8. บัตรเฉลยแบบฝึกหัด
9. แบบทดสอบหลังเรียน
10. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ได้ลำดับการปฏิบัติกิจกรรม และบัตรเฉลยคำตอบไว้อย่างเป็นขั้นตอน เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

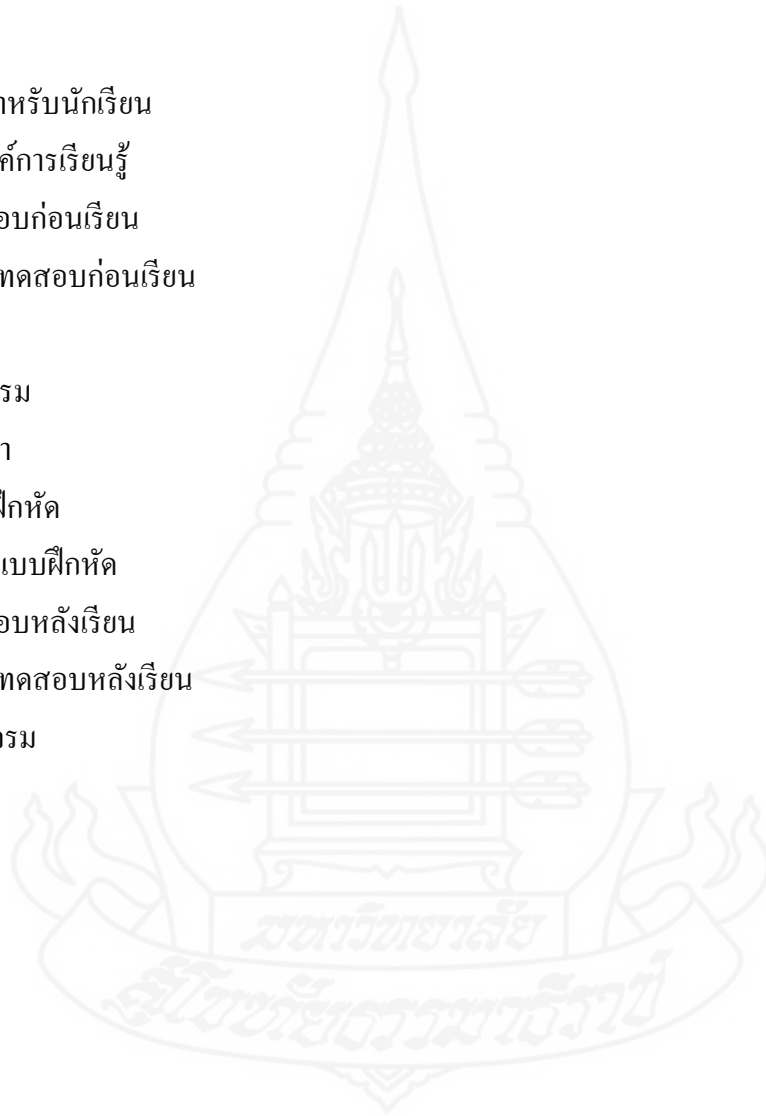
ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป

รำไพ พกกลาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	ค
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	5
บัตรคำสั่ง	6
บัตรกิจกรรม	7
บัตรเนื้อหา	8
บัตรแบบฝึกหัด	15
บัตรเฉลยแบบฝึกหัด	17
แบบทดสอบหลังเรียน	19
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	22
บรรณานุกรม	23

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนใช้เรียนด้วยตนเอง นักเรียนจะได้รับประโยชน์มาก ถ้าหากนักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

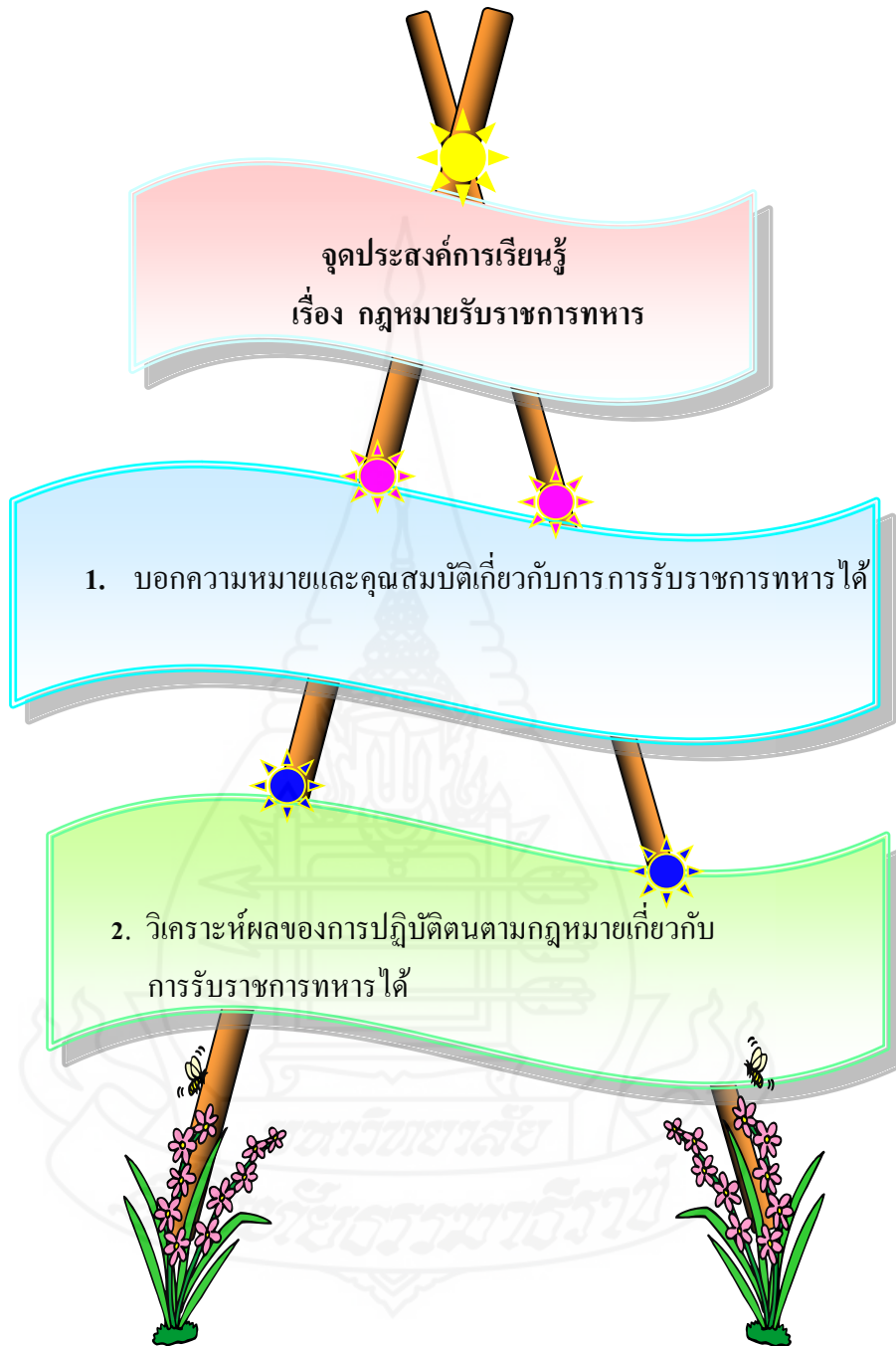
1. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด
4. เฉลยบัตรคำตอบของแต่ละกิจกรรมอยู่หน้าถัดไป ไม่ควรเปิดดูบัตรเฉลยคำตอบก่อน
5. การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำลงในชุดการเรียนรู้
6. ตรวจสอบคำตอบในทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติ
7. เกณฑ์การผ่านบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ร้อยละ 80
8. ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ให้ย้อนกลับไปศึกษาบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหาให้เข้าใจ

แล้วจึงกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ จนกว่าจะผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

9. ขณะศึกษาชุดการเรียนรู้ หากมีข้อสงสัยให้ถามเพื่อนหรือครู เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาต่อไป

ชุดการเรียนรู้นี้จะมีประโยชน์ต่อนักเรียน ถ้าศึกษาตามลำดับขั้นตอนและมีความซื่อสัตย์ ถ้าไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ศึกษาจากบัตรเนื้อหาหรือบัตรกิจกรรมหลายๆ ครั้ง แล้วกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบอีกครั้ง เชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร

คำชี้แจง

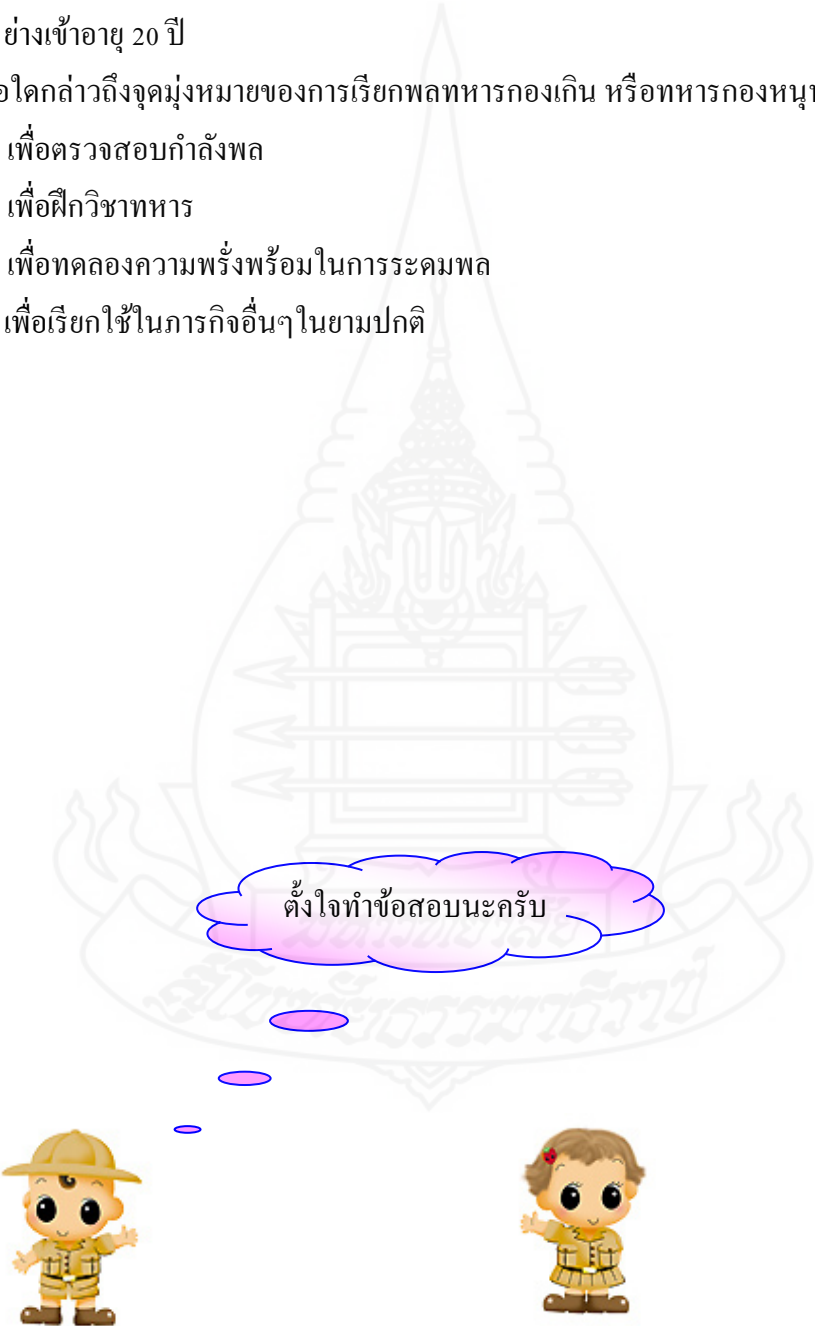
เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. บุคคลที่รับราชการทหารตาม พ.ร.บ. รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร
  - ก. เป็นชายฉกรรจ์
  - ข. เป็นประชาชนมีใจรักทหาร
  - ค. ชายไทยเชื้อชาติไทย
  - ง. เป็นผู้มีสัญชาติไทย
2. อายุเท่าไรจึงจะต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินที่ว่าการอำเภอ
  - ก. 17 อย่างเข้า 18 ปี
  - ข. 18 อย่างเข้า 19 ปี
  - ค. 19 อย่างเข้า 20 ปี
  - ง. 20 อย่างเข้า 21 ปี
3. เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว นายอำเภอจะออกใบสำคัญให้เป็นหลักฐาน เรียกว่าอะไร
  - ก. สด.43
  - ข. สด.44
  - ค. สด.9
  - ง. สด.10
4. ผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้วตามกำหนดให้มีช่วงอายุเท่าไร
  - ก. 18-30 ปี
  - ข. 20-30 ปี
  - ค. 18-25 ปี
  - ง. 18-35 ปี

5. ใบสำคัญ เพื่อแสดงเป็นหลักฐานว่าลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว คืออะไร
  - ก. สด.8
  - ข. สด.9
  - ค. สด.10
  - ง. สด.44
6. เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินตามกำหนดแล้ว ถือว่าเป็นทหารกองเกินตั้งแต่เมื่อใด
  - ก. เป็นทหารกองเกินตั้งแต่ วันที่ขึ้นทะเบียนเป็นต้นไป
  - ข. เป็นทหารกองเกินตั้งแต่ วันที่ 1 ของเดือนที่ขึ้นทะเบียน
  - ค. เป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ของ พ.ศ. ที่ขึ้นทะเบียน
  - ง. เป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ของ พ.ศ. ถัดไป
7. สามเณรเปรียญ ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอหรือไม่อย่างไร
  - ก. ต้องลงบัญชี โดย ไปลงบัญชีด้วยตนเองในอำเภอที่วัดของสามเณรรูปนั้นจำวัดอยู่
  - ข. ต้องลงบัญชี โดย นายอำเภอท้องที่ หรือสัสดีอำเภอจะไปจัดทำที่วัดหรือสำนักสงฆ์ โดยให้กรอกข้อความในใบแสดงตนฯ
    - ก. ไม่ต้องลงบัญชี เว้นแต่ได้สึกแล้ว ให้ไปลงบัญชีในปีถัดไป
    - ง. ไม่ต้องลงบัญชี เมื่อสำเร็จเปรียญธรรม แล้ว
8. ผู้ที่ไม่สามารถไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินได้นั้น จะต้องให้บุคคลใดไปแจ้งแทนได้
  - ก. ผู้บรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้
  - ข. เพื่อนบ้านที่อยู่ภูมิลำเนาเดียวกัน
  - ค. ผู้ที่เจ้าตัวรู้จัก
  - ง. ผู้ที่มาลงบัญชีทหารกองเกินรายอื่น

9. ทหารกองเกินต้องไปรับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารเมื่อใด
- ก. ย่างเข้าอายุ 23 ปี
  - ข. ย่างเข้าอายุ 22 ปี
  - ค. ย่างเข้าอายุ 21 ปี
  - ง. ย่างเข้าอายุ 20 ปี
10. ข้อใดกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเรียกพลทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุน ผิด
- ก. เพื่อตรวจสอบกำลังพล
  - ข. เพื่อฝึกวิชาทหาร
  - ค. เพื่อทดลองความพร้อมในการระดมพล
  - ง. เพื่อเรียกใช้ในภารกิจอื่นๆในยามปกติ

ตั้งใจทำข้อสอบนะครับ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ง
2. ก
3. ค
4. ก
5. ข
6. ง
7. ข
8. ก
9. ค
10. ง

ขอให้มีความสุขกับ
การเรียนรู้ นะครับ

ชั่วโมงที่ 6

ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 6

เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาบัตรกิจกรรมและเนื้อหาจากบัตรเนื้อหา
2. ทำบัตรแบบฝึกหัดพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย
3. ทำแบบทดสอบพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย

บัตรกิจกรรม

กฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหารชายผู้มีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุย่างเข้า 18 ปีบริบูรณ์ ใน พ.ศ. ใด ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายใน พ.ศ. นั้น

สวัสดีครับผู้กอง ถ้าโตขึ้นผมอยากเป็นทหารต้องทำยังไงครับ ผมอยากรู้จังครับ

ดีมาก..ชายผู้มีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุย่างเข้า 18 ปีบริบูรณ์ใน พ.ศ. ใด ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายใน พ.ศ. นั้น

ไปแสดงที่ไหนครับ

ต่อสี่สตีอำเภอที่ตนมีภูมิลำเนาทหารอยู่ เมื่อได้รับการลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว นายอำเภอจะออกใบสำคัญ ส.ค. 9 ให้ไว้เป็นหลักฐาน

เมื่อมีอายุย่างเข้า 21 ปี ใน พ.ศ. ใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ ภายในปี พ.ศ. นั้นและในเดือนตุลาคมของทุกปี เพื่อรับหมายเรียกเข้ารับการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินให้เป็นทหารกองประจำการ (การเกณฑ์ทหาร)

ขอบคุณมาก ๆ เลยครับ
โตขึ้นผมจะเป็นทหารให้ได้ครับ

บัตรเนื้อหา

เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร

ที่มา : <https://aruncelpru.wordpress.com/category>

รัฐธรรมนูญกำหนดให้บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารเพื่อทำหน้าที่ป้องกันประเทศชาติ ดังนั้นพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช 2497 จึงกำหนดการรับราชการทหารไว้ 4 ประเภท ได้แก่

1. ทหารกองเกิน คือ ชายที่มีสัญชาติไทยทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์และยังไม่ถึง 30 ปีบริบูรณ์ จะต้องมีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเอง สำหรับการเป็นทหารกองเกินมีหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ ดังนี้

1) การประกาศลงบัญชีทหารกองเกิน ในช่วงเดือนกันยายนของทุกปี นายอำเภอจะประกาศรายชื่อผู้ที่มีอายุถึงเกณฑ์ที่จะต้องลงบัญชีทหารกองเกิน

2) การลงบัญชีทหารกองเกิน ผู้ที่มีรายชื่อตามที่นายอำเภอประกาศจะต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายในปีนั้น หากไปไม่ได้ด้วยตนเอง ต้องให้ผู้บรรลุนิติภาวะหรือผู้ที่เชื่อถือได้ไปแจ้งแทน ถ้าไม่ไปจะถือว่าหลีกเลี่ยงขัดขืน และเมื่อลงบัญชีแล้วนายอำเภอจะออกใบสำคัญ (สค.9) หรือใบรับ (สค.10) ให้เป็นหลักฐาน หากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ขอใบสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียม 1 บาท แต่ถ้าชำรุดเสียหายเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม กรณีผู้ที่ยังไม่ลงบัญชีทหารกองเกินไม่ว่ากรณีใด ๆ ถ้าอายุยังไม่ถึง 46 ปีบริบูรณ์ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน แต่จะให้ผู้อื่นแจ้งแทนไม่ได้ ทั้งนี้ผู้ที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินวันใดแล้ว

จะถือว่าเป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันนั้น อย่างไรก็ตาม กฎหมายได้ยกเว้นผู้ที่ไม่ต้องลงบัญชีทหารกองเกิน ได้แก่ สามเณรเปรียญ และผู้ถูกควบคุมหรือคุมขังของเจ้าพนักงาน

การแจ้งขึ้นบัญชีทหารกองเกิน

ชายผู้มีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุย่างเข้า 18 ปีบริบูรณ์ใน พ.ศ. ไใด ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายใน พ.ศ. นั้น ต่อสัสดีอำเภอที่ตนมีภูมิลำเนาทหารอยู่ ถ้าไม่สามารถไปลงบัญชีทหารกองเกินได้ด้วยตนเอง ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและเชื่อถือได้เป็นผู้ดำเนินการแทน (อายุ 20 ปีบริบูรณ์) ภายในเดือนพฤศจิกายนของปีที่มีอายุย่างเข้า 18 ปี

บุคคลใดซึ่งยังไม่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอพร้อมกับคนปีเดียวกัน ถ้าอายุยังไม่ถึง 46 ปีบริบูรณ์ ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินเสียเช่นเดียวกับคนที่มิมีอายุย่างเข้า 18 ปีโดยต้องปฏิบัติภายใน 30 วัน นับแต่วันที่สามารถปฏิบัติได้ ในกรณีนี้จะให้ผู้อื่นดำเนินการแทนไม่ได้

(พระราชบัญญัติ รับราชการทหาร มาตรา 18)

เมื่อได้รับการลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว นายอำเภอจะออกใบสำคัญ ศ.ด. 9 ให้ไว้เป็นหลักฐาน เมื่อได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่อำเภอที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ ภูมิลำเนาทหารมีได้เพียงแห่งเดียวเท่านั้น (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 5)

หลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

ที่มา <https://aruneipru.wordpress.com/category>

1. สูติบัตร
2. บัตรประจำตัวประชาชนหรือใบแทน
3. สำเนาทะเบียนบ้าน (กรณีบิดามารดาไม่ได้อยู่บ้านเดียวกันกับผู้ลงบัญชีทหารกองเกิน ให้นำสำเนาทะเบียนบ้านของบิดามารดาไปด้วย)

4. กรณีบิดามารดาเป็นบุคคลต่างคำจะต้องนำไปสำคัญประจำตัวคนต่างคำของบิดามารดาไปด้วย
5. กรณีเปลี่ยนชื่อตัว-ชื่อสกุล จะต้องนำไปสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัว-ชื่อสกุลไปแสดงด้วย
6. กรณีบิดามารดาถึงแก่กรรมแล้ว ให้นำหลักฐานใบมรณบัตรไปแสดงด้วย

โทษของการฝ่าฝืนไม่ไปลงบัญชีทหารกองเกินภายในกำหนด

บุคคลใดไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือปรับไม่เกิน 300 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าบุคคลนั้นสำนึกในความผิดรีบไปแจ้งนายอำเภอเพื่อขอลงทะเบียนทหารกองเกินก่อนที่เจ้าหน้าที่จะยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิดก็จะถูกลงโทษในสถานเบาเพียงจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 100 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 44)

2. ทหารกองประจำการ คือ ทหารกองเกินที่ได้รับหมายเรียกมาตรวจเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการ และเข้ารับราชการในกองประจำการแล้ว สำหรับการเป็นทหารกองประจำการมีหลักเกณฑ์และวิธีการดังนี้

การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินให้เป็นทหารกองประจำการ (การเกณฑ์ทหาร)

ทหารกองเกินเมื่อมีอายุย่างเข้า 21 ปี ใน พ.ศ. ใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในปี พ.ศ. นั้นและในเดือนตุลาคมของทุกปี อำเภอหรือเขตท้องที่จะประกาศให้ทหารกองเกินที่มีอายุย่างเข้า 21 ปี ในพ.ศ. นั้น ไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารที่อำเภอหรือเขต

บุคคลใดไม่สามารถไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะซึ่งมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์แล้ว และพอเชื่อถือได้ไปรับหมายเรียกแทน (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 25) แต่ต้องมีหนังสือมอบหมายของผู้ถูกเรียกถึงนายอำเภอหรือสัสดีเขตให้ผู้แทนนำมาแสดงด้วย

หลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

1. บัตรประจำตัวประชาชน
2. ใบสำคัญทหารกองเกิน (ส.ค.9)

โทษของผู้ฝ่าฝืน

บุคคลใดไม่มารับหมายเรียกที่อำเภอ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 300 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่จะยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอรับหมายเรียกด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะที่เชื่อถือได้มารับแทน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 100 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร

มาตรา 44) เมื่อถึงกำหนดวันตามหมายเรียก ที่กำหนดวันให้ทหารกองเกินทุกคนต้องไปทำการตรวจคัดเลือกลงเพื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้น ทหารกองเกินซึ่งถูกเรียกต้องมาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก โดยนำใบสำคัญทหารกองเกิน บัตรประชาชน ประกาศนียบัตร หรือหลักฐานการศึกษามาแสดงด้วย (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 27) ทหารกองเกิน ซึ่งจะถูกเรียกมาตรวจคัดเลือกลงเพื่อเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการนั้น ต้องมีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง 30 ปีบริบูรณ์ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 32) บุคคลใดหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่ให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก หรือมาแต่ไม่เข้าทำการตรวจเลือกหรือไม่อยู่นั้นเสร็จการตรวจเลือก หรือหลีกเลี่ยงขัดขืนด้วยประการใดๆ เพื่อจะมีให้ได้เข้ารับราชการทหารกอง ประจำการต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 45)

ทหารกองเกินซึ่งได้รับหมายเรียกให้ไปทำการตรวจเลือก เพื่อเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ เมื่อถึงวันกำหนดให้ไปทำการตรวจเลือก ด้วยบุคคลนั้นมีเหตุจำเป็นบางประการ ไม่สามารถไปตรวจเลือกในวันนั้นได้ ก็ไม่มีความผิดตามกฎหมายแต่อย่างใด

เหตุจำเป็นดังกล่าวได้แก่

1. ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วน ให้ไปรับราชการทหาร อันสำคัญ หรือไปราชการต่างประเทศ โดยคำสั่งของ เจ้ากระทรวง
2. นักเรียนซึ่งไปศึกษาต่างประเทศตามที่ระบุในกฎกระทรวง
3. ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการ หรือโรงงานอื่นใด ในระหว่างที่มีการรบ การสงคราม และอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม
4. บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสงคราม
5. เกิดเหตุสุดวิสัย
6. ไปเข้าตรวจเลือกที่อื่น
7. ป่วย โดยให้ผู้บรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก (กรณีตามข้อ 1, 2, 3 หรือ 4 ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะการจาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย) (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 27)

ทหารกองเกินผู้ใดที่ถูกคัดเลือกลงเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ แล้ว ตามปกติ จะต้องเข้ารับราชการมีกำหนดเวลา 2 ปี แต่อาจจะรับราชการน้อยกว่า 2 ปี ก็ได้ถ้ามีเหตุยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 9) ได้แก่

1. ผู้สำเร็จจากการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ให้รับราชการ ทหารกองประจำการ 1 ปี 6 เดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้รับขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียง 1 ปี
2. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ให้รับราชการทหารกองประจำการ 1 ปี แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้รับขอเข้ารับราชการในกองประจำการ ก็ให้รับราชการทหารกองประจำการเพียง 6 เดือน
3. ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุน โดยมีต้องเข้ารับราชการในกองประจำการ (กฎกระทรวงฉบับที่ 24 (พ.ศ. 2508) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497) ทหารกองเกินซึ่งถูกคัดเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการแล้ว ถ้าวรับราชการครบ 2 ปี หรือน้อยกว่านั้นตามที่ได้รับยกเว้นแล้ว ก็จะถูกปลดเป็นทหารกองหนุนต่อไป (พระราชบัญญัติรับราชการทหาร มาตรา 9 วรรค 2)

บุคคลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการเป็น ทหารกองประจำการ

ที่มา <https://aruneelpru.wordpress.com/category>

ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้อง เรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพล เพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม คือ

1. พระภิกษุ สามเณร
2. นักบวชในพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือญวน
3. นักบวชศาสนาอื่น ซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาและไม่ เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ ตามกฎกระทรวงที่ออก ตามมาตรา 14 (2)
4. สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ

5. บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหาร ตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร
6. นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม
7. นักศึกษาของศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวง ศึกษาธิการ
8. นักศึกษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือนของกระทรวงคมนาคม
9. นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศและได้รับการ ผ่อนผันตามกฎหมายกระทรวง ที่ออกตามมาตรา 27 (2)
10. ครูซึ่งประจำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่นและซึ่งไม่เรียกเข้ารับราชการทหารกองประจำการใน ยามปกติตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา 14 (5)
11. พนักงานวิทยุของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของ รัฐบาล
12. ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ลูกจ้าง หรือคนงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้ เฉพาะผู้ซึ่งทำงาน โดยใช้วิชาหรือฝีมือ
13. ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการการเมือง ข้าราชการกลาโหม พลเรือน ข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วย บำเหน็จบำนาญ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งรับเงินเดือนประจำและเป็นข้าราชการหรือพนักงาน ตั้งแต่ระดับ 5 หรือเทียบเท่าขึ้นไปแล้วแต่กรณี
14. ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วน ให้ไปราชการอัน สำคัญยิ่ง หรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง
15. หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอหรือกิ่งอำเภอ
16. ปลัดอำเภอ
17. ตำรวจประจำการ
18. กำนัน
19. ผู้ใหญ่บ้าน
20. สารวัตรกำนัน
21. แพทย์ประจำตำบลซึ่งมิใช่ทหารกองหนุน
22. นายกเทศมนตรีหรือเทศมนตรี
23. ผู้ซึ่งทำงานประจำในตำแหน่งหน้าที่สำคัญในราชการเทศบาล องค์การของรัฐบาล หรือในกิจการเกี่ยวกับการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การขนส่ง การธนาคาร หาก

ขาดไปจะทำให้กิจการเสียหายและจะหาผู้อื่นแทนไม่ได้ ตามที่กระทรวงกลาโหมกับกระทรวง
ทบวง กรม เจ้าหน้าที่จะได้ตกลงกัน

24. บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษิตตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 29 (3)

25. บุคคลซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเห็นสมควรผ่อนผันเป็นพิเศษ

3. ทหารกองหนุน คือ ทหารที่ปลดจากกองประจำการหรือทหารกองเกินที่สำเร็จการศึกษา
วิชาทหารและขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นกองหนุน

4. ทหารประจำการ คือ ทหารที่รับราชการสังกัดกระทรวงกลาโหมซึ่งไม่ใช่ทหาร
กองประจำการ

ประกาศ...ผู้ที่จะเป็นทหารกองประจำการ (ทหารเกณฑ์)
ต้องมีขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๗๖ เซ็นติเมตรขึ้นไป ในเวลาหายใจ
ออก และสูงตั้งแต่ ๑ เมตร ๔๖ เซ็นติเมตรขึ้นไป แต่ปกติจะ
คัดเลือกคนที่มีความสูง ๑ เมตร ๖๐ เซ็นติเมตรขึ้นไปก่อนครับ

ศึกษาเนื้อหาเข้าใจแล้ว...ไปทำ
แบบฝึกหัดกันเลย ลู๊ ๆ นะครับ

บัตรแบบฝึกหัด

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1.   ถาม   ทหารกองเกินต้องไปรับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารเมื่อใด
      ตอบ   .....
              .....
2.   ถาม   ถ้าไปรับหมายเรียกด้วยตนเองไม่ได้ จะให้บุคคลอื่นไปรับหมายเรียกแทนได้หรือไม่
      ตอบ   .....
              .....
3.   ถาม   ถ้าไม่ไปรับหมายเรียกฯ ภายในกำหนด จะมีความผิดหรือไม่ อย่างไร
      ตอบ   .....
              .....
4.   ถาม   ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ต้องไปรับหมายเรียกหรือไม่
      ตอบ   .....
              .....
5.   ถาม   บุคคลใดอีกบ้างที่ไม่ต้องรับหมายเรียกฯ
      ตอบ   .....
              .....
6.   ถาม   ผู้ที่พ้นจากฐานยกเว้นผ่อนผันฯ ต้องไปรับหมายเรียกหรือไม่
      ตอบ   .....
              .....
7.   ถาม   เมื่อพ้นจากฐานยกเว้นแล้ว ไม่ได้รับหมายเรียกจะมีความผิดหรือไม่
      ตอบ   .....
              .....
8.   ถาม   อายุเท่าไร ถึงจะต้องไปตรวจเลือกทหาร (เกณฑ์ทหาร)
      ตอบ   .....
              .....

9. ถาม ผู้ที่จะเข้ารับการตรวจเลือกฯ ต้องนำหลักฐานอะไรไปแสดงต่อคณะกรรมการตรวจเลือกฯ

ตอบ .....

.....

10. ถาม ผู้ที่จะเป็นทหารกองประจำการ (ทหารเกณฑ์) ต้องมีขนาดรูปร่างอย่างไร

ตอบ .....

.....

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ถาม ทหารกองเกินต้องไปรับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารเมื่อใด
ตอบ ทหารกองเกินเมื่อมีอายุย่างเข้า ๒๑ ปี (๒๐ ปีบริบูรณ์) ใน พ.ศ.ใด ต้องไปขอรับหมายเรียกที่อำเภอภูมิลำเนาทหารของตนภายใน พ.ศ.นั้น (ภายใน ๓๑ ธ.ค.)
2. ถาม ถ้าไปรับหมายเรียกด้วยตนเองไม่ได้ จะให้บุคคลอื่นไปรับหมายเรียกแทนได้หรือไม่
ตอบ ถ้าไปรับด้วยตนเองไม่ได้ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปรับแทนโดยการมอบฉันทะ แต่การจะให้รับหมายหรือไม่อยู่ในดุลพินิจของนายอำเภอ
3. ถาม ถ้าไม่ไปรับหมายเรียกฯ ภายในกำหนด จะมีความผิดหรือไม่ อย่างไร
ตอบ ถ้าไม่ไปรับหมายเรียกฯ ภายในกำหนด หรือไม่มีผู้แทนไปรับถือว่าหลีกเลี่ยงชัดเจน มีโทษเท่ากับไม่ไปลงบัญชีทหารกองเกินข้างต้น (โทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)
4. ถาม ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ต้องไปรับหมายเรียกหรือไม่
ตอบ บุคคลดังกล่าวไม่ต้องไปรับหมายเรียกแต่อย่างใด
5. ถาม บุคคลใดอีกบ้างที่ไม่ต้องรับหมายเรียกฯ
ตอบ ผู้ที่ได้รับการยกเว้นไม่เรียกเข้ากองประจำการในยามปกติ เช่น นักศึกษาวิชาทหารฯ
6. ถาม ผู้ที่พ้นจากฐานยกเว้นผ่อนผันฯ ต้องไปรับหมายเรียกหรือไม่
ตอบ ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอภูมิลำเนาทหารของตน ภายใน พ.ศ.ที่พ้นจากฐานยกเว้นด้วย
7. ถาม เมื่อพ้นจากฐานยกเว้นแล้ว ไม่ได้รับหมายเรียกจะมีความผิดหรือไม่
ตอบ มีความผิดเช่นเดียวกับผู้ไม่ไปรับหมายเรียกที่อำเภอตามที่กล่าวมาแล้ว
8. ถาม อายุเท่าไร ถึงจะต้องไปตรวจเลือกทหาร (เกณฑ์ทหาร)
ตอบ อายุ ๒๑ ปี โดยจะต้องไปตรวจเลือกทหาร (เกณฑ์ทหาร) ตามหมายเรียก (หมายเกณฑ์) ที่ได้รับจากอำเภอท้องที่ภูมิลำเนาทหาร

9. ถาม ผู้ที่จะเข้ารับการตรวจเลือกฯ ต้องนำหลักฐานอะไรไปแสดงต่อคณะกรรมการตรวจเลือกฯ
- ตอบ ให้ผู้ที่จะเข้ารับการตรวจเลือกฯ นำใบสำคัญ (แบบ สด.๕), หมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด.๓๕) , บัตรประจำตัวประชาชน, ประกาศนียบัตร,หรือหลักฐานการศึกษาฯ ไปแสดงในวันตรวจเลือกด้วย
10. ถาม ผู้ที่จะเป็นทหารกองประจำการ (ทหารเกณฑ์) ต้องมีขนาดรูปร่างอย่างไร
- ตอบ ต้องมีขนาดรอบตัวตั้งแต่ ๗๖ เซ็นติเมตรขึ้นไป ในเวลาหายใจออก และสูงตั้งแต่ ๑ เมตร ๔๖ เซ็นติเมตรขึ้นไป แต่ปกติจะคัดเลือกคนที่มีความสูง ๑ เมตร ๖๐ เซ็นติเมตรขึ้นไปก่อน

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส 31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายรับราชการทหาร

คำชี้แจง

เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

-
1. กฎหมายฉบับใดกำหนดให้ชายที่มีสัญชาติไทยมีหน้าที่รับราชการทหาร
    - ก. รัฐธรรมนูญ
    - ข. ประกาศของคณะปฏิวัติ
    - ค. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร
    - ง. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร
  2. ผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้วตามกำหนดให้มีช่วงอายุเท่าไร
    - ก. 18-30 ปี
    - ข. 20-30 ปี
    - ค. 18-25 ปี
    - ง. 18-35 ปี
  3. บุคคลที่รับราชการทหารตาม พ.ร.บ. รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร
    - ก. เป็นชายฉกรรจ์
    - ข. เป็นประชาชนมีใจรักทหาร
    - ค. ชายไทยเชื้อชาติไทย
    - ง. เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย
  4. ข้อใดมิใช่ “ภูมิลำเนาทหาร” ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2496
    - ก. ภูมิลำเนาของคู่สมรส
    - ข. ภูมิลำเนาของมารดา
    - ค. ภูมิลำเนาของคู่บิดา
    - ง. ภูมิลำเนาของบุคคลที่จะต้องไปแสดง
ตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกิน

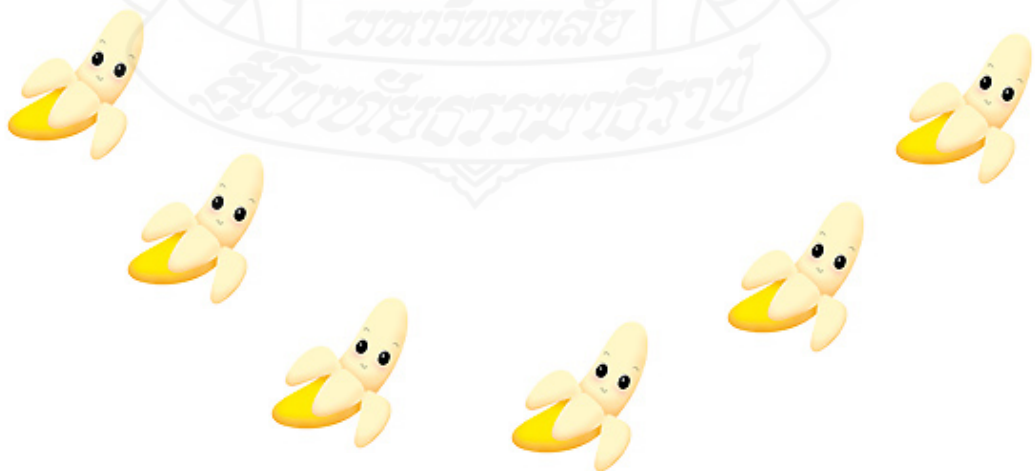

5. ใครคือทหารกองเกิน
- ก. นายฉัตรชัยอายุ 21 ปี ทหารที่ปลดจากกองประจำการแล้ว
  - ข. นายแดงอายุ 30 ปี และรับราชการทหารอยู่ในปัจจุบัน
  - ค. นายสุชาติอายุ 18 ปี และแสดงตนเพื่อรับราชการทหารแล้ว
  - ง. นายดำอายุ 20 ปีบริบูรณ์ ได้ขึ้นบัญชีทหารกองเกินไว้แล้ว
6. ผู้ที่ไม่สามารถไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินได้นั้น จะต้องให้บุคคลใดไปแจ้งแทนได้
- ก. ผู้บรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้
  - ข. เพื่อนบ้านที่อยู่ภูมิลำเนาเดียวกัน
  - ค. ผู้ที่เจ้าตัวรู้จัก
  - ง. ผู้ที่มาลงบัญชีทหารกองเกินรายอื่น
7. เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินตามกำหนดแล้ว ถือว่าเป็นทหารกองเกินตั้งแต่เมื่อใด
- ก. เป็นทหารกองเกินตั้งแต่ วันที่ขึ้นทะเบียนเป็นต้นไป
  - ข. เป็นทหารกองเกินตั้งแต่ วันที่ 1 ของเดือนที่ขึ้นทะเบียน
  - ค. เป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ของ พ.ศ. ที่ขึ้นทะเบียน
  - ง. เป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ของ พ.ศ. ถัดไป
8. สามเณรเปรียญ ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอหรือไม่อย่างไร
- ก. ต้องลงบัญชี โดย ไปลงบัญชีด้วยตนเองในอำเภอที่วัดของสามเณรรูปนั้นจำวัดอยู่
  - ข. ต้องลงบัญชี โดยนายอำเภอท้องที่หรือสัสดีอำเภอจะไปจัดทำที่วัดหรือสำนักสงฆ์ โดยให้กรอกข้อความในใบแสดงตนฯ
  - ค. ไม่ต้องลงบัญชี เว้นแต่ได้สึกแล้ว ให้ไปลงบัญชีในปีถัดไป
  - ง. ไม่ต้องลงบัญชี เมื่อสำเร็จเปรียญธรรมแล้ว

อีก 2 ข้อครับ

9. ข้อใดกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเรียกพลทหารกองเกินหรือทหารกองหนุน ไม่ถูกต้อง
- ก. เพื่อตรวจสอบกำลังพล
  - ข. เพื่อฝึกวิชาทหาร
  - ค. เพื่อทดสอบความพร้อมในการระดมพล
  - ง. เพื่อเรียกใช้ในภารกิจอื่น ๆ ในยามปกติ
10. บุคคลใดที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ
- ก. นักบวชศาสนาอื่น
  - ข. ครูซึ่งประจำทำการสอน
  - ค. พระภิกษุเปรียญธรรม 9 ประโยค
  - ง. บุคคลซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

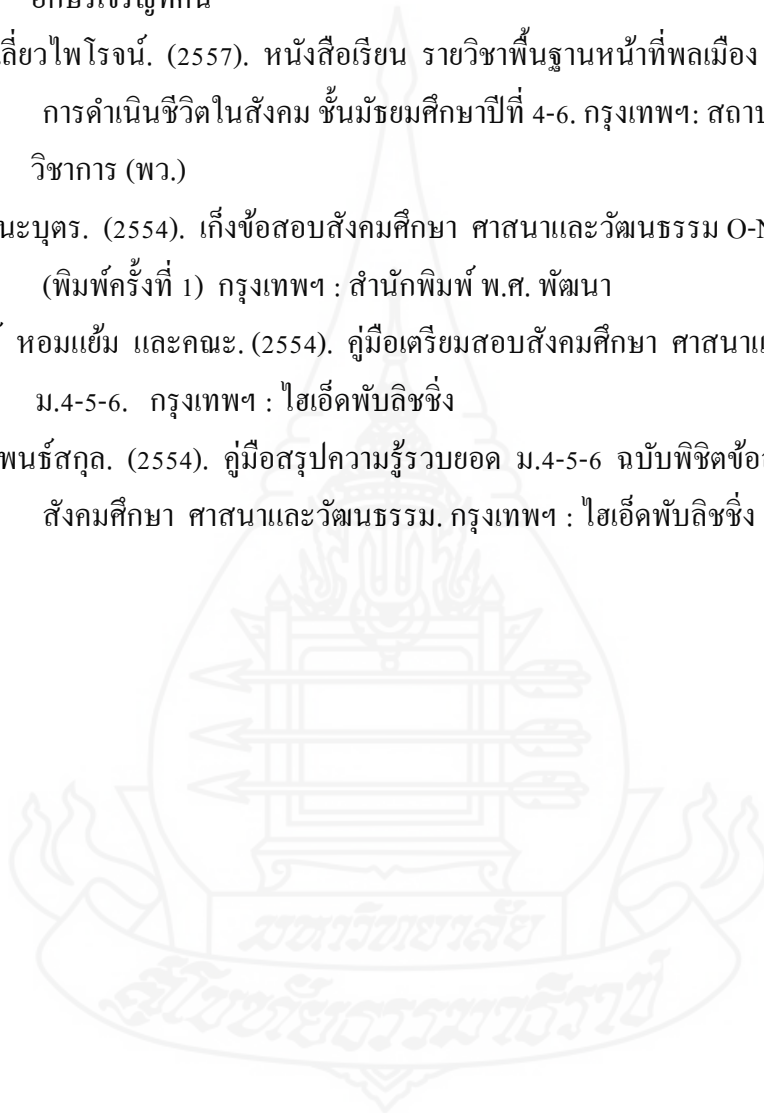
1. ก
2. ก
3. ง
4. ก
5. ง
6. ก
7. ง
8. ข
9. ง
10. ค

ดีใจด้วยนะค่ะที่เพื่อน ๆ ได้คะแนน
ผ่านเกณฑ์ ทุกคนค่ะ

บรรณานุกรม

- กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- ณัฏฐนันท์ เลี้ยวไพโรจน์. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- วิทยา ปานะบุตร. (2554). เก็งข้อสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม O-NET ม.6. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา
- สุเพ็ญรัตน์ หอมแย้ม และคณะ. (2554). คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.4-5-6. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชซิ่ง
- อุทิศ จิณิพนธ์สกุล. (2554). คู่มือสรุปความรู้รวบยอด ม.4-5-6 ฉบับพิชิตข้อสอบ O-NET ม.6 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชซิ่ง

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่องกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้
2. แบบทดสอบก่อนเรียน
3. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
4. บัตรคำสั่ง
5. บัตรกิจกรรม
6. บัตรเนื้อหา
7. บัตรแบบฝึกหัด
8. บัตรเฉลยแบบฝึกหัด
9. แบบทดสอบหลังเรียน
10. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ได้ลำดับการปฏิบัติกิจกรรม และบัตรเฉลยคำตอบไว้อย่างเป็นขั้นตอน เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป

รำไพ พกกลาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	ค
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	5
บัตรคำสั่ง	6
บัตรกิจกรรม	7
บัตรเนื้อหา	8
บัตรแบบฝึกหัด	13
บัตรเฉลยแบบฝึกหัด	14
แบบทดสอบหลังเรียน	15
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	18
บรรณานุกรม	19

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนใช้เรียนด้วยตนเอง นักเรียนจะได้รับประโยชน์มาก ถ้าหากนักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด
4. เฉลยบัตรคำตอบของแต่ละกิจกรรมอยู่น้ำถัดไป ไม่ควรเปิดดูบัตรเฉลยคำตอบก่อน
5. การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำลงในชุดการเรียนรู้
6. ตรวจสอบคำตอบในทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติ
7. เกณฑ์การผ่านบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ร้อยละ 80
8. ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ให้ย้อนกลับไปศึกษาบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหาให้เข้าใจ

แล้วจึงกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ จนกว่าจะผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

9. ขณะศึกษาชุดการเรียนรู้ หากมีข้อสงสัยให้ถามเพื่อนหรือครู เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาต่อไป

ชุดการเรียนรู้จะมีประโยชน์ต่อนักเรียน ถ้าศึกษาตามลำดับขั้นตอนและมีความซื่อสัตย์ ถ้าไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ศึกษาจากบัตรเนื้อหาหรือบัตรกิจกรรมหลายๆ ครั้ง แล้วกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบอีกครั้ง เชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. หากสินค้าไม่มีฉลากติดอยู่ ผู้บริโภคควรทำอย่างไรเป็นเบื้องต้น ถ้าเราจะพิจารณาซื้อสินค้า
  - ก. ซื้อสินค้าที่ใกล้เคียงว่ามีฉลากติดหรือไม่
  - ข. สอบถามกับผู้ชายหรือพนักงานขายสินค้า
  - ค. ร้องเรียนไปยังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
  - ง. สังเกตสภาพของสินค้า เช่น ความสะอาด สีสด และกลิ่นก่อนตัดสินใจซื้อ

2. ในการเลือกซื้อแก๊สหุงต้ม ต้องพิจารณาว่าคุณสมบัติในข้อใด
  - ก. มีที่เปิด-ปิดที่มีคุณภาพ
  - ข. ถูถึงแก๊สมีความหนาตามมาตรฐาน
  - ค. มีขนาดบรรจุถูกต้องตามที่ได้ระบุไว้
  - ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา

3. เมื่อเราซื้อสินค้ามาบริโภคหรืออุปโภค เราควรพิจารณาถึงสิ่งใดเป็นอันดับแรก
  - ก. ประโยชน์การใช้สอย
  - ข. ความทันสมัย
  - ค. ความอยากได้
  - ง. ความสวยงาม

4. เพราะเหตุใดเราควรรู้และเข้าใจสิทธิหน้าที่ของผู้บริโภค
  - ก. เพื่อให้สามารถเรียกร้องค่าเสียหายได้
  - ข. เพื่อช่วยให้บริการเงินในการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  - ค. เพื่อให้สามารถทำหน้าที่เป็นผู้บริโภคสินค้าและบริการที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ
  - ง. เพื่อใช้สิทธิของตนในการเลือกซื้อสินค้าและบริการและได้รับความเป็นธรรมจากผู้ผลิต
5. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสังกัดหน่วยงานใด
  - ก. กระทรวงมหาดไทย
  - ข. สำนักนายกรัฐมนตรี
  - ค. กระทรวงอุตสาหกรรม
  - ง. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
6. ผู้บริโภคมีสิทธิคืนสินค้าได้ภายใน 3 วันทำการหลังซื้อ พร้อมหลักฐานการซื้อเป็นการใช้สิทธิผู้บริโภคตามข้อใด
  - ก. สิทธิในความเป็นธรรมการทำสัญญา
  - ข. สิทธิในการเลือกหาสินค้า
  - ค. สิทธิชดเชยความเสียหาย
  - ง. สิทธิในความปลอดภัย
7. ข้อใดกล่าวผิดในเรื่องสิทธิผู้บริโภค
  - ก. จันทนาทำสัญญาซื้อขายบ้านตามกฎหมาย
  - ข. กฤตยาถูกบังคับซื้อข้าวสารในราคาสูงกว่าท้องตลาด
  - ค. แววลีซื้ออาหารกระป๋องที่มีฉลากได้และได้มาตรฐาน
  - ง. วรณณาได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากการซื้อสินค้า

8. ข้อความใดบนฉลากของสินค้าที่ไม่จำเป็นต้องระบุ
- ก. คำเตือน
  - ข. ชื่อสินค้า
  - ค. วิธีการผลิต
  - ง. ชนิดของสินค้า
9. แหล่งข้อมูลใดที่น่าเชื่อถือมากที่สุดสำหรับผู้บริโภค
- ก. โฆษณา
  - ข. ฉลากสินค้า
  - ค. พนักงานขาย
  - ง. ผู้บริหารของบริษัท
10. หน่วยงานใดที่ทำหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคได้กว้างขวางมากที่สุด
- ก. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
  - ข. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
  - ค. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
  - ง. คณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัด

ขอเป็นกำลังใจให้ครับ

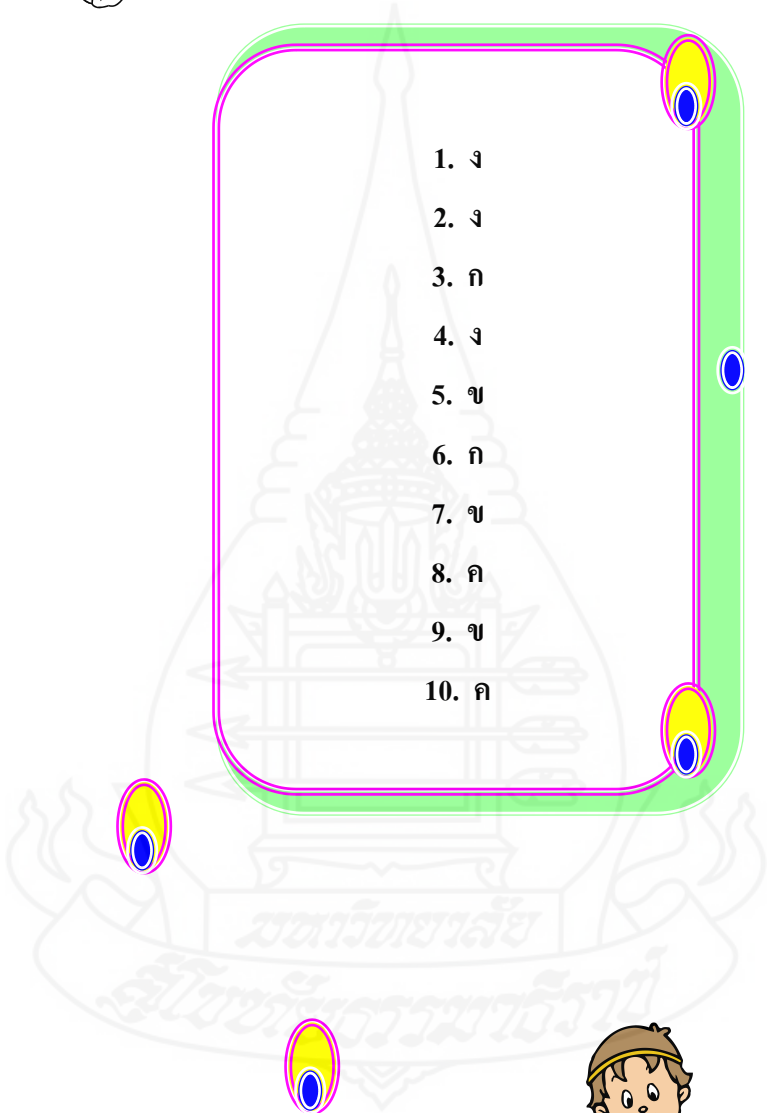

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ง
2. ง
3. ก
4. ง
5. ข
6. ก
7. ข
8. ค
9. ข
10. ค

ชั่วโมงที่ 7

ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 7

เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาบัตรกิจกรรมและเนื้อหาจากบัตรเนื้อหา
3. ทำบัตรแบบฝึกหัดพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย
4. ทำแบบทดสอบพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย

ไปเรียนกันครับเพื่อน ๆ

บัตรกิจกรรม

ที่มา http://www.oryor.com/oryor/animation_main.php

ว้าย!! ฉันกำลังใช้ครีมตัวนี้พอดีเลย ถ้าหน้าฉัน
เป็นอะไรไป ใครจะรับผิดชอบเนี่ย

อ้าว ก่อนซื้อเธอไม่อ่านฉลากก่อน
หรือว่ามี เครื่องหมาย อย. ไหม

ฉันเห็นมันโฆษณาฟังดูดี น่าใช้
ฉันเลยไม่ได้อ่านฉลาก รีบซื้อมา

ถ้าเธอมีอาการผิดปกติ แพ้ครีม เธอสามารถ
เรียกร้องสิทธิคุ้มครองผู้บริโภคได้นะ

แล้วฉันจะไปเรียกร้องสิทธิได้ที่ไหน

หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง คือ สำนักงานคณะกรรมการ
คุ้มครองผู้บริโภค ผู้บริโภค

บัตรเนื้อหา

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

ในมาตรา 3 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2541บัญญัติไว้ว่า ผู้บริโภคนั้นหมายถึง ผู้ซื้อสินค้า หรือ ผู้ที่ได้รับการจูงใจ หรือ การชักชวนจากผู้ประกอบการด้านธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้า ทั้งยังหมายถึง ผู้ซื้อสินค้า หรือ ผู้รับบริการจากผู้ประกอบการทางด้านธุรกิจโดยสุจริต แม้จะยังไม่ได้เสียค่าตอบแทนก็ตามและในมาตรานี้ ยังให้คำนิยามของ ผู้ประกอบการด้านธุรกิจ ว่า ผู้ขาย ผู้ผลิตเพื่อนำไปขายผู้สั่ง หรือ นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อทำการค้าขาย หรือ ผู้ซื้อเพื่อนำสินค้าขายต่อ หรือเป็นผู้ให้บริการ และทั้งยังรวมถึงผู้ประกอบการด้านโฆษณา

ความหมายของ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของทุกคนในทุกๆ สังคม โดยจะเกี่ยวข้องการใช้บริการ และ การใช้สินค้า เช่น มนุษย์มีความต้องการอาหาร ยา รักษาโรค มนุษย์จำเป็นต้องใช้บริการรถโดยสาร รถประจำทาง เครื่องบิน เป็นต้น เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ตนเอง เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือติดต่อกับสื่อสาร การใช้เอทีเอ็ม ดังนั้น การใช้บริการต่างๆ หรือ การบริโภค จำเป็นต้องได้มีคุณภาพอย่างถูกต้อง และ ได้มาตรฐานตามที่ผู้ผลิตได้โฆษณาเอาไว้ จึงทำให้ รัฐบาลซึ่งอยู่ในฐานะเป็นผู้คุ้มครองดูแลประชาชน เมื่อไหร่ก็ตามที่พบว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนหรือความเสียหายจากการใช้สินค้า และ บริการ จะต้องรีบเข้ามาคุ้มครอง และ แก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างทันที่ทันที่ให้แก่ประชาชน

นอกจากนี้ ยังมี ศ.ชัชวาลน์ วงศ์วัฒนสถานต์ ยังให้ความหมายของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคว่า คือกฎหมายหนึ่งที่มีมุ่งที่จะคุ้มครองแก่ประโยชน์ของผู้บริโภค กฎหมายใดก็ตามที่มีส่วนคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภคในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งเป็นกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ดังนั้นกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคจึงมีหลากหลายฉบับ ไม่เพียงแต่มีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคเพียงแค่ฉบับเดียวเท่านั้น หากแต่กฎหมายในแต่ละฉบับจะมีอำนาจหน้าที่ในการมุ่งคุ้มครองผู้บริโภคที่แตกต่างกันออกไป โดยจะมีหน่วยงานราชการซึ่งทำหน้าที่บังคับใช้ให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเป็นธรรม ซึ่งหน่วยงานราชการดังที่กล่าวมาจะกระจายอยู่ตามกระทรวงต่าง ๆ

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิผู้บริโภคโดยตรง คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมมาจากพระราชบัญญัติคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 ได้กำหนดเอาไว้ว่าให้ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ตาม 5 ประการดังต่อไปนี้

- 1.1 สิทธิจะได้รับข่าวสาร รวมทั้งคำติชมคุณภาพที่ถูกต้องในสินค้าหรือบริการ
  - 1.2 สิทธิในการได้อิสระในการเลือกบริโภคสินค้าและบริการ
  - 1.3 สิทธิในการได้รับความปลอดภัยจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ
  - 1.4 สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมจากสัญญาหรือการทำสัญญา
  - 1.5 สิทธิที่จากการที่จะได้รับการพิจารณาและเยียวยาความเสียหาย
2. กฎหมายการคุ้มครองผู้บริโภคมีหลักเกณฑ์และหน้าที่

จาก มาตรา 3 ว่าด้วยเรื่องบทนิยามของผู้บริโภค บัญญัติว่า กฎหมายนั้นไม่ได้คุ้มครองเพียงแค่ผู้ซื้อเท่านั้น แต่ยังรวมถึง ผู้รับบริการ โดยเสียค่าตอบแทนอื่นๆ เช่น สัญญาจ้างทำของ หรือ สัญญาเช่าซื้อด้วย ไปนอกจากนี้ ปี 2541 ได้มีการแก้ไขนิยามของผู้บริโภคขึ้นมาใหม่ว่า คือ ผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจ หรือผู้ซื้อ หรือเป็นบุคคลที่ถูกชักชวนจากผู้ประกอบกิจการด้านธุรกิจเพื่อให้บริโภคสินค้า หรือ บริการ อีกทั้งยังรวมถึงผู้ใช้สินค้า จากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบแม้จะมีได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตามที่

ส่วนหน้าที่สามารถทำได้โดยการเข้าไปตรวจสอบหรือควบคุมกำกับดูแลผู้ประกอบการด้านธุรกิจที่ผลิตทำการสินค้าและบริการ เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรม และความปลอดภัยต่อการเลือกใช้สินค้าและต่อการรับบริการ ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- 2.1 กฎหมายคุ้มครองเพื่อที่จะให้ผู้บริโภคมีความปลอดภัยในการบริโภคสินค้าและรับบริการ
- 2.2 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อที่จะให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรมในการบริโภคสินค้าและรับบริการ

- หน่วยงานที่คุ้มครองผู้บริโภคมีหลายแบบและกระจายออกไปตามประเภทของการบริโภคสินค้าและบริการ เช่น

1. ในกรณีที่ประชาชนได้รับความเสียหายจาก อาหาร ยา หรือเครื่องสำอาง เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สังกัดของกระทรวงสาธารณสุข ที่จะต้องเข้ามาดูแลประชาชนผู้ได้รับความเสียหาย
2. ในกรณีที่ประชาชนมีความเดือดร้อนเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ จะเป็นหน้าที่ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ในสังกัดของกระทรวงอุตสาหกรรม เข้ามาดูแล
3. ในกรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับเจ้าของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เช่น จัดสรรที่ดิน อาคารชุด เป็นหน้าที่ของกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ที่จะเข้ามาให้ความดูแล
4. ในกรณีที่ประชาชนมีความเดือดร้อนเกี่ยวกับด้านคุณภาพ หรือ ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่ไม่เป็นธรรม เป็นหน้าที่ของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ เข้ามาดูแลกำกับ
5. ในกรณีที่ประชาชนได้มีความเดือดร้อนเกี่ยวกับ ประกันชีวิต หรือ ด้านประกันภัย เป็นหน้าที่ของกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ที่ดูแลประชาชน

นอกจากนี้ ผู้บริโภคจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ซึ่งหน้าที่ของผู้บริโภคที่ควรปฏิบัติ คือ

- 1) ผู้บริโภคต้องใช้ความระมัดระวังในการซื้อสินค้าหรือเข้ารับบริการ เช่น ตรวจสอบฉลาก
- 2) การเข้าทำสัญญาตามกฎหมาย โดยการลงลายมือชื่อ ต้องตรวจสอบความถูกต้องและชัดเจนในสัญญา อย่างละเอียด
- 3) ผู้บริโภคมีหน้าที่เก็บหลักฐานเอาไว้ เพื่อประโยชน์ในการที่จะสามารถกลับมาเรียกร้องค่าเสียหาย กรณีที่เกิดความเสียหายขึ้นแก่ตน
- 4) เมื่อผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธิของตน ผู้บริโภคควรทำการเรียกร้องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือต่อคณะกรรมการที่ทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค โดยตรง

วิธีการคุ้มครองผู้บริโภค

ตามหลักทั่วไป ในมาตรา 21 บัญญัติว่า ในกรณีที่ว่าด้วยการใดกฎหมายบัญญัติเรื่องใดไว้ โดยเฉพาะแล้วให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้ไปใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ขัดหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว เว้นแต่

1. ในกรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคโดยการส่วนรวม หากว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว มิได้มีการดำเนินการหรือดำเนินการยังไม่ครบขั้นตอนตามกฎหมายว่าด้วย

การนั้น และยังมีได้ออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมายดังกล่าวภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากกรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะกรรมการเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งตามความในหมวดนี้

2. ในกรณีตาม ข้อ 1 ถ้ามีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจปล่าย ให้เน้นชี้ต่อไปได้ ให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะกรรมการเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ได้โดยไม่ต้องมีหนังสือแจ้งหรือรอให้ครบกำหนด 90 วัน ตามเงื่อนไขใน ข้อ 1[3] **หลักทั่วไปของการบังคับใช้กฎหมาย**

เมื่อมีกฎหมายฉบับใดให้อำนาจกระทำการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นการเฉพาะแล้ว ต้องมีการบังคับตามกฎหมายฉบับนั้นด้วย เช่น กรณีที่ผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธิในเรื่องอาหาร ผู้บริโภคสามารถไปร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการขอรับการคุ้มครองเรื่องสินค้าอาหารเท่านั้น แต่ถ้าไม่มีกฎหมายใด หรือ หน่วยงานใดระบุว่าให้ความคุ้มครองเป็นการเฉพาะแล้วจึงต้องใช้ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งให้ความคุ้มครองในด้านสินค้าและบริการทั่วไป

เมื่อผู้บริโภคโดนละเมิดสิทธิ หรือ ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรมจากผู้ประกอบกิจการธุรกิจ เพราะเหตุจากการใช้สินค้าหรือบริการ ผู้นั้นย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย โดยสามารถทำการร้องเรียนได้ที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ประจำจังหวัด หรือจากหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น และเมื่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้รับแจ้งเรื่องร้องเรียนแล้ว จะเรียกให้คู่กรณีมาเจรจาไกล่เกลี่ย เพื่อยุติข้อพิพาท และ ชดใช้ค่าเสียหายได้ ซึ่งหากไม่สามารถเจรจาไกล่เกลี่ยกัน ทางคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคก็มีอำนาจในการดำเนินคดีแทนผู้บริโภค ซึ่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 จะเป็นกฎหมายฉบับเดียวที่มีอำนาจในการดำเนินคดีแทนผู้บริโภคเพื่อฟ้องเอาค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภค ผู้ซึ่งถูกละเมิดสิทธิจากการใช้สินค้าและการรับบริการ โดยผู้บริโภคไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี

ที่มา <http://godnattadej2536.blogspot.com/2013/09/blog-post.html>

ท่านใดถูกเอารัดเอาเปรียบ หรือได้รับอันตรายจากสินค้าหรือบริการสามารถร้องเรียนไปที่
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300 โดยการเขียนจดหมาย
ส่งตู้ ปณ.99 กรุงเทพฯ 10300 ไปด้วยตนเองหรือโทรศัพท์สายด่วนร้องทุกข์ ส.ค.บ. โทร. 1166
ได้เลยครับ

ทางสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ดำเนินการคุ้มครองประชาชน
ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณา
2. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก
3. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา
4. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านขายตรงและตลาดแบบตรง
5. การบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้บริโภค

เป้าหมายและแนวทางการคุ้มครองผู้บริโภค

1. ให้ผู้บริโภคได้รับความปลอดภัย
2. ให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรม
3. ให้ผู้บริโภคได้รับความประหยัด

บัตรแบบฝึกหัด

คำสั่ง ให้นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับการเลือกซื้ออาหาร

1. ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค ตาม พรบ. คุ้มครองผู้บริโภคอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

2. การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค หมายถึงอะไร

.....
.....
.....
.....
.....

3. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค จะให้การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านใดบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

บัตรเฉลยแบบฝึกหัด

คำสั่ง ให้นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับการเลือกซื้ออาหาร

1. ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค ตาม พรบ.คุ้มครองผู้บริโภคอย่างไรบ้าง

มาตรา 4 ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครองดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้อง และเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ
2. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ
3. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ
4. สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
5. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย

2. การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค หมายถึงอะไร

การที่รัฐเข้ามาดูแลป้องกันรักษาสิทธิของผู้บริโภคไม่ให้ผู้ประกอบการเอารัดเอาเปรียบในการซื้อขายสินค้าและบริการ และเพื่อสร้างนิสัยในการบริโภคของประชาชนที่เป็นการส่งเสริมพละนามัย ประหยัด และสามารถใช้ทรัพยากรของชาติ ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนผู้บริโภค รู้จักเลือกซื้อ เลือกใช้สินค้าหรือบริการที่ดีมีคุณภาพได้อย่างเป็นธรรม ปลอดภัยและประหยัด

3. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค จะให้การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านใดบ้าง

1. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณา
2. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก
3. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา
4. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านขายตรงและตลาดแบบตรง
5. การบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้บริโภค

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส 31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. หากสินค้าไม่มีฉลากติดอยู่ ผู้บริโภคควรทำอย่างไรเป็นเบื้องต้น ถ้าเราจะพิจารณาซื้อสินค้า
  - ก. ซื้อสินค้าที่ใกล้เคียงว่ามีฉลากติดหรือไม่
  - ข. สอบถามกับผู้ชายหรือพนักงานขายสินค้า
  - ค. ร้องเรียนไปยังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
  - ง. สังเกตสภาพของสินค้า เช่น ความสะอาด สีสด และกลิ่นก่อนตัดสินใจซื้อ
2. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสังกัดหน่วยงานใด
  - ก. กระทรวงมหาดไทย
  - ข. สำนักนายกรัฐมนตรี
  - ค. กระทรวงอุตสาหกรรม
  - ง. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
3. เพราะเหตุใดเราควรรู้และเข้าใจสิทธิหน้าที่ของผู้บริโภค
  - ก. เพื่อให้สามารถเรียกร้องค่าเสียหายได้
  - ข. เพื่อช่วยให้บริการเงินในการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  - ค. เพื่อให้สามารถทำหน้าที่เป็นผู้บริโภคสินค้าและบริการที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ
  - ง. เพื่อใช้สิทธิของตนในการเลือกซื้อสินค้าและบริการและได้รับความเป็นธรรมจากผู้ผลิต

4. เมื่อเราซื้อสินค้ามาบริโภคหรืออุปโภค เราควรพิจารณาถึงสิ่งใดเป็นอันดับแรก
  - ก. ประโยชน์การใช้สอย
  - ข. ความทันสมัย
  - ค. ความอยากได้
  - ง. ความสวยงาม
5. ในการเลือกซื้อแก๊สหุงต้ม ต้องพิจารณาว่าคุณสมบัติในข้อใด
  - ก. มีที่เปิด-ปิดที่มีคุณภาพ
  - ข. คู่มือแก๊สมีความหนาตามมาตรฐาน
  - ค. มีขนาดบรรจุถูกต้องตามที่ได้ระบุไว้
  - ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา
6. ข้อใดกล่าวผิดในเรื่องสิทธิผู้บริโภค
  - ก. จันทนาทำสัญญาซื้อขายบ้านตามกฎหมาย
  - ข. แววลีซื้ออาหารกระป๋องที่มีฉลากได้และได้มาตรฐาน
  - ค. กฤตยาถูกบังคับซื้อข้าวสารในราคาสูงกว่าท้องตลาด
  - ง. วรณณาได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากการซื้อสินค้า
7. ข้อใด ไม่ใช่ เหตุผลในการประกการใช้ พรบ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
  - ก. เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
  - ข. เพื่อกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจ
  - ค. เพื่อกำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรของรัฐเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค
  - ง. เพื่อกำหนดสิทธิของผู้บริโภค

8. แหล่งข้อมูลใดที่น่าเชื่อถือมากที่สุดสำหรับผู้บริโภค
- ก. โฆษณา
  - ข. ฉลากสินค้า
  - ค. พนักงานขาย
  - ง. ผู้บริหารของบริษัท
9. ชื่อย่อของ สำนักงานคณะกรรมการผู้บริโภค คือ
- ก. สกบ.
  - ข. กกบ.
  - ค. สคบ.
  - ง. สคก.
10. หน่วยงานใดที่ทำหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค ได้กว้างขวางมากที่สุด
- ก. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
  - ข. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
  - ค. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
  - ง. คณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัด

ขอตรวจคำตอบก่อนครับ

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

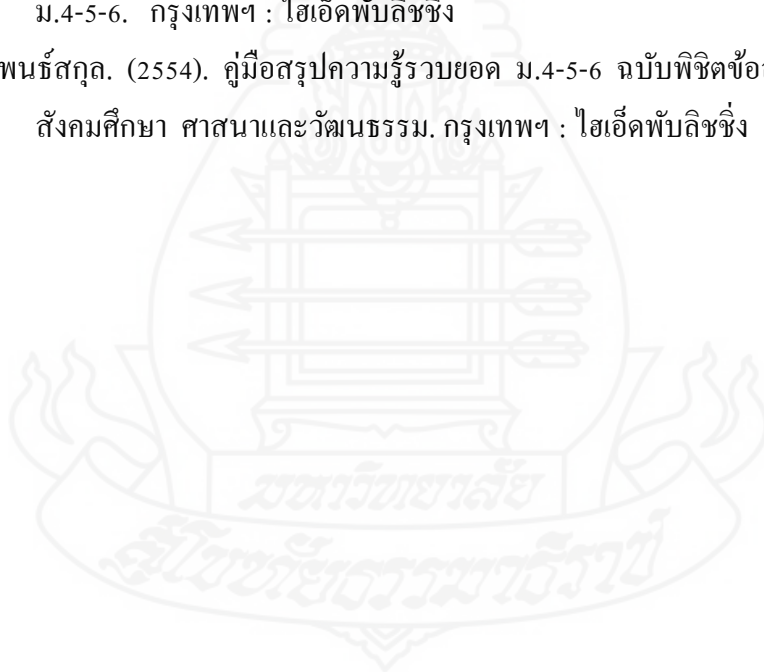
1. ง
2. ข
3. ง
4. ก
5. ง
6. ค
7. ก
8. ข
9. ค
10. ข

ฝึกมากๆ
ทำให้ฉลาดครับ

บรรณานุกรม

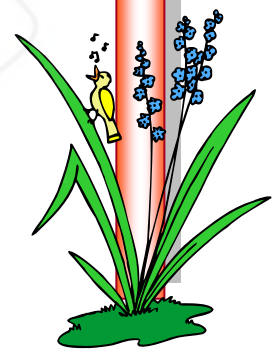
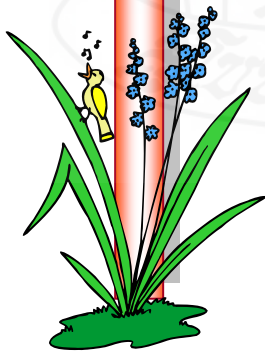
- กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- ณัฏชนัท เลี้ยวไพโรจน์. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- วิทยา ปานะบุตร. (2554). เก็งข้อสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม O-NET ม.6. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา
- สุเพ็ญรัตน์ หอมแย้ม และคณะ. (2554). คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.4-5-6. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชซิ่ง
- อุทิศ จิณิพนธ์สกุล. (2554). คู่มือสรุปความรู้รวมยอด ม.4-5-6 ฉบับพิชิตข้อสอบ O-NET ม.6 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชซิ่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้
เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

1. อธิบายกฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรได้

2. บอกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนการแจ้งเกิด แจ้งตาย
และแจ้งย้ายที่อยู่ได้อย่างถูกต้อง

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดคือความหมายของทะเบียนราษฎร
  - ก. เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่องานทางราชการ
  - ข. เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อเดินทางไปต่างจังหวัด
  - ค. เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิลำเนาและสถานะของบุคคลได้
  - ง. ทะเบียนที่แสดงสถานภาพของบุคคล ประกอบด้วย ทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด และ ทะเบียนคนตาย
2. นายบัณฑิตพบศพ 2 ศพ ในป่า ผลการชันสูตรศพ นาย ก ตายก่อนนาย ข 8 ชั่วโมง อยากรทราบว่านายบัณฑิตต้องแจ้งการพบศพอย่างไร
  - ก. แจ้งนาย ก ก่อนนาย ข 8 ชั่วโมง
  - ข. แจ้งภายหลังการชันสูตร 8 ชั่วโมง
  - ค. แจ้งภายหลังการชันสูตรศพพร้อมกัน
  - ง. แจ้งทันทีพร้อมกันภายใน 24 ชั่วโมงนับตั้งแต่พบศพ
3. เมื่อต้องการแจ้งเกิดหลักฐานที่ต้องนำไปแสดงต่อเจ้าพนักงานนายทะเบียน คือ หลักฐานในข้อใด
  - ก. สูติบัตร
  - ข. สำเนาทะเบียนบ้าน
  - ค. หลักฐานของเจ้าของบ้าน
  - ง. บัตรประจำตัวประชาชน

4. นางทิพย์ อยู่บ้านเลขที่ 10 หมู่ 8 ต.แม่คำ อ.แม่จัน ได้ไปคลอดบุตรที่โรงพยาบาลเชียงราย ประชาชนเคราะห์ ถามว่า ผู้ใดมีหน้าที่แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง
- นางทิพย์ หรือ เจ้าบ้าน โรงพยาบาลเชียงรายประชาชนเคราะห์
  - โรงพยาบาลเชียงรายประชาชนเคราะห์
  - นางทิพย์ หรือ เจ้าบ้าน
  - เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล
5. กรณีเด็กเกิดนอกบ้าน และมีเหตุจำเป็นที่ผู้แจ้งไม่อาจแจ้งตามกำหนด กฎหมายอนุโลม ให้แจ้งภายหลังได้ หรือไม่อย่างไร
- ได้แต่ต้องไม่เกิน 30 วันนับแต่วันเกิด
  - ได้แต่ต้องไม่เกิน 15 วันนับแต่วันเกิด
  - ได้แต่ต้องไม่เกิน 60 วันนับแต่วันเกิด
  - ไม่ได้ ต้องมีโทษปรับและจำคุก
6. นายสมเกียรติเป็นคนไทย มีภูมิลำเนาในทะเบียนบ้านของ อ.แม่สาย จังหวัดเชียงราย ถูกทหารพม่ายิงตายทันทีในเรือประมงบริเวณแม่น้ำโขงนอกเขตน่านน้ำไทย ได้ถึงเรือ นำเรือขึ้นฝั่งที่ทำเทียบเรือเทศบาลเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ถามว่าจะแจ้งการตายที่ใด
- สำนักทะเบียนจังหวัดเชียงราย
  - สำนักทะเบียนอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย
  - สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลแม่สาย
  - สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเชียงแสน
7. การย้ายชื่อออกจากทะเบียนราษฎร ไม่ตรงกำหนดเวลาจะมีโทษตามกฎหมายข้อใด
- ถูกปรับไม่เกิน 100 บาท
  - ถูกปรับไม่เกิน 1,000 บาท
  - จำคุก 1 เดือน
  - จำคุก 1 ปี

8. นายสว่าง มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในทะเบียนบ้านอำเภอเมืองเชียงราย มาเรียนหนังสือที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ไปติดต่อขอย้ายเข้าสำนักทะเบียนเขตบางกะปิ โดยวิธีใดสะดวกที่สุด
- การแจ้งย้ายที่อยู่
  - การแจ้งย้ายต้นทาง
  - การแจ้งย้ายปลายทาง
  - การแจ้งย้ายต้นทางอัตโนมัติ
9. นายจอห์นเป็นชาวต่างประเทศ ถูกรถยนต์ชนตายที่หน้าบ้านของ นายปรีชา ซึ่งขณะนั้นไม่อยู่บ้าน ต่อมา นายสมพงษ์ได้มาพบศพและได้มาแจ้งให้นายปรีชาทราบ กรณีนี้ผู้ใดจะต้องเป็นผู้ไปแจ้งการตาย
- ใครก็ได้
  - ผู้ที่ผ่านมาพบเห็น
  - นายสมพงษ์ โดยแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง
  - นายปรีชา โดยแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง
10. ใครเป็นผู้มีอำนาจแก้ไขรายการ กรณีที่รายการในช่องสัญชาติบิดามารดาของนายน้อยลงไว้ผิดข้อเท็จจริง เช่น มารดาของนายน้อยสัญชาติจีนแต่เขียนเป็นไทย โดยนายน้อยนำใบต่างด้าวของมารดามาแสดง
- นายทะเบียนตำบล
  - นายทะเบียนอำเภอ
  - นายทะเบียนจังหวัด
  - นายทะเบียนท้องถิ่น

กฎหมายใกล้ตัว
ต้องทราบอยู่แล้ว

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

คะแนนก่อนเรียน
ได้น้อยไม่เป็นไรครับ

ชั่วโมงที่ 8

ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 8

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาบัตรกิจกรรมและเนื้อหาจากบัตรเนื้อหา
2. ทำบัตรแบบฝึกหัดพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย
3. ทำแบบทดสอบพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย

ปฏิบัติตาม
ขั้นตอนนะครับ

บัตรกิจกรรม

กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรได้กำหนดระเบียบปฏิบัติในการแจ้งเกิด การแจ้งตาย การย้ายที่อยู่ ทะเบียนบ้านเป็นเอกสารทางราชการที่ระบุนรายละเอียดของแต่ละบุคคลที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังนั้นๆ ทะเบียนบ้านไม่ได้บ่งบอกว่าผู้ใดเป็นเจ้าของ แต่จะระบุว่าผู้ใดเป็น “เจ้าบ้าน” และ “ผู้อาศัย”

หงส์ เธอคลอดลูกตั้งแต่มื่อไร

คลอดได้อาทิตย์หนึ่งแล้ว กำลังจะไปแจ้งเกิดให้ลูกจ้า อาก้า

อ้อ! แล้วต้องแจ้งเกิดลูกภายในกี่วันล่ะ

ภายใน 15 วันค่ะ และต้องไปแจ้งต่อ นายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่คนเกิด

ต้องเตรียมเอกสารอะไรไปบ้างล่ะ หงส์

สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปด้วยจ้า

ขอบคุณมากนะหงส์ ได้ความรู้ใหม่เยอะเลย

บัตรเนื้อหา

กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรได้กำหนดระเบียบปฏิบัติในการแจ้งเกิด การแจ้งตาย การย้ายที่อยู่ การจัดทำทะเบียนคนและทะเบียนบ้านพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 เป็นกฎหมายสำคัญที่กำหนดระเบียบปฏิบัติ การแจ้งเกิด การแจ้งตาย การย้ายที่อยู่ การจัดทำทะเบียนคนและทะเบียนบ้าน เป็นกฎหมายที่ใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับตนเองและสังคมเป็นอย่างมาก เมื่อคนเกิดมาจะต้องทำอะไร เป็นหน้าที่ของใครที่จะแจ้งเกิด ไปแจ้งที่ไหน หรือเมื่อมีคนตาย ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติอย่างไร เมื่อต้องการย้ายที่อยู่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายอย่างไร

1. คนเกิด

1.1 การแจ้งเกิด เมื่อมีคนเกิดให้แจ้งเกิดดังต่อไปนี้

1) คนเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้านหรือบิดมารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่คนเกิดในบ้านภายใน 15 วันนับแต่วันเกิดในกรณีคนเกิดในโรงพยาบาล ซึ่งในโรงพยาบาลบางแห่งเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลจะบริการไปแจ้งเกิดต่อนายทะเบียนท้องที่ที่คนเกิด โดยปฏิบัติตามกำหนดเวลาดังกล่าว หรือถ้าเป็นโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร บางแห่งจะมีสำนักงานทะเบียนท้องที่นั้นประจำอยู่ที่โรงพยาบาล โดยมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ในด้านบริการรับแจ้งเกิด

2) คนเกิดนอกบ้าน ให้บิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนเกิดนอกบ้าน หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด ในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนดให้แจ้งภายหลังได้ แต่ต้องไม่เกิน 30 วันนับแต่วันเกิด ถ้าบิดามารดาประสงค์จะเปลี่ยนชื่อบุตรนั้น ให้แจ้งภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่แจ้งชื่อคนเกิดต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนจัดการเปลี่ยนชื่อให้ โดยต้องเสียค่าธรรมเนียม 25 บาท

3) ผู้ที่พบเด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กอ่อนซึ่งถูกทอดทิ้ง ให้นำเด็กนั้น ไปส่งและแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์แห่งท้องที่ที่พบเด็กนั้น โดยเร็ว

1.2 สถานที่แจ้งเกิด

- 1) ในเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเทศบาล
- 2) นอกเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนตำบล ซึ่งได้แก่ บ้านของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือข้าราชการอื่นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตำบล

3) ในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่น ซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเขตการแจ้งเกิดในกรณีคนเกิดในบ้าน เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านแต่จะมอบหมายให้ผู้ใดไปแจ้งแทนก็ได้ การไปแจ้งเกิดกรณีคนเกิดในบ้าน ผู้แจ้งต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปด้วยทุกครั้ง เมื่อนายทะเบียนรับแจ้งการเกิดแล้ว จะมอบสูติบัตรให้แก่ผู้แจ้งเป็นหลักฐานสูติบัตร เป็นเอกสารสำคัญของทางราชการและมีประโยชน์มาก เพราะเป็นเอกสารที่แสดงถึงชื่อตัว ชื่อสกุล สัญชาติ วัน เดือน ปีเกิด ชื่อตัว ชื่อสกุล และสัญชาติของบิดามารดา ต้องเก็บรักษาไว้ให้ดีเพื่อนำไปแสดงเป็นหลักฐานได้ทุกโอกาสตราบเท่าที่มีชีวิตอยู่

2. คนตาย

2.1 การแจ้งตาย เมื่อมีคนตายให้แจ้งตายดังต่อไปนี้

1) คนตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนตายภายในเวลา 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย ในกรณีที่ไม่มีเจ้าบ้านให้ผู้พบศพเป็นผู้แจ้งการตายภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาพบศพ

2) คนตายนอกบ้าน ให้บุคคลที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตายหรือพบศพแล้วแต่กรณี หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตายหรือพบศพ หรือจะแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็ได้ ถ้าในท้องที่ใดการคมนาคมไม่สะดวก ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจขยายเวลาออกไปตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน 7 วัน นับแต่เวลาตายหรือเวลาพบศพ การแจ้งตายกรณีคนตายในบ้าน เจ้าบ้านจะมอบหมายให้ผู้ใดไปแจ้งแทนก็ได้ โดยผู้แจ้งจะต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปด้วย

2.2 สถานที่แจ้งตาย

- 1) ในเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเทศบาล
  - 2) นอกเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนตำบล ซึ่งได้แก่ บ้านของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือข้าราชการอื่นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตำบล
  - 3) ในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่น ซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเขต การแจ้งตายในกรณีคนตายในบ้าน เป็นหน้าที่เจ้าบ้านแต่จะมอบหมายให้ผู้อื่นที่อยู่ในบ้านเดียวกันไปดำเนินการแทน ไม่ต้องทำหนังสือมอบอำนาจ ถ้าจะมอบให้บุคคลอื่นที่ไม่ได้อยู่ในบ้านเดียวกันไปดำเนินการแทน ต้องทำหนังสือมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษร
- การแจ้งตายในกรณีคนตายในบ้าน และผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านด้วย เมื่อไปแจ้งต้องต้องนำสำเนาทะเบียนฉบับเจ้าบ้านไปด้วย และเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการตายจะมอบมรณบัตรให้แก่ผู้แจ้งเป็นหลักฐานมรณบัตร เป็นเอกสารสำคัญของทางราชการ ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการตายของบุคคล

3. การย้ายที่อยู่

การย้ายที่อยู่จะต้องมีการแจ้งการย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิม แล้วจะต้องแจ้งย้ายเข้าในทะเบียนบ้านใหม่ซึ่งผู้นั้นย้ายไปอยู่ การแจ้งย้ายที่อยู่ให้ดำเนินการต่อไปนี้

3.1 การย้ายออก เมื่อมีบุคคลใดย้ายที่อยู่ออกจากบ้านใด กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าของบ้าน หรือผู้แทนที่จะต้องแจ้งย้ายที่อยู่ดังกล่าวต่อนายทะเบียนผู้มีหน้าที่รับแจ้งภายในเวลาไม่เกิน 15 วัน นับแต่วันย้ายออก ถ้าเจ้าบ้านไม่แจ้งภายในกำหนดเวลา มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

3.2 การย้ายเข้า เมื่อมีบุคคลใดย้ายที่อยู่เข้ามาอยู่ในบ้านใดบ้านหนึ่ง กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านที่จะต้องแจ้งการย้ายเข้าที่อยู่ดังกล่าวภายใน 15 วัน นับแต่วันย้ายเข้า ถ้าเจ้าบ้านไม่แจ้งในกำหนดเวลา มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

การแจ้งย้ายผู้ใดเข้ามาอยู่ในบ้าน เจ้าบ้านจะต้องนำหลักฐานการย้ายออกของผู้นั้นไปแสดงต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งด้วย

4. การขอแก้ไขทะเบียนราษฎร

ในกรณีที่ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนบ้าน หรือเอกสารอื่นใดเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรของบุคคลไม่ตรงกับหลักฐานที่มีอยู่ ให้ไปติดต่ออำเภอหรือเทศบาลแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง ในการติดต่อทางราชการ เพื่อการนี้ควรนำหลักฐานเอกสารของทางราชการที่มีอยู่ไปแสดง เช่น

1. สูติบัตร มรณบัตร
2. บัตรประจำตัวประชาชน
3. ใบสำคัญทางทหาร
4. เอกสารการสมรส การหย่า
5. สำเนาทะเบียนบ้าน
6. ใบสุทธิ
7. หลักฐานเกี่ยวกับสัญชาติ
8. หนังสือเดินทางมาหรือไปต่างประเทศ
9. หลักฐานอื่น ๆ ถ้ามี

ตัวอย่างทะเบียนบ้าน

รายการเกี่ยวกับบ้าน		เล่มที่ 1
เลขรหัสประจำบ้าน	xxxx-xxxxxx-x	สำนักทะเบียน
รายการที่อยู่	xx/xx xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxx	
ชื่อหมู่บ้าน		ชื่อบ้าน
ประเภทบ้าน	บ้าน	ลักษณะบ้าน
วันเดือนปีที่กำหนดบ้านเลขที่		
ลงชื่อ 		นายทะเบียน
นาย		
วันเดือนปีที่พิมพ์ทะเบียนบ้าน		1 ธันวาคม 255

เล่มที่	ชื่อ+นามสกุล	เลขประจำบ้าน	ลำดับที่
รายการบุคคลในบ้านของเลขรหัสประจำบ้าน		XXXX-XXXXXX-X	
ชื่อ	xxx xxxxxxxx xxxxxxxx	ชดเจน ครบถ้วน	สัญชาติ ไทย เพศ xxx
เลขประจำตัวประชาชน	1-2345-67890-12-3	สถานภาพ	เกิดเมื่อ xx x.x. xxxxx
มารดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ	xxxxx	1-2345-67890-12-2	สัญชาติ xxxxx
บิดาผู้ให้กำเนิด ชื่อ	xxxxxxxx	1-2345-67890-12-1	สัญชาติ xxxxx
• มาจาก xxx/xx xxxxxxxx xxxxxxxx xxxxxx xxxxxx xxxxxx xxxxxx			นายทะเบียน
• ไปที่			นายอนันต์ ปู่
			นายทะเบียน

ที่มา http://cashinsure.com/app_bank/app-example-detail-02.html

บัตรแบบฝึกหัด

เติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. กฎหมายทะเบียนราษฎร มีความสำคัญอย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. บอกข้อปฏิบัติ และระยะเวลาในการแจ้งตามที่กำหนดให้ถูกต้อง

2.1 การแจ้งเกิด

.....
.....

2.2 การแจ้งตาย

.....
.....

2.3 การย้ายที่อยู่

.....
.....

2.4 การขอแก้ไขทะเบียนราษฎรในทุกกรณี ต้องนำหลักฐานเอกสารสำคัญอะไรบ้าง
ไปติดต่ออำเภอหรือเทศบาล

1.....	2.....
3.....	4.....
5.....	6.....
7.....	8.....
9.....	

บัตรเฉลยแบบฝึกหัด

คำชี้แจง

เติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. กฎหมายทะเบียนราษฎร มีความสำคัญอย่างไร

กฎหมายทะเบียนราษฎร มีความสำคัญคือเป็นกฎหมายสำคัญที่กำหนดระเบียบปฏิบัติ การแจ้งเกิด การแจ้งตาย การย้ายที่อยู่ การจัดทำทะเบียนคนและทะเบียนบ้าน เป็นกฎหมายที่ใกล้ชิดตัวเกี่ยวข้องกับตนเองและสังคมเป็นอย่างมาก

2. บอกข้อปฏิบัติ และระยะเวลาในการแจ้งตามที่กำหนดให้ถูกต้อง

2.1 การแจ้งเกิด

ให้เจ้าบ้านหรือบิดมารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่คนเกิดในบ้านภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด

2.2 การแจ้งตาย

ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนตายภายในเวลา 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย ในกรณีที่ไม่มีเจ้าบ้านให้ผู้พบศพเป็นผู้แจ้งการตายภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาพบศพ

2.3 การย้ายที่อยู่

การย้ายออกจะต้องแจ้งย้ายที่อยู่ดังกล่าวต่อนายทะเบียนผู้มีหน้าที่รับแจ้งภายในเวลาไม่เกิน 15 วัน นับแต่วันย้ายออก และการย้ายเข้าเจ้าบ้านจะต้องแจ้งการย้ายเข้าที่อยู่ดังกล่าวภายใน 15 วัน นับแต่วันย้ายเข้า

2.4 การขอแก้ไขทะเบียนราษฎรในทุกกรณี ต้องนำหลักฐานเอกสารสำคัญอะไรบ้าง

ไปติดต่ออำเภอหรือเทศบาล

ควรนำหลักฐานเอกสารของทางราชการที่มีอยู่ไปแสดง เช่น

1. สูติบัตร มรณบัตร	2. บัตรประจำตัวประชาชน
3. ใบสำคัญทางทหาร	4. เอกสารการสมรส การหย่า
5. สำเนาทะเบียนบ้าน	6. ใบสุทธิ
7. หลักฐานเกี่ยวกับสัญชาติ	8. หนังสือเดินทางมาหรือไปต่างประเทศ
9. หลักฐานอื่น ๆ ถ้ามี	

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. ตามกฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรเมื่อมีคนเกิดในบ้านจะต้องแจ้งเกิดที่ใด
  - ก. สำนักทะเบียนจังหวัดใดก็ได้
  - ข. แจ้งเกิดในเขตเทศบาล
  - ค. แจ้งเกิดในทะเบียนท้องถิ่นนอกเขตเทศบาล
  - ง. แจ้งเกิดต่อนายทะเบียนท้องถิ่นที่คนเกิด
2. หลักฐานที่ต้องนำไปแสดงต่อเจ้าพนักงานนายทะเบียนในการแจ้งเกิด
  - ก. สูติบัตร
  - ข. สำเนาทะเบียนบ้าน
  - ค. หลักฐานของเจ้าของบ้าน
  - ง. บัตรประจำตัวประชาชน
3. ในกรณีที่นายสมพงษ์ไปซื้อของที่ตลาด พบชาวต่างชาติถูกรถยนต์ชนตายที่หน้าปากซอย นายสมพงษ์ได้มาพบศพและได้มาแจ้งให้นายปรีชาทราบ กรณีนี้ผู้ใดจะต้องเป็นผู้ไปแจ้งการตาย
  - ก. ใครก็ได้
  - ข. ผู้ที่ผ่านมาพบเห็น
  - ค. นายสมพงษ์ โดยแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง
  - ง. นายปรีชา โดยแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

4. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร
- ก. เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่องานทางราชการ
  - ข. เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อเดินทางไปต่างจังหวัด
  - ค. เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิลำเนาและสถานะของบุคคลได้
  - ง. ทะเบียนที่แสดงสถานภาพของบุคคล ประกอบด้วย ทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด และ ทะเบียนคนตาย
5. กรณีเด็กเกิดนอกบ้าน และมีเหตุจำเป็นที่ผู้แจ้งไม่อาจแจ้งตามกำหนด กฎหมายอนุ โลม ให้แจ้งภายหลังได้ หรือไม่อย่างไร
- ก. ได้แต่ต้องไม่เกิน 30 วันนับแต่วันเกิด
  - ข. ได้แต่ต้องไม่เกิน 15 วันนับแต่วันเกิด
  - ค. ได้แต่ต้องไม่เกิน 60 วันนับแต่วันเกิด
  - ง. ไม่ได้ ต้องมีโทษปรับและจำคุก
6. การย้ายชื่อออกจากทะเบียนราษฎร ไม่ตรงกำหนดเวลาจะมีโทษตามกฎหมายข้อใด
- ก. ถูกปรับไม่เกิน 1,000 บาท
  - ข. ถูกปรับไม่เกิน 100 บาท
  - ค. จำคุก 1 เดือน
  - ง. จำคุก 1 ปี
7. นายบัณฑิตพบศพคนตายในป่า ผลการชันสูตรศพพบว่าตาย 8 ชั่วโมง อยากรทราบว่า นายบัณฑิตต้องแจ้งการพบศพอย่างไร
- ก. แจ้งนาย ก ก่อนนาย ข 8 ชั่วโมง
  - ข. แจ้งภายหลังการชันสูตร 8 ชั่วโมง
  - ค. แจ้งภายหลังการชันสูตรศพพร้อมกัน
  - ง. แจ้งทันทีภายใน 24 ชั่วโมงนับตั้งแต่พบศพ

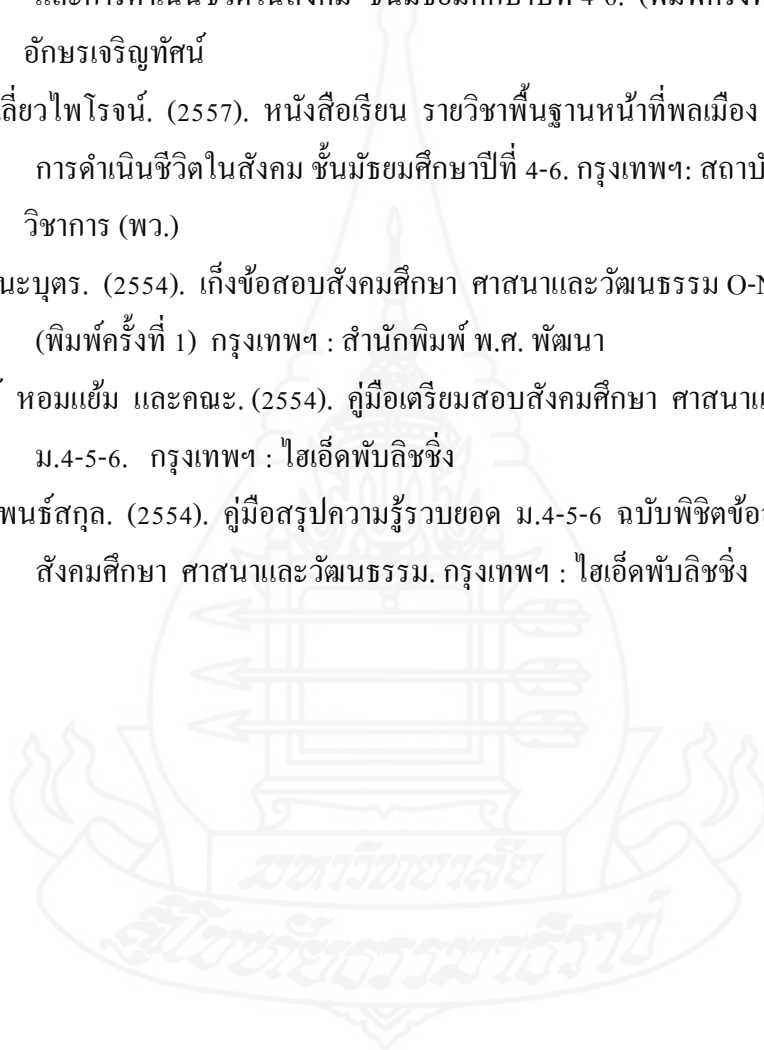
8. ใครเป็นผู้มีอำนาจแก้ไขรายการ กรณีที่รายการในช่องสัญญาติบิตามราคาของนายน้อย
ลงไว้ผิดข้อเท็จจริง เช่น มารดาของนายน้อยสัญชาติจีนแต่เขียนเป็นไทย โดยนายน้อยนำใบ
ต่างตัวของมารดามาแสดง
- ก. นายทะเบียนตำบล
  - ข. นายทะเบียนอำเภอ
  - ค. นายทะเบียนจังหวัด
  - ง. นายทะเบียนท้องถิ่น
9. นางทิพย์ อยู่บ้านเลขที่ 10 หมู่ 8 ต.แม่คำ อ.แม่จัน ได้ไปคลอดบุตรที่โรงพยาบาลเชียงราย
ประชานุเคราะห์ ถามว่า ผู้ใดมีหน้าที่แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง
- ก. นางทิพย์ หรือ เจ้าบ้าน โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
  - ข. โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
  - ค. นางทิพย์ หรือ เจ้าบ้าน
  - ง. เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล
10. การแจ้งเกิด กรณีเด็กเกิดนอกบ้าน จะต้องแจ้งภายในกี่วันนับแต่วันเกิด
- ก. 10 วัน
  - ข. 12 วัน
  - ค. 15 วัน
  - ง. 30 วัน

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

บรรณานุกรม

- กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- ณัฏฐนัท เลี้ยวไพโรจน์. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- วิทยา ปานะบุตร. (2554). เก็งข้อสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม O-NET ม.6. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา
- สุเพ็ญรัตน์ หอมเข้ม และคณะ. (2554). คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.4-5-6. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง
- อุทิศ จิณิพนธ์สกุล. (2554). คู่มือสรุปความรู้รายข้อ ม.4-5-6 ฉบับพิชิตข้อสอบ O-NET ม.6 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้
2. แบบทดสอบก่อนเรียน
3. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
4. บัตรคำสั่ง
5. บัตรกิจกรรม
6. บัตรเนื้อหา
7. บัตรแบบฝึกหัด
8. บัตรเฉลยแบบฝึกหัด
9. แบบทดสอบหลังเรียน
10. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ได้ลำดับการปฏิบัติกิจกรรม และบัตรเฉลยคำตอบไว้อย่างเป็นขั้นตอน เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

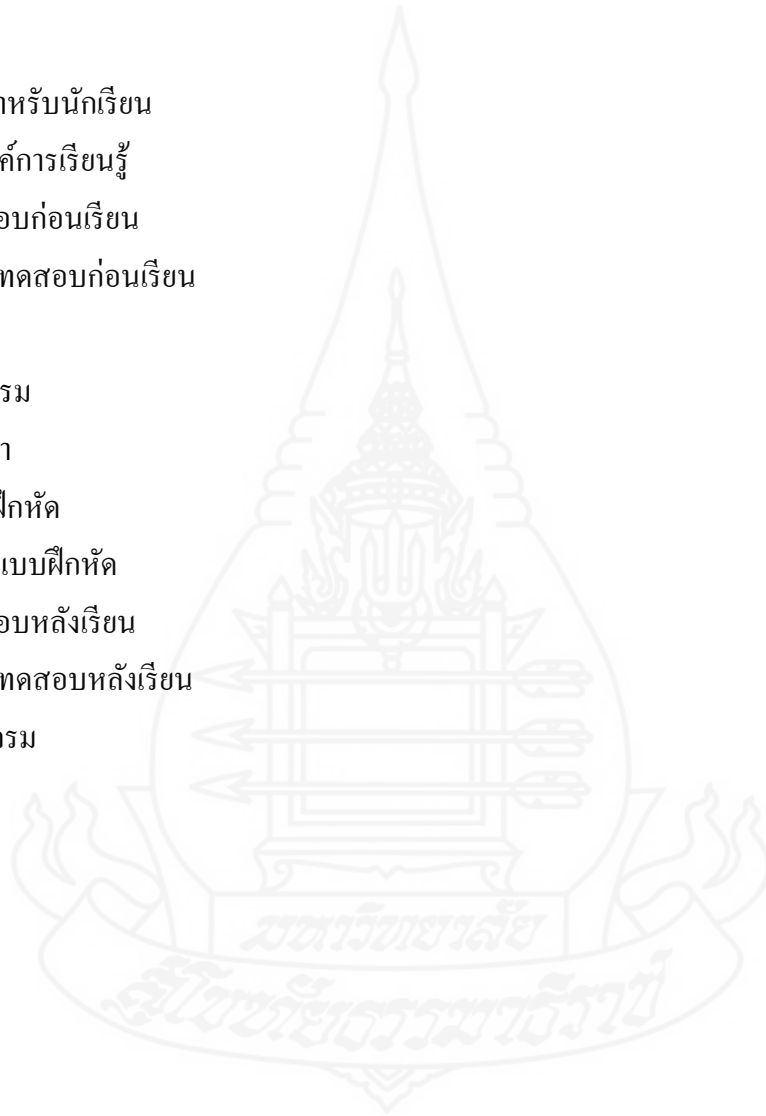
ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป

รำไพ พกกลาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	ค
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	5
บัตรคำสั่ง	6
บัตรกิจกรรม	7
บัตรเนื้อหา	9
บัตรแบบฝึกหัด	18
บัตรเฉลยแบบฝึกหัด	19
แบบทดสอบหลังเรียน	20
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	23
บรรณานุกรม	24

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ นักเรียนใช้เรียนด้วยตนเอง นักเรียน จะได้รับประโยชน์มาก ถ้าหากนักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด
4. เฉลยบัตรคำตอบของแต่ละกิจกรรมอยู่หน้าถัดไป ไม่ควรเปิดดูบัตรเฉลยคำตอบก่อน
5. การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำลงในชุดการเรียนรู้
6. ตรวจสอบคำตอบในทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติ
7. เกณฑ์การผ่านบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ร้อยละ 80
8. ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ให้ย้อนกลับไปศึกษาบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหาให้เข้าใจ

แล้วจึงกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ จนกว่าจะผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

9. ขณะศึกษาชุดการเรียนรู้ หากมีข้อสงสัยให้ถามเพื่อนหรือครู เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาต่อไป

ชุดการเรียนรู้จะมีประโยชน์ต่อนักเรียน ถ้าศึกษาตามลำดับขั้นตอนและมีความซื่อสัตย์ ถ้าไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ศึกษาจากบัตรเนื้อหาหรือบัตรกิจกรรมหลายๆ ครั้ง แล้วกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบอีกครั้ง เชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

คำชี้แจง

เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. ภาษีอากรหมายถึงอะไร
  - ก. เงินที่ต้องเสียแก่รัฐบาล
  - ข. เงินที่รัฐเก็บไปพัฒนาประเทศ
  - ค. เงินใช้จ่ายที่ประชาชนร่วมกันออก
  - ง. เงินที่รัฐเรียกเก็บประชาชนตามกฎหมาย
2. ภาษีชนิดใดที่รัฐเรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร
  - ก. ภาษีสุรา-ภาษีการค้า
  - ข. ภาษีที่ดิน-ภาษีการค้า
  - ค. ภาษีเงินได้-ภาษีมูลค่าเพิ่ม
  - ง. ภาษีสุรา- อากรแสตมป์
3. หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร
  - ก. กรมที่ดิน
  - ข. กรมการค้า
  - ค. กรมศุลกากร
  - ง. กรมสรรพากร
4. อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ได้รับการยกเว้น คือข้อใด
  - ก. 50,000 บาท
  - ข. 80,000 บาท
  - ค. 100,000 บาท
  - ง. 200,000 บาท

5. เงินได้สุทธิหมายถึงข้อใด
  - ก. เงินรายได้ในรอบปี
  - ข. รายได้ที่นำไปยื่นเสียภาษี
  - ค. รายได้ที่นำไปคำนวณภาษี
  - ง. รายได้ที่หักค่าลดหย่อนภาษี
6. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือข้อใด
  - ก. แบบ ภ.ง.ด. 50
  - ข. แบบ ภ.ง.ด. 51
  - ค. แบบ ภ.ง.ด. 90
  - ง. แบบ ภ.ง.ด. 91
7. เงินได้พึงประเมินเป็นรายได้จากข้อใด
  - ก. ภาษีเงินได้
  - ข. ภาษีประจำปี
  - ค. ภาษีส่วนบุคคล
  - ง. ภาษีบำรุงท้องที่
8. การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลในรอบปีจะยื่นเสียภาษีได้ปีละกี่ครั้ง
  - ก. 1 ครั้ง
  - ข. 2 ครั้ง
  - ค. 3 ครั้ง
  - ง. 4 ครั้ง

อีก 2 ข้อ ครับ

9. การยื่นเสียภาษีอากรจะต้องยื่นต่อหน่วยงานกเว้น ข้อใด
- ก. ธนาคารพาณิชย์
  - ข. ที่ทำการไปรษณีย์
  - ค. กรมสรรพากร
  - ง. กรมการค้าภายใน
10. การยื่นเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต้องเสียภาษีในเดือนใด
- ก. มกราคม
  - ข. มีนาคม
  - ค. กันยายน
  - ง. ธันวาคม

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ง

2. ค

3. ง

4. ค

5. ง

6. ง

7. ก

8. ข

9. ง

10. ข

ก่อนเรียน ไม่เป็นไร
เรียนให้เข้าใจ ได้เต็ม
แน่นอน

ชั่วโมงที่ 9

ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 9

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาบัตรกิจกรรมและเนื้อหาจากบัตรเนื้อหา
2. ทำบัตรแบบฝึกหัดพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย
3. ทำแบบทดสอบพร้อมทั้งตรวจผลงานที่บัตรเฉลย

บันเทิงกรรม

ภาค 1
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
myhappyoffice.com

บัตรเนื้อหา

กฎหมายที่เกี่ยวกับภาษีอากร

ที่มา <https://www.google.co.th/>

1) **ภาษี** หมายถึง เงินรายได้ที่รัฐรวมทั้งหน่วยงานท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายอำนาจรัฐ เรียกเก็บจากบุคคลเพื่อจ่ายในการบริหารประเทศหรือท้องถิ่น การเสียภาษีจึงเป็นหน้าที่สำคัญของพลเมือง เพื่อนำเงินไปพัฒนาประเทศ ชุมชน และท้องถิ่นต่อไป

2) **ประเภทภาษีที่สำคัญ** มีดังนี้

(1) **ภาษีเงินได้** คือ เงินภาษีทางตรงที่เรียกเก็บจากรายได้สุทธิของบุคคล หลังจากหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายสำหรับตนเอง คู่สมรสและบุตรแล้ว โดยมีอัตราภาษีที่ต้องชำระเพิ่มขึ้นตามจำนวนรายได้สุทธิที่สูงขึ้นการยื่นเสียภาษีเงินได้ตามแบบที่กฎหมายกำหนดต้องกระทำภายในวันที่ 31 มีนาคมของปีถัดไป ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ ผู้ที่มีเงินได้เกิดขึ้นระหว่างปีที่ผ่านมา โดยมีสถานะอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

1. บุคคลธรรมดา
2. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล
3. ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี
4. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

ยื่นภาษี 2559 พร้อมวิธีคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ยื่นภาษี 2559 พร้อมวิธีคำนวณภาษี ใครยังไม่ได้ยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ต้องมาเตรียมตัวกันหน่อย

แน่นอนว่าในทุก ๆ ปี คนไทยทุกคนจะต้องเสียภาษีให้กับกรมสรรพากร ซึ่งหากใครยังไม่ได้ยื่นภาษี วันนี้กระปุกดอทคอมจะมาแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับการยื่นภาษี พร้อมวิธีคำนวณภาษี ลองไปอ่านกันเลยจ้า อ้อ ! สำหรับใครกำลังจะยื่นภาษีออนไลน์ด้วยตัวเอง เข้าไปดูได้ที่ "12 ขั้นตอนยื่นภาษีด้วยตัวเองทางออนไลน์ มือใหม่ก็ทำได้ ง่ายกว่าที่คิด !"

ใครมีหน้าที่ยื่น

หลายคนมักเข้าใจผิดว่า ถ้ามีเงินได้มากกว่าเดือนละ 20,000 บาท หรือมีเงินได้ต่อปีสูงกว่า 240,000 บาท จึงจะมีหน้าที่ยื่นเสียภาษี ซึ่งความเข้าใจนี้ไม่ใช่เรื่องที่ถูกต้องค่ะ เพราะกรมสรรพากรได้กำหนดให้คนที่มิเงินได้แม้มีเงินได้ไม่ถึงเกณฑ์ต้องเสียภาษี ก็ต้องมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายได้ในกรณีต่อไปนี้

คนโสด มิเงินได้ประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เงินเดือนเกิน 30,000 บาทต่อปี หรือมีเฉพาะเงินเดือนตั้งแต่ 4,167 บาทขึ้นไป หรือตั้งแต่ 50,000 บาทต่อปี ในปีภาษีนั้น

คนมีคู่ หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายมิเงินได้ประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เงินเดือนรวมกันเกิน 60,000 บาท หรือมีเฉพาะเงินเดือนเกิน 100,000 บาทในปีภาษีนั้น

ยื่นแบบไหน

แบบยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีด้วยกัน 2 แบบ คือ แบบ ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91 ง่าย ๆ ว่าใครจะยื่นแบบไหน คนมีเงินเดือน โบนัส ค่าครองชีพที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.91 ส่วนคนที่มีรายได้อื่น ๆ หรือมีทั้งเงินเดือนและรายได้อื่น ๆ ให้ยื่นแบบ ภ.ง.ด.90

- คำนวณโหดแบบฟอร์ม ภ.ง.ด. 90

- คำนวณโหดแบบฟอร์ม ภ.ง.ด. 91

ยื่นภาษีผ่านเน็ต

สำหรับคนที่ต้องการยื่นภาษี สามารถยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้
เลข ➡ ยื่นภาษีผ่านเน็ต

ตรวจสอบค่าลดหย่อนภาษี

ก่อนที่จะไปคำนวณภาษีกัน ผู้เสียภาษีควรทราบข้อมูลของค่าลดหย่อนต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ใน

การคำนวณภาษีด้วยเหมือนกัน โดยค่าลดหย่อนของผู้มีเงินได้จะสามารถหักอะไรได้บ้างลองมาดูกันเลยล่ะ

เช็กรหัสลดหย่อนภาษี 2558 กับ 16 ตัวช่วยประหยัดภาษีฉบับมนุษย์เงินเดือนต้องรู้!

เช็กลิสต์เอกสารประกอบการยื่น

ก่อนยื่นภาษี อย่าลืมตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ให้ครบก่อนนะค่ะ เพราะจะทำให้มีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ในกรณีที่สรรพากรต้องการตรวจสอบเอกสาร จะได้จัดส่งได้โดยเร็วค่ะ โดยอาจมีเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตามนี้

1. หนังสือรับเงินเดือน (50 ทวิ) ซึ่งได้รับจากนายจ้าง โดยหนังสือรับรองจะระบุผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย จำนวนเงินได้ทั้งปี (รวมเงินเดือน โบนัสและเงินพิเศษต่าง ๆ) ภาษีที่หักและนำส่งไว้ รวมถึงเงินที่จ่ายเข้า กบข./กสจ./กองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน กองทุนประกันสังคม และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

2. หนังสือรับรองการชำระเบี้ยประกันชีวิต สามารถนำมาหักลดหย่อนได้ตามจริง สูงสุดไม่เกิน 100,000 บาท ส่วนประกันชีวิตแบบบำนาญ สามารถลดหย่อนได้ตามจริง สูงสุดไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมินแต่ไม่เกิน 200,000 บาท ทั้งนี้ เมื่อรวมค่าเบี้ยประกันแบบบำนาญกับเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือเงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือเงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน และกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพแล้ว ต้องไม่เกิน 500,000 บาท ในแต่ละปีภาษี

3. หนังสือรับรองการหักลดหย่อนค่าเลี้ยงดูบิดา-มารดา สามารถใช้สิทธิลดหย่อนบิดา-มารดาของตนเองได้คนละ 30,000 บาท รวมทั้งบิดา-มารดาของกลุ่มสมรส อีกคนละ 30,000 บาท โดยบิดา-มารดาต้องมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และผู้มีเงินได้เป็นผู้เลี้ยงดูบิดา-มารดา ทั้งนี้บิดา-มารดาต้องมีเงินได้ในปีภาษีไม่เกิน 30,000 บาท

ดาวน์โหลดหนังสือรับรองการหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา

4. เอกสารชำระค่าเบี้ยประกันสุขภาพบิดา-มารดา ลดหย่อนได้สูงสุดตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 15,000 บาท โดยบิดา-มารดาต้องมีเงินได้ในปีภาษีไม่เกิน 30,000 บาท

5. ทะเบียนสมรส กรณีกรมสรรพากรเรียกตรวจ หากใช้สิทธิลดหย่อนภาษีคู่สมรสที่ไม่มีเงินได้ หรือมีเงินได้แต่เลือกนำมาคำนวณภาษีพร้อมกัน

6. เอกสารรับรองบุตร หรือสูติบัตรของบุตร กรณีสรรพากรเรียกตรวจ ซึ่งเป็นได้ทั้งบุตรบุญธรรมและบุตรตามกฎหมาย โดยหักลดหย่อนได้คนละ 15,000 บาท แต่ไม่เกิน 3 คน (มากที่สุด 45,000 บาท) โดยบุตรจะต้องมีอายุไม่เกิน 20 ปี หรือถ้าเกิน 20 ปี (21-25 ปี) จะต้องศึกษาอยู่ในระดับ ปวส. ขึ้นไปเท่านั้น และหากบุตรศึกษาต่อในประเทศ (ตั้งแต่อนุบาล-ปริญญาเอก) ก็จะได้ลดหย่อนเพิ่มอีกคนละ 2,000 บาท

7. หนังสือรับรองการหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ ลดหย่อนได้คนละ 60,000 บาท โดยมีเงื่อนไขดังนี้

คนพิการ จะต้องมียุติบัตรประจำตัวคนพิการ และระบุชื่อผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแลในบัตรประจำตัวคนพิการ โดยคนพิการต้องมีเงินได้ในปีภาษีไม่เกิน 30,000 บาท

คนทุพพลภาพ จะต้องเป็นผู้ทุพพลภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 วัน มีใบรับรองแพทย์ที่ออกในปีภาษีที่ขอใช้สิทธิหักลดหย่อน และมีหนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนทุพพลภาพ

ดาวน์โหลดหนังสือรับรองการหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือทุพพลภาพ

ดาวน์โหลดหนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนทุพพลภาพ

8. เอกสารรับรองการซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) สามารถใช้สิทธิได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ และเมื่อรวมกับเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือเงินสะสมเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือเงินสะสมเข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนแล้ว ต้องไม่เกิน 500,000 บาท ในแต่ละปีภาษี

9. เอกสารรับรองการซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) สามารถใช้สิทธิได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ และไม่เกิน 500,000 บาท

10. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัย สามารถหักลดหย่อนได้ตามจริง สูงสุดไม่เกิน 100,000 บาท

11. ใบเสร็จรับเงินบริจาค สามารถหักลดหย่อนได้ตามจริง สูงสุดไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิ ทั้งนี้ หากเป็นเงินสนับสนุนการศึกษาสามารถหักลดหย่อนได้เป็น 2 เท่าของเงินบริจาค

12. ใบกำกับภาษีค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวในประเทศ สูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท

13. ใบกำกับภาษีค่าซื้อสินค้าและบริการระหว่างวันที่ 25-31 ธันวาคม 2558 สามารถลดหย่อนได้สูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท

14. หลักฐานการกู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ ตามโครงการผ่อนปรนเงื่อนไขการกู้ซื้อบ้านกับธนาคารอาคารสงเคราะห์

15. หลักฐานการเป็นสมาชิกและจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนการออมแห่งชาติ

16. เอกสารเครดิตภาษีเงินปันผล สำหรับคนที่ลงทุนในหุ้น แนะนำให้สมัครสมาชิกที่เว็บไซต์ ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แล้วดาวน์โหลดเอกสารไปใช้ยื่นสรรพากรโดยที่เราไม่ต้องคำนวณให้ยุ่งยาก

17. หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย กองทุนรวมต่าง ๆ กรณีที่เราลงทุนในกองทุนรวมที่มีการจ่ายปันผล เงินปันผลที่ได้รับนั้นจะถูกหักภาษี 10% แต่ผู้ลงทุนก็สามารถเลือกได้ว่าจะให้หักภาษี ณ ที่จ่ายไปเลยหรือไม่

อย่างไรก็ตาม กรณีที่เราเลือกให้เงินปันผลนั้นยังไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย 10% เราจะต้องนำเงินปันผลที่ได้มารวมกับเงินได้ประจำปี เพื่อยื่นคำนวณภาษีด้วยค่ะ ดังนั้นต้องเก็บเอกสารจากกองทุนรวมที่จะส่งมาให้ไว้ให้ดี เพื่อยื่นแสดงหลักฐานต่อกรมสรรพากร

18. หนังสือหรือเอกสารรับรองเงินได้อื่น ๆ นอกเหนือจากเงินเดือน

ทั้งนี้ หากใครยื่นภาษีเป็นประจำทุกปี แล้วเคยยื่นเอกสาร อาทิ ทะเบียนสมรส สูติบัตรของบุตรหนังสือรับรองการหักลดหย่อนค่าเลี้ยงดูบิดา-มารดา ฯลฯ ไปแล้ว ในปีต่อ ๆ ไป ทางสรรพากรอาจไม่เรียกตรวจเอกสารอีก แต่เตรียมพร้อมไว้ก่อนก็ดีนะคะ จะได้ไม่ล่าช้าหากถูกเรียกตรวจ

วิธีคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90 - ภ.ง.ด.91)

สำหรับใครที่ยังไม่ทราบว่า แบบภาษี ภ.ง.ด.90 กับ ภ.ง.ด.91 แตกต่างกันอย่างไร ก่อนจะไปคิดคำนวณภาษีกันลองมาทำความเข้าใจแบบง่าย ๆ กันก่อน เมื่อรู้แล้วก็ลองไปดูวิธีคิดภาษีกันได้เลย

✦ ภ.ง.ด.90 คือ ผู้ที่มีรายได้นอกเหนือจากเงินเดือนที่ได้รับ เช่น ค่าขายแบบบุคคลธรรมดา เงินปันผล หรืออื่น ๆ

✦ ภ.ง.ด.91 คือ ผู้ที่มีรายได้เป็นเงินเดือนเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีรายได้ทางอื่น

ขั้นตอนที่ 1 นำรายได้ทั้งปีมาหักค่าใช้จ่ายส่วนตัว

นำรายได้ตลอดทั้งปีมาหักค่าใช้จ่าย แยกตามประเภทของรายได้ และหักลดหย่อนตามรายการต่าง ๆ เพื่อหารายได้สุทธิ

ตัวอย่างที่ 1

หากนาย A มีรายได้ทั้งปี 400,000 บาท จะต้องหักค่าใช้จ่ายเบื้องต้นดังนี้

+ หักค่าใช้จ่าย 40% ของเงินได้ (แต่ไม่เกิน 60,000 บาท) = 60,000 บาท

จะเหลือรายได้สุทธิ 340,000 บาท

ขั้นตอนที่ 2 นำรายได้ที่เหลือมาหักค่าลดหย่อน

จากนั้น ลองสำรวจดูว่าเรามีค่าลดหย่อนอะไรบ้าง แล้วนำค่าลดหย่อนนั้นมาลบออกจาก 340,000 บาท

เช่น หากปีนี้ นาย A ซึ่งมีภรรยา 1 คน มีรายได้ไม่ถึง 30,000 บาท ทั้งคู่จดทะเบียนสมรสกันแล้ว แต่ไม่มีบุตร จ่ายประกันสังคมไป 9,000 บาท, มีบิดาอายุ 60 ปีขึ้นไปที่ต้องเลี้ยงดู 1 ท่าน, ซื้อ LTF ไป 50,000 บาท และยังมีค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยวในประเทศ 10,000 บาท ก็สามารถนำค่าลดหย่อนทั้งหมดมาหักออกจาก 340,000 บาท ดังนี้

+ หักค่าลดหย่อนส่วนตัว 30,000 บาท

+ หักค่าลดหย่อนคู่สมรส 30,000 บาท

+ หักค่าประกันสังคม 9,000 บาท

+ หักค่าลดหย่อนเลี้ยงดูบิดา 1 คน จำนวน 30,000 บาท

+ หักค่าซื้อ LTF ไป 50,000 บาท

+ หักค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยว 10,000 บาท

จะเหลือรายได้สุทธิ 181,000 บาท

ขั้นตอนที่ 3 นำรายได้สุทธิที่ได้ มาเทียบอัตรากำไร

ปัจจุบันใช้วิธีเสียภาษีแบบขั้นบันได ซึ่งอัตรากำไรในปี 2558 เป็นดังนี้
อัตรากำไรแบบขั้นบันได

+ รายได้ 0-150,000 ยกเว้นอัตรากำไร

+ รายได้ 150,001-300,000 บาท อัตรากำไร 5%

+ รายได้ 300,001-500,000 บาท อัตรากำไร 10%

+ รายได้ 500,001-750,000 บาท อัตรากำไร 15%

+ รายได้ 750,001-1,000,000 บาท อัตรากำไร 20%

+ รายได้ 1,000,001-2,000,000 บาท อัตรากำไร 25%

+ รายได้ 2,000,001-4,000,000 บาท อัตรากำไร 30%

+ รายได้ 4,000,000 บาทขึ้นไป อัตรากำไร 35%

กรณีของนาย A มีรายได้สุทธิอยู่ที่ 181,000 บาท เท่ากับต้องเสียภาษีในอัตราสูงสุดที่ 5% แต่ในจำนวนนี้ 150,000 บาทแรก ได้รับการยกเว้นภาษี จึงคงเหลือส่วนที่ต้องเสียภาษีอยู่ที่ $(181,000 - 150,000) = 31,000$ บาท ที่อัตรา 5% คิดเป็นเงินภาษี 1,550 บาท

ตัวอย่างที่ 2

นางสาวบี ยังไม่ได้แต่งงาน ทำงานมีรายได้รวมทั้งปี 600,000 บาท ส่งเงินสมทบประกันสังคม 9,000 บาท ซื้อประกันชีวิตไว้ 40,000 บาท ซื้อสินค้าในช่วงวันที่ 25-31 ธันวาคม 2558 เป็นเงิน 10,000 บาท จำนวนภาษีได้ดังนี้

- ✦ หักค่าใช้จ่าย 40% ของเงินได้ (แต่ไม่เกิน 60,000 บาท) = 60,000 บาท
- ✦ หักค่าลดหย่อนส่วนตัว 30,000 บาท
- ✦ หักค่าประกันสังคม 9,000 บาท
- ✦ หักค่าซื้อประกันชีวิต 40,000 บาท
- ✦ หักค่าใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการ 10,000 บาท

จะเหลือรายได้สุทธิ 451,000 บาท

มีรายได้สุทธิอยู่ที่ 451,000 บาท เท่ากับต้องเสียภาษีในอัตราสูงสุดที่ 10% เราสามารถคำนวณภาษีแต่ละขั้นได้ดังนี้

- ✦ 150,000 บาทแรก ไม่เสียภาษี

จึงเหลือเงินที่ต้องไปคำนวณ $(451,000 - 150,000) = 301,000$ บาท

- ✦ 150,000 บาทต่อมา เสียภาษี 5% คิดเป็นเงิน 7,500 บาท

จึงเหลือเงินที่ต้องไปคำนวณ $(301,000 - 150,000) = 151,000$ บาท

- ✦ เงินส่วนที่เหลือ 151,000 บาท นำมาคิดภาษีที่ฐาน 10% จะเท่ากับ 15,100 บาท

นำเงินภาษีแต่ละขั้นมารวมกัน $(7,500 + 15,100)$ เท่ากับนางสาวบีต้องเสียภาษี 22,600 บาท

ไม่ยากเลยใช่ไหมคะ สำหรับวิธีคำนวณภาษีที่ต้องเสียในแต่ละปี หรือถ้าหากใครไม่อยากเสียเวลากับการนั่งคิดเลขที่ละตัว ก็สามารถใช้ตัวช่วยได้ค่ะ โดยดาวน์โหลดโปรแกรมได้ที่ > โปรแกรมคำนวณภาษี

ตรวจสอบการขอคืนภาษี

หลังจากยื่นเอกสารไปแล้ว 1 วันทำการ สามารถสอบถามข้อมูลการขอคืนภาษี ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91 ได้ที่เว็บไซต์กรมสรรพากร สอบถามข้อมูลการขอคืนภาษี

ที่มา <http://money.kapook.com/view112464.html>

(2) ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ที่มา <https://www.google.co.th>

ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีอากรประเภทหนึ่งที่มีบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร จัดเก็บจากเงินได้ของบริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และไม่ได้จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน จำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ กิจการร่วมค้า (joint venture) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการที่มีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล ตลอดจนนิติบุคคล ที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามรัษฎากร

อัตราภาษีเงินได้สำหรับนิติบุคคล คำนวณจากกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลร้อยละ 30 และจากกำไรสุทธิเฉพาะกรณีที่ได้จากการประกอบกิจการวิเทศนกิจของธนาคารพาณิชย์ลงวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2535 ร้อยละ 10

ทั้งนี้นิติบุคคลในกรุงเทพมหานครสามารถยื่นภาษีได้ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ในท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ และธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่วนในจังหวัดอื่นสามารถยื่นได้ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่

(3) **ภาษีมูลค่าเพิ่ม** คือ ภาษีทางอ้อมที่เรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าและบริการ โดยคำนวณเก็บจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและการจำหน่ายหรือการให้บริการ เช่น ซื้อวัตถุดิบมาผลิตอาหาร 100 บาท เมื่อผลิตเป็นอาหารแล้วขายราคา 200 บาท จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้น 100 บาทในอัตราร้อยละ 7 ยกเว้นสินค้าบางประเภทที่รัฐยกเว้นให้ เช่น หนังสือ เป็นต้น

Teddy
100 Bath

VAT 0%

Teddy
107 Bath

VAT 7%

ที่มา <http://www.google.co.th>

(4) ภาษีบำรุงท้องที่ คือ ภาษีที่เรียกเก็บเป็นรายปีจากเจ้าของที่ดินทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามจำนวนที่ดินที่มีอยู่ โดยคำนวณตามราคากลางของที่ดิน ตามที่ทางราชการได้ประกาศกำหนดไว้ เพื่อนำรายได้ไปบำรุงกิจการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

**กรยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สิน
และการชำระภาษีประจำปี**
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ยื่นแบบฯ ตั้งแต่ ม.ค.-ก.พ.
ภาษีบำรุงท้องที่ ชำระได้ ตั้งแต่ ม.ค.-เม.ย.
ภาษีป้าย ยื่นแบบฯ ตั้งแต่ ม.ค.- มี.ค.
ต่ออายุใบอนุญาตฯ ก่อนครบกำหนด 30 วัน

(5) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือ ภาษีที่เรียกเก็บเป็นรายปีจากเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ซึ่งให้เช่าประกอบกิจการค้า หรือให้ผู้อื่นอาศัย โดยคำนวณจาดอัตราค่าเช่าซึ่งทรัพย์สินนั้นควรจะให้เช่าได้ในแต่ละปี

(6) ภาษีสรรพสามิต คือ ภาษีเรียกเก็บจากสินค้าที่ผลิตหรือนำเข้า เช่น สุรา บุหรี่ รถยนต์ หรือเก็บจากการให้บริการทางธุรกิจตามที่กฎหมายกำหนด เช่น สถานบันเทิง กิจการโทรคมนาคม ฯลฯ โดยกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง

อย่าลืมชำระภาษี
กันเถอะนะคะ
เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของเรา

บัตรแบบฝึกหัด

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเติมเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเครื่องหมาย X

หน้าข้อความที่ผิด

1. .... ภาษี หมายถึง เงินรายได้ที่รัฐรวมทั้งหน่วยงานท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายอำนาจรัฐ เรียกเก็บจากบุคคลเพื่อจ่ายในการบริหารประเทศหรือท้องถิ่น
2. .... เงินภาษีทางตรงที่เรียกเก็บจากรายได้สุทธิของบุคคล หลังจากหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่าย สำหรับตนเอง คู่สมรสและบุตรแล้ว เรียกว่า ภาษีมูลค่าเพิ่ม
3. .... ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชนิติบุคคล ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
4. .... การยื่นเสียภาษีเงินได้ตามแบบที่กฎหมายกำหนดต้องกระทำภายในวันที่ 31 มกราคม ของปีถัดไป
5. .... ชั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ 1 – 150,000 บาท ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
6. .... บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด องค์กรของรัฐบาลต่างประเทศ กิจการร่วมค้า (joint venture) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการที่มีรายได้ ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล
7. .... ภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ ภาษีทางอ้อมที่เรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าและบริการ โดยคำนวณเก็บจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและการจำหน่ายหรือการ ให้บริการในอัตราร้อยละ 7
8. .... ภาษีเรียกเก็บจากสินค้าที่ผลิตหรือนำเข้า เช่น สุรา บุหรี่ รถยนต์ หรือเก็บจากการ ให้บริการทางธุรกิจตามที่กฎหมายกำหนด เช่น สถานบันเทิง กิจการโทรคมนาคม ฯลฯ เรียกว่า ภาษีสรรพสามิต
9. .... ภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือ ภาษีที่เรียกเก็บเป็นรายปีจากเจ้าของที่ดินทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคลตามจำนวนที่ดินที่มีอยู่ โดยคำนวณตามราคากลางของที่ดิน ตามที่ทาง ราชการได้ประกาศกำหนดไว้
10. .... สินค้าที่ผลิตหรือนำเข้า เช่น สุรา บุหรี่ รถยนต์ หรือจากการให้บริการทางธุรกิจตามที่ กฎหมายกำหนด จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

บัตรเฉลยแบบฝึกหัด

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่ผิด

1. ✓ ภาษี หมายถึง เงินรายได้ที่รัฐรวมทั้งหน่วยงานท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายอำนาจรัฐเรียกเก็บจากบุคคลเพื่อจ่ายในการบริหารประเทศหรือท้องถิ่น
2. ✗ เงินภาษีทางตรงที่เรียกเก็บจากรายได้สุทธิของบุคคล หลังจากหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายสำหรับตนเอง คู่สมรสและบุตรแล้ว เรียกว่า ภาษีมูลค่าเพิ่ม
3. ✓ ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
4. ✗ การยื่นเสียภาษีเงินได้ตามแบบที่กฎหมายกำหนดต้องกระทำภายในวันที่ 31 มกราคมของปีถัดไป
5. ✓ ชั้นเงินได้สุทธิตั้งแต่ 1 – 150,000 บาท ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
6. ✓ บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ กิจการร่วมค้า (joint venture) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการที่มีรายได้ ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล
7. ✓ ภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ ภาษีทางอ้อมที่เรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าและบริการ โดยคำนวณเก็บจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและการจำหน่ายหรือการให้บริการในอัตราร้อยละ 7
8. ✓ ภาษีเรียกเก็บจากสินค้าที่ผลิตหรือนำเข้า เช่น สุรา บุหรี่ รถยนต์ หรือเก็บจากการให้บริการทางธุรกิจตามที่กฎหมายกำหนด เช่น สถานบันเทิง กิจการโทรคมนาคม ฯลฯ เรียกว่า ภาษีสรรพสามิต
9. ✗ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือ ภาษีที่เรียกเก็บเป็นรายปีจากเจ้าของที่ดินทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามจำนวนที่ดินที่มีอยู่ โดยคำนวณตามราคากลางของที่ดิน ตามที่ทางราชการได้ประกาศกำหนดไว้
10. ✗ สินค้าที่ผลิตหรือนำเข้า เช่น สุรา บุหรี่ รถยนต์ หรือจากการให้บริการทางธุรกิจตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. ภาษีชนิดใดที่รัฐเรียกเก็บเป็นรายปีจากเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น
  - ก. ภาษีสรรพสามิต
  - ข. ภาษีเงินได้นิติบุคคล
  - ค. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
  - ง. ภาษีมูลค่าเพิ่ม
2. หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรจากสินค้าที่ผลิตหรือนำเข้า เช่น สุรา บุหรี่ รถยนต์
  - ก. กรมที่ดิน
  - ข. กรมการค้า
  - ค. กรมศุลกากร
  - ง. กรมสรรพสามิต
3. ช่วงเงินได้สุทธิของบุคคลธรรมดาที่ได้รับการยกเว้นภาษี ตรงกับข้อใด
  - ก. 1-250,000 บาท
  - ข. 1-200,000 บาท
  - ค. 1-150,000 บาท
  - ง. 1-100,000 บาท
4. บุคคลใดไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
  - ก. บุคคลธรรมดา
  - ข. ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี
  - ค. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง
  - ง. ห้างหุ้นส่วนจำกัด

5. เงินได้พึงประเมินเป็นรายได้จากข้อใด
- ก. ภาษีเงินได้
  - ข. ภาษีประจำปี
  - ค. ภาษีส่วนบุคคล
  - ง. ภาษีบำรุงท้องที่
6. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีจะยื่นเสียภาษีได้ภายในวันที่เท่าไร
- ก. 31 มกราคมของปีถัดไป
  - ข. 31 มีนาคมของปีถัดไป
  - ค. 31 พฤษภาคมของปีถัดไป
  - ง. 31 กรกฎาคมของปีถัดไป
7. รายได้ที่หักค่าลดหย่อนภาษีแล้วหมายถึงข้อใด
- ก. เงินรายได้ในรอบปี
  - ข. รายได้ที่นำไปยื่นเสียภาษี
  - ค. รายได้ที่นำไปคำนวณภาษี
  - ง. เงินได้สุทธิ
8. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล คือข้อใด
- ก. แบบ ภ.ง.ด. 91
  - ข. แบบ ภ.ง.ด. 90
  - ค. แบบ ภ.ง.ด. 51
  - ง. แบบ ภ.ง.ด. 50

อีก 2 ข้อ ครับ

9. การยื่นแบบ ภ.ง.ด.90,91 ประจำปีภาษี 2558 ทางอินเทอร์เน็ต สามารถยื่นแบบฯตามข้อใด
- ก. วันที่ 1 มกราคม 2550 ถึง 31 มีนาคม 2559
  - ข. วันที่ 1 มีนาคม 2550 ถึง 31 มีนาคม 2559
  - ค. วันที่ 1 มกราคม 2550 ถึง 2 เมษายน 2559
  - ง. วันที่ 1 ตุลาคม 2549 ถึง 31 มีนาคม 2559
10. เว็บไซต์ของกรมสรรพากร
- ก. www.dr.go.th
  - ข. www.excise.go.th
  - ค. www.revenue.go.th
  - ง. www.rd.go.th

ความพยายาม
เป็นหนทางสู่ความสำเร็จ

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

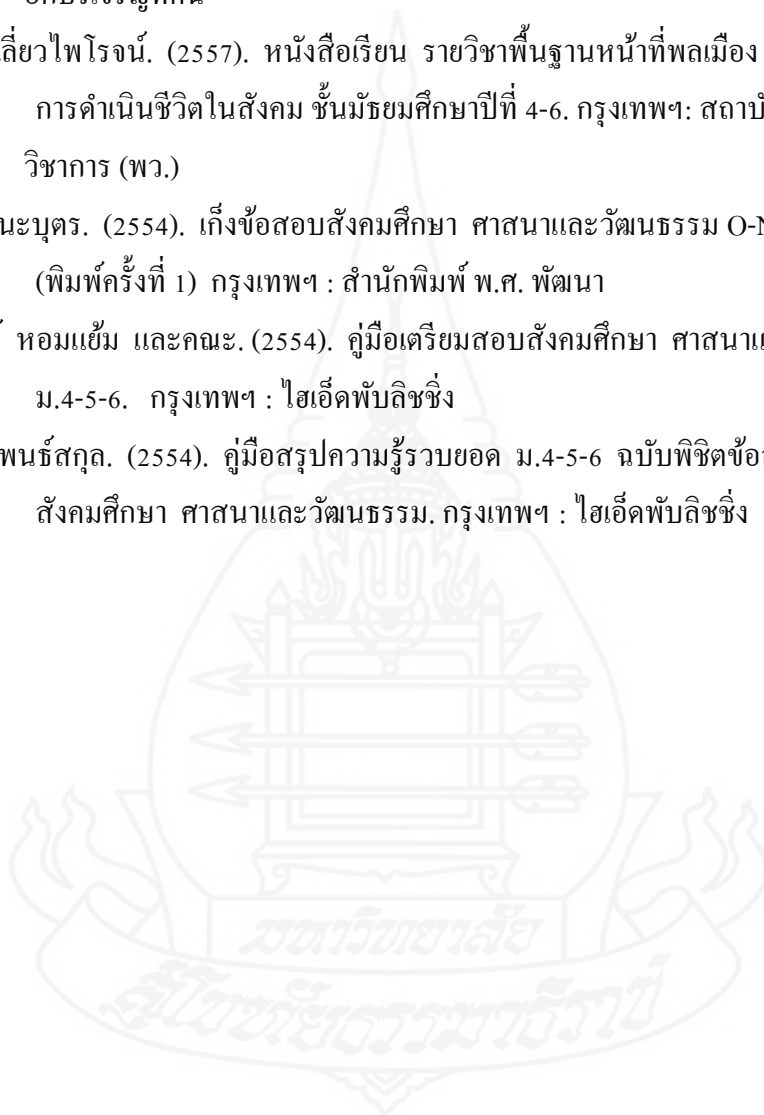
1. ค
2. ง
3. ค
4. ง
5. ก
6. ข
7. ง
8. ง
9. ข
10. ง

มันใจมาก ๆ ครับ ตรวจสอบเสร็จแล้ว

บรรณานุกรม

- กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- ฉัตรนัท เทียวไพโรจน์. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- วิทยา ปานะบุตร. (2554). เก็งข้อสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม O-NET ม.6. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา
- สุเพ็ญรัตน์ หอมแย้ม และคณะ. (2554). คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.4-5-6. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิง
- อุทิศ จິงนิพนธ์สกุล. (2554). คู่มือสรุปความรู้รวมยอด ม.4-5-6 ฉบับพิชิตข้อสอบ O-NET ม.6 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิง

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้
2. แบบทดสอบก่อนเรียน
3. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
4. บัตรคำสั่ง
5. บัตรกิจกรรม
6. บัตรเนื้อหา
7. บัตรแบบฝึกหัด
8. บัตรเฉลยแบบฝึกหัด
9. แบบทดสอบหลังเรียน
10. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ได้ลำดับการปฏิบัติกิจกรรม และบัตรเฉลยคำตอบไว้อย่างเป็นขั้นตอน เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป

รำไพ พกกลาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	ค
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	5
บัตรคำสั่ง	6
บัตรกิจกรรม	7
บัตรเนื้อหา	8
บัตรแบบฝึกหัด	13
บัตรเฉลยแบบฝึกหัด	14
แบบทดสอบหลังเรียน	15
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	18
บรรณานุกรม	19

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ นักเรียนใช้เรียนด้วยตนเอง นักเรียน จะได้รับประโยชน์มาก ถ้าหากนักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนด
4. เฉลยบัตรคำตอบของแต่ละกิจกรรมอยู่หน้าถัดไป ไม่ควรเปิดดูบัตรเฉลยคำตอบก่อน
5. การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทำลงในชุดการเรียนรู้
6. ตรวจสอบคำตอบในทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติ
7. เกณฑ์การผ่านบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ร้อยละ 80
8. ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ให้ย้อนกลับไปศึกษาบัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหาให้เข้าใจ

แล้วจึงกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ จนกว่าจะผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

9. ขณะศึกษาชุดการเรียนรู้ หากมีข้อสงสัยให้ถามเพื่อนหรือครู เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาต่อไป

ชุดการเรียนรู้นี้จะมีประโยชน์ต่อนักเรียน ถ้าศึกษาตามลำดับขั้นตอนและมีความซื่อสัตย์ ถ้าไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ศึกษาจากบัตรเนื้อหาหรือบัตรกิจกรรมหลาย ๆ ครั้ง แล้วกลับมาทำบัตรแบบฝึกหัดและแบบทดสอบอีกครั้ง เชื่อว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้
เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

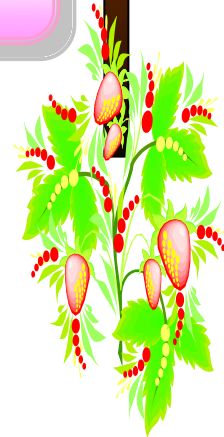
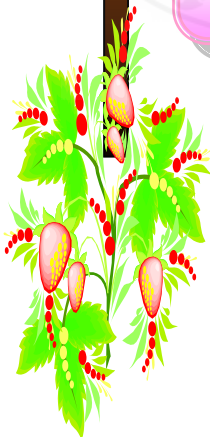
1. อธิบายที่มาความหมายและประโยชน์
ของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้

2. อธิบายกฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และ
กฎหมายผู้ลี้ภัยได้

3. อธิบายกฎหมายการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและ
กฎหมายการให้การคุ้มครองแก่คนในชาติได้

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส 31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

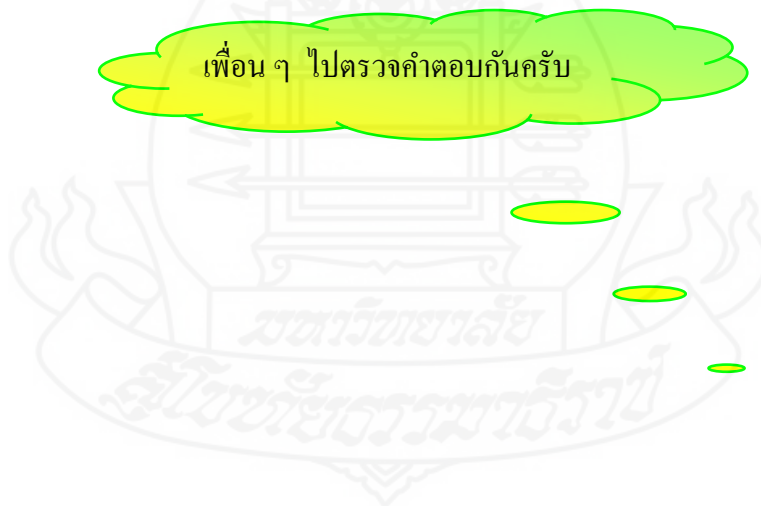
คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. กำเนิดของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศเริ่มขึ้นหลังเหตุการณ์ใด
  - ก. สงครามโลกครั้งที่ 1
  - ข. สงครามโลกครั้งที่ 2
  - ค. สงครามเย็น
  - ง. เหตุการณ์ 911
2. บุคคลผู้รณรงค์เริ่มให้เกิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศคือใคร
  - ก. จิม ทอมสัน
  - ข. ฟรอนซ์ว มิตรตรองด์
  - ค. อังรี ดูนังต์
  - ง. เนลสัน เฮย์
3. สารสำคัญของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศปรากฏในอนุสัญญาใด
  - ก. อนุสัญญาเจนีวา
  - ข. อนุสัญญาปารีส
  - ค. อนุสัญญาโตเกียว
  - ง. อนุสัญญามอนทรีออล
4. ข้อใดมิใช่สาระสำคัญของอนุสัญญากฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
  - ก. ปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้บาดเจ็บจากสงคราม
  - ข. การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมต่อเชลยศึกสงคราม
  - ค. ปฏิบัติต่ออาชญากรสงครามอย่างเป็นธรรม
  - ง. ปกป้องคุ้มครองพลเรือนในภาวะสงคราม

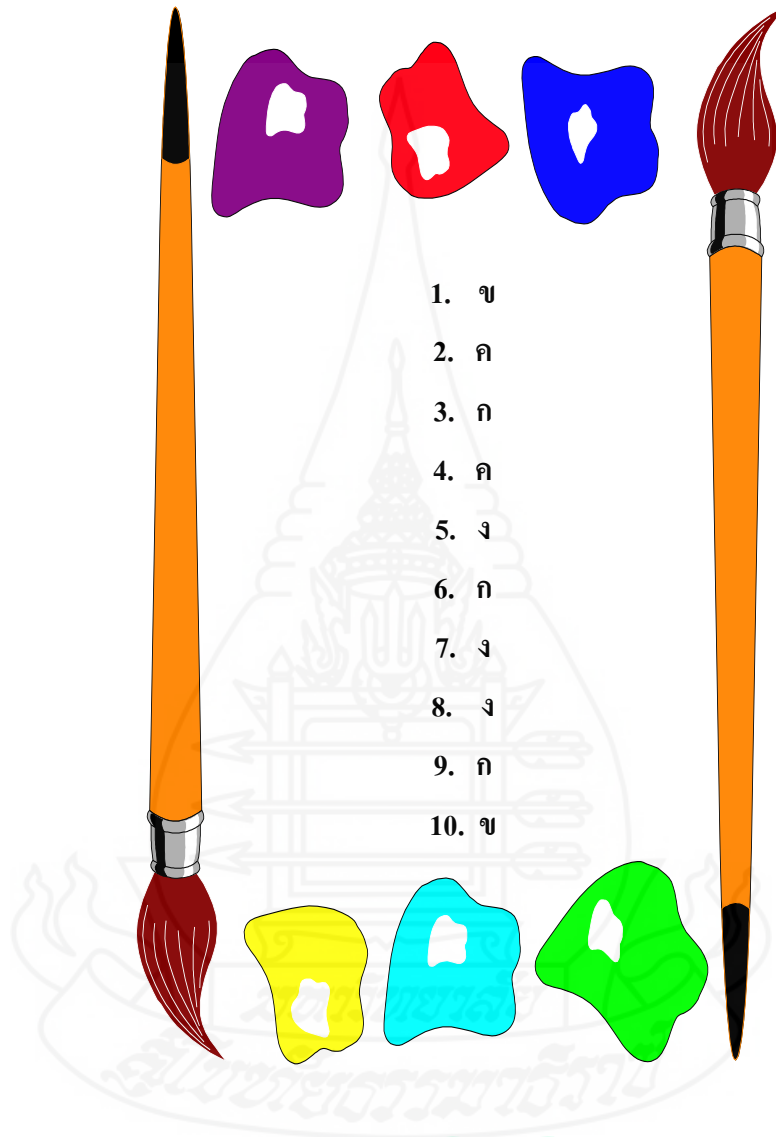
5. ข้อใดมิได้เกี่ยวข้องกับประโยชน์อันเกิดจากกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
  - ก. การจำกัดวิธีในการทำสงคราม
  - ข. การแบ่งเขตระหว่างทหารและพลเรือนในภาวะสงคราม
  - ค. ช่วยคนบาดเจ็บและรักษาพยาบาลระหว่างสงคราม
  - ง. ห้ามทำร้ายทหารชั้นผู้น้อยในระหว่างสงคราม
6. การขอลี้ภัยเพื่อเข้าไปอยู่ในดินแดนของรัฐผู้ให้ลี้ภัยเป็นการลี้ภัยลักษณะใด
  - ก. การลี้ภัยทางดินแดน
  - ข. การลี้ภัยทางทูต
  - ค. การลี้ภัยต่างประเทศ
  - ง. การลี้ภัยข้ามชาติ
7. ข้อใดไม่ใช่กฎหมายที่ประเทศไทยเคยมีเพื่อเอาผิดและลงโทษการกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศแก่ผู้หญิงและเด็กในลักษณะที่เป็นการค้า
  - ก. กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
  - ข. กฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง
  - ค. กฎหมายสถานบริการแต่จำกัด
  - ง. กฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย
8. ข้อใดคือสนธิสัญญาหรือข้อตกลงอื่นที่เกิดขึ้นจากกฎหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดน
  - ก. สนธิสัญญากับสหรัฐอเมริกา ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนพ.ศ. 2533
  - ข. สนธิสัญญาระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนพ.ศ. 2551
  - ค. อนุสัญญาเจนีวา
  - ง. ทั้งข้อ ก และ ข

9. กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองต่อผู้มีสัญชาติของรัฐ เป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมและคุ้มครองแก่ใคร
- คนชาติหรือผู้ที่มีสัญชาติของรัฐ ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล
  - ผู้หญิงและเด็กหญิงชาวต่างชาติ
  - ช่วยคนบาดเจ็บและรักษาพยาบาลระหว่างสงคราม
  - ปกป้องคุ้มครองพลเรือนในภาวะสงคราม
10. การลี้ภัยที่ผู้ขอลี้ภัยเข้าไปอยู่ในสถานทูตของรัฐผู้ให้ลี้ภัย ซึ่งตั้งอยู่ในดินแดนของรัฐ ที่ต้องการตัวผู้ขอลี้ภัยเอง เป็นการลี้ภัยในลักษณะใด
- การลี้ภัยทางดินแดน
  - การลี้ภัยทางทูต
  - การลี้ภัยต่างประเทศ
  - การลี้ภัยข้ามชาติ

เพื่อน ๆ ไปตรวจคำตอบกันครับ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ตั้งใจเรียนให้มาก ๆ นะเพื่อน

ชั่วโมงที่ 10

ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 10

เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

บัตรกิจกรรม

ที่มา <http://www.mwgthailand.org/autopagev4>

คูชิ วันนี้มีข่าวการค้ำนุษย์อีกแล้ว

น่าสงสารจัง แล้วใครจะช่วยเหลือได้ล่ะ

อ้อ ตอนนี้ก็มีกฎหมายเกี่ยวกับการค้ำนุษย์ออกมาคุ้มครองแล้ว

แล้วจะช่วยเหลือได้ยังไงล่ะ

งั้นเราไปศึกษากฎหมายกัน

ดี ๆ มีประโยชน์ เราไปด้วย

บัตรเนื้อหา

1. กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

1. ที่มา

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ มีกำเนิดขึ้นหลังเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ.1939-1945) ที่ทำให้เพื่อนมนุษย์ทั้งประชาชนทั่วไป ทหารทั้งสองฝ่ายบาดเจ็บล้มตาย เป็นจำนวนมาก ในระหว่างสงครามได้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน เหลลยศึกถูกทารุณกรรม ประชาชนอดอยากยากแค้น โดยไม่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมีกำเนิดขึ้น โดยการริเริ่มของนายอังรี ดูนังต์ เพื่อให้การช่วยเหลือทหารและพลเรือน ตลอดทั้งเชลยศึกในยามที่มีการขัดแย้งทางทหารหรือมีสงครามเกิดขึ้น และเพื่อให้การช่วยเหลือสามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมให้มากที่สุด ทั้งผู้ให้การช่วยเหลือและผู้รับการช่วยเหลือจึงเป็นที่มาของอนุสัญญาที่ว่า “อนุสัญญาเจนีวา” ซึ่งต่อมาอนุสัญญานี้เป็นที่รู้จักในนาม กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

2. ความหมาย

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (IHL) เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างประเทศที่มุ่งคุ้มครองเพื่อนมนุษย์จากภัยสงคราม หรือภัยจากการขัดแย้งจากกำลังทหาร ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ คุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อของการสู้รบ บรรเทาทุกข์ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยสงคราม โดยวางกฎเกณฑ์สำหรับใช้ปฏิบัติการทางการทหารในยามสงคราม

3. สาระสำคัญของอนุสัญญาเจนีวา

อนุสัญญาเจนีวามี 4 ฉบับ (ค.ศ. 1949) และมีพิธีสารเพิ่มเติมอีก 2 ฉบับ (ค.ศ. 1977) อยู่ภายใต้การควบคุมรับผิดชอบโดยคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC) มีสาระสำคัญดังนี้

- 1) ฉบับที่ 1 ว่าด้วยการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยในกองทัพที่อยู่ ในสนามรบให้มีสภาพดีขึ้น
- 2) ฉบับที่ 2 ว่าด้วยการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยและลูกเรือที่ อับปางของกองกำลังรบในทะเลให้มีสภาพดีขึ้น
- 3) ฉบับที่ 3 ว่าด้วยการปฏิบัติต่อเชลยศึก
- 4) ฉบับที่ 4 ว่าด้วยการปกป้องคุ้มครองบุคคลพลเรือนในระหว่างสงคราม หรือการ ขัดแย้งทางกำลังทหาร

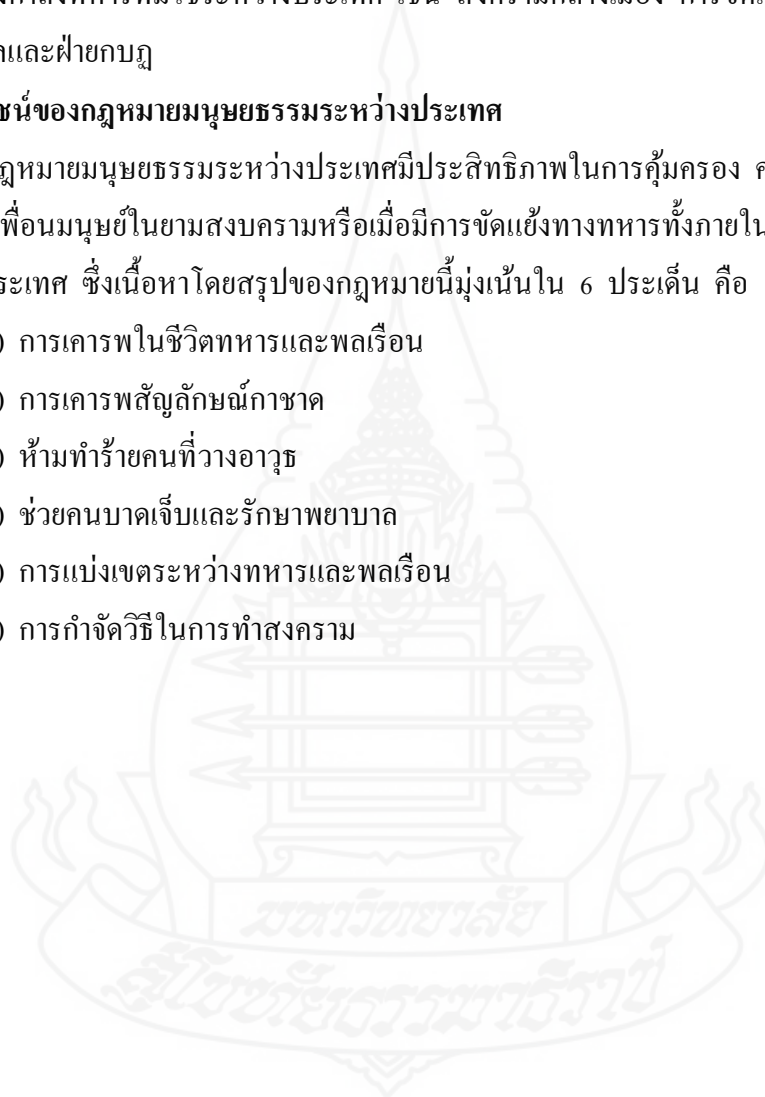
5) พิธีสารเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 ว่าด้วยการคุ้มครองพลเรือนซึ่งได้รับผลกระทบจากการขัดแย้งทางกำลังทหารระหว่างประเทศ ครอบคลุมถึงทรัพย์สินของพลเรือน อุปกรณ์รักษาพยาบาล แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่บรรเทาทุกข์ และการกำหนดวิธีใช้อาวุธในสงคราม

6) พิธีสารเพิ่มเติมฉบับที่ 2 ว่าด้วยการคุ้มครองพลเรือนซึ่งได้รับผลกระทบจากการขัดแย้งทางกำลังทหารที่มีใช้ระหว่างประเทศ เช่น สงครามกลางเมือง การขัดแย้งระกวาง ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายกบฏ

4. ประโยชน์ของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมีประสิทธิภาพในการคุ้มครอง ครอบคลุมการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในยามสงครามหรือเมื่อมีการขัดแย้งทางทหารทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งเนื้อหาโดยสรุปของกฎหมายนี้มุ่งเน้นใน 6 ประเด็น คือ

- 1) การเคารพในชีวิตทหารและพลเรือน
- 2) การเคารพสัญลัักษณ์กาชาด
- 3) ห้ามทำร้ายคนที่วางอาวุธ
- 4) ช่วยคนบาดเจ็บและรักษาพยาบาล
- 5) การแบ่งเขตระหว่างทหารและพลเรือน
- 6) การกำจัดวิธีในการทำสงคราม

2. กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

(Office On Drugs And Crime) กำลังเปิดแนวรบกับเครือข่ายการค้ามนุษย์ที่สร้างปัญหาอยู่ในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะแถบ "ลุ่มน้ำโขง" ขณะนี้ มีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก.) ในการปราบปรามอาชญากรรมทางเพศเกี่ยวกับเด็ก เพื่อลดระดับความรุนแรงก่อนปี 2558 ที่ประชาคมอาเซียนจะมีผลใช้บังคับ โดยสนับสนุนทฤษฎี "ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน" (Community Policing) ที่บช.ก.นำมาใช้ควบคุมอาชญากรรมและประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ

ที่มา

http://www.mwgthailand.org/autopagev4/show_all.php?auto_id=2&TopicPk=&p=6

ปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าเด็กและผู้หญิงและเด็กได้รับการตระหนักจากประชาคมโลกว่าเป็นอาชญากรรมที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์จากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันโดยผู้เสียหายไม่ได้สมัครใจและได้กระทำกันอย่างกว้างขวางจนกลายเป็นขบวนการเชื่อมโยงทั้งในและนอกประเทศ

ในอดีตประเทศไทยเคยมีกฎหมายเพื่อเอาผิดและลงโทษการกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศแก่ผู้หญิงและเด็กในลักษณะที่เป็นการค้า เช่น กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี กฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง กฎหมายสถานบริการแต่จำกัด

ต่อมาประเทศไทยได้ร่วมลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร พ.ศ. 2543 และพิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะเด็กและผู้หญิง พ.ศ.2543 เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และตรากฎหมายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ขึ้นต่อมาตามลำดับ

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ตลอดจนการให้ความร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกำหนดให้มีคณะกรรมการประสานและกำกับดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศและให้ความร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องกับกฎหมายอื่น

3. กฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย

ปัญหาผู้ลี้ภัยเป็นประเด็นทางมนุษยธรรมที่มีกฎหมายระหว่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะถึงแม้จะมีการรับรองว่าสิทธิแสวงหาที่ลี้ภัยเป็นสิทธิมนุษยชนแต่รัฐต่าง ๆ ก็ยังลำบากใจเมื่อต้องกลายเป็นรัฐผู้ให้ลี้ภัย โดยการลี้ภัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

1. การลี้ภัยทางดินแดน (territorial asylum) หมายถึง การขอลี้ภัยเพื่อเข้าไปอยู่ในดินแดนของรัฐผู้ให้ลี้ภัย ซึ่งขึ้นกับการตัดสินใจของรัฐดินแดนว่าจะให้ลี้ภัยหรือไม่ โดยพิจารณาจากพันธกรณี ในข้อตกลงระหว่างประเทศและกฎหมายภายในของรัฐนั้น

2. การลี้ภัยทางทูต (diplomatic asylum) หมายถึง การลี้ภัยที่ผู้ลี้ภัยเข้าไปอยู่ในสถานทูตของรัฐผู้ให้ลี้ภัย ซึ่งตั้งอยู่ในดินแดนของรัฐที่ต้องการตัวผู้ลี้ภัยเอง ปัจจุบันสมาชิกส่วนใหญ่สหประชาชาติได้จัดตั้งสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติขึ้น เพื่อคุ้มครองและแก้ปัญหาของผู้ลี้ภัยทั่วโลก รวมทั้งปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ลี้ภัย โดยเฉพาะสิทธิที่อาศัยอยู่อย่างปลอดภัยในประเทศอื่นเพื่อเตรียมพร้อมที่จะส่งกลับประเทศต้นทางตามทีผู้ลี้ภัยต้องการ หรือ เพื่อที่จะส่งไปยังประเทศที่สาม

ในส่วนของประเทศไทยนั้น ก็ได้ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับผู้อพยพหนีภัยเข้ามาในดินแดนไทยอย่างต่อเนื่อง ตามหลักมนุษยธรรมด้วยดี โดยให้ความคุ้มครองต่อผู้อพยพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ

4. กฎหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดน

วิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นวิธีการที่รัฐต่าง ๆ ได้ยึดถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ และนับว่าเป็นการแสดงความร่วมมือระหว่างรัฐในการจัดการกับผู้กระทำความผิดที่พยายามหลบหนีให้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมวิธีหนึ่งนอกเหนือไปจากการให้ความร่วมมือด้านอื่น ๆ เช่น การช่วยจัดหา และจัดส่งพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือพยานวัตถุระหว่างกัน การส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น โดยปกติจะกระทำในลักษณะของข้อตกลงทวิภาคี ซึ่งจะมีสาระสำคัญเกี่ยวกับความคิดที่สามารถส่งตัวผู้กระทำข้ามแดนได้นั้นจะต้องร้ายแรงระดับหนึ่ง

ตัวอย่างของสนธิสัญญาหรือข้อตกลงที่เกิดขึ้น คือ สนธิสัญญากับสหรัฐอเมริกา ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนพ.ศ. 2533 สนธิสัญญาระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนพ.ศ. 2551

5. กฎหมายการให้การคุ้มครองแก่คนในชาติ

กฎหมายระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองต่อผู้มีสัญชาติของรัฐ เป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมและคุ้มครองคนชาติหรือผู้ที่มีสัญชาติของรัฐ ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล เมื่อต้องไปอยู่ในดินแดนของรัฐอื่น โคนรัฐสัญชาติของคนต่างด้าวนั้นอาจดำเนินการให้ “ความคุ้มครองทางการทูต (diplomatic protection)” แก่ผู้เสียหายซึ่งเป็นคนชาติของคน ด้วยการนำเรื่องขึ้นเรียกร้องในระดับอนุญาโตตุลาการหรือศาลระหว่างประเทศต่อไป

กฎหมายเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองแก่คนชาติมีความสำคัญและพัฒนามาเป็นเวลานาน และมีบทบาทในการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบพื้นฐานซึ่งรัฐมีระหว่างกันในระดับระหว่างประเทศ ว่าการก่อความเสียหายแก่คนชาติของรัฐหนึ่ง หากไม่แก้ไข เมื่อถึงจุดหนึ่งอาจเป็นผลให้เกิดความรับผิดชอบระหว่างประเทศต่อรัฐสัญชาติของเขาได้

ที่มา <https://sites.google.com/site/aomunomgs/home/law5>

บัตรแบบฝึกหัด

คำชี้แจง เติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

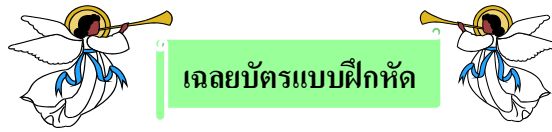
1. กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมีกำเนิดขึ้น โดยการริเริ่มของ.....
2. ประโยชน์ของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ คือ
  - 1).....
  - 2). .....
  - 3). .....
  - 4). .....
  - 5). .....
  - 6). .....
3. กฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย โดยการลี้ภัยสามารถแบ่งออกเป็น ..... ลักษณะ คือ

.....

.....

.....
4. กฎหมายที่คุ้มครองคนชาติหรือผู้ที่มีสัญชาติของรัฐ ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล คือ
กฎหมาย .....
5. การส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น โดยปกติจะกระทำในลักษณะของ.....

คำชี้แจง เติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมีกำเนิดขึ้น โดยการริเริ่มของ นายอังรี ดูนังต์
2. ประโยชน์ของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ คือ
  - 1) การเคารพในชีวิตทหารและพลเรือน
  - 2) การเคารพสัญลักษณ์กาชาด
  - 3) ห้ามทำร้ายคนที่วางอาวุธ
  - 4) ช่วยคนบาดเจ็บและรักษาพยาบาล
  - 5) การแบ่งเขตระหว่างทหารและพลเรือน
  - 6) การกำจัดวิธีในการทำสงคราม
3. กฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย โดยการลี้ภัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ
  1. การลี้ภัยทางดินแดน (territorial asylum) หมายถึง การขอลี้ภัยเพื่อเข้าไปอยู่ในดินแดนของรัฐผู้ให้ลี้ภัย ซึ่งขึ้นกับการตัดสินใจของรัฐดินแดนว่าจะให้ลี้ภัยหรือไม่ โดยพิจารณาจากพันธกรณี ในข้อตกลงระหว่างประเทศและกฎหมายภายในของรัฐนั้น
  2. การลี้ภัยทางทูต (diplomatic asylum) หมายถึง การลี้ภัยที่ผู้ขอลี้ภัยเข้าไปอยู่ในสถานทูตของรัฐผู้ให้ลี้ภัย ซึ่งตั้งอยู่ในดินแดนของรัฐที่ต้องการตัวผู้ขอลี้ภัยเอง
4. กฎหมายที่คุ้มครองคนชาติหรือผู้ที่มีสัญชาติของรัฐ ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล คือ กฎหมาย การให้การคุ้มครองแก่คนในชาติ
5. การส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น โดยปกติจะกระทำในลักษณะของ ข้อตกลงทวิภาคี

แบบทดสอบหลังเรียน

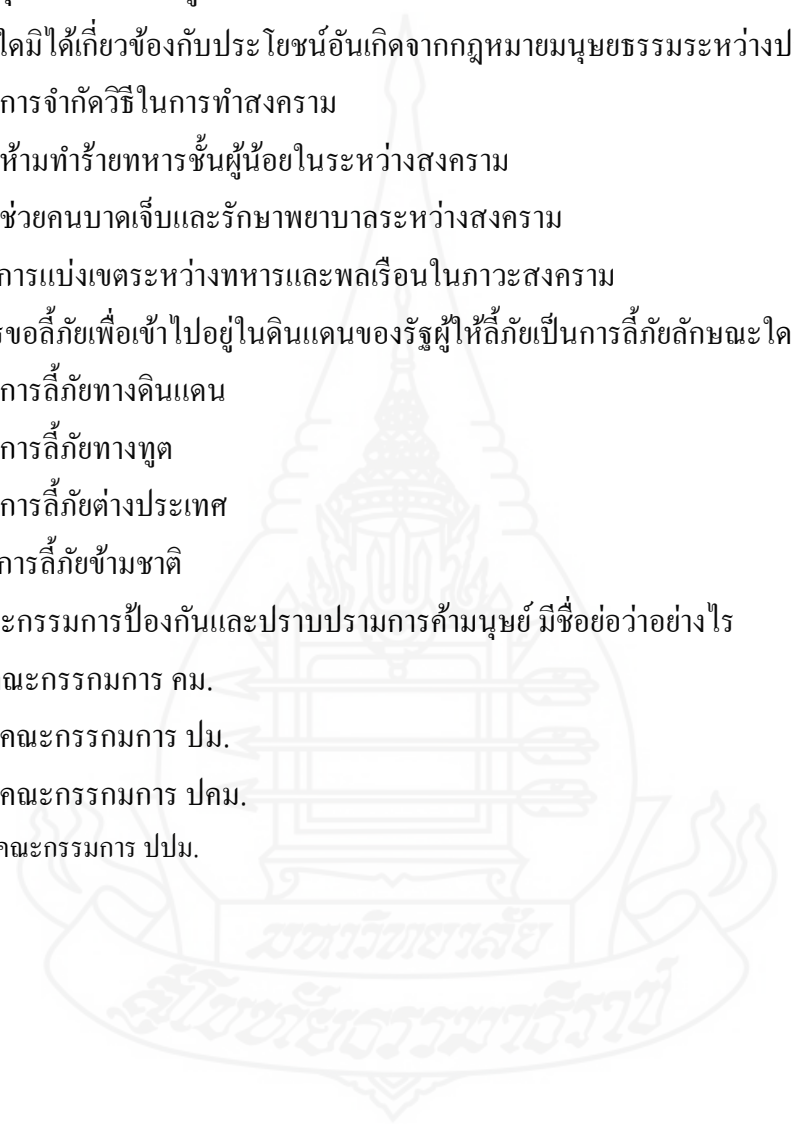
รายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส 31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย × ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดมิใช่สาระสำคัญของอนุสัญญากฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
  - ก. ปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้บาดเจ็บจากสงคราม
  - ข. การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมต่อเชลยศึกสงคราม
  - ค. ปฏิบัติต่ออาชญากรสงครามอย่างเป็นธรรม
  - ง. ปกป้องคุ้มครองพลเรือนในภาวะสงคราม
2. กำเนิดของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศเริ่มขึ้นหลังเหตุการณ์ใด
  - ก. สงครามโลกครั้งที่ 1
  - ข. สงครามโลกครั้งที่ 2
  - ค. สงครามเย็น
  - ง. เหตุการณ์ 911
3. กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองต่อผู้มีสัญชาติของรัฐเป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมและคุ้มครองแก่ใคร
  - ก. ปกป้องคุ้มครองพลเรือนในภาวะสงคราม
  - ข. ผู้หญิงและเด็กหญิงชาวต่างชาติ
  - ค. ช่วยคนบาดเจ็บและรักษาพยาบาลระหว่างสงคราม
  - ง. คนชาติหรือผู้ที่มีสัญชาติของรัฐ ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล
4. การลี้ภัยที่ผู้ขอลี้ภัยเข้าไปอยู่ในสถานทูตของรัฐผู้ให้ลี้ภัย ซึ่งตั้งอยู่ในดินแดนของรัฐที่ต้องการตัวผู้ขอลี้ภัยเอง เป็นการลี้ภัยในลักษณะใด
  - ก. การลี้ภัยทางดินแดน
  - ข. การลี้ภัยต่างประเทศ
  - ค. การลี้ภัยทางทูต
  - ง. การลี้ภัยข้ามชาติ

5. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
  - ก. มุ่งเน้นการเคารพสิทธิมนุษยชน
  - ข. ห้ามทำร้ายคนที่วางอาวุธ
  - ค. การเคารพในชีวิตทหารและพลเรือน
  - ง. มุ่งเน้นช่วยเหลือผู้ร้ายข้ามแดน
6. ข้อใดมิได้เกี่ยวข้องกับประโยชน์อันเกิดจากกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
  - ก. การจำกัดวิธีในการทำสงคราม
  - ข. ห้ามทำร้ายทหารชั้นผู้น้อยในระหว่างสงคราม
  - ค. ช่วยคนบาดเจ็บและรักษาพยาบาลระหว่างสงคราม
  - ง. การแบ่งเขตระหว่างทหารและพลเรือนในภาวะสงคราม
7. การขอลี้ภัยเพื่อเข้าไปอยู่ในดินแดนของรัฐผู้ให้ลี้ภัยเป็นการลี้ภัยลักษณะใด
  - ก. การลี้ภัยทางดินแดน
  - ข. การลี้ภัยทางทูต
  - ค. การลี้ภัยต่างประเทศ
  - ง. การลี้ภัยข้ามชาติ
8. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ มีชื่อย่อว่าอย่างไร
  - ก. คณะกรรมการ คม.
  - ข. คณะกรรมการ ปม.
  - ค. คณะกรรมการ ปคม.
  - ง. คณะกรรมการ ปปม.

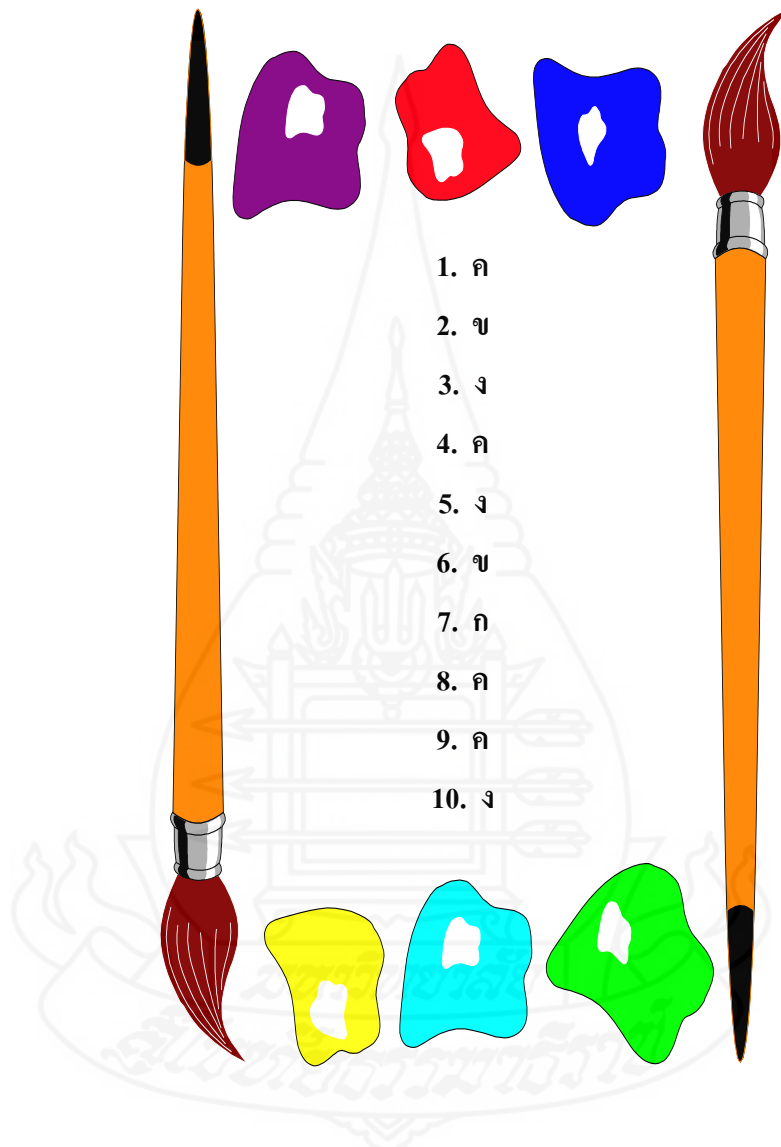

9. บุคคลผู้รณรงค์ริเริ่มให้เกิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศคือใคร
- ก. จิม ทอมสัน
  - ข. ฟรอนซ์ว มิตรตรองด์
  - ค. อังรี ดูนังต์
  - ง. เนลสัน เฮย์
10. ข้อใดไม่ใช่กฎหมายที่ประเทศไทยเคยมีเพื่อเอาผิดและลงโทษการกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับ การล่วงละเมิดทางเพศแก่ผู้หญิงและเด็กในลักษณะที่เป็นการค้า
- ก. กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
  - ข. กฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง
  - ค. กฎหมายสถานบริการแต่จำกัด
  - ง. กฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย

ทำข้อสอบด้วยความซื่อสัตย์
นะครับ

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

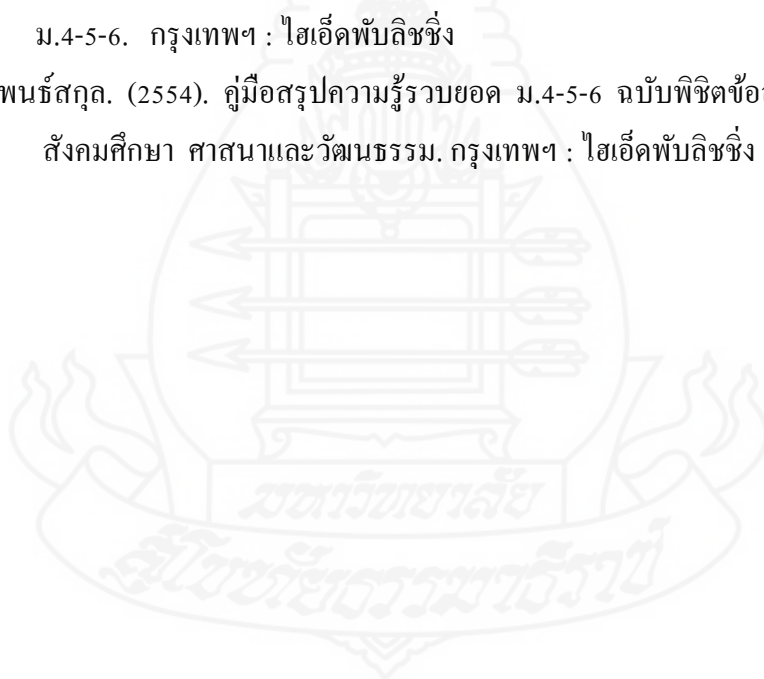

เพื่อนๆ เก่งทุกคนเลยครับ

บรรณานุกรม

- กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- ฉัตรนัท เลี้ยวไพโรจน์. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- วิทยา ปานะบุตร. (2554). เก็งข้อสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม O-NET ม.6. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา
- สุเพ็ญรัตน์ หอมแย้ม และคณะ. (2554). คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.4-5-6. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชซิ่ง
- อุทิศ จิณิพนธ์สกุล. (2554). คู่มือสรุปความรู้รวบยอด ม.4-5-6 ฉบับพิชิตข้อสอบ O-NET ม.6 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชซิ่ง

ภาคผนวก ซ
แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน

- คำชี้แจง 1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 30 ข้อ
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วเขียนเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้

1. ข้อใดเป็นความหมายของกฎหมาย
  - ก. ใช้ควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม
  - ข. ใช้ลงโทษคนในสังคม
  - ค. ใช้บังคับให้ทุกคนปฏิบัติตาม
  - ง. ใช้รักษาความมั่นคงของประเทศ
2. พฤติกรรมใดไม่ได้เกี่ยวข้องกับกฎหมายมหาชน
  - ก. นาย แก้ว ถูกศาลตัดสินจำคุกโทษฐานลักทรัพย์ผู้อื่น
  - ข. รัฐสภาได้ร่วมกันบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งซ่อม
  - ค. นาย ไข่ ได้ฟ้องร้องต่อศาลในกรณีที่ถูกเจ้าหน้าที่กักขังโดยมิได้ทำผิดใดๆ
  - ง. รัฐบาลสหรัฐฯ ได้ขอให้ไทยส่งชาวอเมริกันที่ค้ายาเสพติดไปรับโทษในประเทศนั้น
3. พระราชบัญญัติและพระราชกำหนดมีความคล้ายกันในเรื่องใด
  - ก. เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายบริหาร
  - ข. เป็นระเบียบข้อบังคับใช้ควบคุมความประพฤติปฏิบัติของประชาชน
  - ค. ก่อนที่จะประกาศใช้ต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภาก่อน
  - ง. เป็นกฎหมายที่มีลำดับความสำคัญเทียบได้กับประมวลกฎหมาย
4. กฎหมายบัญญัติว่า “ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกพันบาท” กฎหมายดังกล่าวจัดอยู่ในประเภทใด
  - ก. กฎหมายสารบัญญัติ
  - ข. กฎหมายสบัญญัติ
  - ค. กฎหมายวิธีสารบัญญัติ
  - ง. กฎหมายวิธีสบัญญัติ

5. ข้อความเกี่ยวกับเรื่องการสมรสข้อใดถูกต้อง
- ผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรมสมรสกันได้
  - ชายหญิงทำการสมรสกันได้เมื่ออายุครบ 17 ปีบริบูรณ์
  - หญิงที่สามีตายจะทำการสมรสใหม่ได้เมื่อเวลาผ่านไปไม่น้อยกว่า 90 วัน
  - ชายหรือหญิงจะทำการสมรสกันจะต้องจดทะเบียนสมรสจึงจะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย**
6. เด็กที่เกิดภายในเวลาที่วันนับตั้งแต่วันที่การสมรสสิ้นสุดลง กฎหมายสันนิษฐานว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายผู้เคยเป็นสามี
- 120 วัน
  - 300 วัน
  - 310 วัน**
  - 360 วัน
7. สิทธิของบุคคลเริ่มตั้งแต่เมื่อใด
- เมื่อบิดามารดารับรองว่าเป็นบุตร
  - เมื่อคลอดจากครรภ์มารดาด้วยความปลอดภัย**
  - เมื่ออยู่ในครรภ์มารดานับตั้งแต่มารดาเริ่มตั้งครรภ์
  - เมื่อบิดามารดาแจ้งการเกิดต่อเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
8. นาย ก ได้แต่งงานกับนาง ข และเด็กชาย ค เป็นบุตร ต่อมานาย ก เกิดเบื่อหน่ายต่อชีวิตทางโลกจึงได้บวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ หลังจากนั้นพระภิกษุ ก ก็ถูกถอดถอนบรรพชาที่หนึ่งเมื่อรับเงินมาแล้วไม่นานพระภิกษุ ก ก็ถึงแก่มรณภาพ ดังนั้นทรัพย์สินของพระภิกษุ ก จะตกแก่ผู้ใด เพราะเหตุใด
- บิดามารดาพระภิกษุ ก เพราะไม่ได้เขียนพินัยกรรมไว้
  - นาง ข และเด็กชาย ค ซึ่งเป็นผู้รับมรดกตามกฎหมาย
  - นาง ข ซึ่งเป็นภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมาย
  - วัด เพราะไม่ได้เขียนพินัยกรรมไว้**

9. นายถนอมศักดิ์ตกลงซื้อสวนผลไม้จากนายเสริมสร้าง จำนวน 5 ไร่ เป็นเงินห้าล้านบาทโดย นายถนอมศักดิ์ ได้วางเงินมัดจำไว้ ห้าพันบาท ต่อมานายเสริมสร้างไม่ยอมขายสวนผลไม้ให้ นายถนอมศักดิ์ นายถนอมศักดิ์จะฟ้องร้องนายเสริมสร้างให้ทำตามสัญญาได้หรือไม่
- ได้ เพราะได้วางเงินมัดจำไว้แล้ว
  - ได้ เพราะได้ตกลงกันเรียบร้อยแล้ว
  - ไม่ได้ เพราะยังไม่ได้ให้เงินครบตามจำนวน
  - ไม่ได้ เพราะชำระเงินไม่ถึงครึ่งหนึ่งของราคาทรัพย์สิน
10. นางสาวตากลม ทำสัญญาเช่าห้องแถวของนายใจเพชร เพื่อทำเป็นร้านขายหนังสือ โดยทำ สัญญาเป็นหนังสือต่อหน้าพยาน 2 คน กำหนดเวลา 5 ปี เมื่อเวลาผ่านไป 3 ปี นายใจเพชร ยกเลิกสัญญาเช่า นางสาวตากลมจะฟ้องร้องบังคับตามสัญญาเช่าได้หรือไม่
- ได้ เพราะทำสัญญาเป็นหนังสือ
  - ได้ เพราะมีพยาน 2 คน
  - ไม่ได้ เพราะสัญญานานเกิน 3 ปี
  - ไม่ได้ เพราะนางสาวตากลมและนายใจเพชรไม่ได้ทำสัญญาและจดทะเบียนต่อพนักงาน เจ้าหน้าที
11. ข้อความเกี่ยวข้องกับการเช่าซื้อข้อใดไม่ถูกต้อง
- เป็นสัญญาที่มีลักษณะของสัญญาเช่ากับสัญญาซื้อขายผสมกัน
  - ผู้ให้เช่าซื้อต้องเป็นเจ้าของหรือมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่นำออกให้เช่า
  - สัญญาเช่าซื้อมีความเหมือนกันหรือคล้ายกันกับสัญญาซื้อขายผ่อนส่ง
  - เมื่อผู้เช่าซื้อสั่งหาทรัพย์สินได้ชำระค่าเช่าซื้อจนครบตามสัญญาแล้วจะต้องจดทะเบียน การได้มาของอสังหาริมทรัพย์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จึงจะสมบูรณ์
12. การกู้ยืมเงินเกินกว่าจำนวนใดจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลายมือชื่อผู้กู้จึงจะบังคับคดีได้
- 50 บาท
  - 500 บาท
  - 1,000 บาท
  - 2,000 บาท

13. ตามหลักกฎหมายอาญา นายทองคำถูกนายอำนาจเพื่อนร่วมงานข่มเหงรังแกโดยการตะต่อยและบีบบังคับทางจิตใจเป็นประจำทุกวัน เมื่อทนไม่ไหวจึงเอาปืนมายิงนายอำนาจจนถึงแก่ความตาย ถือว่านายทองคำมีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยลักษณะใด
- กระทำโดยเจตนา
  - กระทำโดยประมาท
  - กระทำโดยไม่เจตนา
  - กระทำผิดเพราะบันดาลโทสะ**
14. เด็กชายชาวอายุ 7 ปี ลักทรัพย์ของนายเขียว การกระทำของเด็กชายชาวมีผลตามกฎหมายอย่างไร
- ไม่มีผลตามกฎหมาย
  - ต้องรับโทษตามกฎหมาย จำคุก 5 ปี
  - ไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย แต่ศาลอาจใช้วิธีการสำหรับเด็กได้
  - ไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย**
15. นาย ก เป็นคนล่าสัตว์ แข็งแรง เป็นเพื่อนกับนาย ข ซึ่งเป็นคนอ่อนแอ ผอม และมีกเจ็บป่วยอยู่เสมอ ได้ตกลงเดินทางไปเที่ยวน้ำตก แต่ทางที่จะไปทุรกันดารมากไม่มีถนนเชื่อมระหว่างน้ำตกถึงในเมืองเช่นที่อื่น ต่อมานาย ค ได้พบศพคนทั้งสองนอนตายใกล้กัน มีรอยดีที่ศีรษะจนซ้ำทั้งสองคน อยากทราบว่านาย ค ต้องไปแจ้งการตายของนาย ก และนาย ข แก่เจ้าหน้าที่ภายในเวลาเท่าใด และระหว่างนาย ก และนาย ข ท่านคิดว่าใครตายก่อนกัน
- 24 ชั่วโมง และนาย ข ตายก่อน
  - 72 ชั่วโมง และนาย ข ตายก่อน
  - 24 ชั่วโมง และตายพร้อมกัน**
  - 72 ชั่วโมง และตายพร้อมกัน
16. นายดำขโมยโทรศัพท์เคลื่อนที่ของนายแดงไปใช้ ต่อมานายดำเปลี่ยนใจนำมาคืนให้นายแดง นายดำมีความผิดหรือไม่
- ผิดฐานพยายามลักทรัพย์ ต้องรับโทษสองในสาม
  - ผิดฐานลักทรัพย์ ต้องรับโทษตามกฎหมาย
  - ไม่ผิดฐานลักทรัพย์ เพราะได้นำมาคืนแล้ว**
  - ไม่ผิดฐานพยายามลักทรัพย์ เพราะแก้ไขเพื่อลบล้างความผิดแล้ว

17. ข้อใด คือ ความหมายของบัตรประจำตัวประชาชน
- เอกสารที่ใช้แสดงตนเมื่อถูกตรวจสอบ
  - เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่องานทางราชการ
  - เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อเดินทางไปต่างจังหวัด
  - เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิลำเนาและสถานะของบุคคลได้**
18. ข้อใดถูกต้องตามพระราชบัญญัติ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2554 เรื่องบัตรประจำตัวประชาชน
- มีผลบังคับใช้วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554**
  - การทำบัตรใหม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม 100 บาท
  - ยื่นคำขอมีบัตรภายใน 2 ปี นับจาก วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
  - กำหนดอายุของบุคคลสัญชาติไทย คือ ต้องมีอายุ 7 ปีบริบูรณ์จนถึงก่อนครบ 20 ปีบริบูรณ์
19. บุคคลใดสมควรที่จะต้องเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ในปี 2570
- ภูริช ทำบัตรเมื่อ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565
  - ยุพิน ทำบัตรเมื่อ วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2563
  - เดชา ทำบัตรเมื่อ วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2564
  - อารีย์ ทำบัตรเมื่อ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2562**
20. ผู้ใดปฏิบัติตนถูกต้องตามกฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน
- ปรีชาถือบัตรประชาชนที่ระวันหมดอายุ 1 กรกฎาคม 2554 ปรีชาไปขอขึ้นเปลี่ยนบัตรใหม่ภายในเวลา 60 วันนับแต่บัตรหมดอายุ**
  - วันชัยจะมีอายุครบ 16 ปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 สิงหาคม 2554 แต่ยังไม่ไปทำบัตรประจำตัวประชาชน
  - วันเพ็ญเดินทางไปจังหวัดเชียงใหม่เมื่อเจ้าหน้าที่ขอตรวจบัตรประจำตัวประชาชน วันเพ็ญไม่ได้นำบัตรไปด้วย จึงขอเสียค่าปรับ
  - ผู้ปกครองของเด็กหญิงแพรว ซึ่งมีอายุ 7 ปี ไม่ยอมพาเด็กหญิงแพรวไปทำบัตรประจำตัวประชาชน
21. บุคคลที่รับราชการทหารตาม พ.ร.บ. รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร
- เป็นชายฉกรรจ์
  - เป็นประชาชนมีใจรักทหาร
  - ชายไทยเชื้อชาติไทย
  - เป็นผู้มีสัญชาติไทย**

22. อายุเท่าไรจึงจะต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินที่ว่าการอำเภอ
- 17 อย่างเข้า 18 ปี
  - 18 อย่างเข้า 19 ปี
  - 19 อย่างเข้า 20 ปี
  - 20 อย่างเข้า 21 ปี
23. สามเณรเปรียญ ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอหรือไม่อย่างไร
- ต้องลงบัญชี โดย ไปลงบัญชีด้วยตนเองในอำเภอที่วัดของสามเณรรูปนั้นจำวัดอยู่
  - ต้องลงบัญชี โดย นายอำเภอท้องที่ หรือสัสดีอำเภอจะไปจัดทำที่วัดหรือสำนักสงฆ์ โดยให้กรอข้อความในใบแสดงตนฯ
  - ไม่ต้องลงบัญชี เว้นแต่ได้สึกแล้ว ให้ไปลงบัญชีในปีถัดไป
  - ไม่ต้องลงบัญชี เมื่อสำเร็จเปรียญธรรม แล้ว
24. ผู้ที่ไม่สามารถไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินได้นั้น จะต้องให้บุคคลใดไปแจ้งแทนได้
- ผู้บรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้
  - เพื่อนบ้านที่อยู่ภูมิลำเนาเดียวกัน
  - ผู้ที่เจ้าตัวรู้จัก
  - ผู้ที่มีมาลงบัญชีทหารกองเกินรายอื่น
25. หากสินค้าไม่มีฉลากติดอยู่ ผู้บริโภคควรทำอย่างไรเป็นเบื้องต้น ถ้าเราจะพิจารณาซื้อสินค้า
- ดูสินค้าที่ใกล้เคียงว่ามีฉลากติดหรือไม่
  - สอบถามกับผู้ขายหรือพนักงานขายสินค้า
  - ร้องเรียนไปยังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
  - สังเกตสภาพของสินค้า เช่น ความสะอาด สีสด และกลิ่นก่อนตัดสินใจซื้อ
26. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสังกัดหน่วยงานใด
- กระทรวงมหาดไทย
  - สำนักนายกรัฐมนตรี
  - กระทรวงอุตสาหกรรม
  - สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

27. ข้อใดกล่าวผิดในเรื่องสิทธิผู้บริโภค
- ก. จันทนาทำสัญญาซื้อขายบ้านตามกฎหมาย
  - ข. กฤตยาถูกบังคับซื้อข้าวสารในราคาสูงกว่าท้องตลาด
  - ค. แววลีซื้ออาหารกระป๋องที่มีฉลากได้และได้มาตรฐาน
  - ง. วรณนภาได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากการซื้อสินค้า
28. ข้อใดคือความหมายของทะเบียนราษฎร
- ก. เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่องานทางราชการ
  - ข. เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อเดินทางไปต่างจังหวัด
  - ค. เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิลำเนาและสถานะของบุคคลได้
  - ง. ทะเบียนที่แสดงสถานภาพของบุคคล ประกอบด้วย ทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิดและทะเบียนคนตาย
29. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือข้อใด
- ก. แบบ ภ.ง.ด. 50
  - ข. แบบ ภ.ง.ด. 51
  - ค. แบบ ภ.ง.ด. 90
  - ง. แบบ ภ.ง.ด. 91
30. บุคคลผู้รณรงค์ริเริ่มให้เกิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศคือใคร
- ก. จิม ทอมสัน
  - ข. ฟรอนซ์ มิตแตร์ลองค์
  - ค. อังรี คูว์ซังต์
  - ง. เนลสัน เฮย์

แบบทดสอบหลังเรียน

- คำชี้แจง 1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 30 ข้อ
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วเขียนเครื่องหมาย x ลงใน
 กระดาษคำตอบที่กำหนดให้

1. กฎหมายประเภทใดอยู่ในลำดับศักดิ์ต่ำที่สุด
  - ก. ประมวลกฎหมาย
  - ข. พระราชกฤษฎีกา**
  - ค. พระราชกำหนด
  - ง. พระราชบัญญัติ
2. สิทธิของบุคคลเริ่มตั้งแต่เมื่อใด
  - ก. เมื่อบิดามารดารับรองว่าเป็นบุตร
  - ข. เมื่อคลอดจากครรภ์มารดาด้วยความปลอดภัย**
  - ค. เมื่ออยู่ในครรภ์มารดานับตั้งแต่มารดาเริ่มตั้งครรภ์
  - ง. เมื่อบิดามารดาแจ้งการเกิดต่อเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
3. พระราชบัญญัติและพระราชกำหนดมีความคล้ายกันในเรื่องใด
  - ก. เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายบริหาร
  - ข. เป็นระเบียบข้อบังคับใช้ควบคุมความประพฤติปฏิบัติของประชาชน
  - ค. ก่อนที่จะประกาศใช้ต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภาก่อน
  - ง. เป็นกฎหมายที่มีลำดับความสำคัญเทียบได้กับประมวลกฎหมาย**
4. ข้อความเกี่ยวข้องกับการเช่าซื้อข้อใดไม่ถูกต้อง
  - ก. เป็นสัญญาที่มีลักษณะของสัญญาเช่ากับสัญญาซื้อขายผสมกัน
  - ข. ผู้ให้เช่าซื้อต้องเป็นเจ้าของหรือมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่นำออกให้เช่า
  - ค. สัญญาเช่าซื้อมีความเหมือนกันหรือคล้ายกันกับสัญญาซื้อขายผ่อนส่ง**
  - ง. เมื่อผู้เช่าซื้อชำระหนี้ครบถ้วนได้ชำระค่าเช่าซื้อจนครบตามสัญญาแล้วจะต้องจดทะเบียนการได้มาของอสังหาริมทรัพย์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จึงจะสมบูรณ์

5. นายชายฝากอสังหาริมทรัพย์ ต้องกำหนดเวลาใช้สิทธิไถ่คืนสูงสุดไว้ไม่เกินกี่ปี
- ก. 3 ปี
  - ข. 5 ปี
  - ค. 10 ปี
  - ง. 12 ปี
6. ข้อความเกี่ยวกับเรื่องการสมรสข้อใดถูกต้อง
- ก. ผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรมสมรสกันได้
  - ข. ชายหญิงทำการสมรสกันได้เมื่ออายุครบ 17 ปีบริบูรณ์
  - ค. หญิงที่สามีตายจะทำการสมรสใหม่ได้เมื่อเวลาผ่านไปไม่น้อยกว่า 90 วัน
  - ง. ชายหรือหญิงจะทำการสมรสกันจะต้องจดทะเบียนสมรสจึงจะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย
7. นายคำขโมยโทรศัพท์เคลื่อนที่ของนายแดงไปใช้ ต่อมานายคำเปลี่ยนใจนำมาคืนให้นายแดง นายคำมีความผิดหรือไม่
- ก. ผิดฐานพยายามลักทรัพย์ ต้องรับโทษสองในสาม
  - ข. ผิดฐานลักทรัพย์ ต้องรับโทษตามกฎหมาย
  - ค. ไม่ผิดฐานลักทรัพย์ เพราะได้นำมาคืนแล้ว
  - ง. ไม่ผิดฐานพยายามลักทรัพย์ เพราะแก้ไขเพื่อลบล้างความผิดแล้ว
8. เด็กชายขาวอายุ 7 ปี ลักทรัพย์ของนายเขียว การกระทำของเด็กชายขาวมีผลตามกฎหมายอย่างไร
- ก. ไม่มีผลตามกฎหมาย
  - ข. ไม่ต้องรับโทษทางกฎหมาย
  - ค. ไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย แต่ศาลอาจใช้วิธีการสำหรับเด็กได้
  - ง. ต้องรับโทษตามกฎหมาย จำคุก 5 ปี
9. บุคคลใดสมควรที่จะต้องเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ในปี 2570
- ก. ดาหวัน ทำบัตรเมื่อ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565
  - ข. สายใจ ทำบัตรเมื่อ วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2563
  - ค. เฉชา ทำบัตรเมื่อ วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2564
  - ง. อาริยา ทำบัตรเมื่อ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

10. ตามหลักกฎหมายอาญา นายทองคำถูกนายอำนาจเพื่อนร่วมงานข่มเหงรังแกโดยการตะต่อย และบีบบังคับทางจิตใจเป็นประจำทุกวัน เมื่อทนไม่ไหวจึงเอาปืนมายิงนายอำนาจจนถึงแก่ความตาย ถือว่านายทองคำมีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยลักขณะใด
- กระทำโดยเจตนา
  - กระทำโดยประมาท
  - กระทำโดยไม่เจตนา
  - กระทำความผิดเพราะบันดาลโทสะ
11. บุคคลที่รับราชการทหารตาม พ.ร.บ. ราชการทหาร พ.ศ. 2497 ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร
- เป็นชายฉกรรจ์
  - เป็นประชาชนมิใช่จักรทหาร
  - ชายไทยเชื้อชาติไทย
  - เป็นผู้มีสัญชาติไทย
12. ข้อใดถูกต้องตามพระราชบัญญัติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 เรื่องบัตรประจำตัวประชาชน
- มีผลบังคับใช้วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
  - การทำบัตรใหม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม 100 บาท
  - ยื่นคำขอมีบัตรภายใน 2 ปี นับจาก วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
  - กำหนดอายุของบุคคลสัญชาติไทย คือ ต้องมีอายุ 7 ปีบริบูรณ์จนถึงก่อนครบ 20 ปีบริบูรณ์
13. สามเณรเปรียญ ต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอหรือไม่อย่างไร
- ต้องลงบัญชี โดย ไปลงบัญชีด้วยตนเองในอำเภอที่วัดของสามเณรรูปนั้นจำวัดอยู่
  - ต้องลงบัญชี โดย นายอำเภอท้องที่ หรือสัสดีอำเภอจะไปจัดทำที่วัดหรือสำนักสงฆ์ โดยให้กรอกข้อความในใบแสดงตนฯ
  - ไม่ต้องลงบัญชี เว้นแต่ได้สึกแล้ว ให้ไปลงบัญชีในปีถัดไป
  - ไม่ต้องลงบัญชี เมื่อสำเร็จเปรียญธรรม แล้ว
14. ข้อใด คือ ความหมายของบัตรประจำตัวประชาชน
- เอกสารที่ใช้แสดงตนเมื่อถูกตรวจสอบ
  - เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่อกับทางราชการ
  - เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อเดินทางไปต่างจังหวัด
  - เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิลำเนาและสถานะของบุคคลได้

15. อายุเท่าไรจึงจะต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินที่ว่าการอำเภอ
- ก. 17 อย่างเข้า 18 ปี
  - ข. 18 อย่างเข้า 19 ปี
  - ค. 19 อย่างเข้า 20 ปี
  - ง. 20 อย่างเข้า 21 ปี
16. ทรัพย์สินในข้อใดสามารถนำไปจำหน่ายได้
- ก. บ้าน
  - ข. แหวนเพชร
  - ค. สวนผลไม้
  - ง. ห้องแถว
17. ผู้ที่รับผิดชอบกรณีลูกหนี้ไม่ชำระหนี้คือบุคคลใด
- ก. เจ้าหนี้
  - ข. ผู้ปกครอง
  - ค. ผู้ค้ำประกัน
  - ง. ผู้ที่เป็นบุตรหลาน
18. นางทิพย์อยู่บ้านเลขที่ 10 หมู่ 8 ต.แม่คำ อ.แม่จัน ได้ไปคลอดบุตรที่โรงพยาบาลเชียงราย ประชาณุเคราะห์ ถามว่า ผู้ใดมีหน้าที่แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง
- ก. นางทิพย์ หรือ เจ้าบ้าน โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
  - ข. โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
  - ค. นางทิพย์ หรือ เจ้าบ้าน
  - ง. เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล
19. ข้อใดมิใช่สาระสำคัญของอนุสัญญากฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ
- ก. ปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้บาดเจ็บจากสงคราม
  - ข. การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมต่อเชลยศึกสงคราม
  - ค. ปกป้องคุ้มครองพลเรือนในภาวะสงคราม
  - ง. ปฏิบัติต่ออาชญากรสงครามอย่างเป็นธรรม

20. ข้อใดกล่าวผิดในเรื่องสิทธิผู้บริโภค
- ก. จันทนาทำสัญญาซื้อขายบ้านตามกฎหมาย
  - ข. กฤตยาถูกบังคับซื้อข้าวสารในราคาสูงกว่าท้องตลาด**
  - ค. แววลีซื้ออาหารกระป๋องที่มีฉลากได้และได้มาตรฐาน
  - ง. วรรณภาได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากการซื้อสินค้า
21. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือข้อใด
- ก. แบบ ภ.ง.ด. 50
  - ข. แบบ ภ.ง.ด. 51
  - ค. แบบ ภ.ง.ด. 90
  - ง. แบบ ภ.ง.ด. 91**
22. บัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุเกินเวলাกำหนดต้องเสียค่าปรับกี่บาท
- ก. 100 บาท
  - ข. ต่ำกว่า 100 บาท
  - ค. ไม่เกิน 100 บาท**
  - ง. เกินกว่า 100 บาท
23. กำเนิดของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศเริ่มขึ้นหลังเหตุการณ์ใด
- ก. สงครามโลกครั้งที่ 1
  - ข. สงครามโลกครั้งที่ 2**
  - ค. สงครามเย็น
  - ง. เหตุการณ์ 911
  - ง. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
24. บุคคลผู้รณรงค์เริ่มให้เกิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศคือใคร
- ก. จิม ทอมสัน
  - ข. ฟรอนซ์ซ์ มิตรตรองด์
  - ค. อังรี ดูนังต์**
  - ง. เนลสัน เฮย์

25. ข้อใดคือความหมายของทะเบียนราษฎร
- เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่องานทางราชการ
  - เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อเดินทางไปต่างจังหวัด
  - เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิลำเนาและสถานะของบุคคลได้
  - ทะเบียนที่แสดงสถานภาพของบุคคล ประกอบด้วย ทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด และทะเบียนคนตาย**
26. เงินได้พึงประเมินเป็นรายได้จากข้อใด
- ภาษีเงินได้**
  - ภาษีประจำปี
  - ภาษีส่วนบุคคล
  - ภาษีบำรุงท้องที่
27. เมื่อต้องการแจ้งเกิดหลักฐานที่ต้องนำไปแสดงต่อเจ้าพนักงานนายทะเบียน คือ หลักฐานในข้อใด
- สูติบัตร
  - สำเนาทะเบียนบ้าน**
  - หลักฐานของเจ้าของบ้าน
  - บัตรประจำตัวประชาชน
28. ภาษีชนิดใดที่รัฐเรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร
- ภาษีสุรา-ภาษีการค้า
  - ภาษีที่ดิน-ภาษีการค้า
  - ภาษีสุรา- อากรแสตมป์
  - ภาษีเงินได้-ภาษีมูลค่าเพิ่ม**
29. ข้อใดมิใช่ “ภูมิลำเนาทหาร” ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2496
- ภูมิลำเนาของบิดา
  - ภูมิลำเนาของมารดา
  - ภูมิลำเนาของกลุ่มสมรส**
  - ภูมิลำเนาของบุคคลที่จะต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกิน

30. กฎหมายฉบับใดกำหนดให้ชายที่มีสัญชาติไทยมีหน้าที่รับราชการทหาร

ก. รัฐธรรมนูญ

ข. ประกาศของคณะปฏิวัติ

ค. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร

ง. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1.	ก	11.	ค	21.	ง
2.	ง	12.	ง	22.	ก
3.	ง	13.	ง	23.	ข
4.	ก	14.	ง	24.	ก
5.	ง	15.	ค	25.	ข
6.	ค	16.	ค	26.	ข
7.	ข	17.	ง	27.	ข
8.	ง	18.	ก	28.	ง
9.	ก	19.	ง	29.	ง
10.	ง	20.	ก	30.	ค

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1.	ข	11.	ง	21.	ง
2.	ข	12.	ก	22.	ค
3.	ง	13.	ข	23.	ข
4.	ค	14.	ง	24.	ค
5.	ค	15.	ก	25.	ง
6.	ง	16.	ข	26.	ก
7.	ค	17.	ค	27.	ข
8.	ข	18.	ก	28.	ง
9.	ง	19.	ง	29.	ค
10.	ง	20.	ข	30.	ก

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวรำไพ พกกลาง
วัน เดือน ปีเกิด	16 ธันวาคม 2522
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 1 หมู่ 1 ถนนเทศบาล 20 ตำบลจักราช อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี ปี พ.ศ. 2548
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนจักราชวิทยา อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา
ตำแหน่ง	ครู คศ.1

